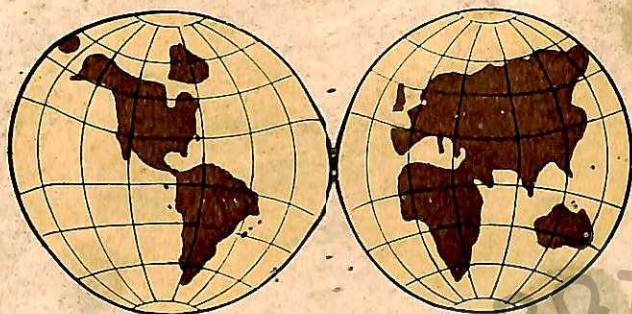

ΜΗΝΙΑΙΑ "ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ"

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1934

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ 4^{ON}

ΕΚΔΟΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΩΝ
ΤΥΠΟΙΣ "ΠΥΡΣΟΥ"
1934

ΔΙΚΑΨΟΥΚ

ΜΗΝΙΑΙΑ Ἡ ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΟΝ ΜΗΝΑ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Γ. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΣΤΑΔΙΟΥ 16 - ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Α'.

*

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1934

*

ΤΕΥΧΟΣ 4^{ΟΝ}

Ἀπὸ τὴν μεγάλην καινοτομίαν μας

Τί ἐπέτυχεν ἕως τώρα τὸ «Γαλάζιο πουλί» τῆς «Ἀκροπόλεως»

Αἱ συνολικαὶ τοῦ πτήσεις εἰς χιλιόμετρα καὶ ἐδαφικὰς ἐκτάσεις.— Μία σειρά ἀνεκδότων τῶν ἀναγνώστων τῆς «Ἀκροπόλεως», εἰς τοὺς τόπους προσγειώσεως τοῦ «Γαλάζιου πουλιοῦ», ὅπου οἱ ὁμογενεῖς τῆς Σταμποῦλ ξύνουν τὸ χρῶμα τοῦ διὰ νὰ τὸ ἔχουν φυλαχτό!— Οἱ συναγερμένοι εἰς τὴν Λαμίαν, τὴν Λάρισαν, τὸ Ἀγρίνιον καὶ τὰ Γιάννενα.— Πῶς μία ἀναγνώστρια θέλουσα ρεμοῦ τὰ.... ἔλαβεν ἀμέσως καὶ ἐλαφρῶς μετενόησε.

Σημείωμα τοῦ κ. Ε. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

Τὸ ἀεροπλάνον τῆς «Ἀκροπόλεως», τὸ ἀπαράμιλλο «Γαλάζιο πουλί», ὅπως ἀπεκλήθη, συνεχίζει τὰς πτήσεις τοῦ ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Ταχὺ, σταθερό, ἀσφαλές, φέρνει κάθε ἡμέρα σχεδὸν εἰς τοὺς κατοίκους πόλεων, χωρῶν, πεδιάδων καὶ ἀποκρήμνων ὑπεριψηλῶν βουνῶν τοὺς χαίρετισμούς τῆς ἀγαπημένης των ἐφημερίδος καὶ ἀνανεώνει μαζί τους τὰ συμβόλαια πίστεως μετὰ τὰ πολύχρωμα φέιγ-βιάν, τὰ τίμια συμφωνητικὰ τῆς εἰλικρινοῦς ἐξυπηρέτησός της εἰς τὰ συμφέροντά των. Εἰς τὰς χιλιάδας τῶν πιστῶν τῆς «Ἀκροπόλεως» τὸ «Γαλάζιο πουλί» προσέφερε μίαν ἀκόμη ἀπόλαυσιν μέσα εἰς τὰς τόσας ἄλλας πού τοὺς προσφέρει καθημερινῶς ἡ ἐφημερίδα τους. Περιγραφὰς καὶ θαυμασίας φωτογραφίας τῶν μερῶν ὑπὲρ τὰ ὅποια αἱ ἀλλεπάλληλοι πτήσεις γίνονται. Ὁλόκληρος περίπου ὁ ἐξαίσιος καμβὰς τῆς χώρας μας μετὰ τὰς ἀγρίας ὠραιότητάς του, ὥς τὰς ἔχει συνθέσει ἡ ὑπερκοσμία αἰσθητικῆς τῆς ἑλληνικῆς φύσεως εἰς τὰ παρθένα, θὰ ἔλεγε κανεὶς διὰ τὸ πολὺ πλῆθος ὑψώματα καὶ τὰ φαράγγια τους, μετὰ τὰ δαντελλένια τοῦ ἀκρογιαλίου καὶ τὰ φαντασμαγορικὰ μώσαϊκά του, ὥς φαίνονται

ἀπὸ τὰ ὕψη ὅπου χαρούμενο βοερὸ πειρὰ τὸ «Γαλάζιο πουλί» αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι, παρήλασε καὶ θὰ παρελάσῃ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἀκροπόλεως».

Μὲ δύο λέξεις καὶ παρ' ὅλον ὅτι θὰ προσκόψωμεν εἰς τὴν ἐγνωσμένην μετριοφροσύνην τοῦ πολυπράγμονος δημοσιογραφικοῦ δημιουργοῦ πού διευθύνει τὸν κολοσσιαῖον ὀργανισμόν πού καλεῖται «Ἀκρόπολις». Κανένα ἕως τοῦδε ἀναγνωστικὸν κοινὸν τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν καὶ τῆς ἐγγυς ἀκόμη Εὐρώπης δὲν εἶχε τόσο καλὴν τύχην, ὅπως οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἀκροπόλεως», οἱ ὅποιοι μετὰ μίαν πενιχρὰν δραχμὴν τὴν ἡμέραν, ἔχουν ἐκτὸς τῆς συμμετοχῆς των εἰς λαχεῖα ἀνεπιλήπτου διανομῆς κερδῶν ἑκατομμυρίων ὀλοκλήρων καὶ τῆς ἀποκτήσεως βιβλίων, ὅπου τόσαι χρήσιμοι καὶ σοφαὶ γνώσεις του· δίδονται, νὰ ἔχουν ἀκόμη χάρις εἰς τὸ «Γαλάζιο πουλί» καὶ τὰ ἐξαίσια ὁράματα τῆς χώρας τους εἰς τὰς στήλας τῆς ἐφημερίδος των.

— Ἀπολογισμός.

Θὰ ἐπερίτενε τοιοῦτοτρόπως ἴσως διὰ τοὺς πιστοὺς τακτικοὺς ἀναγνώστας τῆς

Ἡ ἱστορική ὄροσειρά τοῦ Μπιζανίου ὅπου τόσαι λυσσώδεις μάχαι ἔγιναν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰωαννίνων.

«Ἀκροπόλεως» μεγίστη μερὶς τῶν ὁποίων εἶναι καὶ οἱ ἀγορασταὶ τοῦ «Γύρου τοῦ Κόσμου», ἀπασχόλησις χώρου εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπικαιρότητος, τὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας, μᾶς ἐξηνάγκασαν εἰς μερικὴν... ἀβρίαν ἀπὸ τὰς περιγραφάς μας διὰ τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας τῆς περωτῆς «Ἀκροπόλεως», θὰ δώσωμεν μερικὰ ἐξαυτῶν «παραλειπόμενα».

Τὸ «Γαλάζιο πουλί» λοιπὸν ἐπέταξε τρεῖς μὲ ὁρμητήριον τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Σέδες ὑπὲρ τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν, τὴν Δυτικὴν Ἑλληνικὴν Θράκην ἕως τῶν συνόρων μας καὶ πρὸ αὐτῶν τῶν τριῶν πτήσεών του ἕως τῆς πόλεως τῶν σβυσμένων μας ἔθνικῶν ὀνείρων. Ὑπὲρ τὴν Κεμαλικὴν Σταμπούλ αἱ πτήσεις του ἦσαν ἀλλεπάλληλοι κατὰ τὰς πέντε ἡμέρας πὺν εὐρίσκετο εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Γιεσίλκιοι καὶ Ἕλληνες καὶ τοῦρκοι Κωνσταντινουπολίται τὸ εἶχαν ὥς θέμα καὶ θέαμα τῆς ἡμέρας. Αἱ ἑλληνο-τουρκικαὶ προκηρύξεις τὰς ὁποίας ἔρριψε μὲ εὐχητήριον περιεχόμε-

νον διὰ τὴν σύσφιγξιν τῆς ἑλληνο-τουρκικῆς φιλίας καὶ τὴν πολιτισμένην λειτουργίαν τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν θεσμῶν, εἶχαν ὥς ἄμεσον ἀποτέλεσμα οἱ μὲν Τοῦρκοι ἐπίσημοι νὰ προβοῦν εἰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς «Ἀκροπόλεως», τὸ Πατριαρχεῖον ν' ἀποστείλῃ τὰς εὐλογίας του εἰς τὸ «Γαλάζιο πουλί» καὶ οἱ ὁμογενεῖς νὰ τὸ προπέμψουν μετὰ ζωηρᾶς συγκινήσεως ὅταν ἀπεγειοῦτο διὰ τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐπηκολούθησαν μετὰ τριήμερον... ἀνάπαυσιν αἱ πολυήμεροι πτήσεις του ἀνὰ τὴν δυτικὴν Πελοπόννησον καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπὲρ τὴν Ρούμελην καὶ τὴν Ἡπειρον.

Ἡ Ἑπτάνησος δὲν παρελήφθη καὶ πρὸ ἡμερῶν ἡ περωτὴ «Ἀκρόπολις» ἀλώνισε κυριολεκτικῶς ὁλόκληρον τὴν Θεσσαλίαν φθάσασα ἕως τῶν τρομερῶν καταφυγίων τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῶν τσοπαναρέων, ἕως τῶν «ἐπάλλεων» τῶν ἀτελειώτων ἀγῶνων ζωῆς τῆς ἀγροτιᾶς, μὲ τὴν ὁποίαν τόσον συνδέεται ἡ «Ἀκρόπολις». Προχθὲς ἀκόμη πετάξασα ὑπὲρ τὴν Τήνον ὅπου τὰ πλήθη τῶν πιστῶν

εἶχαν συρρεύσει ἐκ πάσης ἑλληνικῆς γωνίας διὰ νὰ προσφέρουν τὸν φόρον τῆς λατρείας τῶν πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἔρριψεν εἰς τοὺς ἐορτάζοντας ὁμοδόξους τὰς εὐχὰς τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ τοὺς χαιρετισμούς τῆς «Ἀκροπόλεως». Πολυάριθμοι εἶναι ἔξ ἄλλου αἱ πτήσεις του ὑπὲρ τὴν Ἀττικοβοιωτίαν, τὴν Εὐβοίαν καὶ τὰ νησιά τοῦ Σαρωνικοῦ, περὶ τὰ ἐξήντα δὲ πρόσωπα ἀμφοτέρων τῶν φύλων πάσης ἡλικίας καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις ἔλαβαν μὲ τὸ «Γαλάζιο πουλί» τὸ βάπτισμα τοῦ ἀέρος, ἐδοκίμασαν τὴν χαρὰν τοῦ ἱλίγγου καὶ τῆς ταχύτητος ἐπάνω ἀπὸ τὶς ὄροσειρές, μέσα εἰς τὰ ἡλιόφωτα οὐράνια πλάτη, δίπλα ἀπὸ τὰ σύννεφα. Ἐγινεν ἐπὶ πλέον καὶ τὸ πρῶτον ἐναέριον δημοσιογραφικὸν ρεπορτάζ διὰ τὸ ἐθνικὸν μας δυστύχημα, τὴν πυρκαϊὰν τῆς ἱστορικῆς Μονῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου ἀπὸ τὸν γράφοντα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη ἡ τιμὴ νὰ κάμῃ ἕως τοῦδε τὰ τρία τέταρτα σχεδὸν τῶν συνολικῶν ἕως τοῦδε πτήσεων τῆς περωτῆς «Ἀκροπόλεως».

Ὅλα αὐτὰ ἐρμηνευόμενα μὲ τὰ ἀεροπορικὰ δεδομένα, σημαίνουν ὅτι τὸ «Γαλάζιο πουλί» ἔχει διατρέξει «ἐναερίους εὐθείας» 6 χιλιάδων περίπου χιλιομέτρων, πὺν ἀντιστοιχοῦν πρὸς διάβασιν καὶ ἐπάνοδον ἐκ Παρισίων εἰς Ν. Ὑόρκην καὶ πτήσεις ἰσομήκη—οὐρανίων εὐθειῶν πάντοτε—τοῦ γύρου τῆς Εὐρώπης! Καθένας ἀκόμη φαντάζεται

τὶ ἐστοίχισαν εἰς χοῆμα αἱ πρὸς χάριν τῶν μακρὰν τοῦ κέντρου ἰδίᾳ ἀναγνωστῶν τῆς «Ἀκροπόλεως» πτήσεις, ὅταν εἶναι παγκοίμως γνωστὸν ὅτι κάθε ὥριαία πτήσις κατὰ μέσον ὄρον στοιχίζει περὶ τὰς 1.000 δραχμάς.

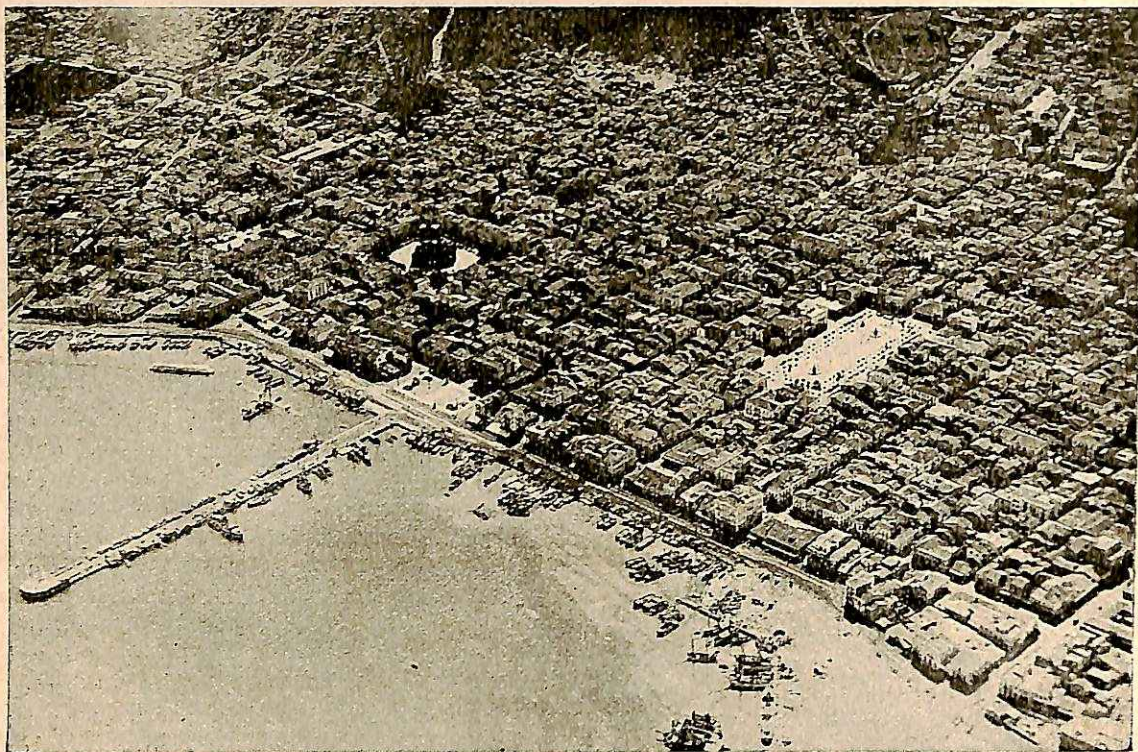
—Ἡ χαρὰ τοῦ ἀέρος.

Πολλὰ καὶ ἀναρίθμητα εἶναι τὰ ἀνέκδοτα τῶν πτήσεων τοῦ «Γαλάζιου πουλιοῦ». Τὰ ὠραιότερα εἶναι ἐκεῖνα πὺν ἀνάγονται εἰς τὴν χαρὰν τῶν ἐπαρχιωτῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἀκροπόλεως» πὺν τὸ ἔβλεπαν κοντὰ τους. Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ἀγίου Στεφάνου τῆς Σταμπούλ αἰφνης τὰ πλήθη τῶν ὁμογενῶν καὶ πρὸ παντὸς τὰ κοριτοσόπουλα ἤθελαν καὶ νὰ πάρουν ἀπὸ αὐτὸ διὰ νὰ τοὺς φέρῃ εὐτυχίαν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤμπο-ροῦσαν φυσικὰ νὰ τὸ κοιματίασουν, ἔξυναν μὲ φουρκετίτσες καὶ τὰ νυχάκια τους τὸ μπλε χρῶμα του διὰ νὰ τὸ διπλώσουν σὲ χαρτάκια καὶ νὰ τὸ βάλουν εἰς τὸν κόρφο τους!

Ἄλλ' αὐτὴ ἡ ὁμαδικὴ... ἐπίθεσις πρὸς ἀπόκτησιν «πῶρτ-μπονερ» ἦτο κίνδυνος νὰ μᾶς ἐστοίχιζε πολὺ καὶ δι' αὐτὸ ὁ καλὸς φίλος ὑποδιοικητῆς τοῦ ἀεροδρομίου Ἰζάμ Μπέης ἠναγκάσθη νὰ βάλῃ πρόσθετον φρουράν. Ὁ ἴδιος εἶχε συγκινηθῇ μὲ τὸ ἀεροπλάνον μας, διότι κατὰ σύμπτωσιν μὲ πτητικὸν μηχανήμα τῆς ἐταιρείας «Γκοντρὸν»

Τὸ «Γαλάζιο πουλί» ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας.

Μία φωτογραφία της κάτω πόλεως των Πατρών ληφθεῖσα ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνον τῆς «Ἀκροπόλεως». Διακρίνονται καθαρά ὁ κεντρικὸς λιμενοβραχίον (Ἁγίου Νικολάου) καὶ αἱ δύο περίφημοι πλατεῖαι τῶν Βασιλέων Γεωργίου καὶ Ὁλγας.

εἶχε λάβει πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὸ πρῶτον του ἐναέριον μάθημα. Τὰς ἰδίας συγκινήσεις ἐδοκίμαζαν ἀργότερα καὶ οἱ ἄετοί μας τοῦ ἀεροδρομίου Λαρίσης καὶ ἕνας ἐξ αὐτῶν ὁ ἀνθυποσηναγὸς κ. Παπαθωμόπουλος, θεωρούμενος ἀπὸ τοὺς ἄσους τῶν ἀεροπόρων διώξεως, ἐνεθυμήθη μίαν τιμωρίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποστῆ δι' ἕνα τολμηρὸν του κατόρθωμα μὲ ἀεροπλάνον ὁμοίου τύπου ὡς τῆς «Ἀκροπόλεως». Εἶχε στοιχηματίσει μὲ ἕνα συνάδελφόν του ὁ ἀθεόφοβος νὰ περνᾷ δίπλα ἀπὸ τὴν ἀτμομηχανὴν τοῦ Λαρισσαῖου καθὼς ὁ συρὸς μὲ ἱλιγγιώδη ταχύτητα ἔτρεχε πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Πέντε φορὲς ἐπέταξε δίπλα ἀπὸ τὴν μηχανὴν τοῦ τρέχοντος συρμοῦ, ἐνῶ οἱ ἐπιβάται του ἐγίνοντο ὅλοι πανικόβλητοι καὶ ἕνας θεὸς γνωρίζει πῶς δὲν ἐτάσισε τ' ἀεροπλάνον καὶ τὰ μοῦτρα του. Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον Λαμίας ὅπου «πανοικί» ἐξεστράτευσαν οἱ Λαμιῶτες διὰ νὰ ἰδοῦν ἀπὸ κοντὰ τὸ «Γαλάζιο πουλί», ἡ πτερωτὴ «Ἀκρόπολις» διενυκτέρευσε μέσα εἰς ἕνα πυκνὸν δάσος ἀπὸ ξερὲς ἀγκινάρες καὶ δίπλα ἀπὸ ἕνα κτῆμα μὲ καλαμπόκια. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἀεροδρόμιον Λαμίας

εἰς τὴν οὐσίαν δὲν ὑπάρχει. Ἐνα χωράφι χέρσο εἶναι μὲ ὀργιώδη τὴν βλάστησιν ἀγριαγκιναρῶν καὶ ἄλλων ἀγκαθωτῶν φυτῶν δίπλα εἰς τὸν δημόσιον δρόμον καὶ παρὰ τὸ κτῆμα μὲ τὰ ἀραποσίτια.

Ἡ πτερωτὴ «Ἀκρόπολις» ἀφοῦ ἐκεῖ θὰ ἔμενε τὴν νύκτα ἔπρεπε νὰ φρουρηθῇ καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ἡ ὁποία εἶναι ὑποχρεωμένη κατὰ νόμον νὰ φρουρῇ τὰ διανυκτερεύοντα ἀεροπλάνα, ἐστειρεῖτο ἀνδρῶν, ἐζητήσαμε τὴν συνδρομὴν πολιτῶν. Προσφέρθησαν μόνοι των καὶ ἕκαμαν μὲ θρησκευτικὸν φανατισμὸν τὴν φρουρήσιν ὅλην τὴν νύκτα οἱ δύο δραγάτες τῆς περιοχῆς καὶ ὁ ιδιοκτῆτης τοῦ κτήματος τῶν καλαμποκιῶν. Κατὰ σύμπτωσιν ἦσαν ὅλοι ἀναγνώσται τῆς «Ἀκροπόλεως» καὶ τὸ ἐπῆραν ζήτημα τιμῆς νὰ διανυκτερεύσουν κοντὰ του. Σχεδὸν καὶ ἐφιλονέκησαν περὶ τοῦ ποῦ θὰ μείνῃ τὴν νύκτα κάτω ἀπὸ τὴν κομπῆς φτεροῦγες του. Εἰς τὸ Ἀγρίνιον ἦτο τόσος ὁ λαϊκὸς συναγερμὸς—ἔτυχε νὰ εἶναι καὶ Κυριακὴ ὅταν ἀπεφασίσθησαν αἱ βαπτιστήριαι πτήσεις—ὥστε παρέστη ἀνάγκη νὰ περιφραχθῇ ὁ χώρος τοῦ ἀεροδρομίου μὲ σχοι-

νὰ καὶ νὰ γίνῃ κλήρωσις περὶ τοῦ ποῦ θὰ πετάξῃ πρῶτος. Τὰ ἴδια συνέβησαν μὲ ἀπειρίαν εὐθύμων ἀνεκδότων εἰς ὅλα τὰ ἀεροδρόμια ὅπου προσεγινώθημεν, καὶ περιέργον δὲν εἶναι ὅτι τὸ ἀσθενὲς φύλον, αἱ ἀναγνώστριαί τῆς «Ἀκροπόλεως», ὅχι ἀπλῶς δὲν ὑστέρησαν εἰς ἐκδηλώσεις, ἀλλὰ ὑπερέβαλαν καὶ εἰς αὐτὰς καὶ εἰς τὴν δίψαν τῶν πτήσεων. Χαριτωμένον ἦτο τὸ πάθημα μιᾶς ἀπὸ τὴς γλυκύτερες ὡμορφίης τῶν Ἰωαννίνων, τῆς Λίδος Δεῖμξης. Ἐνῶ καλὰ, στρωτὰ καὶ θεσπέσια πετοῦσε μὲ τὸ «Γαλάζιο Πουλί», μαζί μὲ ἄλλες δύο κυρίες πάνω τὴν χιλιοτραγουδιμένην Ἡπειρωτικὴν Μητρόπολιν ἐφώναξ· μίαν στιγμὴν πρὸς τὸν πιλότον κ. Μπαρνιάν.

—Θὰ συναντήσουμε καὶ ρεμοῦ νὰ ἰδῶ πῶς εἶναι;

Ἐκ τῶν ὑστέρων ἀρνεῖται ὅτι εἶπε παρόμοιον πρᾶγμα, βεβαιοῦσα ὅτι εἶπε ὅτι «δὲν πιστεύω νὰ συναντήσουμε ρεμοῦ καὶ νὰ ζαλισθοῦμε». Ὅπως δὲ ποτε ὁ κ. Μπαρνιάς ἐνόμισεν ὅτι ἡ χαριτωμένη Γιαννιωτοπούλα ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ τὰ δυσάρεστα τῶν ρεμοῦ. Καὶ χωρὶς χρονοτριβὰς ἱκανοποίησε τὴν... ἐπιθυμίαν τῆς χαριτωμένης ἀναγνώστριάς.

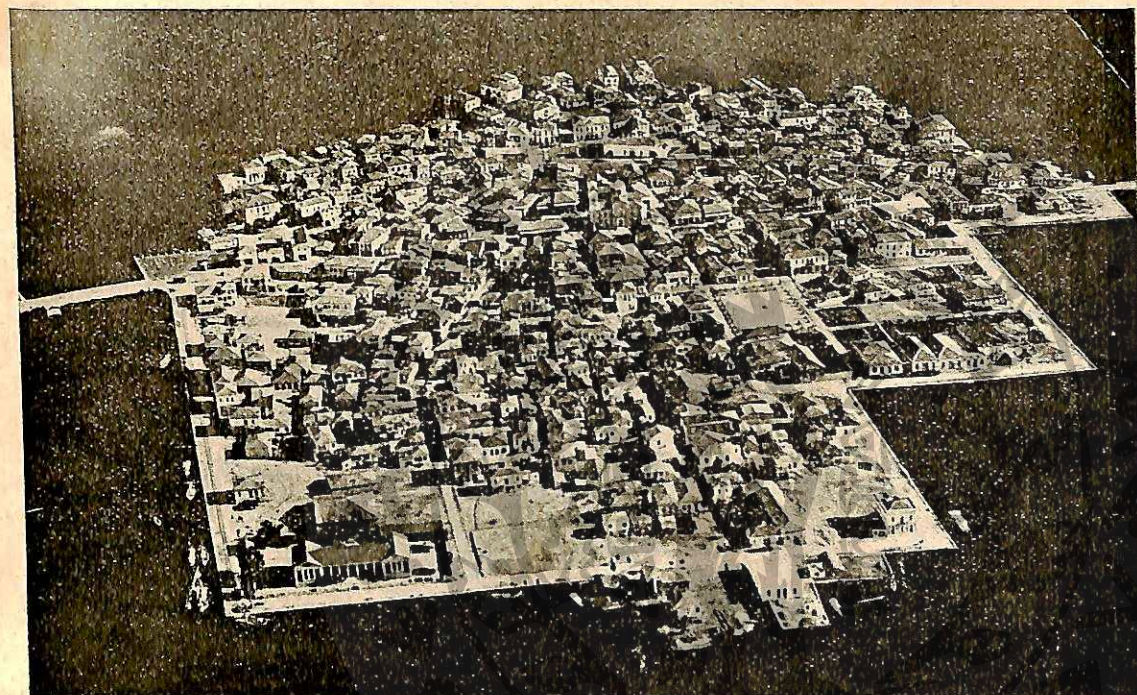
—Τὰ ἔχετε ἀμέσως εἶπε καὶ ἄρχισε νὰ κινῇ τὴν μάντζ (τὴν κεραίαν τοῦ χειριστή-

ρίου) δεξιὰ, ἀριστερά, ἐπάνω κάτω. Τὸ ἀποτελεσμα ἦλθε ἀμέσως. Ὁ ἔλικας μὲ τὰ ἀνεβοκατεβάσματα καὶ τὰ στριφογυρίσματα τοῦ ἀεροπλάνου ἐπάνω εἰς τὸ στῶμα τοῦ ἀέρος ποὺ σύρει ἀπὸ τὸ ἀεροδυναμικὸν του σύστημα κοντὰ του, τὸ ἀνεκάτεψε τὸ... ἐσχίζε. Στρόβιλοι ἀμέσως ἐδημιουργήθησαν καὶ νάτα τὰ ρεμοῦ! Ἐπάνω κάτω, κάτω ἐπάνω οἱ φτεροῦγες, καὶ χορὸς εἰς τὸ ὄλον ὄχημα. Ἡ Γιαννιωτοπούλα καὶ μαζί τῆς καὶ οἱ δύο τῆς συνεπιβάτισσες ἐτρόμαξαν.

Ἐκτιρίνισαν, ἔχασαν τὸ αἷμα τους, ἐνῶ ὁ κ. Μπαρνιάς ἐσυνέχιζε τοὺς τεχνητοὺς στρόβιλους, τὴς ἀεροβουτιές, ὡς ποῦ ἡ ἐπιθυμία σασα ἠναγκάσθη νὰ τὸν «καταχειρίσῃ» διὰ νὰ στοματήσῃ. Τοῦ ἔσπασε κυριολεκτικῶς τοὺς ὤμους μὲ τὴς κομπῆς παλάμες τῆς διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ σταματήσῃ, ἐνῶ ταυτοχρόνως τοῦ ἐφώναζε.

—Σταματήστε, σταματήστε. Σκοτίζομαι!

Φυσικὰ ὁ πιλότος μας ἐσταμάτησε τὰ ἀεροπαιχνίδια του, ἀλλὰ καὶ ἡ Δνὶς Δεῖμξης δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἦτο δυσηρεστημένη διότι ἐδοκίμασε τὴν ἄσχημην ὄψιν τῶν πτήσεων, μολονότι ἤρνετο ὅτι τὴν εἶχε ἐπιθυμήσει. Γελαστὴ καὶ δολόχαρη ἐβεβαίωνεν ὅτι ναι μὲν δὲν θὰ ζητᾷ ἄλλοτε μόνη τῆς

Πανοραματικὴ ἀποψὶς τοῦ θαυμασίου Αἰτωλικοῦ, πραγματικῆς μικρογραφίας τῆς Βενετίας, κτισμένου μέσα εἰς τὴν θάλασσαν.

ἀγκαζέ χοροῦ με τὰ ρεμοῦ, ἀλλ' ἂν ἔλθουν ἀφ' ἑαυτοῦ των δὲν θὰ τῆς κάμνουν πολλὴν ἐντύπωσιν. Ἴδου ἀκόμη καὶ ἓνα ἀνέκδοτον ποῦ μᾶς συνέβη με τοὺς φυσικοὺς προγόνους τοῦ ἀεροπλάνου. Μὲ ἓνα σμήνος πελαργῶν εἰς τὰ χαμηλὰ ὑψώματα τῶν Τεμπῶν. Μόλις ἀντελήφθησαν τὸ «Γαλάζιο πουλί» ὥρμησαν ἐπάνω τις οἶδε διατί. Τὸ ἐφαντάσθησαν ὡς ὅμοιό τους ἢ ἐχθρόν των. Καὶ ἤρχισαν ἓναν ἀγωνιώδη συναγωνισμόν πτήσεως με τὸ ἀεροπλάνον, κατῳρθώσαν δὲ ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς με ἓνα κύκλον ποῦ ἐκάμαμε γύρω ἀπὸ ἓνα ὑψωμα νὰ τὸ... συλλάβουν νὰ φθάσουν ἔως τὴν ἔλικα. Τότε ἔγινε τὸ βατεργλῶ των. Οἱ στρόβιλοι τοῦ ἀέρος ποῦ δημιουργοῦν αἱ 2.000 στροφαὶ ἀνὰ πᾶν λεπτὸν τῆς ἔλικος ἀνέτρεψαν κυριολεκτικῶς τὸ σμήνος. Ἀναποδογυρίσθησαν ὅλα πρὸς τὰ κάτω καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὴν ὥραν κατῳρθώσαν νὰ εὗρουν τὴν εὐθειάν τους. Τὰ ἐπεισόδια αὐτὰ μαζὶ με ἀπειρίαν ἄλλων ποῦ συνέβησαν εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ ἀεροδρόμια

Μία ἄποψις τῶν βράχων τῶν Μετεώρων με τὰς μονὰς διακρινόμενας εἰς τὰς κορυφὰς αὐτῶν καὶ κάτω τὴν ὥραιαν Καλαμπάκην.

με αἰτίαν τὴν δίψαν καὶ τὴν χαρὰ πρὸς τὰς πτήσεις με τὸ «Γαλάζιο πουλί», κατοχυρώνουν καὶ ἓνα ἄλλο γεγονός, μίαν ἄλλην διαπίστωσιν.

Τὴν ἀνεκτίμητον ὑπηρεσίαν ποῦ προσέφερε ἡ «Ἀκρόπολις» ἐκλαϊκεύουσα με τὸ «Γαλάζιο» πουλί τὰς ἀεροπορικὰς πτήσεις καὶ σκορπίζουσα τὴν πίστιν πρὸς τὸ ἀεροπλάνον καὶ ὡς μέσου προόδου καὶ ἐκπολιτισμοῦ καὶ ὡς μέσου ἀμύνης τῆς χώρας μας. Ὅταν ὁ καιρὸς περάσῃ καὶ ἡ θολὴ ἀτμόσφαιρα τῶν συμφερόντων φίλων καὶ συναδέλφων ἀσπόνδων ξεκαθαρίσῃ ἀπὸ τὰς διανυγεῖς ἀναμνήσεις καὶ τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν συντελουμένων ἀπὸ τὴν περρωτὴν «Ἀκρόπολιν», θὰ ἐκτιμηθῇ ποίας σημασίας εἶναι ἡ πρωτοβουλία τῆς «Ἀκροπόλεως» νὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν της διὰ τὰς χιλιάδας τῶν ἀναγνωστῶν της ταχὺ καὶ ἀσφαλὲς ἀεροπλάνον. Θὰ τῆς ἀναγνωρισθῇ ἡ πρωτοβουλία της ἐκτὸς τῆς προσαρμογῆς τῆς ἀθηναϊκῆς δημοσιογραφίας εἰς νεωτάτους προοδευτικὸς ὁρίζοντας καὶ ὡς μεγίστη ἐθνικὴ ὑπηρεσία.

Πρὸς ὑπερπήδησιν τῶν ἐμποδίων τῆς φύσεως...

Αἱ νεώτεραι γέφυραι

Αἱ τελευταῖαι Γαλλικαὶ κατασκευαὶ

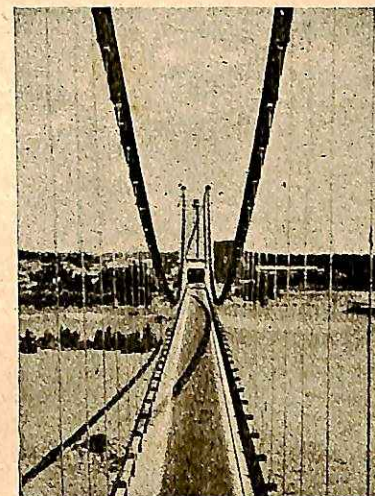
Ἐνῶ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καταβάλλονται σοβαραὶ πλέον προσπάθειαι, ὅπως ἀποκτήσωμεν ὀδικὸν δίκτυον, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς καὶ εἰς τὴν καθημερινῶς ἀναπτυσσομένην χρῆσιν τοῦ αὐτοκινήτου, ὡς τοῦ καλυτέρου καὶ ταχυτέρου μεταφορικοῦ μέσου, εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρον νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τῶν γεφυρῶν, ποῦ ἀποτελοῦν τὸ δαπανηρότερον καὶ δυσκολώτερον μέρος μιᾶς ὁδοῦ. Ὑπάρχουν ἀκόμη εἰς τὴν χώραν μας δρόμοι, οἱ ὅποιοι δὲν γίνονται, διότι δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ κατασκευὴ μιᾶς γεφύρας (γέφυρα Κουτσοχείρου εἰς Θεσσαλίαν κλπ.), ἄλλοι δὲ οἱ ὅποιοι δὲν λειτουργοῦν κανονικῶς, διότι αἱ προχέως κατασκευαζόμεναι γέφυραι παρασύρονται πολυτάκις κατὰ τὰς χειμερινὰς πλημμύρας.

Αἱ γέφυραι—γράφει σχετικῶς εἰς ξένον περιοδικὸν εἰδικὸς μηχανικὸς—ἀποτελοῦν τὸ πλέον δυσκολοκατασκεύαστον μέρος τῶν ὁδῶν, ἀφοῦ αἱ γέφυραι θὰ ἐπιτρέψουν νὰ ὑπερπηδήσωμεν τὰ φυσικὰ ἐμπόδια, τὰ ὅποια δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποφύγωμεν διὰ τῶν ἑλιγμῶν καὶ τῶν κλίσεων. Τὰ ἐμπόδια ταῦτα συνίστανται εἰς παντὸς εἶδους ῥέοντα ὕδατα, εἰς ὄχθας ποταμῶν βρεχομένας κατὰ τὰς ἐποχὰς τῶν μεγάλων πλημμυρῶν, εἰς χαράδρας κλπ. Τὰ ἔργα ταῦτα, τὰ ὅποια στοιχίζουν πάντοτε πολλὰ, εἶναι συχνά, διὰ λόγους οἰκονομίας, στενώτερα ἀπὸ τὸν δρόμον, τοῦ ὁποίου εἶναι τμήματα, οὕτω δὲ ὑποβαστάζουν μεγαλυτέραν κυκλοφορίαν κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον. Ἀκόμη καὶ αὐτὴ ἡ φύσις των, ὡς ἔργων στηριζομένων εἰς τὸ ἔδαφος διὰ τινων μόνον σημείων, εἶναι δι' αὐτὰ μία αἰτία σχετικῆς εὐθραυστότητος, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει προσεκτικὰς μελέτας διὰ τὴν κατασκευὴν των, καθὼς καὶ σημαντικὰ ἔξοδα συντηρήσεως. Ὑπὸ τοιούτους ὁρους, ἦτο ἀναπόφευκτον ὅτι ἡ τεραστία αὐξήσις τῆς κυκλο-

φορίας εἰς τοὺς μεγάλους δρόμους κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, θὰ ἤνάγκαζε τὰς ὑπηρεσίας δημοσίων ἔργων νὰ προβοῦν πολλὰκις εἰς διαπλατύνσεις, εἰς ἐπισκευὰς καὶ ἀνακατασκευὰς γεφυρῶν, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς κατασκευὰς νέων πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν παλαιῶν γεφυ-

ρῶν, αἱ ὁποῖαι πλέον ἦσαν ἀκατάλληλοι διὰ τὴν σύγχρονον κίνησιν τῶν ὁδῶν.

Οὕτως, εἰς τὴν Γαλλίαν π.χ. κατεσκευάσαν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, μέγαν ἀριθμὸν σημαντικῶν ἔργων καὶ διὰ τῶν τελειότερων μεθόδων. Ὡς ὑπενθυμίσωμεν ὅτι εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν γεφυρῶν κρατοῦν μερικαὶ γενικαὶ ἀρχαί, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει προκειμένου νὰ μελετήσωμεν οἰανδήποτε τοιαύτην κατασκευὴν. Ὑπάρχουν δύο μεγάλοι κατηγορίαι γεφυρῶν, διὰ τῶν ὁποίων διέρχεται μία ὁδός: αἱ μεταλλικαὶ γέφυραι καὶ αἱ κατασκευασμέναι ἀπὸ μπετόν, ἀπὸ

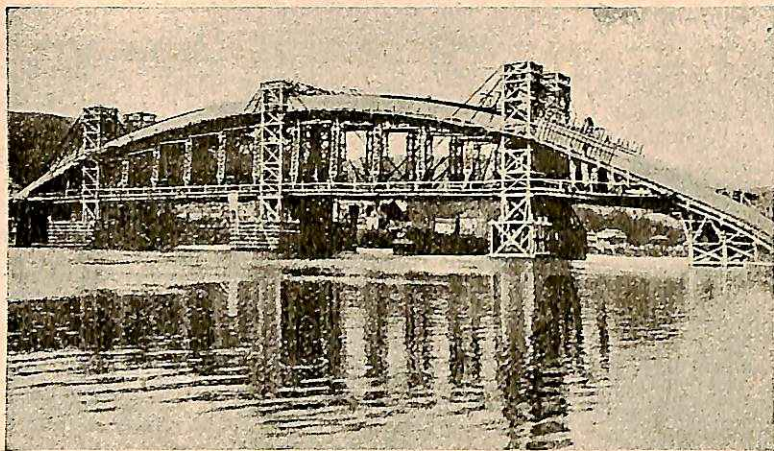

Γέφυρα Καβαγιῶν (ἐπὶ τοῦ Ντυράνς).

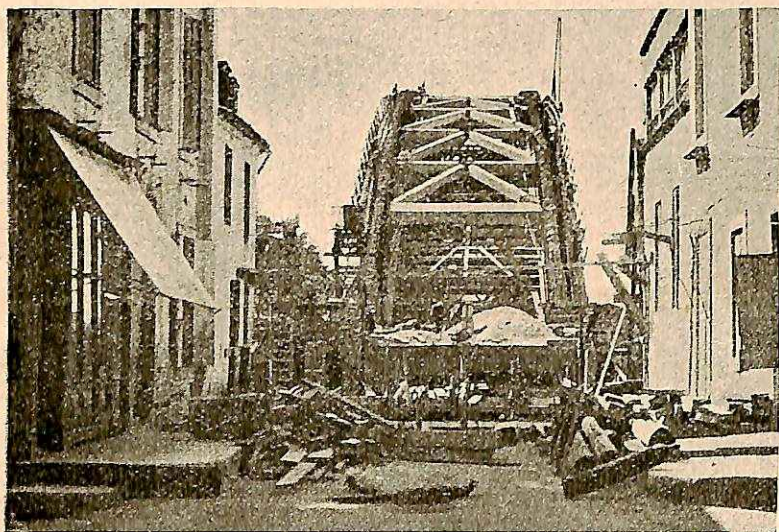
πέτραν καὶ ἀπὸ διαφόρους πλαστικὰς ὕλας. Εἰς τὰς πρώτας χρησιμοποιεῖται, εἰς διαφόρους κατεργασίας, ὁ σίδηρος, ὁ χάλυψ, ὁ μόλιβδος, ὁ ψευδάργυρος, ὁ ὀρείχαλκος. Τὰ διάφορα τμήματα, ποῦ ἀποτελοῦν τοὺς μεταλλικοὺς σκελετοὺς, συνδέονται με διάφορα καρφιά (μπουλόνια κλπ.) ἢ καὶ ἀπὸ χαλυβδίνους ράβδους. Τὰ οὐσιώδη ὄργανα τῶν τοιούτων γεφυρῶν εἶναι αἱ δοκοί, αἱ ὁποῖαι μεταδίδουν εἰς τὰ ὑπόβαθρα τὴν παραγομένην πίεσιν ἀπὸ τὸ ἴδιον βάρος τῆς γεφύρας καὶ ἀπὸ τὸ φορτίον, ποῦ κυκλοφορεῖ ἢ σταθμεύει ἐπ' αὐτῆς. Αἱ γέφυραι αὗται στηρίζονται ἐπὶ τῶν στύλων ἢ τῶν ὑπερεισμάτων τὰ ὅποια συνήθως κατασκευάζονται ἐκ λιθοδομῆς ἢ μπετόν. Ὀνομάζεται βᾶθρον ἡ συνδέουσα τὰς δοκοὺς μεταξύ των πλατφόρμα, ἡ ὁποία φέρει τὸ κατὰστρομα τῆς ὁδοῦ καὶ τὰ πεζοδρόμια. Καλύπτεται ἀπὸ ξύλον, ἀπὸ λιθοδομήν, μέταλλον ἢ μπετόν.

Μέγας ἀριθμὸς γεφυρῶν κατασκευάζονται εἰς σχῆμα τόξου, κυρίως τοῦ λεγομένου σχή-

ματος «με υπέρτερον βάθρον», όπου δηλ. τὸ βάθρον κείται ὁλόκληρον ὑπεράνω τοῦ ἐφαπτομένου εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τόξου ἐπιπέδου. Τὸ σχῆμα τοῦτο παρουσιάζει πολὺ

Ἡ γέφυρα Λὰ Ρὸς-Γκιγ ὄν (ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα).

Κατασκευὴ τῆς γεφύρας Καστελμορόν (ἐπὶ τοῦ Λότ).

αἰσθητικὴν ἀποψιν καὶ εἶναι κατάλληλον δι' ἀρχιτεκτονικὰς διακοσμήσεις. Ἀλλὰ χρησιμοποιεῖται ἐπίσης καὶ ἡ λεγομένη μορφὴ «με κρεμαστὸν βάθρον», ὅπου δηλαδή τὸ βάθρον κείται εἰς ἐνδιάμεσον ἐπίπεδον μεταξὺ τῆς κορυφῆς τοῦ τόξου καὶ τῶν ὑποβάθρων.

Αἱ κρεμασταὶ γέφυραι ἔχουν παραλλήλους σιδηρὰς ράβδους, στηριζομένας ἐπὶ τῶν στύλων. Εἰς τὰς παλαιότερας γεφύρας τὸ βάθρον ἐκρεμάτο ἐξ αὐτῶν, κατὰ τὰ τελευταῖα ὅμως

εἴη ἔγιναν πολλὰ τελειοποιήσεις. Διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν λιθινῶν γεφυρῶν χρησιμοποιοῦν ὅλους τοὺς σκληροὺς λίθους, τὰ τοῦβλα καὶ τὰ μπετόν. Οἱ θόλοι καὶ οἱ στῦλοι κατασκευάζονται ἀπὸ μπετόν. Τὰ θεμέλια, τὰ ὁποῖα κτίζονται κατὰ διαφόρους τρόπους ἀναλόγως πρὸς τὸ εἶδος τοῦ ἐδάφους, πρέπει νὰ στερεωθοῦν ἐπὶ ἀκινήτου καὶ μὴ προσβαλλομένου ἀπὸ τὰ ὕδατα ἐδάφους. Οἱ θόλοι συναρμολογοῦνται κατὰ διάφορα συστήματα. Κατασκευάζονται ἐπὶ ἐνὸς προσωρινοῦ ἱκρίωματος, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ δοκούς, κειμένας ἐπὶ ἐπιπέδων κ. θέτων παραλλήλων πρὸς τὰς κεφαλὰς τῆς γεφύρας. Αὐταὶ εἶναι αἱ κυριώτεραι ἀρχαὶ τῆς κατασκευῆς τῶν νεωτέρων γεφυρῶν.

Μεταξὺ τῶν μεταλλικῶν γεφυρῶν, ποὺ κατασκευάσθησαν ἐσχάτως, μία ἀπὸ τὰς χαρακτηριστικώτερας εἶναι ἡ γέφυρα Μουασσάκ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Τάρν, ἐπὶ τῆς ὁποίας διέρχεται ὁ σιδηροδρόμος ἀπὸ Μπορντὸ εἰς Σέτ.

Τὸ χαρακτηριστικώτερον παράδειγμα προσφάτου κρεμαστῆς γεφύρας εἶναι ἡ γέφυρα Καβαγιόν, κατασκευασθεῖσα τὸ 1932, ἡ ὁποία διέρχεται τὸν ποταμὸν Τυράνς εἰς πλάτος 308 μέτρων. Ἐκ τῶν γεφυ-

ρῶν λιθοδομῆς πρέπει ν' ἀναφερθῇ ἡ γέφυρα Καστελμορόν, ἐπὶ τοῦ Λότ, κατασκευασθεῖσα τὸ 1932. Τὸ κατάστρωμά της ἔχει πλάτος 5 μέτρων, ἕκαστον δὲ πεζοδρόμιον ἐνὸς μέτρου.

Τέλος, ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα κατασκευάζεται ἡ πρωτότυπος γέφυρα Λὰ-Ρὸς-Γκιγιόν, εὐρισκομένη εἰς τὸ πέραρ· εἶναι μήκους 162 μέτρων καὶ ἔχει ὁδὸν δι' ὀχήματα πλάτους 4 μ. 60 καὶ δύο πεζοδρόμια 1,20 μ. ἕκαστον.

Ἀπὸ τὰ περιέργα τῆς φύσεως

Ο ΔΙΠΤΥΧΟΣ, τὸ πρωτοτυπώτερον ἐξ ὄλων τῶν ζώων

Χωνεύει πρῶτον καὶ ἔπειτα καταπίνει τὰς τροφάς

Μέσα εἰς τὰ τέλματα ζῇ ἓνα περίεργον ἀμφίβιον, τὸ ὁποῖον καλεῖται δίπτυχος. Ἀνήκει εἰς τὸ γένος τῶν μαλακοστράκων καὶ ἔχει προσθίους πόδας ἰσχυροὺς, ποὺ μεταχερίζεται διὰ νὰ προμηθεύεται τὴν τροφὴν του, εἶναι ἀπὸ τὰ τρομερώτερα σαρκόβора καὶ κατορθώνει νὰ κατατρώγῃ ζῶα πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτό.

Ὁ δίπτυχος ἔχει καὶ πτερά, ὅπως ἡ χρυσόμυγα, διὰ νὰ πετᾷ καὶ νὰ μεταβαίνει εἰς ἄλλο τέλμα, ὅταν ξηρανθῇ ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ζῇ. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καθιστᾷ τὸ ζῶον αὐτὸ τὸ πλέον ἀξιοπερίεργον καὶ ἴσως, τὸ πρωτοτυπώτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα ζῶα, εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον χωνεύει τὰς τροφάς του. Διότι ἡ κατασκευὴ τοῦ στόματός του εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴν εἶναι δυνατόν νὰ τὰς χρησιμοποιήσῃ. Τὰ δύο χεῖλη τοῦ στόματος εἶναι τόσον συναρμολογημένα τὸ ἓνα μέσα στοῦ ἄλλο, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποχωρισθοῦν. Συνεπῶς δὲν ἡμπορεῖ νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ κανένα στερεὸν κομμάτι τροφῆς, οὔτε σταγὼν ὑγροῦ. Καὶ ὅμως ὁ δίπτυχος δὲν ἀποθνήσκει ἀπὸ τὴν πείναν, διότι ἡ φύσις ἐπρονόησε νὰ τὸν κάμῃ νὰ προμηθεύεται τὴν τροφὴν του κατὰ περιεργότατον τρόπον.

Τὰ δύο μεγάλα ἄγγιστρα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς καὶ τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι παίζουν τὸν ρόλον σιαγῶνων τροποποιημένων, εἶναι τρυπημένα ἐσωτερικῶς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποτελοῦν στενότατον σωληνάριον. Τὸ σωληνάριον αὐτὸ καταλήγει εἰς ἓνα ἄνοιγμα, τὸ ὁποῖον δὲν φθάνει μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ ἄγγιστρου, ἀλλὰ ὀλίγον πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῦτο διὰ μὴ κλείνῃ ἡ

ὀπὴ μὲ τὰς σάρκας τοῦ θύματος, ὅταν τὸ μυτερόν ἄγγιστρον χώνεται μέσα εἰς αὐτάς.

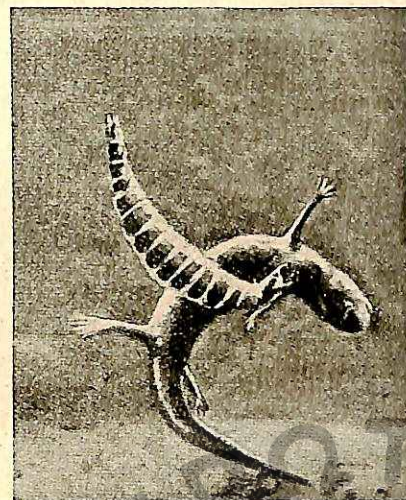
Τὸ σωληνάριον ποὺ σχηματίζεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἄγγιστρου εἶναι τριχοειδές, ἀλλ' εὐρύνεται ὁλοκλήρως πρὸς τὸ κύριον σῶμα τοῦ διπτύχου καὶ συγκοινωνεῖ μὲ τὸν οἷοφάγον. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περάσουν ἀπὸ τὰς ὁπὰς τῶν δύο ποδῶν παρὰ ἐλαχιστότατα τεμάχια τροφῆς, σχεδὸν ρευστοποιημένης.

Οἱ πρῶτοι φυσιοδίφαι οἱ ὁποῖοι ἐμελέτησαν τοὺς διπτύχους ἐπίστευον ὅτι οὗτοι τρέφονται διὰ τῆς ἀπορροφῆσεως τοῦ αἵματος τῶν θυματίων των, πράγμα ποὺ ἐθεωρήθη πολὺ φυσικὸν καὶ λογικόν, ἐφ' ὅσον δὲν εἶχον στόμα, αἱ δὲ ὁπαὶ τῶν δύο ἄγγιστρων εἶναι τριχοειδεῖς.

Ὁ καθηγητὴς ὅμως Πορτιέ, κατὰ τὸ 1891, μελετήσας ἐπισταμένως τὴν ζωὴν τῶν διπτύχων, παρετήρησεν ὅτι μικρὰ κογχύλια τὰ ὁποῖα

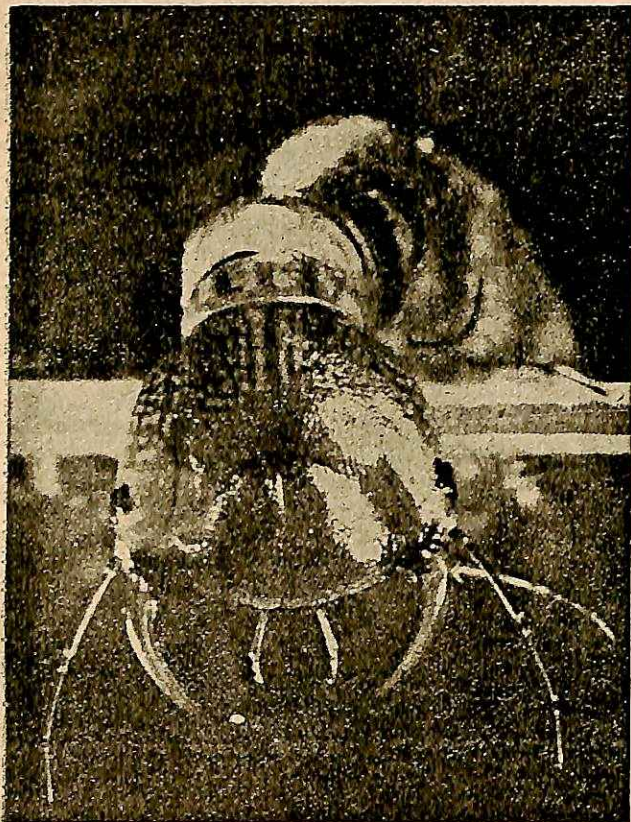
εἶχον χρησιμεύει ὡς τροφὴ τοῦ διπτύχου, εἶχον ἐκκενωθῇ τελείως, ὅχι μόνον ἀπὸ τὸ αἷμά των, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς σάρκας των. Πῶς κατέστη δυνατόν νὰ περάσουν αἱ σάρκες τῆς κογχύλης ἀπὸ τὰς τριχοειδεῖς ὁπὰς τῶν ἄγγιστρων τοῦ διπτύχου;

Διὰ νὰ κατορθώσουν νὰ ἐξηγήσουν τὸ περίεργον φαινόμενον καὶ νὰ παρακολουθήσουν τὸ ἔργον τῆς καταβροχθίσσεως, ἔθεσαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ διπτύχου ἓν περίεργον σχολῆκι, τὸ ὁποῖον ζῇ μέσα εἰς τὴν λάσπην τῶν τεματίων καὶ περιβάλλεται ἀπὸ ἓν εἶδος διαφανοῦς κελύφους, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει νὰ φαίνονται ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ὁργανισμοῦ. Συνεπῶς ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ παρακολουθήσῃ τὴν γίνεσθαι μέσα του ὅταν τοῦ ἐπιτίθεται ὁ δίπτυχος.

Μία νύμφη διπτύχου ἐπιτίθεται κατὰ τρίτονος.

Ὁ δίπτυχος, μόλις ἀντιληφθῇ τὴν λείαν του, χώνει μὲ ὀρμὴν τὰ δύο ἐμπρόσθια μντερά καὶ ἰσχυρά του ἄγγιστρα μέσα εἰς τὸ σῶμα τοῦ σκώληκος, ὃ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ ὀδυνηρὸν δάγκωμα. Φαίνεται ὅτι ὁ δίπτυχος κατ' ἀρχὰς κάμνει

Τερατώδης κεφαλὴ νύμφης διπτύχου.
Εἰς τὴν εἰκόνα διακρίνονται τὰ δύο ἰσχυρά ἄγγιστρα.

ἔνεσιν δηλητηριώδη, διὰ τῆς ὁποίας παραλύει τὸ θῦμα του. Πράγματι εἰς διάστημα ὀλίγων δευτερολέπτων εἰσέρχεται μέσα εἰς τὸ σῶμα τοῦ σκώληκος ἓνα μαῦρον ὑγρὸν. Διὰ μέσου τοῦ διαφανοῦς κελύφους φαίνεται πῶς διαχύνεται καὶ καταλαμβάνει ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος τοῦ σκώληκος. Ὅχι μόνον ὁ δίπτυχος δὲν ἀπορροφᾷ τὸ αἷμα τοῦ θύματός του, ἀλλὰ καὶ χύνει μέσα εἰς αὐτὸ ἀρκετὴν ποσότητα ἰδιοῦ τοῦ ὑγροῦ. Ὁ δυστυχὴς σκώληξ ἐντείνει τὰς προσπαθείας του διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ διπτύχου. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καταπίπτει ἀκίνητος καὶ νεκρός.

Ὁ καθηγητὴς Πορτιέ ἐξετάσας κατόπιν μὲ τὸ μικροσκόπιον τί γίνεται μέσα εἰς τὸ σῶμα τοῦ σκώληκος, παρέστη ἐνώπιον ἐνὸς ἐκπληκτικοῦ φαινομένου. Ὅλα τὰ ὄργανά του ἔπλεον μέσα εἰς τὸ ἐκχυθὲν ἀπὸ τὸν δίπτυχον ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀκόμη ἀρκετὰ διαφανές, ὥστε νὰ δύναται κανεὶς νὰ παρακολουθήσῃ τὰς λεπτομερείας τῆς περιέργου δράσεώς του. Καὶ εἶδε τότε τοὺς διαφόρους ἱστοὺς καὶ ἰδίως τὰς λιπαρὰς οὐσίας νὰ διαλύωνται καὶ νὰ χάνωνται σιγὰ-σιγὰ, ρευστοποιούμεναι τελείως.

Κατόπιν, ἀποτόμως, ἐδημιουργήθη ἐν ρεῦμα τὸ ὁποῖον παρέσυρε ὅλα τὰ ρευστοποιηθέντα μέρη τοῦ σώματος πρὸς τὰς ὀπὰς τῶν ὀνύχων τοῦ διπτύχου. Σιγὰ-σιγὰ ἀπεσπῶντο μικροσκοπικὰ τεμάχια ἀπὸ τὰς σάρκας τοῦ θύματος καὶ κατεκλύνοντο πρὸς τὰς ὀπὰς τῶν ὀνύχων. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τὸ θῦμα μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν εἶχε ρευστοποιηθῇ κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος καὶ εἶχε κενωθῇ ἀπὸ τὰς σάρκας του.

Ὁ δίπτυχος ἀνεπαύθη ἐν τῷ μεταξὺ ἐπὶ ἥμισυ περίπου λεπτὸν τῆς ὥρας. Κατόπιν, αἰφνιδίως, ἐξέχυθη μία νέα δόσις ἀπὸ τὸ μαῦρον ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον ἐγέμισε ὅλας τὰς κοιλότητας τοῦ σκώληκος, καὶ διέλυσε ὅ,τι εἶχε παραμείνει ἀκόμη ἀδιάλυτον. Ἡ πράξις αὕτη τῆς περιοδικῆς ἐκχύσεως τοῦ διαλυτικοῦ ὑγροῦ ἐπανελήφθη πολλὰς φορὰς, μέχρις ὅτου διελύθη τελείως τὸ σῶμα τοῦ σκώληκος. Εἰς τὸ τέλος δὲν ἔμεινε παρὰ μόνον τὸ κέλυφος, τελείως ἀδειανόν.

Τοιοιουτρόπως ἀπεδείχθη ὅτι τὸ ζῷον αὐτό, μὴ δυνάμενον νὰ εἰσαγάγῃ μέσα εἰς τὸν στόμαχόν του κομμάτια ὀλόκληρα κρέατος, οὔτε νὰ ἀπορροφήσῃ τὸ αἷμα του, μεταβάλλει τὸ σῶμα τῶν θυματίων του εἰς ἓν εἶδος ἐξωτερικοῦ στομαχικοῦ σάκκου, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον χύνει τὰ γαστρικὰ ὑγρά, τὰ προωρισμένα νὰ ρευστοποιήσουν τὰς στερεὰς τροφάς. Χωνεύει δηλαδή ἐξωτερικῶς. Μὲ ἄλλους λόγους χωνεύει πρῶτον ἔξω ἀπὸ τὸ σῶμα του τὰς τροφάς καὶ κατόπιν τὰς καταπίνει. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνει ὁ δίπτυχος μὲ τὸν ἀναφερθέντα σκώληκα, κάμνει ἐπίσης καὶ μὲ τὰ ἄλλα ζῷα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπιτίθεται, μερικὰ τῶν ὁποίων εἶναι πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτόν.

Ὁ καθηγητὴς Πορτιέ προσεπάθησε κατόπιν νὰ ἀναλύσῃ τὸ ὑγρὸν τὸ ὁποῖον χύνει ὁ δίπτυχος μέσα εἰς τὸ σῶμα τοῦ θύματός του διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ διὰ ποῖον λόγον ἐπιτυγχάνεται δι' αὐτοῦ ἡ διάλυσις τῶν σαρκῶν ἐνὸς ζῶντος οργανισμοῦ. Ἡ διάλυσις ἀπέδειξεν ὅτι τὸ ὑγρὸν τοῦ διπτύχου δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ ἓνα ἰδιαίτερον γαστρικὸν ὑγρὸν, ὅμοιον μὲ τὸ τῶν ἄλλων ζῴων, ἀλλ' ἐντονωτέρας δραστητικότητος.

Ὁ Γάλλος σοφός, εἰς ἀνακωινώσεις του ἐπὶ τοῦ περιέργου τούτου φαινομένου, δὲν ἀπέκλεισε τὴν ὑπαρξιν καὶ ἄλλων ζῴων, τὰ ὁποῖα

νὰ καταβοοχθίζουν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὴν τροφὴν των, εἴτε διότι δὲν δύναται νὰ τὴν καταπίουν διὰ τοῦ στόματος, εἴτε διότι προτιμοῦν νὰ τὴν τρώγουν εἰς ρευστοποιημένην κατάστασιν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετασθῇ, προσέθεσεν ὁ καθηγητὴς Πορτιέ, εἶναι ἂν ὑπάρχουν καὶ μεγάλα ζῷα, τὰ ὁποῖα νὰ τρώγουν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Ἐπίσης ἡ ἀνεύρεσις ἄλλων ἐντόμων ἢ μικροοργανισμῶν ζώντων κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ λύσῃ πολλὰ μυστήρια μερικῶν ἀσθενειῶν, σήψεων, δημιουργίας πύου ἢ ὑγροῦ εἰς διάφορα σώματα κλπ.».

Εἰς δίπτυχος
προσβάλλει μίαν νύμφην τριτόνων.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1934

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΠ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

— Με τρεχαντήρι από Φαλήρου εις Ν. Υόρκην.

Την 11 π. μ. της 5 Αυγούστου 1934 απέπλευσεν εκ Νέου Φαλήρου η μικρά ιστιοφόρος λέμβος «Ελλάς», η οποία πρόκειται να επιχειρήσει το από «Ελλάδος εις Αμερικανικήν ταξίδιον. Τοῦ μικροῦ σκάφους (σακολέβας) επιβαίνουν ο κυβερνήτης και ιδιοκτήτης του Όρ. Νοταρῆς, πλοίαρχος, και οί Εὐάγ. Ἀγγελῆας, μηχανικός, και Β. Χλόης, ζωγράφος. Εἰς τὸ πλήρωμα ἀνήκει και ὁ δεκαετής υἱός

της μαζί των διπλά πανιά δι' ἀνταλλακτικά, πυξίδα και κιβώτιον με φάρμακα.

Τὸ ἀπὸ Εὐρώπης εἰς Ἀμερικανικήν ταξίδιον ἐχει γίνει μέχρι σήμερα με ἱστιοφόρον 32 τόννων. Διὰ πρώτην φοράν ἐπιχειρεῖται τὸ μακρυνὸν και ἐπικίνδυνον τοῦτο ταξίδι με ἓνα «σαρινδότσουφλο», ὅπως εἶναι ἡ σακολέβα τῶν τολμηρῶν ἐλλήνων, τῶν ὁποίων ἡ προσπάθεια, ἀν στεφθῇ ὑπὸ ἐπιτυχίας, θὰ δοῇ ὅχι μόνον αὐτοῦς, ἀλλὰ και τὴν ἐλληνικὴν σημαίαν και τὴν ἀνδρείαν τῶν ἐλλήνων ναυτικῶν.

— Ομαδικὸς πλοῦς τοῦ Ναυτικοῦ Ὀμίλου Ἀθηνῶν.

Ὁ Ναυτικὸς Ὀμιλος Ἀθηνῶν ἐξετέλεσε τὴν 27 Ἰουλίου τὸν πρῶτον ὁμαδικὸν πλοῦν του εἰς Πόρον και Σπέτσας. Ἐλαβον μέρος περὶ τὰ 20 πλοῖα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ προέδρου αὐτοῦ κ. Ἀντων. Μπενάκη.

Ὁ δεύτερος ὁμαδικὸς πλοῦς τῶν θαλαμηγῶν τοῦ Ν.Ο.Α. θὰ γίνῃ εἰς Σῆρον, θὰ συμπέσῃ δὲ με τὰς τελομένης ἐκεῖ τοπικὰς ἐορτάς.

— Πρὸς ἀνεύρεσιν ἀμυθῆτου θησαυροῦ.

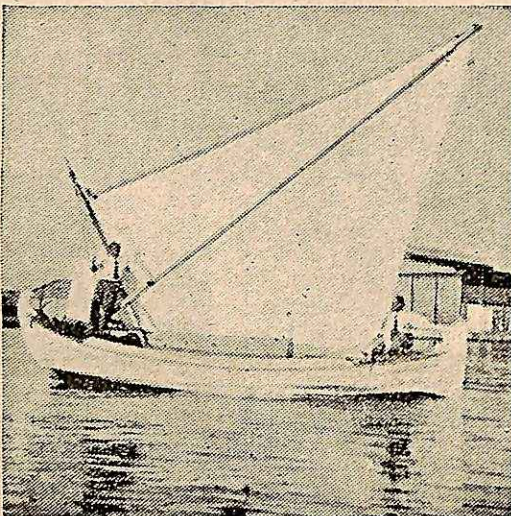
Ὁ ἀσέφημος ἐπληροφόρησε πρὸ τινων ἡμερῶν ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι ἡ θαλαμηγὸς «Βασιλίσσα τῶν Σκώτων», 600 τόννων, με πλήρωμα 25 ἀνδρῶν, ἀπέπλευσε διὰ τὴν ἀπομειμακρυσμένην ἡσὸν τοῦ Εἰρηνικοῦ Κοκοῦ, πρὸς ἀνεύρεσιν θησαυροῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία ὑπολογίζεται εἰς 25.000.000 λιρῶν στερλινῶν. Ἡ ἀποστολὴ αὕτη πρὸς ἀνεύρεσιν ὑπὸ ὁμάδης ἀγγλων πλουσίων, εἰς τοὺς ὁποίους περιήλθοι παλαιὰ ἐγγραφα ἀποδεικνύοντα τὴν ὑπαρξιν τοῦ θησαυροῦ, τὸν ὁποῖον εἶχε κρύψει εἰς μίαν νησίδα ἐκ τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κοκοῦ» συμπλέγματος, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος ὁ πειρατής Θῶμσον.

Ἡ πρώτη ἀποστολὴ πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ θησαυροῦ ὁργανώθη τὸ 1925, ἀλλ' ἀπέτυχε, ἥδη δὲ ἐπιχειρεῖται ἡ δευτέρα κατὰ σειράν.

— Ἡ ζωὴ τῶν νάνων.

Οἱ νάνοι ἐπαῖξαν σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ρωμαιοὶκὴν κοινωνίαν και τὰς αὐλὰς τῆς Ἀνατολῆς. Ἐπίσης ἦσαν πολλοὶ τῆς μόδας εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν μεσαίωνα. Πολλάκις ὑπῆρξαν ἥρωες διασκεδαστικῶν περιπετειῶν και ἐγγραφήσαν περὶ αὐτῶν περίεργα ἀνέκδοτα.

Εἰς ἐκδοθὲν ἐσχάτως γαλλικὸν βιβλίον ἀναφέρονται πλείστοι ἱστορίαι νάνων, πού κατέστησαν περίφημοι, ὅπως ὁ Ζέφρεϋ Χίντσον, πού ὑπῆρξεν διάσημος εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἀγγλίας, ὁ Ἰωσήφ Μπορνούλσκι, πού ἀπεκαλεῖτο «Ζουζού» και

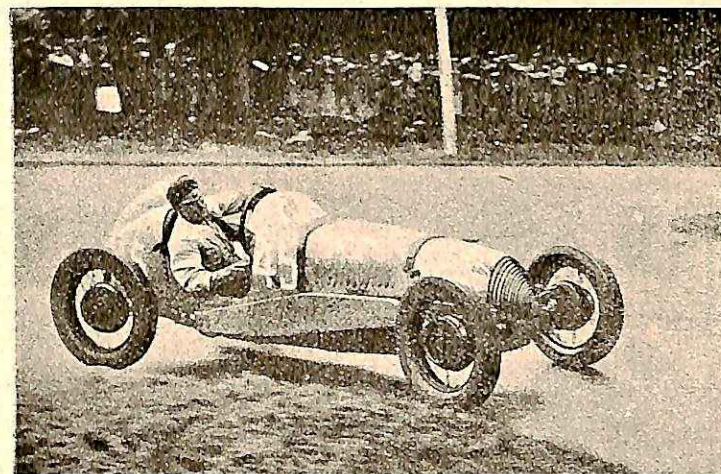
Ἡ σακολέβα με τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ διαδρομὴ ἀπὸ Φαλήρου εἰς Ἀμερικανικήν.

τοῦ Ἀγγελῆα, ἀλλ' οὗτος, κατόπιν ἐπεμβάσεως τῆς μητρός του, ἐκρατήθη ἀπὸ τὰς ἀρχὰς και ἐπεστράφη εἰς τὴν μητέρα του.

Οἱ τολμηροὶ Ἕλληνες θαλασσοπόροι ὑπολογίζουν ὅτι θὰ ἐκτελέσουν τὸ ταξίδιον ἀπὸ Φαλήρου μέχρι Ν. Υόρκης εἰς διάστημα τεσσάρων μηνῶν. Πρῶτος σταθμὸς μετὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ὑδάτων θὰ εἶναι ἡ Μάλτα. Ἐπίσης θὰ προσεγγίσουν και εἰς τὰς Καναρίους Νήσους.

Τὸ σκάφος εἶναι χωρητικότητος 1,48 τόννων και κινεῖται μόνον με πανιά. Κατεσκευάσθη εἰς τὰ ναυπηγεῖα τοῦ Ζαχαρία Καστρινοῦ εἰς τὸ Πέραμα και θεωρεῖται ὡς ἐν ἀπὸ τὰ τελειότερα τρεχαντήρια.

Οἱ θαλασσοπόροι ἔλαβον μεθ' ἐαυτῶν τρόφιμα δι' 90 ἡμέρας, κονσέρβας, γαλέττα και 500 ὀκάδας νεροῦ μέσα εἰς μικρὰ βαρελάκια. Ἐχουν ἐπί-

Εἰς τοὺς αὐτοκινητιστικὰς ἀγῶνας τῆς Γαλλίας πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ 13ου Χρυσοῦ Κυπέλλου, ἦλθον πρῶτοι δύο αὐτοκινητισταί: ὁ Σεβαλιὲ και ὁ Μαγιάρ-Μπρὺν. Εἰς τὴν φωτογραφίαν φαίνεται ὁ πρῶτος εἰς ἐν πέρασμά του.

ἔκαμε τὸν γύρον τῆς Εὐρώπης, ὁ Τόμι Πούς κλπ. Ἡ ζωὴ τῶν νάνων τούτων ὑπῆρξε περιπετειώδης και πολυκύμαντος, ἡ μελέτη δὲ τῶν κατ' αὐτὴν παρουσιάζεται ὡς ἐν ἐκ τῶν πλέον ἐνδιαφερόντων και συναρπαστικῶν μυθιστορημάτων.

— Τὸ «ἀσθενὲς φύλον» δὲν εἶναι πλέον ἡ γυναῖκα!

Ἔως τώρα ἐγνωρίζαμεν ὅλοι και τὸ διεκηρύταμεν ὅτι τὸ «ἀσθενὲς φύλον» ἦτο ἡ γυναῖκα. Ἡ στατιστικὴ ἔρχεται σήμερα νὰ μᾶς βγάλῃ ἀπὸ μίαν πλάνην, διότι δι' αὐτῆς διεπιστώθη, ὅτι τὸ ἀσθενὲς φύλον εἶναι ὁ ἄνδρας! Πράγματι, παρετηρήθη ὅτι μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 20 ἐτῶν ἡ ἀναλογία τῶν δύο φύλων εἶναι σχεδὸν ἡ αὐτή. Τοῦτο ὁμῶς ἀποβαίνει εἰς βάρος τοῦ ἄνδρος, διότι κατὰ γενικὸν κανόνα γεννιῶνται περισσότερα ἀγόρια ἀπὸ κορίτσια. Διὰ νὰ μένῃ δὲ ἡ ἀναλογία μέχρι τοῦ 20ου ἔτους τῆς ἡλικίας ἡ αὐτή, θὰ εἴπῃ ὅτι ἀποθνήσκουν περισσότερα ἀγόρια ἀπὸ κορίτσια. Ἀρα τὰ ἀγόρια ἀντέχουν ὀλιγώτερον εἰς τὴν ζωὴν. Μετὰ τὸ 20ὸν ἔτος ἡ ἀναλογία αὐξάνει ὑπὲρ τῶν γυναικῶν. Ἡ διαφορὰ γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερα ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἀπὸ τὸ 40ὸν ἔτος. Κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ γυναῖκα ζῇ περισσότερα χρόνια ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν 50 ἐτῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνδρῶν. Κατὰ τὴν αὐτὴν στατιστικὴν ἡ ἀναλογία τῶν γυναικῶν πού ἐφθασαν τὰ 100 ἔτη εἶναι 2 πρὸς 1 ἐναντὶ τῶν ἀνδρῶν. Ὡς λόγος τῆς τοιαύτης μακροβιότητος και μεγαλύτερας ἀντοχῆς τῆς γυναικὸς εἰς τὴν ζωὴν και τὰς ἀσθενείας τῆς, φέρεται τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἄνδρας ἐργάζεται και καταπονεῖται περισσότερον ἀπὸ τὴν γυναῖκα.

— Νὰ πλύνετε τὰ χέρια σας....

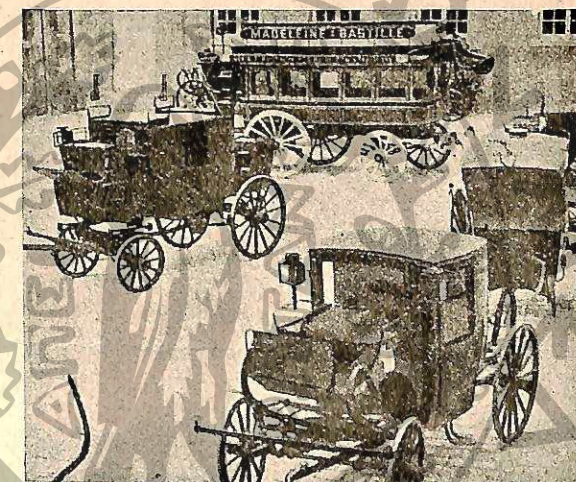
Ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ ἐνὸς λαοῦ, λέγουσιν οἱ Ἀγγλοσάξωνες, δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ἀπὸ τὴν κατανάλωσιν τοῦ σάπωνος. Πρὸς διαπίστωσιν

τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου τὸ διεθνὲς γραφεῖον στατιστικῆς κατέστρωσε μίαν στατιστικὴν τῆς κατανάλωσιν τοῦ σάπωνος, ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει ὅτι τὴν μεγαλύτεραν κατανάλωσιν σάπωνος κάμνουν αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Β. Ἀμερικῆς με 11 1/2 χιλιόγραμμα κατὰ κεφαλὴν, τὴν δὲ μικροτέραν τὰ Βαλκανικὰ κράτη με 2 χιλιόγραμμα κατὰ κεφαλὴν ἑτησίως. Ἡ Γαλλία καταλίσκει 8 χιλιόγραμμα και ἡ Γερμανία 6 χιλιόγραμμα.

Ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν δύο αὐτῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑποτίθεται ὅτι δύνανται νὰ καταλεχθῶν μετὰ τῶν ὀλιγώτερον πεπολιτισμένων, ἀποδεικνύει ὅτι εἰς πολλὰς χώρας μεταχειρίζονται διὰ τὸ πλῆθος τῶν χειρῶν και ἄλλας οὐσίας ἢ κατασκευάζουσιν σάπωνα, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἑλεγχον τῆς στατιστικῆς.

— Ἐλαττοῦται ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας. Οἱ θάνατοι ὑπερβαίνουν τὰς γεννήσεις.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται τὸ πρόβλημα τῆς διαρκούς ἐλαττώσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐνῶ εἰς ἄλλα κράτη ὁ πληθυσμὸς αὐξάνεται ἀλματωδῶς, εἰς τὴν Γαλλίαν, βυθιάσας μὲν, ἀλλ' ἀσφαλῶς, ὁ πληθυσμὸς ἐλαττοῦται. Κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ 1933 ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη κατ' αὐτὰς, οἱ θάνατοι, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπερέβησαν τὰς γεννήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ 61.400 κατὰ τὸ 1932 κατέβησαν εἰς 21.600 κατὰ τὸ 1933. Δηλαδή αἱ Γαλλίδες ἐξακολουθοῦν νὰ μὴ θελοῦν τὰ πολλὰ παιδιά. Ἡ μεγαλύτερα ἐλάττωσις τῶν γεννήσεων παρατηρεῖται εἰς τὰς νοτίους ἐπαρχίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ τῷ ἐγκαταστηθὲν εἰς τὸν Πύργον Κομπλέν, Γαλλικὸν Μουσεῖον Ἀμαξῶν πλουτίζεται με νέα εἶδη, ἀνήκοντα πλέον εἰς τὸ παρελθόν. Εἰς τὴν φωτογραφίαν διάφοροι τύποι Ἀμαξῶν, τὰς ὁποίας συναντᾷ κανεὶς μόνον εἰς τὰ Μουσεία.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ροδανοῦ ἐπὶ πληθυσμῷ 1.101.672 αἱ γεννήσεις ἦσαν 13.947, οἱ δὲ θάνατοι 14.728. Εἰς τὸν νομὸν τῆς Ζιράνδης ἐπὶ πληθυσμῷ 852.768 κατοίκων, αἱ γεννήσεις ἦσαν 12.021 καὶ οἱ θάνατοι 14.554. Εἰς τὸν νομὸν τῆς Πά-ντὲ-Καλαὶ ὁμοῦ ἐπὶ πληθυσμῷ 1.205.191 κατοίκων, αἱ γεννήσεις ἀνῆλθον εἰς 25.821 ἐναντὶ 17.052 θανάτων.

— Αὔξεις τῆς παραγωγῆς τοῦ γάλακτος διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ.

Εἰς τὰ βουστάσια τοῦ Τὰρ-λ' Ἀμπαὶ τῆς Γαλλίας ἐγίναν περιέργα πειράματα, τὰ ὁποῖα ἀπέδειξαν ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ αὔξεις τῆς παραγωγῆς τοῦ γάλακτος διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Παρατηρήθη ὅτι αἱ ἀγελάδες πρὸς γαλακτοπαραγωγήν τὸ καλοκαίρι καὶ ὀλιγώτερον τὸν χειμῶνα καὶ ὅτι τὸ καλοκαίρι ἔπιναν περισσότερον νερό. Ἐνῶ ἡ παραγωγή ἀνῆρχετο εἰς 60 λίτρας μὲ θερμοκρασίαν 20°, αὕτη κατῆρχετο εἰς 20 λίτρας ὅταν ἡ θερμοκρασία ἦτο 6°. Κατόπιν τούτου ἀπεφασίσθη νὰ θερμαίνεται τὸ νερὸ πὺν πίνουσι αἱ ἀγελάδες τὸν χειμῶνα, καθὼς καὶ οἱ σταῦλοι μέσα εἰς τοὺς ὁποίους ζοῦν. Διὰ τὴν θέρμανσιν αὐτὴν ἐχρησιμοποίησαν ἡλεκτρικὸν ρεύμα. Τὸ πείραμα ἐπέτυχε θαυμασίως, διότι ἡ παραγωγή ἀπὸ 20 λίτρας ἡ-ἐξήθη κατ' ἀρχὰς εἰς 30 λίτρας καὶ κατόπιν εἰς περισσότερας, κατὰ τὸν χειμῶνα. Τὰ ἔξοδα τῆς θερμάνσεως εἶναι πολὺ κατώτερα ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῆς ἐπὶ πλέον παραγωγῆς. Κατόπιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ πειράματος τούτου, φαίνεται ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἡλεκτρισμοῦ εἰς τὰ βουστάσια, τοῦλάχιστον τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων, θὰ γενικευθῇ.

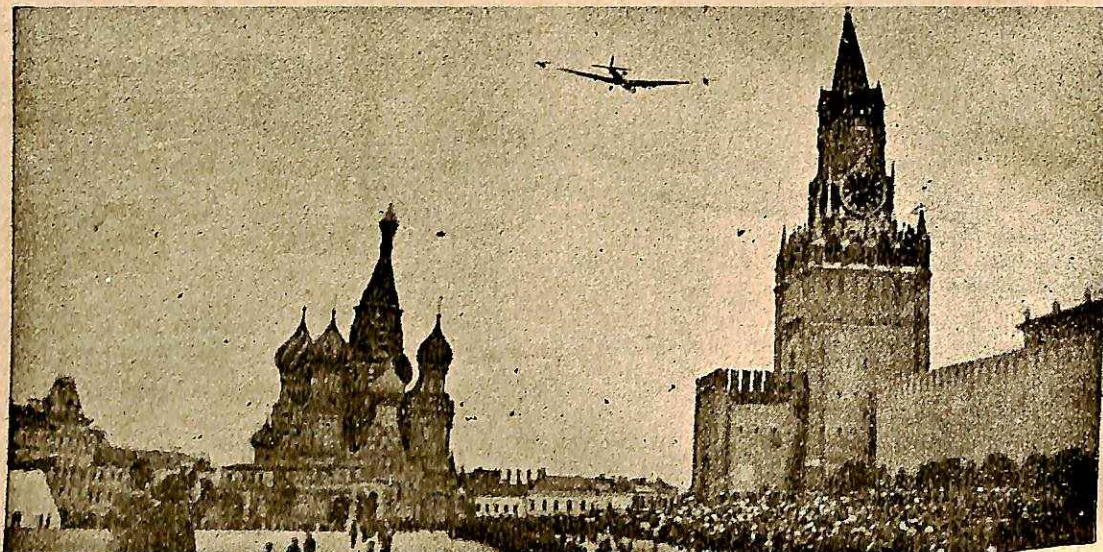
— Ἡ ὑπερπαραγωγή τῆς κινήσεως.

Αἱ Ὁλλανδικαὶ Ἰνδίδαι παράγουσι τὰ 97 % τῆς κίνσεως ἡ ὁποία καταναλίσκεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Τὸ κινῖνο, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς φάρμακον

πρώτης ἀνάγκης, παράγεται ὡς γνωστὸν ἀπὸ τὴν κίναν. Ἐπειδὴ ὁμοῦ παρατηρήθη κατ' αὐτὰς ὑπερπαραγωγή καὶ ἐλάττωσις τῆς καταναλώσεως, οἱ Ὁλλανδοὶ παραγωγοὶ ἀπηυθύνθησαν εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν προσφέροντες τὸ κινῖνο εἰς εὐτελεστάτην τιμὴν καὶ προτείνοντες νὰ ἀναλάβῃ αὕτη ὅλην τὴν παραγωγὴν, διὰ νὰ τὴν διαθέσῃ εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τοῦ κόσμου ὅπου ἡ ἐλονοσία κάμνει θραῦσιν. Ἐπειδὴ ὁμοῦ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν δὲν ἐδέχθη τὴν πρότασιν, οἱ Ὁλλανδοὶ παραγωγοὶ ἀπεφάσισαν νὰ περιορίσουν τὴν παραγωγὴν των, διὰ νὰ καταναλωθῇ ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ὑπάρχον κινῖνο εἰς καλὴν τιμὴν. Μετὰ τὴν ἐξάντησιν τῶν ὑπαρχουσῶν ποσοτήτων θὰ κανονίσουν τὴν παραγωγὴν ἀναλόγως τῆς ζήτησεως τῶν ἀγορῶν καταναλώσεως.

— Νέα φιλμ ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς ζούγκλας.

Ἀπὸ τὸ Χόλλυγουντ, ἀπὸ τὸ Βερολῖνον, ἀπὸ τὸ Λονδίνον καὶ ἀπὸ τοὺς Παρισίους, τὰ κυριώτερα σήμερον κέντρα παραγωγῆς κινηματογραφικῶν ταινιῶν, ἀγγέλλεται μία ὁμαδικὴ ἐξόρμησις πρὸς τὴν ζούγκλαν. Ἐνεκα τῆς μεγάλης ἐπιτυχίας πὺν εἶχαν τὰ ὀλίγα φιλμ, τὰ ὁποῖα εἶχαν γυρισθῇ μέσα εἰς τὰς ζούγκλας, αἱ διάφοροι κινηματογραφικαὶ εἰρηρεῖαι ἀπεφάσισαν νὰ συνεχίσουν τὴν ἀναπαραστάσιν σκηνῶν ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς ζούγκλας καὶ ἔδωσαν ἐντολὴν εἰς πολλοὺς συγγραφεῖς νὰ γράψουν ἀναλόγους ὑποθέσεις. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν, πολλοὶ θίασοι ἀνεχώρησαν ἤδη εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀφρικὴν, εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας, διὰ νὰ «γυρίσουν» διάφορα φιλμ μέσα εἰς πραγματικὰς ζούγκλας. Ἐννοεῖται ὅτι πρόκειται περὶ ἀληθινῶν ἐκστρατειῶν, μὲ ἐνόπλους φρουράς καὶ ἀποσπάσματα μὲ μυδραλλιοβόλα, χειροβομβίδας ἀκόμη καὶ ἀσφιδιογόνα, διὰ τὴν ἀμυναν ἐναντίον τῶν ἀγρίων θηρίων, κατὰ τὴν στιγμὴν πὺν θὰ «γυρίζονται» διάφοροι σκηναὶ ἀπὸ τὴν ζωὴν των.

Ρωσία: Τὴν 19 Ἰουνίου, ὡς δεῖγμα χαρᾶς διὰ τὴν ἀφίξιν τῶν ναυαγῶν τοῦ «Τσελιούσκιν», τὸ μεγαλὺν ἀεροπλάνον τοῦ κόσμου «Μάξιμος Γκόρκυ», συνοδευόμενον ἀπὸ δύο ἄλλα, ἔκαμε τὴν πρώτην πτήσιν του ὑπεράνω τῆς Ἐρυθρᾶς Πλατείας τῆς Μόσχας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑΣ "ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ."

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΤΗΣ ΓΗΣ, ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΡΤΙΩΤΕΡΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 4^{ON}

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ."

ΤΥΠΟΙΣ "ΠΥΡΣΟΥ," Α. Ε.

1934

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΙΑΠΩΝΙΑ

ΤΜΗΜΑ Α΄.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

(Εἰσαγωγικὸν σημείωμα)

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΕΣ τὸ ταξίδιόν μας ἀνὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἀσίαν, φθάνομεν, μετὰ τὴν Κίναν, εἰς ἄλλην, περισσότερον ἀκόμη ἐνδιαφέρουσαν χώραν, τὴν Ἰαπωνίαν, τὴν χώραν τῶν χρυσανθέμων καὶ τοῦ «Ἀνατέλλοντος Ἡλίου». Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν πρέπει νὰ σταματήσωμεν ἄρκετά, διὰ νὰ τὴν μελετήσωμεν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ τὴν παρακολουθήσωμεν εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς της, κατόπιν δὲ νὰ συνεχίσωμεν τὸν «Γύρον τοῦ Κόσμου» τὸν ὁποῖον ἀνελάβομεν νὰ κάμωμεν, ἀρχίσαντες ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, πρὸς ἄλλας χώρας.

Ἡ Ἰαπωνία δὲν παρουσιάζει ἐνδιαφέρον μόνον ὡς ἡ τελευταία φεουδαρχικὴ χώρα, ἡ ὁποία διατηρεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον, πλὴν τῶν ἄλλων φεουδαρχικῶν θεσμῶν, τὴν τυφλὴν πρὸς τὸν Μικάδον προσήλωσιν, μαζὶ μὲ ἓνα πλῆθος ἄλλων ἐθίμων, τὰ ὁποῖα εἰς τὰ καθέκαστα θὰ ἐκθέσωμεν. Εἰς αὐτὴν συνέβησαν, κατὰ τὴν τελευταίαν ἐποχὴν, μεγάλοι μεταβολαὶ καὶ ἀναστατώσεις, αἱ ὁποῖαι τὴν μετέτρεψαν, ἐντὸς μικροῦ σχετικῶς διαστήματος, εἰς μίαν ἐκ τῶν μεγάλων δυνάμεων τοῦ κόσμου. Οὕτως ἐδημιουργήθη ἡ νέα Ἰαπωνία, ἡ ἀρτίως ἐξοπλισμένη δύναμις, ἡ ὁποία διεκδικεῖ πλέον μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Ἀγγλίας τὴν κοσμοκρατορίαν. Τὰ ἰαπωνικὰ προϊόντα κατακλύζουσι ἤδη ὅλας τὰς ἀγοράς καὶ συναγωνί-

ζονται ἐπικινδύνως, διὰ τῶν χαμηλῶν των τιμῶν, τὰ προϊόντα ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀμερικανικῶν βιομηχανιῶν, καὶ ὁ οἰκονομικὸς οὗτος πόλεμος τῆς Ἰαπωνίας πρὸς τὰς ἄλλας χώρας τοῦ κόσμου, ἀποτελεῖ ἐν ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα φαινόμενα τῆς διεθνoῦς ζωῆς, ὅπως καὶ μία ἀπὸ τὰς μεγάλυτέρας ἀνησυχίας διὰ τὴν εἰρήνην τῆς γῆς.

Ἀξίζει, λοιπόν, νὰ περιηγηθῶμεν μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν τὴν χώραν αὐτὴν, ἡ ὁποία, μόνη ἐκ τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἐπέτελεσε τὸ θαῦμα, ὅχι μόνον νὰ παραμείνῃ πάντοτε ἐλευθέρη, μακρὰν τῆς ἀποικιακῆς ἐξαπλώσεως καὶ πάσης ἄλλης ἐπιρροῆς τῶν μεγάλων δυτικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ νὰ καταστή μίαν ἐκ τῶν ἐπικινδύνων ἀντιπάλων τοῦ Δυτικοευρωπαϊκοῦ καὶ Ἀμερικανικοῦ κόσμου, δημιουργήσασα αὐτὴ ἴδιον ἀποικιακὸν κράτος καὶ ἀπειλοῦσα νὰ γίνῃ ἡ κυρίαρχος τῆς γῆς.

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι ἡ μεγάλη νησιωτικὴ αὐτοκρατορία, μὲ τοὺς ὀνομαστοὺς κήπους της καὶ τὰ μοναδικὰ ἄνθη, μὲ τοὺς πλέον φιλανθελὲς κατοίκους, μὲ τὴν περίφημον τάξιν τῶν ἱπποτῶν της καὶ τὴν αὐστηρὰν κοινωνικὴν ἱεραρχίαν· ἡ χώρα ποὺ εἶναι εἰς ὅλους γνωστὴ ἀπὸ τὸ «χαρακίρι» καὶ τὰς χορευτρίδας της (γκέϊσας)· ἡ χώρα τῶν περιεργωτέρων ἐθίμων καὶ τῶν πλέον ἀξιοθαυμάστων τοπείων· εἰς τὴν περιγραφὴν αὐτῆς τῆς χώρας μεταβαίνομεν.

Πνευματικὴ ἰδιοκτησία τῆς Ἐφημερίδος «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»

Printed in Greece Copyright 1934 — by «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» — G. Voutsinas

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1.— ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

— **Ἡ χώρα τῶν 4652 νήσων. Θέσις καὶ ἔκτασις.**

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι κράτος τῆς Ἀνατολικῆς Ἀσίας ἀποτελούμενον ἀπὸ πολυαριθμους μικρὰς καὶ μεγάλας νήσους καὶ ἀπὸ κήσεις ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς ἡπείρου. Εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν γλῶσσαν τὸ Ἰαπωνικὸν κράτος καλεῖται ἐπισήμως *Νιππὼν* ἢ *Νι(χ)όν*, δηλαδὴ *Χώρα τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου*. Τὸ ὄνομα Ἰαπωνία (γαλ. *Japan*, ἀγγλ. καὶ γερμ. *Japan*, ἰταλ. *Giappone*) προήλθεν ἀπὸ τὸ *Ji ren* (-Κυο), τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Κινεζικὴν γλῶσσαν σημαίνει «Χώρα τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου» (*Νιππὼν*). Τὸ ὄνομα *Νιππὼν* εἶναι ἡ Ἰαπωνικὴ μεταγραφὴ τοῦ κινεζικοῦ *Ζι-πέν*.

Τὸ Ἰαπωνικὸν ἀρχιπέλαγος ὁμοιάζει μὲ μακρὰν ἄλυσίδα, ἡ ὁποία ἐκτείνεται ἐπὶ μήκους 4700 χιλιομέτρων ἀπέναντι τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς ἀσιατικῆς ἡπείρου καὶ σχηματίζει τρία τόξα ἐλαφρῶς κυρτούμενα πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν, ἕκαστον τῶν ὁποίων περιβάλλει ἀνὰ μίαν μεγάλην θάλασσαν: τὴν θάλασσαν τοῦ Ὄχोटσκ ἢ Ὄχοτσκικὴν θάλασσαν, τὴν Ἰαπωνικὴν θάλασσαν καὶ τὴν Κινεζικὴν ἢ Σινικὴν θάλασσαν. Τὸ κεντρικὸν τόξον ἀποτελεῖ τὴν κυρίως Ἰαπωνίαν καὶ περιλαμβάνει τὰς τέσσαρας νήσους *Χοκκαίντο* ἢ *Υέζο*, *Νιππὼν* ἢ *Χόνδο*, *Σίκου* καὶ *Κίου-Σίου*, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ μεγαλύτεραι ὅλου τοῦ ἀρχιπελάγους. Ἐκ τῶν δύο ἄλλων τόξων, τὸ μὲν βόρειον περιλαμβάνει τὰς νήσους *Κουρίλας*, τὸ δὲ νότιον τὰς νήσους *Ρίου-Κίου* (αἱ ὁποῖαι εἶναι περισσότερον γνωσταὶ εἰς τὴν Εὐρώπην μὲ τὸ κινεζικὸν ὄνομα *Λίου-Κίου*, ἀγγλιστὶ *Λου-Τσού*). Ἀνήκουν ἐπίσης εἰς τὸ Ἰαπωνικὸν κράτος τὸ νότιον ἡμισυ τῆς νήσου *Σαχαλίνης* (Ἰαπωνιστὶ *Καραφοῦτο*), ἡ νήσος *Φορμόζα* καὶ τὸ παλαιὸν βασίλειον τῆς *Κορέας*. Διὰ τῆς *Σινο-ιαπωνικῆς συνθήκης* τῆς 25 Μαΐου 1915 παρεχωρήθη ὑπὸ ἐνοίκιον μέχρι τοῦ 1997 καὶ διοικεῖται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Ἰαπωνικοῦ κράτους τὸ νότιον τμήμα τῆς χερσονήσου *Λιάο Τούνγκ*, τὸ ἀποτελοῦν τὸ διαμέρισμα τοῦ *Κουάν Τούνγκ*. Ἀπὸ τοῦ 1920, κατόπιν ἐντολῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, κυβερνῶνται ἐπίσης ὑπὸ τῆς Ἰαπωνίας καὶ τινες ἄλλαι νηοῖδες, αἵτινες, πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἀπετέλουν τμήμα τοῦ Γερμανικοῦ ἀποικιακοῦ κράτους: αἱ νηοῖδες αὗται εἶναι ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανὸν πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἰση-

μερινοῦ καὶ περιλαμβάνουν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν νήσων *Μάρσαλ* καὶ *Μαριαννῶν*, ἐκτὸς τῆς νήσου *Γκουάμ*, ἡ ὁποία ἀνήκεν ἤδη καὶ πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Β. Ἀμερικῆς.

Κατὰ μίαν τελευταίαν στατιστικὴν, ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων καὶ ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν ἔχει ὡς ἑξῆς: *κυρίως Ἰαπωνία*: νῆσοι 528, ἐπιφάνεια 382.498.30 τ. χιλιομέτρων· *Κορέα*: νῆσοι 3305, ἐπιφάνεια 220.734.53 τ. χιλιομ· *Φορμόζα*: νῆσοι 8, ἐπιφάνεια 35.969.07 τ. χιλιομ· *Νήσοι Πεσκαντόρες*: 63, ἐπιφάνεια 123.23 τ. χιλιομ· *Νότιος Σαχαλίνη*: νῆσοι 2, ἐπιφάνεια 36.089.84 τ. χιλιομ· *Κουάν-Τούνγκ*: νῆσοι 193, ἐπιφάνεια 3.462.41 τ. χιλιομ· *Καρολῖναι*, *Μάρσαλ*, *Μαριάνναι*: νῆσοι 623, ἐπιφάνεια 2.148.80 τ. χιλιομ. Κατὰ τὴν στατιστικὴν λοιπὸν ταύτην ὁ ὅλικός ἀριθμὸς τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων ἀνέρχεται εἰς 4.652, ἡ δὲ συνολικὴ ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶναι 681.026.18 τ. χιλιομ.

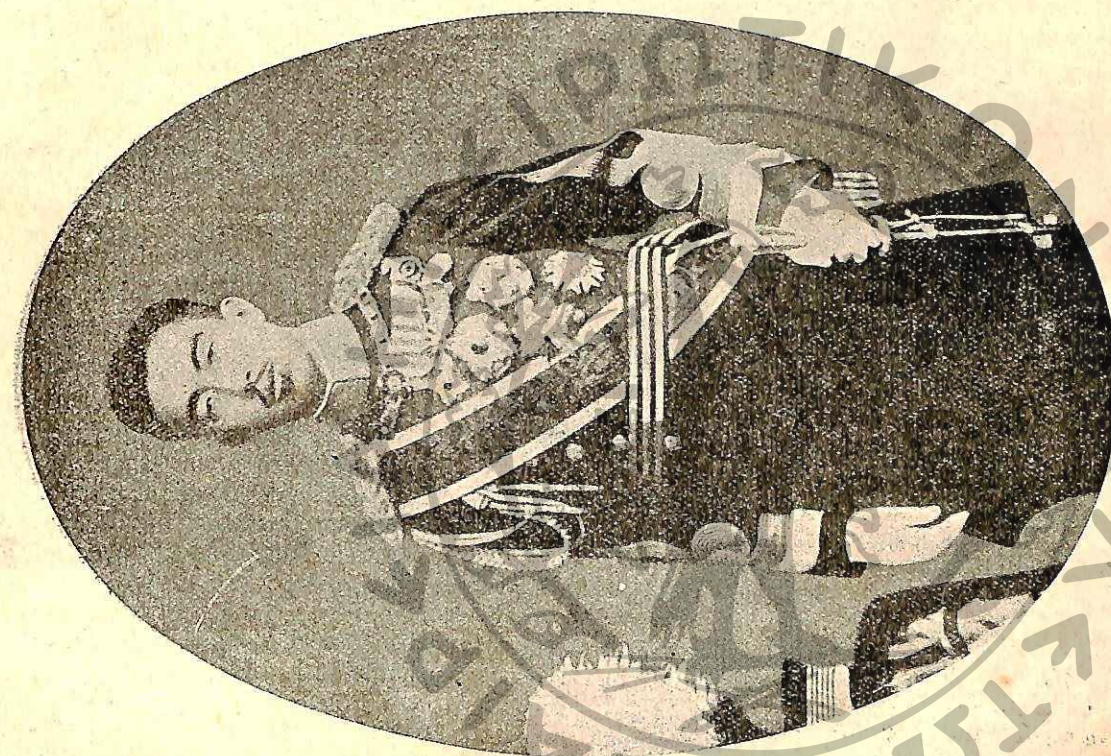
— **Γεωλογικὴ διάπλασις, ἡφαίστεια, σεισμοὶ καὶ μεταλλικαὶ πηγαί.**

Γεωλογικῶς αἱ νῆσοι τοῦ Ἰαπωνικοῦ ἀρχιπελάγους ἀποτελοῦν τὰ ὑψηλότερα τμήματα τοῦ μεγάλου ὄρειου συγκροτήματος, εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγουν τὰ ἀνατολικά κρᾶσπεδα τῆς ἀσιατικῆς ἡπείρου, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀπεχωρίσθησαν ὑπὸ τῶν θαλασσῶν, αἵτινες καταλαμβάνουν τὰς ἐνδιαμέσους βαθμίδας καταπτώσεως τοῦ ἑδάφους.

Τὸ ἑδάφος τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον εὐπλάστων, ἡ δὲ διαμόρφωσις του εὐρίσκεται εἰσέτι ἐν τῇ γενέσει του. Ἔνεκα τούτου οἱ σεισμοὶ εἶναι συχνότατοι καὶ καταστρεπτικώτατοι, τὰ δὲ ἡφαίστεια πολυπληθέστατα. Τὰ ἡφαίστεια τῆς Ἰαπωνίας ἀποτελοῦν μέρος τῆς «*πυρίνης στεφάνης*», πὺν περιβάλλει τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέρχεται εἰς 165, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 54 εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ. Οἱ ὄρειοι ὅμως, ἡφαίστειον ἐν «*ἐνεργείᾳ*» ἢ «*ἐσβεσμένον*» εἶναι πολὺ σχετικοί, διότι πολὺ συχνὰ μερικὰ ἡφαίστεια, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ἐσβεσμένα, ἐκρήγνυνται καὶ προκαλοῦν τεραστίας καταστροφάς. Παράδειγμα τὸ ἡφαίστειον τοῦ *Μπανταϊσάν*, ἐπὶ τῆς νήσου *Χόνδο*, τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο ἐσβεσμένον, ἀλλὰ τὴν 15 Μαΐου 1888 ἐξερράγη κατὰ τὸν τρομακτικώτερον τρόπον καὶ ἐξακολουθεῖ ἔκτοτε νὰ εὐρίσκεται ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Ἰαπωνίας.

Ὁ νῦν Αὐτοκράτωρ τῆς Ἰαπωνίας.

Γενική άποψις της πόλεως Χακοντάτε μετά τοῦ λιμένου της, πρὸ τῆς τρομερᾶς καταστροφῆς.

των τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐθνικῆς καὶ ἰδιωτικῆς οἰκονομίας του.

— *Αἱ νῆσοι. - Παραλιακὴ γραμμὴ. - Θάλασσαι, κόλποι, ἀκρωτήρια, πορθμοί.*

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύ-
τερα νησιωτικὰ κράτη τοῦ κόσμου, ἀποτε-
λούμενον, ὡς εἶδομεν, ἀπὸ 4 652 νησιᾶ, μι-
κρὰ καὶ μεγάλα. Βορειότερα ἐκ τῶν μεγάλων
νῆσων εἶναι ἡ Σαχαλίνη καὶ νοτιωτέρα ἡ
Φορμόζα. Πρὸς τὰ βορειοανατολικά τῆς Σα-
χαλίνης ἐκτείνονται αἱ *Κουρίλαι νῆσοι* («Τσι-
κιάσιμα», δηλ. «μυριάδες νῆσοι»). Εἶναι μικρὰ
νησιάκια πὺν ὁμοιάζουν μὲ διακεκομμένην
γραμμὴν, ἡ ὁποία ἐνώνει τὴν Ρωσικὴν χερ-
σόνησον Καμτσιάτκαν μὲ τὴν νῆσον Ἰέζο (ἢ
Γέσο). Ἡ νῆσος Γέσο μαζὶ μὲ τὰς Κουρί-
λας φέρει τὸ ὄνομα *Χοκκάιδο*, δηλαδή «βό-
ρειος περιφέρεια». Μετὰ τὴν Ἰέζο ἔρχεται ἡ
Νιππὼν, ἡ μεγαλυτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς νῆσους,
καὶ πρὸς τὰ νοτιοανατολικά αὐτῆς ἡ *Σίκο-
κου*, πρὸς δὲ τὰ νοτιοδυτικά ἡ *Κίου - Σίου*.
Ὡς νότιος συνέχεια τῆς νῆσου Κίου - Σίου
ἔρχονται αἱ νῆσοι *Ριουκίου - Λιουκίου* καὶ
μετ' αὐτὰς ἡ *Φορμόζα*.

Μεταξὺ τῶν τεσσάρων μεγάλων νῆσων
καὶ τῆς Ἀσιατικῆς ἀκτῆς σχηματίζεται ἡ

Ἰαπωνικὴ θάλασσα, μεταξὺ δὲ τῆς νῆσου Κίου-
Σίου, τῆς Φορμόζης καὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Κίνας καὶ
Ἀνατολικῆς Κινεζικῆς θάλασσης. Τὰς ἀνατολικὰς
ἀκτὰς τοῦ Ἰαπωνικοῦ νησιωτικοῦ συμπλέγ-
ματος βρέχει ὁ Εἰρηνικὸς Ὠκεανός. Μεταξὺ
τῆς νῆσου Νιππὼν καὶ τῶν νῆσων Σίκοκου
καὶ Κίου - Σίου σχηματίζεται ἡ *περίφημος*
Ἑσωτερικὴ θάλασσα, ἡ ὁποία εἶναι μία ἀπὸ
τὰς γραφικωτέρας ὑγρὰς ἐκτάσεις τοῦ κόσμου,
κατάστιχος μὲ νησιῖδας, πὺν παρουσιάζουν
ἐξαιρετικὴν σκηνογραφικὴν ποικιλίαν.

Τὸ βάθος τῆς θαλάσσης πὺν περιβρέχει
τὰς Ἰαπωνικὰς νῆσους εἶναι ἀπὸ τὰ μεγα-
λύτερα, κατέρχεται δὲ ἀποτόμως εἰς μικρὰν
ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς παραλίας. Πλησίον εἰς
τὰς βορειοανατολικὰς ἀκτὰς τῆς Ἰαπωνίας
εὐρέθῃ βάθος 8.500 μέτρων. Τὸ μέσον βά-
θος τῶν Ἰαπωνικῶν θαλασσῶν εἶναι 2.000
μέτρα, τὸ δὲ μέγιστον 5.850 μ.

Αἱ ἀκταὶ τῶν Ἰαπωνικῶν νῆσων ἔχουν
μῆκος 30.000 χιλιομέτρων περίπου καὶ σχη-
ματίζουν πολλοὺς κόλπους, ἰδίως πρὸς τὸν
Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν, καθὼς καὶ πολλὰ ἀκρω-
τήρια. Οἱ κυριώτεροι ἀπὸ τοὺς κόλπους εἶ-
ναι πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανὸν οἱ τῶν
Φαλαινῶν καὶ Βουλκάνου εἰς τὴν νῆσον Ἰέζο,
οἱ Σεντάι Σούρουγα, Ὁβαρι, Τόκιο καὶ Ὁζάκα.

εἰς τὴν νῆσον Νιππὼν, ὁ Τόσα εἰς τὴν νῆ-
σον Σίκοκου καὶ ὁ Κιάγκο εἰς τὴν νῆσον
Κίου - Σίου πρὸς τὴν Ἰαπωνικὴν θάλασσαν
ὁ Ἰσικάρι εἰς τὴν νῆσον Χοκκάιδο, οἱ Ἄς-
Μόρι, Τὸ-Γιάμα καὶ Οὐακάσα εἰς τὴν νῆ-
σον Νιππὼν καὶ Σίμα-Μπάρα πρὸς τὴν Σι-
νικὴν θάλασσαν. Τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια
ἐπὶ τῆς νῆσου Ἰέζο τὰ Νόσαπ, Σιρέτοκο,
Σόγια, Γέριμο, Σύκοταν, Τουκάρισο, Ἔσαν
καὶ Σιράκαμο· ἐπὶ τῆς νῆσου Νιππὼν τὰ
Ὅμα καὶ Σίριγια· τὰ Νέσιμα εἰς τὴν χερ-
σόνησον Ἀονα-Κάζουσα παρὰ τὸ Τόκιο καὶ
Ἰρο εἰς τὴν χερσόνησον Ἰζου παρὰ τὴν πό-
λιν Γιόκοχάμα καὶ τὰ Σάντα καὶ Σίτα Νόμι,
τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὰ δύο νοτιώτατα ση-
μεῖα τῶν νῆσων Σίκοκου καὶ Κίου - Σίου.
Μεταξὺ τῶν νῆσων σχηματίζονται καὶ πο-
λυάριθμοι *πορθμοί*, οἱ κυριώτεροι τῶν ὁποίων
εἶναι ὁ Λὰ Περούζ μεταξὺ Σαχαλίνης καὶ
Ἰέζο, ὁ Τσουγκάρου μεταξὺ Νιππὼν καὶ
Ἰέζο, ὁ Βάα-Ντίμεν μεταξὺ τῆς Κίου - Σίου
καὶ τῆς συστάδος τῶν νῆσων Ὁσουμι, ὁ
Κόλνερτ μεταξὺ τῆς συστάδος ταύτης καὶ τῶν
νῆσων Ρίου - Κίου, ὁ Κρούσενστερν μεταξὺ
τῶν νῆσων Κίου Σίου καὶ Τσουσίμα καὶ ὁ
Μπρώτων ἢ πορθμὸς τῆς Κορέας, χωρίζων
τὴν Τσουσίμα ἀπὸ τὴν Κορέαν.

— *Βουνὰ καὶ πεδιάδες.*

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι κυρίως χώρα ὄρεινῃ.
Τὰ βουνὰ ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον χαρα-
κτηριστικὸν αὐτῆς, εἶναι δὲ τὸσον πολλὰ καὶ
ἀλλεπάλληλα, ὥστε δλόκληρον τὸ Ἰαπωνικὸν
ὁριζόπελαγος φαίνεται ὡς μία συνεχὴς ἔκτασις
βουνόκορυφῶν, αἱ ὁποῖαι χωρίζονται μεταξὺ
τῶν ἀπὸ κοιλάδας καὶ μικρὰς πεδιάδας,
γεμάτας ἀπὸ ὀργῶδη βλάστησιν. Σχεδὸν
ὅλοι αἱ κορυφαὶ ἀποτελοῦν ἢ ἀπετέλεσαν
κάποιον ἠφαιστειον.

Τὰ βουνὰ τῶν Ἰαπωνικῶν νῆσων ἀπο-
τελοῦν ἀλύσεις, αἱ ὁποῖαι κατέρχονται ἀπὸ
βορρᾶ πρὸς νότον ἢ πρὸς τὰ νοτιοδυτικά
κατ' εὐθείαν γραμμὴν. Τὰ βουνὰ τῶν νῆσων
Κουρίλων εἶναι συνέχεια ἐκείνων τῆς χερσο-
νῆσου Καμτσιάτκας μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὰ
νοτιοδυτικά, συνεχιζόμενα μέχρι τοῦ κέντρου
τῆς μεγάλης νῆσου Ἰέζο. Εἰς τὸ κέντρον
τῆς νῆσου Ἰέζο, ἀπ' βορρᾶ πρὸς νότον,
σχηματίζονται δύο ὄροσειραι, ὡς συνέχεια
τῶν βουνῶν τῆς νῆσου Σαχαλίνης, ἀποτε-
λοῦσαι τὰ ὄρη Κιτάμι καὶ Χιντάκα πρὸς
ἀνατολὰς καὶ Τεσίο καὶ Ἰουμπάρι πρὸς
δυσμάς. Εἰς τὸ βόρειον ἡμισυ τῆς νῆσου
Χόνδο σχηματίζεται πρὸς τὸ κέντρον ἡ ὄρο-
σειρὰ Ὁου καὶ πρὸς τὰ ἀνατολικά αὐτῆς

τὰ ὄρη Κιτακάμι καὶ Ἀμλουκάμα, πρὸς δὲ
τὰ δύτικὰ τὰ ὄρη Ντέβι. Εἰς τὸ κέντρον
τῆς Χόνδο ὑπάρχουν τὰ ὄρη Κβάντο, Ταν-
τσάβα, Χίντα, Κίζο, Ἀχάισι καὶ Σουιζούγκα.
Πρὸς νότον σχηματίζονται τὰ ὄρη Κίϊ καὶ
πρὸς τὰ νοτιοδυτικά ἡ ὄροσειρὰ Τσουγκοκού.
Ἐπὶ τῆς νῆσου Σίκοκου σχηματίζονται αἱ
ὄροσειραι Ἰζούμι καὶ Σίκοκου, ἐπὶ δὲ τῆς
Κίου - Σίου αἱ ὄροσειραι Τσουκούσι καὶ Κίου-
Σίου. Ἡ νῆσος Φορμόζα διασχίζεται ἀπὸ
βορρᾶ πρὸς νότον ὑπὸ τῶν ὄροσειρῶν
Μπανκάϊ, Ταϊβάν καὶ Ταϊτό.

Τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς Ἰαπωνίας εἶναι
τὸ ἠφαιστειον *Φούτζι-Γιάμα*, ἐπὶ τῆς νῆσου
Χόνδο, ἔχον ὕψος 3.778 μ. Μετ' αὐτὸ ἔρχεται
τὸ ὄρος *Ὀντακε* ὕψους 3.185 μ. Ἐπὶ τῆς
αὐτῆς νῆσου ὑψοῦνται καὶ αἱ καλούμεναι
Ἰαπωνικαὶ Ἀλπεῖς, ὑψηλότερα κορυφὴ τῶν
ὁποίων εἶναι ἡ Γιαρίγκα-Τάκα, ὕψους 3.139
μέτρων. Τὸ ὕψος τῶν ἄλλων ὄρων κυμαί-
νεται μεταξὺ 1.500 καὶ 3.000 μέτρων.

Ἐνεκα τῆς ὄρεινῆς διαπλάσεως τοῦ
ἐδάφους, αἱ πεδιάδες τῆς Ἰαπωνίας δὲν εἶναι
μεγάλαι, εἶναι ὅμως πολυάριθμοι καὶ
εὐφροτάται, λόγῳ τοῦ ἠφαιστειογενοῦς
ἐδάφους. Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν
καὶ εἰς τὰ μεταξὺ αὐτῶν διάκενα σχηματί-
ζονται πολλοὶ βαθεῖαι ἐκτάσεις, ἐπὶ τῶν
ὁποίων εἶναι κτισμέναι αἱ μεγαλύτεραι πό-
λεις τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς χώρας. Ἐπὶ τῆς
νῆσου Κίου Σίου ὑπάρχει ἡ πεδιάς Τσου-
κούσι, ἡ ὁποία περιέχει ἀφθονα ἀνθρακο-
φόρα κοιτάσματα καὶ ἀποτελεῖ τὴν κυριώ-
τεραν ἀνθρακοφόρον περιφέρειαν τῆς χώ-
ρας. Αἱ μεγαλύτεραι πεδιάδες ὑπάρχουν ἐπὶ
τῆς νῆσου Χοκκάιντο καὶ ἰδίως πρὸς τὸ δυ-
τικὸν αὐτῆς τμήμα.

— *Ποταμοὶ καὶ λίμναι.*

Λόγῳ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους τῶν
καὶ τοῦ μικροῦ μήκους καὶ πλατύς καὶ τῶν
μεγαλυτέρων νῆσων, οἱ ποταμοὶ τῆς Ἰαπωνίας
δὲν εἶναι μεγάλοι καὶ μακροί. Εἶναι ὅμως
πολυάριθμοι, ἔνεκα τῶν πολυαρίθμων ὀρέων
τῆς, ἀπὸ τὰς κλιτῆς τῶν ὁποίων κατέρχον-
ται ὀρμητικὰ ρεύματα, τὰ ὁποῖα διαμορφοῦν-
ται εἰς τὰς πολυπληθεῖς κοιλάδας εἰς γραφι-
κωτάτους ποταμούς. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον
θεωρεῖται ὅτι ἡ Ἰαπωνία εἶναι ἡ χώρα ἡ
ὁποία ἔχει τοὺς περισσότερους ποταμούς
ἀπὸ κάθε ἄλλην χώραν τοῦ κόσμου.

Οἱ σημαντικώτεροι τῶν ποταμῶν τῆς Ἰα-
πωνίας εἶναι ὁ Ἰσικάρι ἐπὶ τῆς νῆσου
Ἰέζο, ὁ μακρότερος ὧν ἔχων μῆκος 440
χιλιομέτρων. Μετ' αὐτὸν ἔρχεται ὁ Τέσιο,

κατερχόμενος από τὸ ὁμώνυμον ὄρος καὶ ἔχων μῆκος 344 χιλιομέτρων. Εἰς τὰς νήσους Χάνδο ρέουν οἱ ποταμοὶ Σινάνο, Τόνε, Κίσο, Ὀχόυ, Τσουκούμο κλπ., εἰς δὲ τὴν νήσον Κίου-Σίου ὁ Τοκάσι καὶ εἰς τὴν Σιοκού οἱ Γιουσίνο καὶ Νάκα.

Ἡ Ἰαπωνία ἔχει ἐπίσης καὶ ἀφθόνους λίμνας. Αἱ περισσότεραι τούτων εἶναι ἡφαιστειογενεῖς καὶ διακρίνονται διὰ τὴν γραφικότητά των. Πολλὰ σχηματίζονται ἐπὶ ὄροπεδίων εἰς μέγα ὕψος, ἄλλαι δὲ πλησίον εἰς θερμὰς καὶ μεταλλικὰς πηγὰς. Ἡ σημαντικώτέρα ἀπὸ ὅλας εἶναι ἡ Μπίβα, ἔχουσα μῆκος 85 χιλιομέτρων, πλάτος 25 καὶ περίμετρον 290. Εὐρίσκεται εἰς ὕψος 100 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ὀνζι καὶ περιβάλλεται ἀπὸ λόφους, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ μεταβάλλονται εἰς ὄρη. Εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ὀρέων εὐρίσκεται περίφρμον βουδικὸν μοναστήριον. Ἡ λίμνη αὕτη ἔχει ἀφθονίαν ἰχθύων καὶ εἶναι ὀνομαστή διὰ τὰς φυσικὰς καλλονὰς της. Ἄλλαι σημαντικαὶ λίμναι εἶναι ἡ Τσιουζένγιϊ εὐρισκουμένη εἰς ὕψος 1.500 μ., ἡ Σόγι εἰς ὕψος 1.000 μ., ἡ Σούβα εἰς ὕψος 875 μ., ἡ Χακόνε εἰς ὕψος 800 μ. καὶ ἡ Ἰναβασίρο εἰς ὕψος 625 μ.

Κατὰ τὰς ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστειῶν πολ- λάκις ἡ ἐπ' φάνεια καὶ τὰ ὕδατα τῶν περισσότερων ἡφαιστειογενῶν λιμνῶν αὐξομειοῦνται. Συχνότατον εἶναι τὸ φαινόμενον πολλῶν κρατήρων ἡφαιστειῶν, οἱ ὁποῖοι μεταβάλλονται εἰς λίμνας, ἐνῶ ἄλλαι λίμναι ἐξαφανίζονται μετὰ μίαν ἐκρήξιν ἡφαιστείου, μεταβάλλονται εἰς θερμοπηγὰς ἱαματικῶν ὑδάτων, ἢ εἰς γραφικωτάτους καταρράκτας.

— Τὰ ζῷα τῆς Ἰαπωνίας.

Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ζῇ μεγάλη ποικιλία ζῶων, πολλὰ τῶν ὁποίων ἀπαντοῦν μόνον εἰς τὰς Ἰαπωνικὰς νήσους ἢ ἔχουν τὴν καταγωγὴν ἀπὸ αὐτάς. Ἔνεκα τῆς μεγάλης διαφορᾶς τοῦ κλίματος, τὸ ὁποῖον πρὸς βορρᾶν μὲν ὁμοιάζει μὲ τὸ κλίμα τῆς Σιβηρίας, ἐνῶ πρὸς νότον συγγενεῖται πρὸς τὸ κλίμα τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Σουδάν, τὰ ζῷα τῆς Ἰαπωνίας ἔχουν μεγάλας ὁμοιότητας πρὸς τὰ ζῷα ποὺ ζοῦν εἰς τὰς χώρας ταύτας. Πράγματι εἰς τὰς βορείους νήσους ἀπαντῶνται πολλὰ ποικιλία ζῶων τῆς Σιβηρίας, εἰς τὸ κέντρον τῆς χώρας τὰ αὐτὰ σχεδὸν ζῷα τῆς Μογγολίας καὶ τῆς βορείου Κίνας, ἐνῶ εἰς τὴν Φορμόζαν ζοῦν πλεῖστα ζῷα ἐκ τῶν ἀπαντωμένων εἰς τὴν Ἰνδοκίαν καὶ τὴν νότιον Κίαν.

Τὰ ζῷα εἰς τὴν Ἰαπωνίαν δὲν διακρίνονται μόνον διὰ τὴν ποικιλίαν των, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀφθονίαν των. Ἐκ τῶν σαρκοβόρων ὑπάρχουν πολλὰ εἶδη ζῶων, ἄρκτων, ἄλωπεκῆς, ἀγριογαλῆς ἢ τίγρις ἀπαντᾷ εἰς τὴν νήσον Σαχαλίην. Ὑπάρχουν ἐπίσης πολλὰ εἶδη ἀντιλόπης, πιθήκων, χοίρων, ἀγριοχοίρων καὶ ἐλάφων.

Ἀφθονοῦν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰαπωνίας τὰ ὀστρακα καὶ τὰ μαλακόστρακα, καθὼς καὶ οἱ ἰχθύς, οἵτινες ἀλιεύονται εἰς μεγάλην κλίμακα καὶ ἀποτελοῦν σημαντικὸν τμήμα τοῦ πλούτου τῆς χώρας, ἐξαγόμενοι ὑπὸ τύπον κονσερβῶν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἐκ τῶν ἀμφιβίων ἀπαντᾷ ἡ σαλαμάνδρα ἢ γιγαντιαία, ἡ ὁποία φθάνει πολλάκις τὸ μῆκος ἑνὸς μέτρου. Τὰ ἐρπετὰ εἶναι σπάνια, ἐνῶ τὰ ἔντομα εἶναι ἀφθονώτατα καὶ ἀπαντοῦν εἰς μεγίστην ποικιλίαν.

Ἐνα ἀπὸ τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ ζωικοῦ βασιλείου τῆς Ἰαπωνίας εἶναι ἡ πλουσία ποικιλία ἐκτάκτως πολυχρώμων χον σαλλίδων, κανθάρων καὶ πτηνῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἔσχεον πολλὰ εἶδη περιστέρων, ἐρπιδίων, φασιανῶν, γερανῶν, παγωνίων κλπ.

— Τὸ κλίμα.

Ἔνεκα τῆς μεγάλης ἐκτάσεως τῆς χώρας, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, τὸ κλίμα αὐτῆς διαφέρει σημαντικῶς εἰς τὰς διαφορὰς περιοχάς. Οὕτω εἰς τὰς Κουρίλας νήσους ἡ μεγαλύτερα θερμοκρασία εἶναι 31,8 καὶ ἡ μικρότερα 22,7 ὑπὸ τὸ μηδέν, ἐνῶ εἰς τὰς νήσους Ρίου-Κίου καὶ τὴν Φορμόζαν ἡ μεγαλύτερα θερμοκρασία εἶναι 35,5, ἡ δὲ μικρότερα 4,9, ὑπὲρ τὸ μηδέν. Λόγω τῆς ἐπιδράσεως τοῦ θερμοῦ Ἰαπωνικοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον καλεῖται Κουροσίβο, τὸ κλίμα τῆς χώρας εἶναι κατὰ πολὺ θερμότερον ἐκείνου ὅπερ ἀπαντᾶται εἰς τὰ ἀνάλογα γεωγραφικὰ πλάτη ἄλλων χωρῶν καὶ ἰδίως τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀγγλίας. Γενικῶς τὸ κλίμα τῆς Ἰαπωνίας εἶναι ὑγιεινόν, μὲ βραχὺ καὶ γλυκὺ χειμῶνα καὶ ἄρκετὰ θερινὸν θέρος. Ἐν τῶν χαρακτηριστικωτέρων τοῦ Ἰαπωνικοῦ κλίματος εἶναι αἱ συχνόταται καὶ ἀφθονοὶ βροχαί, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἡ Ἰαπωνία θεωρεῖται μία ἀπὸ τὰς βροχερωτέρας χώρας τοῦ κόσμου. Ὁ Σεπτέμβριος εἶναι ὁ βροχερώτερος μὴν τοῦ ἔτους, ὁ δὲ Ἰανουάριος ὁ ξηρότερος. Παρατηρήθη ὅτι μετὰ τέσσαρας ἡλιοφανεῖς ἡμέρας ἐπακολουθοῦν τρεῖς ἡμέραι βροχῆς ἢ χιόνος. Κατ' ἔτος σημειοῦνται 150 ἡμέραι βροχῆς ἢ χιόνος καὶ 215

Ἀποψὶς τοῦ Τόκιο μετὰ τοῦ ποταμοῦ Σουμίντα.

ήλιοφανεis. Ἡ ψυχρὰ ἐποχὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ λήγει τὸν Ἀπρίλιον.

Ἐνα ἀπὸ τὰ καταστρεπτικώτερα ἀτμοσφαιρικά φαινόμενα τῆς Ἰαπωνίας εἶναι καὶ ἡ περιοδικὴ ἐμφάνισις τυφώνων, οἵτινες προέρχονται κυρίως ἀπὸ τὴν θάλασσαν τῆς Κίνας καὶ ἀπὸ τὰς πρὸς βορρᾶν τῶν Φιλιππίνων νήσων περιοχὰς καὶ σημειοῦνται συνήθως ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ κατὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον. Ἡ ταχύτης αὐτῶν εἶναι ἀπὸ 5 μέχρι 75 χιλιόμετρον τὴν ὥραν. Οἱ τυφῶνες προκαλοῦν μεγίστας καταστροφὰς εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, διότι πολλάκις ἐκρίζουν ὁλόκληρα δένδρα, παρασύρουν πληθὺς οἰκίων καὶ καταποντίζουν ἀναρίθμητα πλοία. Ὑπελογισθὲν ὅτι οἱ τυφῶνες προκαλοῦν ἐτησίως περὶ τὰ 3 ἑκατομύρια ἀγγλικῶν λιγῶν ζημίας.

Πρὸς πρόβλεψιν κυρίως τῶν τυφώνων καὶ μελέτην ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων, ἰδίως δὲ πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς ἀεροπλοΐας, ἐδημιουργήθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολλοὶ μετεωρολογικοὶ σταθμοὶ πρώτης τάξεως, χάρις εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Ἰαπωνία σήμερον θεωρεῖται ἀπὸ ἀπόψεως μετεωρολογικῶν ὑπηρεσιῶν μία ἀπὸ τὰς πλέον ἀνεπτυγμέναις χώρας τοῦ κόσμου.

— *Δένδρα, φυτὰ καὶ ἄνθη.*— Ἡ «χώρα τῶν χρυσαυθάνων».

Ἡ Ἰαπωνία φημίζεται διὰ τὴν ὡραιότητα, τὴν ποικιλίαν καὶ τὸν πλοῦτον τοῦ φυσικοῦ της βασιλείου. Ὅχι μόνον οἱ ἰάπωνες συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ ἔχουν ἐνυμνήσει πολλάκις τὴν ἰαπωνικὴν χλωρίδα, ἀλλὰ καὶ οἱ ξένοι περιηγηταί, ἐξερευνηταί, ταξιδιωταὶ καὶ συγγραφεῖς ἔχουν γράψει πολυάριθμα βιβλία ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἰαπωνικά δένδρα, φυτὰ καὶ ἄνθη.

Εἰς τὸν ξένον ἐπισκέπτην ἡ πληθώρα τῶν ἀνθέων καὶ ἡ ὡραιότης αὐτῶν, προξενεῖ ζωηρὰν ἐντύπωσιν. Εἶναι τὸ πρῶτον καὶ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τῆς χώρας, τὸ ὁποῖον προσπίπτει εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὴν ἀντίληψίν του. Δὲν εἶναι δὲ μόνον ἡ πληθώρα καὶ ἡ ποικιλία τῶν ἀνθέων ποὺ προξενεῖ μεγάλην ἐντύπωσιν, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ πρὸς αὐτά.

Πράγματι, ὁ Ἰαπωνικὸς λαὸς θεωρεῖται ὡς ὁ μᾶλλον φιλανθήης λαὸς τοῦ κόσμου. Δὲν ὑπάρχει οἰκία ἢ κατάστημα, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἶναι γεμάτον ἀπὸ ἄνθη. Καὶ τὸ φτωχικώτερον σπῖτι θὰ προσπαθήσῃ νὰ ἔχῃ ἓνα μικρὸν κηπῆριον μὲ ἄνθη ἢ τοῦλάχιστον

μίαν γλάστραν. Ἀκόμη καὶ ζωγραφιστὰ καὶ ψεῖτικα, ἰδίως χάριτα ἄνθη, συνηθίζουσιν νὰ τὰ ἔχουν μέσα εἰς τὰ σπῖτια των, διὰ ν' ἀναπαύουσιν ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ μάτια των.

Ἡ ἀγάπη τῶν ἰαπώνων πρὸς τὰ ἄνθη κατέστη παροιμιώδης. Οἱ ξένοι περιηγηταὶ καὶ συγγραφεῖς ὁμιλοῦν δι' αὐτὴν μὲ θαυμασμόν. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι πρόκειται μᾶλλον περὶ λατρείας. Ὁ Ἰάπων καλλιεργεῖ τὸ ἄνθος ὅχι μόνον διὰ τὸ ἄρωμά του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ χρώμα του. Οἱ ἰάπωνες κηπουροὶ ἔχουν ἀναγάγει τὴν ἀνθοκομίαν εἰς πραγματικὴν ἐπιστήμην. Κατορθώνουν νὰ δημιουργοῦν θαυμασίας παραλλαγὰς καὶ συνδυασμοὺς χρωμάτων καὶ εἰδῶν, δι' ἐμβολίων καὶ ἄλλων μεθόδων καὶ ν' αὐξάνουσιν τὴν ποικιλίαν τῶν φυσικῶν ἀνθέων εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον. Οἱ ἰάπωνες κηπουροὶ θεωροῦνται οἱ καλύτεροι κηπουροὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

Τὰ ἀνθοπωλεῖα εἶναι ἀφθονώτατα εἰς ὅλας τὰς πόλεις. Τὸ ἄνθος θεωρεῖται τόσον κοινὸν πρᾶγμα καὶ εἶδος πρώτης ἀνάγκης, ὥστε πολλὰ καταστήματα ἔχουν καὶ ἰδιαίτερα τμήματα ἀνθοπωλείου, παραπλευρῶς εἰς τὸ τμήμα τροφίμων, λαχανικῶν ἢ εἰδῶν πολυτελείας.

Εἰς τὴν ἀφθονίαν καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἀνθέων τῆς Ἰαπωνίας, συντείνει μεγάλως καὶ τὸ κλίμα τῆς χώρας, τὸ ὁποῖον γενικῶς εἶναι ἥπιον καὶ μᾶλλον θερμὸν, χωρὶς ἀποτόμους ἀκρότητας.

Ἡ μεγάλη ποικιλία τῆς ἰαπωνικῆς χλωρίδος ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν μεγάλην ἔκτασιν τοῦ Ἰαπωνικοῦ ἀρχιπελάγους, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει χώρας αἰτνες γετονεύουσιν πρὸς βορρᾶν μὲ τὰς πολικάς περιοχὰς καὶ πρὸς νότον μὲ τὰς τροπικάς ζώνας. Διὰ τὸν λόγον τούτον εἰς τὰς βορειότερας νήσους τῆς Ἰαπωνίας παρατηροῦνται φυτὰ καὶ δένδρα καὶ δάση ὁλόκληρα ὁμοιάζοντα πρὸς τὰ δάση τῆς Σιβηρίας, ἐνῶ εἰς τὰς νήσους Ρίου-Κίου καὶ εἰς τὴν Φορμόζαν ἢ χλωρὴς ἔχει μεγάλας ὁμοιότητας μὲ τὴν χλωρίδα τῆς Ἰνδοκίνας.

Εἰς τὴν ἀφθονίαν τῶν φυτῶν καὶ δένδρων συμβάλλει καὶ ἡ ποιότης τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον ἕνεκα τῆς ἡφαιστειογενεοῦς συστάσεώς του εἶναι εὐφορώτατον καὶ βοηθεῖ μεγάλως τὴν βλάστησιν, ἡ ὁποία πολλάκις φθάνει μέχρι τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων. Ὅλα τὰ βουνὰ τῆς Ἰαπωνίας εἶναι κατάφυτα ὅχι μόνον ἀπὸ δάση, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὁπωροφόρα δένδρα καὶ ἀπὸ φυτὰ παντὸς εἶδους. Αἱ κλιτύες τῶν ἡφαιστειῶν εἶναι ἐπίσης

κατάφυτοι ἀπὸ ποικιλώτατα δένδρα τὰ ὁποῖα φθάνουσιν μέχρι τῶν κρατήρων των.

Ἰδιαίτερος ἀφθονοῦν τὰ διακοσμητικὰ φυτὰ καὶ ἄνθη, ὅμοια τῶν ὁποίων ἀπαντῶμεν σήμερον καὶ εἰς ἄλλας χώρας, τῶν ὁποίων ὅμως πρώτη πατρίς ὑπῆρξεν ἡ Ἰαπωνία. Μεταξὺ τούτων εἶναι διάφορα εἶδη μενεξέδων, καμελιῶν, γιασεμῖ, τριανταφύλλων καὶ ἰδίως χρυσαυθάνων. Ἡ πληθώρα τῶν χρυσαυθάνων, ἡ μεγάλη ποικιλία των, ἡ μέχρι λατρείας ἀγάπη ποὺ ἔχουν δι' αὐτὰ οἱ ἰάπωνες καὶ ἰδίως αἱ ἰαπωνίδες, κατέστησαν αὐτὰ ἔθνικὸν ἔμβλημα τῆς Ἰαπωνίας, ἡ ὁποία ὑπὸ πολλῶν ὀνομάσθη καὶ «χώρα τῶν χρυσαυθάνων».

Μεταξὺ τῶν ὁπωροφόρων δένδρων διακρίνεται ἡ κερασέα, ἡ ὁποία καλλιεργεῖται εἰς εὐρυτάτην κλίμακα καὶ τῆς ὁποίας τόσον τὰ ἄνθη, ὅσον καὶ οἱ καρποὶ εἶναι περιζήτητοι καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς καλλιεργείας τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθέων ὑπάρχει πλήθος βοτανικῶν κήπων εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς μεγαλουπόλεις, οἱ ὁποῖοι συντηροῦνται ἀπὸ τοὺς δήμους καὶ ἐπιχορηγοῦνται ἀπὸ τὸ κράτος. Εἰς ὅλα τὰ πανεπιστήμια τῆς Ἰαπωνίας καὶ τὰς ἀνωτέρας πρακτικὰς γεωπονικὰς καὶ ἄλλας σχολὰς, ὑπάρχουσιν εἰδικαὶ ἑδραὶ διδασκαλίας τῆς κηπουρικῆς καὶ τῆς ἀνθοκομικῆς, τὸ δὲ δίπλωμα καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀνθοκόμου θεωρεῖται ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ μᾶλλον προσοδοφόρα.

Οἱ βοτανικοὶ κήποι πολλῶν πόλεων, ὡς εἶναι τοῦ Τόκιο, τῆς Ὄζακα, τοῦ Κιότο, τοῦ Ναγκασάκι, τῆς Νάγκουα καὶ τῆς Χακοντάτε, εἶναι πρότυπα εἰς τὸ εἶδος των, οἱ δὲ ἰάπωνες βοτανολόγοι καὶ ἀνθοκόμοι χρησιμεύουν πολλάκις ὡς διοργανωταὶ πολλῶν βοτανικῶν κήπων τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, εἰδικῶς μετακαλούμενοι πρὸς τοῦτο.

— *Τὰ ἄνθη εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν ζωὴν.*

Μερικοὶ μεμφίμοιροι κατηγοροῦσαν τὰ λουλούδια τῆς Ἰαπωνίας ὅτι δὲν ἔχουν ἄρωμα. Ἡ διαβεβαίωσις αὕτη εἶναι ἀνακριβής: τὸ ἄνθος τῆς δαμασκηνέας, τὸ ἀγριοτριαντάφυλλο, οἱ κρίνοι, οἱ ὀρχιδεῖς ἔχουν ἡδύτατα ἄρώματα. Ἀλλὰ καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι τὸ ἄρωμα τῶν ἰαπωνικῶν λουλουδιῶν εἶναι σπανιώτερον ἀπὸ ὅ,τι εἰς τὴν Εὐρώπην, πρέπει ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι οἱ ἰάπωνες ἐκτιμοῦν περισσότερο καὶ πραγματικώτερον τὰ λουλούδια ἀπὸ τοὺς εὐρωπαίους. Πολλὰς φορές τὸ ἔτος ὅλον τὸ πλῆθος τῶν πό-

λεων ἐξέρχεται ἐξ αὐτῶν μὲ τὸν μόνον σκοπὸν νὰ περιπατήσῃ ἐντὸς τῶν πάρκων καὶ τῶν κήπων, ποὺ εἶναι περίφημοι διὰ τὴς διπλῆς κερασείας των, τὰς ἱριδὰς των καὶ τὴς γλυτσίνες. Γύρω ἀπὸ τὰ λουλούδια ἐξελίσσονται αἱ ἔθνικα ἑορταὶ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ποὺ ἀγαπᾷ ἀπὸ ὅλους περισσότερο τὰς ἑορτὰς καὶ κανεὶς ἐπισκέπτης τῆς Ἰαπωνίας δὲν πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ τὰς θελκτικὰς ταύτας συναθροίσεις.

Τὰ κυριώτερα εἶδη, ποὺ καλλιεργοῦνται εἰς Τόκιο εἶναι: τὸ ἄνθος τῆς δαμασκηνέας, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει περὶ τὸ τέλος Ἰανουαρίου καὶ διαρκεῖ μέχρι τοῦ Μαρτίου· τὸ ἄνθος τῆς κερασέας, ποὺ ἀνοίγει τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Μαΐου· ἡ ἄζαλέα, ἀρχὰς Μαΐου· ἡ γλυτσίνη, τὴν αὐτὴν ἐποχὴν· ἡ ἴρις, ἀρχὰς Ἰουνίου· τὰ ἐλίσσόμενα ἄνθη (βολούμπιλις κλπ.) τέλος Ἰουνίου καὶ ἀρχὰς Αὐγούστου· ὁ λωτός, ἀρχὰς ἐπίσης Αὐγούστου· τὸ χρυσάειον, κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἑβδομάδας τοῦ Νοεμβρίου· τὸν σφένδαμνον, τοῦ ὁποῖου τὰ ἀλικόχρωμα φύλλα περνοῦν γὰρ λουλούδια καθ' ὅλον τὸν μῆνα Νοέμβριον.

Οἱ ἰάπωνες ἐλάχιστα ἐκτιμοῦν ὀρισμένα λουλούδια, τὰ ὁποῖα οἱ Εὐρωπαῖοι ἔχουν περὶ πολλοῦ, καθὼς ἐπίσης ὑπερεκτιμοῦν ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς δὲν ὑπολογίζομεν καθόλου. Οὕτω τὸ ἀσήμαντον ἄνθος τοῦ ἀσχήμου θάμνου ποὺ λέγεται λεσπεντέσα (lespedeza) εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ εὐνοούμενα ἄνθη τῶν ἰαπώνων, ἕνεκα τῶν ἀρχαίων ποιητικῶν θρύλων, ποὺ ἀναφέρουσιν τοὺς ἔρωτας τῆς Λεσπεντέσα, ὑπὸ τὴν φορπὴν ὡραιότητος παρθένου, καὶ τοῦ ἐλαφίου, τοῦ ἔρωστοῦ της. Ἀντιθέτως, ἡ καμέλια παραμελεῖται, διότι θεωρεῖται ὅτι φέρει δυστυχίαν. Ἡ ἀντίληψις αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ἄνθη τῆς καμελίας πίπτουν κατὰ τρόπον ἐνθυμίζοντα (τοῦλάχιστον εἰς τοὺς ἰάπωνας) τὴν πτώσιν τῶν καρατομουμένων κεφαλῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν χρυσαυθάνων ὁ ἐπισκέπτης θὰ ἴδῃ εἰς Τόκιο ἐν περιεργότατον θέαμα. Τοῦτο συνίσταται εἰς πλαστικὰς εἰκόνας (ταμπλῶ), σχηματιζομένους ἀπὸ ζωντανὰ ἄνθη ποὺ παριστάνουσιν ἀνθρώπους, θεοὺς, πύργους, γεφύρας κλπ. κλπ., ἐκ τῶν ἀναφερόμενων εἰς τὰ ἱστορικά ἢ μυθολογικά ἐπεισόδια, ἢ εἰς κάποιον λαϊκὸν δράμα. Θὰ εὕρῃ ἐπίσης ὡραιότατα φυσικὰ χρυσάνθεμα, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις δὲν πλησιάζουσιν ἀκόμη πρὸς τὰ χρυσάνθεμα, ἐκεῖνα ποὺ ἡ ἀριστοκρατία τῆς κοινωνίας τοῦ Τόκιο ἔχει τὸ προ-

νόμιον νὰ θαυμάζη, ἀπαξ τοῦ ἔτους, εἰς τὸ πάρχον τῶν παλαιῶν ἀνακτόρων τοῦ Ἀκασάκα. Τὰ χρυσάνθεμα αὐτὰ εἶνε ἀφαντάστου ὀραιότητος, μεγαλειώδους ἐμφανίσεως καὶ ὑπερόχων συνδυασμῶν ἐξόχων χρωμάτων καὶ ὅλων τῶν σχημάτων. Μερικὰ εἶνε τεράστια, μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴν παλάμην ἀνδρός, ἀλλὰ ὁμοιάζουν πρὸς χιονόσφαιρας, μὲ τὰ λεία πέταλά των ποὺ ἐφαρμόζουν τὸ ἐν ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο. Ἀλλὰ ὁμοιάζουν πρὸς τὴν πυκνὴν κεφαλὴν ἑνὸς γυπαετοῦ, ἀλλὰ πετοῦν μακρὰ νημάτια ποὺ ὁμοιάζουν μὲ τὰ νήματα τῆς Μεδούσης· καὶ ἄλλα, ὥσει διὰ νὰ ἀποτελέσουν ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς γιγαντιαίους ἀδελφούς των, ἔχουν πέταλα τόσοσιν τακτοποιημένα, ὥστε ὁμοιάζουν πρὸς καλοχτενισμένα μαλλιά.

Περιεργότατον ἐπίσης εἶναι τὸ νὰ ἴδῃ καὶ πέντε ἢ ἕξ εἶδη διαφορετικῶν χρωμάτων καὶ μεγεθῶν νὰ ἔχουν κοινὴν ρίζαν καὶ

ν' ἀποτελοῦν ἐπάνω εἰς τὸ μοναδικὸν στέλεχος των ἓνα μπουκέτο, θαῦμα τῆς φύσεως.

Εἰς Ἀπὼ Ἀνατολὴν ἡ τέχνη τῆς κατασκευῆς ἀνθοδεσμῶν δὲν εἶναι ἀφημένη, ὅπως εἰς τὴν Εὐρώπην, εἰς τὴν ἀτομικὴν ἰδιοτροπίαν. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης οἱ Εὐρωπαῖοι εἶνε «παιδιά τῶν δασῶν». Οἱ Κινεζοὶ καὶ οἱ Ἰάπωνες ἔχουν ἀναγάγει τὴν ἀνθοπλεκτικὴν εἰς εἰδικὴν τέχνην διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν εἰς μέγα μυστήριον, ἀπαιτοῦν μακρὰν καὶ ἐπιμελὴ σπουδὴν. Φθάνουν μέχρι τοῦ νὰ ἐπικαλοῦνται τὸ κύρος τοῦ Κομφουκιμοῦ καὶ δίδουν εἰς τὰς τακτοποιήσεις τῶν ἀνθῶν ἐννοίαν φιλοσοφικὰς, σεβόμενοι τὴν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν ἀρχὴν τῆς φύσεως καὶ ἀκολουθοῦντες ὠρισμένους ἐκ παραδόσεως κανόνας τοὺς ὁποίους ζηλοτύπως διαφυλάσσουν αἱ διάφοροι ἀνθοκομικαὶ σχολαί.

2.— ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ι.— Ο ΦΥΣΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

— Ἡ γεωργία.

Ἡ γεωργία ὑπῆρξεν ὁ σημαντικώτερος πλουτοπαραγωγικὸς κλάδος τῆς χώρας, μέχρι τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐκβιομηχανίσεως αὐτῆς.

Ἔνεκα τοῦ ὀρεινοῦ ἐδάφους τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων μόνον τὰ 19% περίπου τῆς ἐπιφανείας τῆς χρησιμοποιοῦνται πρὸς καλλιέργειαν. Εἰς τὴν κυρίως Ἰαπωνίαν, δηλαδή εἰς τὰς μεγάλας νήσους, ἡ ἀναλογία αὐτὴ φθάνει τὰ 26%. Γενικῶς τὰ νότια τμήματα τῆς χώρας εἶναι καταλλήλοτερα πρὸς καλλιέργειαν ἀπὸ τὰ βόρεια.

Τὸ ἥπιον κλίμα, ἡ μέτρια καὶ σχεδὸν κανονικὴ θερμοκρασία καὶ αἱ ἄφθονοι βροχαὶ συμβάλλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας ἢ ὁποία ὁλονὲν σημειώνει ἀλματικές προόδους. Λόγω τῆς στενότητος τῆς γῆς διενεργεῖται ἐντατικωτάτη καλλιέργεια, εἰς τρόπον ὥστε, ὅτι χάνεται εἰς ἕκασιν κερδίζεται εἰς ἑντασιν καὶ ἀπόδοσιν.

Πολλαὶ γαῖαι εἰς τὴν Ἰαπωνίαν καλλιεργοῦνται δύο καὶ τρεῖς φορὰς κατ' ἔτος, σπειρόμεναι μὲ διάφορον εἶδος ἐκάστοτε. Γενικῶς, μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῆς ὀρύξης, (Σεπτέμβριον καὶ τὸν Ὀκτώβριον) σπείρεται σίτος ἢ κριθή, ἢ ὁποία θερίζεται τὸν Μάιον. Κατόπιν αἱ γαῖαι καταλύζονται ὑπὸ ὕδατων, χάρις εἰς τελειότατα ἀρδευτικὰ συ-

στήματα, διὰ νὰ σπαροῦν ἔπειτα ἐκ νέου μὲ ὄρυζαν.

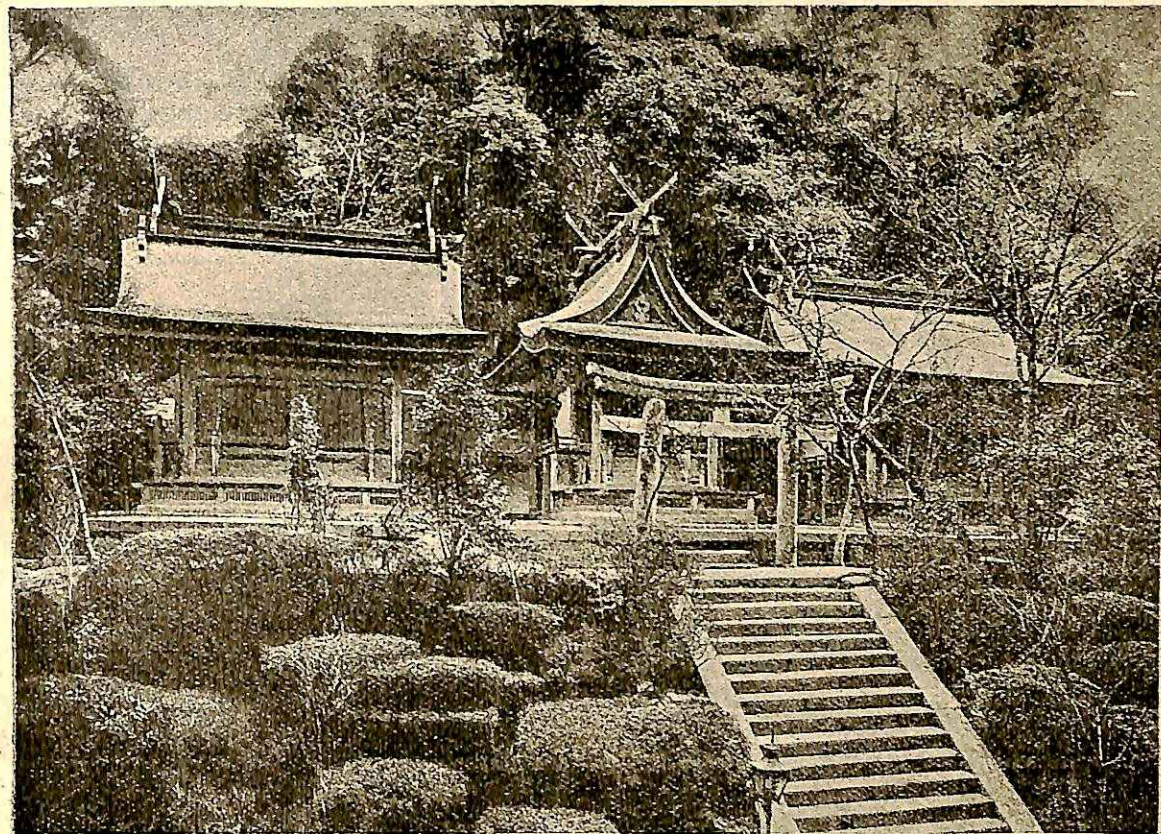
Κατὰ τὴν φεουδαρχικὴν ἐποχὴν, οἱ φεουδάρχαι καὶ οἱ ὑποτελεῖς εἰς αὐτοὺς ἦσαν οἱ μόνοι κύριοι τῶν καλλιεργημένων γαιῶν, οἱ δὲ γεωργοὶ ἐκαλλιεργοῦσαν αὐτὰς διὰ λογαριασμὸν τῶν κυρίων των. Μετὰ τὴν Μεγάλην Ἐπανάστασιν τοῦ 19ου αἰῶνος, ἡ γῆ διενεμήθη εἰς τοὺς καλλιεργητάς της (ἴδε κατωτέρω: Ἱστορία τῆς νέας Ἰαπωνίας).

Οἱ σημερινοὶ ἰδιοκτῆται τῶν γαιῶν εἴτε καλλιεργοῦν αὐτὰς μόνοι των, εἴτε ποραχωροῦν αὐτὰς εἰς ἄλλους συνεταιρικῶς ἢ ὑπὸ ἐνοίκιον. Ἡ κυβέρνησις, θέλουσα νὰ περιορίσῃ τὰς προστριβὰς καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν, ποὺ ἀσκεῖται εἰς βάρος τῶν μεγαλοῖδιοκτητῶν, εὐνοεῖ τούτους διὰ σειρᾶς μέτρων, τὰ ὁποῖα λαμβάνει (φορολογικαὶ ἀνακουφίσεις, πιστωτικαὶ εὐκολίαι κλπ.).

Τὸ κυριώτερον προϊόν τῶν Ἰαπωνικῶν ἀγρῶν εἶναι ἡ ὄρυζα, ἢ ὁποία καλλιεργεῖται ἐπὶ τῶν 55% εἰς ὅλας τὰς καλλιεργησίμους ἐκτάσεις. Μετ' αὐτὴν ἔρχονται τὰ σιτηρά, καταλαμβάνοντα τὰ 28% καὶ μετ' αὐτὰ τὰ φασόλια «σόγια», αἱ γλυκοπατάται, τὸ τέιον, ὁ καπνός, τὰ λαχανικά κλπ.

Ἡ ὄρυζα εἶναι ἡ κυριώτερα καὶ συχνὰ μετὰ τῶν χωρικῶν, ἡ μοναδικὴ τροφή.

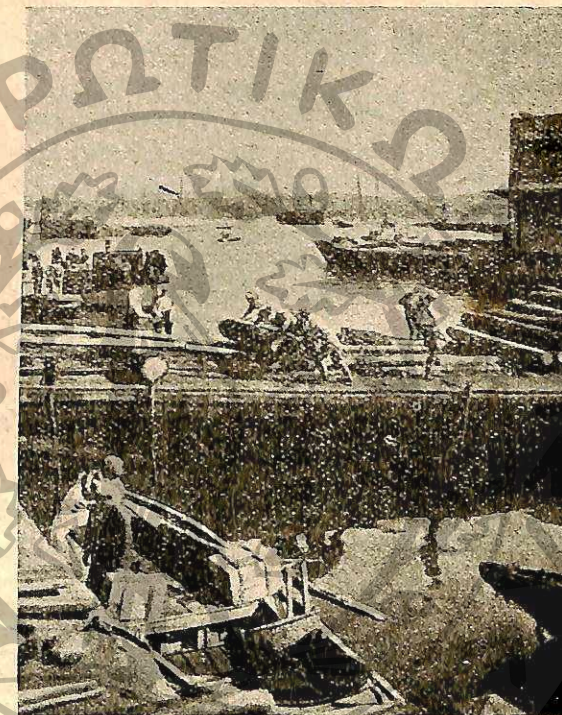
Ἡ ὀλικὴ ἐτησίᾳ παραγωγή της φθάνει τὰ 108 ἑκατομμύρια ἑκατόλιτρα, ἀλλὰ δὲν

Ὁ ναὸς τοῦ Τάκε-Μικουμάρι ἐν Καβάκι.

Τμήμα τοῦ λιμένος τῆς Γιοκοχάμας.

Τμήμα τοῦ λιμένος τῆς Χακοντάτε.

επαρκεί δια την ἐγχώριον κατανάλωσιν, διὰ τὴν ὁποίαν εἰσάγονται, ἰδίως ἀπὸ τὴν Κίναν, ἀπὸ 9 ἕως 18 ἑκατομμύρια ἑκατόλιτρα ἐτησίως. Ἡ ἀναλογία τῆς παραγωγῆς τῆς ὀρυζῆς φθάνει τὰ 66% τῆς ὅλης γεωργικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας. Τὰ 90% τῆς ὀρυζῆς καταναλίσκονται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ λαοῦ. τὸ δὲ ὑπόλοιπον μετασκευάζεται εἰς εἶδος ἀλκοολικοῦ ποτοῦ, τὸ ὁποῖον καλεῖται «σακέ» καὶ εἶναι λίαν ἀγαπητὸν μεταξὺ τῶν Ἰαπώνων πάσης τάξεως.

Τὸ τέιον εἰσήχθη ἀπὸ τὴν Κίναν εἰς πολὺ παλαιότερους χρόνους, ἢ δὲ καλλιέργειά του αὐξάνει ὁλοκλήρως περισσότερον. Οἱ Ἰάπωνες χρησιμοποιοῦν ἀποκλειστικῶς τὸ πράσινον τέιον, ἐνῶ τὸ μαῦρον προορίζεται διὰ τὴν ἐξαγωγὴν, ἐξαγόμενον ἰδίως εἰς Ἀμερικὴν, ὅπου, παρὰ τὸν μεγάλον συναγωνισμόν τῶν τειῶν Κεϋλάνης, Ἰάβας, Ἰνδιῶν, τὸ Ἰαπωνικὸν τέιον ἔχει τὴν μεγαλυτέραν κατανάλωσιν, λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικοῦ ἀρώματός του, τὸ ὁποῖον διατηρεῖται ἐπὶ μακρότερον χρόνον. Ἡ παραγωγὴ τοῦ τείου κατὰ τὴν τριετίαν 1927-30 ἀνῆλθε τὰ 37-39 ἑκατομμύρια χιλιόλιτρα.

Ὁ καπνὸς εἰσήχθη εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα, ἢ δὲ καλλιέργειά του ἀποτελεῖ μονοπώλιον τοῦ κράτους καὶ εὐρίσκεται ὑπὸ τὸν διαρκῆ κυβερνητικὸν ἔλεγχον.

— Ἡ κτηνοτροφία.

Ἡ κτηνοτροφία δὲν εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμένη, ἐπεὶδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐλλείπουν μεγάλαι ἐκτάσεις κατάλληλοι διὰ βοσκήν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ σμικρότης τῶν καλλιεργησίμων ἐδαφῶν καὶ ἡ κατ'ἐκτετακτικὴν αὐτῶν εἰς πολλὰς μικρὰς πεδιάδας, καθιστοῦν ἐλάχιστα ἀναγκαίαν τὴν χρησιμοποίησιν τῶν κτηνῶν εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐνεκα τούτου τὰ κτήνη ἐκτρέφονται μόνον πρὸς παροχὴν γάλακτος, ὠῶν, ἐρίου καὶ κρέατος. Οἱ βόες δὲν υπερβαίνουν τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον οἱ ἵπποι μόλις φθάνουν τὸν αὐτὸν ἀριθμόν. οἱ χοῖροι ἀνέρχονται εἰς 700.000 περίπου. Πολυαριθμότεραι εἶναι αἱ ὀρνίθες, αἱ ὁποῖαι ἐκτρέφονται εἰς πάσας τὰς νήσους, καθὼς καὶ αἱ μέλισσαι.

— Ἡ σιροτροφία.

Ἡ σιροτροφία εἶναι εἰς μέγιστον βαθμὸν ἀνεπτυγμένη, ἀρχομένη εὐθὺς μετὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς ὀρυζῆς, ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγῆς καὶ ἀπασχολήσεως ἐργατικῶν χειρῶν. Ὑπολογίζεται ὅτι ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια

οἰκογενειῶν ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν σιροτροφίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἀνάπτυξις αὐξάνει ἀλματωδῶς. Κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν ἡ παραγωγὴ τῆς μετάξης εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὀκταπλασιάσθη, ἀνελθοῦσα ἀπὸ 42.332.557 χλγρ. τῆς πενταετίας 1885-89 εἰς 368.639.011 κατὰ τὴν τετραετίαν 1927-30.

— Τὰ δάση.

Τὰ δάση καλύπτουν τὰ 48% τῆς κυρίως Ἰαπωνίας καὶ τὰ 65% τῆς ὅλης χώρας, συνεπῶς ἡ Ἰαπωνία εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ μᾶλλον δασοσκεπῆ κράτη τοῦ κόσμου (ἡ Σουηδία, ἡ ὁποία θεωρεῖται ἐκ τῶν πλουσιωτέρων εἰς δάση χωρῶν τοῦ κόσμου καὶ ἡ πλουσιωτέρα τῆς Εὐρώπης καλύπτεται ὑπὸ δασῶν μόνον κατὰ τὰ 59% τῆς ἐπιφανείας τῆς).

Τὰ σημαντικότερα δάση εἶναι τὰ Ὑοσίνο, Τενρὸυ καὶ Κίζα ἐπὶ τῆς νήσου Χόνδο· παράγουν ἀφθονον ξυλείαν, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται εἰς εὐρυτάτην κλίμακα, εἰς τὴν κατασκευὴν ἀντισεισμικῶν οἰκιῶν καὶ ὡς καύσιμος ὕλη.

Χάρις εἰς τὰ συστηματικὰ μέτρα τῆς κυβερνήσεως, ἡ ὁποία φροντίζει διὰ τὴν ἀμεινον ἀναδάσωσιν τῶν ἀποκοπτομένων δασῶν, ταῦτα δὲν καταστρέφονται, ἀλλὰ ἀνανεοῦνται συνεχῶς.

Εἰς τὰ Ἰαπωνικὰ δάση φέρεται πλὴν ἄλλων ἐκλεπτῶν δένδρων καὶ τὸ δένδρον τῆς καμπορᾶς, τῆς ὁποίας ἡ παραγωγὴ ἀρκεῖ νὰ καλύψῃ ὁλόκληρον τὴν παγκόσμιον κατανάλωσιν.

Κατὰ τὸ 1931 ἡ ὀλικὴ παραγωγὴ τῆς ξυλείας ἀπὸ τὰ Ἰαπωνικὰ δάση ἀνῆρχετο εἰς 7.733.567 κυβικὰ μέτρα, ἀξίας 126 ἑκατομμυρίων γιέν.

— Ἡ ἀλιεία.

Λόγῳ τῆς μεγάλης ἐκτάσεως τῶν ἁκτῶν τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων, ἡ ἀλιεία ὑπῆρξε πάντοτε ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων πάρα πολὺ διαδεδομένη. Οἱ ἀλιεῖς ὑπολογίζονται περὶ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον καὶ χρησιμοποιοῦν περὶ τὰ 500.000 ἀλιευτικὰ πλοία. Ἡ ἀλιεία διεξάγεται κυρίως παρὰ τὰς ἁκτὰς καὶ εἰς ἀπόστασιν οὐχὶ μεγαλυτέραν τῶν 200 μ. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη χρησιμοποιοῦνται καὶ μεγάλα πλοῖα ἀτμοκίνητα καὶ βενζινοκίνητα διὰ τὴν ἀλιείαν ἀνοικτῆς θαλάσσης.

Τὰ ψάρια, μαζὶ μὲ τὸ ρύζι, ἀποτελοῦν τὴν βᾶσιν τῆς τροφῆς τῶν Ἰαπώνων. Ἡ ἀλιεία ὅμως διενεργεῖται εἰς τόσον μεγάλην κλίμακα, ὥστε μεγάλοι ποσότητες ἰχθύων

ἐξάγονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ τύπον κονσερβῶν. Ἡ ἀλιεία τῶν ρεγγῶν εἶναι τόσον ἀφθονος, ὥστε παρὰ τὴν μεγάλην ἐγχώριον κατανάλωσιν καὶ τὴν μεγάλην ἐξαγωγὴν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἰδίως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Κίνας, μεγάλοι ποσότητες αὐτῶν χρησιμοποιοῦνται εἰς ἰδιαίτερα ἐλαιοτριβεῖα πρὸς παραγωγὴν ἐλαίου. Ἡ ἐναπομένουσα μάζα τῆς ρέγγας, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ λίπους, χρησιμοποιεῖται ὡς λίπασμα.

Εἰς μεγάλην ποσότητα ἀλιεύονται ἐπίσης τὰ ὄστρακα καὶ τὰ ὄστρακοειδῆ, καθὼς καὶ τὰ μαλάκκια, τὰ ὁποῖα ἐξάγονται εἰς μεγάλας ποσότητας κονσερβοποιούμενα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν (καβούρια Ἰαπωνίος κλπ.)

Παραλλήλως πρὸς τοὺς ἰχθῆς καὶ τὰ ὄστρακα ἀλιεύονται καὶ τὰ κοράλλια καὶ τὰ μαργαριτάρια, διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ὁποίων ἔχουν ἰδρυθῇ εἰδικὰ ὄστρεοτροφεῖα.

— Ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος.

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας χώρας τοῦ κόσμου εἰς ὀρυκτά. Τὸ ὑπέδαφος, ἔνεκα τῆς ἡφαιστειογενοῦς διαπλάσεώς του, περικλείει μέγαν ἀριθμὸν μεταλλευμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι γνωστὰ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἡδὴ ἀπὸ τοῦ 4ου μ. Χ. αἰῶνος οἱ Ἰάπωνες ἐξήγαγον ἀπὸ τὸ ἔδαφος τῶν εἰς μεγάλας ποσότητας χαλκόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατασκευάζουν ὅπλα. Κατὰ

τὸν 15ον αἰῶνα οἱ πρῶτοι Ὀλλανδοὶ ἔμποροι οἱ ὁποῖοι εἶχον ἔλθει εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἰαπωνίαν, εἶχον ἀρχίσει νὰ προμηθεύονται ἀπὸ αὐτὴν μεγάλας ποσότητες χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ χαλκοῦ.

Χάρις εἰς τὴν ὑπαρξίν ἀφθόνων καὶ ποικίλων μετάλλων, ἡ Ἰαπωνία ἠδυνήθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ ἀναπτυχθῇ μεγαλῶς ἀπὸ βιομηχανικῆς ἀπόψεως καὶ νὰ καταστῇ ἓνα ἀπὸ τὰ βιομηχανικώτερα κράτη τοῦ κόσμου.

Τὰ κυριώτερα τῶν μετάλλων εἶναι ὁ χρυσός, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐξαγωγὴ ὑπερβαίνει τὰ 10 ἑκατομμύρια γραμμαρίων ἐτησίως, ὁ ἄργυρος μὲ παραγωγὴν 160 ἑκατομμυρίων γραμμαρίων, ὁ χαλκὸς μὲ 68 ἑκατομ. γραμμ., ὁ μόλυβδος μὲ 3.653.000 γραμμ., ὁ κασσίτερος μὲ 745 ἑκατομ. γραμμ., ὁ ψευδάργυρος μὲ 19 ἑκατομ. γραμμ., ὁ σίδηρος μὲ 118 τόνους, κλπ. Ὑπάρχουν ἐπίσης κοιτάσματα πλατίνης, ὕδραργυρου, μαγνησίου, ἀντιμονίου, πυρίτου.

Σημαντικὰ εἶναι τὰ μεταλλεῖα γαιανθράκων καὶ ἀνθρακίτου, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν μίαν ἀπὸ τὰς κυριωτέρας μεταλλευτικὰς πηγὰς τῆς χώρας. Ἡ ἐξαγωγὴ γαιανθράκων ὑπερβαίνει τὰ 35 ἑκατομ. τόνων ἐτησίως. Ἀφθονα εἶναι ἐπίσης καὶ τὰ πετρέλαια καὶ ἡ ἐξαγωγὴ ἀνέρχεται εἰς 3 ἑκατομμύρια ἑκατολίτρων περίπου.

Ἐπίσης τὸ ὑπέδαφος τῆς Ἰαπωνίας εἶναι πλούσιον εἰς θεῖον καὶ θειοῦχα ἐν γένει ὀρυκτά.

II.— Ἡ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

— Τὸ ἐμπόριον.

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι σήμερον μία ἀπὸ τὰς ἐμπορικωτέρας χώρας τοῦ κόσμου. Τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον εὐρίσκονται εἰς μεγάλην ἀκμὴν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔνεκα τῆς ἀλματώδους αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, τοῦ ὁποῖου αἱ ἀνάγκαι προκαλοῦν συνεχῶς τὴν αὐξήσιν τῆς εἰσαγωγῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔνεκα τῆς μεγάλης βιομηχανικῆς προόδου τῆς χώρας, τῆς ὁποίας τὰ προϊόντα διοχετεύονται εἰς ὅλα τὰ κράτη τοῦ κόσμου, ἐκτοπιζόμενα διαρκῶς τὰ προϊόντα ἄλλων βιομηχανικῶν κρατῶν.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἰαπωνίας ἠύξησε κυρίως κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ παγκοσμίου πολέμου καὶ συνεπείᾳ τούτου, διότι τὰ ἐμπόλεμα κράτη εἶχον ἀναγκασθῇ νὰ περιορίσουν τὴν ἐξαγωγὴν τῶν καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν σημαντικὰς διεθνεῖς ἀγοράς, τὰς

ὁποίας ἔσπευσαν νὰ ἐξυπηρετήσουν ἀμέσως οἱ Ἰάπωνες ἔμποροι, ἰδίως εἰς τὴν Κίναν, τὴν Ἰνδοκίναν, τὴν Μαλαισίαν καὶ τὰς Ἰνδίας. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν οἱ Ἰάπωνες ἔμποροι κατώρθωσαν νὰ διεισδύσουν καὶ νὰ τοποθετήσουν τὰ προϊόντα τῶν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παγκοσμίου πολέμου μεγάλοι ποσότητες Ἰαπωνικῶν προϊόντων, ἰδίως τροφίμων καὶ πολεμοφοδίων, διεβιβάζοντο διὰ τοῦ Βλαδιβοστόκ εἰς τὴν Ρωσίαν καὶ τοὺς συμμάχους τῆς.

Μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς Ἰαπωνίας περιορίσθη κατὰ πολὺ μέχρι τοῦ 1923, ὁπότε ἤρχισεν καὶ πάλιν αὐξανόμενον, χάρις εἰς τὴν μεγάλην πρόοδον τῆς Ἰαπωνικῆς βιομηχανίας, ἡ ὁποία ἠδυνήθη νὰ συναγωνισθῇ ἐπιτυχῶς τὰς ξένας τοιαύτας. Κατὰ τὰ αὐτὰ ἔτη ἡ εἰσαγωγὴ δὲν ἔπαυσεν αὐξανόμενῃ.

Γενικῶς ἡ Ἰαπωνία εἰσάγει πρώτας ὕλας

και εξαγει κατειργασμένα είδη. Την πρώτην θέσιν μεταξύ των εισαγομένων ειδών κατέχει ο βάμβαξ, ο οποίος τροφοδοτεί την μεγαλυτέραν βιομηχανίαν της χώρας ακολουθούν τα μαλλιά, τα μάλλινα υφάσματα, ή ιούτα και ο κánaβις. Από την Γερμανίαν, την Άγγλιαν, το Βέλγιον και την Αμερικην εισάγονται μηχαναί, από δε την Αμερικην και μεγάλοι ποσότητες οικοδομησίμου ξυλείας.

Η άλματώδης αύξησης του πληθυσμού δημιουργεί συνεχώς την ανάγκην εισαγωγής μεγαλυτέρων ποσοτήτων ορύζης από την Βιρμανίαν, το Σιάμ και την Ινδοκίαν, σίτου από την Αμερικην και ζακχάρεως από την Ιάβαν, τας Φιλιππίνας και την Κούβαν.

Την πρώτην θέσιν εις την εξαγωγήν καταλαμβάνει ή μετάξα, ή οποία καλύπτει τὰ 58% της παγκοσμίου καταναλώσεως (ή Κίνα καλύπτει τὰ 22% και ή Ιταλία τὰ 16% της καταναλώσεως). Ο μεγαλύτερος πελάτης Ιαπωνικής μετάξης είναι αι Ηνωμένα Πολιτεία της Β. Αμερικης, αι οποιοι προμηθεύονται από την Ιαπωνίαν τὰ 90% της καταναλώσεώς των.

Εὐθὺς μετὰ την μέταξαν ἔρχονται τὰ βαμβαικερά υφάσματα, τὰ οποία εξαγονται κυρίως εις την Κίναν, τὰ καπέλλα, τὰ πυρεϊα, ο χαρτίς και οί γαιάνθρακες.

Κατὰ την στατιστικήν του 1931 ή Ιαπωνία εισήγαγε βάμβακα και νήματα αξίας 549.942.000 γιέν, σίδηρον 149.382.000, ἔρια 111.856.000, ξυλείαν 111.008.000, μηχανήματα 92.205.000, σίτον 67.787.000, ζάχαριν 64.959.000, ὄρυζαν 33.673.000 κτλ. και ἐξήγαγεν ἀκατέργαστον μέταξαν αξίας 732.691.000 γέν, μεταξωτὰ υφάσματα 134.059.000, εἶδη πορσελάνης και ἀγγειοπλαστικής 34.643.000, υφάσματα βαμβακερά 25.895.000, γαιάνθρακας 24.514.000, προϊόντα της θαλάσσης 17.376.000 κτλ.

Αἱ κυριώτεροι χώροι με τὰς οποίας συναλλάσσεται ή Ιαπωνία είναι, κατὰ σειράν αἱ ἑξῆς: Ηνωμένα Πολιτεία Β. Αμερικης, Κίνα, Ινδία, Μεγάλη Βρετανία, Ολλανδικαί Ανατολικά Ινδία, Αὐστραλία, Γερμανία, Καναδάς, Γαλλία, Βρετανική Μαλαισία, Χόνγκ-Κόνγκ, Αἴγυπτος και Γαλλική Ινδοκίνα.

Τὸ σημαντικώτερον ἐμπορικὸν κέντρον της Ιαπωνίας είναι ή Όζακα, μετ' αὐτήν ἔρχονται τὸ Τόκιο, ή Ναγκόϋα, ή Σεντάι, ή Νιγκάτα, ή Χιροσίμα, ή Σιμονοσέκι και ή Κουμαμότο.

— Τράπεζαι και Χρηματιστήρια.

Η πρώτη τράπεζα εις την Ιαπωνίαν ιδρύθη τὸ 1873 ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πρώτη Ἐθνική Τράπεζα». Κατόπιν ιδρύθησαν και ἄλλαι τράπεζαι, αι οποιαί εἶχον τὸ δικαίωμα της ἐκδόσεως τραπεζογραμμάτων. Τὸ 1882 ιδρύθη ή «Τράπεζα της Ιαπωνίας», ή οποία συνεκέντρωσεν ἐν ἑαυτῇ τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα της ἐκδόσεως τραπεζογραμμάτων. Σήμερον καθ' ἅσας την Ιαπωνίαν ὑπάρχουν 1578 τράπεζαι, με συνολικὸν κεφάλαιον 1.961.290.000 γιέν και 976.158.000 γιέν ὡς ἀποθεματικὸν κεφάλαιον. Ὑπάρχουν ἐπίσης 77 ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια και 33.567 ἐμπορικαί ἐταιρεΐαι, με συνολικά κεφάλαια ὑπερβαίνοντα τὰ 16 δισεκατομμύρια γιέν.

Διὰ την ρύθμισιν της ἐσωτερικῆς και ἐξωτερικῆς ἐμπορικῆς κινήσεως ἔχουν ιδρυθῇ εις την Ιαπωνίαν 42 χρηματιστήρια, ἐκ των οποίων τὸ της Όζακα, τοῦ Τόκιο και της Γιοκοχάμα είναι ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα τοῦ κόσμου.

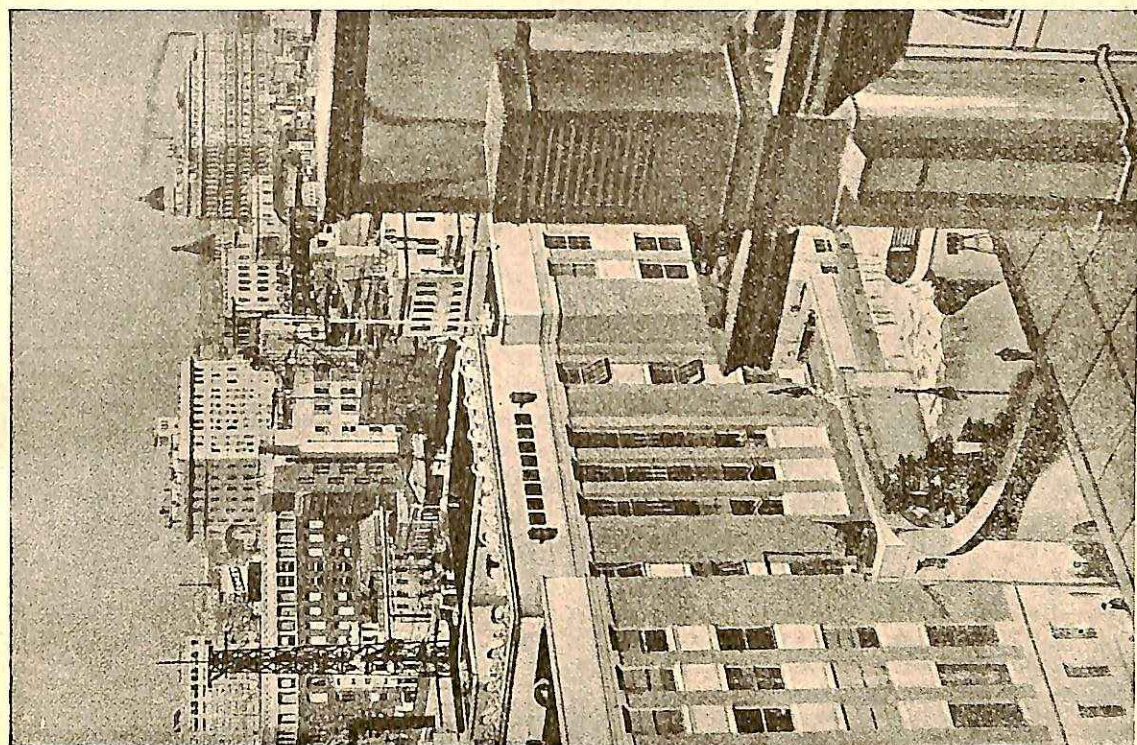
— Αἱ συγκοινωνίαι.

Παρά τὸ ὄρεινὸν τοῦ ἐδάφους και τὰς ἀφθόνους βροχάς, αἵτινες καθιστοῦν λίαν δυσχερῆ την συντήρησιν των ὁδῶν, ή Ιαπωνία είναι μία ἀπὸ τὰς χώρας ποὺ ἔχουν τὸ εὐρύτερον ὁδικὸν δίκτυον.

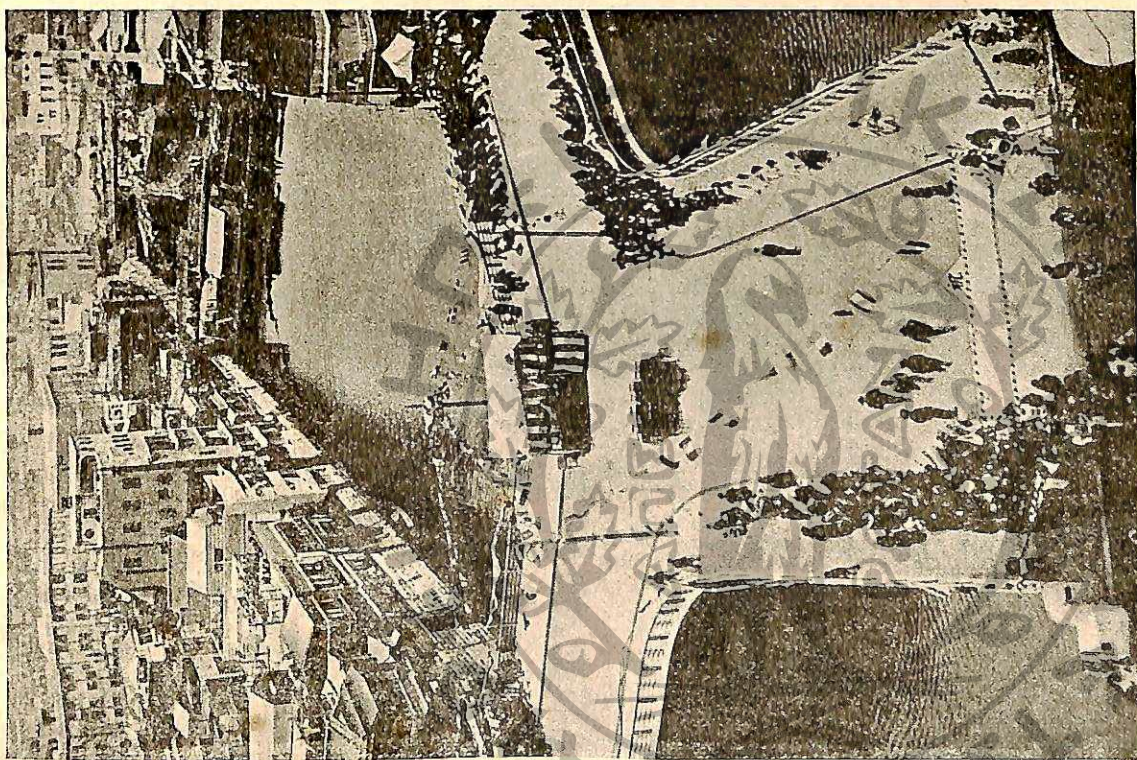
Η πρώτη σιδηροδρομική γραμμή κατεσκευάσθη τὸ 1872 μετὰ τὸ Τόκιο και Γιοκοχάμας, εἶχε δὲ μήκος 27,5 χιλιομέτρων. Ἐκτοτε τὸ σιδηροδρομικὸν δίκτυον ηὔξθη μεγάλως, κατὰ δὲ τὸ 1931 αἱ σιδηροδρομικαί γραμμαὶ εἶχον ἔκτασιν 20.262 χιλιομέτρων. Κατὰ την αὐτὴν ἐποχὴν τὰ αὐτοκίνητα ὑπελογίζοντο εις 100.000 περίπου.

Η πολιτικὴ ἀεροπλοΐα, ἑξαερωμένη ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον της Συγκοινωνίας, ἀνεπτύχθη τὰ μέγιστα κατὰ την τελευταίαν δεκαετίαν. Σήμερον ὑπάρχουν τρεῖς ἀεροπορικαὶ ἐταιρεΐαι, αι οποιαί ἐκτελοῦν τὰς συγκοινωνίας τοῦ ἐσωτερικοῦ, μετὰ τῶν διαφόρων νήσων και της ἀσιατικῆς ἀκτῆς και με τὸ ἐξωτερικόν. Αἱ ἐταιρεΐαι αὗται είναι αἱ ἑξῆς: Ἡ «Ἐταιρεία ἐναερίων μεταφορῶν» με 44 ἀεροπλάνα, τὸ «Ιαπωνικὸν Ἰνστιτοῦτον ἐναερίων μεταφορῶν» με 7 ἀεροπλάνα και ὁ «Ἀεροπορικὸς δημοσιογραφικὸς σύνδεσμος» της ἐφημερίδος «Ἀζαχί» με 9 ἀεροπλάνα.

Αἱ ταχυδρομικαὶ και τηλεγραφικαὶ συγκοινωνίαι ἐξυπηρετοῦνται ἀπὸ 10.000 ταχυδρομικά γραφεῖα και 8.000 τηλεγραφικά.

Τμήμα ἐμπορικῆς συνοικίας.

Εγκαίνια μίας γέφυρας.

Υπάρχουν 24 έπακτιοι ραδιοφωνικοί σταθμοί και 719 τοιούτοι επί των έμπορικῶν πλοίων.

— Η ναυτιλία

Ένεκα τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν νήσων καὶ τῶν ἐκτεταμένων ἀκτῶν, ὁ Ἰαπωνικὸς λαὸς ὑπῆρξεν ἀνάκαθεν ἀπὸ τοὺς ναυτικωτέρους τοῦ κόσμου. Ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ Ἰάπωνες διέθετον μεγάλα πλοῖα, μὲ τὰ ὁποῖα εὐρίσκοντο εἰς συνεχῆ ἐπικοινωνίαν μὲ τὰς ἀσιατικὰς ἀκτῆς. Κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ Ἰαπωνία κατῴρθωσε ν' ἀποβῇ μία τῶν σημαντικωτέρων δυνάμεων τῆς Ἀνατολῆς καὶ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τοὺς γείτονάς της χάρις εἰς τὸ ναυτικόν της.

Ἡ ὑπεροχὴ αὕτη τοῦ ναυτικοῦ της συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν νίκην τῆς Ἰαπωνίας κατὰ τὸν πόλεμον ἐναντίον τῆς ἀχανοῦς Κίνας καὶ κατόπιν ἐναντίον τῆς ἐπίσης μεγάλης Ρωσίας.

Κατὰ τὸ 1914 ὁ Ἰαπωνικὸς ἐμπορικὸς στόλος περιελάμβανε 827 ἀτμόπλοια, τόνων 1.642.000. Μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, χάρις εἰς τὴν παντοειδῆ κρατικὴν βοήθειαν, ὁ Ἰαπωνικὸς ἐμπορικὸς στόλος ηὔξηθη τεραστίως. Τὴν 30 Ἰουνίου 1931 περιελάμβανε 1969 πλοῖα, 4.276.341 τόνων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 1672 ἦσαν ἀτμοκίνητα, 3.763.925 τόνων, καὶ τὰ 297 πετρελαιοκίνητα 512.416 τόνων, ἀνελθοῦσα ἀπὸ τὴν ἑκτὴν θέσιν εἰς τὴν τρίτην μεταξὺ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ καταλαβοῦσα τὴν ὀγδόην θέσιν μεταξὺ τῶν κρατῶν ποῦ διαθέτουν πετρελαιοκίνητα πλοῖα. Τὸ Ἰαπωνικὸν κράτος διαθέτει ἐτησίως πιστώσεις 8 ἑκατομμυρίων γιέν δι' ἐπιχορηγήσεις εἰς διαφόρους ἀτμοπλοϊκὰς ἐταιρίας, πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῶν καὶ ἀνταγωνισμόν μὲ τὰ ξένα ἀτμόπλοια. Ὑπάρχουν 759 μεγάλοι λιμένες, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον 65 ἔχουν ἀνοιχθῇ εἰς τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Μεγάλως ἐπίσης εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ ἡ ναυπηγικὴ βιομηχανία, ἡ ὁποία κατέχει μίαν τῶν πρώτων θέσεων εἰς τὸν κόσμον. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἡ Ἰαπωνία κατέρριψε τὸ παγκόσμιον ρεκόρ ταχύτητος κατὰ τὴν κατασκευὴν ἀτμοπλοίων, διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀτμοπλοίου «Ραϊφούκου Μάρου» 9.000 τόνων, ἐντὸς 23 μόνον ἡμερῶν, ἀπὸ τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1918 μέχρι τῆς 30ῆς τοῦ αὐτοῦ μηνός, εἰς τὰ ναυπηγεῖα Καβασάκι τοῦ Κομπέ, παρὰ τὴν Ὀζακα, ἐπὶ τῆς νήσου Χόνδο.

— Η Ἰαπωνία μία ἀπὸ τὰς βιομηχανικωτέρας χώρας τοῦ κόσμου.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἐλλείπουν μεγάλα ἐκτάσεις πρὸς καλλιέργειαν, ἡ δὲ γεωργία, παρὰ τὴν ἐντατικότητά μὲ τὴν ὁποίαν καλλιεργοῦνται αἱ ὑπάρχουσαι ἐλάχισται σχετικῶς γαῖαι, δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας καὶ εἰς τὴν ἀπασχόλησιν τῶν κατοίκων, ὁ Ἰαπωνικὸς λαός, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, εἶχε τραπῇ πρὸς τὰς βιοτεχνικὰς καὶ βιομηχανικὰς ἀπασχολήσεις.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ βιομηχανία ἦτο ἀνάκαθεν εἰς μεγάλον βαθμὸν ἀνεπτυγμένη, οἱ δὲ Ἰάπωνες, ἔνεκα τῆς συνεχοῦς καὶ ἐπὶ αἰῶνας ἀπὸ ὀλοκλήρους σειρὰς οἰκογενειῶν ἐξασκήσεως τῶν αὐτῶν ἐπαγγελμάτων, εἶχον ἀποκτήσει μεγάλην πείραν καὶ εἶχον ἀποβῇ ἐπιδειξιότατοι τεχνῖται. Ἀκόμη καὶ αἱ γυναῖκες κατεγίνοντο εἰς παντὸς εἶδους χειροτεχνίαν καὶ ἐφημιζοντο εἰς ὅλην τὴν Ἀνατολήν, ἰδίως εἰς τὴν κατεργασίαν τῆς μετάξης καὶ εἰς τὴν κεραμικήν.

Αἱ περισσότεραι χειροτεχνίαι καὶ βιομηχανικαὶ τέχναι εἰσῆχθησαν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἀπὸ τὴν Κίναν, τελειοποιηθεῖσαι καὶ ἀναπτυχθεῖσαι κατόπιν εἰς μεγάλον βαθμὸν.

Κατὰ τὴν φεουδαρχικὴν ἐποχὴν, ἡ βιομηχανία εἶχεν ἀποκλειστικῶς τοπικὸν χαρακτῆρα. Κάθε περιοχὴ εἶχε τὴν ἰδικήν της βιομηχανίαν, ἡ ὁποία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπέβαινε κληρονομικὴ μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν, ποῦ ἀπησχολοῦντο εἰς αὐτήν. Τὰς τοπικὰς αὐτὰς βιομηχανίας εἶχεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ καὶ ὑπὸ τὸν ἑλεγχόν τοῦ ὁ φεουδάρχης, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἀνῆκον κατ' οὐσίαν καὶ ὁ ὁποῖος ἀπασχολεῖτο μὲ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν προϊόντων.

Μετὰ τὴν Μεγάλην Ἐπανάστασιν ἡ Ἰαπωνικὴ βιομηχανία διωργανώθη ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς εὐρωπαϊκῆς καὶ ἀνεπτύχθη ἀλματωδῶς. Ἡ Ἰαπωνία ἔχει μέγαν πλοῦτον πρώτων ὑλῶν, ἰδίως γαιανθράκων, χαλκοῦ καὶ μαγνησίου, στερεῖται ὅμως μεγάλων κοιτασμάτων σιδήρου, τὸν ὁποῖον προμηθεύεται συνήθως ἀπὸ τὴν Κίναν. Ἐπίσης ὁ ἀναγκαῖος διὰ τὴν βιομηχανίαν της βάμβαξ εἰσάγεται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν καὶ ἰδίως ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ ἀπὸ τὰς Ἰνδίας.

Ἡ τεραστία ἀνάπτυξις τῆς Ἰαπωνικῆς βιομηχανίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὀφείλεται κυρίως εἰς δύο αἷτια: α) εἰς τὸν παγκόσμιον πόλεμον καὶ β) εἰς τὴν γλισχρότητα τῶν ἡμερομισθίων, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει τὸν συναγω-

νισμόν μὲ τὰς ξένας βιομηχανίας. Ἡ γλισχρότης αὕτη τῶν ἡμερομισθίων ἀποτελεῖ σήμερον τὴν βάσιν τῆς Ἰαπωνικῆς βιομηχανίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας αὕτη στηρίζει τὴν εὐημερίαν της.

Ὁ ἐργάτης λαμβάνει κατὰ μέσον ὅρον 2-2,5 γιέν τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ ἐργατοῖα 1 γιέν. Αἱ ἐργάσιμοι ὥραι ποικίλουν ἀπὸ 9-11 ἡμερησίως. Εἰς τὰ ὑφαντουργεῖα ἀπὸ 11½-12. Αἱ ἐργατοῖαι εἶναι περισσότεραι εἰς ἀριθμὸν ὑπερβαίνουσαι τὸ ἐν ἑκατομμύριον, ἐναντι 900 χιλιάδων περίπου ἐργατῶν. Αἱ περισσότεραι ἐργατοῖαι ἐργάζονται εἰς τὰς ὑφαντουργικὰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι ἀνεπτύχθησαν τεραστίως κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, λόγῳ τοῦ ἐλαχίστου κόστους τῆς κατεργασίας.

Αἱ ἐργατικά χεῖρες εἶναι ἀφθονώταται, πράγμα τὸ ὁποῖον ἀποβαίνει πρὸς ὄφελος τῶν βιομηχανῶν, διότι διατηροῦν εἰς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τὰ ἡμερομίσθια. Οἱ ἐργάται εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χωρικοί, οἱ ὁποῖοι καταφεύγουν εἰς τὰς πόλεις, ὠθούμενοι ἀπὸ τὴν πείναν, αἱ δὲ ἐργατοῖαι εἶναι μικρὰ κοράσια, τὰ ὁποῖα παρασύρονται εἰς τὰ ἐργοστάσια ἀπὸ εἰδικούς μεσίτας τῶν βιομηχανῶν, οἵτινες συνάπτουν μὲ τοὺς γονεῖς τῶν συμβόλαια 3-5 ἐτῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1926 ὅμως ἡ κυβέρνησις ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ διάφορα μέτρα προστασίας τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατοῖων, ἀναφερόμενα εἰς τὰς ὥρας ἐργασίας, εἰς τὰ ἀτυχήματα, εἰς τὰς μητέρας κλπ. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αἱ μεγάλαι ἐργατικά μάζαι τῆς Ἰαπωνίας ἤρχισαν νὰ ἐξεγείρονται καὶ νὰ διεκδικοῦν τὰ δικαιώματά των, πράγμα τὸ ὁποῖον αὐξάνει καθημερινῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπεργιῶν, αἵτινες ὑπολογίζονται κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν εἰς 500 ἐτησίως.

Κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, κατὰ τὸν ὁποῖον αἱ ἐργατικά χεῖρες καὶ τὰ ἐργοστάσια τῶν συναγωνιστῶν τῆς Ἰαπωνίας ἦσαν ἀπασχολημένα μὲ τὴν παραγωγὴν πολεμοφοδίων, ἡ Ἰαπωνικὴ βιομηχανία εὗρε τὸν καιρὸν νὰ κατακλύσῃ πλείστας ξένας ἀγοράς καὶ ν' ἀναπτύξῃ τὰς βιομηχανίας της κατὰ τρόπον ἐκπληκτικόν. Μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, ἡ ἐπανάληψις τῆς εὐρωπαϊκῆς βιομηχανικῆς κινήσεως, προεκάλεσε δεινὴν κοίσιν εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν βιομηχανίαν, ἡ ὁποία ὅμως ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ, ἔνεκα τοῦ ἐλαχίστου κόστους τῶν προϊόντων της.

Ἡ κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ἐπιχορηγήσῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ παντοιοτρόπως πολλὰς

βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι κατῴρθωσαν οὕτω νὰ συναγωνισθοῦν τὰς εὐρωπαϊκὰς καὶ τὰς ἀμερικανικὰς καὶ νὰ κατακλύσουν τὴν διεθνή ἀγορὰν μὲ παντὸς εἶδους προϊόντα. Ὁ κυριώτερος λόγος τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Ἰαπωνίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Κίνας καὶ εἰς τὴν Μαντζουρίαν, ἦτο ἡ δημιουργία νέων ἀγορῶν καταναλώσεως εἰς τὰ βιομηχανικά της προϊόντα.

Ἡ ἀνάπτυξις αὕτη τῆς Ἰαπωνικῆς βιομηχανίας κατέστησε τὴν Ἰαπωνίαν μίαν ἀπὸ τὰς ἰσχυροτέρας βιομηχανικὰς χώρας τοῦ κόσμου καὶ ἔθεσεν εἰς κίνδυνον τὴν βιομηχανικὴν ὑπόστασιν πολλῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἀκόμη καὶ αὐτῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β' Ἀμερικῆς.

Σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὑπὲρ τὰ 50.000 ἐργοστάσια, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 75% εἶναι ἀτμοκίνητα ἢ ἠλεκτροκίνητα.

Τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν βιομηχανίαν κατέχουν τὰ ὑφαντουργεῖα μὲ 17.283 ἐργοστάσια, τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων κατασκευάζουν βαμβακερὰ καὶ μεταξωτὰ ὑφάσματα. Μεγάλως ἐπίσης ἀνεπτυγμένη εἶναι καὶ ἡ χαρτοποιία, ὁ δὲ Ἰαπωνικὸς χάρτης θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς καλυτέρους εἰς ποιότητα. Ἡ κεραμικὴ, ἡ ὁποία εἶναι ἀπὸ τὰς ἀρχαιοτέρας βιομηχανίας τῆς Ἰαπωνίας, ἔλαβε κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν τεραστίαν ἀνάπτυξιν, ἔνεκα τῆς μεγάλης ζητήσεως τῶν προϊόντων της εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν.

Πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἡ βιομηχανία χημικῶν προϊόντων περιορίζετο κυρίως εἰς τὴν κατασκευὴν καμφοράς καὶ πυρεθίων, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή ἦτο μεγάλη, λόγῳ τῶν πολλῶν δασῶν καὶ τοῦ ἀφθόνου θείου τοῦ ὑπεδάφους. Κατὰ τὸν πόλεμον ἡ Ἰαπωνία ἠναγκάσθη νὰ τραπῇ καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν παραγωγῆς χρωστικῶν ὑλῶν, τῶν ὁποίων τὸ μονοπώλιον εἶχε πρότερον ἡ Γερμανία καὶ τὴν ὁποίαν σήμερον συναγωνίζεται ἐπιτυχῶς εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν.

Μεγάλως ἀνεπτύχθησαν ὡσαύτως καὶ αἱ μεταλλουργικαὶ βιομηχανίαι, τὰ δὲ Ἰαπωνικὰ μηχανήματα, προσφερόμενα εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς, ἐξάγονται σήμερον εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου καὶ εἶναι εὐθυνότερα ἀπὸ τὰ μηχανήματα τὰ ὁποῖα προσφέρει οἰαδήποτε ἄλλη χώρα.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον πολλὰ κράτη ἤρχισαν νὰ λαμβάνουν διάφορα μέτρα προστασίας τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας, τὴν ὁποίαν συναγωνίζεται τόσο ἐπικινδύνως ἡ Ἰαπωνικὴ.

3.— ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

— Κάτοικοι.

Οι κάτοικοι της Ιαπωνίας ανήκουν εις την Μογγολικὴν φυλὴν καὶ ἔχουν χρῶμα ποικίλον ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ κιτρίνου, τὸ ὁποῖον πολλάκις ὁμοιάζει μὲ τὸ λευκόν, μέχρι τοῦ βαθέως κιτρίνου. Εἶναι μίγμα φυλῶν, αἱ ὁποῖαι προῆλθον ἀπὸ τὰς ἀσιατικὰς ἀκτὰς, κυρίως δὲ τῶν Αἰνῶ (φυλῆς ἡ ὁποία πιστεύεται ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὸν Καύκασον), τῶν Κορεατῶν, τῶν Μαντζοῦ, τῶν Μογγόλων καὶ τῶν Μαλαισίων. Ἡ συγχώνευσις τῶν φυλῶν αὐτῶν παρήγαγεν ἰδιαίτερον τύπον, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ σήμερον εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἰδιαίτεραν ἐντελῶς ἐθνότητα. Τμῆμα τῆς φυλῆς τῶν Αἰνῶ παρέμεινεν ἀμιγὲς καὶ ἀπωθήθη σὺν τῷ χρόνῳ πρὸς τὰ βορειότερα, περιορισθὲν εἰς τὴν νῆσον Ἰεζό. Παρὰ τὴν συγχώνευσιν ταύτην τῶν διαφορῶν φυλῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπολογίζεται ὅτι εἰσέβαλον εἰς τὰς ἰαπωνικὰς νήσους πρὸ τοῦ 7ου π. Χ. αἰῶνος, παρατηρεῖται σήμερον μικρὰ διαφορὰ εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν Ἰαπώνων, τὰ ὁποῖα εἶναι λεπτότερα μεταξὺ τῶν καταγομένων ἀπὸ τοὺς Μαντζοῦ καὶ Κορεάτας, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν κυρίως εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν ἀριστοκρατίαν, καὶ χονδροειδέστερα εἰς τοὺς καταγομένους ἀπὸ τοὺς Μογγόλους καὶ τοὺς Μαλαισίους, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις.

Τὸ ἀνάστημα τῶν Ἰαπώνων εἶναι ἀπὸ τὰ μικρότερα, φθάνον κατὰ μέσον ὅρον τὸ 1.58 τοῦ μέτρου εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ 1.45—1.47 εἰς τὰς γυναῖκας. Παρὰ τὸ μικρὸν τῶν ἀνάστημα, οἱ Ἰάπωνες εἶναι ἀπὸ τὰς ἰσχυροτέρας φυλὰς ἀπὸ ἀπόψεως σωματικῆς ἀντοχῆς καὶ ρώμης.

— Πληθυσμός.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς κυρίως Ἰαπωνίας, δηλαδή τῶν τεσσάρων μεγάλων νήσων, ἀνέρχεται εἰς 64.759.000, τῶν ἐξωτερικῶν κτήσεων εἰς 23.852.000, τῆς ὑπὸ ἰδιαίτερον καθεστῶς ἐπαρχίας τοῦ Κουάντουνγκ εἰς 905.000 καὶ τῶν ἐδαφῶν τὰ ὁποῖα κατέχει ὑπὸ ἐντολὴν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν εἰς 49.000. Ἦτοι ὁ συνολικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἰαπωνικῆς Αὐτοκρατορίας ἀνέρχεται εἰς 89.565.000 κατοίκους.

— Πολίτευμα.

Τὸ πολίτευμα τῆς Ἰαπωνίας εἶναι συνταγματικὴ κληρονομικὴ μοναρχία, τῆς ὁποίας ὁ ἀνώτατος ἄρχων καλεῖται Κοτέι καὶ

Τέννο, εἰς δὲ τὴν ποιητικὴν γλῶσσαν Μικάδος. Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου, ἔχει τὸ δικαίωμα κηρύξεως πολέμου καὶ συνάψεως εἰρήνης, τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας. Ἡ διακυβέρνησις τῆς χώρας βασιζεται ἐπὶ τοῦ τελευταίου συντάγματος, ὅπερ ἐψηφίσθη τὴν 11 Φεβρουαρίου τοῦ 1889. Τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀσκεῖ ἡ Δίαιτα, ἀποτελουμένη ἀπὸ τὴν Ἀνω Βουλὴν ἢ Γερουσίαν ἢ Βουλὴν τῶν Μεγιστάνων, τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἀνέρονται εἰς 378 καὶ ἀπὸ τὴν Κάτω Βουλὴν ἢ Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων, τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἀνέρονται εἰς 466, ἐκαστοὺς μέλους αὐτῆς ἀντιστοιχοῦντος πρὸς 128.200 ἐκλογεῖς. Οἱ Γερουσιασταὶ διορίζονται κατὰ πλειοψηφίαν ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ εἶναι ἄλλοι μὲν ἰσόβιοι, ἄλλων δὲ ἡ θητεία εἶναι ἐπταετής. Ἡ θητεία τῶν βουλευτῶν ἐκλεγομένων διὰ γενικῆς ψηφοφορίας εἶναι τετραετής. Ὑπάρχει ἐπίσης καὶ Συμβούλιον τοῦ θρόνου ἢ Μυστικοσυμβούλιον, ἀποτελούμενον ἀπὸ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς πρίγκιπας καὶ 24 ἄλλων μελῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος. Τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ 11 μέλη.

— Διοικητικὴ διαίρεσις.

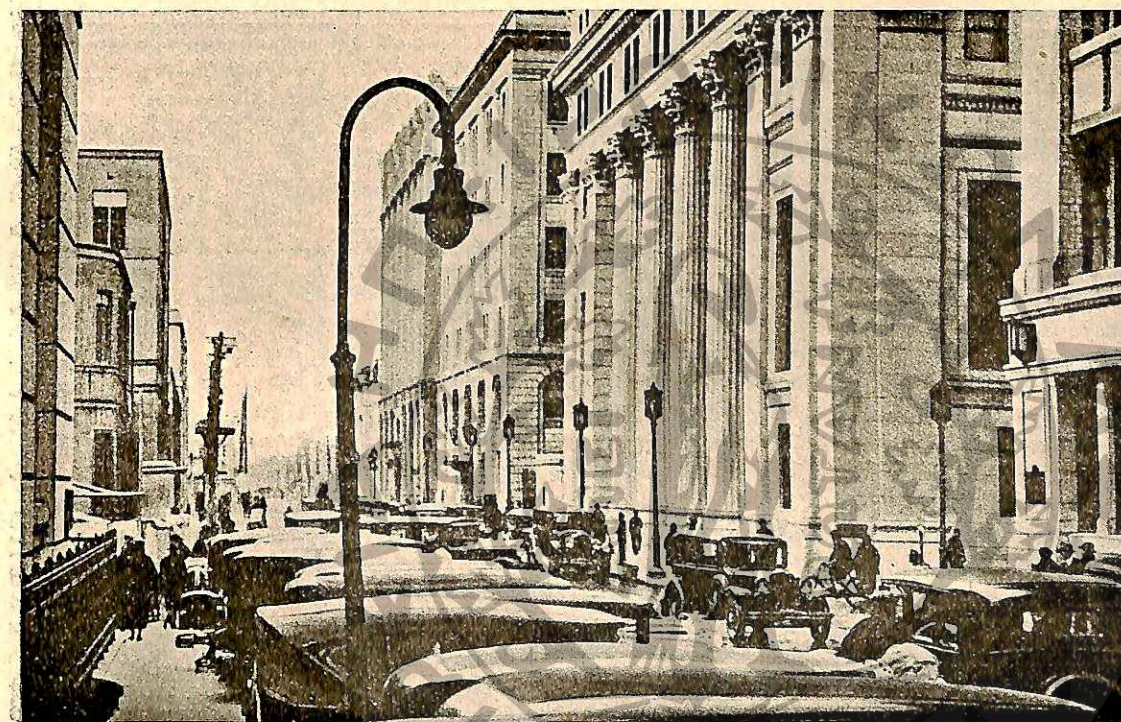
Διοικητικῶς ἡ Ἰαπωνία διαιρεῖται ἀπὸ τοῦ 1889 εἰς 43 κέν ἢ νομοὺς καὶ εἰς 3 ἀστικὰς διοικήσεις, τοῦ Τόκιο, τῆς Ὄζακα καὶ τοῦ Κνότο, αἵτινες καλοῦνται φοῦ. Τὰ κέν περιλαμβάνουν 10.0000 μούρα ἢ χωρία ἢ ἀγροτικὰς περιοχὰς καὶ 1468 μάτσι ἢ μικρὰς πόλεις ἢ ἀστικὰς περιοχὰς. Ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ 103 σι ἢ μεγάλαι πόλεις κυβερνώμεναι ὑπὸ ἰδιαίτερον αὐτόνομον σύστημα. Ἡ νῆσος Χακκάϊδο, θεωρουμένη σχεδὸν ὡς ἀποικία, κυβερνᾶται ὑπὸ ἰδιαίτερον διοικητικὸν σύστημα. Πρωτεύουσα τῆς Ἰαπωνίας ἀπὸ τὸ 1878 εἶναι τὸ Τόκιο.

— Κτήσεις.

Ἡ Ἰαπωνία κατέχει ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας καὶ παρὰ τὰς ἀσιατικὰς ἀκτὰς ἱκανὰς κτήσεις, τὰς ὁποίας κατέλαβε συνεπείᾳ τῶν νικηφόρων πολέμων πρὸς τὴν Κίναν καὶ πρὸς τὴν Ρωσίαν, κατὰ τὰ ἔτη 1893 καὶ 1906. Αἱ κτήσεις αὗται ἔχουν συνολικὴν ἐπιφάνειαν 292.800 τετρ. χιλ. καὶ 23.852.000 κατοίκους, εἶναι δὲ αἱ ἑξῆς: 1) τὸ νότιον ἡμισυ τμήμα τῆς νήσου Σαχαλίνης (ἢ Κα-

Τόκιο : Ἀποψὶς τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

Τόκιο : Ἐνας ἀπὸ τοὺς νέους δρόμους, ποὺ κατεσκευάσθησαν μετὰ τὸν σεισμόν τοῦ 1923.

ραφούτο), 2) η Κορέα η Χάσεν, 3) η νήσος Φορμόζα η Ταϊνβαν, 4) αἱ νῆσοι Πεσκαντόρες η Χοκότο καὶ 5) ἡ περιοχή Κουάντουγκ η Κβάντο τῆς νοτίου Μαντζουρίας, μετὰ τῆς περιφερείας τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Μαντζουρίας. Μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν (1920) ὑπὸ τύπον ἐντολῆς, αἱ πρόνι γεωμανικαὶ κτήσεις τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ νῆσοι Καρλίνα, Μαριάνναι καὶ Μάρσαλ, ἔχουσαι συνολικὴν ἐπιφάνειαν 2150 τετρ. χιλμ. καὶ 49.000 κατοίκους.

— Στρατιωτικὴ δογάνωσις.

Μέχρι τοῦ 1868 ἡ Ἰαπωνία δὲν εἶχε πραγματικὸν στρατόν, ὅπως ἐννοοῦμεν αὐτὸν σήμερον, ἀλλὰ διαφόρους ἀνεξαρτήτους ομάδας ὑπὸ τὰς διατάγας τῶν φαουδαρχῶν. Μετὰ τὰς μεταρρυθμίσεις τοῦ 1868, ὁ στρατὸς ἀναδιοργανώθη κατὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν σύστημα, διαλυθεῖσαν βαθμηδὸν τῶν φαουδαρχικῶν ομάδων.

Ἡ ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ θητεία εἰσῆλθε κατὰ τὸ 1875 καὶ εἶναι μονοετὴς διὰ τοὺς μορφωμένους καὶ διετὴς διὰ τὸν λαόν. Ὁ ἐν εἰρήνῃ Ἰαπωνικὸς στρατὸς περιλαμβάνει 230.000 ἄνδρας, ἐκ τῶν ὁποίων 16.000 εἶναι ἀξιωματικοί.

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι αὐτάρκης ἀπὸ ἀπόψεως πολεμικοῦ ὕλικου, ἔχουσα πλεῖστα ἐργαστήρια κατασκευῆς ὀπλων, πολεμοφοδίων καὶ στρατιωτικῶν ἀρμάτων, καθὼς καὶ εἰδικὰ ἐργαστήρια κατασκευῆς πολεμικῶν χημικῶν οὐσιῶν.

— Ὁ Ἰαπωνικὸς στόλος.

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγαλύτερας ναυτικὰς δυνάμεις τοῦ κόσμου. Ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ αὐτῆς κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν σύστημα ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1880, ἡ δὲ ἐπιτευχθεῖσα πρόοδος αὐτοῦ ἐδόθη ἀφορμὴ ν' ἀναφανῇ κατὰ τοὺς πολέμους πρὸς τὴν Κίναν καὶ τὴν Ρωσίαν. Αἱ νίκαι τοῦ Ἰαπωνικοῦ στόλου κατὰ τὸν Ρωσο-ιαπωνικὸν πόλεμον προεκάλεσαν τὸν θαυμασμὸν ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου. Ἡ ναυμαχία τῆς Τσουσίμας, ἡ ὁποία ἀπέληξεν εἰς τὴν ἥτταν καὶ τὴν ἐξολόθρευσιν σχεδὸν ὁλοκλήρου τοῦ Ρωσικοῦ στόλου, παρέμεινε μέχρι τοῦ παγκοσμίου πολέμου ὡς ὁ κλασικὸς τύπος μεγάλης ναυμαχίας ἀνοικτῆς θαλάσσης καὶ ἀπέβη μοναδικὸν ὑπόδειγμα πρὸς διδασκαλίαν εἰς ὅλας τὰς ναυτικὰς ἀκαδημίας τοῦ πολέμου. Κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλε-

μον τὸ Ἰαπωνικὸν ναυτικὸν παρέσχε πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὰς νηοπομπὰς ἐπὶ τῶν Ἀνατολικῶν θαλασσῶν καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον, συνεργαζόμενον μὲ τὸ ναυτικὸν τῶν ἄλλων Συμμάχων Δυνάμεων.

Μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον ὁ Ἰαπωνο-ἀμερικανικὸς ἀνταγωνισμὸς προεκάλεσεν ἐν Ἰαπωνίᾳ σημαντικὴν αὐξήσιν τῶν ναυτικῶν δυνάμεων, ἡ ὁποία ἐσταμάτησεν ἐν μέρει μετὰ τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Βασιγκτόνως. Ἀποτέλεσμα τῆς Διασκέψεως τῆς Βασιγκτόνως (Φεβρουάριος τοῦ 1922) καὶ τοῦ Λονδίνου (Ἀπρίλιος τοῦ 1930) ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τάξιν τῆς Ἰαπωνίας εἰς τὴν τρίτην θέσιν μετὰ τῶν ναυτικῶν δυνάμεων τοῦ κόσμου (εὐθὺς δηλαδὴ μετὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας).

Τὸ ἀνώτατον ὄριον χωρητικότητος τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἰαπωνίας ἐκανονίσθη κατὰ τὰς ὡς ἄνω Διασκέψεις ὡς ἑξῆς: 175.000 τόννοι πλοίων μάχης, ἕκαστον τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ εἶναι χωρητικότητος ἄνω τῶν 35.000 τόννων, οὐδὲ νὰ ἔχη τηλεβόλα μεγαλύτερα τῶν 406 60.000 τόννων ἀεροπλανοφόρων, ὧν ἕκαστον δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγαλύτερον τῶν 27.000 τόννων καὶ νὰ ἔχη μεγαλύτερα τηλεβόλα τῶν 203 110.134 τόν., καταδρομικῶν τῶν 8.000 τόν. ἕκαστον 102.057 τόννοι καταδρομικῶν 6.000 τόν., 107.188 τόννων ἀντιτορπιλικῶν οὐχὶ ἀνωτέρων τῶν 1880 τόννων ἕκαστον 53.542 τόννοι ὑποβρυχίων οὐχὶ ἀνωτέρων τῶν 2845 τόννων.

Ὁ Ἰαπωνικὸς στόλος διαιρεῖται εἰς δύο μοίρας, τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν, καὶ ἀποτελεῖται σήμερον ἀπὸ 6 θωρηκτῶν, 4 εὐδρομα, 29 καταδρομικῶν, 4 ἀεροπλανοφόρων, 105 ἀντιτορπιλικῶν, 67 ὑποβρυχίων. Ἡ εἰς ἄνδρας δύναμις τοῦ Ἰαπωνικοῦ ναυτικοῦ ἀνέρχεται εἰς 80.640. Πλὴν τῶν ἀνωτέρων ἀναφερομένων πλοίων ὑπάρχει καὶ μέγα πλῆθος βοηθητικῶν.

— Ὁ ἀεροπορικὸς στόλος.

Ὁ ἀεροπορικὸς στόλος τῆς Ἰαπωνίας, ἀναπτυχθεὶς μετὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, περιλαμβάνει σήμερον ὑπὲρ τὰ 500 ἀεροπλάνα, ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τὰ 200 εἶναι ὑδροπλάνα. Τὰ πρῶτα ἀεροπλάνα εἰσῆλθον ἐκ τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Σήμερον ὅμως ἰδρύθησαν πολλὰ ἐργαστήρια, τὰ ὁποία ἤρχισαν νὰ προμηθεύουν εἰς τὸν στρατὸν καὶ τὸ ναυτικὸν πάντα τὰ ἀναγκαζοῦντα ἀεροπλοῖα.

— Δικαιοσύνη.

Ἡ δικαιοσύνη εἶναι ὀργανωμένη κατὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν σύστημα καὶ ἀπονέμεται ἀπὸ 281 πρωτοδικεῖα, 51 κακουργιοδικεῖα, 7 ἐφετεῖα καὶ ἑνὸς ἀκυρωτικοῦ. Πλὴν τῶν δικαστηρίων τούτων ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα, τοπικῆς καὶ διοικητικῆς φύσεως, καὶ διαιτητικὰ ἐμποροδικεῖα. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὑφίσταται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου.

— Ἐκπαίδευσις.

Ὅπως αἱ πλεῖστοι ἄλλαι δημόσιαι ὑπηρεσίαι καὶ ἡ ἐκπαίδευσις ἀναδιοργανώθη ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1868 ἐπὶ τῇ βάσει εὐρωπαϊκῶν προγραμμάτων διακριθεῖσα εἰς στοιχειώδη, μέσην καὶ ἀνωτέραν.

Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει περὶ τὰ 800 νηπιαγωγεῖα μὲ 2.000 διδασκάλους καὶ 100.000 παιδιὰ, 30.000 περίπου σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως μὲ 200.000 διδασκάλους καὶ 10.000.000 μαθητάς. Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶναι ἐξαετῆς, δωρεὰν παρεχομένη καὶ ὑποχρεωτικὴ. Ἡ ὑποχρέωσις εἰς φοίτησιν ἐλέγχεται αὐστηρότατα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ φοίτησις περιλαμβάνει τὰ 99 % τῶν παιδιῶν. Τὰ βιβλία τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως εἶναι κρατικά.

Ἡ μέση ἐκπαίδευσις διαρκεῖ 4 ἔτη, εἰσάγονται δὲ εἰς τὰ σχολεῖα αὐτῆς οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κατόπιν αὐστηροτάτων ἐξετάσεων, αἱ ὁποῖαι περιορίζουν εἰς 60 % τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσαγομένων. Τὰ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἀνέρχονται εἰς 1.500 περίπου μὲ 20.000 καθηγητὰς καὶ 500.000 μαθητάς.

Τὰ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἔχουν μᾶλλον πρακτικὸν χαρακτῆρα καὶ προπαρασκευάζουν τοὺς μαθητὰς εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα. Εἰς αὐτὰ διδάσκονται καὶ ξέναι γλῶσσαι, ἰδίως δὲ ἡ Ἀγγλική, ἡ Γερμανικὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ. Τὰ λατινικὰ καὶ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἔχουν ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τὰς σχολὰς ταύτας. Ὑπάρχουν ἐπίσης περὶ τὰς 15.000 εἰδικαὶ σχολαὶ μὲ ἐν ἑκατομμύριον περίπου μαθητάς.

Ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει 41 ἀνωτέρας σχολὰς, ἑξ ὧν 18 πανεπιστήμια μὲ 2.500 καθηγητὰς καὶ 55.000 περίπου φοιτητάς. Τὰ κυριώτερα τῶν πανεπιστημίων εἶναι τοῦ Κέιο καὶ τοῦ Βαζέντα, εὐρισκόμενα καὶ τὰ δύο εἰς τὸ Τόκιο. Ὑπάρχουν ἐπίσης Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν, Καλῶν Τεχνῶν ἐν Τόκιο, Ἰατρικῆς ἐν Ὁζακα, Φιλο-

σοφικὴ Ἐταιρεία ἐν Κιότο, Πολυτεχνεῖα, Ἀκαδημαῖαι Μουσικῶν Ἐπιστημῶν, Μουσεῖα, περὶ τὰς 2500 βιβλιοθήκαι μὲ 5.500.000 ἰαπωνικὰ βιβλία καὶ 500.000 εὐρωπαϊκά.

— Τύπος.

Ὁ τύπος ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Ἰαπωνίαν πολὺ ἀργά. Ἡ πρώτη ἐφημερὶς ἐξεδόθη μόλις κατὰ τὸ 1861 καὶ ἔζησεν ὀλίγους μόνον μῆνας, συναντήσασα πλήρη ἀδιαφορίαν ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ. Ἐξεδίδετο κατὰ δεκαπενθήμερον καὶ ἀνέγραφε τὰ σπουδαιότατα ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ γεγονότα. Τὸ 1864 ἐξεδόθησαν τὰ δεκαπενθήμερα «Νέα» («Σιμπούν-Σί»), τὰ ὁποῖα διεκόπησαν μετὰ τριετίας. Ἡ πρώτη Ἰαπωνικὴ ἐφημερὶς, ἡ ὁποία ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἀντιπολιτευομένη «Κόσμος» («Κόκο-Σιμπούν»), ἡ ὁποία ὅμως ἐπαύθη ταχέως ὑπὸ τῶν ἀρχῶν.

Ἡ πρώτη ἐφημερὶς ἡ χρησιμοποίησασα στοιχεῖα καὶ πιεστήριον ὑπῆρξεν ἡ «Μαϊνίτσι-Σιμπούν», ἐκδοθεῖσα τὸ 1874 εἰς Γιόκοχάμα, μεταφερθεῖσα ἀργότερον εἰς τὸ Τόκιο. Βαθμηδὸν αἱ ἐφημερίδες ἐποπλασιάζοντο, ἐνῶ δὲ τὸ 1870 ὑπῆρχον μόνον δύο ἐφημερίδες, τὸ 1875 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἠῤῥήθη εἰς 100. Μετὰ τὸ ἀνοιγμα τῆς Ἰαπωνικῆς βουλῆς ὁ τύπος ἀπέκτησε μέγιστον ἐνδιαφέρον, λόγῳ τῶν πολιτικῶν συζητήσεων, αἱ ὁποῖαι διεξήγοντο ἀπὸ τῶν στηλῶν του.

Αἱ σημεριναὶ ἐφημερίδες τῆς Ἰαπωνίας ἀμυλλῶνται τὰς εὐρωπαϊκὰς καὶ ἀμερικανικὰς εἰς ἐμφάνισιν, σοβαρότητα καὶ πληρότητα εἰδήσεων, ἀλλ' ἀπὸ ἀπόψεως κυκλοφορίας ὑστεροῦν κατὰ πολὺ ἀπὸ αὐτάς. Ὁ Ἰαπωνικὸς λαὸς ἂν καὶ εἶναι μορφωμένος, δὲν ἀγαπᾷ ν' ἀναγινώσκῃ ἐφημερίδας, τῶν ὁποίων ἡ κυκλοφορία περιορίζεται κυρίως μετὰ τὸ τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου. Ἡ μεγαλύτεραν κυκλοφορίαν ἔχουσα ἐφημερὶς σήμερον εἶναι ἡ «Ἀζάχι Σιμπούν» τῆς Ὁζακα, ἡ ὁποία κυκλοφορεῖ εἰς 150.000 φύλλα.

Τὸ 1931 ὑπῆρχον εἰς τὴν Ἰαπωνίαν 1093 καθημεριναὶ ἐφημερίδες καὶ 596 περιοδικὰ. Πλὴν τῶν ἰαπωνικῶν ἐκδίδονται εἰς τὰς μεγαλύτερας πόλεις καὶ τινες ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες, ὀλίγαι γεωμανικαὶ καὶ ἀκόμη ὀλιγώτεραι γαλλικαί. Οἱ συνηθέστεροι τίτλοι τῶν ἰαπωνικῶν ἐφημερίδων εἶναι: «Ἀζάχι» (Ἡμέρα), «Χόσι» (Νέα), «Μανίτσι», «Νιτσινίτσι» καὶ «Νίμπο» (Καθημερινή), «Σιμπούν» καὶ «Σίμπο» (Ἐφημερὶς).

— **Νόμισμα.**

Νομισματική μονάς εις την Ίαπωνίαν είναι τὸ γιέν (yen), ὑποδιαιρούμενον εἰς 100 σέν. Τὸ γιέν περιέχει 0,75 γραμμάρια καθαροῦ χρυσοῦ καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς 2,53 χρυσὰ γαλλικὰ φράγκα. Ὑπάρχουν χρυσὰ κέρματα τοῦ 1, 5, 10 καὶ 20 γιέν καὶ ἀργυρὰ τῶν 10, 20 καὶ 50 σέν. Τὸ γιέν ἰσοδυναμεῖ μὲ 38,405 χαρτίνας δραχμᾶς. Κυκλοφοροῦν ἐπίσης καὶ ἀναλόγου ἀξίας χαρτονομίσματα.

— **Σημαία καὶ ἔμβλημα.**

Ἡ ἐμπορική Ίαπωνική σημαία εἶναι λευκή, ἔχουσα εἰς τὸ μέσον ἑοῦθρον δίσκον, ὃ ὁποῖος ἀναπαριστᾷ τὸν ἥλιον, ὡς σύμβολον τοῦ ὀνόματος τῆς χώρας. Ἡ πολεμική σημαία εἶναι ἡ αὐτή, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἀπὸ τὸν κεντρικὸν δίσκον ἐκπέμπονται μέχρι τῶν ἄκρων εὐρυνόμεναι ἑλαφρῶς 16 ἑρυθρὰ ἀκτίνες.

Τὸ ἔμβλημα τῆς Ίαπωνίας ἀποτελεῖται ἐκ κεφαλῆς χρυσανθέμου ἀναπαριστανομένου ὑπὸ δύο συγκεντρικῶν κύκλων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὸ μέσον εἶναι πολὺ μικρότερος καὶ ἐνώνεται μὲ τὸν ἑξωτερικὸν διὰ 16 ἀκτίνων.

— **Ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, αἱ ἐπικρατέστεραι θρησκείαι καὶ ὁ Χριστιανισμός.**

Δι' ἰδιαίτερον νόμου ψηφισθέντος τὸ 1908 καθιερώθη ἡ πλήρης θρησκευτικὴ ἐλευθερία εἰς τὴν Ίαπωνίαν, ἀρκεῖ αὕτη νὰ μὴ γίνεται ἀφορμὴ διαταράξεως τῆς τάξεως ἢ νὰ μὴ ἐμποδίσῃ τοὺς πιστοὺς νὰ τηροῦν τοὺς νόμους τοῦ κράτους.

Συνεπεία τῆς ἐλευθερίας ταύτης ὑπάρχουν σήμερον εἰς τὴν Ίαπωνίαν πλῆθος θρησκειῶν καὶ θρησκευτικῶν αἱρέσεων, αἱ κυριώτεραι τῶν ὁποίων εἶναι ὁ «Σιντοϊσμός», ὁ «Βουδισμός», ὁ «Κομφουκιανισμός» καὶ ὁ «Χριστιανισμός».

Ὁ Σιντοϊσμός εἶναι ἡ ἀρχαία ἐθνικὴ θρησκεία τῶν Ἰαπώνων καὶ ἀποτελεῖ μίγμα λατρείας τῶν φυσικῶν δυνάμεων καὶ ἀντικειμένων, προγονολατρείας καὶ ζωολατρείας. ἔχει θεοὺς τῶν ἀνέμων, τῶν ὠκεανῶν, τῶν δασῶν, τῶν ὄρεων, τῶν ποταμῶν. Ἡ κυριώτερα θεότης αὐτῶν εἶναι ἡ Ἀματεραςου-ὁ *μικαμί*, ἥτοι ἡ θεὰ τοῦ ἡλίου, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς πρόγονος τῆς σημερινῆς αὐτοκρατορικῆς δυναστείας, γεννηθείσης, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ μάτι τοῦ Ἰζανάτζι, ὅστις ἀναφέρεται ὡς ὁ δημιουργὸς τῶν νήσων τοῦ Ἰαπωνικοῦ ἀρχιπελάγους.

Ὁ Σιντοϊσμός διδάσκει ὅτι αἱ νῆσοι αὗται

καὶ ὁ λαὸς ὃ ὁποῖος τὰς κατοικεῖ εἶναι θείας καταγωγῆς καὶ ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ εἶναι κατ' εὐθείαν ἀπόγονος τῆς θεᾶς τοῦ ἡλίου.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὁ Σιντοϊσμός δὲν ἐχρησιμοποιοῦσε εἰκόνας. Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν ὁμοῦς εἰς τὴν Ίαπωνίαν τοῦ Βουδισμού, οἱ Σιντοῖσται ἱερεῖς, διὰ λόγους συναγωνισμοῦ, ἠναγκάσθησαν νὰ καθιερώσουν διάφορα σύμβολα καὶ ἀγάλματα καὶ ἑλκυστικὰ καὶ πομπώδεις ἐφορτάς.

Ὁ Κομφουκιανισμός εἰσῆλθον εἰς τὴν Ίαπωνίαν ἐκ Κίνας κατὰ τὸν 5ον μ. Χ. αἰῶνα καὶ κατέκτησε κυρίως τὰς μορφωμένας τάξεις, αἵτινες πρεσβεύουν αὐτὸν κατὰ πλειοψηφίαν μέχρι σήμερον.

Ὁ Βουδισμός εἰσῆλθον ὑπὸ τῶν Κορεατῶν κατὰ τὸν 6ον μ. Χ. αἰῶνα καὶ ταχέως ἐξελθὼν εἰς ὅλην τὴν χώραν, ἐκτοπίσας εἰς πλείστας περιοχὰς τὸν πατροπαράδοτον Σιντοϊσμόν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν Σιντοιστῶν ὑπολογίζεται σήμερον εἰς 17.225.000, μὲ 119.190 ναοὺς καὶ 14.800 ἱερεῖς, τῶν δὲ Βουδιστῶν εἰς 41.148.000, μὲ 71.329 ναοὺς καὶ 54.650 ἱερεῖς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Κομφουκιανῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ὀργανωμένοι ἐκκλησιαστικῶς, εἶναι κατὰ πολὺ μικρότερος.

Ὁ Χριστιανισμός εἰσῆλθον εἰς τὴν Ίαπωνίαν ὑπὸ τοῦ ἱεραποστόλου Φραγκίσκου Ἐαβρίου (15 Αὐγούστου 1549—20 Νοεμβρίου 1551) Οἱ συνάδελφοί του Ἰησοῦται, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθησαν τὰ ἔχνη του, κατώρθωσαν νὰ προσηλυτίσουν πολλοὺς Ἰθαγενεῖς, εἰς τρόπον ὥστε τὸ 1582 ὑπῆρχον ἤδη 200.000 βαπτισμένοι χριστιανοί. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἠϋξήθη κατόπιν μεγάλως, χάρις εἰς τὴν προπαγάνδαν καὶ ἄλλων μοναχικῶν καθολικῶν ταγμάτων, ἡ ὁποία προεκάλεσε τὸ 1587 σφοδρὰν ἀντίδρασιν καὶ τρομερὰς καταδιώξεις τῶν ἱεραποστόλων καὶ τῶν νεοφωτιστῶν Ἰθαγενῶν. Πολλοὶ τούτων ἐφυλακίσθησαν καὶ ἐθανατώθησαν κατόπιν φρικτῶν βασάνων.

Τὸ 1640 ἀπηγορεύθη εἰς ὅλους τοὺς ξένους νὰ θέσουν τὸν πόδα ἐπὶ τῆς Ἰαπωνικῆς νήσου. Μετὰ παρέλευσιν δύο καὶ ἡμίσεως σχεδὸν αἰώνων, τὸ 1889, ἐπεγράφη ἡ ἐλευθέρια ἐξάσκησις τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων καὶ τῆς λατρείας τῶν ξένων, ὅσον καὶ τῶν Ἰθαγενῶν, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι τῶν ἱεραποστόλων δὲν ἀπέφεραν εἰσέτι μεγάλα ἀποτελέσματα.

Τὸ σύνολον τῶν χριστιανῶν Ἰαπώνων σήμερον δὲν ὑπερβαίνει τὰς 300.000, ἐξ ὧν 150.000 προτεστάνται, 74.206 ὀρθόδοξοι καὶ 53.611 καθολικοί.

ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

Α'.— ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΟΣ

— **Οἱ μυθικοὶ χρόνοι.— Ἡ Ίαπωνία τὸ ἀρχαιότερον κράτος τοῦ κόσμου.**

Κατὰ τὰς Ἰαπωνικὰς παραδόσεις καὶ τὴν Ἰαπωνικὴν μυθολογίαν, ἡ Ίαπωνία εἶναι τὸ ἀρχαιότερον κράτος τοῦ κόσμου, ἰδρυθὲν συγχρόνως μὲ τὴν δημιουργίαν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ζεύγους τῶν Ἰζανάτζι καὶ Ἰζανάμι, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ἡ θεὰ τοῦ ἡλίου Ἀματεραςου. Κατὰ τὰς αὐτὰς παραδόσεις ἡ σημερινὴ αὐτοκρατορικὴ δυναστεία τῆς Ίαπωνίας κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἀματεραςου. Πρῶτος μυθικὸς αὐτοκράτωρ ὑπῆρξεν ὁ Τζίμμου-Τεννό.

— **Ἡ εἰσαγωγή τῆς γραφῆς.**

Ἡ πραγματικὴ ὁμοῦς ἱστορία τῆς Ίαπωνίας ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἀφίξεως εἰς αὐτὴν τῶν Κορεατῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ εἰσήγαγον τὴν χρῆσιν τῆς γραφῆς, (κατὰ τὸν 5ον καὶ 6ον μ. Χ. αἰῶνα), τὸν Βουδισμόν καὶ ἐγνώρισαν εἰς τοὺς Ἰάπωνας τὸ διοικητικὸν σύστημα τῆς Κινεζικῆς Αὐτοκρατορίας.

Ὁ αὐτοκράτωρ Σοτοκού-Ταῖσί, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ οἴκου τῶν Σόγκα ἐπροσπάτευσεν τὸν Βουδισμόν καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὴν χώραν τοὺς σημαντικὰς μεταρρυθμίσεις βασιζομένας ἐπὶ τοῦ Κινεζικοῦ πολιτισμοῦ (593-622).

— **Ἡ κυριαρχία τῶν μεγιστάνων.**

Ἀπὸ τοῦ 710 μέχρι τοῦ 784 πρωτεύουσα τοῦ κράτους διετέλεσεν ἡ πόλις Νάρα ἢ Χέγιο. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἡ δύναμις τοῦ αὐτοκράτορος περιορίσθη μεγάλως, πᾶσα δὲ ἡ διακυβέρνησις τῆς χώρας εἶχε περιέλθει οὐσιαστικῶς εἰς χεῖρας διαφόρων μεγιστάνων, τῶν ὁποίων αἱ οἰκογένειαι, κατόπιν αἱματηρῶν ἐμφυλίων ἀγώνων, κατεῖχον ἀλληλοδιαδόχως τὴν ἀρχὴν, ἀλληλοεξοντούμεναι. Αἱ κυριώτεραι τῶν ἰσχυρῶν τούτων οἰκογενειῶν εἶναι αἱ τῶν Φουτζιβάρα, τῶν Τάιρα, τῶν Μιναμότο, τῶν Χόγιο, τῶν Ἀσικάγκα καὶ τῶν Τοκουγκάβα.

— **Τὸ ἀλληλοφάγωμα τῶν «σογκούν».**

Τὸ 794 ἡ πρωτεύουσα μετεφέρθη εἰς τὴν Χεϊὰν (τὴν σημερινὴν Κιότο), ὅπου τὴν πραγματικὴν ἐξουσίαν ἤσκουν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς οἰκογενείας τῶν Φουτζιβάρα, οἵτινες κα-

τώρθωσαν νὰ δίδουν εἰς τοὺς αὐτοκράτορας ὡς συζύγους κόρας ἐκ τοῦ οἴκου τῶν καὶ ἐκυβέρνησαν τὴν Χώραν ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ *Κβαμπακού*, ἥτοι τοῦ ἀντιβασιλέως.

Τοὺς Φουτζιβάρα κατώρθωσαν ν' ἀνατρέψουν οἱ Τάιρα, οἱ ὁποῖοι ὁμοῦς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ παραμείνουν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ πολὺ, διότι ἀνετράπησαν ἀπὸ τοὺς Μιναμότο. Ὁ εἰς τῶν ἀρχηγῶν τούτων, ὁ Γιοσιτσούνι, διεκρίθη ὡς ὁ μεγαλύτερος στρατιωτικὸς, ὁ δὲ ἕτερος, ὁ Γιοριτόμο, ὡς ὁ μεγαλύτερος πολιτικὸς τῆς Ίαπωνίας. Οἱ Μιναμότο κατώρθωσαν ν' ἀποκορύψουν τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Μογγόλων (1274—1281) καὶ ὑπῆρξαν οἱ ἰδρυταὶ τοῦ στρατιωτικοῦ φεουδαλισμοῦ εἰς τὴν Χώραν. Ὁ Γιοριτόμο ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος *Σεϊ-καϊ-σογκούν*, δηλαδὴ «ἀρχιστράτηγος καὶ νικητῆς τῶν βαρβάρων».

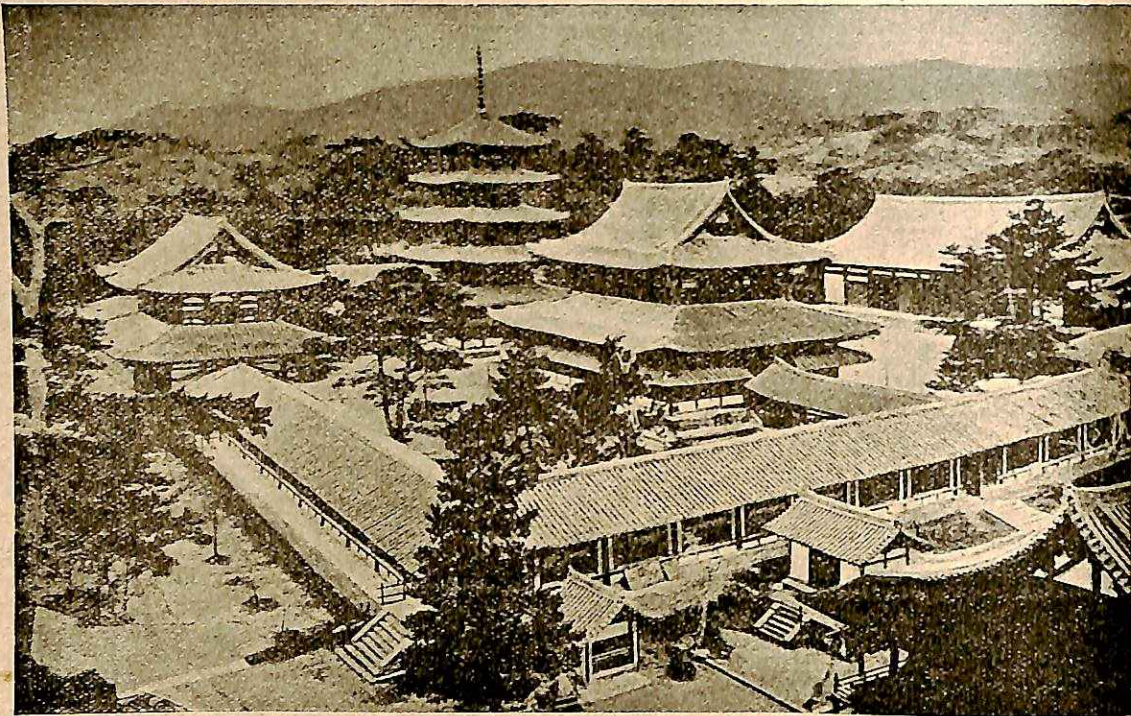
Βραδύτερον οἱ Μιναμότο ἀνετράπησαν ἀπὸ τοὺς Χόγιο καὶ οὗτοι ἀπὸ τοὺς Ἀσικάγκα. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῶν ἡ χώρα εὐρίσκετο κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοπικῶν μεγιστάνων, τῶν *Νταϊμό*, ἢ τῶν ἀρχηγῶν τῶν βουδικῶν μοναστηρίων.

— **Πὼς ἀνεκαλύφθη ἡ Ίαπωνία ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους.**

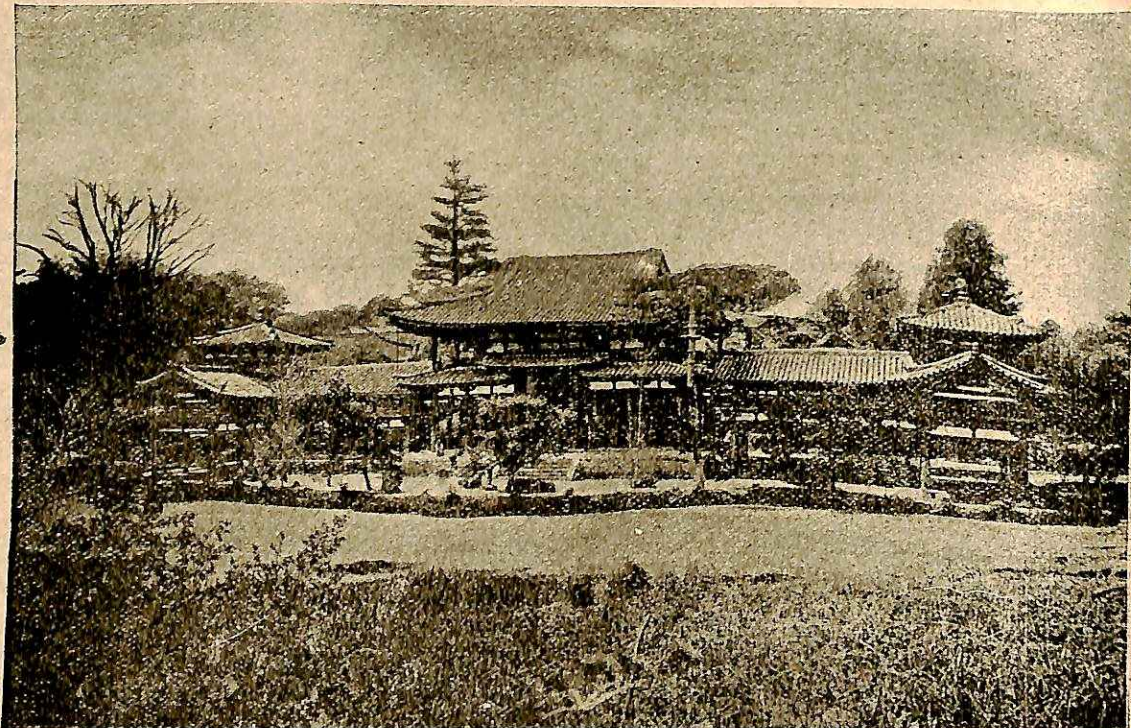
Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 16ου αἰῶνος ἤρchiσεν ἡ ἐπικοινωνία τῶν Εὐρωπαίων ἐξερευνητῶν ἱεραποστόλων καὶ ἐμπόρων μετὰ τῆς Ίαπωνίας, ἡ ὁποία προεκάλεσε τότε μέγιστον ἐνδιαφέρον μετὰ τῶν ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης.

Ἡ ἀνακάλυψις τῆς Ίαπωνίας ὀφείλεται εἰς ἐντελῶς τυχαῖον γεγονός. Τὸ 1542 εἰς Πορτογάλlos καλούμενος *Πίντο*, ταξιδεύων εἰς τὴν Κινεζικὴν θάλασσαν μὲ μικρὸν πλοῖον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπέβαινον καὶ δύο ἄλλοι σύντροφοί του, παρεσύρθη ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ προσήγγισεν εἰς τὴν Τανεγκασίμα τῆς νήσου Κίου-Σίου.

Οἱ Ἰάπωνες περιεπιτηθήσαν τοὺς ξένους καὶ ἠγόρασαν τὰ ὄπλα τῶν. Οἱ Πορτογάλλοι ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν πατρίδα τῶν, ἐπὶ νῆλθον εἰς τὴν Ίαπωνίαν μετὰ πολλῶν ἱεραποστόλων, τοὺς ὁποίους ἠκολούθησαν καὶ πολλοὶ ἔμποροι.

Ναός του Χορυγι παρά την Νάρα.

Ναός του Μπουοντοϊν παρά τὸ Οϋγι.

— *Ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν.*

Ὁ Ἰάπων στρατηγὸς Χιντεγιοσί κατορθώσας νὰ προμηθευθῇ ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους πολυάριθμα πυροβόλα ὅπλα ἀνέτρεψε τοὺς Ἀσικάγκα καὶ προσεπάθησε νὰ ἐνισχύσῃ τὴν κεντρικὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Χιντεγιοσί διεκρίθη ὥς εἰς τῶν ἱκανωτέρων Ἰαπώνων στρατιωτικῶν καὶ ἐκστρατεύσας τὸ 1592 εἰς τὴν Κορέαν, κατήγαγε περιφανεῖς νίκας, αἱ ὁποῖαι ἠΰξουν τὸ γόητρόν του.

Μετὰ τὸν θάνατόν του ὅμως, τὸ 1598, ἐπηκολούθησε καὶ πάλιν μακρὰ περίοδος ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, μέχρις ὅτου κατῴρθωσε νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν ἡ οἰκογένεια τῶν Τοκουγκάβα, τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς Ἀϊγεγιάσου εἰσήγαγε σημαντικοτάτας μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν χώραν καὶ θεωρεῖται εἰς τῶν μεγαλυτέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἰαπωνίας.

Αἱ κυριώτεραι τῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ Ἀϊγεγιάσου ὑπῆρξαν: ἡ ρύθμισις τῶν σχέσεων τῶν τοπικῶν φρουδαρχῶν (ιδιαιμνὸ) πρὸς τὸ κράτος, ἡ διαίρεσις τῆς κοινωνίας εἰς τρεῖς τάξεις (τὴν δυναστείαν καὶ τοὺς αὐλικούς, τοὺς στρατιωτικούς καὶ τὸν λαόν), ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Μικάδου ὡς ἀπογόνου τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ συνεπεία τούτου περιορισμὸς τῶν ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ Κιότο, διὰ νὰ παραμένῃ ἀθέατος καὶ τέλος ἡ μεταφορὰ τῆς ἑδρας τῶν εἰς τὸ Τόκιο.

— *Οἱ φρικτοὶ διωγμοὶ τῶν Χριστιανῶν.*

Ὁ Ἀϊγεγιάσου ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος ἔκαμε ἑναρξιν τῶν διώξεων ἐναντίον τῶν ἱεραποστόλων καὶ τῶν Χριστιανῶν, μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ οἱ διάδοχοί του ἐπέτειναν τὰς διώξεις, αἵτινες κατὰ τὰ ἔτη 1622, 1623 καὶ 1624 ἔλαβον τὸν χαρακτήρα ἀληθινῶν διωγμῶν, ὁμοίων πρὸς ἐκείνους τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων.

Τὸ 1637 ἐξεργάγη ἡ ἐπικληθεῖσα «στάσις τῶν Χριστιανῶν», εἰς ἣν ἔλαβον μέρος περὶ τὰ 40.000 ἄνθρωποι καὶ ἡ ὁποία κατεπνίγη εἰς τὸ αἶμα. Μετὰ τὴν στάσιν ταύτην ἀπηλλάθησαν ἐκ τῆς Ἰαπωνίας πάντες οἱ ξένοι, πλὴν τῶν Ὀλλανδῶν καὶ τῶν Κινέζων, οἱ ὁποῖοι περιορίσθησαν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ναγκασάκι.

— *Ἡ ἐκουσία ἀπομόνωσις τῆς Ἰαπωνίας.*

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ Ἰαπωνία ἀπεμονώθη ἐκουσίως ἀπὸ τὸν λοιπὸν κόσμον ἐπὶ 250 περίπου ἔτη. Αἱ κατὰ καιροὺς γινόμεναι ἀπόπειραι διασπάσεως τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς προσεγγίσεως ἀπὸ εὐρωπαϊκὰ καὶ ἀμερικανικὰ πλοῖα, ἀπέτυχον τελείως.

Αἱ ἀπόπειραι ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς Ἰαπωνίας ἐπανελήφθησαν συστηματικώτερον ὑπὸ τῆς Ρωσίας ἀπὸ τοῦ 1804, ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ 1808 καὶ ἀπὸ τοῦ 1844 ὑπὸ τῆς Ὀλλανδίας, ἡ ὁποία ὑπέβαλε καὶ προτάσεις ἐμπορικῆς συνεργασίας.

— *Πῶς ἐξεβιάσθη τὸ ἀνοιγμα τῶν ἰαπωνικῶν λιμένων.*

Τὰς εἰρηνικὰς ἀποπείρας ἠκολούθησαν τὸ 1848 καὶ τὸ 1853 ἐντονώτεραι ἀπόπειραι, διὰ τοῦ κατάπλου εἰς τὰ ἰαπωνικὰ παράλια πολλῶν γαλλικῶν καὶ ἀμερικανικῶν πολεμικῶν πλοίων. Κατόπιν τῶν γενομένων πιέσεων, ἡ Ἰαπωνία ἐξηναγκάσθη, τὸ 1854, νὰ ὑπογράψῃ τὴν πρώτην μετὰ ξένης δυνάμεως, τῆς Ἀμερικῆς, ἐμπορικὴν συνθήκην. Τὸ 1855 συνήφθη παρομοία συνθήκη μετὰ τῆς Ρωσίας καὶ τὸ 1856 μετὰ τῆς Ὀλλανδίας. Κατόπιν τῆς ὑπογραφῆς τῶν συνθηκῶν τούτων, ἐπετράπη ἐκ νέου ἡ εἰσὸδος τῶν ἱεραποστόλων εἰς τὴν Ἰαπωνίαν καὶ ὁ δρησκευτικὸς προσηλυτισμὸς.

— *Πρώτη ρηξίς πρὸς τοὺς ξένους.*

Τοῦτο δυσηρέστησε τοὺς συντηρητικούς Ἰάπωνας, ἀποτέλεσμα δὲ τῆς δυσαρρεσκείας ταύτης ὑπῆρξαν αἱ ἐπανειλημμέναι ἐπιθέσεις ἐναντίον τῶν ξένων, καὶ ἰδίως τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας, τὸ 1861 καὶ 1862. Συνεπεία τοῦ φόνου ἐνὸς ἄγγλου, ὁ Ἀγγλικὸς στόλος ἐβρομβάρδισε τὸ 1863 τὴν Καγιοσίμα, τὸ δὲ 1864 ὁ ἠνωμένος Ἀγγλο-γαλλο-ὀλλανδικὸς στόλος ἐβρομβάρδισε τὸν λιμένα τοῦ Σιμονόεκι, ἔνεκα τῆς πυρπολήσεως ὑπὸ ἰαπώνων ἐνὸς εὐρωπαϊκοῦ πλοίου διερχομένου τὰ ἐκεῖ πλησίον στενά.

— *Ἡ ἐπανάστασις.*

Ἡ ἐξασθένεισις τῆς ἰσχύος τῶν σογκούν-τῆς οἰκογενείας Τοκουγκάβα, συνεπεία τῶν ξενικῶν τούτων ἐπεμβάσεων, προεκάλεσε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1867 τὴν ἐκρηξιν ἐπαναστάσεως, ἡ ὁποία κατέλυσε τὴν ἀρχὴν τῶν Τοκουγκάβα καὶ ἐπανεῴκωσε τὴν οὐσιαστικὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Μικάδου Μουτσουχίτο, σημειώσασα τὴν ἑναρξιν τῆς νέας περιόδου τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἰαπωνίας καὶ τῆς ἀλματικῆς αὐτῆς προόδου, διὰ τῆς παραδοχῆς τῶν ἀγαθῶν τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εἰσαγωγῆς νεωτεριστικωτέρων μεθόδων διακυβερνήσεως τῆς χώρας. Ἀλλὰ περὶ τῆς σημαντικῆς ταύτης ἐποχῆς τῆς Ἰαπωνικῆς ἱστορίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρίαν ὅλης τῆς μετέπειτα ἐξελίξεώς της, γίνε-ται ἐκτενὴς λόγος εἰς τὸν ἐπόμενον τίτλον.

B'. — ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

I. — Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

Ἡ ἱστορία τῆς νεωτέρας Ἰαπωνίας δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς περιόδους: τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐπαναστάσεως (μέχρι τοῦ 1853), τὴν Ἐπανάστασιν (1853—1868) καὶ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν ἢ Μεϊτζι (ἀπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς Παλινορθώσεως, 1868).

— Αἷτια τῆς Ἰαπωνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἡ Ἰαπωνικὴ Ἐπανάστασις εἶχεν αἰτίαν πολιτικὰς (ἀσάθεια τῆς σογκονικῆς ἐξουσίας, διότι δὲν εἶχε καταργήσῃ οὔτε τὸν Μικᾶδον, οὔτε τὴν φεουδαρχίαν), κοινωνικὰς (αὐξουσα ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς συμβατικῆς ἱεραρχίας τῶν τάξεων καὶ τῶν νέων συνθηκῶν τῆς ζωῆς, αἱ ὁποῖαι ἐπώχυναν τοὺς φεουδάρχας καὶ ἐπλούτιζαν τοὺς ἐμπόρους) καὶ οἰκονομικὰς (σιτοδείαι ὀφειλόμεναι εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ, ποὺ δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ εἰσαγάγῃ ἔξωθεν προϊόντα, οὔτε νὰ μεταναστεύσῃ εἰς ἄλλας χώρας, ἐνῶ ἔξω ἄλλοι οἱ γαιοκτήμονες δὲν ἐπεμελοῦντο τῆς καλλιεργείας τῆς γῆς). Ἐκ παραλλήλου, ἀνεκταλῆς τῆς γῆς, ποὺ θὰ ἐνέπνεον τὴν πτύσσοντο αἱ ἰδέαι, ποὺ θὰ ἐνέπνεον τὴν Ἐπανάστασιν, ἡ δημοκρατικὴ ἰδέα (δανεισμένη ἰδίως ἀπὸ τοὺς κινέζους φιλοσόφους, ποὺ πιστεύουν εἰς τὴν φυσικὴν ἀγαθότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀπαιτοῦν, ὅπως ὁ μονάρχης ἀνθρώπου ὅλους τοὺς ὑπηκόους ὡς μεταχειρίζεται ὅλους τοὺς ἐκτετατοὺς ὡς υἱοὺς τοῦ), ἡ πατριωτικὴ ἰδέα (εὐνοηθεῖσα ἀπὸ τὸ συγκεντρωτικὸν ἔργον τοῦ Τοκουγᾶ, ἀπὸ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀγνοίαν καὶ τὸ μῖσος τοῦ ἔξωτερικοῦ καὶ σιντοϊστικοῦ μυστικισμοῦ), ἡ αὐτοκρατορικὴ ἰδέα (ὁ μικᾶδος κισμοῦ), ἡ αὐτοκρατορικὴ ἰδέα ὡς παρουσιάζετο εἰς τοὺς δημοκράτας ὡς πατριώτης τῶν ὑπηκόων τοῦ, εἰς τοὺς πατριώτας ὡς ἡ στρατιωτικὴ ἐνσάρκωσις τῆς Ἰαπωνίας, εἰς τοὺς σιντοϊστὰς ὡς τοποτηρητὴς τῆς Ἀματεράσου, εἰς τοὺς ἐκπαιδευμένους φεουδάρχας ὡς τὸ ὄργανον τῆς παλινορθώσεως τῶν).

Κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος ἡ ἔκστασις τῆς ἐξουσίας τῶν σογκοῦν ἐκδηλῶνται κατὰ δύο τρόπους. Ἀφ' ἑνὸς αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀφωσιωμένων εἰς τὴν ἰδέαν τῆς μοναρχίας συγγραμμένων καὶ φεουδαρχῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκθειάζουν τὴν ἐπαναφορὰν τῆς αὐτοκρατορίας. Ἐξ ἄλλου, ἡ προσωπικὴ δρᾶσις τῶν σογκοῦν ὑφίσταται συχνὰς ἐκλείψεις: ἀντικειμένου τοῦ Γιετσούμα, σογκοῦν εἰς τὰ δώδεκά του ἔτη

(1615)· ἀσωτία καὶ ἀδυναμία τοῦ Τσουναγιόχι, ποὺ ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὴν γυναῖκα τοῦ (1709)· ἀντικειμένου τοῦ Γιετσούγκου, σογκοῦν εἰς τὰ τέσσαρά του ἔτη, ἀποθανόντος εἰς ἡλικίαν ἐπὶ τὰ ἑτῶν (1713—1716)· μακρὰ ἀσθένεια τοῦ Γιεχιγκέ, ὁ ὁποῖος μένει μακρὰν τῶν δημοσίων ὑποθέσεων (1745—1760)· μακρὰ σογκουνία τοῦ Γενάρι ἐπὶ πενήντα ἔτη (1786—1837), ἀλλ' ὁ Γενάρι ἀπομονώνεται ἐντὸς τῆς κοινωνίας τῶν γυναικῶν του, ὁπλοῦται ἀπὸ τὴν ἐξέγερσιν τοῦ 1837, καὶ ἡ σογκουνικὴ ἐξουσία κατέρρευσε λόγω τῶν περὶ τῆς διαδοχῆς δολοφονικῶν, ποὺ ἔλαβον χώραν μεταξὺ μερικῶν ἐκ τῶν πενήντα καὶ ἐνὸς υἱῶν του. Ὁ διάδοχος τοῦ Γιεγιόχι (1837—1853) εἶναι ἀνίκανος. Ἡ ζωὴ τῶν σογκοῦν περιεκλείσθη, συνεχῶς περισσότερον, ἐντὸς μιᾶς αὐστηρᾶς ἐθιμοτυπίας καὶ τὰ λόγια τῶν, ἀκόμη καὶ ὅταν ἐπερνοῦσαν τὴν νύκτα μὲ μίαν ἀπὸ τὰς παλλακίδας τῶν, ἐγγράφοι καὶ ἀνεφέροντο εἰς τὸ μπακουφού: μερικοὶ σογκοῦν προσεπάθησαν ν' ἀντισταθοῦν εἰς τὴν κατασκοπεῖαν ταύτην, ὀργανίζοντες μίαν ὑπηρεσίαν ἀντικατασκοπεύσεως. Πράγματι, ἡ κυβερνητικὴ ἰδέα τοῦ μπακουφού κατελάμβανε ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐδίδοι διακεκριμένους πολιτικούς, ὅπως τὸν Ἀμπέ Μασαχίρο, ὁ ὁποῖος ἤσκει εἰς τὴν πραγματικότητα τὴν ἐξουσίαν κατὰ τὴν ἀφίξιν τῶν Ἀμερικανῶν (1853). Ἡ ἐλάττωσις τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων, ἡ διαφθορὰ τῶν ὑπαλλήλων, ἡ αὐξουσα μείωσις τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, ἡ παραποίησης τῶν νομισμάτων, ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν λιμῶν καὶ αἱ ἀλληλοδιαδόχοι ἐξεγέρσεις, ὁ διαρκῶς ἐντεινόμενος ἀναβρασμὸς τῶν φατριῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔδρων κατεστραμμένοι φεουδάρχαι, ἐξηγριωμένοι, φιλόδοξοι, τοπικισταί, εἴτε ἀντιδραστικοί, εἴτε προσκολλημένοι εἰς τὰς δυτικὰς ἰδέας, πάντοτε ὅμως ἐχθροὶ τοῦ μπακουφού. Πάντα ταῦτα παρασκεύαζον καὶ διηκόλυνον τὴν ἐπανάστασιν. Τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο διαρκῶς περισσότερον πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν δυναστείαν, ἡ ὁποία λόγω τῆς ἀπομονώσεως καὶ τῆς ἀδρανεῖας τῆς, διεφυλάχθη ἀπὸ τὴν γενικὴν δυσφορίαν καὶ τὴν κοινὴν κατακραυγὴν.

Καθ' ὃν χρόνον ἀπεσυνετίθετο εἰς αὐτὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἰαπωνίας ἡ Κυβέρνησις τῆς σογκουνίας, ἐδέχετο σκληρὰς ἐπιθέσεις

καὶ ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ. Οἱ Ρῶσοι κατέλαβον βαθμὴν τὸν Βόρειον Εἰρηνικόν· ἤλθον εἰς ἐπαφὴν καὶ ἐνίοτε εἰς ῥῆξιν μὲ τοὺς Ἰάπωνας εἰς Γέζο (1792), εἰς Ναγκασάκι (1805), εἰς Σακαλίνην (1806), εἰς τὰς Κουρίλλας (1807), ὅπου κατεστράφησαν Ἰαπωνικοὶ πύργοι. Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν, οἱ Ἀμερικανοὶ φαλαινόθησαν ἐπὶ τὴν διαρκῶς περισσότερον τὰ Ἰαπωνικὰ ὕδατα κατὰ τὸ 1837 ἐν ἰαπωνικὸν πλοῖον ἐνεφανίζετο εἰς τὸν κόλπον τοῦ Γιέντο· τὸ 1846 ὁ στολάροχος Μπίντλ, ὁ ὁποῖος ἐπέζητει τὴν ἐναρξιν ἐμπορικῶν σχέσεων μὲ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἀπεπέμπετο· τὸ ἴδιον ἔτος, οἱ Ἰάπωνες συνελάμβανον αἰχμαλώτους τοὺς ναύτας τοῦ ναυαγῆσαντος «Λῶρενς», τοὺς ἐκράτουν φυλακισμένους ἐπὶ δέκα ἐπὶ μῆνας καὶ τοὺς ἀπέστελλον εἰς Βαταβίαν. Παρόμοια γεγονότα συνεκίνησαν τὴν Ἀμερικανικὴν κοινὴν γνώμην. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ἀγγλους, μία φρεγάτα τῶν, ποὺ ἠγκυροβόλησεν εἰς Ναγκασάκι τὸ 1808, ἐπροκάλεσεν ἕναν πανικόν· ἔκτοτε, αἱ ἐμφανίσεις τῶν εἰς τὰ ἰαπωνικὰ παράλια ἐπολλαπλασιάσθησαν. Τὸ 1844 ἡ Ὁλλανδικὴ Κυβέρνησις καὶ τὸ 1846 ὁ γάλλος ἀντιναύαρχος Σέσιλ, προσεπάθησαν ματαίως νὰ ἔλθουν εἰς συνεννοήσεις μὲ τὴν σογκουνικὴν Κυβέρνησιν.

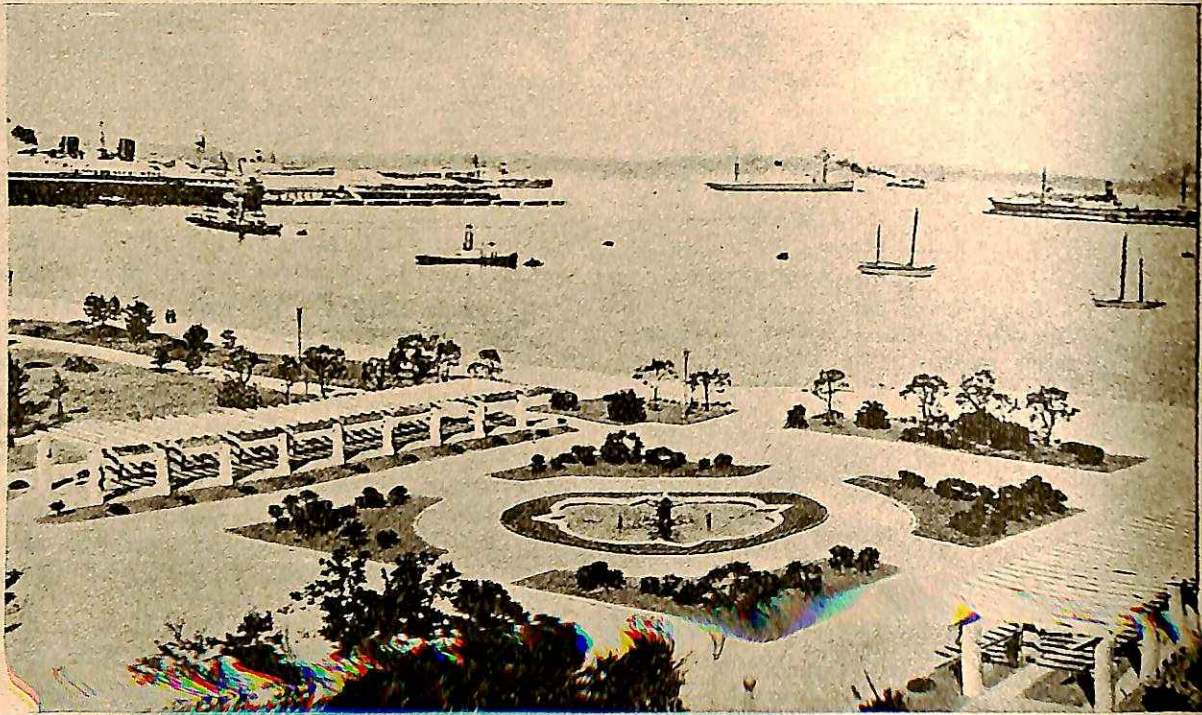
Μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς οἱ Ἰάπωνες δὲν ἐγνώριζον κοθόλου τὴν Εὐρώπην παρὰ μόνον διὰ μέσου τῆς Ὁλλανδικῆς ἀποικίας, ἡ ὁποία ἔζη περιορισμένη ἐντὸς τοῦ κόλπου τοῦ Ναγκασάκι, ἐπὶ τῆς τεχνητῆς νησίδος Ντέσιμα, ἐξαφανισθείσης πλέον, καὶ ἡ ὁποία ἐπεκρινόμην μὲ τὴν ξηρὰν μόνον διὰ μέσου μικρᾶς γεφύρας φρουρουμένης παρ' ἀστυνομικῶν. Χάρις ὅμως εἰς τρεῖς μεγάλους ἐπιστήμονας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν Ὁλλανδοί, ἡ Ντέσιμα ἐπέδρασε ἐπὶ τῶν καλλιεργημένων πνευμάτων τῆς Ἰαπωνίας: τὸν ἐκ Βεσφαλίας χειροῦργον Καϊμπφερ (1651—1716), τὸν σουηδὸν φυσιοδίφην καὶ ἱατρὸν Τύμπεργκ, μαθητὴν τοῦ Λινναίου (1743—1828) καὶ ἰδίως τὸν βαυαρὸν ἱατρὸν βαρώνον Σίμπολντ, ὁ ὁποῖος, ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπιδράσεως ποὺ ἐξήσκει ἐνὸς πνευμάτων πνευμάτων κατεδικάσθη εἰς ἔξορίαν (1829). Κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισίον τοῦ 19ου αἰῶνος πολλοὶ ἀνεπτυγμένοι Ἰάπωνες ἐγνώριζον τὴν Ὁλλανδικήν, καὶ ὀλιγώτεροι τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Ρωσικὴν. Ἡ πρώτη ἀνατομία (1771) ἔδωκε τὸ τελευταῖον πλῆγμα κατὰ τῆς κινεζικῆς ἱατρικῆς πρὸς ὄφελος τῆς δυτικῆς ἐπιστήμης· ὁ ἐμβολιασμὸς, τὸν ὁποῖον ἐδίδαξεν ὁ Σίμπολντ, διεδόθη ἀνὰ τὴν χώραν, παρὰ

τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ μπακουφού (1848) πρὸς ἄσκησιν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἱατρικῆς. Εἰς τὴν ὀλλανδικὴν σχολήν, ἰάπωνες ἐπεδίδοντο εἰς τὰς φυσικὰς καὶ ἱατρικὰς ἐπιστήμας. Συγγραφεῖς, ὅπως ὁ Νομποροῦ καὶ ὁ Τακάνο, μολονότι καταδικαζόμενοι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, διέδιδον διὰ τοῦ βιβλίου καὶ διὰ τῆς προφορικῆς διδασκαλίας τὰς πληροφορίες ποὺ εἶχον δυνηθῇ νὰ συλλέξουν περὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Δύσεως. Κατόπιν τῶν ἡττῶν, τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ Κίνα κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ ὀπίου, ὁ Σακούμα Χοτζάν, τὸν ὁποῖον οἱ συντηρητικοὶ θὰ δολοφονήσουν κατὰ τὸ 1862, ὑπεδείκνυε τὴν ἀνάγκην νὰ δανεισθοῦν ἀπὸ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν τὰς ἀναγκαῖας γνώσεις διὰ ν' ἀποκρούσουν τὴν ξένην κατοχήν. Τοιούτοτρόπως, πολλὰ πνεύματα εἶχον προετοιμασθῇ διὰ τὴν κίνησιν, ἡ ὁποία ἐπέσπευσε τὴν ἀφίξιν τοῦ Πέρρου εἰς τὴν Ἰαπωνίαν.

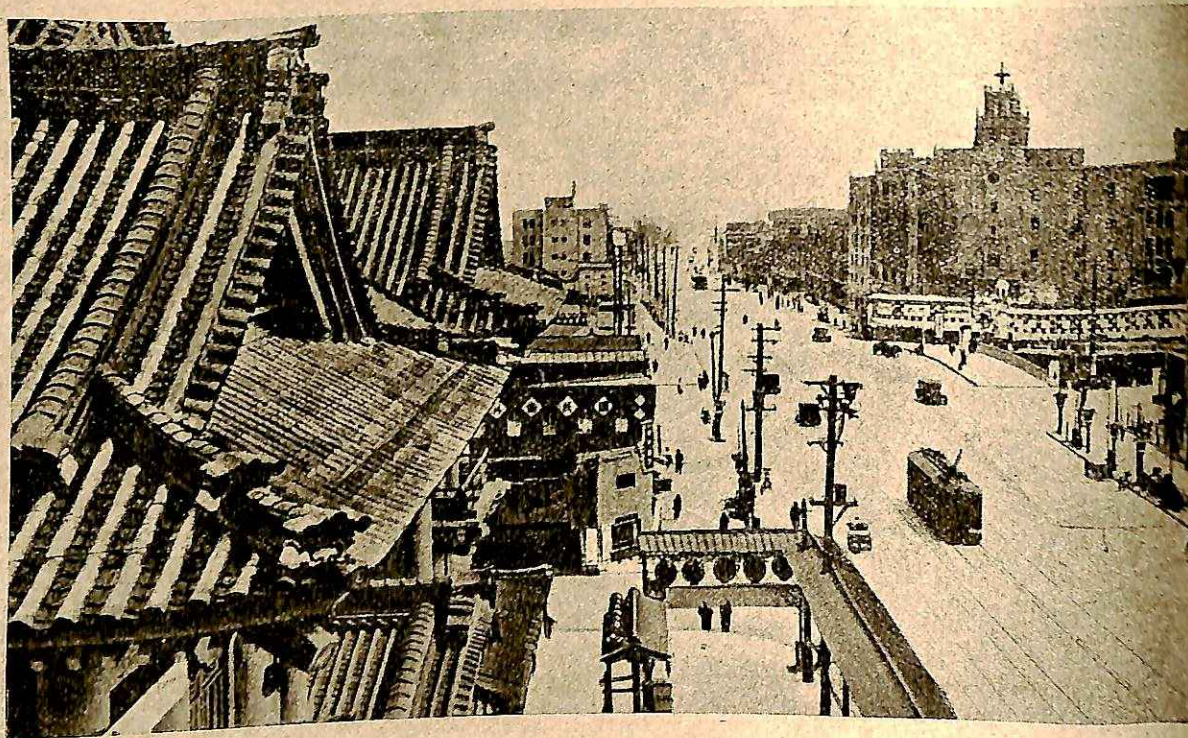
— Ἡ ἐπανάστασις (1853—1868).

Ἡ ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ἕνα λιμένα προσορμῆσεως μεταξὺ τῆς ἀκτῆς τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ τῆς Κίνας, ἡ ὁποία μόλις εἶχεν ἀνοικθῇ εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν ἐμπόριον, καθὼς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς νὰ προηγηθῇ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τῶν Ρώσων καὶ τῶν Ἀγγλων, ὥθησαν τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ν' ἀπαίτησιν ἀπὸ τῆς Ἰαπωνίας ν' ἀνοικθῇ εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν ἐμπόριον. Τὴν 8 Ἰουλίου 1853 ἡ μικρὰ μοῖρα τοῦ στολάρχου Πέρρου ἠγκυροβόλει εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Γιέντο. Μετὰ τινὰς ἡμέρας διαπραγματεύσεων, ὁ Πέρρου ἀποβιβάζεται εἰς τὴν ξηρὰν, συνοδευόμενος ἀπὸ 300 ὁπλισμένους ναύτας καὶ παραδίδει εἰς ἕναν ὑπάλληλον τοῦ σογκοῦν μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Προέδρου Φίλλμορ, ἀναγγέλλων ὅτι τὸ ἐπόμενον ἔτος θὰ ἐπανεέλθῃ διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἀπάντησιν. Ἀφοῦ ἐνήργησε μερικὰς βυθομετρήσεις ἐπανεπλεύσεν εἰς Κίνα.

Τὸν ἐπόμενον μῆνα, μοῖρα Ρωσικοῦ στόλου κατέπλεεν εἰς Ναγκασάκι διὰ νὰ προβῇ εἰς ἀνάλογον διάβημα, τὴν ἀπάντησιν τοῦ ὁποῖου ἀνέβησαν ἐπὶ ἕν ἔτος. Ἡ σογκουνικὴ Κυβέρνησις, ἀνησυχήσασα, προέβη εἰς διπλοῦν διάβημα, τὸ ὁποῖον ἐμαρτύρει τὴν ἀδυναμίαν τῆς: εἰδοποίησε τὴν αὐλὴν τοῦ Κιάτο καὶ συνεκάλεσε τοὺς κυριώτερους δαίμονες διὰ νὰ ἐγκρίνουν τὴν ἀπάντησιν. Ἀλλ' ὅταν ὁ Πέρρου ἐνεφανίσθη ἐκ νέου, τὴν 3 Φεβρουαρίου 1854 εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Γιέντο, δὲν εἶχον ἀκόμη καταλήξει εἰς οὐδεμίαν ἀπόφασιν. Μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς ὁ σογκοῦν ὑπέγραψεν εἰς Καναγκάονα σύμβασιν διὰ τῆς

Τμήμα τοῦ λιμένος τῆς Γιοκοχάμας.

Τόκιο. Ἀριστερά: Τὸ θέατρον παραστάσεων ἀρχαίων δραμάτων Καμπούκι-Ζά.
Δεξιά: Τὸ θέατρον Τσέκι-Ζό, ὅπου παίζονται νεώτερα ἔργα.

ὁποίας ἠνοίγοντο εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν οἱ λιμένες τοῦ Χιμόντα καὶ τοῦ Χακοντάτε· τὰ δύο κράτη παρεχώρησαν ἀμοιβαίως τὴν ρήτραν τοῦ πλέον εὐνοουμένου (31 Μαρτίου 1854). Ὀλίγον ἔπειτα προσετέθη εἰς τοὺς δύο λιμένες καὶ ὁ λιμὴν τοῦ Ναγκασάκι. Ἀναλόγους παραχωρήσεις ἐπέτυχον οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ρῶσοι τὸ 1855, καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ τὸ 1856. Αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι ἐξήτησαν κατόπιν, ὅπως ἀνοιχθοῦν καὶ ἄλλοι Ἰαπωνικοὶ λιμένες. Ὁ σογκοὺν δὲν ἐτόλμησε νὰ συναινέσῃ εἰς τοιαύτην παραχώρησιν, χωρὶς ν' ἀναφερθῇ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, τοῦ ὁποίου οἱ σύμβουλοι, ἀπὸ πνεῦμα σεβασμοῦ πρὸς τὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ καταφέρουν πλῆγμα κατὰ τῆς σογκουνικῆς ἐξουσίας, εἶχον τὴν γνώμην ν' ἀπορριφθῇ ἡ αἴτησις αὕτη. Πρὸ τῶν ἀπειλῶν ὅμως τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀντιπροσώπου, τὸ μπακουφου προέβη εἰς τὰς ζητηθείσας παραχωρήσεις (1858). Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἠνοίχθη καὶ ὁ λιμὴν τοῦ Καναγκάονα καὶ αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι ἠδυνήθησαν νὰ ἔχουν ἓνα διπλωματικὸν ἀντιπρόσωπον εἰς Γιέντο. Τὴν συμφωνίαν ταύτην ἐπικολούθησαν, τὸ αὐτὸ ἔτος, συμφωνίαι μετὰ τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Ρωσίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν. Κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, ἔκτακτοι πρεσβεῖαι ἀπεστάλησαν εἰς Βασιγκιῶνα καὶ τὰς κυριωτέρας πρωτευούσας τῆς Εὐρώπης. Αἱ σχέσεις αὗται καὶ αἱ γενόμεναι παραχωρήσεις προεκάλεσαν ζωηρὰν δυσφορίαν εἰς τοὺς νομιμόφρονas, οἱ ὅποιοι διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς τοὺς ξένους, καὶ εἰς τοὺς ἐπαναστάτας, πὺν ἦσαν ἐχθροὶ τῆς σογκουνίας. Τὴν δυσφορίαν ταύτην καὶ τὰς συνωμοσίας, πὺν ὀργανώθησαν, κατέστειλεν ὁ Γί, τοποτηρητὴς τοῦ ἀνηλίκου σογκοῦν, φυλακίσας, βασανίσας καὶ ἀποκεφαλίσας τοὺς κυριωτέρους ἀντιπάλους του (1858 - 1859). Ὁ φόβος νὰ ἴδουν τοὺς ἀνοικτοὺς εἰς τοὺς ξένους λιμένες μεταβαλλομένους εἰς τόσα Χόνγκ-Κόνγκ, ἡ νομισματικὴ ἀναστάσις καὶ ἡ αὔξησις τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, πὺν προέκυπτε διὰ τὴν Ἰαπωνίαν ἀπὸ τὰς συναλλαγὰς τῆς μετὰ τὸ ἐξωτερικόν, ἐξήγειραν τὴν μυστικοπαθεῖαν μανίαν τῶν ξενοφόβων οἱ ὅποιοι προέβαινον εἰς ἐπιθέσεις εἴτε ἐναντίον τῶν ξένων (πολυάριθμοι ἀπόπειραι), εἴτε ἐναντίον τοῦ κυβερνητικοῦ προσώπου. Ὁ Γί ἐδολοφονήθη (1860) καὶ ὁ διάδοχός του Ἄντο ἐτραυματίσθη καὶ ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ (1862).

Συγχρόνως ὁ Αὐτοκράτωρ ἐνεπιστεύετο τὴν φρουράν τοῦ Κιότο εἰς τοὺς δαῖμόν τοῦ

Τόξα καὶ τοῦ Σατσούμα, οἱ ὅποιοι διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς τὸ μπακουφου. Ἀπέστειλε κατόπιν εἰς Γιέντο τὸν κουγκιέ (πρίγκιπα) Ὁχάρα καὶ τὸν πρίγκιπα Χιματζοῦ μετὰ τὴν ἐντολήν, ὅπως διατάξουν τὸν νεαρὸν σογκοὺν Γιεμοτσὶ νὰ μεταβῇ εἰς Κιότο διὰ νὰ συνεννοηθοῦν ἐπὶ ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς χώρας, ἀπὸ συμφώνου μετὰ τοὺς κυριωτέρους δαῖμόν, ν' ἀμνηστεύσῃ τοὺς καταδίκους τοῦ 1858, νὰ λάβῃ ὡς συμβούλους ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους θὰ τοῦ ὑπεδείκνυνεν ὁ Αὐτοκράτωρ, νὰ καταργήσῃ τὸν νόμον, πὺν ὑπεχρέωνε τοὺς δαῖμόν νὰ ἀφήνουν εἰς Γιέντο ὡς ὁμήρους τὰς συζύγους τῶν καὶ τὰ τέκνα τῶν καὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν διάρκειαν τῆς ὑποχρεωτικῆς διαμονῆς τῶν δαῖμόν εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Ὁ σογκοὺν προέβη εἰς τὰς παραχωρήσεις ταύτας (1862). Οὕτω, τὸ πρῶτον μέρος τῆς Ἐπαναστάσεως ἐφαίνετο ν' ἀποβαίῃ πρὸς ὄφελος τῆς φεουδαρχίας.

Ἡ δευτέρα περίοδος τῆς Ἐπαναστάσεως, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν καὶ φεουδαρχικὸν τοῦτο κρατικὸν (1862) καὶ τελειώνει μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ δεκάτου πέμπτου καὶ τελευταίου σογκοῦν Τοκουγκάου (1867), εἶναι κυρίως μία περίοδος ἀναρχίας.

Ὁ σογκοὺν κληθεὶς εἰς Κιότο, μετέβη ἐπὶ τέλους τὸ 1863 εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν πόλιν, ὅπου ἀπὸ δύο αἰῶνων κανεὶς σογκοὺν δὲν εἶχε καταδεχθῇ νὰ μεταβῇ, ὅπου ἀσκοῦν ἐπιρροὴν οἱ δαῖμόν, ἐγκαταλείψαντες τὸ Γιέντο καὶ συσπειρωθέντες μετὰ τὰ στρατεύματα τῶν περὶ τὸν αὐτοκράτορα, καὶ ὅπου ὁ Αὐτοκράτωρ, διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τριακοσίων ἐτῶν, ἐπιδεικνύεται, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀφίξεως τοῦ σογκοῦν, εἰς τοὺς γονυπετεῖς ὑπηκόους του. Εἰς Κιότο ὁ σογκοὺν εἶναι μᾶλλον ὁμηρος, παρὰ κύριος. Ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ οἱ σαμουράι πιέζουν τὸν σογκοὺν νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν ξένων· ἀλλ' ὁ σογκοὺν, ὁ ὁποῖος γνωρίζει ἀπὸ τὰς πληροφορίες τῶν πρεσβεϊῶν του, τὴν ἀκατανίκητον δύναμιν τῶν ξένων, διαφεύγει καὶ κατορθώνει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Γιέντο. Τὰ γεγονότα τὸν δικαιώνουν, ὅταν, διὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν φόνον τοῦ Ρίτσαρτσον καὶ τὸν βομβαρδισμόν Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀμερικανικῶν πλοίων πρὸ τοῦ Σιμονοσέκι, οἱ Γάλλοι βομβαρδίζουν τὸ Σιμονοσέκι καὶ οἱ Ἄγγλοι τὸ Καγκοχίμα (1863). Ὁ Αὐτοκράτωρ Κομεί ἀντιλαμβάνεται καὶ ὁ ἴδιος πόσον θὰ ἦτο ἐπικίνδυνον νὰ κηρυχθῇ ὁ πόλεμος ἐναντίον τῶν Δυνάμεων

προσεγγίζει τὸν σογκούν, ἀπαλλάσσεται διὰ πραξικοπήματος (30 Σεπτ. 1863) τῆς κηδεμονίας τῆς φατρίας Χοχού, ἡ ὁποία τὸν ὦθει εἰς τὸν πόλεμον, ἐξ ἄλλου δὲ βυθίζει εἰς τὸ αἷμα τὴν Ἰαπωνίαν καὶ αὐτὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον. Τὰ στρατεύματα ὅμως τοῦ σογκούν Γιεμοσι ἐνίκηθησαν ἀπὸ τὸν Χοχού (1866). Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἀποθνήσκει ὁ Γιεμοσι. Ὁ διάδοχός του Κεϊκί τρομοκρατημένος ἀπὸ τὰς δυσχερείας τῆς ἐξουσίας, ὑποχωρεῖ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν φατριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐφοβούντο περισσότερον τὴν δύναμιν τῆς σογκουνίας παρὰ τοῦ ἀνγλικοῦ Μουτσουχίτο, ὁ ὁποῖος ἀνῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον. Ὁ σογκούν παραιτεῖται ὑπὲρ τοῦ Αὐτοκράτορος (14 Ὀκτωβρίου 1867), διευκολύνων οὕτω τὸ τέλος τοῦ δυναλισμοῦ, ὁ ὁποῖος διήρκεσεν ἐπτακόσια ἔτη.

Ἡ τρίτη καὶ τελευταία φάσις τῆς Ἑπανάστασεως (1868) σημειώνεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς παλινρθώσεως καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως κανονικῶν σχέσεων μετὰ τὰς ξένας Δυνάμεις.

Ὁ Τοκουγκάνα Κεϊκί, μολονότι ἐστερήθη τοῦ τίτλου τοῦ σογκούν, παρέμενεν ἐν τούτοις ἰσχυρὸς, διετέλει τὴν διεύθυνσιν τῶν υποθέσεων, ἐλάμβανε τὸ τρίτον τῶν εἰσοδημάτων τῆς Ἰαπωνίας καὶ εἶχε τὴν συμμαχίαν μερικῶν φυλῶν. Αἱ φυλαὶ ὅμως Χοχού, Ἀκι καὶ Σατσούμα (τῶν δύο τελευταίων ἀρχηγοὶ ἦσαν οἱ Σαϊγκὸ καὶ Ὁκούμπο) ἐτάχθησαν ἐναντίον του. Αἱ φυλαὶ αὗται ἐπέτυχον παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος τὴν παραχώρησιν τῆς φρουρᾶς τοῦ Κιότο. Αὐτοκρατορικὸν διάταγμα τῆς 4 Ἰανουαρίου 1868 καθήγγησε τὰς λειτουργίας τοῦ ἀντιβασιλέως καὶ τοῦ σογκούν, καθὼς καὶ τὸ μπακουφού. Τὴν 18 Ἰανουαρίου ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπευθύνει εἰς τὸν τέως σογκούν ἐν τελεσίγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου τὸν ἐκάλει νὰ ἐγκαταλείψῃ ὅλα τὰ τιμάρια του. Ὁ Κεϊκί λαμβάνει τότε τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸ Κιότο, ἵνα προβῇ εἰς πράξιν ὑποταγῆς, συνωδεύετο ὅμως ἀπὸ στρατόν, ὁ ὁποῖος θὰ τὸν ἐπροφύλασεν ἀπὸ ἐνδεχομένην παγίδα. Καθ' ὅδον πληροφορεῖται, ὅτι οἱ σαμουράι τοῦ Σατσούμα ἐπυροβόλησαν ἐναντίον τῶν σογκουνικῶν στρατώνων τοῦ Γιέντο. Συγχρόνως ὁ Σατσούμα καὶ ὁ Χοχού τοῦ φράσσουσιν τὸν δρόμον πρὸς τὸ Κιότο καὶ τὸν νικοῦν εἰς Φονχίμι καὶ εἰς Τόμπα (τέλος Ἰανουαρίου 1868). Ὁ Κεϊκί καταφεύγει, μετημφισμένος, εἰς Ἀμερικανικὸν πλοῖον καὶ δι' αὐτοῦ μεταφέ-

ρεται εἰς Γιέντο. Τὴν 8 Φεβρουαρίου ὁ Αὐτοκράτωρ, τῇ προτροπῇ τοῦ περιβάλλοντός του, ἐκδίδει διακήρυξιν, διὰ τῆς ὁποίας κατηγορεῖ τὸν Κεϊκί ὅτι ἔλαβε τὰ ὅπλα ἐναντίον του, τὸν καθαιρεῖ ἐξ ὅλων τῶν βαθμῶν καὶ ἀξιομάτων του, καθὼς καὶ εἴκοσι ἐννέα ἄλλους δαίμονό, καὶ κηρύσσει τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐναντίον τοῦ Τοκουγκάνα καὶ τῶν ὁπαδῶν του. Τὴν δὲ 25 Φεβρουαρίου διατάσσει τὰς πιστὰς εἰς αὐτὸν φυλάς νὰ βαδίσουν ἐναντίον τοῦ Γιέντο. Τὴν 8 Μαρτίου ἀναθέτει εἰς τὸν πρίγκιπα Ἀρισουγκάνα τὴν διοίκησιν τοῦ «στρατοῦ τῆς τιμωρίας». Ὁ στρατὸς οὗτος ἐβάδιζε θριαμβευτικῶς κατὰ τοῦ Γιέντο, ὅταν ὁ τέως σογκούν, εἴτε διότι ἠσθάνθη τύψεις διότι ἔλαβε τὰ ὅπλα ἐναντίον τοῦ Αὐτοκράτορός του, εἴτε διὰ τὸν ἥθελε νὰ παρατείνῃ τὰς ἐσωτερικὰς διαιρέσεις εἰς μίαν χώραν ἀπειλουμένην ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, εἴτε τέλος, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν πλήρη ἐξόντωσίν του, ὑπέβαλε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα αἰτήσιν, ἱκετεύων αὐτὸν ὅπως φανῇ ἐπιεικὴς (5 Μαρτίου). Κατόπιν τούτου, συμφωνήθη ὅπως ὁ αὐτοκρατορικὸς στρατὸς καταλάβῃ τὸ Γιέντο, ὅπως ὁ Κεϊκί ἀποσυρθῇ εἰς Μίτο καὶ ὅπως διατεθῇ ἐν τιμῶν εἰσοδήματος 700.000 κοκούς διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας Τοκουγκάνα.

Ἀλλ' οἱ ἀμετανόητοι ὁπαδοὶ τῆς σογκουνίας παρέτειναν τὴν ἀντίστασιν: ἄλλοι μὲν εἰς Χόντο, ἠττηθέντες εἰς Οὐένο, Νίκκο καὶ Κουακαμάτσου· ἄλλοι δὲ εἰς Γιέτσο, ὅπου ὁ Ἐνομότο ὠδήγησε τὸν σογκουνικὸν στῆλον, ἠττήθη ὅμως εἰς Χακοντάτε (Ἰούνιος 1869). Οὕτως, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἐτερματίσθη. Ἡ αὐτοκρατορικὴ ἐπανάστασις ἦτο γεγονός τετελεσμένον. Ἡ ἀρξαμένη ἀπὸ τοῦ 1868 ἐποχὴ ὠνομάσθη Μεϊτζι (διαφωτισμένη κυβέρνησις). Ὁ αὐτοκράτωρ ἐγκατεστάθη εἰς Γιέντο, πού ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ Τόκιο (πρωτεύουσα τῆς Ἀνατολῆς) καὶ μία τῶν ἐκεῖ πρώτων πράξεων του ὑπῆρξεν ἡ κατάργησις τῆς φεουδαρχίας. Οὕτω ἐπερατώθη τὸ ἀρξάμενον διὰ τῆς καταργήσεως τῆς σογκουνίας ἔργον καὶ ἐνεκαινιάσθη τὸ μοναρχικὸν πολίτευμα.

Ἐξ ἄλλου ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχεν ἐπικυρώσει, κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1865, τὰς συμβάσεις τοῦ 1858 καὶ προέβη εἰς ἐλάττωσιν ὅλων τῶν δασμῶν κατὰ 5% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1866 ἡ λεγομένη «συμφωνία τοῦ Γιέντο» καθώρισε τὰς λεπτομερείας τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συμβάσεων. Ὅταν δὲ ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ Μουτσουχίτο, ἀποκατεστάθησαν μετὰ τοῦ-

ξένους κανονικαὶ σχέσεις· ὁ νεαρὸς Αὐτοκράτωρ δὲν ἠσθάνετο πρὸς αὐτοὺς τὴν ἰδίαν συμπάθειαν μετὰ τὸν προκατόχον του καὶ συνάπτων μετ' αὐτῶν συμφωνίας, διεδήλωνε τὴν ὑπεροχὴν του ἐναντι τοῦ μπακουφού. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1867 ὁ Αὐτοκράτωρ συνήνεσεν εἰς τὸ ἀνοιγμὰ δύο νέων λιμένων. Τὴν 3 Φεβρουαρίου 1868 κατέστησε διὰ διατάγματος γνωστόν, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἤρχετο εἰς ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεις μετὰ τὰς Δυνάμεις καὶ ὑπεχρέωσεν ἕνα ἰάπωνα ἀξιοματικόν, ὁ ὁποῖος εἶχε πυροβολήσει τὴν 4 Φεβρουαρίου ἐναντίον ξένων, νὰ κάμῃ χαρακίρι. Τὴν 14 Φεβρουαρίου ἐν ἄλλο διατάγμα ἀνήγγελλεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ διατηρῇ σχέσεις «φιλίας» μετὰ τὸ ἐξωτερικόν καὶ ὅτι αἱ σχέσεις αὗται θὰ ἦσαν «εἰς τὸ ἐξῆς σύμφωνοι μετὰ τὰς παραδεδομένας εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον ἀρχάς». Λόγῳ δὲ τῶν πολυαριθμῶν δολοφονιῶν ξένων, πού ἐλάμβανον χώραν καὶ διὰ τὰς ὁποίας παρεχωρεῖτο ἀμέσως ἀποζημιώσεις, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπηγόρευσε κατηγορηματικῶς πάντα φόνον ξένου, χαρακτηρίζων τοῦτον ὡς «ἀποτρόπαιον ἐγκλημα, θίγον τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν καλὴν πίστιν». Ἦρχισεν ἐπίσης ὁ Αὐτοκράτωρ νὰ δέχεται συχνὰ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Δυνάμεων καὶ προέβη εἰς τὴν σύστασιν πρεσβειῶν (εἰς Παρίσιους τὸ 1870, εἰς Λονδίνον τὸ 1872, εἰς Βάνσιγκτον τὸ 1873 κλπ.) Τὸ 1873 ἀνεκλήθησαν καὶ ἠκυρώθησαν αἰτήσεις τῶν Δυνάμεων, τὰ ἐναντίον τῶν χριστιανῶν διατάγματα. Τὸ 1875, κατόπιν ἐργωδῶν διαπραγματεύσεων, ἡ Ἰαπωνία ἀνεγνώριζε τὴν ἐπικυριαρχίαν τῆς Ρωσίας ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς νήσου Σακαλίνης καὶ ἡ Ρωσία ἀνεγνώριζε τὴν ἐπικυριαρχίαν τῆς Ἰαπωνίας ἐπὶ τῶν Κουριλῶν νήσων. Ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1873 μία μεγάλη ἰαπωνικὴ ἀντιπροσωπεία διέτρεχε τὰς κυριωτέρας πρωτευούσας διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἀναθεώρησιν τῶν συνθηκῶν καὶ νὰ γνωρίσῃ καλύτερον τὸ ἐξωτερικόν, εἰς τοῦ ὁποίου πλέον τὴν μίμησιν ἐπεδόθησαν μετὰ ζήλου.

— Τὸ νέον καθεστὼς.

Τὸ σύνολον τῶν μεταρρυθμίσεων, πού χαρακτηρίζουν τὸ νέον καθεστὼς τῆς Ἰαπωνίας, εἶναι συγχρόνως ἰαπωνικῆς καὶ δυτικῆς ἐμπνεύσεως.

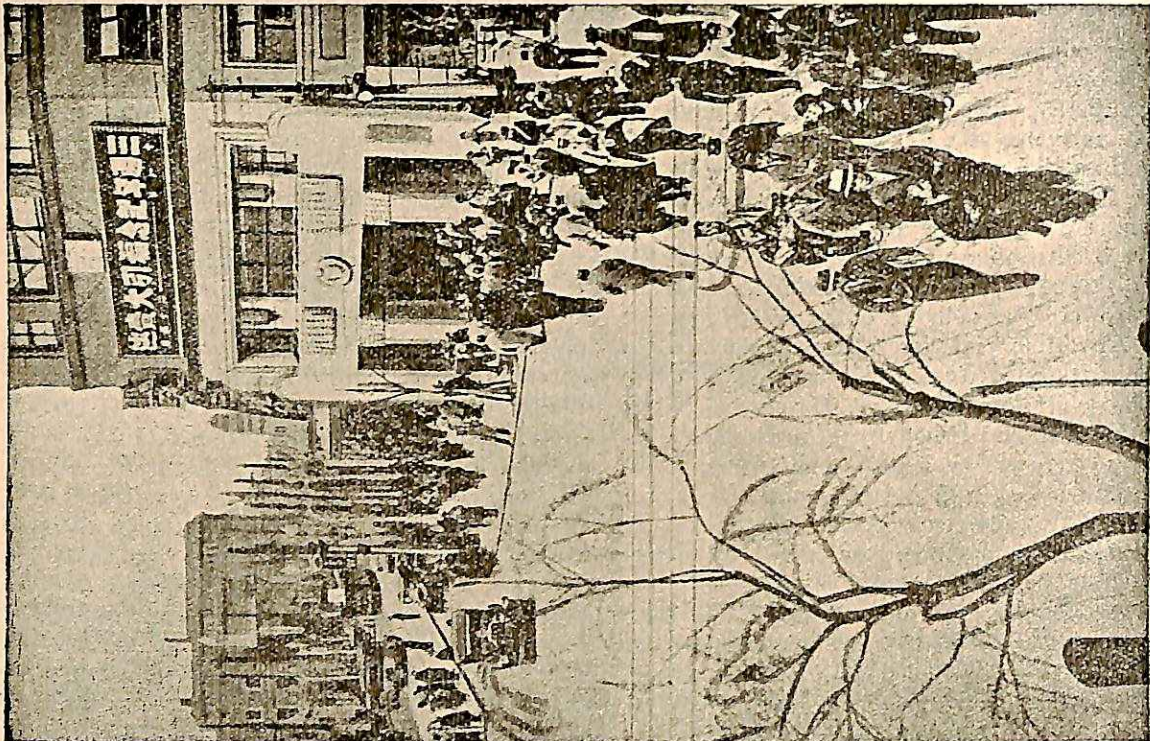
Ἡ ἰαπωνικὴ ἐμπνευσις συνοψίζεται εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Αὐτοκράτορος, πού εἶναι τὸ σύμβολον τῶν παραδόσεων, ταυτοχρόνως ὅμως καὶ ὑποκινητὴς τῶν μεταρρυθμίσεων,

καὶ καταγόμενος ἀπὸ θείαν καὶ αἰωνίαν ὡς ἡ Ἰαπωνία οἰκογένειαν, εἶναι τὸ ἀντικείμενον ἐνὸς σεβασμοῦ συντεθειμένου ἀπὸ τὴν εὐπείθειαν τοῦ ὑπάρχοντος, τὴν στοργὴν τοῦ νιοῦ καὶ τὴν πίστιν τοῦ ὑποτελοῦς. Ἡ θέλησις τοῦ Αὐτοκράτορος ὑπαγορεύει τὴν δημοσίαν ὅπως καὶ τὴν ἰδιωτικὴν ἠθικὴν. Ἀπὸ τοῦ 1891 ἡ εἰκὼν του λατρεύεται ἐπισήμως. Λόγῳ τοῦ μυστηρίου μετὰ τὸ ὁποῖον ἐξακολουθεῖ νὰ περιβάλεται ἡ Ἰαπωνικὴ Αὐλή, εἶνε δύσκολον νὰ γνωρίζωμεν ποίαν προσωπικὴν χρῆσιν ἔκαμεν ὁ Αὐτοκράτωρ Μουτσουχίτο, ἀποθανὼν τὸ 1912, τῆς πολιτικο-θηρησκευτικῆς ταύτης ἐξουσίας, ἡ ὁποία διετηρεῖτο μεθοδικῶς διὰ τῆς διδασκαλίας εἰς τὰ σχολεῖα καὶ εἰς τοὺς στρατώνας. Φαίνεται ὅτι ἔπαιξε ρόλον διαιτητοῦ μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν καὶ τῶν φατριῶν καί, ἀπὸ φιλελεύθερος πού ἦτο εἰς τὰς ἀρχὰς διὰ νὰ χειραφετηθῇ καλύτερον ἀπὸ τὴν σογκουνίαν καὶ νὰ καταστῇ λαοφιλὴς, κατήντησε ὁλονὲν περισσότερον ἀπολυταρχικὸς, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐξουσίαν πού κατέκτησε διὰ τοῦ φιλελευθερισμοῦ του.

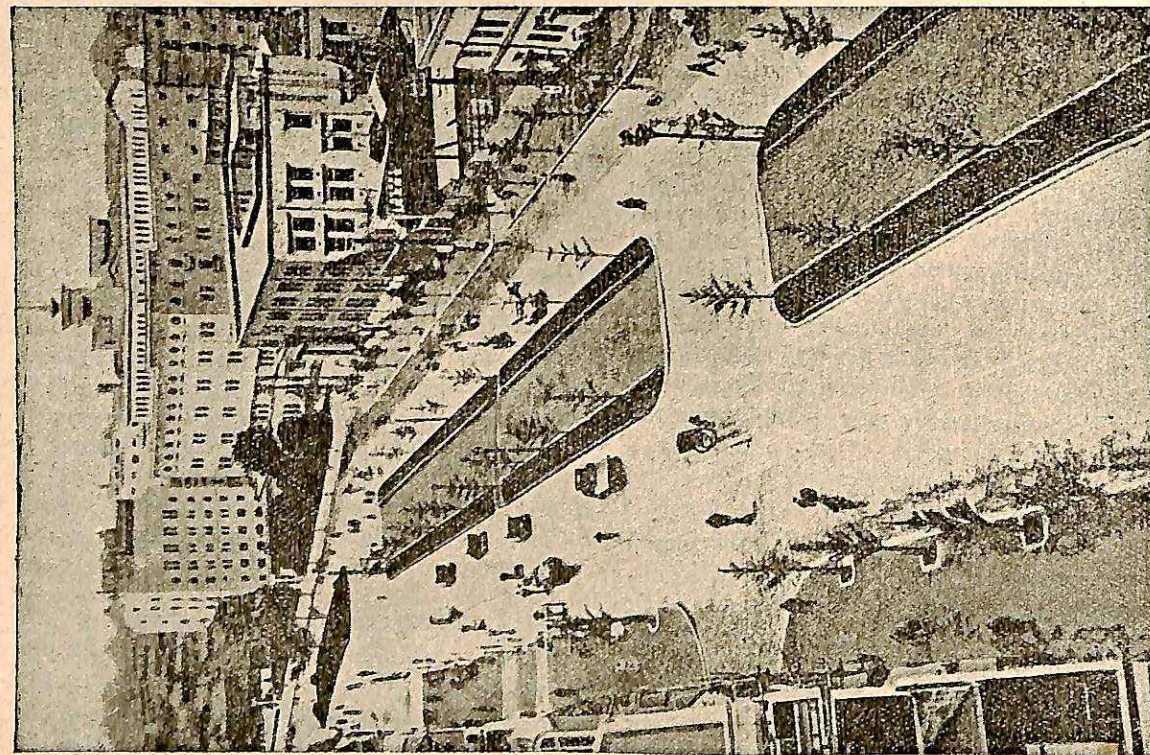
Ἡ δυτικὴ ἐμπνευσις συνίσταται ἰδίως εἰς τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τοῦ ὕλικου πολιτισμοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐφαρμογῶν, τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς συγχρονισμένης διοικήσεως καὶ ἐνὸς μινιμουμ λαϊκῶν ἐλευθεριῶν. Ἡ Ἰαπωνία προσεπάθησε κατ' ἀρχὰς νὰ λάβῃ ἀπὸ κάθε λαὸν τοὺς θεσμούς, πού τῆς ἐφαίνοντο οἱ καλύτεροι· οὕτως, ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ἐνεπνεύσθη τοὺς κώδικας τοῦ δικαίου καὶ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς· ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ τὴν ὁργάνωσιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν· ἀπὸ τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν τὰ τοῦ ναυτικοῦ ἐξοπλισμοῦ της καὶ ἀπὸ τὴν Γερμανίαν τὴν στρατιωτικὴν, πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν συγκρότησιν τοῦ ἔθνους. Ἐξ ἄλλου, ἡ Ἰαπωνία ἤρχισε ν' ἀποστέλλῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μεγάλας ἀποστολάς (ὅπως ἡ ἀποστολὴ τοῦ Γιουκαούρα τοῦ 1871), φοιτητὰς μετανάστας, καὶ νὰ χρησιμοποιῇ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ξένους, διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου εἰσῆγοντο βαθμυδὸν νέαι μεταρρυθμίσεις, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων δίδει σήμερον εἰς τὴν χώραν ἕνα πολὺ πρωτότυπον χαρακτῆρα.

— Τὸ διεθνυτικὸν προσωπικόν.

Εἰς τὰς μεταρρυθμίσεις ταύτας πρωτοστατοῦν διάφοροι ἄνδρες ἀξίας. Ἐξ αὐτῶν ἄλλοι εἶναι κουγκιέ (πρίγκιπες), ὅπως ὁ Σάντγιο (1837-1891), ὁ ὁποῖος, διαδοχικῶς συνωμότης

Μία γωνία του κέντρου της πόλεως.

Ἡ μεγάλη κεντρική δόξ, κατασκευασθείσα τὸ 1923

ἑξόριστος καὶ κατόπιν πρωθυπουργός, προσεπάθησε νὰ διατηρήσῃ ἐκ τῆς παλαιᾶς Ἰαπωνίας, ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ διατηρηθῇ καὶ ὁ Γαϊνιούρα (1825—1883), ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ συνέβηλεν ἐνεργῶς εἰς τὴν πτώσιν τῆς σογκουνίας, ἐπεδίωξε ν' ἀνοίξῃ τὴν χώραν του εἰς τὰς ἰδέας τῆς Δύσεως. Μετ' αὐτοῦ, τὸ μεταρρυθμιστικὸν ἔργον, ἐγονιμοποιήθη ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν μεγάλων φατριῶν.

Ἀπὸ τὴν φατρίαν τῶν Σατσούμα προῆλθον ὁ Χιματζού Σαμιτοῦρο, ὁ Σαϊγκό, ἐπαναστάτης καὶ φεουδαρχικὸς συγχρόνως, ὁ ὁποῖος, συμμαχῶν εἰς τὸ πραξικόπημα καὶ τὸν πόλεμον τῆς τιμωρίας, ἐπανεστάτησε καὶ εὔρε τραγικὸν θάνατον (1877). ὁ Ὁκούμπο περὶ τοῦ ὁποῖου ἐλέχθη ὅτι ἦτο «τὸ κίνητρον καὶ ἡ προσωποποίησις τῆς Παλινορθώσεως», συγχρονισμένον πνεῦμα, μορφωμένος πολιτικός, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη ἀπὸ τοὺς ἐκδικητὰς τοῦ Σαϊγκό· ὁ Κουρόντα, ὁ οἰκονομολόγος Μασσουκάτα, ὁ Μόρι Ἀρινόρι, περιφρονῶν τὴν παλαιὰν Ἰαπωνίαν, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη ἀπὸ ἕναν φανατικὸν (1889), διότι ἐσήκωσε μὲ τὸ μπαστοῦνι τὸν πέπλον ἑνὸς σιντοϊκοῦ ναοῦ. Εἰς τὴν αὐτὴν φατρίαν ἀνήκουν οἱ ναύαρχοι Ἰτο, Τόγκο, Γιαμαμότο, οἱ στρατηγοὶ Κουρόκι, Κασαμούρα καὶ ὁ στρατάρχης Ὁγιάμα, ὁ ὁποῖος παρηκολούθησε μετὰ τοῦ Προσσαικοῦ ἐπιτελείου τὸν πόλεμον 1870—1871, ἐξηματίσας πολλάκις ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπαιξε πρωτεύοντα ρόλον εἰς τοὺς πολέμους κατὰ τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Κίνας.

Ἡ φατρία τῶν Χοχού ἔδωσε τὸν Κίντο Τακανιόχι, ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τοῦ 1868 μέχρι τοῦ 1874, τὸν οἰκονομολόγον καὶ διπλωμάτην Ἰνουγιέ, τὸν στρατηγὸν Κατσούρα, ἰδίως ὅμως τὸν Ἰτο, φιλελεύθερον, εἰρηνόφιλον καὶ ὁπαδὸν τῶν δυτικῶν ἰδεῶν καὶ τὸν Γιαμαγκάτα, ἀντιδραστικόν, φιλοπόλεμον, ἐθνικιστήν. Ὁ Ἰτο (1841—1909), υἱὸς σαμουράϊ, καταφεύγει εἰς Εὐρώπην τὸ 1861, σπουδάζει Ἀμερικανικὴν δημοσιονομίαν (1871), μετέχει εἰς τὴν μεγάλην πρεσβείαν τοῦ 1871—1873, ἐπιχειρεῖ ταξίδιον σπουδῶν τὸ 1882, συντάσσει τὸ Σύνταγμα, γίνεται πολλάκις ὑπουργός καὶ τετράκις πρωθυπουργός, γενικὸς ἀπεσταλμένος εἰς Κορέαν, ὀνομάζεται πρίγκιψ καὶ ἀποθνήσκει, δολοφονηθεὶς παρ' ἑνὸς κορεάτου. Ἀντιθέτως ὁ Γιαμαγκάτα παρουσιάζεται ὡς ἀντιδραστικὸς καὶ милитаристής, ἐχθρὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὸ ὁποῖον μόνον Ἀπαξ ἐπεσκέφθη, ἐγένετο δις πρωθυπουργός,

γός, προσανατολίσας τὴν δρᾶσιν του πρὸς τὸν πόλεμον καὶ τὴν ἀπολυταρχίαν.

Ἡ φατρία τῶν Χιζέν, πλουσία εἰς ρήτορας καὶ εἰς φιλελεύθερα πνεύματα, εἶχεν ὡς ἀρχηγὸν τὸν Ὁκούμα, ὁ ὁποῖος, μολονότι οὐδέποτε ἐγκατέλειπε τὴν Ἰαπωνίαν, χάρις εἰς τὴν ἐγκυκλοπαιδικὴν περιφρονησίαν του, τὴν γωσσομάθειαν καὶ τὸ πνεῦμα του, διεδραμάτισε μέγαν ρόλον, τὸ συνηθέστερον ὡς ἀντιπολιτευόμενος. Ἰδρυτὴς τοῦ προοδευτικοῦ κόμματος (1881), ἐπροκάλεσε τὴν ἐχθρότητα τῶν ἐθνικιστῶν ἕνεκα τῶν παραχωρήσεων, τὰς ὁποίας ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ πρὸς τὰς Δυνάμεις διὰ νὰ ἐπιτίχῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν συνθηκῶν (1888). Κατόπιν δολοφονικῆς ἐναντίον του ἀποπειράς, ὑπέστη ἀκρωτηριασμὸν τοῦ ἑνὸς ποδός. Ἐγένετο πρωθυπουργός τὸ 1898 καὶ τὸ 1914, ἀφιέρωσε τὰς δυνάμεις τῶν γηρατειῶν του εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πανεπιστημίου Οὐασέντα, τὸ ὁποῖον ἔδουσε τὸ 1882.

Τὸ μέγα ὄνομα τῆς φατρίας τῶν Τόζα εἶναι ὁ Ἰταγκάκι, ὁ ὁποῖος ἐνθυμίζει, ἀπὸ τινων ἀπόψεων, τοὺς Γάλλους ἐπαναστάτας τοῦ 1848. Ρήτωρ καὶ στρατηγός, ἰδρύει τὸ 1881 τὸ ριζοσπαστικὸν κόμμα, ἀγωνίζεται ἐναντίον τῆς ἀριστοκρατικῆς καὶ αὐτοκρατορικῆς ὑπεροχῆς, σώζεται ἀπὸ τὴν ἐναντίον του διαπραχθεῖσαν δολοφονικὴν ἀπόπειραν, μετέχει τῶν ὑπουργείων Ἰτο (1896) καὶ Ὁκούμα (1898), συμμαχεῖ μὲ τὴν Κυβέρνησιν ἐκ λόγων πατριωτισμοῦ κατὰ τὰς περιόδους ἐξωτερικῆς κρίσεως, ἀρνεῖται τὸν τίτλον τοῦ μαρκησίου.

Τραγικὰ δυστηχήματα διέκοψαν συχνὰ τὴν ὑπαρξιν τῶν ἐξαιρετικῶν ταύτων ἀνδρῶν καὶ τῶν συνεργατῶν τῶν. Τὰ ἰδεώδη τῶν παρεμφορῶθησαν ἐνίοτε ἀπὸ τὰς φιλοδοξίας τῶν ἢ ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὁπαδῶν τῶν. Αἱ προσπάθειαι ὅμως ὅλων συνετέλεσαν εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἰαπωνίας.

— Ἡ κατάργησις τῶν φατριῶν καὶ ὁ ἀγροτικὸς νόμος.

Τὴν περίοδον τοῦ «Μεϊτζι» (τῆς διαφωτισμένης κυβερνήσεως) ἐγκαινιάζουν δύο μεγάλοι κοινωνικαὶ μεταρρυθμίσεις: ἡ κατάργησις τῶν φατριῶν καὶ ὁ ἀγροτικὸς νόμος.

Ἡ κατάργησις τῶν φατριῶν ἐθεωρεῖτο ὡς ἀποτελεσματικὸν φάρμακον ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς ἐναντίον τῶν καταχρήσεων τῶν φεουδαρχῶν, ἀπὸ τοὺς ἀστοὺς ἐναντίον τῶν προνομίων τῶν εὐγενῶν, ἀπὸ τοὺς συγκεντρωτικοὺς ἐναντίον τοῦ πολιτικοῦ τεμαχισμοῦ τῆς χώρας, ἀπὸ τοὺς νομιμόφρονas ἐναντίον τῶν ἀντι-

πολιτευομένων, από τους πατριώτας έναντιόν της ανεπαρκούς εθνικής ελπίδας έναντι του εξωτερικού, από τους δημοκράτες έναντιόν του ένδεχόμενου μιᾶς ἀντεπαναστάσεως, ἢ ὁποία θὰ κατέστρεφε τὴν ἐκ τῶν ἄνω συντελεσθεῖσαν ἐπανάστασιν. Κατὰ τὸ 1868 ἡ Κυβέρνησις ἀπηγόρευσε εἰς τοὺς δαῖμνόν ἂν ἀπονέμουν τίτλους ευγενείας, νὰ κόπτουν νομίσματα, νὰ συνάπτουν συνθήκας μετ' ἄλλους δαῖμνόν ἢ μετ' ἄλλων ἐξωτερικῶν καὶ τοὺς διέταξε νὰ τροποποιήσουν τὴν διοίκησιν των συμφώνως πρὸς ἐκείνην τῶν αὐτοκρατορικῶν ἐπαρχιῶν, ἀπηγόρευσε δὲ καὶ εἰς τὸν λαὸν νὰ γονυπετῇ πρὸ αὐτῶν. Τὸν Μάρτιον τοῦ 1869 οἱ δαῖμνόν τῶν πιστῶν ἐπαρχιῶν προσφέρουν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τὴν θυσίαν τῶν τίτλων των καὶ τῶν ιδιοκτησιῶν των· ἐντὸς ὀλίγου ἀκολουθοῦνται καὶ ἀπὸ ἄλλους. Τὸ 1869 καὶ 1870 συγχωνεύονται διὰ διαταγμάτων εἰς μίαν τάξιν (τῶν καζοκού), οἱ κουγκιέ (εὐγενεῖς τῆς αὐλῆς) καὶ οἱ δαῖμνόν (μεγάλοι φεουδάρχαι). Εἰς τοὺς δαῖμνόν ἀφέθη ἡ διοίκησις τῆς φαρτίας των, ἐξομοιωθήσαν ὅμως πλέον πρὸς αὐτοκρατορικοὺς ὑπαλλήλους. Τὰ διατάγματα ταῦτα ἐπέβαλον, ὅπως εἰς τὸ ἐξῆς οἱ διορισμοὶ καὶ αἱ προαγωγαί, εἰς τὰς ὁποίας θὰ προέβαινον οἱ δαῖμνόν, ὑποβάλλονται ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τῆς Κυβερνήσεως. Τέλος, μόνον τὸ δέκατον ἐκ τῶν εἰσοδημάτων των ἐπετράπη νὰ εἰσπράττουν οἱ δαῖμνόν.

Ἄλλ' ἡ διαίρεσις τῆς κοινωνίας εἰς φαρτίας (clan) ὑφίστατο ἀκόμη. Ἡ κυβέρνησις, διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὰς ἐξεγέρσεις, ποὺ θὰ ἐπροκάλλη ἡ κατάργησις των, ἐδημιούργησε, κατὰ τὸ 1871, μίαν προσωπικὴν δύναμιν (αὐτοκρατορικὴ φρουρά) καὶ μίαν ἐθνικὴν (καθιέρωσις τῆς ὑποχρεωτικῆς θητείας). Οἱ Σάντζο Όκούμα καὶ Ἰταγκάκι ἰδρύουν μίαν ἐφημερίδα, ἡ ὁποία ὑποβοηθεῖ τὴν κίνησιν πρὸς κατάργησιν τῶν φαρτιῶν. Τέλος, ὁ Αὐτοκράτωρ τὰς καταργεῖ, μεταβάλλων ταύτας εἰς «κέν», δηλαδὴ νομοὺς (29 Αὐγούστου 1871), ἀπαλλάσσει τῶν καθηκόντων των τοὺς δαῖμνόν, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλει ὑποχρεωτικῶς τὴν διαμονὴν εἰς Τόκιο ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, χορηγεῖ εἰς αὐτοὺς μηνιαία ἐπιδόματα καὶ καθορίζει τὰ κέν (σήμερον ὑπάρχουν 47 τοιαῦτα) κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ παλαιὰ διαίρεσις τῶν τιμαρίων. Τὰ μέτρα ταῦτα ἐπροκάλεσαν γενικὴν ἀγαλλίασιν. Ὁ λαὸς ἐφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ καταστρέψῃ τὰ ὀχυρωματικὰ ἔργα τῶν πύργων τῶν φεουδαρχῶν, ἀκόμη δὲ καὶ μερικοὺς ἐξ αὐτῶν τῶν πύργων. Παρέ-

μενεν ὅμως ἀκόμη τὸ πνεῦμα τῆς φαρτίας, τὸ ὁποῖον ἡ τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐφρόντιζε νὰ στρέφῃ πρὸς ὄφελός της, θέτουσα ἀντιμετώπους τὰς μὲν φαρτίας ἐναντίον τῶν δέ, τοὺς σαμουραῖ ἐναντίον τῶν παλαιῶν κυρίων των, τοὺς σαμουραῖ ἐναντίον τῶν σαμουραῖ καὶ νὰ καλῇ εἰς τὰς δημοσίας, λειτουργίας τοὺς ὠφελιμωτέρους ἐξ αὐτῶν.

Πλὴν τῶν μέτρων τούτων, τὰ ὁποῖα ἐστρέφοντο ἐναντίον τοῦ φεουδαρχικοῦ προσωπικοῦ, ἡ Αὐτοκρατορία ἔλαβε καὶ σειράν ἄλλων μέτρων ἐναντίον τῆς φεουδαρχικῆς ιδιοκτησίας διὰ τῶν ὁποίων ἐπεδίωκε νὰ προσεταρσιθῇ τοὺς χωρικοὺς. Κατ' ἀρχήν, τὸ ἔδαφος τῆς χώρας ἐθεωρεῖτο ὡς ιδιοκτησία τοῦ Αὐτοκράτορος. Εἰς τὴν πραγματικότητά ὅμως, τὸ ἔδαφος εὗρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ Αὐτοκράτορος, ἢ τῶν Τοκουγκάνα, ἢ τῶν δαῖμνόν ἢ τῶν ναῶν. Οἱ φεουδάρχαι κατεῖχον τὴν γῆν χωρὶς νὰ δύνανται νὰ τὴν καλλιεργοῦν, οἱ χωρικοὶ τὴν ἐκαλλιεργοῦν χωρὶς νὰ δύνανται οὔτε νὰ τὴν κατέχουν οὔτε ν' ἀπομακρύνωνται ἐξ αὐτῆς. Εἰς τὸ καθεστὼς τοῦτο ἔθεσαν τέλος τρεῖς σειραὶ ἀγροτικῶν νόμων. Ἀφ' ἑνός, ὁ χωρικός ἔλαβε τὸ δικαίωμα (διὰ νόμον 13 Φεβρουαρίου 1872) ν' ἀποκτᾷ καὶ νὰ πωλῇ τὸ ἔδαφος καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς διανομῆς γαιῶν, διευκολύνουσα οὕτω τὸν τεμαχισμόν τῆς ιδιοκτησίας. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἔγγειος ιδιοκτησία ἀπηλλάγη τῶν περιορισμῶν διὰ τῆς καταργήσεως τῶν συντεχνιῶν καὶ τῶν τάξεων, τῆς ἀποδοχῆς ὧλων εἰς ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα, τῆς ἐλευθερίας ἐκλογῆς τῶν καλλιεργειῶν (1871) τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου (1872) καὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῆς ὀρυζῆς (1873). τῆς ἀπογραφῆς τῆς ἔγγειος ιδιοκτησίας, τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀπαλλοτριώσεως διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν. Ἐκ τρίτου καθιερώθη ὁ ἔγγειος φόρος, εἰς ἀντικατάστασιν τῆς φεουδαρχικῆς προσόδου, ἡ ὁποία καταργήθη πλέον, ἀφοῦ ἡ γῆ περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν χωρικῶν· ὁ φόρος οὗτος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὰς πόλεις, αἱ ὁποῖαι πρότερον ἦσαν ἀπηλλαγμέναι αὐτοῦ. Τῇ προτροπῇ τοῦ Όκούμπο καὶ τοῦ Όκούμα, ἡ Κυβέρνησις ἐθέσπισε τὴν ἰσότητά ὧλων ὅσον ἀφορᾷ τὰς φορολογικὰς των ὑποχρεώσεις (1871), τὴν εἰσπραξίν τοῦ φόρου ὅχι εἰς εἶδος, ἀλλ' εἰς χρῆμα (1873), τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ποσοστοῦ τοῦ φόρου (1873), τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐδάφους τῆς Αὐτοκρατορίας (1875—1881), ἀναθεωρηθεῖσαν τὸ 1889. Ἀμεσον ἀποτέλεσμα τῶν μέτρων τούτων ὑπῆρξε διὰ μὲν τὸ Κράτος ἡ βεβαίωσις ἐνός

φόρου εὐτελοῦς καθωρισμένου καὶ πληρωνομένου εἰς χρῆμα διὰ δὲ τοὺς ιδιώτας, ἡ ἀποκατάστασις φορολογικῆς ἰσότητος μεταξὺ πόλεων καὶ ὑπαίθρου, βαρύτερα φορολογία ἀπὸ ἄλλοτε τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν δασῶν καὶ τῶν λειβαδιῶν, ἐλάττωσις κατὰ ἓν πέμπτον τοῦ ποσοστοῦ τῆς παλαιᾶς προσόδου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν καλλιεργησίων γαιῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισεν ὥστε ὁ ἔγγειος φόρος νὰ ἐπιβαρύνῃ σχετικῶς ὀλιγώτερον τὰς νοτιο-ανατολικὰς ἐπαρχίας, αἱ ὁποῖαι προσεχώρησαν εἰς τὸ νέον καθεστὼς, ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας τοῦ Κράτους.

Διὰ τῶν ἀγροτικῶν τούτων νόμων ἡ φεουδαρχία ἔχανε τὴν οικονομικὴν της βάσιν καὶ ἡ μᾶζα τῶν χωρικῶν συνεδέετο στερεῶς μετ' ὁ νέον καθεστὼς. Ἀπὸ οικονομικῆς ἀπόψεως, ὁ τεμαχισμὸς τῶν μεγάλων ιδιοκτησιῶν καὶ ἡ παρχώρησις των εἰς τοὺς καλλιεργητὰς των συνετέλεσεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἀποδόσεως τῆς γῆς (αἱ σιτοδεῖαι ἔγιναν σπανιότεραι), καθὼς καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ (ὁ ὁποῖος ἀπὸ δύο αἰῶνων παρέμενε στάσιμος εἰς τὰ 30 ἑκατομμύρια). Εἶναι ἀληθές, ὅτι πολλοὶ χωρικοὶ, ἀποκτήσαντες τὸ κτήμα των ἄνευ προσπαθείας, δὲν ἦσαν εἰς θέσιν ν' ἀντιληφθοῦν τὴν ἀξίαν του, παρέμειναν ἀδρανεῖς καὶ ἀπρονοήτοι, ἔκαμαν ἐλαχίστας ἐκχερώσεις ἀνήρχετο εἰς 14, 37 %, ἐκχεώθησαν, ἀναγκασθέντες τέλος νὰ ἐκχωρήσουν τὰ κτήματά των εἰς τοὺς τοκογλύφους. Ἐντὸς εἴκοσιν ἐτῶν τὸ σύνολον τοῦ ἐδάφους ἠλλαξε χεῖρας καὶ τὸ 1904 τὸ ἥμισυ τῶν γαιῶν ἐκαλλιεργεῖτο καὶ πάλιν κατὰ τὸ κολλητικὸν σύστημα.

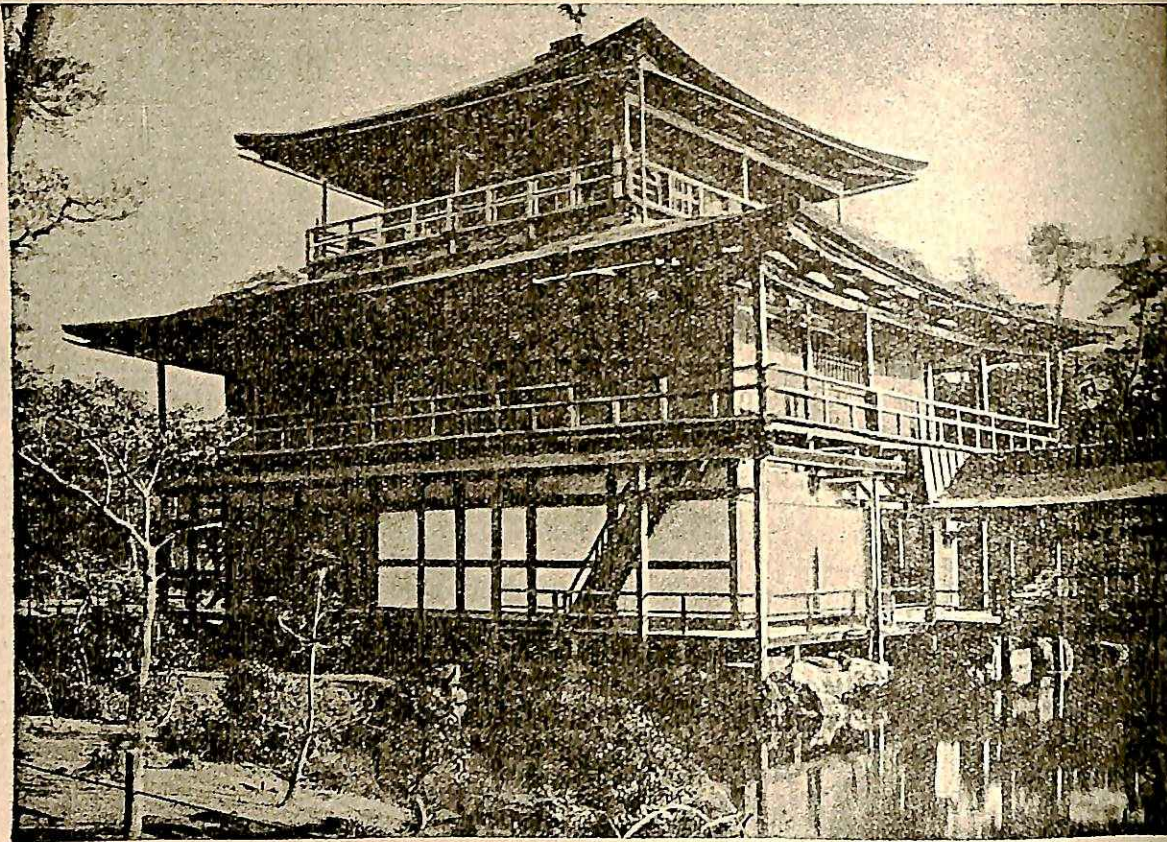
Ἀπὸ δημοσιονομικῆς ἀπόψεως, ὁ χωρικός ἠλίπizen ὅτι θὰ δυνηθῇ ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ ἔγγειου φόρου, ὅπως ἀπηλλάγη καὶ τῆς φεουδαρχικῆς προσόδου, ἡ ἐπιδιώξις του δὲ αὕτη ἀπετέλεσεν ἓν ἀπὸ τὰ κύρια χωρικηριστικὰ τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς. Ἐξ ἄλλου, τὸ Δημόσιον Ταμεῖον εὐρέθη ὑπερβαραμένον μετὰ τὰς συντάξεις τῶν τέως ιδιοκτητῶν. Ἡ κυβέρνησις, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν μεταβίβασιν τῶν γαιῶν, εἶχε χορηγήσει, λόγῳ ἀποζημιώσεως, συντάξεις εἰς τοὺς ιδιοκτῆτας τῶν ὁποίων ἡ γῆ ἀπηλλοτριώθη. Ἐπίσης, ἡ δήμευσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων εἶχεν ὥς συνέπειαν τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὸν προϋπολογισμόν κονδυλίων ὑπὲρ τῶν βουδιστικῶν καὶ σιντοϊστικῶν ναῶν. Τέλος, ἐνεγράφησαν ἄλλα κονδύλια πρὸς πληρωμὴν τῶν ἀποζημιωθέντων τῶν δαῖμνόν καὶ τῶν

σαμουραῖ. Τὸ ποσὸν τῶν ὑποχρεώσεων τούτων τοῦ δημοσίου ὁμοῦ μετὰ τῶν συντάξεων διὰ παρασχεθείσας ὑπηρεσίας (παλαίμαχοι τῶν ἐμφυλίων πολέμων, ὑπερασπισταὶ τοῦ νέου καθεστώτος), ἀπερρόφα τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ ἔγγειου φόρου, δηλαδὴ τὸ τρίτον τῶν συνολικῶν ἐσόδων. Τὸ φορτίον ἦτο βαρύτερον καὶ ἡ κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ τὸ ἐλαφρύνῃ (1873), προβαίνουσα εἰς μετατροπὴν τῶν συντάξεων καὶ χρησιμοποιοῦσα πρὸς τοῦτο τὰ διαθέσιμα ποσὰ τοῦ συνομολογηθέντος εἰς Λονδίνον δανείου 7%.

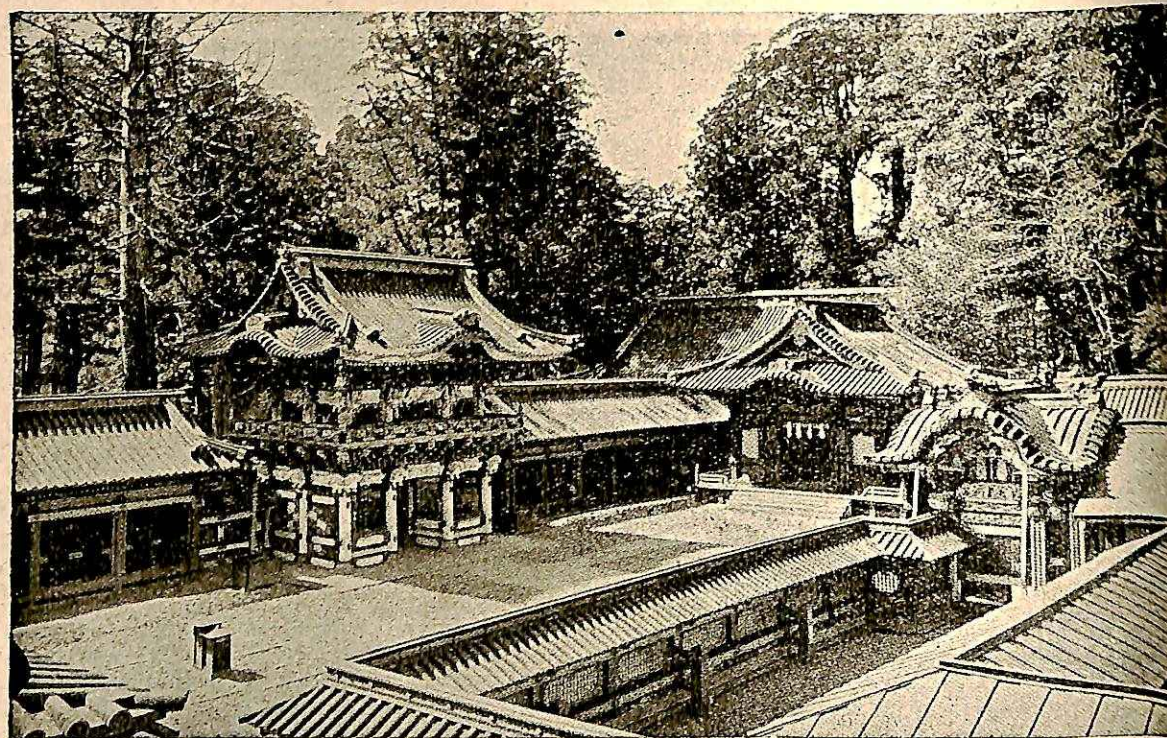
Αἱ μικραὶ συντάξεις ἐξωφλήθησαν ὁλοσχερῶς διὰ τῆς καταβολῆς ἐνὸς κεφαλαίου, πληρωτέου κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς χρῆμα καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἥμισυ εἰς κρατικὰ χρεώγραφα πρὸς 8 %. Αἱ μεγαλύτεραι συντάξεις ἐξηγοράσθησαν διὰ τῆς παραχωρήσεως ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως γαιῶν εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας των, μετ' ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ φόρου ἐπὶ ὠρισμένα ἔτη τῶν ἀκαλλιεργητῶν γαιῶν. Αἱ ἐξαγοραὶ αὗται τῶν συντάξεων ἦσαν προαιρετικαί. Διὰ νὰ τὰς ἐπιτύχουν ὅμως ἐπέβαλον (1873) προοδευτικὸν φόρον ἐπὶ τῶν συντάξεων φθάνοντα μέχρι 30 %. Ἄλλ' ἡ κυβέρνησις, εὐρίσκουσα λίαν δαπανηρὰν εἴτε τὴν πληρωμὴν, εἴτε τὴν ἐξαγορὰν τῶν συντάξεων, ἔλαβε ριζικώτερα μέτρα. Μιέτρεψε (1875) τὰς συντάξεις ποὺ κατέβλεπεν εἰς οὐζὶ εἰς συντάξεις πληρωνομένας εἰς χρῆμα, ὑπολογιζομένας ὅμως εἰς χαμηλοτάτην τιμὴν οὐζιοῦ. Κατόπιν, ἀφοῦ ἐπρονόησε ν' ἀφοπλίσῃ τοὺς σαμουραῖ, ἀπαγορεύσασα νὰ φέρουν τὰς δύο σπάθας (1876), διέταξε τὴν μετατροπὴν ὧλων τῶν συντάξεων εἰς ἐντόκους τίτλους. Διὰ τὰς κληρονομικὰς συντάξεις ὁ τόκος ἐκυμαίνετο ἀπὸ 5 - 7 % ἐπὶ κεφαλαίου ἴσου πρὸς 5 - 14 ἐτῶν σύνταξιν.

Τὸ ἐπιτόκιον καὶ τὸ ποσὸν τῆς κεφαλαιοποιήσεως ἦσαν τόσον μεγαλύτερα, ὅσον ἡ σύνταξις ἦτο μικρότερα. Μικρότερα ποσὰ ἐδόθησαν εἰς τὰς παροδικὰς συντάξεις. Τὸ σύνολον τῶν τοιαύτης κατηγορίας εἰσοδημάτων ἀνῆλθεν εἰς 318.000. Ἡ ἐξόφλησις τῶν προσόδων των ἐπερατώθη τὸ 1906.

Οὕτω διὰ σειράς ἐπαναστατικῶν μέτρων ἡ φεουδαρχία, ἀφοῦ ἐστερήθη τῶν γαιῶν της, ὑπέστη καὶ μερικὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν λόγων ἀποζημιώσεως χορηγηθεισῶν συντάξεων. Ἡ αὐτοκρατορία τὴν ἐξεργάζετο καὶ τὴν κατέστρεψε, ἀφοῦ τὴν ἐχρησιμοποίησεν ἐναντίον τῆς σογκουνίας. Ἐκ τῶν σαμουραῖ, ἄλλοι προσεχώρησαν εἰς τὸν ἰσχυρότερον καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς

Ὁ ναὸς τοῦ Κινκακούγι ἐν Κιότο.

Ὁ ναὸς τοῦ Νίκκο (17^{ος} αἰών).

θέσεις καὶ ἄλλοι, ἐρεθισμένοι, ἄνευ πόρων, κατέστησαν ὁπαδοὶ ταραχῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ ἐξεγέρσεων εἰς τὴν ὑπαιθρον.

Ἡ κυβέρνησις προσεπάθησε κατ' ἀρχὰς νὰ συμβιβασθῇ μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῶν μεταρρυθμίσεων, τῶν ὁποίων ἡ δυσφορία συνεχῶς ἤϋξανε. Ὄταν καθιερώθῃ ἡ ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ θητεία (1872), οἱ Σατσούμα διεμαρτρήθησαν ἐναντίον τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ συγχρόνως μέτρου τούτου, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπερροῦατο ἡ στρατιωτικὴ τάξις ὑπὸ τοῦ ἔθνους. Ὄταν δὲ ὁ Αὐτοκράτωρ, τῇ συμβουλῇ τοῦ Γιονακούρα, ἠρονήθη ν' ἀποστείλῃ στρατεύματα εἰς Κορέαν, οἱ ἐχθροὶ τῶν μεταρρυθμίσεων ἐχρησιμοποίησαν ὡς πρόσχημα τὴν ἀδριάνειαν ταύτην εἴτε, ὅπως ὁ Σαϊγκό, διὰ ν' ἀποχωρήσουν ἐκ τῆς κυβερνήσεως, εἴτε διὰ νὰ τραυματίσουν τὸν Γιονακούρα (1874), εἴτε διὰ νὰ ὑποβάλουν ἀναφοράς πρὸς διατήρησιν τῆς στρατιωτικῆς τάξεως, εἴτε διὰ νὰ ἐπαναστατήσουν εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν Χιζέν (ἡ ἐξέγερσις κατεστάλη καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἔτε ἀπεκεφαλίσθη (1874). Διὰ νὰ καθησυχάσῃ τὴν ἀντιπολίτευσιν ἡ κυβέρνησις ὑπεσέθη νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὸ κοινοβουλευτικὸν καθεστῶς καὶ ὀργανώσῃ τὴν ἀποστολὴν τῆς Κορέας, ἡ ὁποία ἐξανογκάζει τὴν χρεοσύντησιν ν' ἀνοίξῃ τοὺς λιμένας τῆς εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Ἰαπωνίας (1876). Ταῦτοχρόνως ὁμοῦ περιορίζει τὰς ἐλευθερίας τοῦ τύπου (1875). Ὄταν, τὸ 1876, ἡ κυβέρνησις διατάσσῃ τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν σαμουράϊ καὶ τὴν μετατροπὴν τῶν συντάξεων τῶν, ἡ ἐπαναστατικὴ ἐξέγερσις γενικεύεται καὶ κατεστάλη μὲν εὐκόλως εἰς τὰς περιφέρειας Χιζέν καὶ Χοκού, προσέλαβεν ὁμοῦς ἀπειλητικὰς διαστάσεις εἰς Σατσούμα. Ἐκεῖ εἶχεν ἀποσυρθεὶ ἀπὸ τοῦ 1873 ὁ Σαϊγκό, ὁ ὁποῖος συνεκέντρισε περὶ ἑαυτὸν, εἰς μίαν μεγάλην μυστικὴν ἐταιρείαν, 20.000 ὁπαδῶν, ὁργανωμένων εἰς λέσχας, ἀδελφότητας, στρατιωτικὰς σχολὰς, σχολικὰς ἐταιρείας, οἱ ὁποῖοι ἐξησκούντο εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ὅπλων καὶ τῶν τηλεβόλων, ἐκάλουν ξένους ἐκπαιδευτὰς, ὠχύρωναν τὸ Καγκοχίμα καὶ ἐξήγειραν τὴν παλαιὰν Ἰαπωνίαν. Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1877 ἀπέστειλε εἰς Καγκοχίμα ἐν πλοίον, διὰ νὰ προβῇ εἰς κατάσχεσιν μιᾶς ἀποθήκης ὀπῶν. Τὸ πλοῖον δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν του.

Ἐκ παραλλήλου, διεδόθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάτισε νὰ δολοφονήῃ τὸν Σαϊγκό. Ἡ φατρία τῶν Σατσούμα ἐξηγέρθη. Ὁ Σαϊγκό, ἐπὶ κεφαλῇ 14.000 σαμουράϊ, βαδίζει πρὸς

βορρᾶν, φράσσεται ὁμοῦ δ ὁ δρόμος τοῦ ἀπὸ 35.000 αὐτοκρατορικοῦ στρατιώτου. ἐνισχυμένους ἀπὸ 18.000 ἀστυνομικοῦς. Ἀναγκάζεται νὰ στραφῇ πρὸς ἀνατολὰς, ὑπολογίζων ἐπὶ τῆς βοήθειας τῶν Τόξα, ἀλλ' 8.000 ἐκ τῶν ἀνδρῶν τοῦ περικυκλώνονται εἰς Νομπεόκα. Στρέφεται κατόπιν πρὸς νότον, διέρχεται νικηφόρως τὸ Ὄσουμι καὶ καταλαμβάνει θέσεις παρὰ τὸ Καγκόχα, τοῦ ὁποῖου ὁ λιμὴν κατελήφθη, παρεδόθη καὶ ἀνεκατελήφθη ἀπὸ τὰ στρατεύματα τοῦ Αὐτοκράτορος. Τὸ στρατόπεδόν του ὁμοῦ, ἐγκατεστημένον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου Χιραγιάμι, περικυκλώθη καὶ κατελήφθη. Ὁ Σαϊγκό ἠνοιξε τὴν κοιλίαν του καὶ οἱ φίλοι του τὸν μιμνῶνται (Σεπτέμβριος 1877). Ἡ ἐξέγερσις τῶν Σατσούμα ἐστοίχισεν εἰς τοὺς ἐξεγερθέντας 7.000 νεκροὺς καὶ 11.000 τραυματίας, εἰς δὲ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς 6.000 νεκροὺς καὶ 10.500 τραυματίας. Περίπου 43.000 πρόσωπα κατεδιώχθησαν εἰς τοὺς περισσότερους ἐδόθη χάρις. Οἱ ἐπαναστάται ἐξεδικήθησαν δολοφονήσαντες τὸν Ὄκούμπο τὴν 14^{ην} Μαΐου 1878.

Ἀπαλλαγείσα τῆς σφοδρᾶς ἀντιπολιτευσῆς ἡ Μοναρχία προσεταιρίσθη, κατὰ τὴν διάδοειαν τῶν δώδεκα τελευταίων ἐτῶν (1878—1890), τοὺς συντηρητικοὺς διὰ τῆς ἀντιστάσεώς τῆς ἐναντι τῶν αἰτημάτων τῶν φιλοσπαστῶν, θὰ ἱκανοποιήσῃ ὁμοῦ καὶ τοὺς φιλελευθέρους διὰ τῆς ἐπεξεργασίας ἐνὸς Συντάγματος. Ἀπὸ τοῦ 1875 — 1885 τὸ κυβερνητικὸν προσωπικὸν ἀντικατεστάθη πολλάκις. Ἀποχωροῦν διαδοχικῶς ὁ Γιονακούρα (ἀποθανὼν τὸ 1883), ὁ Σάντζο (παραιτηθεὶς τὸ 1885), οἱ Ἰτο, Ἰνουγιέ, Ὄκούμα, Κουρόντα, Σαϊγκό, Τσουγκουμίτσι. Κατὰ τὴν περιόδον ταύτην, ἀναπτύσσεται ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις, δημιουργοῦνται τὰ Γενικὰ Συμβούλια (1878), αἱ πολιτικαὶ ἐνώσεις καὶ αἱ ἐφημερίδες λαμβάνουν μίαν ὥθησιν περιωρισμένην, εἶναι ἀληθές, διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ δικαιώματος τοῦ συνέχεσθαι (1880) καὶ τῆς ἐλευθεροτυπίας (1883). Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1885 παρουσιάζεται τὸ πρῶτον ὁμοιογενὲς ὑπουργεῖον μὲ ἐπὶ κεφαλῇ πρῶτον τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Τὸ πρῶτον ὑπουργεῖον Ἰτο (Δεκ. 1885—1888), τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει μέλη τῆς φατρίας Χοκού (Ἰτο, Ἰνουγιέ, Γιαμαγκάτα) καὶ Σατσούμα (Ματσουκάτα, Ὄγιάι) χωρίζει τοὺς ἐπαναστάτας (κανονισμὸς ἐναντίον τῶν μυστικῶν ἐταιρειῶν (1887) ἀπὸ τοὺς φιλελευθέρους (βελτίωσις τοῦ καθεστώτος τοῦ τύπου 1887 καὶ εἴσοδος τοῦ Ὄκούμα εἰς

τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν 1888) καὶ ἐργάζεται διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν συνθηκῶν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀναδιοργάνωσιν. Μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Μυστικοσυμβουλίου, μὲ πρόεδρον τὸν Ἰτο, ἐσχηματίσθη τὸ ὑπουργεῖον Κουρόντα (1888—1889), κατηγορήθη ὅμως ὅτι προέβη εἰς ὑπερβολικὰς παραχωρήσεις πρὸς τοὺς ξένους, χάριν τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν συνθηκῶν ὁ Ὁκούμα, κατόπιν δολοφονικῆς ἐναντίον τοῦ ἀποπέρας, παραιτεῖται, συμπαρασύρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ὁλόκληρον τὴν κυβέρνησιν. Ὀλίγον κατόπιν, ἡ ἐναρξίς τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγ-

ματος, ἐγκαινιάζει τὴν συνταγματικὴν περιόδον τῆς Ἰαπωνίας.

Εἰς διάστημα μικρότερον τῶν σαράντα ἐτῶν (1853—1890), ἡ Ἰαπωνία, δι' ἑνὸς ἰσχυροῦ τινάγματος καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Δύσεως, ἔφερεν εἰς αἵσιον πέρας, διὰ μέσον δολοφονιῶν, πραξικοπημάτων καὶ αἱματηρῶν ἐξεγέρσεων, μίαν βαθεῖαν πολιτικὴν, οἰκονομικὴν, θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν μεταμόρφωσιν. Καὶ ἀφοῦ εἶδομεν τὴν καταστροφικὴν πλευρὰν τοῦ ἔργου τούτου, ἃς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὸ ἔργον τῆς θετικῆς δημιουργίας.

II.— Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

— Ἡ δημοσίευσίς τοῦ Συντάγματος.

Τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1889, ὑπὸ τὸ ὑπουργεῖον Κουρόντα, ὁ Αὐτοκράτωρ ἐδημοσίευσεν τὸ Σύνταγμα. Ὁ λόγος τοῦ Στέμματος, ὁ ὁποῖος τὸ συνώδευεν, ἐπεζήτηε νὰ συμφιλώσῃ τὴν ριζικὴν ταύτην καινοτομίαν μὲ τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν παράδοσιν σεβασμόν, πού ἦτο ὁ λόγος τῆς υπάρξεως καὶ τὸ θεμέλιον τῆς δυναστείας. Ἐάν ὁ Αὐτοκράτωρ παρεχώρει ἐν Σύνταγμα, τοῦτο ἔπραττε, ἔλεγεν, «διὰ νὰ καταδείξῃ περισσότερον τὴν ἀξίαν τῶν ἐντολῶν, τὰς ὁποίας ἐκληροδότησεν ὁ αὐτοκρατορικὸς ἵδρυτής τοῦ οἴκου μας», ὠρκίζετο δὲ ὅτι «θὰ διετήρη τὴν ἀρχαίαν μορφήν τῆς κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπρωφύλασεν ἀπὸ πάσαν παρέκκλισιν». Ὁ πρίγκιψ Ἰτο, γράφει εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος σχόλια, τὰ ὁποία συνένταξε: «Τὸ Σύνταγμα εἶναι ὁ καρπὸς τῆς προσωπικῆς ἀποφάσεως τῆς Α. Μεγαλειότητος, ληφθείσης συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας, πού τοῦ μετέδωσαν οἱ πρόγονοί του... Ὁ ἱερός θρόνος ἐγκαθιδρύθη καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ οὐρανοὶ ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τὴν γῆν. Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ, θεῖος καὶ ἱερός». Ἡ θεωρία αὕτη, τόσον ἐναντία πρὸς τὸ Σύνταγμα, παραμένει ἡ βῆσις τῆς ἐπισήμου διδασκαλίας. «Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι ἡ αἰσθητὴ ἐνσωμάτωσις τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς» (Νιτομπέ). Ἐναντίον τῆς ἀντιλήψεως ταύτης διευπλώθησαν ἐπιφυλάξεις καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους πλεστων διαφωτισμένων Ἰαπῶνων, περισσότερον δὲ ἀκόμη ἐκ μέρους ξένων ἐγκατεστημένων εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Ἡ Ἰαπωνικὴ ἐφημερίς «Japan weekly Chronicle» ἔγραψεν εἰς τὸ φύλλον τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1908: «Μάλιστα, ὁ ἀρχεὶς ἀσ. ἡμος αὐτὸς ἀνθρωπῶκος, ὁ κοντόχονδρος,

κοιλαρᾶς, γενειαφόρος, ἀγροῖκος, ὁ ὁποῖος περνάει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ζωῆς του καθισμένος σταυροπόδι ἐπάνω εἰς μίαν ψάθραν, εἶναι ὁ Ἐνσαρκωμένος, πού κατήλθεν ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς!».

Τὸ Σύνταγμα περιλαμβάνει ἑπτὰ τίτλους, ἀναφερομένους: εἰς τὸν Αὐτοκράτορα (εἶναι ἱερός καὶ ἀπαραβίαστος, κηρύσσει τὸν πόλεμον καὶ συνομολογεῖ εἰρήνην, διοικεῖ τὸν στρατόν, διορίζει καὶ παύει τοὺς ὑπαλλήλους, συγκαλεῖ ἀναβάλλει ἢ διαλύει κατ' ἀρέσκειαν τὴν Δίαιταν, δύναται ν' ἀκυρώσῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς Διαιτῆς, καί, κατὰ τὴν ἀπουσίαν της, νὰ ἐκδώσῃ διατάγματα ἔχοντα ἰσχύν νόμου)· εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τι καθήκοντα τῶν ὑψηλῶν· εἰς τὴν ὁργάνωσιν τῆς Διαιτῆς (περιλαμβάνει δύο Βουλὰς: τὴν Βουλὴν τῶν Μεγιστάνων καὶ τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων· ἀμφότεραι ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοβουλίας εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεων· νομοσχέδιον ἀπορριφθὲν παρὰ τῆς μιᾶς Βουλῆς δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ ἐκ νέου διαρκούσης τῆς ἰδίας συνόδου· ἡ Δίαιτα συνεδριάζει κατ' ἐλάχιστον τρεῖς μῆνας τὸ ἔτος)· εἰς τὸ Μυστικοσυμβούλιον· εἰς τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν (διάρκεις τῆς δικαστικῆς ἀπὸ τῆς διοικητικῆς λειτουργίας, δημοσιότης τῶν συνεδριάσεων, ἀμετάθετον τῶν δικαστῶν)· εἰς τὸν προϋπολογισμόν (τὰ δάνεια καὶ οἱ νέοι φόροι ψηφίζονται παρὰ τῶν Βουλῶν· ὁ προϋπολογισμὸς ψηφίζεται κατ' ἔτος, ἄλλως ἢ Κυβερνήσις ἐφαρμόζει τὸν προϋπολογισμόν τοῦ προηγουμένου ἔτους· αἱ ψηφισθεῖσαι ἤδη δαπάναι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν δὲν δύνανται νὰ ἐλαττωθῶν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Κυβερνήσεως)· εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συν-

τάγματος (τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἀναθεωρήσεως ἐπιφύλαξεν εἰς ἑαυτὸν ὁ Αὐτοκράτωρ).

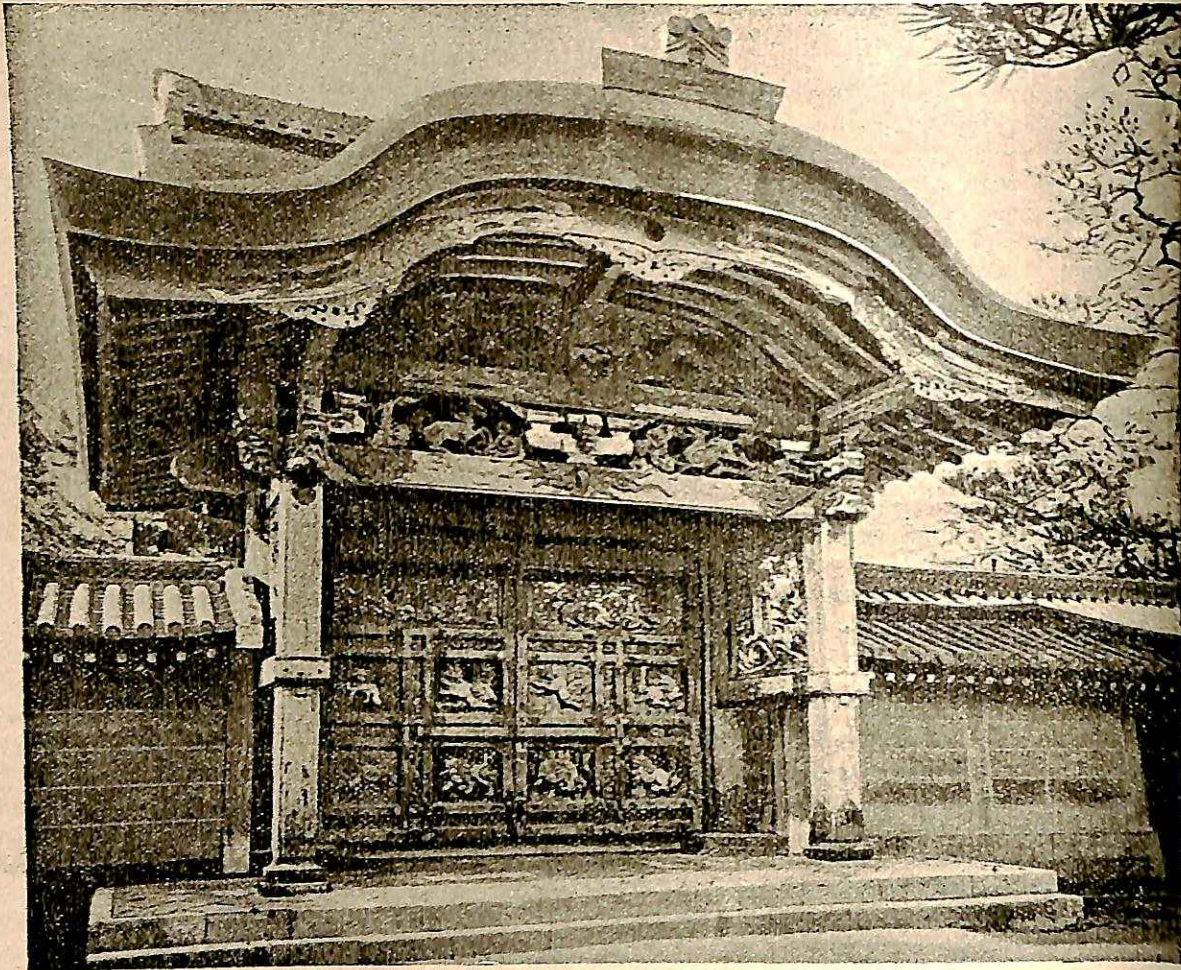
Ἐπίσης, τὸ 1889, ἐξεδόθησαν διατάγματα σχετικὰ μὲ τὸν αὐτοκρατορικὸν οἶκον (ἡ περιουσία τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐκτιμηθεῖσα εἰς ἄνω τοῦ ἐνὸς δισεκατομμυρίου γιέν, ἀπηλλάγει παντὸς φόρου), τὴν Βουλὴν τῶν Μεγιστάνων, ἀποτελουμένην ἀπὸ μέλη κληρονομικὰ (ἴλοι οἱ ἐκ καταγωγῆς πρίγκιπες, δοῦκες καὶ μαρκήσιοι) καὶ μὴ κληρονομικὰ (ἰσόβια μέλη διοριζόμενα παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος, ἀντιπρόσωποι ἐκλεγόμενοι δι' ἑπτὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ: εὐγενεῖς, ἀντιπρόσωποι ἐκλεγόμενοι δι' ἑπτὰ ἔτη ἀπὸ τοὺς δεκαπέντε ἰσχυροτέρους φορολογουμένους ἐκάστου νομοῦ, τῶν ὁποίων ἡ ἐκλογὴ ὑπόκειται εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐγκρίσιν), λαμβάνοντα ἀποζημίωσιν κυμαινομένην ἀπὸ 10 000—40 000 γιέν. Τῆς Βουλῆς τῶν Μεγιστάνων οἱ πρόεδροι καὶ ἀντιπρόεδροι διορίζονται παρὰ τοῦ Μονάρχου. Ἄλλο διάταγμα ἐπρόβλεψε τὰ τῆς συγκροτήσεως τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων· τὰ μέλη ταύτης ἐκλέγονται διὰ ψηφοφορίας κατὰ εὐρείας περιφέρειας καὶ ἀπὸ τοῦ 1919 κατὰ στενὴν περιφέρειαν ἀναδεικνύουσιν ἓνα βουλευτήν. Ἐκλογεῖς εἶναι οἱ συμπληρώσαντες τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν καὶ ἐγκατεστημένοι ἀπὸ ἐνὸς τουλάχιστον ἔτους εἰς τὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν, πληρώνοντες δὲ φόρον τουλάχιστον 15 γιέν, ἐλαττωθέντα τὸ 1902 εἰς 10 καὶ τὸ 1919 εἰς 3 γιέν. Οἱ στρωτικτοὶ στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, οἱ δὲ ἱερεῖς, δικασταὶ καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγεσθαι. Μέχρι τοῦ 1900 ἡ ψηφοφορία δὲν ἦτο μυστική, ἀλλὰ φανερά, τοῦ ἐκλογέως ὑποχρεώμενου νὰ ὑπογράψῃ τὸ ψηφοδέλτιον. Ἡ θητεία τῶν βουλευτῶν ἦτο τετραετής. Οἱ βουλευταὶ ἐλάμβανον ἀποζημίωσιν, αὐξηθεῖσαν κατὰ τὸ 1899. Ὁ πρόεδρος καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐξελέγετο παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος ἐκ καταλόγου ὑποψηφίων, τὸν ὁποῖον συνέτασεν ἡ Βουλὴ. Τέλος, ἄλλο διάταγμα καθώρισε τὰ τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ, ὁρισθείσης τῆς 1 Ἀπριλίου ὡς τῆς ἀρχῆς τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους.

Τὸ σύνταγμα τοῦτο ἀκολουθοῦν τὸ παλαιὸν Πρωσικὸν πρότυπον, ἐλαχίστην θέσιν παρεῖχεν εἰς τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας καὶ τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν σύστημα. Ἐπὶ πλέον, ἡ κυβέρνησις ὄχι μόνον δὲν ἐφρόντισεν ν' ἀναπτύξῃ τὴν πολιτικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν Ἰαπῶνων, ἀλλὰ καὶ πολλάκις προέβη εἰς ἀναστολὴν τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ συνέχεσθαι, τοῦ

συνεταιρίζεσθαι καὶ τῆς ἐλευθεροτυπίας. Μέγα μέρος τῶν πολιτῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς περιορίσθη ἅπαξ διὰ τῆς ἀπογραφῆς, δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας. Τὸ τρίτον περίπου τῶν ἐκλογέων δὲν κάμνει χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου. Δὲν ὑπάρχει ἐκλογικὸν πείσμα, δὲν ὑπάρχουν σταθερὰ προγράμματα. Αἱ ἐκλογικαὶ ἐκστρατεῖαι στοικίζουσιν πολὺ. Τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς πολλοὶ ἐκλογεῖς πρὶν ῥίψουν τὸ ψηφοδέλτιόν των, ἐγγράφουν τὴν ὑπόθεσιν των περὶ ψηφίσεως ὠρισμένου ὑποψηφίου εἰς κατάστιχα, τὰ ὁποῖα κρατοῦν εἰδικοί ἐκλογικοὶ πράκτορες· ἡ ἐγγράφη αὕτη ἰσοδυναμεῖ μὲ συναλλαγματικὴν ἐκδιδόμενην μὲ πληρωτὴν τὸν ὑποψήφιον. Συχνὰ καταδιώκονται οἱ δωροδοκοῦντες καὶ οἱ δωρολήπται, ἰδίως ἂν εἶναι ἀντιπολιτευόμενοι. Τὰ ὑπερβολικὰ ἔξοδα τῆς ἐκλογῆς ἐξηγοῦν τὸ φαινόμενον, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς παλαιούς βουλευτὰς ἐγκαταλείπουν τὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον δὲν δύνανται νὰ διεξαγάγουν νικηφόρος ἐλλείψει χρημάτων. Εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1908 ἐπὶ 300 ἐκλεγέντων μόνον οἱ 162 ἦσαν μέλη καὶ τῆς προηγουμένης Βουλῆς. Ἡ ἀσάθεια αὕτη τοῦ προσωπικοῦ βλάπτει τὸ κύρος καὶ τὴν πείραν τῆς Βουλῆς.

— Τὰ πολιτικὰ κόμματα.

Μέχρι τοῦ 1890 τὰ κόμματα ἀπετελοῦντο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ παλαιούς σαμουραῖ, διηρημένους εἰς φατρίας, οἱ ὁποῖοι ἠγωνίζοντο διὰ τὴν κατάληψιν τῶν δημοσίων θέσεων καὶ τῶν προνομίων, τὰ ὁποῖα συνεπάγεται ἡ κατοχὴ τῆς ἐξουσίας. Ἦσαν ὀλιγώτερον κόμματα καὶ περισσότερον πελατεῖαι, εὐπαθεῖς εἰς τοὺς προστάτας των, οἱ ὁποῖοι ἔδρων εἴτε προσκαίρως ὡς μέλη κυβερνήσεως τινός, εἴτε ἰσοβίως εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν παλαιῶν (γκιένρος), οἱ ὁποῖοι ἦσαν προσωπικοὶ καὶ ἐμπιστοὶ φίλοι τοῦ Αὐτοκράτορος. Οὕτως, οἱ Ἰτο, Γιαμαγκάτα, Ἰνουγιέ (φατρία Χοχού) καὶ οἱ Κουρόντα, Ματσουκάτα, Ὀγιαμά (φατρία Σατσούμα) διωρίσθησαν γκιένρος. Ἡ εὐνοία τῆς ὁποίας ἀπῆλανον αἱ δύο αὗται φατρίαι, ἀπεμάκρυνεν ἐξ αὐτῶν μέρος τῆς ἀστικῆς τάξεως πού εἶχεν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν μεγάλων ὀξωμάτων, καθὼς καὶ ἄλλας φατρίας, ἰδίως δὲ τὰς φατρίας Χιζέν (Ὁκούμα) καὶ Τόζα (Ἰταγκάκι). Ἡ ἀντιπολίτευσις τοῦ Ἰταγκάκι, φλογεροῦ δημοκράτου, ἐξεδηλώθη διὰ τῆς ἰδρύσεως μιᾶς πολιτικῆς ἐταιρείας (1874), διὰ τοῦ παζαρεύματος τῆς ὑποστηρίξεως τῆς κυβερνήσεως παρ' αὐτοῦ, πού κατέληξεν εἰς

Ἡ πύλη τοῦ ναοῦ τοῦ Νίσι Χονγκβάνι ἐν Κιότο.

Τὰ χαλυβουργεῖα τῆς νήσου Κίου-Σίου.

τὴν παραχώρησιν εἰς αὐτὸν ἑνὸς χαρτοφυλακίου καὶ τὴν σύστασιν, τῇ προτροπῇ του, ἐπιτροπῆς ἐπιφορτισμένης μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου (1875). Ἄλλ' ἕνεκα τῆς ἀντιθεσεώς του πρὸς τὰς μοναρχικὰς ἰδέας τῶν συναδέλφων του, ὁ Ἰταγκάκι ἐγκατέλειπε τὸ ὑπουργεῖον, ἐκινητοποίησε τὸ Τόζα ὑπὲρ τῆς καθιδούσεως ἑνὸς δημοκρατικοῦ καθεστώτος καὶ ἐπέτυχεν ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα (1881) ὅπως συγκροτηθῇ κατὰ τὸ 1890 μία συνταγματικὴ κυβέρνησις.

Ἀπὸ τοῦ 1882 ἐμφανίζονται, μετὰ καὶ ὑπεράνω τῶν φατριῶν, τρία κόμματα: τὸ Ριζοσπαστικὸν (Γιγιοῦτο) μετὰ τὸν Ἰταγκάκι, ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας καὶ, μετὰ σκεπασμένα λόγια, ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας· τὸ Προοδευτικὸν κόμμα (Καϊχίντο, κατόπιν Χιμμπότο) μετὰ τὸν Ὀκούμα, τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει μεταρρυθμίσεις ἐντὸς τοῦ συνταγματικοῦ πλαισίου τέλος, τὸ Κυβερνητικὸν κόμμα (Τεϊσέιτο, κατόπιν Σιγισουκάι) μετὰ τὸν Ἰτο, ἔπειτα δὲ τὸν Σαϊονιζί, αὐστηρῶς συνταγματικόν, μὴ παραδεχόμενον ὑπουργικὴν εὐθύνην παρὰ μόνον ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ ὄχι ἐνώπιον τῶν Βουλῶν. Ὡς ἀναφέρωμεν ἐπίσης τὴν Λέσχην-δαϊντό, μετὰ τοὺς Γιαμαγκάτα καὶ Κατσούρα, πού ἦτο προπύργιον τοῦ στρατιωτικοῦ κόμματος, τὸ θνησιγενὲς Γιουκοκάι, καὶ τὴν ὁμάδα τὴν ἀποκηρτίσαν «τῶν ὑψηλῶν κολλάρων» (φιλελεύθεροι, ἀκολουθοῦντες τὰς ἰδέας καὶ τοὺς τρόπους τῆς Δύσεως). Τὰ μετὰ τῶν κομμάτων τούτων ὅρια ἦσαν κινητὰ, αἱ προσωπικαὶ δὲ ἀντιζηλῖαι εἶχον σοβαρωτέρας συνεπειὰς ἀπὸ τὸν ἰδεολογικὸν ἀνταγωνισμόν.

Μόνον τὸ Σοσιαλιστικὸν κόμμα, ἰδίως ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου, ἔχει τὴν μορφήν ἀληθοῦς κόμματος. Ἡ ἐπανάστασις ὠφέλησε τοὺς χωρικοὺς, ὅχι ὅμως τοὺς βιοτέχνους, οὐτε τοὺς ἐργάτας, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἠδυνήθη μετὰ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, πού ἐστερεοποιήθη μετὰ τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Κίνας. Ὁ Ἰταγκάκι διεξεδίκε κοινωνικὰς μεταρρυθμίσεις. Τὸ 1885, ὁ Ὁϊ Κεντάρα, χρηματίας κατ' ἐλανάληψιν βουλευτῆς, ἴδρυσε τὸ «Ἀζούμα» πρὸς προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργατῶν, τοὺς ὁποίους ὠνόμαζεν εἰς ἐνώσεις. Αἱ πρῶται ἐργατικαὶ ταραχαὶ ἔλαβον χώραν εἰς τὰ ἀνδρακρυταχίμα τοῦ Τακαχίμα (1888). Ἰάπωνες ἀναπτυχθέντες εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἴδρυσαν τὴν Ἑταιρίαν τῶν ἐργατῶν (1890), τῆς ὁποίας τὸ ὄργανον κατέστη καθημε-

ρινὸν (1902). Τὸ 1900 ἡ Ἑνωσις τῶν μεταλλουργῶν ἠρίθμει 5.400 μέλη. Μηχανικοὶ, οἱ ὁποῖοι ἐκήρυξαν τὸ 1898 μίαν ἐπιτυχοῦσαν ἀπεργίαν, ἰδρύνουν μίαν ἑνωσιν, τὴν ὁποίαν διαλύει ἡ ἀστυνομία, διότι μόλις εἰς τὰ 1911 ἐψηφίσθη νόμος ἀναγνωρίζων τὰ σωματεῖα. Τὸ 1901 ἔλαβε χώραν εἰς Τόκιο ταραχώδης συλλαλητήριον.

Τὸ 1902 ἐκρήγνυται ἀπεργία εἰς τὸν ναύσταθμον τοῦ Κοιρέ, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν ἄνω τῶν χιλίων ἐργατῶν. Τὰ κινήματα ταῦτα εὐρίσκοντο εἰς σύνδεσμον μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σοσιαλιστικῶν ἰδεῶν. Τὸ 1882 ὁ Ταρουί Τοκίτσι ἴδρυσε τὴν πρώτην καθαρῶς σοσιαλιστικὴν ὁργάνωσιν. Τὸ 1901 ὁ Κοτοκού καὶ ὁ Ἀιπέ-Ἰσο ἴδρυνον τὸ Σοσιαλιστικὸν κόμμα καὶ ἐξήτουν τὸν γενικὸν ἀφοπλισμόν, τὴν κοινωνικοποίησιν τῶν μέσων παραγωγῆς καὶ μεταφορῶν, τὴν παροχὴν δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως ὅλων τῶν βαθμῶν. Τὸ κόμμα τοῦτο διελύθη, ὡς θὰ ἴδωμεν ὁμως κατωτέρω, ἀέξησεν ἐκ νέου καὶ ἐδυναμώθη.

—Ὁ τύπος.

Ὁ πολιτικὸς τύπος παρουσιάζει ἀναλόγους διακυμάνσεις πρὸς τὰ κόμματα. Ἡ αὐστηρὰ λογοκρισία τοῦ μπακουφου ἀπηγόρευε τὰς ἐφημερίδας. Τὸ 1864, τρεῖς Ἰάπωνες, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς εἶχε πολιτογραφηθῇ Ἀμερικανὸς, κατὰ τὴν διάρκειαν μακροῦς διαμονῆς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἐκδίδουν ἐν δεκαπενθήμερον φύλλον. Τὸ 1863 ἐκδίδεται ἐν ἐβδομαδιαίῳ. Εὐρωπαῖοι ἰδρύνουν εἰς Γιουκοκάμα τὸ «Japan Mail» (1865) καὶ τὸ «Japan Herald» (1867) καὶ εἰς Κομπέ τὸ «Japan Chronicle» (1868). Μία ἐκ τῶν πρώτων καθημερινῶν ἐφημερίδων, πού ἐγράφετο εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν, ἦτο ἡ «Tokio Nitchi Nitchi Chimboun» (1872), διευθυνομένη παρὰ τοῦ Φουκούτσι καὶ πολὺ ἀναγινωσκόμενη λόγῳ τῆς ποικιλίας τῶν ἄρθρων της. Ἡ κυβέρνησις ἐταράχθη· εἶχε τὰς ἰδικὰς τῆς ἐφημερίδας, ἀλλ' ἐπληξε τοὺς ἀντιπολιτευομένους δημοσιογράφους (τριᾶκοντα ἐξ αὐτῶν συνλήφθησαν διὰ μιᾶς τὸ 1873)· περιώρισε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου τὸ 1873 καὶ τὸ 1883 ἠύξησε τὴν ἀπαιτούμενην πρὸς ἐκδοσιν ἐφημερίδος, λόγῳ ἐγγυήσεως, χρηματικὴν καὶ ἰατρικὴν, συγχρόνως δὲ κατέστησεν ὑπευθύνους τὸν ἀρχισυντάκτην, τὸν ἰδιοκτήτην, τὸν διευθυντὴν καὶ τὸν ὑπεύθυνον συντάκτην. Λαϊκαὶ ἐφημερίδες, ὅπως ἡ «Γιομιούρι» (1874) ἀνέμειν μετὰ τοὺς Κινεζικοὺς χαρακτήρας τοὺς χαρακτήρας κἀνα

που ήταν περισσότερο γνωστοί εις τὸν λαόν. Ὁ Γιάνο Φιούμιο ἐπανεβλῶν ἐξ Εὐρώπης, ἐξέδωκε τὴν «Γιουμπίν Χοτζί», δημιουργήσας οὕτω τὴν πρώτην μεγάλην Ἰαπωνικὴν ἐφημερίδα, πωλουμένην εἰς χαμηλὴν τιμὴν, με μυστιόσημα - ἐπιφυλλίδα καὶ δύο ἐκδόσεις καθ' ἑκάστην. Εἰς τὴν «Τζι-τζι Χιούμπο» (1882) ὁ Φουκουζάνα ἐξοικείωσε τοὺς Ἰάπωνας με τὸν δυτικὸν πολιτισμόν. Οἱ ἄνθρωποι τῶν ὑποθέσεων ἤρχισαν νὰ κατέχουν ἐφημερίδας. Μολοντοὶ ὅμως τὸ Σύνταγμα ἀεγνώριζε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, ἡ κυβερνήσις διέκοψε τὴν ἐκδοσιν 43 ἐφημερίδων τὸ 1890, 34 κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ 1891. Ὁ περὶ τύπου νόμος τοῦ 1909 καθώρισεν εἰς 2000 γιέν τὸ μάξιμουμ τῆς ἐγγυήσεως, πού ὄφειλον νὰ καταβάλλουν οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἐφημερίδων διὰ νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὰ εἰδικὰ βιβλία ὁ τίτλος τῆς ἐφημερίδος καὶ τὸ ὄνομα τῶν, ἐπέτρεψεν εἰς τὴν κυβερνήσιν ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν δημοσίευσιν εἰδήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐθνικὴν ἄμυναν καὶ ἐδέσπισε ποινὰς διὰ τὰ ἀδικήματα τοῦ τύπου. Ἡ λογοκρισία εἶναι αὐστηρά. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1918, ὅταν ἡ ἀκρίβεια τοῦ ρυζιοῦ ἐπροκάλεσε ταραχὰς καὶ ὁ πληθυσμός κατηγόρει τὴν κυβερνήσιν Γκότο, οἱ ἦτο συνέννοχος με τοὺς αἰσχροκερδεῖς, αἱ ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν κατὰ διαταγὴν, μίαν παρηλλαγμένην ἐκδοχὴν τῶν γεγονότων. Ὁ διευθυντὴς Ἀγγλικῆς ἐφημερίδος, πού δὲν συνεμμορφώθη πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς λογοκρισίας, κατεδικάσθη εἰς αὐστηροτάτην ποινήν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ἀνῆλθεν ἀπὸ 1500 τὸ 1907 εἰς 2077 τὸ 1911. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ βιβλία, ἐδημοσιεύθησαν τὸ 1911 91 μεταφράσεις καὶ 43.153 πρωτότυπα ἔργα. Ἐπὶ ὅλων τῶν ἐκδόσεων ἀγρυπνεῖ ἡ λογοκρισία.

— Τὰ συνταγματικὰ ὑπουργεῖα (ἀπὸ τοῦ 1889).

Μετά τὴν παραίτησιν τῆς κυβερνήσεως Κουρόντα-Οκούμα, ὁ Μικάδος ἀνέθεσεν εἰς τὸ Στρατιωτικὸν κόμμα, ὑπὸ τὸν Γιαμαγκάτα, νὰ ἐνεργήσῃ ἐκλογάς. Εἰς τὴν ψηφοφορίαν ἔλαβε μέρος τὸ ἐν ἑκατοστὸν τοῦ πληθυσμοῦ. Τὴν πλειοψηφίαν ἔλαβον οἱ ἀντικυβερνητικοί. Διὰ τὴν παραλύσιν τὴν δρᾶσιν τῶν ἡ κυβερνήσις ἔλαβε μέτρα (1890) ἐναντίον τῶν δημοσίων συγκεντρώσεων καὶ τῶν πολιτικῶν ἐνώσεων. Τὸ κόμμα Τιγιούτο τοῦ ριζοσπαστικοῦ Ἰταγκάκι διελύθη, διὰ νὰ ἐπανασταθῇ ὑπὸ νέον ὄνομα καὶ νέας

διεκδικήσεις, ὡς ἡ συγκρότησις κομματικῆς κυβερνήσεως, ἡ τροποποίησις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ φιλολογικοῦ συστήματος, ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τῶν στρατιωτικῶν πιστώσεων, ἡ ἀποκέντρωσις, ἡ καθαρὸς ἀμυντικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ κλπ. Ὁ συντηρητικὸς Ματσουκάτα (τῶν Σιτσούμα), ὁ ὁποῖος ἀντικατέστησε τὸ 1891 τὸν Γιαμαγκάτα εἰς τὴν προεδρίαν τῆς κυβερνήσεως, εἶδε ν' ἀπορρίπτονται αἱ αἰτήσεις τὸν πρὸς χορήγησιν πιστώσεων, κατόπιν συμμαχίας τοῦ Γιγιούτο (Ἰταγκάκι τῶν Τόζα) καὶ τοῦ Καϊχίντο (Οκούμα, τῶν Χιζέι). Ἡ Βουλὴ διελύθη (1891), ἀλλ' αἱ ἐκλογαί, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν αἵματηραι (700 τραυματαίαι), ἀνέδειξαν πλειοψηφίαν τοῦ συνασπισμοῦ τῶν δύο κομμάτων, ἡ ὁποία κατέκρινε τὴν κυβερνήσιν διὰ τὰς ἐκλογικὰς αὐθαιρεσίας τῆς. Ὁ Ματσουκάτα ἀπήντησε ἀναβάλλων τὴν σύνοδον τῆς Βουλῆς καὶ ἐξορίζων ἐκ Τόκιο ὠρισμένον ἀριθμὸν πολιτικῶν. Ἡναγκάσθη ὅμως νὰ παραιτηθῇ τὸ 1892 ἀντικατασταθεὶς διὰ τοῦ δευτέρου ὑπουργείου Ἰτο (1892—1896), τὸ ὁποῖον ἐπεξήτησε τὸν πόλεμον ὡς διέξοδον τῶν πολιτικῶν ἀγώνων. Ἡ ἀντιπολίτευσις, διὰ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὴν κυβερνήσιν ν' ἀναδιοργανώσῃ τὸ ναυτικόν, πού εὐρίσκετο εἰς χεῖρας τῶν Σατσούμα, ἠρνήθη τὴν ἔγκρισιν πιστώσεων πρὸς ἀγορὰν θωρηκτῶν. Ὁ Ἰτο ἀναβίλλει τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἀναμειγνύεται εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἐγγραφόμενος εἰς τὸν κατάλογον τῶν δωρεῶν πρὸς κατασκευὴν θωρηκτῶν. Ἀποπλισθεῖσα πρὸς στιγμὴν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς μερικῶν μεταρρυθμίσεων εἰς τὸ ναυτικόν, ἡ πλειοψηφία ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ Ἰτο εἰς τὸ σχέδιόν του περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν συνθηκῶν.

Ὁ Ἰτο διαλύει τὴν Βουλὴν (1893), ἀλλ' ἡ ἀντιπολίτευσις ἐπικρατεῖ καὶ κατὰ τὰς νέας ἐκλογάς. Ὁ Ἰτο διαλύει ἐκ νέου τὴν Βουλὴν (1894). Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργός του, ὁ Γιαμαγκάτα, ἐπισπεύδει τότε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Κίνας· ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ Ἰτο ἀνατινάζει εἰς τὸν αἶρα Βρετανικὸν μετογωγικόν, μεταφέρον κινεζοὺς στρατιώτας εἰς Κορέαν. Τὴν 1ην Ἀπριλίου κηρύσσεται ὁ πόλεμος κατὰ τῆς Κίνας. Αἱ ἐκλογαί, ἐνεργηθεῖσαι τὸν Σεπτέμβριον, δίδουν καὶ πάλιν τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἡ πλειοψηφία ὅμως αὐτὴ ἐξουδετεροῦται ἀπὸ τὴν πολεμικὴν κατάστασιν. Καὶ μόνον μετὰ τὴν συνθήκην τοῦ Σιμονόεκι ἐπανήρχισε τὸν ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως ἀγῶνα τῆς. Ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι

ἐξηγησιωμένη κατὰ τοῦ Ἰτο ἐνεκα τῶν ἀσημάντων πλεονεκτημάτων τὰ ὁποῖα προσεπρόσθη ἡ Ἰαπωνία διὰ τῆς συνθήκης ταύτης. Καταδειχθείσης τῆς ἀνάγκης ὅπως ἡ Ἰαπωνία ἐξοπλισθῇ ἐναντίον τῶν ξένων, ὁ Ἰτο καταστρώνει ἐν μέγα «Μετὰ πόλεμον» πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον διογκώνει τὸν προϋπολογισμόν με τὰς δαπάνας του (84 ἑκατομύρια γιέν τὸ 1891—92, 168 τὸ 1896—97) καὶ προκαλεῖ αὐξήσιν τῶν φόρων (τοῦ ἐγγείου φόρου, τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος καὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ποτῶν), τὴν ἐπιβολὴν νέων φόρων (ἐπὶ τῶν εὐρεσιτεχνιῶν, τῆς σακχαρώσεως, τῆς χωρητικότητος τῶν πλοίων) καὶ μονοπωλίων (καμπορᾶς, καπνοῦ).

Ἡ ἐκ τούτων δυσφορία ἐπαυξάνεται ἐκ τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀνωμαλιῶν, τὰς ὁποίας σημειώνει ἡ ἐμφάνισις τοῦ σοσιαλισμοῦ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Ὁ Ἰτο κρίνει τότε σκόπιμον νὰ ἐξασφαλίσῃ συμμαχίαν εἰς τὴν ἀριστεράν. Ἐπωφελούμενος τοῦ πατριωτικοῦ κόμματος, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσεν ὁ κατὰ τῆς Κίνας πόλεμος, ἐπιτυγχάνει νὰ μετάρσῃ εἰς τὴν κυβερνήσιν του ὁ Ἰταγκάκι, διαλύων οὕτω τὸν συνασπισμὸν τῶν κομμάτων τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ ἐπιδεξιότης ὅμως αὕτη στρέφεται ἐναντίον τοῦ Ἰτο, ὁ ὁποῖος χάνει τὴν ὑποστήριξιν τῆς δεξιᾶς, δυσηρεστημένης ἐκ τῆς παρουσίας εἰς τὴν κυβερνήσιν τοῦ παλαιοῦ ἐπαναστάτου Ἰταγκάκι, καθὼς καὶ τῶν Σατσούμα γενικῶς, οἱ ὁποῖοι ἐβιάζοντο ν' ἀντικαταστήσουν τοὺς Χοχού εἰς τὴν ἐξουσίαν. Ὁ Ἰτο παραιτεῖται καὶ τὸν διαδέχεται τὸ δεύτερον ὑπουργεῖον Ματσουκάτα (1896 1897). Ὁ Ματσουκάτα ἐπιδιώκει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος «Μετὰ πόλεμον», ὑποστηριζόμενος ἀπὸ τὸ κόμμα τοῦ Οκούμα, τὸν ὁποῖον προσλαμβάνει ὡς ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἀλλ' οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες χωρίζονται ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐγγείου φόρου, τὸν ὁποῖον ὁ πρῶτος ἤθελε ν' αὐξήσῃ καὶ ὁ δεύτερος νὰ ἐλαττώσῃ. Ὁ Οκούμα ἐγκαταλείπει τὸ ὑπουργεῖον καὶ, συμμαχῶν μετὰ τοῦ Γιγιούτο, ἀναγκάζει τὸν Ματσουκάτα νὰ παραιτηθῇ. Τὸ τρίτον ὑπουργεῖον Ἰτο (Ἰανουάριος - Ἰούνιος 1898) συναντὸν δυσχερείας λόφ τοῦ συνασπισμοῦ Οκούμα - Ἰταγκάκι, διαλύει τὴν Βουλὴν καὶ παραιτεῖται. Ὁ Αὐτοκράτωρ καλεῖ εἰς τὴν ἀρχὴν τοὺς δύο ἀρχηγούς τοῦ συνασπισμοῦ, ἀπαιτῶν ἀπὸ αὐτοὺς νὰ διατηρήσουν τὰ ὑπουργεῖα τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος «Μετὰ πόλεμον».

Τὸ ὑπουργεῖον Οκούμα-Ἰταγκάκι (1898) ἦτο ἡ πρώτη κομματικὴ κυβέρνησις καὶ, διὰ πρώτην φορὰν, περιελάμβανεν ὑπουργοὺς ἀποτλούντας μέλη τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων. Αἱ ἐκλογαί ὑπῆρξαν εὐνοϊκαὶ διὰ τὸν συνασπισμὸν τῶν Χιμπότο - Γιγιούτο. Ὁ ὑπουργός ὅμως τῆς Παιδείας Ὀζάκι ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ διότι, εἰς ἐκφωνηθέντα λόγον του, ἐξέφερε τὴν ὑπόθεσιν ὅτι εἶναι πιθανὴ ἡ μεταβολὴ τῆς Ἰαπωνίας εἰς Δημοκρατίαν. Ἡ παραίτησις του παρέσυρε καὶ ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον.

Ὁ Μικάδος ἐπανῆλθε τότε εἰς τὰ δικτατορικὰ ὑπουργεῖα. Ἐπὶ ὁκτὼ ἔτη (ἐκτός ὑπὸ τὸ τέταρτον καὶ βραχὺ ὑπουργεῖον Ἰτο) ἡ κυβέρνησις θ' ἀνατεθῇ εἰς χεῖρας στρατηγῶν. Τὸ δεύτερον ὑπουργεῖον Γιαμαγκάτα (1898 - 1900) ἐπιτυγχάνει εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τὴν κατάργησιν τῶν διομολογήσεων καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν τὴν ἀναστολὴν τοῦ ἐγγείου φόρου. Καταπολεμεῖται ὅμως ἀπὸ τὰ κόμματα τοῦ Οκούμα καὶ τοῦ Ἰταγκάκι, τὰ ὁποῖα ἀνατρέπουν τὸν Γιαμαγκάτα με τὴν ὑποστήριξιν τοῦ κόμματος Σεϊγιουκάι, τὸ ὁποῖον μόλις εἶχεν ἰδρῦσει ὁ Ἰτο. Τὸ τέταρτον ὑπουργεῖον Ἰτο (1900-1901) κατεπολεμήθη, με τὴν σειρὰν του, ἀπὸ τὸ Στρατιωτικόν, με τὴν σειρὰν του, ἀπὸ τὸ Ναυτικόν, πού ἦσαν ὄργανα τοῦ Γιαμαγκάτα, καὶ ὁ ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν ἀπεκλείσθη ἐκ τοῦ κόμματος τῶν Σεϊγιουκάι, παραιτηθεὶς λόφ τούτου.

Τὸ πρῶτον ὑπουργεῖον Κατσούρα (1901 - 1906) ἀπετελέσθη ἀπὸ νέους ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον φθαρῇ, ὅπως τὸ παλαιὸν προσωπικόν τοῦ Μεϊτζί. Ὁ στρατηγὸς Κατσούρα, ἐκ τῆς φατρίας τῶν Χοχού, ἐσπούδασεν εἰς Γερμανίαν. Τὸ 1902 ἡ κανονικὴ ἀνανέωσις τῆς Βουλῆς ἔφερεν ἐχθρικήν πλειοψηφίαν τῶν Σεϊγιουκάι. Ὁ Κατσούρα διέλυσε τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ αἱ ἐκλογαί τοῦ 1903 ἀνέδειξαν τὴν αὐτὴν πλειοψηφίαν. Ὁ Κατσούρα διαλύει καὶ τὴν νέαν Βουλὴν, ἀπὸ τῆς πρώτης τῆς μάλιστα συνεδριάσεως.

Πῶς νὰ ἐξέλθῃ, λοιπόν, ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον; Ὅπως καὶ πρὸ δέκα ἐτῶν, τὸ 1894: διὰ τοῦ πολέμου. Ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, οἱ Παλαιοὶ (γκιέννρος) ἀποφασίζουν, τὴν νύκτα τῆς 4 πρὸς τὴν 5 Φεβρουαρίου 1904, νὰ διακόψουν τὰς μετὰ τῆς Ρωσίας διαπραγματεύσεις.

*Αγαλμα τοῦ Γίζο κάτω ἀπὸ ἀνδισμένη κερασιά

Παρὰ τὴν ἀντιπολίτευσιν τοῦ Ἴτο, ὁ Γιαμαγκάτα ἐπιτυχάνει ὅπως ἀποσταλῇ εἰς Κορέαν στοαστός, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ στόλου, διοικουμένου παρὰ τοῦ ναύαρχου Ἴτο. Οὗτος, χάρις εἰς ἐπίτηδες ἀορίστους διαταγὰς, ἀνέλαβε ποσοπικῶς τὴν εὐθύνην νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ Ρωσικοῦ στόλου, ἀκριβῶς ὅπως τὸ 1894 ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου εἰς τὴν Κίναν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Πόρτσμουθ, ὁ φόβος παρατάσεως τῆς δικτατορίας Κατσούρα καὶ ἡ ἐκ τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης προκληθεῖσα δυσἀρέσκεια, ἐξήγειραν τὴν Κοινὴν Γνώμην ἐναντίον του.

Εἰς Τόκιο, τὸ πλῆθος πυροβολεῖ κατὰ τῆς ἀστυνομίας, πυροπολεῖ πολλὰ ἀστυνομικὰ τμήματα καὶ ἐπιτίθεται κατὰ τῆς κατοικίας πολλῶν ὑπουργῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ Κατσούρα. Ἡ κίνησις αὕτη ἐπεκτείνεται εἰς ὅλην τὴν Ἰαπωνίαν, 471 ἀστυνομικοὶ καὶ 553 πολῖται τραυματίζονται. Ὁ Κατσούρα διατάσσει τὴν σύλληψιν τῶν βουλευτῶν, κηρύσσει τὴν χώραν εἰς κατὰστασιν πολιτορίας, διαλύει διὰ τῆς βίας τὰ συλλαλητήρια, σταματᾷ τὰς ἐφημερίδας, ἀπολύει τὸν πρῶταν τῶν Πανεπιστημίου Τόκιο. Ἀλλὰ μὲ τὰ μέτρα ταῦτα ἡ θέσις του κατέστη δυσχερής, καὶ παραδίδει τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν μαρκήσιον Σαϊόντζι, ἡγέτην τῶν Σεϊγιουκάι, ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Ἴτο.

Τὸ ὑπουργεῖον Σαϊόντζι (Ἰανουάριος 1906 — Ἰούλιος 1908) ἀναλαμβάνει μίαν προσπάθειαν συμφιλίωσης μεταξὺ τῆς δικτατορίας καὶ τοῦ φιλελευθερισμοῦ. Ἡ κατάστασις, παρὰ τὴν νίκην, ἦτο κρίσιμος. Ἡ Ἰαπωνία ἐξήρχετο ἐκ τοῦ πολέμου ἐξησθετισμένη, χωρὶς πολεμικὰς ἀποζημιώσεις, μὲ μέγα ἔλλειμμα εἰς τὸν προϋπολογισμόν της, ὑπερφορτωμένη ἀπὸ δάνεια καὶ φόρους. Ἐν τούτοις κατηρτίσθη νέον πρόγραμμα «Μετὰ πόλεμον», ἀνευ ὀρισμένης χρονικῆς διαρκείας, τὸ ὁποῖον συνίστατο ἰδίως εἰς τὴν αὔξησιν τῶν πολεμικῶν δανείων (194 ἑκατ. γιέν κατὰ τὸ 1906 — 1907), τὴν ἐθνικοποίησιν τῶν σιδηροδρόμων (1906), τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐκπαιδεύσεως, τὴν αὔξησιν τῶν φόρων καὶ τὴν ἐπιβολὴν νέων (χαρτόσημον, φόρος ἐπὶ τῶν ταξιδιωτῶν, φόρος κληρονομίας, μονοπώλιον ἄλατος), εἰς τὴν σύστασιν ἀπὸ τοῦ 1906 ἐνὸς ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου, προορισμένου διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δημοσίου χρέους, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ 1912 ἀνῆρχετο εἰς 2 δισεκτιομύρια 544 ἑκατομύρια γιέν. Ἡ κατάστασις περιεπλέκετο ἀπὸ μίαν μεγάλην οικονομικὴν, ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν κρίσιν, ἀπότοκον τοῦ πολέμου. Αἱ στρατιω-

τικαὶ παραγγελίαι εἶχον δημιουργήσει μ' ἀνῆλπην εὐημερίαν. Αἱ μετοχαὶ τῶν μεγάλων ἑταιρειῶν εἶχον ἀποτόμους διακυμάνσεις. Ἡ Ἀμερικανικὴ καταστροφὴ τοῦ 1907 ἐπέσπευσε λλείστα Ἰαπωνικὰ κράχ.

Ἡ διαφθορὰ τῶν ἡθῶν ἐξηπλώνετο. Ἡ κυβέρνησις εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀπαγορεύσῃ τὸ ἀμοιβαῖον στοίχημα (1907) καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπηύθυνε διάγγελμα περὶ τῶν ἡθῶν (1908). Τὸ θέαμα ἀπροσδοκῆτων περιουσιῶν, αἱ σκανδαλώδεις παραχωρήσεις τῶν τροχιοδρόμων τοῦ Τόκιο, τῆς ἑταιρείας ζαχαρώσεως τοῦ Νιάϊ Νιλπόν, ἡ δυστυχία ποῦ ἄφηνεν ὀπισθὲν τοὺς ἡ μεγάλη βιομηχανία ἠνθόνουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐργατικῆς, σοσιαλιστικῆς, ἀντιμιλιταριστικῆς καὶ διεθνιστικῆς δράσεως. Τὸ 1904 ὁ Κοτοκού εἰς τὴν ἐφημερίδα του «Ἐφημερίς τοῦ λαοῦ», ἀντετίθετο κατὰ τοῦ Ρωσικοῦ πολέμου. Εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Ἀμοτερνταμ ἀντεπροσωπεύθη καὶ ὁ Ἰαπωνικὸς σοσιαλισμὸς Ἡ «Χεϊμίν», ἐφημερίς σοσιαλιστικὴ, κατεδιώχθη, διότι ἐδημοσίευσε τὸ μανιφέστο τοῦ Μάρξ καὶ Ἐνγκελς. Ἡ Σοσιαλιστικὴ Ἐνωσις διελύθη (1904), συνεστήθη ἐκ νέου καὶ πάλιν διελύθη (1905). Τὸ 1907 ἐξεργάγησαν πολλοὶ ἀπεργαίαι εἰς τὰ ναυπηγεία, εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ εἰς τοὺς μεταφορικοὺς λιμένας. Τὸ 1908 παρεσύρθησαν εἰς τὴν κίνησιν αὐτὴν καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Τόκιο καὶ Γιοκοσούκα. Τὸ 1909 κινητοποιοῦνται οἱ ὑφαντουργοί. Τὸ 1910 ὁ Κοτοκού, ὁ ὁποῖος εἶχε διὰ πρώτην φοράν ὑψώσει εἰς τοὺς δρόμους τοῦ Τόκιο τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν (1908), προβαίνει εἰς δολοφονικὴν ἀπόπειραν κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἀληγγονίσθη τὸ 1911 μὲ δέκα ἐκ τῶν συνενόχων του. Ὁ μαρκήσιος Σαϊόντζι, μέγας φεουδάρχης, ἀδιάφορος, πνεῦμα ἀνοικτὸν γαλλικῆς μορφώσεως, μεταφραστὴς τοῦ «Κοινωνικοῦ Συμβολαίου» τοῦ Ρουσσώ, ἔκαμε διαφόρους ἐλιγμούς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερειῶν. Ἠναγκάσθη ὅμως νὰ παραιτηθῇ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1908, κατόπιν ἀνακτορικῆς ἐξεγέρσεως ἐκ μέρους τῶν γκιένρος. Ὁ Ἴτο, πατὴρ τοῦ Σαϊόντζι, ἀπουσίαζεν εἰς Κορέαν. Ὁ Γιαμαγκάτα παρ' ὅτρυνε τὸν Κατσούρα, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ θέλῃ εἶχε παραδώσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Σαϊόντζι, ὁ ὁποῖος ἠπείλει νὰ τὴν κρατήσῃ ἐπὶ πολὺ. Οἱ συντηρητικοὶ κατήγγειλον τὸν Σαϊόντζι ὡς ἐπαναστάτην, ὁ ὁποῖος ἐθαύμαζε τὸν Ρουσσώ, ἐπρολόγιζε μίαν μετάφρασιν τοῦ Ζολᾶ, ἐτόλμα νὰ προσφύγῃ γεύματα εἰς μυθιστοριογράφους καὶ ἡθοιοποιούς, ἐπέτρεπε νὰ παρελαύνῃ διὰ τῶν ὁδῶν μικρὰ σοσιαλιστικὴ διαδήλωσις, εἶχεν

ὡς ὑπουργὸν τὸν Ματσουμότο Κομπέι, ὁ ὁποῖος ἔφθανε μέχρι τοῦ σημείου νὰ δμυλῇ περὶ καθολικῆς ψηφοφορίας. Τὸ γραφειοκρατικὸν καὶ στρατιωτικὸν κόμμα τὸν ἠνάγκασε νὰ παραιτηθῇ.

Τὸ δεύτερον ὑπουργεῖον Κατσούρα (1908-1911) ἀνέκτησε τὴν Ἀγγλικὴν συμμαχίαν, ὑπέγραψε τὰς συμφωνίας μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Ρωσίας, αἱ ὁποῖαι συνεπλήρωνον τὰς υπογραφείσας παρὰ τοῦ Σαϊντζὶ συμφωνίας μετὰ τῆς Ρωσίας (1906) καὶ τῆς Γαλλίας (1907), προσήρτησε τὴν Κορέαν χωρὶς νὰ συμβουλευθῇ τὸ Κοινοβούλιον (1910). Ἡ δημοσιονομικὴ κατάστασις τὸν ὑπεχρέωσε ν' ἀναβάλλῃ τὸν παράτασιν τοῦ προγράμματος «Μετὰ πόλεμον» καὶ νὰ μετατοπίσῃ εἰς 4% τὰ δάνεια, πού συνήφθησαν μὲ ὑψηλότερον τόκον. Διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν κοινήν γνώμην, ἡλάττωσε τοὺς φόρους, ἠῤῥξῃσε δὲ κατὰ 30% τοὺς μισθοὺς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον αὐξήσῃ ἀπὸ τριακονταετίας. Ἡ ἐπιχορήγησις τοῦ Μικάδο ἠῤῥξήθη εἰς 4500.000 γιέν.

Τὸ δεύτερον ὑπουργεῖον Σαϊοντζὶ (1911-1912) διενήργησε ὁμαλῶς τὰς ἐκλογάς, αἱ ὁποῖαι ἐνίσχυσαν τοὺς Σεϊγιουκάι. Ἀλλὰ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μουτσουχίτο (30 Ἰουλίου 1912), οἱ παλαιοί, ἐλάχιστοι εὐνοικοὶ πρὸς τὸν Σαϊοντζὶ, ὤθησαν τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ παραιτηθῇ, γεγονός δὲ τὸ ὁποῖον ἐπέφερε τὴν ἀνατροπὴν ὁλοκλήρου τῆς κυβερνήσεως. Ἐκείσιν δὲ τὸν νεαρὸν Αὐτοκράτορα Γιοχικότο, τὸν 122ον Αὐτοκράτορα τῆς Ἰαπωνίας κατὰ τὴν ἐπίσημον χρονολογίαν, ν' ἀναδέσῃ τὸν σημαντισμὸν κυβερνήσεως εἰς τὸν Κατσούρα.

Τὸ τρίτον ὑπουργεῖον Κατσούρα (Δεκέμ. 1912 - Φεβρ. 1913) εἶχεν εἰς τὰς Βουλὰς ἐναντίον του τὴν πλειοψηφίαν τῶν Σεϊγιουκάι, καί, εἰς τὴν χώραν, ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐνεθυμοῦντο τὴν σκληρὰν καταστολὴν τῶν ταραχῶν τοῦ 1905. Εἰς πολλὰς πόλεις ἐξεργάσθησαν σφοδραὶ καὶ αἱματηραὶ διαδηλώσεις. Ἡ σύγκλησις τῆς ἐχθρικῆς πρὸς τὴν κυβέρνησιν Βουλῆς ἀνεβλήθη. Ὁ Κατσούρα ὅμως παρητήθη (Φεβρ. 1913) καὶ ὀλίγον ἔπειτα ἀπέθανε (Ὀκτώβρ. 1913). Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ ναυάρχου Γιαμαμότο (Μάρτιος 1913 - Μάρτιος 1914), τὸ ὁποῖον ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν Σεϊγιουκάι, ἔπεσε πρὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἰσων καὶ κατόπιν ἐνὸς ναυτικοῦ σκανδάλου. Ὁ Αὐτοκράτωρ, ἀφοῦ ματαίως ἀπετάνθη εἰς διαφόρους προσωπικότητας, ἐκάλεσε τὸν γηραιὸν Ὁκούμα, ἡλικίας τότε 77 ἐτῶν.

Ἐκ τῶν πολιτικῶν διακυμάνσεων, τὰς ὁποίας ἐγέννησε ἡ ἐπὶ τριακονταετίαν ἐφαρμογὴ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, εἶναι δύσκολον νὰ ἐξαγάγωμεν τὰς διευθυνούσας γραμμὰς τῆς κατόπιν ἐξελίξεως. Ἀφ' ἐνός, ἡ πολιτικὴ διαπαιδαγώγησις τῶν ἐκλογέων εἶναι ἐμβρυώδης, αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι πρόσκαιροι, τὸ γόητρον τοῦ Αὐτοκράτορος μέγα, τὸ κύρος τῶν παλαιῶν σημαντικῶν καὶ ἡ γραφειοκρατικὴ καὶ στρατιωτικὴ δύναμις καλῶς ὁργανωμένη. Ἀφ' ἑτέρου, ἡ Βουλὴ ἔπαυσε νὰ εἶναι ἀπλῆ πρόσοψις· ἡ ἀστικὴ τάξις θέλει νὰ διεκδικήσῃ ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων· αἱ λαϊκαὶ ἐκδηλώσεις καθίστανται ἐντονώτεραι. Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τῶν δύο τούτων ρευμάτων ἐκφράζεται πολιτικῶς διὰ τῆς πάλης μεταξὺ στρατοκρατῶν καὶ δημοκρατῶν, συνταγματικῶν καὶ κοινοβουλευτικῶν.

— Αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι.

Ἡ ὑφισταμένη ἱεραρχία (Ἰκάι) τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1869 καὶ περιλαμβάνει δέκα βαθμοὺς. Ἡ μισθοδοσία τῶν ἡῤῥξήθη τὸ 1910. Μέχρι τότε ἦτο ἐλαχίστη, μέχρι σημείου ὥστε τὸ 1901 νὰ ἐκραγῇ ἀπεργία δικαστῶν καὶ εἰσαγγελέων, εἰς ἐνδειξιν διαμαρτυρίας ἐναντίον τῆς ἀρνήσεως τῆς Βουλῆς ν' αὐξήσῃ τὰς ἀποδοχὰς τῶν. Ἡ στρατολογία τῶν, ἀφημένη ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν τύχην τῶν κομματικῶν «πελατειῶν», ἐβελτιώθη· τὸ 1884 ἀπληγήθησαν προσόντα ἱκανότητος καὶ ἠθικότητος διὰ νὰ διορισθῇ κανεὶς δικαστῆς καὶ καθιερώθησαν συντάξεις διὰ τοὺς ὑπαλλήλους· τὸ 1885 εἰσῆχθη ὁ θεσμὸς τῶν ἐξετάσεων πρὸς κατάληψιν δημοσίων θέσεων· τὸ 1890 ἐτέθησαν μερικαὶ ἐγγυήσεις ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐναντίον τῆς αὐθαιρεσίας, ἀλλὰ πάλαι ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀνεφάρμοστοι καί, ὅπως εἰς τὴν Πρωσίαν, ἡ ἀνεξαρτησία τῶν ὑπαλλήλων ἐναντι τῆς ἐξουσίας, εἶναι σχεδὸν μηδαμινὴ (παῦσις τοῦ πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Τόκιο, 1905).

Υπάρχουν δέκα τρία ὑπουργεῖα. Ἡ προεδρία τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποτελεῖ εἰδικὸν ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι προσκολλημένος ἓνας ὁργανισμὸς ἐπιφορτισμένος μὲ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν νομοσχεδίων. Εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν λειτουργεῖ τὸ συνηθέστερον ὑφυπουργεῖον.

— Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Λειτουργεῖ καὶ εἰς αὐτὸ ὑφυπουργεῖον. Εἰς τὴν ἀρμοδιότητά του ὑπάγονται ἡ τοπικὴ διοίκησις, ἡ ἀστυνομία, τὰ δημόσια

ἔργα, ἡ ὑγιεινὴ, τὰ θρησκευόμενα, ἡ διοίκησις τοῦ Χοκκάιντο καὶ τῆς Φορμόζας. Ἡ κυρίως Ἰαπωνία διαιρεῖται εἰς τρία φου (ἀστικὰς νομαρχίας) καὶ εἰς σαράντα ἐπτὰ κέν (ἀγροτικὰς νομαρχίας)· αἱ νομαρχιακαὶ περιφέρειαι διαρροῦνται εἰς ἐπαρχίας. Οἱ νομάρχαι διαθέτουν εὐρυτάτην ἐξουσίαν. Νομαρχιακὰ καὶ ἐπαρχιακὰ συμβούλια παίζουσιν ἀσήμενον ρόλον. Ἡ κυβέρνησις δύναται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ τὰ διαλύσῃ. Ἡ νομαρχιακὴ καὶ δημοτικὴ ὁργάνωσις ἐνεπνεύσθη (1899) ἀπὸ τὸ Πρωσσικὸν σύστημα. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἐκλέγεται ἀπὸ τρεῖς τάξεις ἐκλογέων, ἐκ τῶν ὁποίων ἑκάστη πληρῶνει τὸ τρίτον τῶν δημοτικῶν φόρων καὶ ἐκλέγει τὸ τρίτον τῶν συμβούλων· δύναται νὰ ψηφίσουν καὶ αἱ ἀσκούσαι ἐπιβολὴν γυναικες, καθὼς καὶ αἱ ἐταιρεῖται· ὁ δήμαρχος ἐκλέγεται παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἐκ καταλόγου, συντασσομένου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου· δημοτικὴ ἀστυνομία δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ μόνον μία κρατικὴ ἀστυνομία· πᾶν ψήφισμα τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐπὶ σοβαροῦ ζητήματος ὑπόκειται ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τῆς κυβερνήσεως. Ὑπάρχουν μερικαὶ διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ καθεστώτος τῶν πόλεων καὶ ἐκείνου τῶν χωρίων. Εἰς τὰ μικρὰ χωρία ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν ἐκλογέων ἐπέχει θέσιν κοινοτικοῦ συμβουλίου.

— Ἡ δικαιοσύνη.

Ἡ ἐπιθυμία νὰ καταργήσουν τὸ προνόμιον τῆς ἑτεροδικίας—δυνάμει τοῦ ὁποίου οἱ ξένοι δὲν ἐδικάζοντο ἀπὸ τὰ ἰαπωνικὰ δικαστήρια, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς προξένους των—παρώτρυνε τοὺς Ἰάπωνας ν' ἀναδιοργανώσουν τὴν δικαστικὴν λειτουργίαν καὶ νὰ συνάψουν κώδικας κατὰ τὰ πρότυπα τῶν κωδίκων τῆς Δύσεως. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης, ἰδρυθὲν τὸ 1868, κατέστη βαθμὴδὸν ὁργανισμὸς ἀπλῶς διοικητικός. Ἀπὸ τοῦ 1871 ἡ διοικητικὴ, ἀστικὴ καὶ ποινικὴ δικαιοσύνη ἔπαυσε νὰ εὐρίσκεται εἰς χεῖρας ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, τοῦ νομάρχου. Σειρὰ μεταρρυθμίσεων, γενομένων ἰδίως κατὰ τὸ 1880 καὶ 1886, κατὰ τὸ Γαλλικὸν ὑπόδειγμα, καὶ τὸ 1890, κατὰ τὸ Γερμανικόν, ὠδήγησεν εἰς τὴν σημερινὴν δικαστικὴν ὁργάνωσιν.

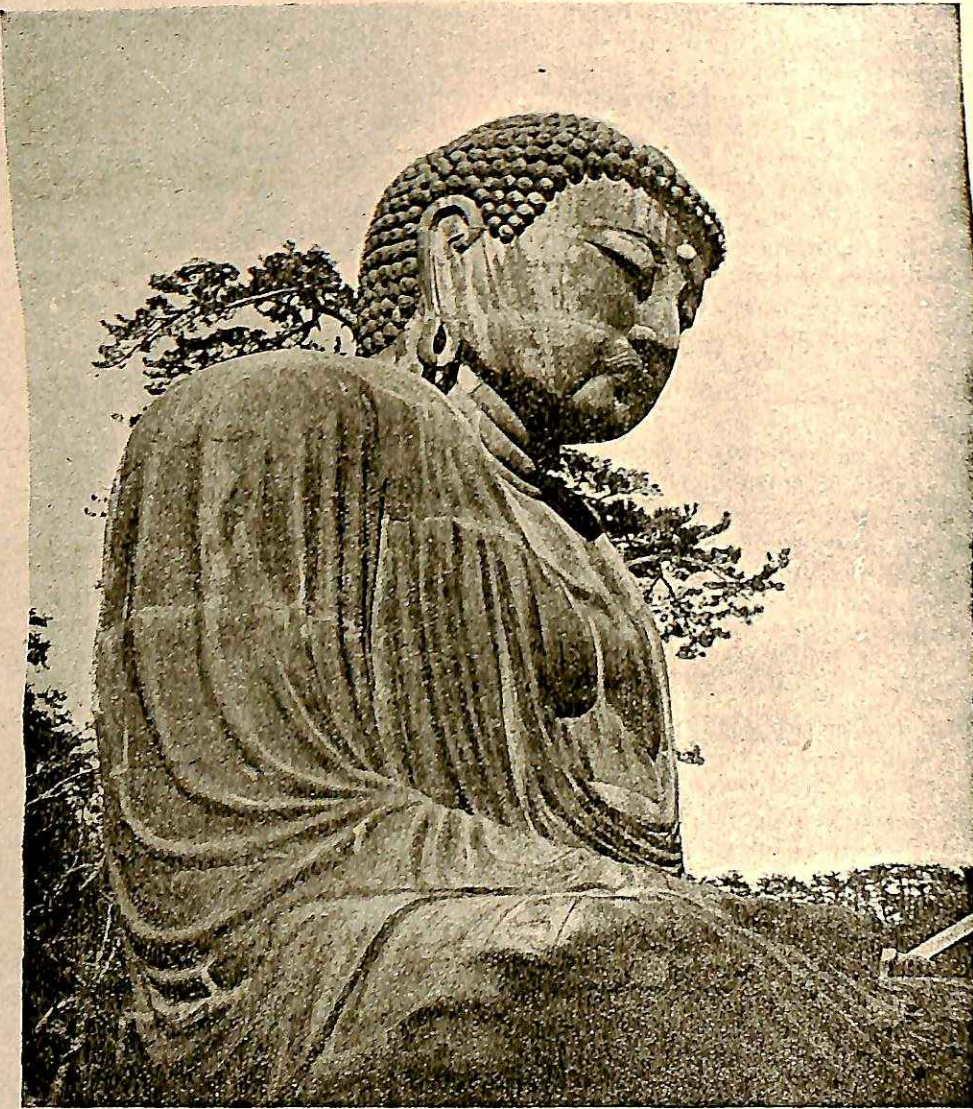
Ὁ θεσμὸς τῶν ἐνόρκων δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Ἡ ἀνάκρισις τῶν πλημμελημάτων καὶ τῶν κακούργημάτων εἶναι μυστικὴ. Τὸ Ἀκυρωτικὸν Δικαστήριον, ἰδρυθὲν κατὰ τὸ Γαλλικὸν πρότυπον, μετεργυθ-

μίσθη κατὰ τὸ Γερμανικὸν τοιοῦτο. Οἱ δικασταὶ εἶνε ἀμετάθετοι. Ὁ διορισμὸς των γίνεται ἀπὸ τοῦ 1889 ἐπὶ τῇ βάσει προσόντων καὶ ἐξετάσεων, ὅπως εἰς τὴν Γερμανίαν. Οἱ δικηγόροι δύνανται νὰ παραστάνται ἐνώπιον ὅλων τῶν δικαστηρίων.

Ἡ ποινικὴ νομοθεσία, τὴν ὁποίαν ἡ παλαιὰ Ἰαπωνία εἶχε δανεισθῇ ἀπὸ τὴν Κίνα, ἤρχισε ν' ἀναθεωρῇται ἀπὸ τοῦ 1871—1873 (ἐλάττωσις τῶν περιπτώσεων τῆς θανατικῆς ποινῆς, κατάργησις τῶν βασανιστηρίων καὶ περιορισμὸς τῶν σωματικῶν ποινῶν, διατήρησις τοῦ ἱεροῦ ξεταστικοῦ βασανισμοῦ, καθιέρωσις τῆς ἰσότητος ὅλων ἐνώπιον τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης). Τὸ 1876, τῇ προτροπῇ τοῦ διασήμεου γάλλου νομοδιδασκάλου Boissonade κατηργήθη ὁ βασανισμὸς. Ὁ Ποινικὸς Κώδις ἐδημοσιεύθη τὸ 1880, ὁ Κώδις Ποινικῆς Δικονομίας τὸ 1881, ὁ Ἀστικὸς Κώδις συνταγείσ παρὰ τοῦ Μπουασσουνάντ καὶ τῶν Ἰαπῶνων συνεργατῶν τοῦ 1839, ἐτέθη εἰς ἰσχὺν τὸ 1893. Αἱ καινοτομίαι, τὰς ὁποίας εἰσήγαγεν ὁ Κώδις οὗτος εἰς τὸ κατὰ παράδοσιν καθεστῶς· τῆς πατρικῆς ἐξουσίας, τοῦ γάμου καὶ τῶν συμβάσεων, ἐπέβαλον τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐφαρμογῆς του διὰ τὸ 1896, συσταθείσης ἐν τῷ μεταξὺ ἐπιτροπῆς πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν κωδίκων. Ἡ ἀναθεώρησις ἀνετέθη εἰς Γερμανοὺς καὶ Ἰάπωνας νομικούς, οἱ ὁποῖοι ἐνεπνέοντο ἀπὸ τοὺς Γερμανικοὺς κώδικας. Ὑπὸ τοιοῦτον πνεῦμα ἐδημοσιεύθη ὁ Ἀστικὸς Κώδις (ἐν μέρος τοῦ 1896 καὶ τὸ ὑπόλοιπον τὸ 1898), ὁ Κώδις Πολιτικῆς Δικονομίας (1890, ἀναθεωρηθεὶς τὸ 1896), ὁ Ἐμπορικὸς Κώδις (1890, πολλὰκις ἀναψηλαφηθεὶς), ὁ Κώδις Ποινικῆς Δικονομίας (1890) καὶ ὁ Ποινικὸς Κώδις (1908).

— Ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις.

Ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Ἰαπωνίαν εἶναι ὄργανον βασιλείας. Ὁ ἀπώτερος σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ μορφώσῃ ὄχι ἐλεύθερα πνεύματα, ἀλλ' εὐπειθεῖς ὑπηκόους. Οὕτως ἐκφράζεται τὸ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτοκρατορικὸν διάγγελμα (1890), τοῦ ὁποίου τὸ κείμενον εἶνε τοιχοκολλημένον εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα. Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἰδρύθη τὸ 1871 καὶ ὁργανώθη ἰδίως ἀπὸ τὸν Κίντο. Τὸ Ἀνώτερον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον εἶναι εἰς χεῖρας τοῦ ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος διορίζει τὰ μέλη του. Τὸ Κράτος παρέχει μονοπωλιακῶς τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, αἱ δαπάναι τῆς ὅμως βαρύνουν τοὺς

Ὁ κορμὸς τοῦ ἀγάλματος τοῦ Βούδα Νταιμπουτσού, ἐν Καμακούρα.

νομούς. τὰς κοινότητας καὶ τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν. Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ παιδιά ἀπὸ τοῦ 7ου μέχρι τοῦ 13ου ἔτους (ἀπὸ τοῦ 1871) καὶ μέχρι τοῦ 14ου ἔτους (ἀπὸ τοῦ 1890). Τὸ Κράτος ἀσχεῖ αὐστηρότατον ἔλεγχον ἐπὶ τῆς φοιτήσεως τῶν παιδιῶν εἰς τὰ σχολεῖα· ὅταν τὸ παιδί φθάσῃ εἰς τὴν σχολικὴν ἡλικίαν, ἐγγράφεται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὸν κατάλογον τοῦ σχολείου καὶ ἡ ἀστυνομία μεριμνᾷ ὥστε νὰ φοιτᾷ κανονικῶς εἰς τὸ σχολεῖον. Ὑπάρχουν καὶ ἰδιωτικὰ σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαίδευσως, εἰς τὰ ὁποῖα φοιτοῦν τὰ παιδιά τῶν πλουσίων ἐπὶ πληρωμῇ. Ἡ στατιστικὴ τοῦ 1922 ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ συνόλου 8.872.000 μαθητῶν, φοιτῶντων εἰς 25.562 δημόσια κατώτερα σχολεῖα καὶ πολλὰ ἰδιωτικά, ὑπῆρχεν ἡ αὕτῃ ἀναλογία μεταξὺ ἀρρένων καὶ θηλέων. Ἐκάστη κοινότης πρέπει νὰ ἔχῃ ἀρκετὰ σχολεῖα (νόμος τοῦ 1890) διὰ νὰ περιλαμβάνουν ὅλα τὰ παιδιά, ποὺ ἔχουν τὴν σχολικὴν ἡλικίαν. Τὸ 1922 ὑφίσταντο 733 νηπιαγωγεῖα μετὰ 63.000 παιδιῶν. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν κατωτέρων σχολείων ἐκπαιδεύεται εἰς ἀνωτέρας σχολάς, ἱδρυθείσας τὸ 1872. Ἐκ τῶν ὑποψηφίων γίνεται δεκτὸν μόνον τὸ τρίτον. Οἱ ἄνδρες φοιτοῦν εἰς αὐτὰς ἐπὶ 4 ἔτη, αἱ γυναῖκες ἐπὶ 3. Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει δύο βαθμούς: τὰ τακτικὰ σχολεῖα, ὅπου διδάσκονται ἐπὶ ἑξ ἔτη (ἀπὸ τοῦ 1908) ὑποχρεωτικὰ μαθήματα (γλῶσσα, ἠθικὴ, ἀριθμητικὴ, γυμναστικὴ) καὶ προαιρετικὰ (γεωγραφία, ἱστορία τῆς Ἰαπωνίας, σχέδιον, φθικὴ, χειρωνακτικὴ ἐργασία) καὶ τὰ ἀνώτερα στοιχειώδη σχολεῖα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε ὑποχρεωτικά, μετὰ κύκλον σπουδῶν τεσσάρων ἐτῶν. Τὰ πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν σχολικὰ βιβλία ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐγκρισιν τῆς κυβερνήσεως.

Ἡ μέση ἐκπαίδευσις δίδεται ἀπὸ καθηγητὰς, ἐκπαιδευομένους εἰς τέσσαρας ἀνωτέρας σχολάς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία διὰ γυναῖκας. Εἰς ἑκάστην τῶν σχολῶν τούτων λειτουργεῖ προσηρτημένον σχολεῖον, ὅπου οἱ μέλλοντες καθηγηταὶ ἐξασκοῦνται πρακτικῶς εἰς τὴν παιδαγωγικὴν. Εἰς τὰς ἰδίας σχολάς ἐκπαιδεύονται οἱ καθηγηταὶ τῶν ἀνωτέρων σχολῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως. Μεταξὺ κατωτέρων καὶ μέσης παιδείας ὑφίσταται στενὸς σύνδεσμος. Τὸ 1912 ἐλειτούργουν 312 μέσαι σχολαὶ ἀρρένων (ἐξ ὧν 68 ἰδιωτικαί), μετὰ 6.000 καθηγητὰς καὶ 124.000 μαθητὰς καὶ 248 μέσαι σχολαὶ θηλέων (ἐξ ὧν 56 ἰδιωτικαί), μετὰ 3.200 καθηγητὰς καὶ

64.000 μαθητὰς. Εἰς τὰ λύκεια θηλέων διδασκεται ἰδίως ἡ οἰκοκυρικὴ.

Καλῶς ὀργανωμένα εἶναι ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν ὁποίαν ἀνευρίσκεται ἡ γερμανικὴ καὶ ἀμερικανικὴ ἐπίδρασις. Εἰς τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ σχολὴ γλῶσσῶν τοῦ Τόκιο, ἡ ἐκπαίδευσις καστὰς ποὺ δίδεται εἰς 1200 παιδιά καὶ κορίτσια τῆς σχολῆς τῶν Εὐγενῶν, τὴν ὁποίαν διηύθυνε μέχρι τοῦ θανάτου του ὁ στρατηγὸς Νόγκι καὶ αἱ ὀκτὼ ἀνώτεροι σχολαί, εἰς τὰς ὁποίας φοιτοῦν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν μαθημάτων τῆς μέσης ἐκπαίδευσως καὶ ἐπὶ τρία ἔτη προπαρασκευάζονται διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὰ Πανεπιστήμια, τελειοποιοῦν τὰς παλαιότερας γνώσεις των, ἰδίως εἰς τὰς ξένας γλώσσας, αἱ ὁποῖαι διὰ τὸν Ἰάπωναν εἶνε τὸ κλειδί πάσης συγχρονησμένης μορφώσεως καὶ ἐξοικειοῦνται μετὰ τὴν ὕλην ποὺ θὰ διδαχθῶν εἰς τὰς Πανεπιστημιακὰς Σχολάς.

Αἱ 24.000 μαθητῶν τῆς ἀνωτέρας παιδείας κατανέμονται ἰδίως εἰς κρατικὰ Πανεπιστήμια (Τόκιο, Κιάτο, Κιότο, Φουκουόκα, Σενταίο, Χοκκάιντο κλπ.), περιλαμβάνοντα τὰς ἑξῆς σχολάς: Νομικὴν, Ἰατρικὴν, Πολιτικῶν Μηχανικῶν, Γεωπονικὴν, Γραμμάτων καὶ Ἐπιστημῶν. Αἱ δύο τελευταῖαι, μὴ ἔχουσαι χαρακτῆρα ἀμέσου ὠφελιμότητος, προσελκύουν τοὺς ὀλιγοτέρους σπουδαστάς. Σπουδαιότερον ἐξ ὧν εἶναι τὸ Πανεπιστήμιον Τόκιο (τὸ 1924 εἶχε 384 καθηγητὰς καὶ 6.130 φοιτητὰς). Ἀπὸ τοῦ 1907 τὰ Πανεπιστήμια ἀπολαμβάνουν οἰκονομικῆς αὐτονομίας. Διὰ νὰ γίνῃ κανεὶς δεκτὸς εἰς τὰ Πανεπιστήμια πρέπει νὰ εἶνε τελειόφοιτος μίας ἀνωτέρας σχολῆς καὶ νὰ ὑποστῇ εὐδοκίμως εἰσαγωγικὴν ἐξέτασιν. Οἱ τελειόφοιτοι τῶν Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν, ὑφιστάμενοι ἐπιτυχῶς τὰς ἐξαγωγικὰς ἐξετάσεις, ἀποκτοῦν πτυχίον· τὸ ντοκτορά ἀπονέμεται μετὰ πενταετὴ παρακολούθησιν τῆς Σχολῆς Ἀνωτέρων Σπουδῶν καὶ τὴν συγγραφὴν μίας «θέσεως». Ὑπάρχουν ἐπίσης πολλὰ ἐλεύθερα ἱδρύματα ἀνωτέρας ἐκπαίδευσως, ἰδίως τὸ Πανεπιστήμιον Κεϊόγκιτζίκου, ἱδρυθὲν τὸ 1865 ἀπὸ τὸν Φουκουζαούα, τὸ Πανεπιστήμιον Οὐασέντα, ἱδρυθὲν τὸ 1882 ἀπὸ τὸν Ὀκούμα, τὸ Πανεπιστήμιον διὰ δεσποινίδας, ἱδρυθὲν τὸ 1901. Ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις ἀριθμεῖ πολλοὺς διακεκοιμένους ἐπιστήμονας, ἱατροὺς, μαθηματικούς, γλωσσολόγους, νομικούς. Μεταξὺ ἄλλων, ἀναφέρονται τοὺς τέσσαρας ἀδελφοὺς Μιτσουκούρι, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν καθηγηταὶ τοῦ Πανεπι-

στημίον Τόκιο και τὸν μικροβιολόγον Κιταζάτο, μαθητὴν τοῦ Κώχ. Ὡς πρὸς τοὺς φοιτητάς, οὗτοι ἀποτελοῦν ἐν πραγματικὸν προλεταριάτον τοῦ πνεύματος· αἱ σπουδαί των εἶναι μακραί, ἐπιβραδυνόμεναι ἀπὸ τὴν προηγούμενην ἐκμάθησιν τῶν κινεζικῶν χαρακτήρων καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν· ἡ υπερκόπωσις τῶν ἐπαυξάνεται λόγῳ τοῦ συναγωνισμοῦ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, τοῦ ὁποῖου ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν εἶναι ὀρισμένος. Ἡ πτώχεια τῶν τοῦ ἀναγκάζει πολλάκις νὰ ἐργάζωνται ὡς ὑπηρεταὶ εἰς τὰς οἰκογενειακάς πανσιόν, ὅπου ζοῦν. Ἡ θνητότης τῶν παλαιῶν σπουδαστῶν εἶναι πρόωρος. Ἡ ὑπάρχουσα ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς μορφωθεῖσας τῶν καὶ τῆς πενίας των, ἡ γνῶσις των τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἰδεῶν τῆς Δύσεως καὶ ἡ ἀπομόνωσις των ἀπὸ τῆς δημοσίας ζωῆς λόγῳ τῶν κανονισμῶν καὶ τῶν παλαιῶν ἐθίμων, μετατρέπουν τὰ Πανεπιστήμια εἰς ἐστίας πολιτικῶν διαμαρτυριῶν καὶ κοινωνικῶν διεκδικήσεων.

— Ὁ στρατὸς καὶ τὸ ναυτικόν.

Ὁ στρατὸς καὶ τὸ ναυτικὸν τῆς Ἰαπωνίας πρέπει νὰ μελετηθοῦν ὑπὸ τὴν διπλὴν των ἀποψιν, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ὕλικήν. Ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως, ἂν ὁ στρατὸς εἶναι ἐκ προελεύσεως λαϊκὸς (ὑποχρεωτικὴ θητεία δι' ὅλους ἀπὸ τοῦ 1872), εἶναι φεουδαρχικός, λόγῳ τοῦ πνεύματός του. Ὁ στρατιώτης παρίσταται ὡς ἀνώτερος τοῦ πολίτου (αὐτοκρατορικὸν διάγγελμα πρὸς τοὺς στρατιώτας τοῦ 1882, τὸ ὁποῖον τονίζει ὅτι ὁ πολεμιστὴς πρέπει νὰ ἔχῃ περισσοτέρας ἀρετὰς ἀπὸ τὸν κοινὸν θνητόν· σύμφωνα μὲ τὴν ἐπίσημον διδασκαλίαν, ὁ φονευόμενος στρατιώτης γίνεται θεὸς) καί, μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν, οἱ ἀξιωματικοὶ σχηματίζουν μίαν ἀνωτέραν κλάσιν (ἀπαγόρευσις εἰς τοὺς ὑπαξιωματικούς νὰ γίνωνται ἀξιωματικοί· ὁ μαθητὴς-ἀξιωματικὸς γίνεται ἀξιωματικὸς μόνον κατόπιν εὐνοϊκῆς δι' αὐτὸν ψήφοφωρίας τῶν συναδέλφων του· ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀξιωματικούς νὰ παραιτοῦνται· οἱ ἀνώτατοι βαθμοὶ τοῦ στρατοῦ κατέχονται κληρονομικῶς ἀπὸ τὴν πατρίαν Χογού καὶ τοῦ ναυτικοῦ ἀπὸ τὴν πατρίαν Σατσούμα· ὁ φαβοριτισμὸς ἐπικρατεῖ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς στρατιωτικῆς κλάσεως· τὰ ὑπουργεῖα τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν δίδονται πάντοτε εἰς στρατιωτικούς· ἡ στρατιωτικὴ πολιτικὴ δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἐλεγχὸν τοῦ Κοινοβουλίου, τὸ ὁποῖον δὲν λαμβάνει σχε-

τικὰς πληροφορίες παρὰ τῆς Κυβερνήσεως παρὰ μόνον ὅταν ἐκρήγνυνται μεγάλα στρατιωτικὰ σκάνδαλα, ὅπως αἱ καταχρήσεις τῶν ναυστάθμων τοῦ 1909 καὶ τὸ ναυτικὸν σκάνδαλον τοῦ 1914, ποὺ ὑπῆρξε μοιραῖον διὰ πολλοὺς ναυάρχους).

Ἡ ξеноφοβία καὶ ἐν σύστημα ἐντόνου στρατιωτικῆς ἀγωγῆς συνετέλεσαν εἰς τὴν υπερέξαρσιν τῆς ἐθνικῆς υπερηφανείας ἐν τῷ στρατῷ. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι οἱ Ἰάπωνες ἐκδηλοῦν ἰδιαιτέραν τινα ἀγάπην διὰ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον· κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν, κατωτέραν ἴσως τῆς πραγματικότητος, τὸ 1908 ἐπὶ 437.000 κληρωτῶν ὑπῆρξαν 12.000 ἀνυπότακτοι· ἐλάχιστος ἀριθμὸς ἐθελοντῶν καὶ ἀνακαταστασμένων ὑπάρχει· αἱ λιποταξίαι εἶναι συχναί· τὸ 1909 παρεπέμφθησαν εἰς τὸ στρατοδικεῖον 3.600 στρατιῶται.

Ἦτο φυσικόν, ὅτι ὁ στρατὸς θὰ ἦτο ὁ ὁργανισμὸς τῆς προτιμήσεως μιᾶς μοναρχικῆς κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐφέρετο πρὸς ἐξωτερικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἀνεδιωργανώθη κατὰ τὸ γαλλικὸν σύστημα (στρατιωτικὴ ἀποστολὴ τοῦ 1872), κατόπιν κατὰ τὸ γερμανικὸν σύστημα καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν Ἰαπώνων, ὅπως ὁ στρατηγὸς καὶ κατόπιν στρατάρχης Γιαμαγκάτα (ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν τὸ 1873, ἀρχηγὸς τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου τὸ 1885, πολλῶνκις ὑπουργὸς καὶ πρωθυπουργός, σημαίνων γιέννρο), ὁ στρατάρχης Ὀγιάμα, ὁ στρατηγὸς Καουνάμι, οἱ στρατηγοὶ Κατσούρα (ἐπανειλημμένως πρωθυπουργός), Κοντάμα (σπουδαστὴς εἰς Γερμανίαν), Τεραούτσι (ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ πρωθυπουργός). Οἱ Ἰάπωνες ἀπέστειλαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πολλὰς στρατιωτικὰς ἀποστολάς, σπουδαιότερα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ μεγάλη ἀποστολὴ 1884—1885, ἡ ὁποία ἐπεσκέφθη τὴν Εὐρώπην καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ στρατολογία τῶν Ἰαπώνων διήλθεν ἀπὸ τρία διάφορα συστήματα. Ἀπὸ τοῦ 1872—1889 ἦτο ὑποχρεωτικὴ διὰ πάντα Ἰάπωνα τριετὴς θητεία, μετὰ τὴν ἔκτισιν τῆς ὁποίας μετεφέρετο εἰς τὴν σειρὰν τῆς ἐφεδρείας. Ὁ νόμος τοῦ 1889 ἐπέφερε διαφόρους μεταβολὰς εἰς τὸ στρατιωτικὸν καθεστὸς τῆς Ἰαπωνίας καὶ τὸ 1907 καθιερώθη διὰ τὸ πεζικὸν ἡ διετὴς θητεία. Ἡ στρατολογία γίνεται κατ' ἐπαρχίας. Δὲν ὑπάρχουν σώματα στρατοῦ, ἀλλὰ μεραρχίαι, περιλαμβανούσαι ὅλα τὰ ὅπλα. Ὑπάρχουν 21 μεραρχίαι καὶ μία μεραρχία φρουρᾶς καὶ τοῦ στρατοῦ Κορέας καὶ Μαντζουρίας.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκπαιδεύονται εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Κολλέγιον τοῦ Τόκιο. Διὰ νὰ εἰσαχθῇ κανεὶς εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχῃ ἀποφοιτήσῃ ἀπὸ μέσον σχολεῖον καὶ νὰ ὑποστῇ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις. Οἱ ἐπιτυχόντες κάμνουν ἐν «στάξ» ἐνὸς ἔτους εἰς ἐν σύνταγμα, κατόπιν φοιτοῦν ἐπὶ δέκα ὁκτὼ μῆνας εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Κολλέγιον καί, τέλος, κάμνουν ἐν νέον «στάξ» ἕξ μηνῶν εἰς ἐν σύνταγμα. Ἀκολουθῶς ὀνομάζονται ἀνθυπολοχαγοί. Τὸ Στρατιωτικὸν Κολλέγιον περιλαμβάνει κατηγορίας ἱππικοῦ, πυροβολικοῦ, μηχανικοῦ καὶ πεζικοῦ. Οἱ μαθηταὶ τῶν τριῶν πρώτων κατηγοριῶν, ἀφοῦ ὑπηρετήσουν ἐπὶ ἐν ἔτος ὡς ἀνθυπολοχαγοί, φοιτοῦν ἐπὶ ἐν ἔτος εἰς σχολεῖα ἐφαρμογῆς. Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου ἐκπαιδεύονται ἐπὶ τρία ἔτη εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Ἀκαδημίαν. Αἱ προαγωγαὶ ἐνεργοῦνται κατ' ἐκλογὴν, μὲ ἐλάχιστον χρόνον ὑπηρεσίας εἰς ἕκαστον βαθμὸν. Οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα τῆς παραιτήσεως· ἀνήκουν ἐφ' ὅρου ζωῆς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Αὐτοκράτορος. Δὲν δύναται νὰ νυμφευθοῦν ἄνευ ἀδείας τῶν ἀρχηγῶν των, εἰς δὲ τοὺς ὑπαξιωματικούς εἶναι ἐντελὼς ἀπηγορευμένος ὁ γάμος.

Τὰ ζητήματα τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης ἐξετάζονται ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῶν Στραταρχῶν καὶ ἀπὸ τὸ Ἀνώτερον Πολεμικὸν Συμβούλιον. Ἡ διοίκησις τοῦ στρατοῦ εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τριῶν ὁργανισμῶν: τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου καὶ τῆς Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεως τῆς στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Αἱ ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς πιστώσεις ἠρξήθησαν, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, κατὰ μεγάλας ἀναλογίας: ἀπὸ 7 ἑκατομμύρια γαλλικῶν φράγκων τὸ 1875—76, ἀνῆλθεν εἰς 256 ἑκατομμύρια τὸ 1913—14, ἦτοι τὸ ἕκτον τοῦ συνόλου τῶν δημοσίων δαπανῶν. Τὸ 1926—27, ἀνῆλθεν εἰς 268.436.000 γιέν.

Τὸ πολεμικόν, ὅπως καὶ τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν, ἦτο σχεδὸν ἀνύπαρκτον ὅταν ἐθριάμβευεν ἡ πολιτικὴ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ τῶν Τοκουγκάου. Τὸ μπακούφου, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ὑπάρξεώς του, ἠγόρασε μερικὰς κανονιοφόρους. Ἡ Αὐτοκρατορία ἠκολούθησε τὸ σύστημα τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ἰδρυθὲν τὸ 1872, εἶχεν ὡς συμβούλους του τοὺς Ἀγγλους ναυάρχους Τράσεϋ, Ντούγκλας, Ἰνγλες. Τὰ κυριώτερα ὀνόματα τοῦ Ἰαπωνικοῦ ναυτικοῦ εἶναι ὁ ναύαρχος Ἰτο, ὁ Τόγκο (ὁ νικητὴς τοῦ Τσουσίμα), Ἰτσούι, Γιαμαμότο, Σαῖτο. Μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Κίνας,

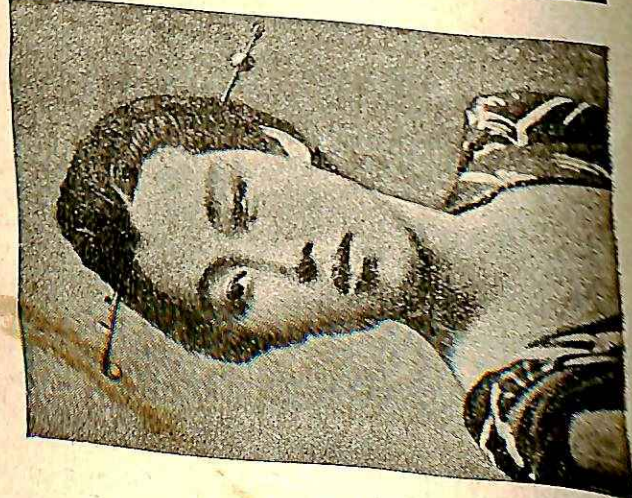
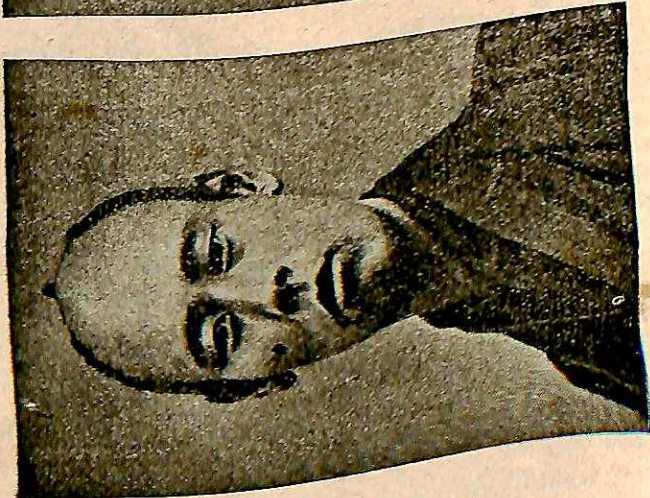
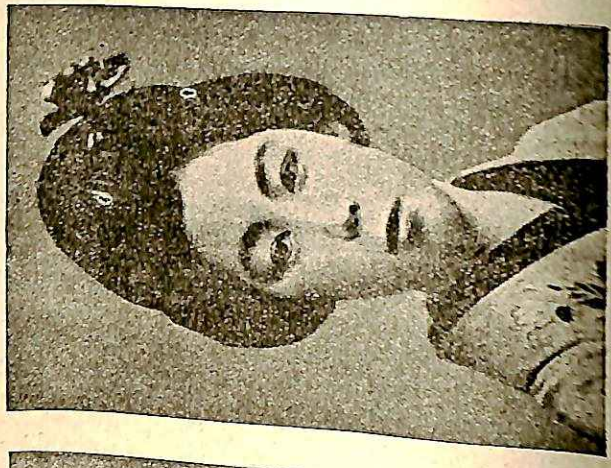
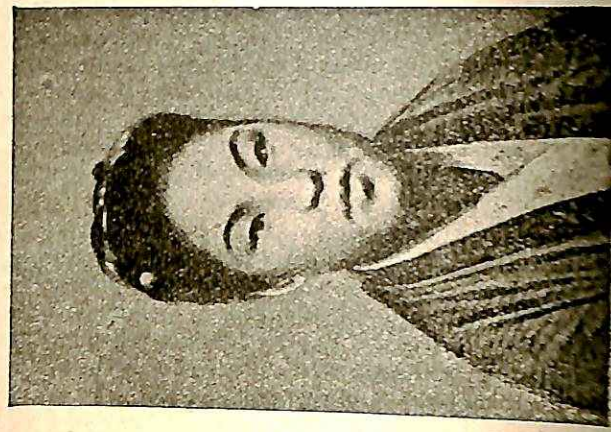
ἡ ἀπειλὴ τοῦ Ῥωσικοῦ, Γερμανικοῦ καὶ Γαλλικοῦ στόλου, ἠνάγκασε τὴν Ἰαπωνίαν νὰ παραχωρήσῃ τὸ Λιάοτουγκ. Ἡ προειδοποίησις αὕτη καὶ τὰ ποσά, ποὺ τῆς παρέσχεν ἡ κινεζικὴ ἀποζημίωσις, παρεκίνησαν τὴν Ἰαπωνίαν ν' αὐξήσῃ τὸν πολεμικὸν στόλον της. Τὸ 1914 διέθετε 650.000 τόννους, μὲ 10 θωρηκτά, ἐκ τῶν ὁποίων 2 τῶν 20.800 τόννων ἕκαστον, 6 καταδρομικά-θωρηκτά, ἐκ τῶν ὁποίων 2 τῶν 27.500 τόννων καὶ 25 κόμβων ταχύτητος, 22 καταδρομικά, 19 ἀκτοφυλακίδας, 33 τορπιλλικά, 13 ὑποβρύχια καὶ πολλὰ ὑπερτρέντιντ καὶ ἀεροπλανοφόρα ὑπὸ κατασκευῇ.

Ὁ μεγαλύτερος ναύσταθμος εὐρίσκεται εἰς Γιακοσούκα, εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τόκιο, ἰδρυθεὶς τὸ 1886 ἀπὸ τὸν γάλλον μηχανικὸν Βερνύ. Εἰς τὰς ναυπηγήσεις ἔδωκεν ἰδιαιτέραν ὥθην κατὰ τὰ ἔτη 1886—90, ὁ γάλλος ἐπίσης μηχανικὸς Μπερτέν. Τὸ πρῶτον ναυπηγηθὲν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν καταδρομικὸν καθειλκυσθὲν τὸ 1890. Ὁ σπουδαιότερος πολεμικὸς λιμὴν εἶνε τοῦ Κουρέ, εἰς τὸ βάθος τῆς ἐσωτερικῆς θαλάσσης. Τὸ 1913—14 τὰ τακτικά καὶ ἑκτακτα ἔξοδα διὰ τὸ ναυτικὸν ἀνῆρχοντο εἰς 250 ἑκατομμύρια γαλ. φράγκων, ἴσα σχεδὸν πρὸς τὰ ἔξοδα τοῦ στρατοῦ. Τὸ 1926—27 ἀνῆλθον εἰς 239 ἑκατομ. γιέν.

Ὅπως καταφαίνεται, ἀπὸ στρατιωτικῆς ἀπόψεως, ὅπως καὶ ἀπὸ πολιτικῆς τοιαύτης, ἡ Ἰαπωνία ἀξίζει τοῦ χαρακτηρισμοῦ ποὺ τῆς δίδεται ἐνίοτε, ὅτι δηλ. εἶνε ἡ Πρωσσία τῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς.

— Τὰ δημόσια καὶ τὰ ἰδιωτικά οἰκονομικά.

Ἡ μανία τῶν ἐξοπλισμῶν ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς ἐπὶ μακρὸν ἀδύλας καταστάσεως τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν τῆς Ἰαπωνίας. Ἡ οἰκονομικὴ ἀναστάσις ποὺ ἐπροξενήθη λόγῳ τοῦ ἀνοίγματος τῶν λιμένων εἰς τοὺς ξένους, οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι, αἱ δαπάναι πρὸς διοικητικὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς χώρας, καθίσταν κρίσιμον τὴν κατάστασιν τοῦ Δημοσίου Θεσαυροῦ. Μία τῶν πρώτων ἀπασχολήσεων τῶν ἀνθρώπων τοῦ Μεϊτζί, ὑπῆρξεν ἡ ἐξυγίανσις τοῦ νομίσματος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποτιμηθῇ λόγῳ τῶν παραποιήσεων καὶ τῆς πληθωρικῆς ἐκδόσεως χαρτονομίσματος. Τὸ 1869 τὸ Κράτος κόπτει ἐκ νέου τὰ χρυσὰ νομίσματα, ἐκλέγει ὡς νομισματικὴν μονάδα τὸ ἀργυροῦν γιέν (ὑποδιαμενόμενον εἰς 100 σέν), τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ κανονικῶς πρὸς 2,58 γαλλικὰ φράγκα. Διὰ

νά προμηθευθῇ χρήματα, δανείζεται ἀπὸ τοὺς Ἰάπωνας καὶ ξένους ἐμπόρους, τὸ δὲ 1872 συνάπτει ἐσωτερικὸν ἄτοκον δάνειον, καὶ τὸ 1875 δεύτερον δάνειον πρὸς 4%. Ἐκ παραλλήλου, δανείζεται εἰς Λονδίνον τὸ 1870 πρὸς 9% διὰ νὰ κατασκευάσῃ σιδηροδρόμους καὶ τὸ 1873 πρὸς 7% διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τὰ συντάξεις τῶν σαμουράϊ. Τότε ἐπεβλήθη, ὡς εἶδομεν, ὁ ἔγγειος φόρος. Ὁ πρῶτος προϋπολογισμός, περιλαμβάνων τὰ στοιχεῖα ὅλων τῶν διαχειρίσεων, συνετάγη τὸ 1875. Τὸ 1876 ὁ Ὁκούμα ρυθμίζει τὴν τραπεζικὴν ὁργάνωσιν· ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως ἡδύναντο νὰ ἰδρυθοῦν ἐθνικαὶ τράπεζαι ἔχουσαι τὸ δικαίωμα ἐκδόσεως γραμματίων.

Ὁ πολλαπλασιασμός ὅμως τῶν τραπεζῶν τούτων (ὑπῆρχον 153 τὸ 1879) παρέλυσεν τὴν εὐημερίαν τῶν τὸ προνόμιον τῆς ἐκδόσεως τραπεζογραμματίων ἀφηρέθη (1883) ἀπὸ αὐτὰς καὶ τὸ 1899 εἶχον ὅλοι ἐξαφανισθῇ. Ὁ Ματσουκάτα, ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τὸ 1881, ἠύξησεν ἢ ἐπέβαλε νέους φόρους, ἡλάττωσε, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1882 καὶ 1883, τὴν πιστωτικὴν κυκλοφορίαν ἀπὸ 150 εἰς 100 ἑκατομμύρια γιέν, ἵδρυσεν (1882) τὴν Τράπεζαν τῆς Ἰαπωνίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπετράπη νὰ ἐκδίδῃ γραμμάτια πληρωτέα ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει. Παρὰ τὰς ἀντιξοότητες (22.645 πτωχεύσεις τὸ 1884), ὁ δημόσιος πλοῦτος ἀνεπτύχθη, αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπολλαπλασιάσθησαν (3.000 ἑταιρεῖαι μὲ 163 ἑκατομμύρια γιέν κεφάλαια τὸ 1888, ἔναντι 1318 μὲ 34 ἑκατομμύρια τὸ 1884). Ἀπὸ τοῦ 1878-1890 τὸ ἔξωτερικὸν ἐμπόριον ἀνῆλθεν ἀπὸ 58 εἰς 138 ἑκατομμύρια. Τὸ 1886 ἡ καλὴ θέσις τῶν κρατικῶν χρεωγράφων, ἐπέτρεψε τὴν μετατροπὴν τῶν εἰς 5%. Οὕτως, εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ συνταγματικοῦ καθεστώτος, ἐτεροματίζετο ἡ περίοδος τῶν πειραματισμῶν καὶ τῶν διστακτικῶν ψηλαφίσεων.

Ἀπὸ τοῦ 1886 οἱ προϋπολογισμοὶ κατέστησαν δημόσιοι καί, ἀπὸ τοῦ 1889, πρέπει νὰ καταρτίζονται παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπὸ συμφώνου μετὰ τὴν Δίαιταν. Τὸ οἰκονομικὸν ἔτος ἀρχίζει τὴν 1ην Ἀπριλίου. Τὸ 1913-14 ὁ προϋπολογισμός ἀνῆρχετο εἰς 563 ἑκατομ. γιέν (τακτικὰ καὶ ἔκτακτα ἔσοδα), δηλ. 1 δισεκατομ. 454 ἑκατομμύρια γαλ. φράγκων καὶ 594 ἑκατομμύρια γιέν (τακτικὰ καὶ ἔκτακτα ἔσοδα), ἦτοι 1 δισεκατομ. 544 ἑκατομ. φράγκων. Τὸ 1925-1926 ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἰσοζυγίζοντο εἰς τὸ ποσὸν 1.598 293.000 γιέν.

Ὡς πρὸς τὰ ἰδιωτικὰ οἰκονομικά, πρέπει νὰ μνημονεύσωμεν κατ' ἀρχὰς τὰς τραπεζάς. Ἐξ αὐτῶν, ἄλλαι—αἱ αὐτόνομοι—ὑπόκεινται συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τοῦ 1890, εἰς τὴν ἐγκρίσιν καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον υποβοάλλουν τὸν ἰσολογισμόν των καθ' ἑξάμηνον. Τὸ 1914 ὑπῆρχον 1465 συνήθεις τράπεζαι καὶ 657 τράπεζαι παρακαταθηκῶν. Ὑπάρχουν ἐξ ἄλλου, ἐξ προνομιοῦχοι τράπεζαι: Ἡ Τράπεζα τῆς Ἰαπωνίας (ἰδιωτικὸν ἱδρυμα, εἰς στενὴν ὁμως σχέσιν διατελοῦν μετὰ τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον κατέχει τὸ ἡμῖς τῶν μετοχῶν, διορίζει τὸν διοικητὴν, τὸν ὑποδιοικητὴν καὶ τοὺς πέντε ἐντεταλμένους συμβούλους· ἀπὸ τοῦ 1884 ἔχει τὸ προνόμιον τῆς ἐκδόσεως γραμματίων ὥσεως· εἶναι ὡσαύτως τράπεζα προεξοφλήσεων καὶ παρακαταθηκῶν)· ἡ Τράπεζα τῆς Φορμόζας (ἔχουσα τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον εἰς τὴν νῆσον ταύτην)· ἡ «Yokohama Specie Bank» (μέρος τῶν μετοχῶν κατέχει τὸ κράτος)· πρόεδρος τῆς εἶναι ὁ ὑποδιοικητὴς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἰαπωνίας, καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν διοικητῶν τῆς παρὰ τῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων ὑπόκειται εἰς τὴν ἐγκρίσιν τῆς Κυβερνήσεως· εἶναι ἐπιφορτισμένη μετὰ τὴν διατήρησιν οἰκονομικῶν σχέσεων μετὰ τὸ ἔξωτερικόν· ἡ Βιομηχανικὴ Τράπεζα (ὁ πρόεδρος τῆς διορίζεται παρὰ τῆς κυβερνήσεως· διευθύνει τὴν ἀγορὰν τῶν τίτλων καὶ παρέχει εἰς τοὺς βιομηχάνους δάνεια ἐπὶ τῶν τίτλων· ἡ Ὑποθηκικὴ Τράπεζα (τὸ προνόμιόν τῆς, χρονολογούμενον ἀπὸ τοῦ 1896, ἐχορηγήθη δι' 100 ἔτη· ἡ κυβερνήσις μετέχει εἰς τὸν διορισμὸν τῶν διοικητῶν τῆς· 46 λαϊκαὶ ὑποθηκικαὶ τράπεζαι ἐξαρθῶνται ἐξ αὐτῆς)· ἡ Ὑποθηκικὴ Τράπεζα τοῦ Χοκκαίντο. Ὡς ἀναφέρωμεν ἐπίσης τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον. Αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ἔλαβον καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τὴν μορφήν ποὺ ἔχουν καὶ εἰς Εὐρώπην. Τὰ χρηματιστήρια ἀξιῶν εἶναι ἰδιοκτησίαι ἑταιρειῶν τελουσῶν ὑπὸ τὸν ἑλεγχον τῆς Κυβερνήσεως. Λειτουργοῦν ἐπίσης δύο Ὁργανισμοὶ Συμψηφισμῶν (Τόκιο, Ὁζακα). Ὁ τόκος ὑπερτιμήθη κατὰ πολὺ, μολονότι ἀκόμη εἶναι ὑψωμένος (6 1/2% κατὰ μέσον ὅρον.

— Ἡ οἰκονομικὴ ὁργάνωσις.

Ἡ νεωτέρα οἰκονομικὴ ὁργάνωσις τῆς Ἰαπωνίας παρουσιάζει τρεῖς οὐσιώδεις χαρακτηρισμοί:

1) Εἰς τὴν ἀπολυταρχικὴν αὐτὴν χώραν, ὅπου ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ ἦτο ὑπὸ δημιουργίαν ἐκ διαφόρων στοιχείων, ἡ δρᾶσις τοῦ

νόμου και της Κυβερνήσεως έπαιξε πρωτεύοντα ρόλον, μεγαλύτερον ἴσως και από την Γερμανίαν. Από της ἐνάρεως του Μείττι προσέκρουον εις την ἑλλειψιν κεφαλαίων, εις τὰς προλήψεις τῶν σαμουράι, εις την ἄγνοιαν τῶν ἐμπορευομένων, εις την ρουτίαν τῶν βιοτεχνῶν και τῶν χωρικῶν. Τὸ Κράτος δὲν ἠρέσθη μόνον εις τὴν παραματοποίησιν τοῦ ἀγροτικοῦ ἔργου τῆς καταστροφῆς τῶν ἐμποδίων (ἀγροτικὸς νόμος, ἐλευθερία ἀσκήσεως ὅλων τῶν ἐπαγγελμάτων, ἐλευθερία ἀγορᾶς και πωλήσεως τοῦ ἐδάφους, κατάργησις τῶν συντεχνιῶν και ἐλευθερία ἀσκήσεως παρ' ὅλων τοῦ ἐμπορίου). Προέβη και εις μίαν θετικὴν και γόνιμον δημιουργίαν.

Εἶδομεν ἀνωτέρω τὸ ἔργον τῆς οικονομικῆς ἐκπαιδεύσεως και ἐκλαϊκεύσεως (ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις, βιβλιοθήκαι, ἀποστολαὶ σπουδαστῶν εις τὸ ἔξωτερικόν, ἐκθέσεις). Εἰσήγαγε νόμους και συνῆψε συμβάσεις διὰ τῶν ὁποίων ἐχαράχθησαν οἱ κανόνες και τὰ πλαίσια τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος τοῦ ἔθνους (Ἀστικὸς Κώδιξ, Ἐμπορικὸς Κώδιξ, νόμοι περὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, νόμοι περὶ τῶν δικαιωμάτων εὐρεσιτεχνίας, τῶν προτύπων και τῶν βιομηχανικῶν σημάτων, διεθνεῖς συμφωνίαι περὶ τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας). Τὸ 1885 ἱδρύσθη τὸ ὑπουργεῖον Γεωργίας, Ἐμπορίου και Βιομηχανίας καθὼς και τὸ ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας. Εἰς τὸ ἱδρυθὲν κατὰ τὸ 1881. Ἀνώτερον Συμβούλιον Ἐμπορίου και Βιομηχανίας ἐκάλεσε τοὺς καλυτέρους πολιτικούς. Ὑπεβοήθησε τὴν ἱδρυσιν 58 Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων, τῶν ὁποίων ἤρυνε κατὰ τὸ 1903 τὴν δικαιοδοσίαν και τὴν ἐκλογικὴν βάσιν. Εἰς τὴν χώραν ταύτην, ὅπου ἦτο ἄγνωστος ἡ ἔννοια τῆς πίστωσης, ἔδωσε ζωὴν εις τὰς τραπεζὰς διὰ τῆς νομοθεσίας του, τῆς προστασίας του, τῶν προνομίων του. Ἐπέβαλεν ἔλεγχον εις τὰ χρηματιστήρια ἀξιῶν και ἐμπορευμάτων. Ἐδωσε τὸ ἴδιον τὸ παράδειγμα τῆς οικονομικῆς δράσεως ἀναλαμβάνον τὴν ἐκμετάλλευσιν πλείστων ὑπηρεσιῶν και ἐπιχειρήσεων (σιδηροδρόμοι, ταχυδρομεῖα, δάση, ἄλας, καμφορά, καπνός, κλπ).

2) Ὅσῃδήποτε και ἂν ἦτο ἡ ἀνατροπὴ τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν εις τὴν παλαιὰν Ἰαπωνίαν ἡ νεωτέρα οικονομικὴ ζωὴ, ἀπαντᾷται ἀκόμη και σήμερον ἡ διπλὴ ἐπιβίωσις τῶν συντεχνιῶν και τῶν πατριαρχικῶν οἰκίων τῆς ἄλλοτε. Αἱ συντεχνίαι, ἐξαφανισθεῖσαι πρὸς στιγμὴν, μετὰ τὴν διακλήουξιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, ἐνεφανίσθησαν ἐκ νέου,

ὑπὸ ἐλάχιστα διαφέρουσιν μορφήν, μετὰ τὸν διπλοῦν τῶν χαρακτήρα τῆς ὑποχρεωτικῆς συμμετοχῆς τῶν ἐργατῶν τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος και τοῦ διακανονισμοῦ τῶν σχέσεων τῇ ἐγγυήσει τοῦ Κράτους. Οὕτως, ὅταν ἱδρύθη τὸ 1875, τὸ συνδικατον τῶν παραγωγῶν τοῦ ἁλατος δέκα ἐπαρχιῶν, τὸ Κράτος ἐπέτρεψεν εις αὐτὸ νὰ ἐξαναγκάσῃ ὅλους τοὺς παραγωγοὺς ἁλατος τῶν ἐπαρχιῶν τούτων νὰ γίνωνται μέλη τοῦ συνδικατου. Ἐν διάταγμα τῆς 29 Νοεμβρίου 1884 ὅχι μόνον ἐνθαρρύνει και ρυθμίζει τὴν ἱδρυσιν συνδικατῶν, ἀλλὰ και ὑποχρεώνει, εις τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις, τοὺς ἐργάτας τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος νὰ μετέχουν εις τὸ συνδικατον. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ καθαρῶς ἀγροτικὰ συνδικατα (ὀργανωθέντα τὸ 1890), τὸ κράτος δὲν πιέζει τοὺς γεωργοὺς νὰ ἱδρύνουνται αὐτὰ, ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου ἱδρύνονται τοὺς ὑποχρεώνει νὰ μετέχουν εις αὐτὰ. Αἱ συντεχνίαι αὐταὶ εἶναι ὀργανωμένα ἱεραρχικῶς εις τρεῖς κατηγορίας: αἱ συντεχνίαι τῶν χωριῶν ἀποστέλλουν ἀντιπροσώπους εις τὰς συντεχνίας τῆς ἐπαρχίας, αἱ ὁποῖαι ἀποστέλλουν τοιοῦτους εις τὰς συντεχνίας τοῦ νομοῦ, αἱ ὁποῖαι τέλος, ἀποστέλλουν ἀντιπροσώπους εις τὴν Αὐτοκρατορικὴν Γεωργικὴν Ἐταιρείαν. Ὅλοι οἱ Ἰάπωνες καλλιεργηταὶ εἶναι νῦν συσσωματωμένοι εις τὰ συνδικατα ταῦτα, τὰ ὁποῖα στηρίζονται εις ὑποθηκικὰς Τραπεζὰς. Τὰ βιομηχανικὰ ἐπίσης συνδικατα εἶναι τὸ ἀντικείμενον αὐστηροῦ διακανονισμοῦ, ὅπως συμβαίνει π. χ. μετὰ τὰ συνδικατα μεταξὺ τῶν προϊόντων τούτων. Νόμος τοῦ 1900 ἀναγνωρίζει εις τὰ συμμορφούμενα μετὰ τὰς διατάξεις τοῦ συνδικατου τὴν νομικὴν προφύρου ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων εὐρεσιτεχνίας.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ κυβέρνησις εὐνοῇ και ὑποστηρίξῃ τὰς ὀργανώσεις τῶν παραγωγῶν, τῶν μισθωτῶν. Ἐχουν ἤδη σχηματισθῇ συνδικατα λιμενεργατῶν, οἰκοδόμων, σιδηροδρομικῶν, τυπογράφων, ἀλλὰ πολλὰ ἐκ τούτων ἔχουν διαλυθῇ και ἡ ἀστυνομία δίζη πᾶσαν ὁμαδικὴν δράσιν τῶν ἐργατῶν. Ἐνῷ τὸ Κράτος ἀπαγορεύει ἀφ' ἐνδὸς τοὺς ἐργάτας νὰ ὀργανώνωνται πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐπαγγελματικῶν τῶν συμφερόντων, ἀφ' ἑτέρου ἀποφεύγει νὰ λάβῃ αὐτὸ τοῦτο μέτρα προστατευτικὰ ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, ἐνισχύομενον εις τὴν ἀδράνειάν του ταύτην, ἂν μὴ τὴν κακοπιστίαν, ἀπὸ τοὺς

βιομηχάνους. Οὕτω, μόλις εις τὰ 1911 ἐψήφισε τὸν πρῶτον νόμον περὶ τῆς ἐργασίας εις τὴν βιομηχανίαν, ἀναφερόμενον εις τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν τῶν γυναικῶν και τῶν παιδιῶν, τὸν περιορισμὸν τῶν ὥρῶν ἐργασίας, τὴν σύμβασιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, τὴν ἀπόλυσιν, τὰ ἀτυχήματα. Εἰς τὰ ἐργασιασία, ὅπου ἡ ἐργασία εἶνε ἐπικίνδυνος διὰ τοὺς ἐργάτας, δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦν ἀνήλικα κάτω τῶν 12 ἐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται δι' ἐλαφροῦς ἐργασίας, ὅποτε δύναται νὰ χρησιμοποιοῦνται παῖδιά μέχρι 10 ἐτῶν. Τὰ ἀγόρια και τὰ κορίτσια, ἡλικίας κάτω τῶν 15 ἐτῶν, δὲν πρέπει νὰ ἐργάζωνται πλέον τῶν 12 ὥρῶν ἡμερησίως και πρέπει νὰ ἔχουν δύο ἡμέρας ἀναπαύσεως κατὰ μῆνα, ἡ τέσσαρας ἡμέρας ἐὰν ἐργάζωνται τὴν νύκτα. Ἐχουν ἐπίσης τὸ δικαίωμα ἡμισείας ὥρας ἀναπαύσεως ἐὰν ἡ ἐργασία διαρκεῖ ἀπὸ 6—10 ὥρας καὶ μιᾶς ὥρας ἀναπαύσεως ἐὰν ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας ὑπερβαίνει τὰς 10 ὥρας. Πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου ἐδόθη εις τοὺς ἐργοδότης προθεσμία δέκα πέντε ἐτῶν. Τὸ 1916, ἐπὶ κυβερνήσεως Χάρα, ὁ νόμος ἐτροποποιήθη, ἀλλ' ὅσονδήποτε ἀτελής και ἂν εἶναι, δὲν ἐφημερόσθη ἀπὸ τοὺς ἐργοδότης.

Ἐν ἄλλο στοιχείον τοῦ παλαιοῦ οικονομικοῦ καθεστώτος, ποὺ παραμένει και σήμερον, εἶναι ἡ ἐπιβίωσις μερικῶν μεγάλων πατριαρχικῶν οἰκογενειῶν ὁ τύπος αὐτῶν τῶν οἰκογενειῶν ὑπῆρξεν ἡ παλαιὰ και εὐρεῖα οἰκογένεια τῶν Μισοῦ τῆς ὁποίας οἱ συνεταρισμένοι κλάδοι δροῦν εις τὰς τραπεζὰς, τὰ μεταλλεῖα, τὴν ἐξαγωγήν, τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν. Αἱ σχέσεις ἐργατοῦ πρὸς ἐργοδότην εἶναι φύσεως οἰονεὶ οἰκογενειακῆς, και οἱ περισσότεροι ὑπάλληλοι διαμένουν τὸ περισσότερον μέρος τῆς ζωῆς τῶν ἐντὸς τῆς οἰκίας.

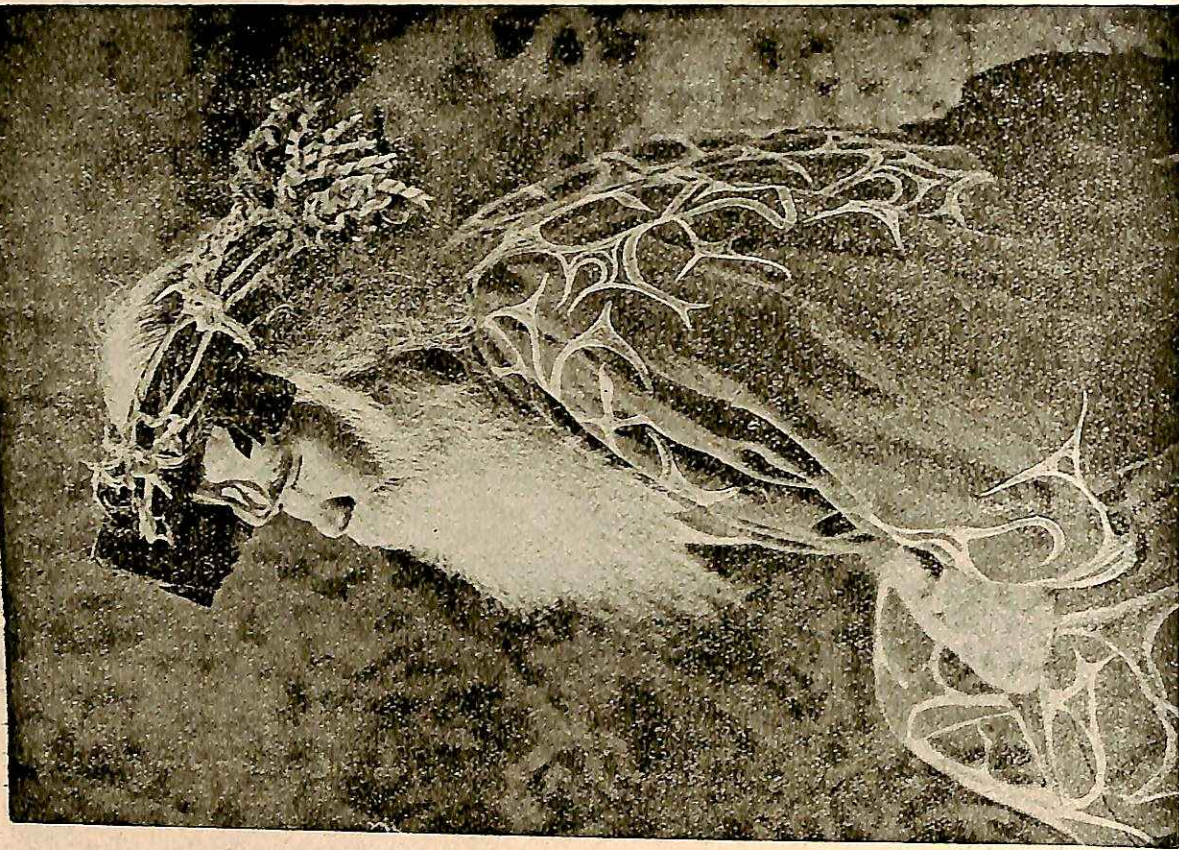
3) Τρίτος κυνητὸς χαρακτὴρ τῆς συγχρόνου οικονομικῆς Ἰαπωνίας εἶναι ἡ ἐμφάνισις, κατὰ τὸ ἀμερικανικὸν παράδειγμα, τολμηρῶν μεγαλοεπιχειρηματιῶν. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ Γιουασάκι, τραπεζίται ναυπηγοὶ και μεταλλοκτῆται, ὁ ἐπιχειρηματίας βαρὺς Χιμπουσάου, ἄλλοτε πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Τόκιο, οἱ Φουρουκάουα, ἰδιοκτῆται μεγάλων μεταλλείων χαλκοῦ, ὁ Καϊτζίμα Τασουκέ, γενόμενος ἀπὸ ἀπλοῦς μεταλλορῦχος πλούσιος ἐκμεταλλετῆς γαιανθροσκοφόρων ἐκτάσεων, ὁ Χιρόκα Κί, ἄλλοτε ἐργάτης εις τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὁ ὁποῖος ἐπρόικισε τὴν Ἰαπωνίαν μετὰ τὴν βιομηχανίαν σιδηροδρομικοῦ ὕλικου, ὁ

Οὐχιτζίμα, ὁ «βασιλεὺς τῶν γεωμήλων» Καλλιφορνίας.

— Συγκοινωνίαι και ἐμπορικὸν ναυτικόν.

Αἱ διὰ τοῦ ὕδατος συγκοινωνίαι εἶναι ἀσημαντοὶ εις τὸ ἐσωτερικόν τῆς Ἰαπωνίας δὲν ὑπάρχουν πλωτοὶ ποταμοί. Ἐξ ἄλλου και οἱ διὰ ξηρᾶς δρόμοι ἦσαν σπάνιοι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς σογκουνίας, διὰ λόγους ὁρογραφικῶν και δημοσιονομικῶν, ὅχι ὁμως και πολιτικῶν, διότι ἡ ἑλλειψις ὁδῶν, ἐὰν ἐπέτρεπε τὸν ἐντοπισμὸν τῶν ἐπαναστάσεων, ἐδυσχέραινε και τὴν μεταφορὰν τῶν σογκουνικῶν στρατευμάτων. Ὁ περιφημότερος δρόμος ἦτο τὸ «Τοκάιντο», ἀπὸ Τόκιο εις Κιότο, διὰ τοῦ ὁποῖου αἱ ἀκολουθίαι τῶν σογκουν και τῶν δαϊνῶ μετέβαινον νὰ ὑποβάλουν τὰ σέβη τῶν εις τὸν Αὐτοκράτορα, εις Κιότο. Ἀκόμη και τὸ 1914, δὲν ὑπῆρχον παρὰ μόνον 2.149 ρι ἐθνικῶν ὁδῶν (ἐν ρι ἰσοδυναμεῖ πρὸς 3927 μετρα), 9.000 ρι ἐπαρχιακῶν ὁδῶν και 94.000 ρι ἀγροτικῶν δρόμων. Ἡ συντήρησις τῶν εἶναι λίαν πλημμελής, τὰ δὲ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως τῶν βαρύνουν ἰδίως τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν νομῶν και τῶν κοινοτήτων. Εἰς τοὺς δρόμους τούτους ὑπάρχουν πλέον τῶν 300.000 γεφυρῶν, ἐξ ὧν 114 σιδηραὶ, 51.000 λίθιναι και αἱ ὑπόλοιποι ξύλιναι.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 20οῦ αἰῶνος κατεβλήθη σοβαρὰ προσπάθεια πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν. Τὰ ἔξοδα τοῦ κεφαλαίου τούτου ἀνῆλθον ἀπὸ 10.250.000 γιέν (1905), εις 23.500.000 γιέν (1909). Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου εἶναι τὸσον περισσότερον ἀξιοσημεῖωτος, ὅσον οἱ μηχανικοὶ εἶχον νὰ καθυποτάξουν μίαν ἀνυπότακτον φύσιν (ὄρη, κόλλοι, χεῖμαρροι, σεισμοί). Ἀπὸ τοῦ 1872—1881 ὁ ἔλαβε τὸ κράτος τὴν κατασκευὴν τῶν σιδηροδρόμων στενοῦ πλάτους. Ἡ πρώτη γραμμὴ, ποὺ παρεδόθη εις τὴν κυκλοφορίαν τὸ 1872, ὑπῆρξεν ἡ γραμμὴ Τόκιο - Γιόκοχάμα, κατασκευασθεῖσα μετὰ τὴν βοήθειαν ἀμερικανῶν μηχανικῶν. Ἀπὸ τοῦ 1881 τὸ κράτος ἐνεπιστεύθη εις προνομιοῦχος ἐταιρείας τὸ δικαίωμα τῆς κατασκευῆς και τῆς ἐκμεταλλείσεως νέων γραμμῶν. Εἰς τὴν ἀναρχίαν ταύτην ἐτέθη τέρμα διὰ τοῦ νόμου τῆς 30 Μαρτίου 1906, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐθνικοποιήθησαν ὅλοι σχεδὸν οἱ ἰδιωτικοὶ σιδηροδρόμοι. Παρεπονούντο διὰ τὸν τεμαχισμὸν τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου ἔνεκα τῶν πολλῶν ἐταιρειῶν, διὰ τὸν ἀνταγωνισμὸν τὸν ἐπιζήμιον εις τὸ δημόσιον συμφέρον, διὰ τὴν ἀδιαφορίαν τῶν (μία και μόνη γραμμὴ, ἑλλειψις ἐξπρὸς) και ἐπεκαλοῦντο τὰ εὐνοϊκὰ ἀπο-

Τύπος χωρικού της φυλής του Αϊνώ.

Γυναίκα Αϊνώ.

τελέσματα του γερμανικού μονοπωλίου των σιδηροδρόμων. Ο πρωθυπουργός Σαϊοντζι διεκήρυττεν από πολλού την εθνικοποίησιν των σιδηροδρομικών συγκοινωνιών. Ο νόμος του 1906 ώριζεν ότι η εξαγορά θα γίνετο εντός 10 ετών και ότι οι μέτοχοι θα έλαβανον έντοκα κρατικά γραμμάτια. Το Κράτος εξηγόρασεν επίσης εις την Κορέαν την γραμμήν Σεούλ-Φαζάνη. Κατά το τέλος του 1913 υπήρχον 5985 χιλιόμετρα σιδηροδρομικών γραμμών, εξ ὧν 5217 κρατικά και 767 ανήκουσαι εις εταιρείας· τὸ 1926 υπήρχον 9798 χιλιόμε., εξ ὧν 6482 κρατικά. Οἱ ηλεκτρικοὶ τροχιόδρομοι (πρώτη γραμμή εις Τόκιο, 1895) ἤρθον τὸ 1913, 957 χιλιόμε. ἐν χρήσει και 400 χιλιόμε. ὑπὸ κατασκευήν. Οἱ Ἰάπωνες ἔχουν τὴν συνήθειαν νὰ μὴ κάθωνται εις καθίσματα ἐντὸς τῶν τράμ, ἀλλ' ἴστανται ὄρθιοι και συνωστίζονται, ταξιθεύουν δὲ πολὺ χάριν ὑποθέσεων, ψυχγωγίας ἢ προσκυνήματος.

Τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν ὀφείλει τὴν ἀνάπτυξίν του ὀλιγώτερον εις τὴν λεγομένην «γεωγραφικὴν εἰμαρμένην» παρὰ εις τὴν θέλησιν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ναυτικὴ κίνησις ἦτο σχεδὸν μηδαμινὴ εις τὰ δύο μεγάλα ἀρχιπελάγη τοῦ κόσμου, εις τὴν Ἰαπωνίαν μέχρι τοῦ Μεϊτζι, εις τὴν Ἀγγλίαν μέχρι τοῦ 16ου αἰῶνος. Ἐνῶ ἡ σογκουνία ἀπεμάκρυνε τοὺς ξένους και ἀπηγόρευε τὴν διενέργειαν μακρῶν ταξιδίων, ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις, διὰ νὰ προσελκύσῃ τὰ ξένα πλοῖα, διηκούλυε τὴν κίνησιν τῶν λιμένων. Μεγάλα λιμενικὰ ἔργα ἐτετέλεσθησαν εις Γιόκοχάμα (1889), Κομπέ (1896), Ὄζακα (1898). Ὁ λιμὴν τῆς Γιόκοχάμα προστατεύεται παρὰ κυματοθραύστον, ἀνοικτοῦ εις τὸ μέσον, τοῦ ὁποίου τὰ δύο τμήματα ἔχουν μῆκος 5380 και 6.700 ποδῶν· τὸ βάθος εἶναι 33 ποδῶν και αἱ σιδηρεῖ προβλήτες προσορμήσεως ἔχουν μῆκος 1800 ποδῶν· ὑπάρχουν πολυάριθμοι γερανοί, ἐξ ὧν 19 ηλεκτρικοί. Εἰς τὸν λιμένα τοῦτον, ὅπως και εις τοὺς ἄλλους μεγάλους λιμένας, ἐπιτελοῦνται συνεχῶς βελτιώσεις· ἐξήντα λιμένες εἶναι ἀνοικτοὶ εις τὸ ξένον ἐμπόριον. Περίπου 150 φάροι φωτίζουν τὰς ἀκτὰς.

Τὸ ἰαπωνικὸν ἐμπορικὸν ναυτικόν, ἀπὸ τοῦ 1904 μέχρι τέλους 1913, ἀνῆλθεν ἀπὸ 1815 εις 3286 ἀτμόπλοια, χωρητικότητος ἀπὸ 798.000 τόννων εις 1.528.000 τόννων. Τὸ 1927 ἡ χωρητικότης τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἀνῆλθεν εις 4 ἑκατομμύρια τόννων. Τὰ πληρώματα τῶν ἐμπορικῶν πλοίων (ναῦται και μηχανικοὶ) ἀποτελοῦνται ἤδη σχεδὸν ἀπο-

κλειστικῶς ἀπὸ ἰάπωνας. Ὅπως και προκειμένου περὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων, οἱ ἰάπωνες ἠθέλησαν νὰ κατασκευάζουν μόνοι τῶν καὶ τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα. Τὰ ναυπηγεῖα ἀνήκουν εἴτε εις τὸ Κράτος, εἴτε εις εταιρείας. Τοῦ πρώτου πλοίου, 1000 τόννων, ἤρχισεν ἡ ναυπηγήσις εις Ναγκασάκι τὸ 1897. Τὸ 1913 υπήρχον 1587 ἀτμόπλοια ναυπηγηθέντα εις τὴν Ἰαπωνίαν και 482 εις τὸ ἐξωτερικόν.

Αἱ ταχυδρομικαὶ μεταφοραὶ ἦσαν ἐμπιστευμένα, πρὸ τοῦ Μεϊτζι, εις ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἀπὸ τοῦ 1871 χρονολογεῖται ἡ πρώτη δημοσία ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία, οἱ πρῶτοι εἰδικοὶ κανονισμοί, τὰ πρῶτα γραμματόσημα. Τὸ 1912—13 ἐλειτοῦργουν 7268 ταχυδρομικὰ γραφεῖα και ἐκυκλοφόρησαν 1.653 ἑκατομμύρια ἐπιστολῶν και ἐντύπων· τὸ 1924 τὰ 8546 ταχυδρ. γραφεῖα διεξέπεραιώσαν 3.710 ἑκατομμύρια ἐπιστολῶν και ἐντύπων. Ὁ πρῶτος τηλεγράφος ἐγκατεστάθη τὸ 1869· τὸ 1924—25 υπήρχον 5.710 τηλεγραφικὰ γραφεῖα και 65.620 οἱ τηλεγραφικῶν συρμάτων. Τὸ πρῶτον τηλεφώνον ἐγκατεστάθη τὸ 1890· τὸ 1924—25 υπήρχον 5483 τηλεφωνικὰ γραφεῖα και σχεδὸν 500.000 οἱ τηλεφωνικὰ σύματα. Ἡ χρῆσις τοῦ τηλεφώνου εἶναι λίαν διαδεδομένη εις τὴν Ἰαπωνίαν· ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν ἀπὸ τοῦ 1908 μέχρι τοῦ 1912 ἀνῆλθεν ἀπὸ 79.000 εις 182.000. Ἀπὸ τοῦ 1877 ἡ Ἰαπωνία ἀποτελεῖ μέλος τῆς Ταχυδρομικῆς Ἐνώσεως· ἀπὸ τοῦ 1880 καὶ ἐννέον ταχυδρομεῖον δὲν λειτουργεῖ εις αὐτήν.

— Γεωργία, κτηνοτροφία, ἀλιεία, μεταλλεία.

Ἡ γεωργία εἶναι ἡ ἀπασχόλησις τῆς πλειονότητος τῶν Ἰαπώνων· 60% τοῦ ὀλικοῦ πληθυσμοῦ ἐπιδίδονται εις αὐτήν. Ἐσημειώσαμεν ἤδη ἀνωτέρω μερικὰς ἀπὸ τὰς μορφὰς τῆς κυβερνητικῆς δράσεως πρὸς ὄφελος τῆς γεωργίας (ἀγροτικὸς νόμος, γεωργικὴ ἐκπαίδευσις, πειραματικοὶ σταθμοί, ἀγροτικὰ συνδικάτα, ὑποθηκικαὶ τράπεζαι). Τὸ 1900 ἐδημοσιεύθη ὁ νόμος περὶ συνεταιρισμῶν, ὁ ὁποῖος ἐνθαρρύνει τὴν ἰδρυσιν συνεταιρισμῶν πιστωτικῶν, ἀγορᾶς, πωλήσεως, παραγωγῆς κλπ., καθὼς και τὴν συγκέντρωσιν μικρῶν κεφαλαίων, τὰ ὁποῖα, δι' ἀλληλοβοηθητικῶν εταιρειῶν χρησιμοποιοῦνται εις τὰς βιομηχανικὰς γενικῶς και τὰς ἀγροτικὰς εἰδικῶς ἐπιχειρήσεις. Τὸ 1913 αἱ εἰταιρεῖαι αὗται ὑπερέβαινον τὰς 10.000. Πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ ὑπερβολικοῦ τεμαχισμού τῆς γῆς, αὐξήσιν τῶν μικρῶν και ἀκανονίστων

κλήρων, διευθέτησιν τῶν ἀρδευτικῶν αὐλάκων καὶ ἐπιδιόρθωσιν τῶν ἀγροτικῶν δρόμων, ἀπόδοσιν εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ἐντὸς καλλιεργουμένων γαιῶν παραμενουσῶν ἀκαλλιεργήτων ἐκτάσεων, ἐψηφίσθη τὸ 1899 ὁ «νόμος περὶ διευθετήσεως τῶν ἀροσίμων γαιῶν», ὁ ὁποῖος ἐτροποποιήθη τὸ 1909. Οἱ ἰδιοκτῆται ὑπεχρεώθησαν ἔκτοτε ἵνα ἀποδεχθῶν τὸς ὑπὸ τοῦ Κράτους προταθέντας ὁρους πρὸς συγκρότησιν ἑκτεταμένων ἰδιοκτησιῶν, ὅταν θὰ εἶχεν ἐξασφαλισθῇ ἡ συγκατάθεσις μεριδίων τῶν ἐνδιαφερομένων ἰδιοκτητῶν. Ὑφίσταται σειρὰ νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ τῶν ἐπιζωοτιῶν, τῶν καταστρεπτικῶν ἐντόμων, τῆς ποιότητος τῶν λιπασμάτων. Νόμος ἐκδοθεὶς τὸ 1914 ἐπιβάλλει τὴν φυτοπαθολογικὴν ἐξέτασιν τῶν πρὸς ἐξαγωγὴν ἢ εἰσαγωγὴν φυτῶν.

Οἱ χαρακτῆρες τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας τῆς Ἰαπωνίας εἶναι οἱ ἑξῆς: Ἡ ἑκτασις τῆς καλλιεργουμένης γῆς εἶναι ἀκόμη μικρά, τὸ 1903 ἀνῆρχετο εἰς 13,76%, τὸ 1913 εἰς 14,94%, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἥμισυ ἦτο ὀρυζῶνες. Ἡ ἐκχέρσωσις καὶ ἡ καλλιέργεια θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐνταθοῦν περισσότερον, ἰδίως εἰς τὰς ὀλίγον ἐπικλινεῖς ἐκτάσεις. Οἱ ὀρυζῶνες καλλιεργοῦνται ἀπὸ ἴσον ἀριθμὸν ἰδιοκτητῶν καὶ κολλήγων. Ἡ πενιχρὰ κατάστασις τῶν κολλήγων ἐξηγεῖται ἀπὸ τὴν μεγάλην πρόσοδον, τὴν ὁποίαν πληρώνουν εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας: 57% ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν ὀρυζῶνων καὶ 44% ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν ἄλλων καλλιεργειῶν. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἐπικρατεῖ τὸ καθεστὼς τῆς μικρᾶς ἀκόμῃ καὶ τῆς πολὺ μικρᾶς ἰδιοκτησίας. Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν μας, ὅτι ἐν ταχὺ ἰσοδυναμεῖ σχεδὸν πρὸς ἓν ἐκτάριον, διαπιστοῦμεν μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὸ 1912 τὰ 47,70% τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ ἐξεμεταλλεύετο κτήματα κατ' ὅσον ἐνὸς τοῦ 25,39% κτήματα ἀπὸ 1/2, 1 τοῦ 18%, ἀπὸ 1-3 τοῦ 5,46% κτήματα ἀπὸ 3-5 τοῦ 2,56% κτήματα ἀπὸ 5-10 τοῦ 1% καὶ ὀλιγώτερα τοῦ 1% κτήματα μεγαλύτερας ἐκτάσεως.

Ἡ ἐτησίᾳ γεωργικὴ παραγωγή ὑπερβαίνει τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνὸς δισεκατομμυρίου γιέν.

— Ἡ βιομηχανία.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς συγχρόνου βιομηχανίας εἰς τὴν Ἰαπωνίαν δὲν ἐξηφάνισε τὴν μικρὰν βιομηχανίαν. Πολλοὶ χωρικοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐξακολουθοῦν νὰ κλώθουν βαμβάκι καὶ μετάξι, νὰ πλέκουν ψάθες, νὰ κατασκευάζουν

εἶδη κεραμουργικῆς, ἢ ἐργάζονται εἰς τὸ σπῖτι των διὰ λογαριασμὸν βιομηχάνων. Ἡ κυβέρνησις εὐνοεῖ ἀναμφιβόλως τὴν μικρὰν ταύτην ἀγροτικὴν καὶ πατριαρχικὴν βιομηχανίαν, διὰ νὰ συγκρατήσῃ τὸν χωρικὸν εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ ἐκ φόβων πρὸς τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς μεταβολάς, αἱ ὁποῖαι θὰ προέκυπτον ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς μεγάλης βιομηχανίας τῶν πόλεων. Ἡ παλαιὰ μικρὰ βιομηχανία διατηρεῖται ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς πόλεις, χαρακτηριζομένη ἀπὸ τὴν ἑλλειψιν μηχανικῆς κινητηρίου δυνάμεως καὶ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας: ὁ ἐργάτης ἐκτελεῖ μόνος του ὅλας τὰς ἐργασίας, λόγῳ δὲ τούτου τὰ προϊόντα του παρουσιάζουν συγχρόνως ὁμοιογένειαν καὶ ποικιλομορφίαν.

Ἡ γέννησις τῆς νεωτέρας ἰαπωνικῆς βιομηχανίας ἀνέρχεται εἰς τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ Μειτζί. Τὸ πρῶτον εὐρωπαϊκὸν μεταξουργεῖον ἰδρύθη τὸ 1870 ἀπὸ ἑνὸς ἰάπωνα πρίγκιπα, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς ἑλβετοῦ· τὸ δεύτερον ἰδρύθη παρὰ τῆς κυβερνήσεως τὸ 1872, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς γαλλοῦ. Τὸ 1872 μετέβησαν εἰς Λ. ὦν πρὸς τελειοποίησιν ἰάπωνες ὑφαντουργοί. Τὸ 1870 ἕνας γερμανὸς ἐδίδαξεν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τὴν εὐρωπαϊκὴν κεραμουργίαν καὶ ὑαλουργίαν.

Τὸ 1875 ἕνας ἰάπων μηχανικός, σπουδᾶσας εἰς Γαλίαν, ἐπροίκισε τὴν Ἰαπωνίαν μετ' ἑνὸς βιομηχανίαν σπῖρτων. Τὸ 1874 ἕνας ἄγγλος ἰδρύσε τὸ πρῶτον ἐργοστάσιον χαρτοποιίας κατὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν σύστημα. Ὁ ρόλος τοῦ Κράτους εἰς τὴν μεγάλην βιομηχανίαν, ὅπου τὸ πᾶν ἔπρεπε νὰ δημιουργηθῇ, ἐξεδηλώθη διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, διὰ τῆς εἰσαγωγῆς μιᾶς βιομηχανικῆς νομοθεσίας, διὰ τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τὰς ὁποίας τὸ ἴδιον ἀνέλαβε, ἰδίως κατὰ τὰς ἀρχάς, ὁπότε κανεῖς ἰδιώτης δὲν εἶχε οὔτε τὴν πείραν, οὔτε τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια διὰ τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις. Ναυπηγεῖα, τυπογραφεῖον μετ' κινητοῦς χαρακτῆρας, σιδηροδρομικὸν ὕλικόν, μεταξουργεῖα, κλωστήρια ἐρίου καὶ βάμβακος, ὑαλουργεῖα, χαρτοποιεῖα, ἐργοστάσια μηχανῶν, ὑπῆρξαν αἱ κύριαι μορφαὶ τῆς δράσεως τοῦ βιομηχανικοῦ Κράτους. Ἡ Ἰαπωνικὴ Κυβέρνησις ἔχει τὸ μονοπώλιον κατασκευῆς χάλυβος, ἐκμεταλλευσμένη τὰ δύο μοναδικὰ χαλιβουργεῖα τῆς Ἰαπωνίας, πού εὑρίσκονται εἰς Γιασουαταμούρα (παραγωγή 130 000 τόννων χάλυβος κατ' ἔτος) καὶ εἰς Κουρὲ (παρασκευὴ πλακῶν θωρακισμοῦ τῶν θωρηκτῶν).

— Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον. Ὁ ἐθνικὸς πλοῦτος.

Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Ἰαπωνίας σχεδὸν μηδαμινὸν ὑπὸ τὸ παλαιὸν καθεστὼς, προώδευσε ἰδίως ἀπὸ τοῦ Σινο-ιαπωνικοῦ πολέμου τοῦ 1894-1895. Τὸ 1859 αἱ Δυνάμεις εἶχον ὑποβάλλει εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἐν δυσμενέστατον δασμολόγιον, ἀφοῦ περιώριζον εἰς 5% τοὺς δασμοὺς τῶν εἰς Ἰαπωνίαν εἰσαγομένων ξένων προϊόντων, ἐνῶ αὐταὶ διετήρουν πᾶσαν ἐλευθερίαν νὰ ἐπιβάλλουν οἰουσδήποτε δασμοὺς ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἰαπωνικῶν προϊόντων. Ἀπὸ τοῦ 1894 μέχρι τοῦ 1898 ἡ Ἰαπωνία ἐπέτυχε, διὰ σειρᾶς συμβάσεων, νὰ καθιερωθῇ γενικὸν δασμολόγιον, ὑπὸ τινος περιορισμοῦ, τῶν ὁποίων ἡ προθεσμία ἐξέπνευσε τὸ 1911. Ἀπὸ τοῦ 1889 δὲν εἰσπράττονται πλέον τέλη ἐξαγωγῆς. Τὸ 1913 τὸ σύνολον τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τῆς ἐξαγωγῆς ἀνῆρχετο εἰς 1 δισεκατομμύριον 361 ἑκατομμύρια γιέν, (3 δισεκατομμύρια 517 ἑκατομμύρια γαλλικῶν φράγκων), ὑπερβὰν κατὰ 557 ἑκατομμύρια φράγκων, ἢτοι περίπου 19%, τὸ σύνολον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ 1912. Τὸ 1926 τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἀνῆρχετο εἰς 4413 ἑκατομμύρια γιέν, τῆς εἰσαγωγῆς ὑπερβαίνουσης τὴν ἐξαγωγὴν κατὰ 329 ἑκατομμύρια γιέν.

Ὁ ἐθνικὸς πλοῦτος τῆς μητροπολιτικῆς Ἰαπωνίας ὑπελογίζετο, κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ 20οῦ αἰῶνος, εἰς 25 δισεκατομμύρια γιέν, ἴσος σχεδὸν πρὸς τὴν περιουσίαν τῆς Γαλλίας κατὰ τὸ 1850. Ἡ κατὰ κεφαλὴν κατοικοῦ ἀναλογία τοῦ πλοῦτος ἦτο 860 γιέν εἰς τὸν νομὸν Τόκιο, 682 εἰς τὸν νομὸν Ὄζακα, 605 εἰς Φουκουόκα καὶ 351, 343 καὶ 148 εἰς τοὺς πτωχοτέρους νομοὺς.

— Ἡ δημογραφικὴ κατάστασις. — Οἱ μετανάστει. — Οἱ ξένοι εἰς τὴν Ἰαπωνίαν.

Κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα καὶ κατὰ τὰ πρῶτα δύο τρίτα τοῦ 19ου, ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἰαπωνίας παρέμεινε σχεδὸν στάσιμος. Ὁ ἀγροτικὸς νόμος καὶ ὁ συγχρονισμὸς τῆς χώρας ἐπροκάλεσαν μίαν γοργὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ. Οὕτως, ὁ πληθυσμὸς τῆς μητροπολιτικῆς Ἰαπωνίας, ὑπολογιζόμενος τὸ 1872 εἰς 33.110.000, μετ' 1.335 κατοίκους κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον, ἀνῆλθε τὸ 1900 εἰς 44.825.000 μετ' 1.807 κατοίκους κατὰ τετραγ. χιλιόμετρον, τὸ 1914 εἰς 53.596.000 μετ' 2.162 κατοίκους κατὰ τετραγ. χιλιόμετρον καὶ τὸ 1925 εἰς 59.737.000 μετ' 2.162 κατοίκους κατὰ τετραγ. χιλιόμετρον.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Κορέας ὑπολογιζόμενος τὸ 1906 εἰς 13.023.000 μετ' 922 κατοίκους κατὰ τετραγ. χιλιόμε. ἀνῆλθε τὸ 1914 εἰς 15.508.000 μετ' 1.098 κατὰ τετραγ. χιλιόμε. καὶ τὸ 1925 εἰς 19.520.000 μετ' 1.363 κατοίκους κατὰ τετραγ. χιλιόμετρον.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Φορμόζας ἀπὸ 3.193.000 μετ' 1.369 κατοίκους κατὰ τετραγ. χιλιόμε. κατὰ τὸ 1906, ἀνῆλθεν τὸ 1925 εἰς 3.995.000 μετ' 1.710 κατοίκους κατὰ τετραγ. χιλιόμετρον.

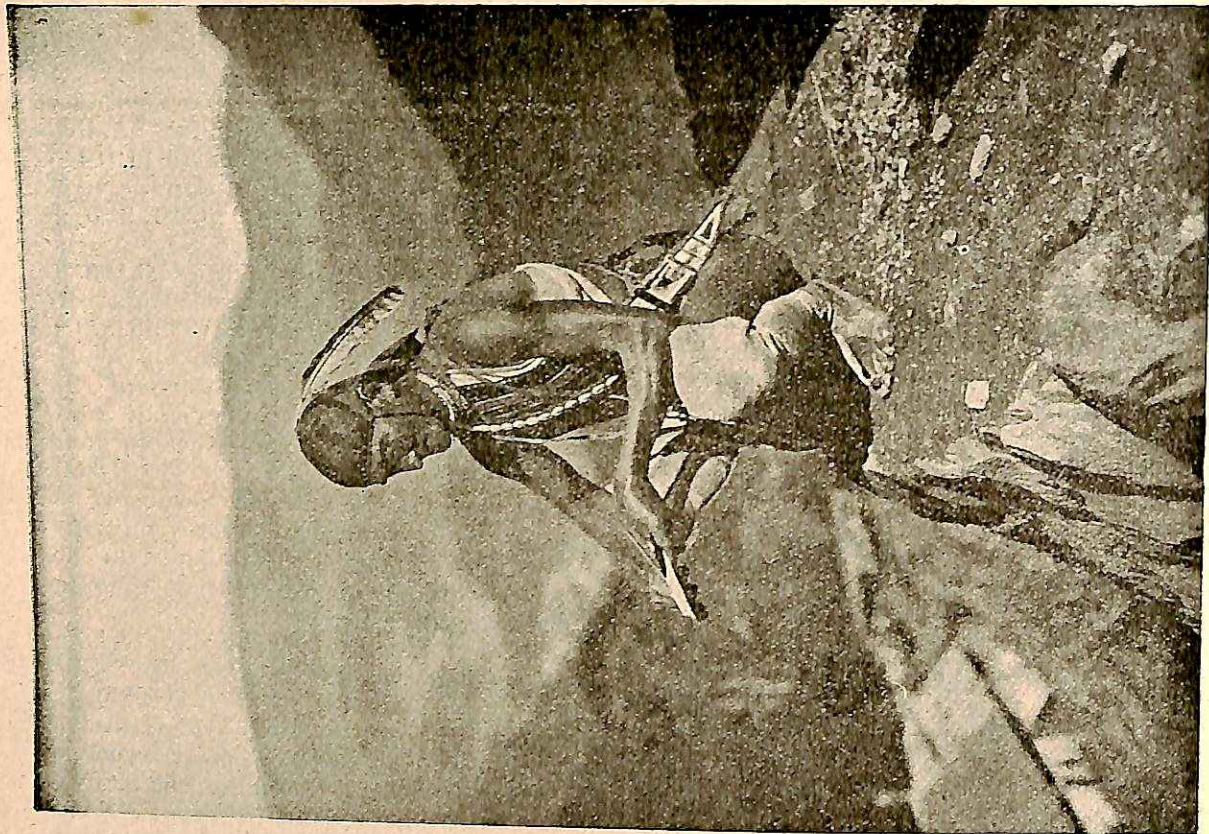
Τὸ Ἰαπωνικὸν κράτος ἠρῶιμεν τὸ 1925 84.566.000 κατοίκων. Οἱ ἄνδρες εἶναι περισσότεροι ἀπὸ τὰς γυναῖκας: ἡ μητροπολιτικὴ Ἰαπωνία τὸ 1925 εἶχε 30.013.000 ἀνδρῶν ἔναντι 27.724.000 γυναικῶν. Αἱ γυναῖκες ζοῦν περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, συχνὰ ὅμως ἐγκαταλειμμέναι καὶ δυστυχεῖς: τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῶν αὐτοκτονούντων εἶναι γυναῖκες.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων ἀπὸ 1,71 ἐπὶ 100 κατοίκων (1872) ἀνῆλθεν εἰς 2,49% (1882), 3,06% (1904), 3,49% (1925). Ὁ ἀριθμὸς τῶν γάμων τείνει νὰ ἐλαττωθῇ. Ἐπὶ 100 κατοίκων ἀμφοτέρων τῶν φύλων τὸ 1888 ἦσαν 37,48 ἔγγαμοι καὶ 62,52 ἄγαμοι· τὸ 1908, ἦσαν 34,92 ἔγγαμοι καὶ 65,38 ἄγαμοι. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς Εὐρώπην γνώμην, οὔτε οἱ ἄνδρες, οὔτε αἱ γυναῖκες δὲν νυμφεύονται νέοι. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τοῦ 1898 οἱ πρόωροι γάμοι ἀπηγορεύθησαν, ἀπαιτομένης τοῦλάχιστον ἡλικίας 17 ἐτῶν διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ 15 διὰ τὰς γυναῖκας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γάμων ἀνῆρχετο τὸ 1908 εἰς 9,32 ἐπὶ χιλίων κατοίκων καὶ τὸ 1925 εἰς 8,73. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διαζυγίων κατῆλθεν ἀπὸ 1,26 ἐπὶ χιλίων κατοίκων τὸ 1905 εἰς 0,86 τὸ 1925.

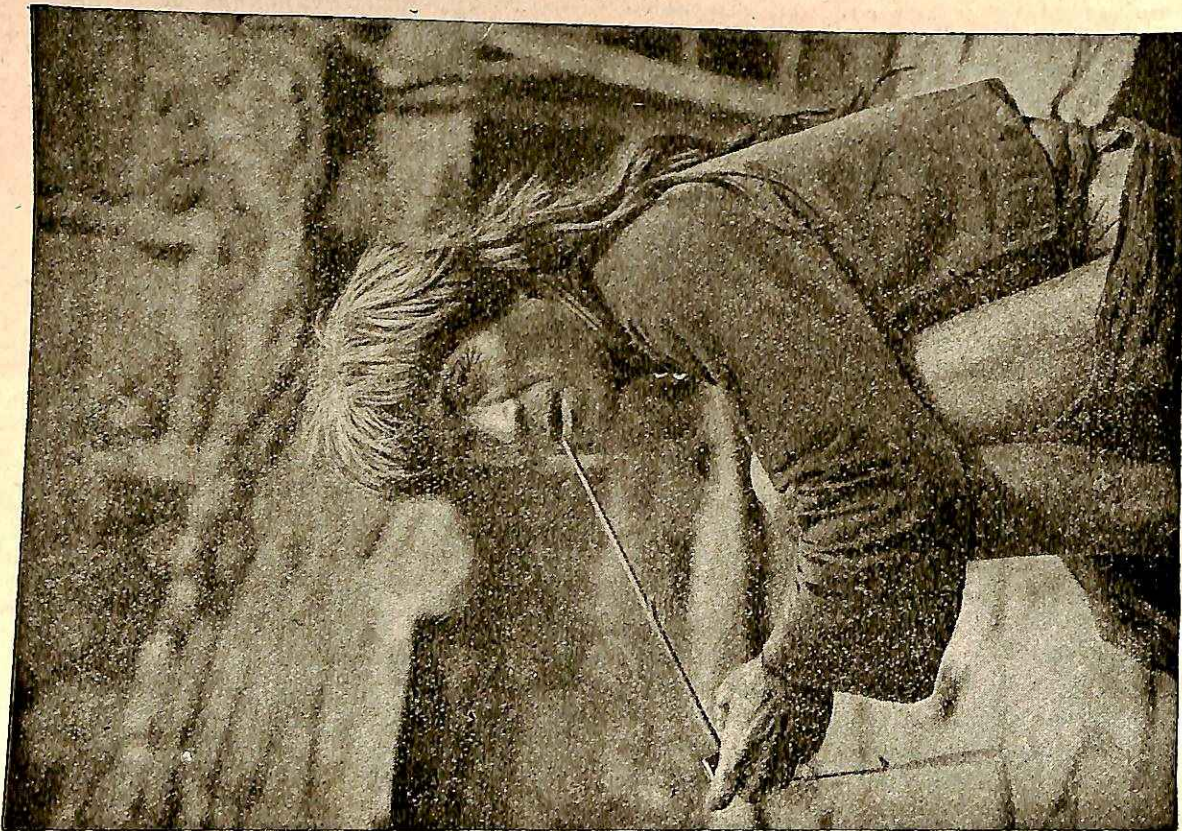
Ἡ Ἰαπωνία εἶναι, μετὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἡ χώρα ὅπου τὰ διαζύγια εἶναι πολυάριθμα. Ἡ σημερινὴ ἀναλογία τῶν διαζυγίων ἦτο μεγαλύτερα πρὸς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τοῦ 1898, ὁ ὁποῖος ἀπηγόρευσε εἰς τὸν σύζυγον ν' ἀποπέμψῃ τὴν σύζυγον τοῦ ἄνευ λόγου. Τὸ Ἰαπωνικὸν Δίκαιον παραδέχεται τὸ διαζύγιον κατόπιν ἀμοιβαίας συμφωνίας. Ἡ μοιχεία τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἀναγνωρίζεται ὡς λόγος διαζυγίου.

Ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰς τέσσαρας μεγάλας νήσους ἦτο 157 κάτοικοι κατὰ τετραγ. χιλιόμε. (1925), δηλ. ἦτο ἀνωτέρα τῆς Γερμανίας (133) καὶ τῆς Γαλλίας (74) καὶ κατωτέρα τοῦ Βελγίου (255) καὶ τῆς Ἀγγλίας (251).

Ἡ μεγάλη πλειονότης τοῦ πληθυσμοῦ κατανέμεται εἰς τὴν ὑπαίθρον, μολονότι τὸ

Ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς Τσόι.

Ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς Παϊβάν.

ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας ἐντείνεται συνεχῶς. Τὸ 1894 τὰ 15,6% τοῦ πληθυσμοῦ εὐρίσκοντο εἰς συνοικισμοὺς ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων καὶ τὰ 84,4% εἰς συνοικισμοὺς κάτω τῶν 10.000. Τὸ 1908 ἡ ἀναλογία ἀνῆλθεν εἰς 24,6% διὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν καὶ 75,4% διὰ τὴν δευτέραν.

Ἡ συρροὴ τοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὰς πόλεις ἐκφράζεται καὶ διὰ τῶν ἐξῆς ἀριθμῶν: Ἐνῶ τὸ 1888 ὑπῆρχον ἐννέα μόνον πόλεις με πληθυσμὸν ἄνω τῶν 50.000, ἐξ ὧν τρεῖς με πληθυσμὸν ἄνω τῶν 100.000, τὸ 1925 ὑπῆρχον 22 πόλεις με πληθυσμὸν ἄνω τῶν 100.000 κατοίκων: Τόκιο (1.996.000), Ὁζακα (2.115.000), Ναγκόγια (769.000), Κιότο (680.000), Κομπέ (644.000), Γιοκοχάμα (406.000), Χιροχίμα (196.000), Ναγκασάκι (189.000), Χακουτατέ (164.000), Καναζάουα (147.000), Κουμαμότο (147.000), Φουκουόκα (146.000) Σαπόρο (145.000), Σενταϊ (143.000), Κουρὲ (139.000), Ὀτάρου (134.000), Καγκοχίμα (125.000), Ὀκαγιαμα (125.000), Γιαχάτα (118.000), Νιουγκάτα (109.000), Σακάϊ (105.000), Γιοκοσούκα (102.000).

Ἡ αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν παρηκολούθησε μία αὔξουσα ἀξιοποίησις τοῦ ἐδάφους, καθὼς καὶ ἡ ἐπιθυμία πρὸς ἀναζήτησιν εἰς ἄλλας χώρας καλυτέρων ἡμερομισθίων, εἶναι κυρία αἰτία τῆς ἰαπωνικῆς μετανάστευσεως. Ἡ μετανάστευσις συντελεῖται εἴτε εἰς τὸ ἐσωτερικόν, εἴτε εἰς τὸ ἐξωτερικόν τοῦ Κράτους. Εἰς τὸ ἐσωτερικόν ἡ κυβερνήσις διοχετεύει τὸ πλεόνασμα τοῦ ἀνθρωπίνου ὕλικου πρὸς τὸ Χοκκάιντο (13.000 ἰάπωνες τὸ 1872, 63.000 τὸ 1909, 2,5 ἑκατομμύρια τὸ 1925), τὴν Ταϊουάνην (98.000 τὸ 1910, 123.000 τὸ 1912), τὸ Καραφοῦτο (28.000 τὸ 1910, 200.000 τὸ 1925), τὴν Κορέαν (126.000 τὸ 1908, 278.000 τὸ 1914). Ἐκτὸς τοῦ Κράτους ὑπῆρχον τὸ 1925 εἰς τὴν Κίνα (συμπεριλαμβανομένης τῆς Μαντζουρίας καὶ τοῦ Κουάνγκτουνγκ) 218.000 ἰάπωνες, εἰς τὴν λοιπὴν Ἀσίαν 36.000, εἰς τὰς θαλάσσας τοῦ νότου (Ὀλλανδικαὶ νῆσοι, Αὐστράλια κλπ.) 157.000, εἰς τὴν Εὐρώπην 14.000, εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας 111.000, εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ Νότιον Ἀμερικὴν 99.000, ἥτοι ἐν ὅλῳ 635.000, ἔναντι 272.000 τὸ 1906. Θὰ ἴδωμεν, εἰς τὸ περὶ τοῦ Ἰαπωνικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ κεφάλαιον, τὰ αἰσθηματα καὶ τὸν ρόλον τῶν προσκόπων τούτων τῆς μεγαλυτέρας Ἰαπωνίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς εἰς Ἰαπωνίαν ἐγκατεστημένους ξένους, ὑπελογίζοντο οὗτοι τὸ 1925 εἰς 24.100, ἐξ ὧν περίπου 17.000

Κινέζοι, 1.850 Ἀγγλοὶ, 1870 Ἀμερικανοί, 930 Γερμανοί, 400 Γάλλοι. Ἡ θέσις τῶν ξένων εἰς τὴν Ἰαπωνίαν εἶναι μειονεκτική, δὲν ἀπολαμβάνουν δὲ πάντων τῶν δικαιωμάτων.

—**Ἡ κοινωνικὴ κατάστασις.** **Ἡμερομίσθια καὶ εἰσοδήματα.**—**Μετρία προστάσις τῆς ἐργασίας.**—**Αἱ τρεῖς κοινωνικαὶ τάξεις.**

Ποία εἶναι ἡ τιμὴ τῆς ζωῆς εἰς τὴν Ἰαπωνίαν; Ἡ ἀξία τῶν ἀκινήτων, ἰδίως τῶν ἀστικῶν, δὲν ἔπαυσε ἀπὸ τοῦ Μεϊτζι, ν' αὐξάνη. Ὡσαύτως ἡ τιμὴ τῶν τροφίμων δὲν ἔπαυσε ν' ἀνέρχεται. Τὸ ἑκατόλιτρον ὀρυζῆς ἐκόστιζε 6 φράγκα γαλλικὰ τὸ 1886, 20 φρ. τὸ 1908. Τὸ μέσον ἡμερομίσθιον ἠδυσήθη ἀπὸ τοῦ 1903 μέχρι τοῦ 1912, δι' ἕνα ἐργάτην γῆς ἀπὸ 0,31 γιέν εἰς 0,44 δι' ἕνα ὑφαντουργὸν ἀπὸ 0,33 εἰς 0,44 δι' ἕνα ὑποδηματεργάτην ἀπὸ 0,53 εἰς 0,69 δι' ἕνα ξυλεργάτην ἀπὸ 0,58 εἰς 0,87 δι' ἕνα κτίστην ἀπὸ 0,74 εἰς 1,06 δι' ἕνα κεραμοεργὸν ἀπὸ 0,41 εἰς 0,63 δι' ἕνα τυπογράφον ἀπὸ 0,36 εἰς 0,52. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον, οἱ ἐτήσιοι μισθοὶ τῶν ἀγροτικῶν ὑπηρετῶν ἀνῆρχοντο ἀπὸ 37,98 εἰς 55,84 καὶ τῶν ὑπηρετριῶν ἀπὸ 20,13 εἰς 31,51. Τὰ χαμηλὰ ἡμερομίσθια, ἰδίως εἰς τὴν ὑπαίθρον, καὶ ἡ σχετικὴ εὐθνήεια τῶν τροφίμων καὶ τῶν ἄλλων ἐμπορευμάτων ἐξηγεῖ τὸ φαινόμενον, ὅτι ἡ ζωὴ εἰς τὸ σύνολόν της, εἶναι εὐδηνότερα εἰς τὴν Ἰαπωνίαν παρὰ εἰς τὴν Εὐρώπην.

Τὸ 1888 μόνον 68 ἰάπωνες εἶχον εἰσόδημα ἄνω τῶν 30.000 γιέν καὶ 48 εἶχον εἰσόδημα μεταξὺ 20.000 καὶ 30.000 γιέν. Ὀλίγαι μεγάλαι περιουσίαι ὑπῆρχον καὶ σχεδὸν καθόλου μέσαι. Εἰς 11 διοικήσεις κανεῖς δὲν κατεῖχε εἰσόδημα 2.600 φράγκων. Ἀπ' ἐναντίας εἰς τὸ τέλος τοῦ 1912 ἡ Ἰαπωνία ἠρρίθμει 408 ἑκατομμυριοῦχος, ἐκ τῶν ὁποίων 171 εἰς Τόκιο καὶ 90 εἰς Ὁζακα. Κατ' ἐπάγγελμα οἱ ἑκατομμυριοῦχοι οὗτοι ἦσαν: 59 μεγιστάνες καὶ ἀνώτεροι δημόσιοι υπάλληλοι, 3 ἱερεῖς, 55 γαιοκτήμονες, 10 ἰδιοκτῆται ἐφημερίδων, 36 διευθυνταὶ ἐταιρειῶν, 1 ἰατρός, 221 ἔμποροι καὶ βιομήχανοι. Ὅλοι σχεδὸν αἱ περιουσίαι αὗται εἶχον δημιουργηθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σαράντα τελευταίων ἐτῶν. Ὁ πλουσιώτερος κάτοικος τῆς χώρας εἶναι, μετὰ τὸν Αὐτοκράτορα, ὁ εἰς Φορμόζαν κινέζος Λὲ Πονζέν, τοῦ ὁποίου ὑπολογίζουν τὴν περιουσίαν, ἀσφαλῶς καθ' ὑπερβολήν, εἰς 300 ἑκατομ-

μύρια γιέν (77,5 δισεκατομμύρια γαλλικών φράγκων, ή 5,5 περίπου τρις εκατομμύρια σημερινών δραχμών!!) Ο μικρός αριθμός εκατομμυριούχων εις την Ιαπωνίαν, εν σχέσει προς την πλουτοκρατίαν των Δυτικών χωρών, είναι σημεῖον τῆς μετριότητος τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου τῆς Ιαπωνίας. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων πενήντα ἐτῶν, ἐδημιουργήθη καὶ μία μεσαία τάξις, ὅπως ἐκ παραλλήλου ἀνεπτύχθη καὶ ἐν βιομηχανικὸν προλεταριάτον, ἀποτελούμενον ἐξ ἀνδρῶν καὶ περισσότερον ἐκ γυναικῶν καὶ παιδιῶν. Τὸ 1913 τὰ 33,8% τῶν ἐργαζομένων εις τὰ ἐργοστάσια σπέρτων καὶ τὰ 38,4% τῶν ἐργαζομένων εις τὰ ὑαλοργεῖα ἦσαν ἡλικίας 10-16 ἐτῶν. Εἰς τὰ κλωστήρια, τὰ ὑφαντουργεῖα, τὰ τυπογραφεῖα τὰ παιδιὰ ἡλικίας 10-16 ἐτῶν ἀποτελοῦν τὸ τέταρτον τῶν εις αὐτὰ ἐργαζομένων.

Οἱ τμηματικοὶ νόμοι τοῦ 1911 καὶ τοῦ 1916 περὶ προστασίας τῶν ἐργαζομένων δὲν ἐφηρμοσθήσαν, ὡς ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω. Ἡ κατὰστασις τῶν ἐργατῶν εις τὴν Ιαπωνίαν δὲν ἠκολούθησε τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐργατῶν εις τὸ σύνολον τῶν ἄλλων χωρῶν τοῦ κόσμου. Ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως, ὅπως καὶ ἀπὸ πολιτικῆς, ἡ Ιαπωνία στρέφει τὰ ὤτα πρὸς τὸν σύγχρονον δημοκρατικὸν πολιτισμόν. Δὲν τηροῦνται μάλιστα οὔτε καὶ τὰ προσήματα, ἀφοῦ ἡ Ιαπωνικὴ κοινωνία διαιρεῖται ἐπισήμως εις τρεῖς τάξεις. Βεβαίως, κατὰ τὸν δημοκρατικὸν ἀναβρασμόν τῆς ἐνάρξεως τοῦ Μεϊτζι, διευπλώθησαν διαφοροὶ ἰσοπολιτικοὶ ἀρχαῖ οὐτοκρατορικῆς διακρίσεως τοῦ 1868 ὑπεστέθη τὴν ἰσότητά ὄλων τῶν πολιτῶν. αἱ φατρίαι καὶ αἱ συντεχνίαι κατηργήθησαν· αἱ διαφοραὶ ἐνδυμασίας ἀναλόγως πρὸς τὰς κοινωνικὰς κατηγορίας ἐξηλείφθησαν. Ἀλλὰ τὸ κίνημα τοῦτο ἦτο καθαρῶς ἐπιφανειακόν. Διὰ τὴν ἐξαρθρώσιν καλύτερον τὸ παλαιὸν καθεστῶς, ἡ Αὐτοκρατορία κατῆργει τὰς παλαιὰς κοινωνικὰς διακρίσεις· πρὸς καλυτέραν ὁμως ἀποκατάστασιν τοῦ νέου καθεστώτος ἐδημιουργεῖ νέας. Τὸ 1869 οἱ εὐγενεῖς τῆς αὐλῆς (κουγκιέ) καὶ οἱ φεουδάρχαι εὐγενεῖς (δαϊμνὸ) συνεχωνεύθησαν εις μίαν τάξιν, τὴν πρώτην τοῦ Κράτους, τὴν τάξιν τῶν κουαζοκού. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην, οἱ κουαζοκού ἀντιπροσωπεύονται εις τὴν Βουλὴν τῶν Μεγιστάνων. Ἡ τάξις αὕτη εἶναι ἀνοικτή, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὑποχρεώνη νὰ τὴν ὑπακούουν ἐκεῖνοι πού θέλουν νὰ εἰσέλθουν εις αὐτήν. Πράγματι, ἀπὸ τοῦ 1884 ὁ Αὐτοκράτωρ μετέτρεψε τὴν τάξιν ταύτην,

ὁρίσας ὅτι ἡδύνατο νὰ δέχεται τοὺς σαμουράϊ, ἀκόμη δὲ καὶ τοὺς χαϊμίν, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς εἰσόδου τῶν εις αὐτὴν θὰ ἐξηγυνίζοντο καὶ ὅτι οἱ τίτλοι (δουκός, μαρκησίον κλπ.) θὰ ἐνεπιστεύοντο, πρὸς ἀπονομήν, εις χεῖρας τῶν ἀρχηγῶν τῶν οἰκῶν κουαζοκού. Τὰ τέκνα τῶν κουαζοκού λαμβάνουν εἰδικὴν μόρφωσιν εις τὴν Σχολὴν τῶν Εὐγενῶν. Ἡ τάξις αὕτη ἀριθμεῖ 5000 περίπου μέλη.

Δευτέρα τάξις εἶναι ἡ τῶν χιζοκού, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ παλαιούς σαμουράϊ καὶ ἀριθμεῖ περίπου δύο εκατομμύρια μελῶν. Ἀπὸ αὐτὴν προέρχονται οἱ περισσότεροι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ στρατιωτικοί. Ἡ προτίμησις, ἡ ὁποία τοὺς γίνεται σχετικῶς, ἡ τιμὴ τοῦ ν' ἀνήκουν εις τὴν τάξιν ταύτην, ἡ ἐλπίς νὰ γίνουν μίαν ἡμέραν εὐγενεῖς, εἶναι τὸ ἀντάλλαγμα τῶν μέτρων, μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπληξεν ἡ Αὐτοκρατορία διὰ τὴν ἐμποδίσει νὰ εἶναι ἐπικίνδυνοι, ἢ δαπανηροὶ (κατάργησις τῶν συντάξεων, ἀπαγόρευσις νὰ φέρουν τὰς δύο σπάθας, κατάργησις προνομιούχων ποινῶν, δημιουργία ἐθνικοῦ στρατοῦ).

Ἡ τρίτη τάξις, ἡ τῶν χαϊμίν, περιλαμβάνει τὴν μεγάλην μάζαν τοῦ πληθυσμοῦ, τοὺς γεωργούς, ἐμπόρους, βιομηχάνους, ἐπαγγελματίας καὶ χειροτέχνους ἐργάτας. Εἰς αὐτὴν εἰσῆλθον οἱ ἐκτὸς κάστας, ὅταν κατηργήθησαν τὸ 1871, αἱ κάσται. Ὀλίγον βραδύτερον κατηργήθησαν αἱ ὑποτάξεις τῶν βόνζων, ἱατρῶν, χειροτεχνῶν κλπ. Τὰ δικαιώματα τῆς ἐλευθέρως ἐκλογῆς τοῦ ἐπαγγέλματος, τῆς κατοχῆς τῆς γῆς καὶ τοῦ γάμου ἄνευ ἀκρίσεως τάξεως, παρεχωρήθησαν. Ὅλοι ἡδύνατο νὰ ἔχουν τὸν θυρεὸν τῶν.

—Τὸ οἰκογενειακὸν καθεστῶς.—Ἡ θέσις τῆς γυναικός.

Τὸ νεώτερον οἰκογενειακὸν καθεστῶς δὲν ἐκλαμβάνει τὴν οἰκογένειαν ὡς κοινωνικὴν μονάδα. Προηγούμενως, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ κομφουκιανισμοῦ καὶ τοῦ φεουδαρχισμοῦ, τὸ Κράτος ἀνεγνώριζε ὅχι τὸ ἄτομον, ἀλλὰ τὴν οἰκογένειαν ἀκόμη καὶ εις ζητήματα Ποινικοῦ Δικαίου. Οὕτω, μέχρι τὸ 1721, οἱ ἄνω τῶν 15 ἐτῶν υἱοὶ ἐξετελοῦντο, ὅταν ὁ πατὴρ τῶν κατεδικάζετο εἰς θάνατον. Μέχρι τοῦ 1871, ἡ στρατολογία ἐγένετο ὅχι κατ' ἄτομα ἀλλὰ κατ' οἴκους. Ἐντὸς τῆς οἰκογενείας ἐπεκράτει ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία τοῦ πατρός. Ὁ πατὴρ ἡδύνατο νὰ πωλήσῃ τὴν θυγατέρα του εἰς οἶκον ἀνοχῆς. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ οἴκου ἦτο ὁ ἀποκλειστικὸς κύριος

τῶν οἰκογενειακῶν κτημάτων καὶ ἐκεῖνων, πού ἀπέκτων οἱ οἰκεῖοι του. Δι' υἰοθεσίας ὁ πατὴρ ἡδύνατο νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ὅποιον-δήποτε ἤθελε τὸ ὄνομά του, τὴν περιουσίαν του, τὴν λατρείαν τῶν προγόνων του.

Ὁ ποινικὸς Κώδιξ (1871-73) κατήργησε τὴν οἰκογενειακὴν ἀλληλεγγύην ἐναντι τῶν διαπραττομένων παρ' ἐνὸς μέλους αὐτῆς ἀδικημάτων, καθιέρωσε ποινὰς ἐναντίον τοῦ πωλοῦντος τὴν θυγατέρα του, παρὰ τὴν θέλησίν της, εἰς δημόσιον οἶκον πατρός, διέτηρσεν ὁμως τὸ παλαιὸν οἰκογενειακὸν δόγμα, τιμωροῦν διὰ καταναγκαστικῶν ἔργων τὰ προσβάλλοντα τοὺς γονεῖς τῶν τέκνα, ἢ τὰ νυμφευόμενα πρὶν παρέλθῃ ἡ προθεσμία τοῦ ὀφειλομένου πένθους εἰς τοὺς γονεῖς τῶν ἢ τοὺς πάππους τῶν. Ἡ πατρικὴ ἐξουσία περιεστᾶλη ἐπίσης διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ δικαιώματος, τὸ ὅποιον εἶχε πρότερον ν' ἀποκληρώνη τὰ τέκνα του.

Ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ τοῦ 1898 καθιερώνει μίαν καθαρὰν διάκρισιν μεταξὺ οἴκου καὶ οἰκογενείας. Ὁ οἶκος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ζοῦν ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ ἀναγνωρίζουν τὴν ἐξουσίαν του· τοῦ λοιποῦ δύναται νὰ εἶναι καὶ ἡ γυναῖκα ἀρχηγὸς οἴκου· ὁ ἀρχηγὸς τοῦ οἴκου εἶναι ὁ ἀρχιερεὺς τῆς λατρείας τῶν προγόνων· δὲν ἔχει πλέον ἐξουσίαν ἐπιβολῆς ποινῶν· δὲν οἰκειοποιεῖται πλέον τὰ κερδιζόμενα παρὰ τῶν μελῶν τοῦ οἴκου, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ζήσουν ὅπου θέλουν.

III.— Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

—Τὰ τρία στάδια.

Εἰς τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνος, ἡ Ιαπωνία δὲν ὑπελογίζετο καθόλου εἰς τὴν διεθνή ζωήν, ὅπως δὲν ὑπολογίζεται σήμερον μία πολιτικὴ χώρα, ἢ μία χαμένη νῆσος τῆς Ὠκεανίας. Πενήντα ἔως ἐξήντα ἔτη βραδύτερον ἀνεφύετο μεταξὺ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μεγάλων δυνάμεων τοῦ κόσμου. Τὰ στάδια τῆς ἐξωτερικῆς της πολιτικῆς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην δύναται νὰ διακριθῶν ὡς ἑξῆς:

α') ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Μεϊτζι μέχρι τοῦ Σινο-ιαπωνικοῦ πολέμου (1894—1895).

β') ἀπὸ τὸν Σινο-ιαπωνικὸν πόλεμον μέχρι τοῦ Ρωσο-ιαπωνικοῦ πολέμου (1904—1905).

γ') ἀπὸ τὸν Ρωσο-ιαπωνικὸν πόλεμον μέχρι τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλίων (1919).

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἡ οἰκογένεια ἀποτελεῖ, ἐντὸς τοῦ οἴκου, τὴν μικρὰν ὁμάδα τὴν σχηματιζομένην ἀπὸ μικροτέρους γονεῖς καὶ τέκνα. Ὁ γάμος εἶναι τελετὴ καθαρῶς οἰκογενειακὴ, ἀπαιτῶν τὴν παρουσίαν μόνον δύο μαρτύρων, ἀπλῶς δὲ ἀναγγέλλεται εἰς τὸν ληξίαρχον. Ὅταν τὸ διαζύγιον ἐπέρχεται κοινῇ συναινέσει, τὰ δικαστήρια δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπέμβουν, ἀπαιτεῖται δὲ μόνον δήλωσις εἰς τὸν ληξίαρχον. Ὁ νόμος καθορίζει δέκα λόγους διαζυγίου. Ἡ γυναῖκα δὲν δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν ἐναντίον τοῦ συζύγου λόφ μοιχείας.

Ἡ διγαμία τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως ἐνὸς ἔτους, εἰς τὴν πραγματικότητά ὁμως οἱ ἄνδρες ἔχουν συχνὰ παλλακίδας. Τὰ φυσικὰ τέκνα τῶν συζύγων, ἀκόμη καὶ τὰ μοιχογέννητα, λαμβάνουν θέσιν ἐντὸς τῆς κοινωνίας καὶ δύναται νὰ νομιμοποιηθῶν ἢ νὰ υἰοθετηθῶν. Ἡ κληρονομικὴ διαδοχὴ ρυθμίζεται ὅπως καὶ εἰς τοὺς εὐρωπαϊκοὺς κώδικας. Ἡ γυναῖκα δύναται νὰ νυμφευθῇ πρὶν γίνῃ 25 ἐτῶν ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν γονέων της.

Ἡ χήρα δὲν ὑπακούει πλέον εἰς τὸ τέκνον της, ἀλλ' ἀσκεῖ τὴν ἐπὶ τούτου ἐπιτροπιάν.

Ἡ κατάληψις δημοσίων θέσεων ἔχει ἡμιεπιτραπὴ εἰς τὰς γυναῖκας, ἰδίως εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν. Γενικῶς ὁμως, ἡ νεωτέρα νομοθεσία προπορεύεται τῶν ἡθῶν· ἡ γυναῖκα ζῇ εἰς τὸ περιθώριον τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας, ἐντὸς ἀτμόσφαιρας καρτερικότητος καὶ αὐτοθυσίας.

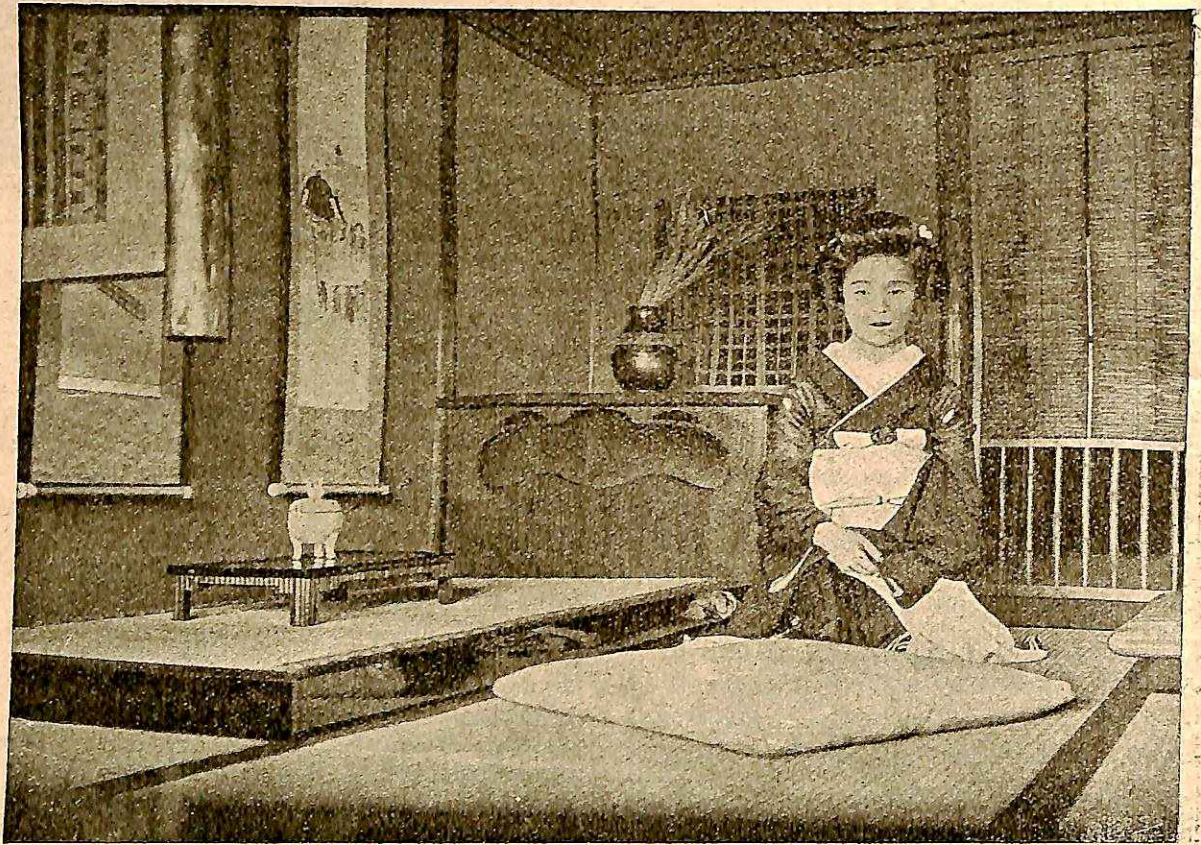
— Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Μεϊτζι μέχρι τοῦ Σινο-ιαπωνικοῦ πολέμου (1894—1895).

Ἡ πρώτη αὕτη περίοδος κυριαρχεῖται ἀπὸ δύο ὁμάδας γεγονότων, τὴν ἀναθεώρησιν τῶν συνθηκῶν καὶ τὴν προσάρτησιν εἰς τὴν Ιαπωνίαν γειτονικῶν ἐκτάσεων τῶν τεσσάρων μεγάλων νήσων.

Ἀπὸ τοῦ 1872 ἡ πρεσβεία τοῦ πρίγκιπος Γιονακούρα εἰς Ἀμερικὴν καὶ Εὐρώπην εἶχεν ὡς σκοπὸν τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἐμπορικῶν συνθηκῶν τοῦ 1858, τὴν κατάργησιν τῆς προξενικῆς δικαιοδοσίας, τὴν τελωνειακὴν αὐτονομίαν. Ἀλλὰ δὲν κατέληξεν εἰς ἀποτέλεσμα. Μόνον δὲ κατόπιν ἐργασιῶν διαπραγματεύσεων, τὰς ὁποίας διεξήγαγεν ἰδίως ὁ Ἰνουγιέ (1882), ὁ Ὁκούμα (1888) καὶ ὁ διάδοχός του εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξω-

Ἀτελιὲ Ἰάπωνος ζωγράφου.

Δωμάτιον Ἰαπωνικοῦ σπιτιοῦ.

τερικῶν Ἀοκί (1890), κατόπιν δὲ ὁ Ἐνομότο, καὶ ὅταν ἡ Ἰαπωνία με ἐρρῶθι σε τὴν νομοθεσίαν τῆς ἐπέτυχεν ν' ἀφαιρῇ ἀπὸ τοὺς ξένους τὸ δικαίωμα τῆς ἐτεροδικίας, δυνάμει τοῦ ὁποίου οὗτοι ἐδικάζοντο ἐνώπιον τῶν προξενικῶν τῶν δικαστηρίων. Ἡ Ἀγγλία ἔδωσε πρώτη ἱκανοποίησιν εἰς τὸ αἶτημα τῆς Ἰαπωνίας διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου τοῦ 1894. Τὴν συνθήκην ταύτην ἠκολούθησαν, μετὰ τῶν ἐτῶν 1895—1898, ἀνάλογοι συνθήκαι μετὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ρωσίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Αὐστρουγγαρίαν. Τὴν 4 Αὐγούστου 1899 ἐνεκαίνισθη τὸ δι' ὅλους τοὺς διαμένοντας εἰς Ἰαπωνίαν ξένους καθιερωθὲν καθεστῶς. Οὕτω, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τῶν καὶ εἰς τὸ γόητρον, ποὺ ἀπέκτησαν κατόπιν τῶν ἐπιτυχιῶν τῶν κατὰ τῆς Κίνας, οἱ Ἰάπωνες ἔπαιον νὰ θεωρῶνται ὡς ἡμιπολιτισμένοι καὶ διεπραγματεύοντο πλέον πρὸς τοὺς ξένους ἐπὶ ἐπιπέδου διεθνούς ἰσότητος. Αἱ συνθήκαι αὗται ἀποτελοῦν μίαν νίκην διὰ τὴν Ἰαπωνίαν. Οἱ ξένοι, ἐξ ἄλλου, ἐπειύγχανον ν' ἀναγνωρισθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα νὰ ταξιδεύουν καὶ νὰ διαμένουν ὅπου θέλουν, ν' ἀπολαμβάνουν τῆς αὐτῆς δικαστικῆς προστασίας μετὰ τοὺς Ἰάπωνας, νὰ ἀσκοῦν ἐλευθέρως τὴν θρησκείαν τῶν, νὰ μὴν ὑπόκεινται εἰς βιρύτερους φόρους ἀπὸ τοὺς Ἰάπωνας, νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένοι τῆς στρατιωτικῆς υποχρεώσεως, νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐμπορεύωνται καὶ νὰ ἰδρύνουν βιομηχανίας, νὰ ἐνοικιάζουν γαίαν καὶ ν' ἀποκτοῦν ἐπ' αὐτῶν δικαίωμα ἐπιφανείας. Ἀπηγορεύετο ὅμως εἰς τοὺς ξένους ν' ἀποκτήσουν ἑγγειὸν ἰδιοκτησίαν, καθὼς καὶ ν' ἀνάλβουν γεωργικὰς ἢ μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις, ὑπὴγοντο δὲ τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Ἰαπωνικῶν δικαστηρίων. Ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀπόψεως, ἡ Ἰαπωνία ἤνοιξε πολλοὺς λιμένας εἰς τὸ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπόριον, ἀπηγόρευεν ὅμως τὴν ἀκτοπλοίαν εἰς τὰ ξένα πλοία καὶ ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ὑψώη κατ' ἀρέσκειαν τοὺς τελωνειακοὺς δασμούς τῆς.

Ἐκ παρ' ἑλλήλου ἡ Ἰαπωνία εἶχεν ἀναπτύξει τὰ συμφέροντά της εἰς τὰς γειτονικάς της περιφερείας. Τὸ 1875, κατόπιν μακρῶν διαπραγματεύσεων, ἡ Ἰαπωνία, ἄφηκε τὴν Σαχαλίνην εἰς τὴν Ρωσίαν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θ' ἄφηνον καὶ οἱ Ρῶσοι εἰς τοὺς Ἰάπωνας τὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν Κουριῶν. Τὸ 1879 μία διαιτησία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀνεγνώριζεν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τὰς νήσους Ριου-Κίου ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπρόβαλε

δικαιώματα καὶ ἡ Κίνα. Αἱ νῆσοι οὗται εἶναι ὡς μία γέφυρα, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς Φορμόζαν, τὴν μεγάλην Κινεζικὴν νήσον, ὅπου οἱ Ἰάπωνες δὲν θὰ βραδύνουν νὰ ἐγκατασταθῶν. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1885 ὁ Ὄκουμα καὶ ὁ Λι Χούνγκ Σάνγκ ὑπέγραψαν τὴν συνθήκην τοῦ Τιεν-τσίν, διὰ τῆς ὁποίας καθιεροῦτο ἰσότης δικαιωμάτων Κίνας καὶ Ἰαπωνίας ἐπὶ τῆς Κορέας, τῆς ὁποίας ἀνεγνώριζετο ἡ ἀνεξαρτησία.

Ἄλλ' ἡ Κορέα, μετὰ τὸν βασιλέα της Λι-Χεσί, προαισθανομένη ὅτι ἡ Ἰαπωνία ἐτερεφε κατακτητικὰς βλέψεις ἐπ' αὐτῆς, ἐπέζητει τὴν προστασίαν τῆς Κίνας ἐναντι τῆς Ἰαπωνίας, ἐξ ἄλλου δὲ ἡ Κίνα δὲν ἔπαυε νὰ διακηρύσσει τὴν ἐπικυριαρχίαν της ἐπὶ τῆς χερσονήσου. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1894 ἐπανεστάτησαν μερικαὶ κορεατικαὶ φυλαί, πρὸς ἀποκατάστασιν δὲ τῆς τάξεως ἀφίχθησαν κινεζικὰ στρατεύματα. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἰαπωνία ἀπέστειλε στρατεύματα, τὰ ὁποία ἀπήγαγον τὸν βασιλέα Λι-Χεσί ἐκ τοῦ εἰς Σεοὺλ ἀνακτόρου του καὶ τὸν ὠδήγησαν ὡς αἰχμάλωτον εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν πρεσβείαν τῆς Σεοὺλ. Ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς ἐξηναγκάσθη νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Κίνας καὶ νὰ καλέσῃ τὴν Ἰαπωνίαν νὰ ἐπέμβῃ πρὸς ἐκδίωξιν ἐκ τῆς Κορέας τῶν κινεζικῶν στρατευμάτων. Τὸ πραξικόπημα τοῦτο (23 Ἰουλίου 1894) συνεπληρώθη δύο ἡμέρας βραδύτερον, δι' ἑνὸς ἄλλου: κινεζικὸν μεταγωγικὸν κατεβυθίσθη πρὸς νότον τοῦ Τσεμούλπο ἀπὸ Ἰαπωνικὸν θωρηκτόν. Τὴν 1ην Αὐγούστου ἡ Ἰαπωνία καὶ ἡ Κίνα ἐκήρυσσον ταυτοχρόνως τὸν πόλεμον ἐναντίον ἀλλήλων. Τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1894, παρὰ τὸ θάρος τοῦ στρατηγοῦ Τσό, ὁ Ἰαπωνικὸς στρατός, διοικούμενος ἀπὸ τὸν Γιαμαγκάτα καὶ τὸν Νοτζού, κατήγαγε νίκην εἰς Πινγιάνγκ. Οἱ Κινέζοι ἄφησαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 6.000 νεκρούς, ἐνῶ οἱ Ἰάπωνες μόνον 300 καὶ ἀπὸ τῆς μάχης αὐτῆς, κατεδείχθη πλέον ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ὀπλισμοῦ τοῦ Ἰαπωνικοῦ στρατοῦ. Ἀφ' ἑτέρου ὁ Κινεζικὸς στόλος, ὁ ὁποῖος εἶχε ποσορμισθῇ εἰς τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Γιαλού διὰ νὰ ἐμποδίσῃ εἰς τοὺς Ἰάπωνας τὴν εἰσβολὴν εἰς Μαντζουρίαν, ἐνίκηθη ἀπὸ τὸν Ἰαπωνικὸν στόλον. Αὕτη ἦτο ἡ πρώτη κατὰ θάλασσαν νίκη τῆς Ἰαπωνίας (17 Σεπτεμβρίου 1894). Ὁ Ἰαπωνικὸς στρατὸς εἰσέβαλεν εἰς Μαντζουρίαν, ὅπου κατέλαβε τὸ Λιάογιανγκ. Ἀλλ' Ἰαπωνικὴ στρατιά, διοικουμένη παρὰ τοῦ Ὁγιάμα, ἀπεβίβαστο εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Λιάο-Τούνγκ, ὅπου κατελάμβανεν ἐξ ἐφόδου τὸ Πόρτ-

Ἀρθούρ καὶ ἔσφαζε ψυχραίμως, μετὰ τὴν νίκην 2000 κινέζους. Τρίτῃ στρατιά διόικουμένη παρὰ τοῦ Κουρόντα, ἀπεβιβάζετο εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Σάντουγκ, ὅπου κατελάμβανε τὸ Βουεϊ Χάι Βουεϊ.

Εἰς τὸ Σιμονοσέκι συνηντήθησαν οἱ Λί-Χούνγκ-Σάνγκ καὶ Ἰτο· τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1895, κατόπιν Ἰαπωνικοῦ τελεσιγράφου, ἡ Κίνα ἀνεγνώριζε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Κορέας, τὴν παραχώρησιν τοῦ Λιάοτουνγκ, τῆς Φορμόζας, τῶν Πεσκαντόρες εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως 200 ἑκατομμυρίων τάελ (τὸ τάελ ἰσοδυναμεῖ περίπου πρὸς 4 χρυσὰ φράγκα), τὸ ἄνοιγμα εἰς τὸ Ἰαπωνικὸν ἐμπόριον πολλῶν λιμένων καὶ τῆς λεκάνης τοῦ Γιάνγκ-Τσέ.

Ἄλλ' αἱ Δυτικαὶ Δυνάμεις ἐπενέβησαν διὰ νὰ ἐλαττώσουν τὰς ἱκανοποιήσεις, πού ἐπέτυχεν ἡ Ἰαπωνία διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Σιμονοσέκι. Ἡ Ρωσία ἐθεώρει τὸν ἑαυτὸν τῆς ἀπειλούμενον ἐκ τῆς Ἰαπωνικῆς καταλήψεως τοῦ Λιάοτουνγκ, ἡ ὁποία τῆς ἀπέκλειε τὴν ἔξοδον πρὸς τὴν ἐλευθέραν θάλασσαν. Ἡ Γαλλία, σύμμαχος τῆς Ρωσίας, ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ἀπόψεις τῆς, ἴσως ὁμως νὰ ἠθέλησε ὅπως ἀποτρέψῃ μίαν ἀπ' εὐθείας συνεννόησιν Ρωσίας—Γερμανίας. Ἡ Γερμανία, ἐποφθαλμιούσα κτήσεις εἰς τὴν Ἄπω Ἀνατολήν, δὲν ἠθέλε νὰ ἴδῃ τὴν κινεζικὴν ἀγορὰν κλειομένην παρὰ τῶν Ἰαπώνων εἰς τοὺς ἐμπόρους τῆς Δύσεως. Μὲ τὰς τρεῖς ταύτας Δυνάμεις ἠνῶθη καὶ ἡ Ἰσπανία, ἡ ὁποία ἐφοβεῖτο τὰς βλέψεις τῆς Ἰαπωνίας ἐπὶ τῶν Φιλιππίνων. Ἡ Ἀγγλία, φοβουμένη ἰδίως τὰς προόδους τῆς Ρωσίας, δὲν ἐκηρύχθη ποσῶς ἐναντίον τῆς Ἰαπωνίας.

Ὁ Γαλλικός, ὁ Γερμανικὸς καὶ ὁ Ρωσικὸς στόλος τῶν θαλασσῶν τῆς Κίνας συνηντήθησαν εἰς τὰ Ἰαπωνικὰ ὕδατα· ὁ Ρῶσος ναύαρχος ἠθέλησε νὰ συντρίψῃ τὸν Ἰαπωνικὸν στόλον, ἀλλ' ἡμποδίσθη παρὰ τοῦ Γάλλου ναύαρχου. Αἱ σύμμαχοι Δυνάμεις περιορίσθησαν ν' ἀπευθύνουν παρατηρήσεις εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν Κυβέρνησιν σχετικῶς μετὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ Λιάοτουνγκ. Τελικῶς, 21 Ἰουλίου 1896, ἡ συνθήκη τοῦ Πεκίνου ἄφηνε τὰς Πεσκαντόρες καὶ τὴν Φορμόζαν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, τῆς ἀφήρει ὁμως τὸ Λιάοτουνγκ καὶ τὸ Πόρτ-Ἀρθούρ. Τῆς ἀνεγνωρίσθη ἐπὶ πλεόν, μία πρόσθετος ἀποζημιώσις 30 ἑκατομμυρίων τάελ, τὰ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ διαδόσῃ διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν «ρεβάνς» ἐναντίον τῆς Ρωσίας.

— *Ἀπὸ τὸν Σινο-ιαπωνικὸν εἰς τὸν Ρωσο-ιαπωνικὸν πόλεμον (1904-1905).*

Ἀπὸ τοῦ Σινο-ιαπωνικοῦ πολέμου μεσολαβεῖ μία δεκαετία, ἡ ὁποία θὰ καταλήξῃ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς Ἰαπωνίας ἐπὶ τῆς Ρωσίας. Αἱ ἐναντίον τῆς Κίνας ἐνέργειαι τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων καὶ ἰδίως τῆς Ρωσίας, ἡ ὁποία, κατὰ τὸν πόλεμον τῶν Μπόξερς (1900), ἐθεώρησε τὴν Μαντζουρίαν ὡς κατακτηθεῖσαν χώραν· οἱ φόβοι, τοὺς ὁποίους ἠσθάνετο καὶ ἡ Ἰαπωνία, ἡ ὁποία ἐναντι τοῦ λευκοῦ κινδύνου ἦτο ἀλληλέγγυος μετὰ τὴν Κίναν· αἱ οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι τῆς Ἰαπωνίας, ἡ ὁποία ἠθέλε νὰ εὗρῃ ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς ἡπείρου ἀγορὰς πρὸς κατανάλωσιν τῶν προϊόντων τῆς καὶ τόπους πρὸς τοποθέτησιν τοῦ πλεονάζοντος πληθυσμοῦ τῆς· αἱ διαφοροὶ αὗται αἰτίαι προσετέθησαν εἰς τὴν ἀνυπομονήσιν πού ἐδοκίμαζεν ἡ Ἰαπωνικὴ Κυβέρνησις ν' ἀποπλύνῃ τὴν ταπείνωσιν πού ὑπέστη τὸ 1896. Εἰς τὸν πόλεμον, πού ἐσχεδιάζε κατὰ τῆς Ρωσίας, ἡ Ἰαπωνία ἐπροπαρασκευάσθη μεθοδικῶς, ἐνισχύουσα ἀφ' ἑνὸς τὰς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεις τῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν διπλωματικὴν τῆς θέσιν· τοιοῦτος ἦτο ὁ σκοπὸς τῆς Ἀγγλο-ιαπωνικῆς συμμαχίας.

Ἡ Ἀγγλία ἐπιθυμοῦσα νὰ συγκρατήσῃ τὴν Ρωσίαν, ὑπέγραψε μετὰ τῆς Ἰαπωνίας τὴν συνθήκην τῆς 30 Ἰανουαρίου 1902, διὰ τῆς ὁποίας τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηροῦσιν τὸ ὑφιστάμενον καθεστῶς (status quo) εἰς Ἄπω Ἀνατολήν καὶ νὰ τηρήσουν εὐμενὴ οὐδετερότητα, ἐὰν ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἀπεδύετο εἰς πόλεμον ἐναντίον δύο δυνάμεων. Διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ἡ Ἰαπωνία ἐξησφάλιζεν ἀφ' ἑνὸς μίαν πολῦτιμον ὕλικὴν βοήθειαν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἠϋξανε σημαντικῶς τὸ γόητρόν της, δεδομένου ὅτι ἦτο ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν μεγάλη δύναμις τῆς Δύσεως συνῆπτε μετ' αὐτῆς συνθήκην ἐπὶ ἐπιπέδου ἰσότητος.

Ἐπειδὴ ἡ Ρωσία δὲν ἐξεκένωνε τὴν Μαντζουρίαν καὶ ἐπεδίωκε ν' αὐξήσῃ τὴν ἐπιρροήν της εἰς Κορέαν, ἡ Ρωσο-ιαπωνικὴ ἀντιζήλια προσέλαβε κατὰ τὸ 1903 δξύτατον χαρακτῆρα. Ἀνταλλαγὴ ἐπανειλημμένων διπλωματικῶν διακοινώσεων, ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1903, δὲν κατέληξεν εἰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα. Ἐπειδὴ μία Ἰαπωνικὴ ἀντιπρότασις, ὑποβληθεῖσα τὴν 13 Ἰανουαρίου 1904, παρέμενε ἀνευ ἀπαντήσεως, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῆς Ἰαπωνίας, ἡ Κυβέρνησις

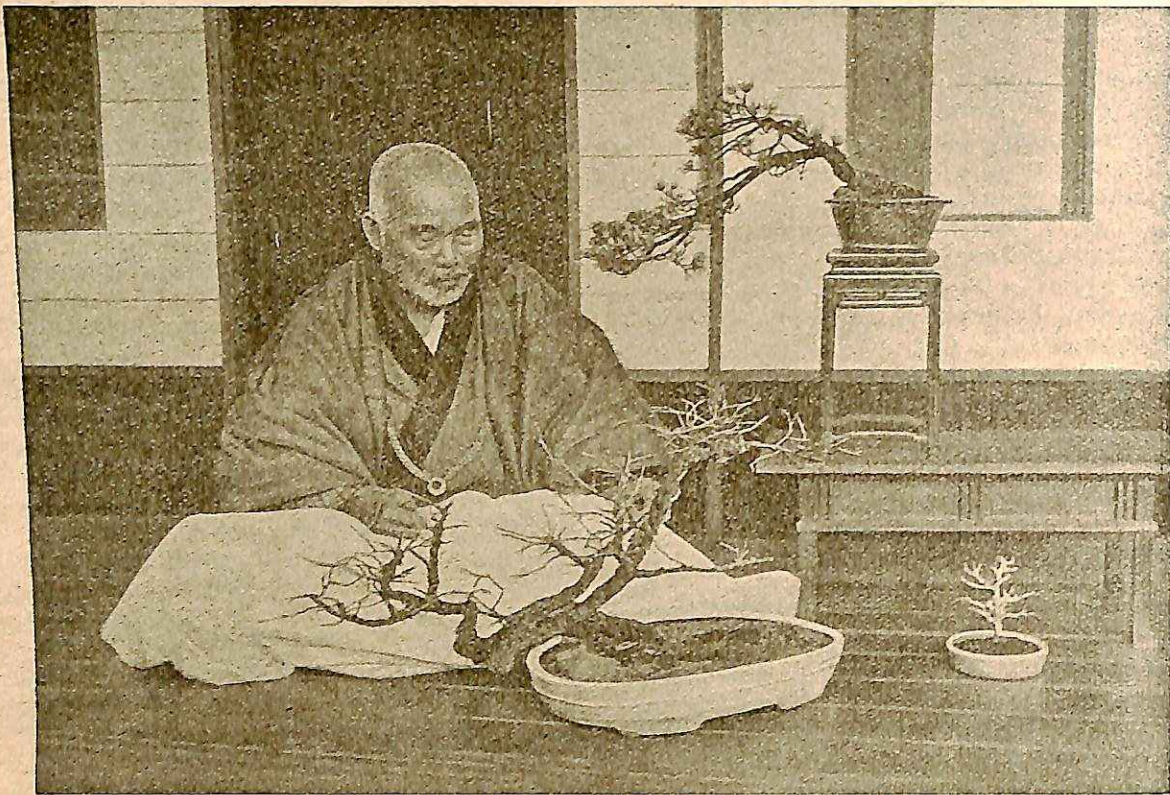
Κατσούρα ἔχασε τὴν ὑπομονήν της· τὴν 6 Φεβρουαρίου ἀνεκάλεσε τὸν ἐν Πετροπόλει πρεσβευτὴν, καί, τὴν νύκτα τῆς 8 πρὸς τὴν 9 Φεβρουαρίου, ἀνευ κηρύξεως πολέμου, ὁ Ἰαπωνικὸς στόλος διοικούμενος παρὰ τοῦ ναύαρχου Τόγκο, προσέβαλε αἰφνιδιαστικῶς τὴν ἡγκυροβολημένην πρὸ τοῦ Πόρτ-Ἀρθούρ Ρωσικὴν μοῖραν, τορπιλλίσας δύο θωρηκτὰ καὶ ἐν καταδρομικόν. Τὴν 10 Φεβρουαρίου 1904, δηλ. δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἑναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἡ Ἰαπωνία ἐκήρυσσε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Ρωσίας, ἐπικαλουμένη τὴν μὴ ἐκκένωσιν τῆς Μαντζουρίας παρὰ τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον. Πράγματι ὅμως ἡ Ἰαπωνία ἐβιάζετο νὰ θέσῃ πόδα ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς ἡπείρου, γεγονὸς τὸ ὁποῖον δὲν τῆς ἐπέτρεψε νὰ κάμῃ κατὰ τὸ τέλος τοῦ κατὰ τῆς Κίνας πολέμου ἡ Γαλλο-ρωσο-γερμανικὴ ἐπέμβασις.

Αἱ ἐχθροπραξίαι διήρκεσαν δέκα ἐννέα μῆνας καὶ ἔληξαν μετὰ τὴν ἡττάν τῆς Ρωσίας. Ὁ Ρωσικὸς στόλος, περιλαμβάνων δέκα ὀκτὼ μεγάλας μονάδας, ἐξ ὧν ἑπτὰ καταδρομικὰ καὶ περὶ τὰ σαράντα τορπιλικὰ, πληγείς ἀπὸ τὸν αἰφνιδιασμὸν τῆς 8 καὶ 9 Φεβρουαρίου, ἐπεχείρησε, τὴν 10 Φεβρουαρίου, ἀτυχή ἔξοδον διὰ ν' ἀνασυγκροτηθῇ εἰς Βλαδιβοστόκ, ὅπου εὗρίσκοντο τέσσαρα Ρωσικὰ καταδρομικὰ, τὰ ὁποῖα εἶχον τεθῇ ἐκτὸς μάχης. Ὁ Ἰαπωνικὸς στόλος, περιλαμβάνων 33 μεγάλα σκάφη, ἐξ ὧν 8 θωρηκτὰ, καθὼς καὶ πολυάριθμα τορπιλικὰ, ἀπέκλεισε τὸ Πόρτ-Ἀρθούρ σχεδὸν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ἐξετέλεσε ἐν ὅλῳ ἐννέα ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ Ρωσικοῦ στόλου καὶ ἐβομβάρδισε τὸ φρούριον. Ἡ Ἰαπωνία γενομένη κυρία τῆς θαλάσσης, ἀπεβίβασε ἐλευθέρως τοὺς στρατιώτας της εἰς τὴν βορειοδυτικὴν ἀκτὴν τῆς Κορέας. Οὕτω, κατέστη δυνατόν νὰ παραταχθοῦν πέντε στρατιά, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατάρχου Ὀγιάμα, αἱ ὁποῖαι ἐτροφοδοτοῦντο κανονικῶς διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐνισχύσεων. Ἡ Ρωσία, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, διέθετεν εἰς Ἄπω Ἀνατολήν μόνον 60.000 ἀνδρῶν. Χάρης εἰς τὸν ὑπερσβηρικὸν σιδηρόδρομον ἠδυνήθη νὰ μεταφέρῃ ἄνω τῶν 300.000 καί, κατὰ τὴν περιόδον τῆς ἡρεμίας πού προσηγήθη τῆς εἰρήνης, ἄλλας 500.000. Τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ τοῦτον εἶχεν ὁ στρατηγὸς Κουροπάτιν.

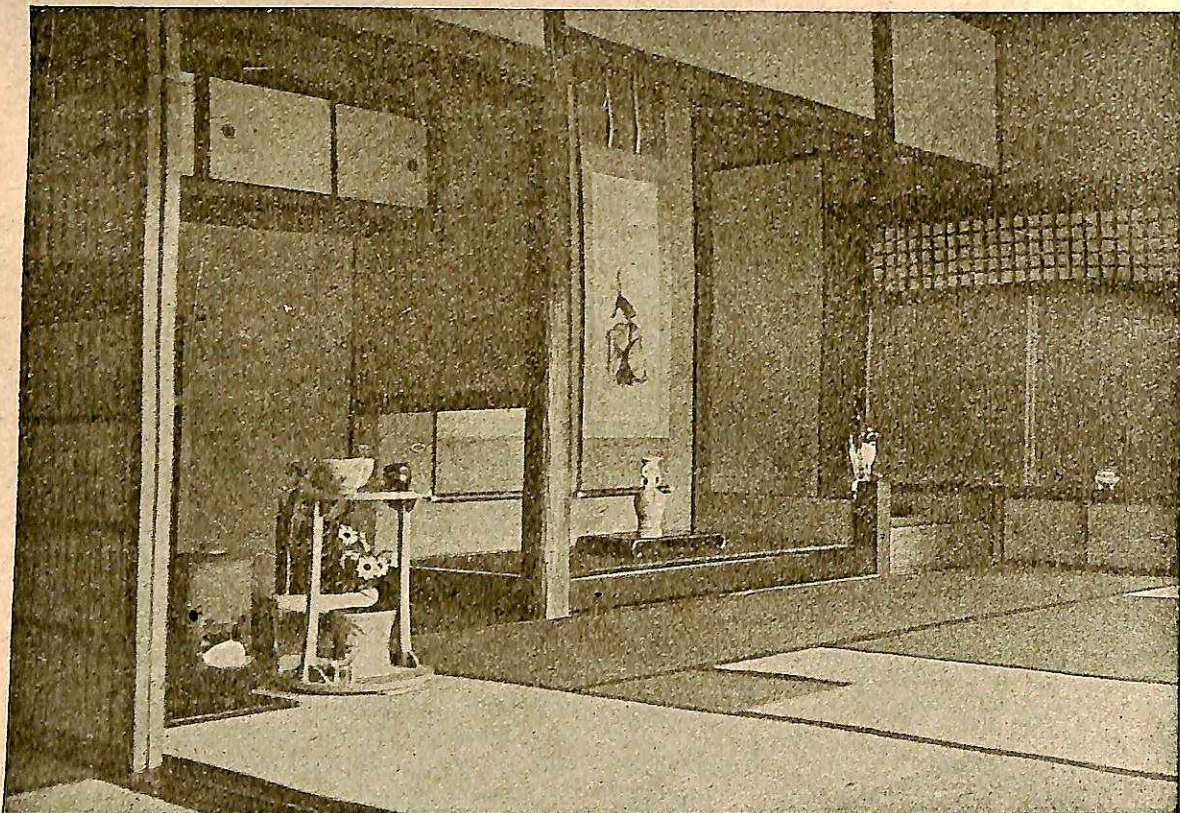
Ἡ πρώτη Ἰαπωνικὴ στρατιά (στρατηγὸς Κουρόκι) ἀπεβιβάσθη εἰς Τσινάνπο, διήλθε τὸν ποταμὸν Γιαλοῦ (1 Μαΐου) καί, ἀπὸ συμφώνου μετὰ τὰς στρατιάς τοῦ Ὁκού καὶ

τοῦ Νοτζού, πού ἀπετέλουν τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα, ἐπροχώρησε πρὸς βορρᾶν. Αἱ τρεῖς στρατιάς εἰς τὴν συγκλίνουσαν προέλασίν των, ἀπώθησαν τὰς κυριώτερας Ρωσικὰς δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι συνεπτύχθησαν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, δίδουσαι μάχας ὀπισθοφυλάκων. Ὁ Κουροπάτιν ματαίως προσεπάθησε ν' ἀναχαίτῃ τὴν προέλασιν τῶν Ἰαπώνων πρὸ τοῦ Λιάοτουγκ, ἰσχυρῶς ὀχυρωθέν· μετὰ δέκα ἡμέρας αἱματηρῶν μαχῶν ἠναγκάσθη νὰ ἐκκένωσιν τὸ Λιάογιανγκ καὶ νὰ συμπτυχθῇ βορειότερον, ἐπὶ τοῦ Μοῦκδεν. Τριάντα χιλίομετρα νοτίως τοῦ Μοῦκδεν, εἰς Τσάχο, ὁ Κουροπάτιν ἐσταμάτησε καί, στραφεὶς ἐναντίον τῶν Ἰαπώνων, ἀνέλαβε τὴν ἐπίθεσιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ λυσσώδη μάχην, διαρκέσασαν ἐπὶ 8 ἡμέρας (Ὀκτώβριος 1904), οἱ ἀντίπαλοι παρέμενον εἰς τὰς θέσεις των, ὅπου ἐγκατέστησαν τὰ χειμερινὰ στρατόπεδά των. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὁ στρατηγὸς Νογκί, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὀδηγήσῃ 70.000 ἀνδρας πρὸ τοῦ Πόρτ-Ἀρθούρ, ὑποστηριζόμενον ἀπὸ τὰς 45.000 ἀνδρῶν τοῦ στρατηγοῦ Σταίσελ, ἠνάγκαζε τὴν πόλιν νὰ συνθηκολογήσῃ (2 Ἰανουαρίου 1905). Ὁ στρατὸς του, διαθέσιμος ἔκτοτε, ἠνῶθη μετὰ τὴν στρατιάν τοῦ Κασουμούρα, ἀποτελουμένην ἀπὸ ἐφέδρους, καὶ ἦλθεν εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ στρατάρχου Ὀγιάμα. Ἐνισχυθεὶς ὁ Ὀγιάμα ἀνέλαβε τὴν ἐπίθεσιν καὶ συνέτριψε τὸν Ρωσικὸν στρατὸν κατὰ τὴν παρατεταμένην μάχην τοῦ Μοῦκδεν (23 Φεβρουαρίου-10 Μαρτίου 1905). Τὰ λείψανα τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ, συγκεντρωθέντα ὑπὸ τὸν Λίνεβιτς, διάδοχον τοῦ Κουροπάτιν, ὁ ὁποῖος κατόπιν τῆς φοβερᾶς ἥττης ἀπηλλάγη τῶν καθηκόντων του, συνεπτύχθησαν πρὸς βορρᾶν καὶ παρέμειναν τοῦ λοιποῦ ἀδρανεῖν.

Ἡ Ρωσία, συντριβεῖσα κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἔκαμε μίαν δευτέραν ἀποπειραν. Μοῖρα στόλου, ἐπειγόντως σχηματισθεῖσα εἰς Κροστάνδην καὶ ἀπαρτιζομένη ἀπὸ τριάντα πολεμικὰ σκάφη, ἐξ ὧν τὰ 8 θωρηκτὰ, ἀπέπλευσε τὴν 15 Ὀκτωβρίου 1904 ἐκ Λιμπάου, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ναύαρχου Ροτζεστβένσκυ. Μετὰ μακρὸν ταξίδιον περίπλου τῆς Ἀφρικῆς, ἡ μοῖρα ἐνεφανίσθη, τὴν 27 Μαΐου 1905, εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ στενοῦ τῆς Κορέας, μεταξὺ τῆς νήσου Τσουχίμα καὶ τῶν Ἰαπωνικῶν παραλίων, εἰς σχηματισμὸν κατὰ τρεῖς παραλλήλους γραμμὰς, ἐξ ὧν ἡ ἀριστερὰ περιελάμβανε τὰ θωρηκτὰ. Ὁ Ρωσικὸς στόλος παρημέλησε νὰ ἐνεργῇ ἀνιχνεύσεις εἰς τὸ πέλαγος

Τὰ δένδρα-γάνοι, ἀπὸ τὰ παράξενα τῆς Ἰαπωνικῆς φύσεως.

Σαλόνι σημερινοῦ Ἰαπωνικοῦ σπιτιοῦ.

καὶ ν' ἀπωθῇ ἐγκαίρως τὰ Ἰαπωνικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἐπεριπόλουν, παρακολουθοῦντα τὰς κινήσεις του. Τὸ σύνολον τοῦ Ἰαπωνικοῦ στόλου ἐκάλυψε τὴν σειρὰν τῶν Ρωσικῶν θωρηκτῶν καὶ, χάρις εἰς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πυροβολικοῦ του, ἔθεσε ταῦτα ἐκτὸς μάχης πολλὰ ἐξ αὐτῶν. Τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ τὴν ἐπομένην, ὅλος σχεδὸν ὁ Ρωσικὸς στόλος κατεστράφη· 9.000 Ρῶσοι συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι, ἐνῶ αἱ ἀπώλειαι τῶν Ἰαπῶνων ἦσαν μόνον 3 τορπιλλικά καὶ 800 ἄνδρες.

Αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία προσέφερον τὴν μεσολάβησιν τῶν εἰς τοὺς ἐμπολέμους. Εἰς τὸ Πόρτσμουθ (τῆς Πολιτείας Νιὺ Χάμπερ—New Hampshire) ὁ Πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ροῦσβελτ συνήνησε τοὺς Καμοῦρα καὶ Οὐάιτ. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασίν του, καθὼς καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῆς Ἀγγλίας, ἡ ὁποία μόλις εἶχεν ἀνανεώσει τὴν συμμαχίαν τῆς μετὰ τὴν Ἰαπωνίαν (Αὐγούστος 1905), ἡ Ἰαπωνία παρητήθη τῆς ἀξιώσεώς της, ὅπως τῆς καταβάλῃ ἡ Ρωσία πολεμικὴν ἀποζημίωσιν 3 δισεκατομμυρίων φράγκων. Οἱ κυριώτεροι ὅροι τῆς συνθήκης τοῦ Πόρτσμουθ ἀνεφέροντο εἰς τὴν ἐκκένωσιν τῆς Μαντζουρίας παρὰ τῶν Ρώσων, τὴν ὑποκατάστασιν τῶν Ρώσων ὑπὸ τῶν Ἰαπῶνων εἰς τὸ ὑπὸ μίσθωσιν ἔδαφος τοῦ Λιάοτουνγκ καὶ εἰς τὰς εὐνοϊκὰς συμφωνίας, τὰς ὁποίας οἱ Ρῶσοι εἶχον συνάψει μετὰ τῆς Κίνας σχετικῶς μετὰ τὴν Μαντζουρίαν, συμψηφισμοῦ τῶν δαπανῶν πού ἔκαμαν οἱ Ρῶσοι πρὸς κατασκευὴν τοῦ διαμαντζουριανοῦ σιδηροδρόμου, παραχώρησιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τῆς Σαχαλίνης, ἀναγνώρισιν τοῦ Ἰαπωνικοῦ προτεκτοράτου ἐπὶ τῆς Κορέας, παραχώρησιν εἰς τοὺς Ἰάπωνας τοῦ δικαιώματος τῆς ἀλιείας εἰς τὰ Ρωσικὰ χωρικά ὕδατα τῶν θαλασσῶν τῆς Ἰαπωνίας, Ὀχότσκι καὶ Βεργιγγείου (6 Σεπτ. 1905). Ἡ ἄνευ πολεμικῆς ἀπὸζημιώσεως εἰρήνη αὕτη, ὅσονδῆποτε καὶ ἂν ἦτο ἐξυπηρετικὴ τοῦ γοήτρου καὶ τῶν ὕλικῶν συμφερόντων τῆς Ἰαπωνίας, δὲν ἱκανοποίησε τὸ Ἰαπωνικὸν ἔθnikόν αἰσθημα καὶ ὁ βαρὺν Καμοῦρα, ὁ ὁποῖος εἶχε διεξαγάγει τὰς διαπραγματεύσεις τῆς κατέστη ἐντὸς ὀλίγου ἀντιδημοτικὸς.

— Ἀπὸ τοῦ Ρωσο-Ἰαπωνικοῦ πολέμου μέχρι τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν (1919). — Σχέσεις μετὰ τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, Ἠνωμένας Πολιτείας.

Ἡ Ἰαπωνία ἀπὸ τοῦ 1905, θριαμβεύουσα ἀλλ' ἐξηντημένη καὶ ἐνῶ ἐνισχύει τὴν στρα-

τιωτικὴν τῆς θέσιν, προσανατολίζει τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς εἰς φιλειρηνικὰς ἐκδηλώσεις πρὸς ὅλας τὰς Δυνάμεις. Τῆς ἀπομένουν νὰ κάμῃ πολλὰ πρὸς ἀφομοίωσιν τῶν νέων τῆς κατακτήσεων καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομικῆς τῆς ἐξαπλώσεως. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὁ Αὐτοκράτωρ ἐδημοσίευσεν τὸ διάταγμα τοῦ Ὀκτωβρίου 1908, διὰ τοῦ ὁποίου συνίστα εἰς τὸν Ἰαπωνικὸν λαὸν νὰ καλλιερῇ φιλικὰς σχέσεις πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς προσπάθειάς του εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας.

Τὴν μετὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας συνθήκην συμμαχίας τοῦ 1902 ἡ Ἰαπωνία ἀνένευσε τὸ 1905, κατόπιν τὸ 1911, τὴν συνειλήρωσε δὲ διὰ μιᾶς ἐμπορικῆς συνθήκης (3 Ἀπριλίου 1911) καὶ, κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1914—1918 ἐτάχθη μετὰ τὸ μέρος τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν συμμάχων τῆς καὶ ἐναντίον τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Μετὰ τῆς Γαλλίας ἡ Ἰαπωνία ὑπέγραψε τὴν συμφωνίαν τοῦ Ἰουνίου 1907, τὴν ὁποίαν κατήρτισαν οἱ Κουρίνο καὶ Πισόν. Διὰ ταύτης ἀνεγνωρίζετο ὑπὲρ τῶν Ἰαπῶνων δημοσίων ὑπολλήλων καὶ ὑπηκόων, πού διέμενον εἰς Ἰνδοκίναν τὸ δικαίωμα τοῦ πλέον εὐνοουμένου ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἐπίσης παρεχωρεῖτο καὶ εἰς τοὺς ἐξ Ἰνδοκίνας ὑπηκόους καὶ ὑπὸ γαλλικὴν προστασίαν τοὺς διαμένοντας εἰς Ἰαπωνίαν. Ἡ ρήτρα αὕτη ἐξυπηρετεῖ ὀλιγώτερον τοὺς Ἰνδοκινέζους, οἱ ὁποῖοι δυσκόλως ἐξεπατρίζοντο καὶ περισσότερον τοὺς Ἰάπωνας, οἱ ὁποῖοι ἠδυνήθησαν ἔκτοτε νὰ ἐξελιχθῶν ἐλευθέρως εἰς Ἰνδοκίναν καὶ ν' ἀναπτύξουν ἐκεῖ τὴν οἰκονομικὴν πελατεσίαν των. Ἡ συμφωνία αὕτη καθώριζεν ὡσαύτως τὴν ἀκεραιότητα τῆς Κίνας καὶ τὴν διατήρησιν ἀνοικτῆς θύρας εἰς τὴν Κινεζικὴν Αὐτοκρατορίαν, ὁ ὅρος δὲ οὗτος ἐσήμαινε τὴν ἐγκατάλειψιν ἑκ μέρους τῆς Γαλλίας τῆς πολιτικῆς τῆς τῶν ζωνῶν ἐπιρροῆς καὶ τῆς ἐνδεκαμένης προσαρτήσεως τῶν μεθορίων τῆς Ἰνδοκίνας κινεζικῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ συμφωνία τοῦ Ἰουνίου 1907 διέλυσε τὰ νέφη πού εἶχον ὑψωθῇ μετὰ Γαλλίας καὶ Ἰαπωνίας, ἀφ' ἑνὸς ἕνεκα τῆς γαλλικῆς ἐπεμβάσεως τοῦ 1895, ἡ ὁποία ἐστέρησε τὴν Ἰαπωνίαν ἐνὸς μέρους τῶν ἀποτελεσμάτων πού ἐπερίμενε ἀπὸ τὴν νίκην τῆς κατὰ τῆς Κίνας, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἕνεκα τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ εἰς ἀνθρακὰ τοῦ στόλου τοῦ Ροτζεσβένσκυ παρὰ τῶν Γάλλων, προᾶν πού ἡ Ἰαπωνία ἐθεώρησε ὡς παραβίασιν ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας τῆς σὺνδετερότητος καὶ τέλος ἕνεκα

της προκληθείσης εις 'Ιαπωνίαν συγκινήσεως διὰ τῆς δημοσιεύσεως εις γαλλικὴν ἐφημερίδα ἐκθέσεως ἀποδοθείσης εἰς τὸν στρατηγὸν Κουτάμα. Εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς συμφωνίας ταύτης ἡ Γαλλία ἀνεκάλεσε εἰς Εὐρώπην τὴν μοῖραν τῶν καταδρομικῶν, ἡ ὁποία ἐναυλόχει εἰς Σαϊγκόν. Τὴν 18ην Μαΐου 1910 ὑπεγράφη ἡ Γαλλο-ἰαπωνικὴ συμφωνία περὶ τῶν συγγραφικῶν δικαιωμάτων καὶ βιομηχανικῶν σημάτων καὶ τὴν 11ην Ἀπριλίου 1911 Γαλλο-ἰαπωνικὴ ἐμπορικὴ σύμβασις.

Αἱ σχέσεις τῆς 'Ιαπωνίας μὲ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐπέρασαν ἀπὸ ἐναλλαγῆς συγκρούσεων καὶ συμφιλιώσεων. Ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Perry καὶ τῆς Συνθήκης τοῦ Καναγκάου (1854) μέχρι τοῦ 1906 μία πραγματικὴ ἐγκάρδιος συνεννόησις ὑφίστατο μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων Κρατῶν τῶν ἀπέναντι ἀκτῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἰδίως μετέβησαν οἱ 'Ιάπωνες διὰ νὰ καταρτισθοῦν εἰς τὰς δυτικὰς ἰδέας, ὑπὸ τὴν διπλὴν μορφήν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας (οἱ ἐπιχειρηματίαι τῶν ἀμερικανικῶν αἰρέσεων εὐήμερον εἰς 'Ιαπωνίαν) καὶ τῆς συγχρόνου ἐκπαιδεύσεως (τὸ 1900, ἐπὶ 940 φοιτητῶν ἐκτὸς τῆς 'Ιαπωνίας σπουδάζοντων, οἱ 554 ἦσαν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας· πολυάριθμοι ἀνταλλαγὰι ἐπισκέψεων μεταξὺ μελῶν τῶν πανεπιστημίων τῶν δύο χωρῶν· εἰσαγωγὴ εἰς 'Ιαπωνίαν ἀμερικανικῶν ἐκπαιδευτικῶν μεθόδων κλπ.). Ἐπίσης οἱ 'Ιάπωνες ἔλαβον ἀπὸ τοὺς Ἀμερικανούς τὸ ταχυδρομικὸν τῶν ὑποθημάτων, τὰς μεθόδους τῶν ἀποικισμῶν κλπ. Ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως αἱ σχέσεις τῶν δύο χωρῶν ἦσαν ἐπίσης στεναί, διότι ἡ μία χώρα συνεπλήρωνε τὴν ἄλλην καί, ὅπως ἔγραφε ὁ Πρόεδρος Tyller εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Κίνας τὸ 1843, «αἱ δύο χώραι δὲν χωρίζονται εἰμὴ ἀπὸ τὴν θάλασσαν». Μὲ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὅπως εἶδομεν, ἡ 'Ιαπωνία ἔχει τὰς περισσοτέρας συναλλαγὰς ἀπὸ τοῦ 1899 μέχρι τοῦ 1909 τὸ 'Ιαπωνο-ἀμερικανικὸν ἐμπόριον ἠϋξήθη κατὰ 249%, ἐνῶ τὸ σύνολον τοῦ ἔξωτερικοῦ ἐμπορίου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἠϋξήθη μόνον κατὰ 158%.

Ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως, αἱ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν σχέσεις ὑπῆρξαν ἐξαίρετοι μέχρι τοῦ 1906. Τὸ 1863 οἱ Ἀμερικανοὶ κατέβαλον εἰς τὴν 'Ιαπωνίαν τὴν ἀναλογούσαν εἰς αὐτοὺς ἀποζημίωσιν διὰ τὸν βομβαρδισμόν τοῦ Σιμονοσέκι. Τὸ 1895 παρέμειναν ξένοι πρὸς τὰς δολοπλοκίας, αἱ ὁποῖαι ἠνάγκασαν τὴν 'Ιαπωνίαν νὰ παραχωρήσῃ τὸ Πόρτ Ἀρθούρ. Κατὰ τὸν Ρωσο-ἰαπωνικὸν πόλε-

μον ἡ Ἀμερικανικὴ κοινὴ γνώμη ἦτο δεδηλωμένη ὑπὲρ τῆς 'Ιαπωνίας, δὲν ἔπρεπεν ὁμως νὰ νικήσῃ ἡ 'Ιαπωνία διὰ νὰ μὴ κλείσῃ τὴν Κίνα εἰς τὰ ἀμερικανικὰ προϊόντα καὶ νὰ καταστῇ ἀπ' εὐθείας ἐπικίνδυνος διὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἢ διὰ τὰς Φιλιππίνas. Ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης ὑπηρετεύθη ἡ ἐπέμβασις τοῦ Ρούσβελτ πρὸς σύναψιν τῆς Ρωσο-ἰαπωνικῆς συνθήκης τοῦ 1905, ἡ ὁποία ἠγγυατο τὴν ἀκεραιότητα τῆς Κίνας, τὴν ἀνοικτὴν θύραν εἰς Μαντζουρίαν καὶ ἠρνεῖτο εἰς τὴν 'Ιαπωνίαν πᾶσαν πολεμικὴν ἀποζημίωσιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο αὕτη νὰ χρησιμοποιήσῃ διὰ πολεμικὰς παρασκευὰς καὶ μελλούσας νίκas. Ἔτσι, διὰ πρώτην φοράν ἡ ἀνάπτυξις τῆς 'Ιαπωνίας ἐπροκάλει τὴν δυσπιστίαν τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ ἐπόμενον ἔτος αἱ δύο χώραι ἤλθον εἰς ῥῆξιν ἐξ αἰτίας τοῦ «κιτρίνου κινδύνου».

Μεταξὺ τῆς ἐστίας αὐτῆς τῆς ἀνθρωπίνης διασπορᾶς, ποὺ εἶναι ἡ 'Ιαπωνία καὶ τῆς ἐστίαςπροσκήσεως ποὺ εἶναι αἱ Ἡνωμένας Πολιτεῖαι, παρήχθη κατὰ τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος, ἐν ρεῦμα ἰαπωνικῆς μεταναστεύσεως ἰδίως εἰς τὰς νήσους Χαβάϊ καὶ τὴν Καλιφορνίαν. Αἱ νῆσοι Χαβάϊ, ἀπὸ τὰς ζαχαροπαραγωγούς ἐκτάσεις τῶν ὁποίων ἔλειπαν αἱ ἐργατικαὶ χεῖρες καὶ αἱ ὁποῖαι ἔκτειντο εἰς ἀπόστασιν ἕξ ἡμερῶν θαλασσοῦ ταξιδίου, εἶδον νὰ φθάνουν εἰς αὐτὰς πολυάριθμοι 'Ιάπωνες (τὸ 1909 ὑπῆρχον 85.000 'Ιάπωνες, ἐναντι 12.000 ἀμερικανῶν), οἱ ὁποῖοι, κύριοι τῆς ἀγορᾶς ἐργατικῶν χειρῶν, ἔγιναν ἀπαιτητικοί· ἄλλοι κουλῆδες ἔγιναν καλλιεργηταί, ἢ ἤνοιξαν μαγαζιά. Εἰς τὰς οἰκονομικῆς μορφῆς αἰτιάσεις, ποὺ διετύπωναν ἐναντίον τῶν οἱ ἀμερικανοί, προσετέθησαν καὶ πολιτικαὶ τοιαῦται. Ἐθεώρουν τοὺς ἀποίκους τούτους ὡς προσκόπους τῆς κατακτητικῆς 'Ιαπωνίας καὶ ἐφοβοῦντο μήπως οἱ γεννώμενοι εἰς τὰς Χαβάϊ 'Ιάπωνες, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν ἀμερικανοὶ ὑπήκοοι, ἐψήφισον νομίμως τὴν ἀπόσπασιν τῶν νήσων τούτων πρὸς ὄφελος τῆς 'Ιαπωνίας. Δὲν ἠδύναντο, ἐν τούτοις, νὰ σκεφθοῦν ν' ἀπαγορεύσουν εἰς τοὺς 'Ιάπωνας τὴν μετανάστευσιν τῶν εἰς Χαβάϊ, διότι οὕτω θὰ παρεβιάζετο ἡ 'Ιαπωνο-ἀμερικανικὴ συνθήκη τοῦ 1894, διὰ τῆς ὁποίας ἀνεγνωρίζοντο εἰς τοὺς 'Ιάπωνας τὰ αὐτὰ δικαιώματα διαμονῆς μὲ τοὺς ἀμερικανούς πολίτας.

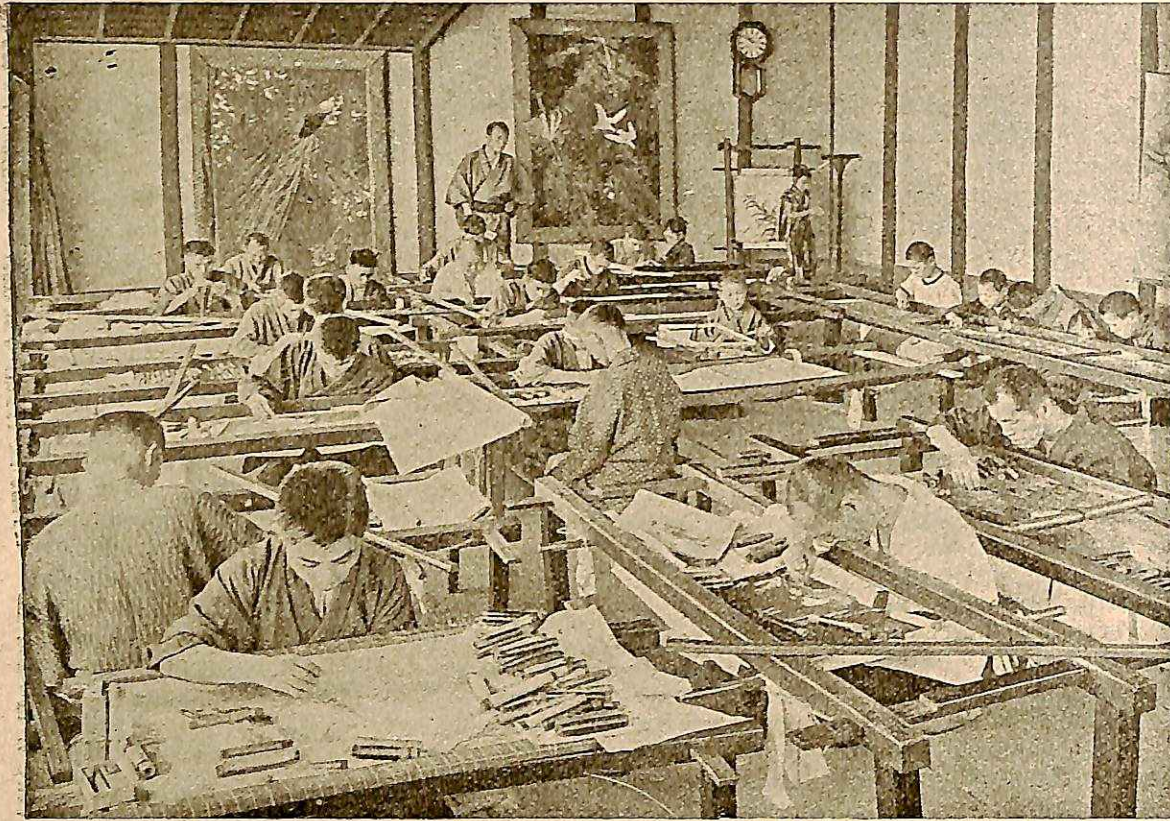
Τὸ ἴδιον πρόβλημα ἐτέθη, ὑπὸ δευτέραν μορφήν, εἰς Καλιφορνίαν τὸ 1906, ὅταν ἔλαβε χώραν εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον τὸ ἐπεισόδιον τῶν σχολῶν. Ἀπὸ τοῦ 1900 ἀπεβί-

βάζοντο κατ' ἔτος εἰς Καλιφορνίαν κατὰ μέσον ὅρον 12.000 'Ιάπωνες, οἱ ὁποῖοι προσεيلκύνοντο ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ἡμερομίσθια καὶ ἐγκαθίσταντο ὡς ἔμποροι, παντοπῶλαι, ὑπηρέται ἢ καλλιεργηταί. Οἱ Καλλιφόρνοι δὲν ἐβράδυνον νὰ ἀντιπαθοῦν τοὺς 'Ιάπωνας διὰ λόγους ἐπαγγελματικούς (ἰσχυρίζοντο ὅτι οἱ ἔμποροι δὲν ἦσαν τίμιοι εἰς τὰς συναλλαγὰς τῶν, ὅτι οἱ ὑπηρεταὶ δὲν ἀνῆκον εἰς τὴν τάξιν τῶν ὑπηρετῶν, ἀλλ' ἦσαν μᾶλλον προλετάριοι φοιτηταί, ὅτι οἱ καλλιεργηταὶ ζοῦν γλίσχρως ἐπὶ κατωτέρου ἐπιπέδου ζωῆς), διὰ λόγους ἐθνικούς (κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀμερικανῶν ὁ Κίτρινος ὅπως καὶ ὁ Μαῦρος καὶ ὁ Ἰνδός, δὲν δύναται ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸ διοικητικὸν ἐπίπεδον τοῦ Λευκοῦ), διὰ λόγους πολιτικούς (ὁ 'Ιάπων, ἀναφομοίωτος, δὲν χάνεται εἰς τὸ ἀμερικανικὸν χωνευτήριον, διατηρεῖ δὲ ὑπερανεντυγμένον τὸ αἰσθημα τῆς ἀλληλεγγύης πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς του), διὰ λόγους θρησκευτικούς (οἱ 'Ιάπωνες φημίζονται διὰ τὴν ἀθρησκείαν τῶν καὶ διὰ λόγους οἰκονομικούς (ἀνταγωνισμὸς τῶν συνδικάτων, τὰ ὁποῖα εἰς τοὺς 'Ιάπωνας ἐργάτας βλέπουν κιτρίνους, δύο φορὰς κιτρίνους, οἱ ὁποῖοι γίνονται ἀπεργοσπάσαι καὶ ἐξευτελίζουν τὰ ἡμερομίσθια· ἀλλὰ καὶ οἱ ἐργοδότες εἶχον δυσανεξίαν κατὰ τῶν 'Ιαπῶνων ἐργατῶν, οἱ ὁποῖοι συχνὰ διαλύουν τὰ συμβόλαιά των καὶ γίνονται οἱ ἴδιοι ἐργοδότες, συναγωνιζόμενοι τὸν τέως προϊστάμενόν των κλπ.

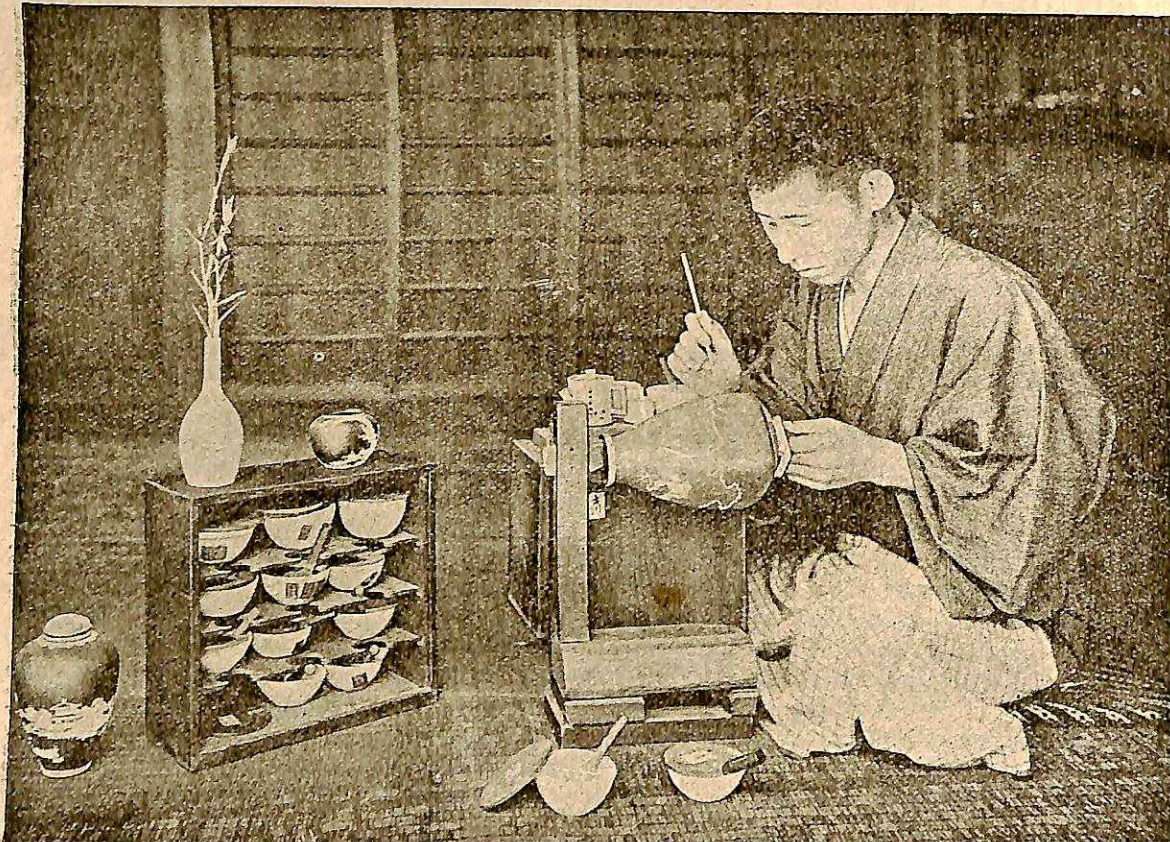
Αἱ διαφοροὶ αὗται μομφαὶ καὶ αἰτιάσεις ἐξεδηλώθησαν τὸν Ὀκτώβριον 1906, διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως εἰς 93 'Ιαπωνόπαιδας νὰ φοιτήσουν εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα τῆς πόλεως. Ἡ 'Ιαπωνικὴ Κυβέρνησις προέβη εἰς διαμαρτυρίαν πρὸς τὴν ὁμοσπονδιακὴν Κυβέρνησιν. Ὁ Ρούσβελτ ἐχρονотρίβησε. Τὸ Κονγκρέσον ἐψήφισε, τὸ 1907, νόμον διὰ τοῦ ὁποῦ ἐπεδιώκετο νὰ περιορισθῇ ἡ μετανάστευσις τῶν προερχομένων ἐκ Χαβάϊ 'Ιαπῶνων, ἐνῶ ἀφῆντο ἐντελῶς ἐλευθέρῃ ἡ μετανάστευσις εἰς Καλιφορνίαν τῶν ἀπ' εὐθείας ἕξ 'Ιαπωνίας ἐρχομένων. Ἀλλὰ καὶ ἡ 'Ιαπωνικὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ περιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκδιδομένων εἰς ὑπὸ τὴν διαβατηρίων μὲ προσορισμὸν τὴν ἀμερικανικὴν ἡπειρον. Κατόπιν τούτου, αἱ σχολικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου ἐπανῆλθον (13 Μαρτίου 1907) εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν. Ἡ ξενοφοβία ὅμως τῶν Καλιφορνίων δὲν ἀφωπλίσθη, ἀφοῦ ἄλλως τε ἐτροφοδοτεῖτο ἀπὸ τὴν συνεχῶς ἐντατικωτέραν μετανάστευσιν τῶν 'Ιαπῶνων (τὸν Μάϊον

τοῦ 1907 εἶχον ἀφίχθῃ 2.250). Μεταξὺ 'Ιαπῶνων καὶ Καλιφορνίων ἐκοήγνυνται ταραχαί. Ἡ Πολιτεία Ντακότα ἀπαγορεύει εἰς τοὺς 'Ιάπωνας νὰ διαμένουν εἰς τὸ ἔδαφός της. Εἰς τὰς δύο ἀκτὰς τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐπιτελεῖται ἀναβρασμός. Ἐν τούτοις αἱ δύο Κυβερνήσεις ἀναζητοῦν πεδίων συνεννόησεως. Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1907 ὁ Τάφτ, μεταβαίνων εἰς Φιλιππίνas, ἐκφωνεῖ εἰς Τόκιο καθισχυαστικὸν λόγον. Ἐξ ἄλλου, ὁ Ρούσβελτ διατάσσει τὸν Ἀμερικανικὸν στόλον ν' ἀνοικτὰς εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν. Τότε ἡ 'Ιαπωνικὴ Κυβέρνησις ἐπιδεικνύει μεγαλυτέραν διαλλακτικότητα· περιορίζει αἰσθητῶς τὴν μετανάστευσιν εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ ἀναστεύει εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὸν λαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ περιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναχωρήσεων διὰ Χαβάϊ. Ἐκτοτε ἐπῆλθε μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν συνεννόησις καὶ τὸ 1908 ὑπεγράφη συνθήκη διαιρέσεως μεταξὺ 'Ιαπωνίας καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν· κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ἀμερικανικὸς στόλος ἔγινε ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς εἰς Γιόκοχάμα καὶ διὰ τῆς συμφωνίας τῆς 30 Νοεμβρίου 1908, αἱ δύο κυβερνήσεις ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηρήσουν τὸ ὑφιστάμενον καθεστῶς (statu quo) εἰς τὸν Εἰρηνικὸν καὶ τὴν Κίνα· ἡ συμφωνία αὕτη ἔκλειε τὸν κύκλον τῶν συνομολογηθεισῶν συμφωνιῶν μὲ τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ρωσίαν. Τὸ 1911 ἀνευρώθη ἡ 'Ιαπωνο-ἀμερικανικὴ ἐμπορικὴ σύμβασις τοῦ 1894, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ῥήτρας τοῦ πλέον εὐνοουμένου ἔθνους. Τέλος, ἀμερικανοὶ καὶ 'Ιάπωνες εὐρέθησαν σύμμαχοι κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1914—18.

Ἀλλὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι οὐδόλως ἐξηφανίσθησαν ὅλα τὰ σπέρματα τῆς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν ἀντιθέσεως. Ἀφ' ἑνός, αἱ Ἡνωμένας Πολιτεῖαι βλέπουν μὲ «κακὸ μάτι» τὴν ἐδαφικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἐπέκτασιν τῶν 'Ιαπῶνων εἰς τὸ κινεζικὸν ἔδαφος. Τὸ 1909 ἡ πρότασις Κνόξ, τείνουσα εἰς τὴν διεθνοποίησιν τῶν μαντζουριανῶν σιδηροδρόμων εἰς βάρος τῆς 'Ιαπωνίας, ἀπεκρούσθη ἀποτελεσματικῶς παρὰ τῆς τελευταίας. Κατὰ τὸν πόλεμον 1914—1918, ὁ Πρόεδρος Οὐίλσον διεμαρτυρήθη ἐναντίον τῆς παρουσίας ἰσχυρῶν 'Ιαπωνικῶν δυνάμεων εἰς Μαντζουρίαν καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ κοινὴ γνώμη συνεκινήθη ἀπὸ τὴν κατάληψιν ὁλοκλήρου τῆς νήσου Σαχάλιν παρὰ τῆς 'Ιαπωνίας, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ ἐπιβληθὲν εἰς τὴν Κορέαν καθεστῶς. Ἀφ' ἑτέρου, αἱ Ἡνωμένας Πολιτεῖαι φοβοῦνται τὰς 'Ιαπωνικὰς βλέψεις ἐπὶ

Κιότο : Σχολή κεντημάτων.

Ζωγράφος αγγείων εκ πορσελάνης.

τῶν Φιλιππίνων, αἱ ὁποῖαι κεῖνται πλησίον τῆς Ἰαπωνίας, εἶναι πλούσιαι εἰς δάση καὶ μεταλλεῖα καὶ ἀποτελοῦν πολύτιμον στρατιωτικὴν καὶ ἐμπορικὴν βάσιν. Τέλος, ἐναντι αὐτῶν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἡ Ἰαπωνία, ἐφ' ὅσον παράγει περισσότερα βιομηχανικὰ προϊόντα, ὑποφέρει καὶ θέλει ν' ἀπαλλαγῇ ἐκ τῶν ἀμερικανικῶν τελωνειακῶν φραγμῶν· οὕτως, εἰς τὴν σύγκρισιν τῶν παραγωγῶν, ἔρχεται νὰ προστεθῇ ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν προϊόντων.

Οὕτως, ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης ἀπόψεως, τὸ ζήτημα τοῦ «κιτρίνου κινδύνου» ἐμφανίζεται περιοδικῶς εἰς τὴν Ἀμερικὴν· εἰς τοὺς Ἰάπωνας, οἱ ὁποῖοι ἐπικαλοῦνται τὴν συνθήκην τοῦ 1894, διὰ τῆς ὁποίας καθιεροῦται ἡ μεταξὺ ἀμερικανῶν καὶ ἰαπώνων ὑπερκῶν ἰσοτιμία, οἱ καλιφόρνοι ἀπαντοῦν διὰ τοῦ Ἰαπωνικοῦ διατάγματος τοῦ 1889, ἀπαγορεύοντος εἰς πάντα ξένον καὶ ἰδίως Ἀμερικανὸν, νὰ εἶναι εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἐργάτης γῆς, μεταλλωρύχος ἢ ἄλιεύς, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας, σπανιώτατα παραχωρουμένης. Ἐναντίον τῶν ἰαπώνων ἐψηφίσθη ὁ Καλιφορνικὸς νόμος τοῦ 1913, ἀπαγορεύων εἰς ὅλους τοὺς ξένους τὴν ἀποκτησὶν ἰδιοκτησίας ἐπὶ ἐδάφους τῆς Καλιφορνίας καὶ ἐπιτρέπων εἰς αὐτοὺς τὴν σύναψιν μόνον μισθώσεων.

— Δις σχέσεις μετὰ τὴν Ρωσίαν καὶ τὴν Κίνα.

Ἀφοῦ ἐνίκησε τὴν Ρωσίαν, ἡ Ἰαπωνία δὲν εἶχε πλέον λόγον νὰ τῇ εἶναι ἐχθρά, δι' αὐτὸ καὶ προσήγγισεν εἰς αὐτήν. Τὸ 1906 ἐπερατώθη ἡ ὁροθέτησις τῆς Σαχαλίνης, τῆς ὁποίας τὸ μεσημβρινὸν τμήμα ἀνήκει εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Καραφούτο. Τὴν 28ην Ἰουλίου 1907 ὑπεγράφησαν δύο συμβιβασμοὶ προβλεπόμενοι παρὰ τῆς συνθήκης τοῦ Πόρτσμουθ, ὁ εἰς ἀναφερόμενος εἰς τὴν συναρμολόγησιν τοῦ ἰαπωνικοῦ καὶ τοῦ ρωσικοῦ σιδηροδρόμου τῆς Μαντζουρίας καὶ ὁ ἄλλος καθορίζων ὅτι τὰ οἰκόπεδα ἀλιείας ἐπὶ τῆς ρωσικῆς παραλίας τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας θὰ παρεχωροῦντο διὰ δημοπρασίας, ἄνευ διακρίσεως Ρωσικῆς ἢ Ἰαπωνικῆς ὑπεκκοῦτος, καὶ ὅτι τὰ ἀλιευόμενα προϊόντα τῆς θαλάσσης, δὲν θὰ ὑπέκειντο εἰς κανὲν τέλος ἐξαγωγῆς προκειμένου νὰ διέλθουν ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ εἰς τὸ Ἰαπωνικὸν ἔδαφος· οἱ ὅροι οὗτοι ἦσαν εὐνοϊκοὶ διὰ τοὺς Ἰάπωνας, τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τῶν ὁποίων ἠδυνήθη νὰ ἐπωφεληθῇ ἐξ αὐτῶν περισσότερον ἀπὸ τοὺς ρώσους. Τὴν 30 Ἰουλίου 1907 ἡ Ρωσία καὶ ἡ Ἰαπωνία ἀνελάμβανον ἀμοιβαίως τὴν ὑπο-

χρέωσιν, δι' ἐμπορικῆς συμβάσεως, νὰ παραχωρήσουν εἰς ἀλλήλας προνόμια μὴ περιλαμβανόμενα εἰς τὰ οὐσιώδη δικαιώματα τοῦ πλέον εὐνοουμένου ἔθνους καὶ οἱ Ἰάπωνες ἠδύναντο οὕτω νὰ ἐγκαθίστανται εἰς τὸ ἕξῃς εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἀνατολικῆς Σιβηρίας.

Ἄλλη συμφωνία ὑπογραφεῖσα τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἀνεγνώριζεν εἰς μὲν τὴν Ρωσίαν τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐκ τῶν παλαιῶν συνθηκῶν τῆς μετὰ τῆς Κίνας τοῦ 1896 καὶ 1898, εἰς δὲ τὴν Ἰαπωνίαν ἐκ τῶν δικαιωμάτων τούτων ὅσα ἡ Ρωσία τῆς παρεχώρησε διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Πόρτσμουθ· συγχρόνως, οἱ δύο συμβαλλόμενοι ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σεβασθοῦν τὴν ἀκεραιότητα τῆς Κίνας. Τὸ 1908 αἱ ἰαπωνικαὶ καὶ αἱ ρωσικαὶ ἀρχαὶ ἔκαμον τὰ ἀποκαλυπτήρια εἰς Πόρτ-Ἀρθούρ ἐνὸς ἀναμνηστικοῦ μνημεῖου τοῦ πολέμου. Τὴν 4 Ἰουλίου 1910 Ρωσία καὶ Ἰαπωνία συνεισφέρουν ν' ἀρνηθοῦν τὴν διεθνοποίησιν τῶν εἰς Μαντζουρίαν σιδηροδρόμων τῶν. Τὸ 1911 συνήψαν ἄλλην συμφωνίαν σχετικὴν μετὰ τὴν βιομηχανικὴν ἰδιοκτησίαν. Κατὰ τὸν πόλεμον 1914-1918 ἡ Ἰαπωνία συνέβαλεν ἀμέσως εἰς τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ρωσικῶν στρατιῶν καὶ ἡ μπολεβικικὴ ἐξέγερσις εἰς τὴν ἀνατολικὴν Σιβηρίαν τῆς παρέσχε τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀσκήσῃ ἐκεῖ μίαν στρατιωτικὴν καὶ οἰκονομικὴν δρᾶσιν.

Ἡ Ἰαπωνία ἐπέξετάθη εἰς βάρος τῆς Κίνας, εἴτε ἐμμέσως, ὑποκαθιστῶσα τὴν Ρωσίαν εἰς τὴν μεσημβρινὴν Μαντζουρίαν καὶ τὴν Γερμανίαν εἰς τὸ Σάνγκ, εἴτε ἀμέσως, ἀρπάζουσα παρ' αὐτῆς τὴν Φορμόζαν καὶ τὴν Κορέαν.

Τὸ κίτρινον μπλὸκ δὲν εἶνε περισσότερον ὁμοιογενὲς ἀπὸ τὸ λευκόν. Ἐὰν Ἰάπωνες καὶ Κινέζοι εἶναι ἀπὸ τινῶν ἀπόψεων ἀδελφοί, εἶναι ἀδελφοὶ ἐχθροί. Οἱ δύο κίτρινοι κίνδυνοι, ὁ Κινεζικὸς καὶ ὁ Ἰαπωνικὸς, εἶναι ἰδίως κίνδυνοι τοῦ δευτέρου πρὸς τὸν πρῶτον. Οἱ Κινέζοι εἶχον πολλὰς εὐκαιρίας νὰ ἐπαληθεύσουν τὴν φράσιν τοῦ Λί-Χούνγκ-Σάνγκ, ὅτι «οἱ Ἰάπωνες ἔχουν τὴν λαίμαργίαν τοῦ ἰχθύος καὶ τὸ τρωτικὸν ἔνστικτον τοῦ μεταξοσκώληκος». Οἱ Ἰάπωνες ἀναπτύσσουν εἰς τὴν Κίνα ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα. Τὰ πλοῖα τῶν ἀυλακῶν τῶν θαλάσσης καὶ τοὺς ποταμούς· τὰ ἰαπωνικὰ ἐμπορεύματα εἰσάγονται εἰς τὰς κινεζικὰς ἐπαρχίας· εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις ὑπάρχουν δλόκληροι ἰαπωνικαὶ συνοικίαι· τὸ διεξαγόμενον Σινο-ιαπωνικὸν ἐμπόριον εἶναι, ὡς εἶδομεν, σημαντικόν. Εἰς τοὺς ἀνυπομονοῦντας νὰ μνηθοῦν

εις τὰς δυτικὰς ἐπιστήμας κινέζους, οἱ ἰάπωνες παρουσιάζονται ὡς φωτοδότηι, εἴτε προσελκύοντες εἰς Ἰαπωνίαν κινέζους φοιτητὰς (4.000 τὸ 1911), εἴτε μεταφέροντες εἰς Κίναν, μὲ τὸν ζῆλον τῶν νεοφωτιστῶν, τὴν πρόσφατον ἐπιστήμην τῶν ὡς στρατιωτικοὶ ἐκπαιδευταί, ὡς προμηθευταὶ ἀπληροαιμένων ὅπλων καὶ ἀχρήστων πολεμοφοδίων, ὡς πλανόδιοι βιβλιοπῶλαι, οἱ ὅποιοι ἀκούουν, παρατηροῦν καὶ κρατοῦν σημειώσεις, ὡς ἐπίσημοι καὶ ἡμιεπίσημοι ἐρευνηταί, ὡς βουδιστικαὶ ὁργανώσεις, ὡς ἔχοντες σχέσεις μὲ τοὺς κινέζους ἐπαναστάτας, ὡς πράκτορες πάσης τάξεως καὶ παντὸς φύλου, οἱ ἰάπωνες δὲν παραλείπουν κανὲν μέσον διεισδύσεώς των εἰς τὴν Κίναν.

— Ἡ Ἰαπωνία εἰς Μαντζουρίαν, Κουάνγκ-Τούνγκ καὶ Σάν-Τούνγκ.

Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Πεκίνου τῆς 22 Δεκεμβρίου 1905, ἡ Ἰαπωνία ὑπεχρέωσε τὴν Κίναν ν' ἀποδεχθῇ τὰς μεταβιβάσεις δικαιωμάτων, πού ἡ Ρωσία παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Πόρτσμουθ. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν μία ἄλλη Σινο-ιαπωνικὴ συμφωνία ἐκανόνιζε τὰς λεπτομερείας τῆς διοικήσεως τῆς νοτίου Μαντζουρίας· ἡ Κίνα θὰ ἦνοιγεν εἰς τὸ ἐμπόριον μερικὰς μαντζουριανὰς πόλεις, εὐθὺς ὡς συνετελεῖτο ἡ ἐκκένωσις τῆς χώρας ἀπὸ τὰ ἰαπωνικὰ καὶ ρωσικὰ στρατεύματα.

Οἱ Ἰάπωνες ὅμως δὲν θὰ παύσουν ποτὲ νὰ θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς των ὡς εὐρισκόμενους εἰς κατακτηθεῖσαν χώραν, προκειμένου περὶ τοῦ ὑπὸ μίσθωσιν τμήματος τῆς νοτίου Μαντζουρίας, ἀκόμη δὲ καὶ περὶ τῆς Ρωσικῆς (βορείου) Μαντζουρίας.

Πράγματι, εἰς τὴν Ρωσικὴν Μαντζουρίαν, οἱ ἰάπωνες ἀφήνουν καθημερινῶς ἔχνη. Εἰς Χαρμπίν ἡ Τράπεζα Μιτσούι συναγωνίζεται τὴν Ρωσο-κινεζικὴν Τράπεζαν καὶ συνδυάζει τὴν προσπάθειαν τῶν ἰαπῶνων ἐμπόρων, πού εἶναι οἱ κυριώτεροι ἐξαγωγεῖς δημητριακῶν τῆς Βορείου Μαντζουρίας. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην εὐημεροῦν ἰαπωνικαὶ ἐταιρεῖαι, σχολεῖα, ἐφημερίδες. Καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν διενεργεῖται μία μεθοδικὴ ἐργασία δημεύσεως πρὸς ὄφελος τῆς Ἰαπωνίας.

Εἰς τὴν μεσημβρινὴν Μαντζουρίαν, ἀπὸ τοῦ Κουάντσενγκτζέ, συνοριακοῦ σταθμοῦ τοῦ Ρωσικοῦ καὶ τοῦ Ἰαπωνικοῦ σιδηροδρόμου, οἱ ἰάπωνες εἶναι ὡς νὰ εὐρίσκονται εἰς ἰδικόν των ἔδαφος. Εἰς Μοῦκδεν, κατὰ μῆκος τῶν δύο χιλιομέτρων, πού χωρίζουν

τὸν σταθμόν τῆς Κινεζικῆς πόλεως ἐγείρεται ἡ Ἰαπωνικὴ πόλις, μὲ τοὺς στρατώνας τῆς, τὰ καταστήματά τῆς, τὰ πορνεία τῆς. Εἰς τὰ κυριώτερα ἐπαρχιακὰ κέντρα ἰάπωνες προξενικοὶ πράκτορες πρωτοστατοῦν εἰς τὸ ἔργον τῆς οἰκονομικῆς ἐπικρατήσεως. Ἐφημερίδες, πλανόδιοι πωληταὶ φαρμάκων, οἱ ὅποιοι σταθμεύουν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὴν ὑπαιθρον διὰ νὰ καταμετρήσουν μίαν ἀπόστασιν ἢ τὸ βάθος ἑνὸς ποταμοῦ, αὐτοχειροτόνητοι βόνζοι, μικρέμποροι, οἱ ὅποιοι τρυπανίζουν τὴν μαντζουριανὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, καμαριέροι καὶ κοιναὶ γυναῖκες αἱ ὅποια ἐργάζονται διὰ τὴν δόξαν τῆς μεγαλυτέρας Ἰαπωνίας, μυλωθροί, νηματουργοί, μεταλλωροῦχοι, βοηθούμενοι παρὰ τῆς Yokohama Specie Bank, εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ ὄργανα διὰ τῶν ὁποίων οἱ ἰάπωνες ἐκμεταλεύονται τὴν νότιον Μαντζουρίαν. Μολονότι δὲ νόμιμος κύριος τῆς χώρας εἶναι ἡ Κίνα, οἱ ἰάπωνες δὲν διστάζουν ν' ἀνοίξουν τὸ 1907, 47 ταχυδρομικὰ γραφεῖα. Τὸν Μάϊον 1908 ἐξαναγκάζουν τὴν Κίναν νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν τοῦ Γιαλού ἀπὸ μίαν ἐταιρείαν ἐν μέρει Ἰαπωνικὴν. Τὸ 1908 - 1909 ἡ Ἰαπωνία ἀντέτεινεν ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν κατασκευὴν, ὑφ' ἑνὸς Ἀγγλο-κινεζικοῦ συνδικάτου, σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἡ ὁποία θὰ προεξέτεινε τοὺς αὐτοκρατορικοὺς σιδηροδρόμους ἀπὸ τοῦ Χεσίν-μιντοῦν εἰς Φακουμέν· ἡ Κίνα δὲν ἦτο πλέον κυρία ἐν τῷ οἴκῳ τῆς.

Ἄλλο Σινο-ιαπωνικὸν ἐπεισόδιον προεκήθη κατὰ τὸ 1907-1909, ἐξ αἰτίας τοῦ Μαντζουριανοῦ ἐδάφους τοῦ Κάντο, πού ἐκτείνεται πρὸς βορρᾶν τῆς Κορέας, μέχρι τῆς Ἰαπωνικῆς θαλάσσης. Οἱ ἰάπωνες διεξεδίκουν τὸ ἔδαφος τοῦτο ὡς Κορεατικὴν κτῆσιν καὶ ἀπέστειλαν εἰς αὐτὸ στρατιώτας, χωροφύλακας, μηχανικούς. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ἡ Ἰαπωνία ἔχασε: διὰ τῆς συμφωνίας τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1909 τὸ Κάντο ἀνεγνωρίσθη ὡς Κινεζικὸν ἔδαφος.

Τὸ μέγα ὄργανον κυριαρχίας τῆς Ἰαπωνίας ἐπὶ τῆς Μαντζουρίας ὑπῆρξεν ὁ σιδηροδρόμος. Παραχωρηθεὶς ὑπὸ τῆς Ρωσίας εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, μετεβιβάσθη τὸ 1906 ὑπὸ τοῦ Ἰαπωνικοῦ Κράτους εἰς ἡμιαντόνομον ἐταιρείαν, μὲ κεφάλαιον 200 ἑκατομμυρίων γιέν, ἐκ τοῦ ὁποίου τὸ ἥμιον, ἀνῆκον εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν Κυβέρνησιν, ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀξίαν τῆς γραμμῆς καὶ τοῦ ὕλικου καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἀνθρακωρυχείων τοῦ Φουχόν καὶ τοῦ Γιεντάι· Ἡ κυβέρνησις διορίζει τὸν πρόεδρον καὶ τοὺς διοικητὰς

τῆς, ἐγγυᾶται ὑπὲρ τῆς ἐταιρείας κέρδος 6% ἐπὶ τοῦ καταβεβλημένου κεφαλαίου.

Τὸ σιδηροδρομικὸν δίκτυον περιλαμβάνει τὴν κυρίαν γραμμὴν ἀπὸ Νταϊρὲν (ἀρχαῖον Νταλνί) μέχρι τῶν συνόρων τῆς Ρωσικῆς Μαντζουρίας (473,5 χιλιόμετρα) καὶ τὰς διακλαδώσεις πρὸς τὸ Πόρτ-Ἀρθούρ, Λιουχουντόν, Γινκάου, Γιεντάι, Φουχόν, Κιρὶν καὶ ἰδίως τῶν διακλαδώσεων Μοῦκδεν—Ἀντουνγκ (171 χιλιόμετρα). Πλὴν τῶν σιδηροδρόμων, ἡ ἐταιρεία ἀσκεῖ καὶ θαλασσίας συγκοινωνίας (ἀπὸ Νταϊρὲν εἰς Σανγκάι καὶ πέραν τοῦ κόλπου Πέτσιλι), καθὼς καὶ ἄλλας συναφεῖς ἐπιχειρήσεις.

Μία μεραρχία φρουρεῖ εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις τὸ γενικὸν στρατηγεῖον τῆς εὐρίσκειται εἰς Λιάογιανγκ. Ἐπὶ πλέον, 16 τάγματα φρουροῦν κατὰ μῆκος τῶν γραμμῶν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνεται ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς εὐρείας καὶ πλουσίας ταύτης περιφερείας, μεγάλης παραγωγῆς ἀραβοσίτου, ὀρύζης κλπ., ἀφθόνου εἰς μεταλλεύματα καὶ ἀνεπτυγμένης εἰς βιομηχανίας.

Πρὸς νότον τῆς μεσημβρινῆς Μαντζουρίας ἐκτείνεται ἡ γενικὴ διοίκησις τοῦ Κουάνγκ-Τούνγκ, ὁργανωθείσα δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1906. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀνῆκετο τὸ 1908 εἰς 47.000 ἰάπωνες καὶ 408.000 κινέζους· τὸ 1925 εἰς 185.000 ἰάπωνες καὶ 869.000 κινέζους. Τὸ Νταϊρὲν (Νταλνί) εἶχε τὸ 1912 50.000 κατοίκους, ἐξ ὧν 30.000 ἦσαν ἰάπωνες· τὸ 1925 εἶχε 203.000 κατ., ἐξ ὧν τὸ Λυχόν (Πόρτ-Ἀρθούρ) 18.000. Κατὰ τὴν Σινο-ιαπωνικὴν συμφωνίαν τοῦ Ἰουνίου 1907, τὸ ἔδαφος τοῦ Κουάνγκ-Τούνγκ ἀποτελεῖ ἑλευθέραν ζώνην.

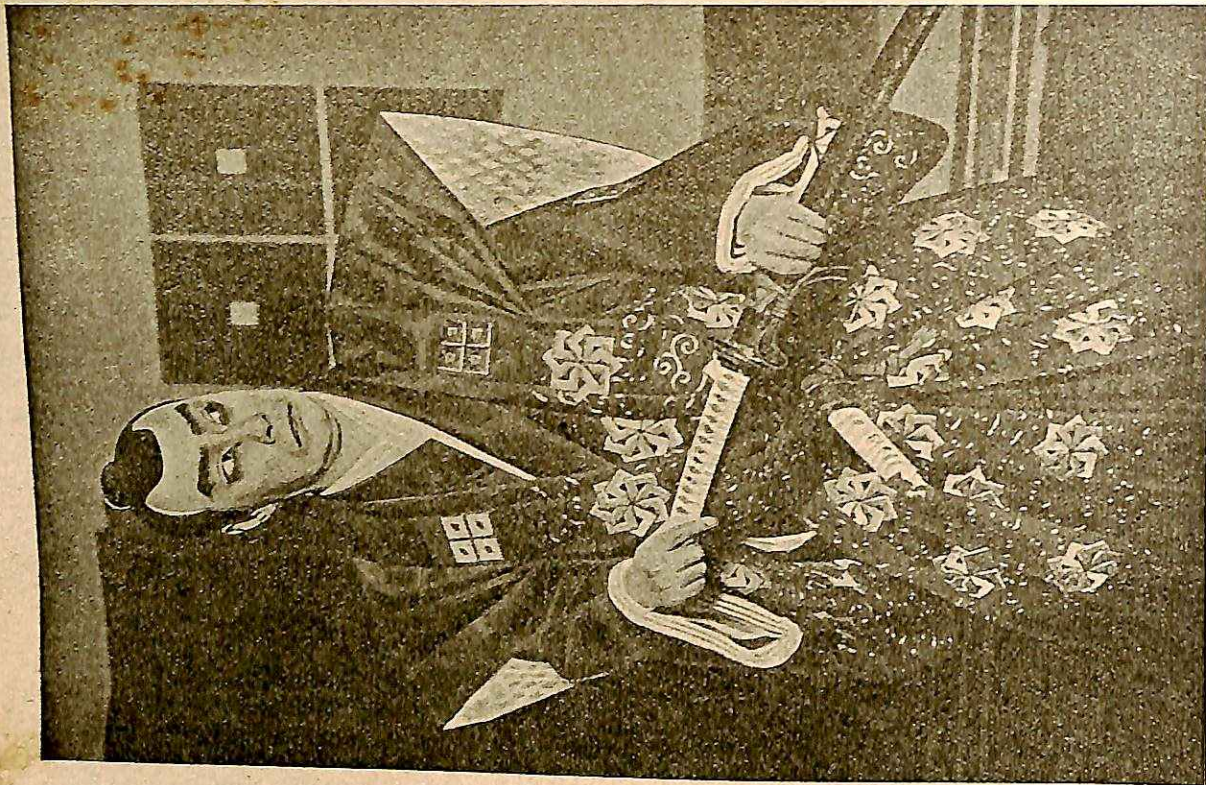
— Ἰαπωνία καὶ Κορέα.

Τὸ πᾶν ὅθι τὰς τρεῖς μεγάλας γειτονικάς αὐτοκρατορίας τῆς «Χώρας τῆς Ἡρέμου Προῖας», τὴν Κίναν, τὴν Ρωσίαν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν, νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν Κορέαν, τὰς πλουτοπαραγωγικὰς τῆς πηγὰς καθὼς καὶ τὰς ἀδυναμίας τῆς: ἑνας πληθυσμὸς 12—13 ἑκατομμυρίων, ὁ ὁποῖος παρῆχε εἰς χαμηλὴν τιμὰς ἀφθόλους ἐργατικὰς χεῖρας· ἑνας πληθυσμὸς ἀρκετὰ καθυστερημένος, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ παρουσίαζεν εἰμὴ ἐλαχίστην ἀντίστασιν· κλίμα ὑγιεινόν, ἔδαφος μὲ ἀφθονα δάση καὶ μεταλλεῖα, μὲ εὐρείας ἐκτάσεις πρὸς καλλιέργειαν καὶ βουσκὴν θρεμμάτων, ἐπίσης δὲ καὶ πλούσιοι τόποι ἀλιείας.

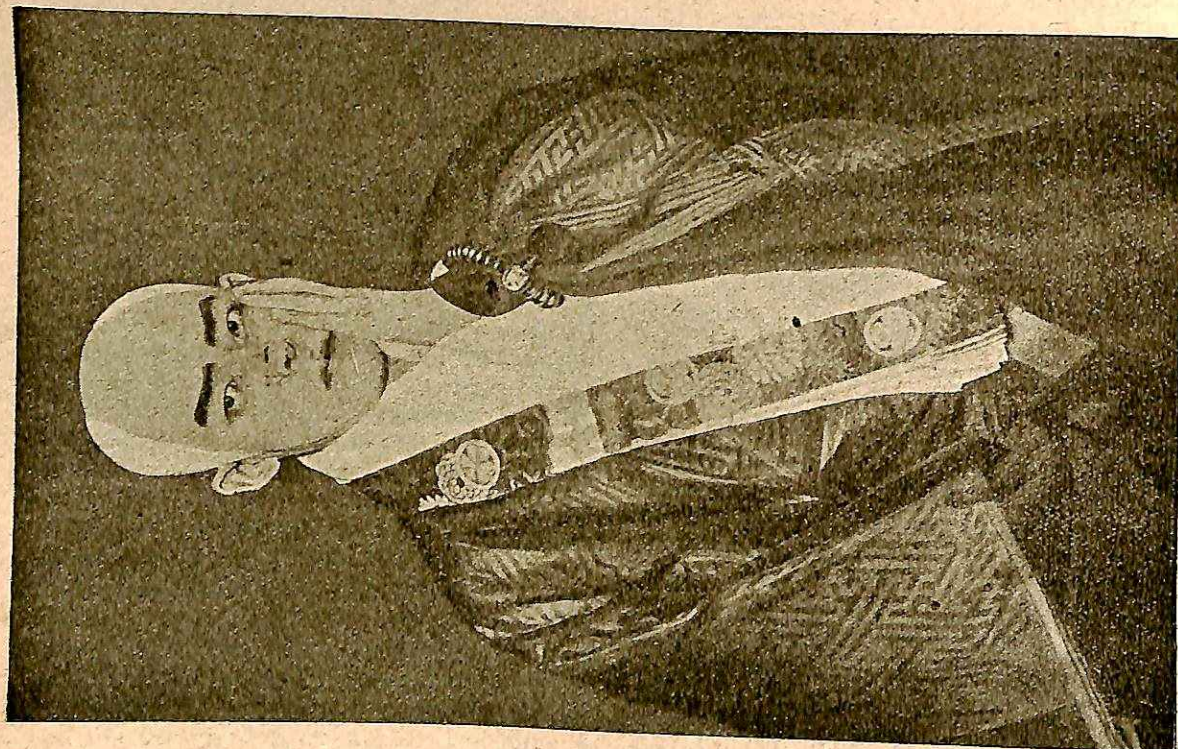
Κατὰ τὸν 12ον π. Χ. αἰῶνα ἡ Κορέα εἶδε ν' ἀποβιβάζεται εἰς αὐτὴν ὁ Κινέζος στρατηγὸς Κίτζα καί, δύο αἰῶνας π. Χ., εἶδε ν' ἀποβιβάζεται ἡ Ἰαπωνὶς Αὐτοκράτειρα Τζίνγκο. Κατόπιν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Χιντεγιόχι (1592) οἱ ἰάπωνες ἐπέτυχον τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκαταστάσεως εἰς Φουζάν. Οἱ Σινο-κορεατικοὶ πόλεμοι τοῦ 17ου αἰῶνος ἐξησφάλισαν τὴν κυριαρχίαν τῆς Κινεζικῆς Αὐτοκρατορίας ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ γείτονός τῆς. Ὁ Ἰαπωνο-κορεατικὸς πόλεμος τοῦ 1876 ἔδωκεν εἰς τοὺς ἰάπωνας τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκαταστήσουν εἰς Σεούλ διπλωματικὸν τὸν πρᾶκτορα. Αἱ ἰαπωνικαὶ μηχανορραφαὶ κατέληξαν, τὸ 1885, εἰς τὴν ἐγκατάστασιν Ἰαπωνικῆς συνοικίας εἰς τὴν Κορεατικὴν πρωτεύουσιν: Ἐκτοτε ἡ Ἰαπωνία εὐρίσκειτο ῥιζοβολημένη εἰς Κορέαν. Ἡ τακτικὴ τῆς συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐκδιώξῃ ἐκεῖθεν τὴν Κίναν, πρᾶγμα πού ἐπέτυχεν ἐντὸς δέκα τριῶν ἐτῶν (1885—1897), κατόπιν δὲ εἰς τὸ νὰ ἐκδιώξῃ τὴν Ρωσίαν, πρᾶγμα πού ἐπέτυχε τὸ 1905 καὶ τέλος, ἀφοῦ ἀπηλλάγη τῶν ἀνταγωνιστῶν τῆς, νὰ ἐγκατασταθῇ ὡς κυρίαρχος εἰς τὴν χερσόνησον.

— Φορμόζα.

Ἡ νῆσος Ταϊουάν (Φορμόζα), παραχωρηθεῖσα ὑπὸ τῆς Κίνας εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τὸ 1895, παρουσιάζει ἐνδιαφέρον ἀπὸ στρατηγικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως. Κατοικεῖται ἀπὸ ἰθαγενεῖς εἰς τὸ κέντρον καὶ εἰς τὰ ἀνατολικά, ἀπὸ κινέζους εἰς τὰς δυτικὰς πεδιάδας καὶ ἀπὸ φυλὰς μιγάδων μεταξὺ τῶν δύο τούτων διαδίων. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπελογίζετο τὸ 1925 εἰς 3.995.000 κατοίκων, ἐξ ὧν μία ἐλαχίστη μειονότης ἦσαν ἰάπωνες. Ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ στρατηγοῦ Κουτάμα (1896-1903) ὑπετάχθησαν οἱ κινέζοι καὶ οἱ μιγάδες. Ὁ διάδοχός του ὁ στρατηγὸς Σακούμα, ὑπέταξε μέρος ἐκ τῶν ἰθαγενῶν τῆς ἀνατολῆς διὰ σκληροτάτων μέσων. Οἱ ἰάπωνες εἶχον μεγάλας ἀπωλείας, μόλις δὲ κατὰ τὸ 1907 κατέλαβον τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς νήσου, πού ἦτο πλουσία εἰς δάση. Ἀπὸ τοῦ 1906-1907 μέχρι τοῦ 1925-1926 τὰ ἔσοδα, προερχόμενα κυρίως ἀπὸ τὰ μονοπώλια τοῦ ὀπιοῦ, τοῦ ἁλατος, τῆς καμφοράς καὶ τοῦ καπνοῦ, ἀνῆλθον ἀπὸ 30 εἰς 90 ἑκατομμύρια γιέν. Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς εἶναι τὸ ζαχαροκάλαμον, τὸ τέιον, τὸ ἄλας, ἡ ὄρυζα, τὰ γεώμηλα, τὸ λουλάκι, ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος, τὸ θεῖον, ὁ γαιάνθραξ, ἡ καμφορά. Ἐξαιρέσει τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπό-

Ο όνομαστός Ιάπωνας Γκανζιρό.

Ο περίφημος Ιάπωνας Κισιγιέμο.

ριον της Φορμόζας με την μητρόπολιν ανήλθεν, από 20.500.000 γιέν το 1904 εις άνω των 300 εκατομμυρίων το 1925.

— Ο Ιαπωνικός Ιμπεριαλισμός.

Επειδή ο Ιαπωνικός Ιμπεριαλισμός, δ οποίος εκδηλούται υπό στρατιωτικήν, άποικιακήν, έμπορικήν ή δημογραφικήν μορφήν, είναι ο τελευταίος έμφανισθείς εκ των συγχρόνων Ιμπεριαλισμών, δέν σημαίνει ότι ένσωματώνει όλιγώτερον, μόνος μεταξύ όλων, τόν ολοκληρωτικόν Ιμπεριαλισμόν.

Υπό την στρατιωτικήν του μορφήν ο Ιαπωνικός Ιμπεριαλισμός διαφέρει του Άγγλικού και του Άμερικανικού, καθ' ότι αι επιδιώξεις των υποστηρίζονται σταθερώς όχι μόνον από μίαν ναυτικήν δύναμιν, αλλά και από ένα στρατόν, πού είναι εκ των πρώτων του κόσμου.

Υπό την άποικιακήν του μορφήν, ο Ιαπωνικός Ιμπεριαλισμός υπερερεί όλων των άλλων διά της όμοιογενείας του, και κατά τό ό,τι αι άποικίαι και αι ζώναι Ιαπωνικής έπιρροής εύρίσκονται εις άμεσον γειτονίαν με την μητρόπολιν. Η Καραφούτο και αι Κυυρίλαι προς βορράν· αι Ριου-Κίου, Ταϊουάν, Χοκότο, αι άλλοτε γερμανικά νήσοι προς νότον· ή Κορέα, τό Κουάνγκ-Τούνγκ, ή Μαντζουρία, τό Σάν-Τούνγκ προς δυσμάς. Όλοι αι χώραι αύται έλκονται ως δορυφόροι παρά της Ιαπωνίας. Η κατοχή των, ή φρούρησίς των, ή εκμετάλλευσίς των, διευκολύνεται εξαιρετικώς. Άς συγκριθώ ή θέσις αύτη των Ιαπωνικών κήσεων προς την θέσιν των Ηνωμένων Πολιτειών εις τās Φιλιππίνας, της Γαλλίας εις την Ινδοκίναν και της Άγγλίας εις τās Ινδίας!

Υπό την οικονομικήν του μορφήν, ο Ιαπωνικός Ιμπεριαλισμός δέν θά ήδύνατο, αληθώς, νά ισχυρισθώ ότι εύρίσκεται εις την πρώτην γραμμήν από άπόψεως ένθνικού πλούτου και όγκου βιομηχανικής παραγωγής. Εις τό επίπεδον τούτο δέν άρκει εργασία όλίγων δεκαετιών. Αί πρόοδοι όμως της Ιαπωνίας υπήρξαν ταχύτεραι από εκείνας άλλων ένθνών. Τό έξωτερικόν της έμπορίου έδεκασπασιάσθη έντός είκοσι τεσσάρων ένών (1889-1913) από της άπόψεως ταύτης ο πόλεμος 1914-1918 την ηύνόησεν εξαιρετικώς, διότι, ένψ αι περισσότεραι άλλαι έμπόλεμοι δυνάμεις υφίσταντο τās βαθυτέρας οικονομικάς κρίσεις, ή Ιαπωνία ένώρριζε τόν παγκόσμιον πόλεμον πολύ περισσότερον από τās κέρδη πού έπραγματοποιεί, παρά από τούς κινδύνους πού διέτρεχε.

Υπό την δημογραφικήν μορφήν του, ο Ιαπωνικός Ιμπεριαλισμός διατελεί εις άπόλυτον άντιθεσιν προς τόν Άμερικανικόν Ιμπεριαλισμόν. Αί Ηνωμένοι Πολιτείαί έμεγεθύνθησαν διά της εις αύτās εισροής μεταναστών· ή Ιαπωνία μεγεθύνει διά της άποστολής μεταναστών. Και οι Ιάπωνες μετανάσται έχουν τούτο τό χαρακτηριστικόν, ότι παραμένουν άναφομοίωτοι εις τό περιβάλλον, όπου ζούν. Είτε διαμένουν εις Βανκούβερ ή Άγιον Φραγκίσκον, εις Σαϊγκόν ή Βομβάην, εις Βλαδ·βοστόκ ή Βραζιλίαν, λαμβάνουν θέσιν ως εάν εύρίσκωνται εις έχθρικήν χώραν. Έξακόσiai έως έπτακόσiai χιλιάδες υιών του Θεού (καμί), όσοι υπολογίζονται ότι είναι οι καθ' όλον τόν κόσμον Ιάπωνες μετανάσται, άποτελούν τούς δραστηρίους πράκτορας της Μεγάλης Ιαπωνίας, τούς άποστόλους της ένθνικής των θρησκείας έν μέσω των ένθνικών, οι όποιοι συγκεντρώνουν την δέσμη των δυνάμεών των περίξ των έπισήμων αντιπροσώπων της χώρας των και, έμποτισμένοι από την νοσταλγίαν των τοπείων και των άναμνήσεων της παιδικής των ήλικίας, εργάζονται διά την δόξαν της γενετείρας.

Τοιουτοτρόπως, ο Ιαπωνικός Ιμπεριαλισμός, άπαριθμουμένων των στρατιωτών του, των άποικιών του, των πλοίων του, των μεταναστών του, παρουσιάζεται ισχυρώς όπλισμένος διά νά καταστή μία από τās μεγαλυτέρας δυνάμεις του κόσμου.

Τα μέσα δράσεως τα όποια χρησιμοποιεί ο Ιμπεριαλισμός ούτως είναι ποικιλόμορφα. Συνήθως τό έδαφος προπαρασκευάζεται από πόρνας, γκέισας, διυθυντάς χαρτοπαιγνίων, πληροφορητών παντός είδους. Κατόπιν έμφανίζονται φαρμακοπώλαι, τεχνίται, παντός είδους εργάται, βόντζι, άπεργοσπάσται και ύποτιμητάι ήμερομισθίων. Άκολούθως έρχονται νά συνδυάσουν τās προσπάθειας πράκτορες άμοιπολικών εταιρειών και εταιρειών μεταναστεύσεως, περιοδεύοντες έμποροι, αντιπρόσωποι τραπεζών, έπίσημοι ή άνεπίσημοι πληρεξούσιοι. Έπωφελούνται της όμοιότητος της γραφής και άλλοτε των φυλετικών άναλογιών. Παρουσιάζονται ως Βονδιστάι, άποστέλλουν εις τό Βατικανόν έκτακτον άποσταλμένον και μειδιούν προς τούς έλευθερόφρονες. Όμιλούν περί δικαίου, υποδουλώνουν όμως τούς κορεάτας, δεκατίζουν τούς φορμोजινοους και άρχίζουν τās έχθροπραξίας έναντίον της Κίνας και της Ρωσίας, χωρίς νά κηρύξουν τόν πόλεμον.

Διὰ τὸ ἐκτιμῆσωμεν καλῶς τὴν τάσιν τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ τούτου, πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν τὰς αἰτίας του. Ὁ ὑπερπληθυσμὸς δὲν εἶναι ἡ μοναδικὴ αἰτία τῆς Ἰαπωνικῆς ἐξαπλώσεως. Ἡ ταχύτης αὐξήσεως τοῦ Ἰαπωνικοῦ πληθυσμοῦ δὲν παρουσιάζει τίποτε τὸ ἀφύσικον. Ἐπὶ πλέον ἡ Ἰαπωνία θὰ ἠδύνατο νὰ διαθρέψῃ περισσοτέρους κατοίκους καὶ ἐν πάσει περιπτώσει, νὰ διανοίξῃ εἰς τὸ πλεόνασμα αὐτῶν μίαν εὐρείαν διέξοδον πρὸς τὰς ἰδικὰς τῆς κτῆσεις.

Εἰς τὸν ὑπερπληθυσμὸν πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ ὑπερπαραγωγή. Πρέπει νὰ διατεθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν γαιάνθρακες, χαλκός, μεταξωτά, βαμβάκερά, ζάχαρις, χάρις, σπύρα. Ἡ παραγωγή τούτων ὑπερβαίνει τὴν ἱκανότητα ἀπορροφῆσεως τῶν ἰθαγενῶν. Πρέπει συνεπῶς νὰ ἐξαχθῇ τὸ πλεόνασμα, νὰ κατακτηθῶν αἱ ἐλευθεραὶ ἀγοραί, νὰ πλημμυρίσουν αἱ ἄλλαι ἀγοραί, νὰ ἐξερευνηθῇ ἡ Κίνα, νὰ παρακαμφθῇ ἡ Σιγγαπόρη.

Ἄλλος λόγος, πολιτικῆς οὗτος φύσεως, προκαλεῖ τὸν Ἰαπωνικὸν ἱμπεριαλισμὸν. Οἱ διοικοῦντες τὴν Ἰαπωνίαν, στρατιωτικοί, γραφειοκράται καὶ πλουτοκράται, ἐνῶ πλουτίζουν τὴν χώραν των, ἐννοοῦν νὰ παγιώσουν τὴν ἐξουσίαν των. Αἱ κατακτήσεις εἶναι ἐν μέσον ἐπικρατήσεως καὶ ἐν ἀντίδοτον εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς διεκδικήσεις. Ἡ σοβινιστικὴ ἑξέλιξις ἐνοποιεῖ τὸ ἔθνος ὑπὸ τοὺς ἀρχηγούς του, κατέναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ μετανάστευσις προπαρασκευάζει τὸ ἔδαφος διὰ νέας κατακτήσεις.

Τέλος ἐν ἄλλο κίνητρον τοῦ Ἰαπωνικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ εἶναι ἡ ἀγρία ξενοφοβία τῶν Ἰαπώνων. Ἐφημερίδες, βιβλία, ἐπίσημος παιδεία, εἶναι γεμάτα ἀπὸ ὑπερτροφικὸν ἐθνικὸν ἐγωϊσμόν. Ἡ γῆ τῆς Ἰαπωνίας εἶναι θεϊκὴ καὶ οἱ κάτοικοί της θεοί. Οἱ ταξιδεύοντες εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ξένοι γίνονται δεκτοὶ φιλοφρόνως, ἀλλὰ καὶ ἐπιτηροῦνται ἐκ τοῦ πλησίον· τὰ παιδιά των ἀποκλείονται ἀπὸ τὰ Ἰαπωνικὰ σχολεῖα καὶ οἱ ἴδιοι δὲν ἔχουν δικαίωμα ν' ἀποκτήσουν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν, ἐνῶ οἱ Ἰάπωνες διαμαρτύρονται γοερῶς διὰ τὰ λυμβανόμενα ἐναντίον των ὅμοια μέτρα παρὰ τῶν Καλιφορνίων.

Καθὼς δὲ οἱ παράγοντες τοῦ Ἰαπωνικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ, ὁ δημογραφικὸς, ὁ οικονομικὸς, ὁ πολιτικὸς καὶ ὁ ἠθικὸς, δὲν φαίνονται νὰ τροποποιῶνται, δὲν εἶναι ἀπίθανον ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐκ τῶν αὐτῶν αἰτιῶν θὰ ἐκδηλωθῶν τὰ αὐτὰ μὲ τὸ παρελθὸν ἀποτελέσματα.

— Ἡ Ἰαπωνία τοῦ 1934—1935.

Παρὰ τὰ κέρδη, ποὺ ἐπραγματοποίησεν ἡ Ἰαπωνία κατὰ τὰ ἔτη τοῦ πολέμου, δὲν παρέμεινεν ἄθικτος ἀπὸ τὴν οικονομικὴν κρίσιν ἡ ὁποία δοκιμάζει ὅλον τὸν κόσμον. Ἡ ἐξέλιξις τῆς τῶν τελευταίων ἐτῶν χαρακτηρίζεται ἀκριβῶς ἀπὸ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς κρίσεως, μὲ τὴν θεραπείαν τῆς ὁποίας ἀσχολοῦνται οἱ ἰάπωνες πολιτικοὶ καὶ οἰκονομολόγοι.

Σήμερον ἡ Ἰαπωνία διανύει, ὅπως δηλώνουν οἱ κυβερνήται της, περίοδον ἐξαιρετικῆς καταστάσεως. Δι' αὐτὸ καὶ εἰς ὅλην τὴν ζῶν τῆς χώρας ἔχει ὑπεροχὴν ὁ στρατός, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται καὶ εἰς προστριβὰς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θέλει νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Ἡ κατάστασις αὕτη ἐγεννήθη ἀπὸ τὰς ἐσωτερικὰς δυσκολίας καὶ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν πίεσιν.

Αἱ δυσκολίαι τείνουν νὰ ἐπιδεινωθῶν καὶ νὰ ὀδηγήσουν ἐσωτερικῶς μὲν εἰς μίαν «ἐπανάστασιν», ἐξωτερικῶς δὲ εἰς πόλεμον. Τὸ 1935 θ' ἀποτελέσῃ διὰ τὴν Ἰαπωνίαν τὴν λήξιν μιᾶς προθεσμίας τόσον διὰ τὰς ἐσωτερικὰς δυσχερείας, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξωτερικὴν πίεσιν. Εἶναι, βεβαίως, ἀδύνατον ν' ἀπαντήσῃ κανεὶς ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον ὅλοι αἰσθάνονται ἀγωνιωδῶς, τί θὰ γίνῃ τότε; Ὁ κοινωνικὸς ἀναβρασμός, ποὺ παρατηρεῖται εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, δὲν εἶναι μόνον ἀπόρροια τῆς οικονομικῆς κρίσεως· αὕτη ἐπετάχυνε καὶ ἐξεκαθάρισε τὴν δυσανεξίαν τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν βάσιν ὅμως τῆς ἀπογοητεύσεως ταύτης ὑπάρχει ἡ πικρία τοῦ λαοῦ, ἡ πεποίθησις του ὅτι πολιτικοὶ καὶ γραφειοκράται ἐπρόδωσαν τὸ Σύνταγμα Μεϊτζι. Ἐνεκα τούτου, ὅλοι ἐπιθυμοῦν καὶ εὐχονται μίαν ἐπανάστασιν, μίαν ἀλλαγὴν, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ παύουν νὰ γονυπετοῦν πρὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν συμβόλων.

Ἄλλ' ἡ προκληθεῖσα ὑπὸ τῆς οικονομικῆς κρίσεως διαταραχὴ εἶναι διαρκής; Ἡ Ἰαπωνικὴ κρίσις εἶναι ἰάσιμος; Ὅλοι τὸ ἠλπίζον, ὅσοι δὲν ἠθέλουν, ἢ δὲν θέλουν ἀκόμη καὶ σήμερον, νὰ ἴδουν εἰς τοὺς ἐπαναστατικούς σπασμούς, οἱ ὁποῖοι ταρασσούν τὴν χώραν, τίποτε ἄλλο ἀπὸ μίαν ἀπλὴν ἐκδήλωσιν δυσανεξίας, τὴν ὁποίαν ἡ εὐημερία θὰ ἠδύνατο πάραυτα νὰ διαλύσῃ. Τὴν εὐημερίαν ταύτην τὴν προεξώφλουν—ἴσως τὴν προεξώφλουν ἀκόμη—οἱ ἰάπωνες πολιτικοί. Πρὸ ὀλίγων μηνῶν ὁ κ. Τακαχάσι ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ὁ κ. Κουρόντα,

μόνιμος ὑφυπουργὸς τοῦ ἰδίου ὑπουργείου, ἐδήλωσαν μετὰ φαινομενικῆς πεποιθήσεως, ὅτι «ἡ οἰκονομικὴ ἐξάπλωσις τῆς Ἰαπωνίας θὰ εἴχεν ὡς πρῶτον ἀποτέλεσμα τὴν κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Ἡ δὲ αὐξήσις τῆς ἐξαγωγῆς θὰ εἴχεν ὡς συνέπειαν τὴν αὐξήσιν τῶν δημοσίων ἐσόδων. Τὸ ἐσωτερικὸν δημόσιον χρέος θὰ ἠδύνατο ν' ἀποσβεσθῇ καί, βαθμηδόν, ὁ νῦν παθητικὸς προϋπολογισμὸς θὰ ἔκλειε μὲ πλεόνασμα, τὸ ὁποῖον θὰ ὠφελεῖτο ὁλόκληρος ὁ Ἰαπωνικὸς λαός». Ἀλλ' ἡ σκέψις αὕτη εἶναι κατὰ τοῦτο ἀστήρικτος, ὅτι δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τῆς τὴν ἀντίδρασιν, τὴν ὁποίαν οἱ ξένοι θὰ κατέβαλον ἐναντίον πάσης προσπάθειας τῶν Ἰαπώνων πρὸς κατάκτησιν καὶ ἄλλων ἀγορῶν. Τὸ οἰκονομικὸν ἀδιέξοδον, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ἡ Ἰαπωνία, δὲν ἔχει εὐκόλον λύσιν.

Ἡ ἔντασις τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων περιορίσθη μέχρι τοῦδε εἰς τὰ Σινο-ιαπωνικὰ ἐπεισόδια καὶ τὴν κατάληψιν παρὰ τῆς Ἰαπωνίας τῆς Μαντζουρίας. Τὰ ἐπεισόδια ταῦτα ὠδήγησαν εἰς τὴν ἰδρυσιν τοῦ Μαντζουριανοῦ κράτους καὶ τὴν ἠθικὴν ἀπομόνωσιν τῆς Ἰαπωνίας, τῆς ὁποίας ἡ στάσις κατεδικάσθη παρὰ τῆς Κοινῆς τῶν Ἐθνῶν.

Εἰς τὸ ἐρώτημα: ὑφίσταται κίνδυνος πολέμου εἰς Ἀπὸ Ἀνατολὴν; ὀφείλει ν' ἀπαντήσῃ κανεὶς καταφατικῶς.

Ὑφίσταται τοιοῦτος κίνδυνος ἐν πρώτοις μετὰ τῆς ἐθνικιστικῆς κυβερνήσεως τοῦ Νανκίν, ἡ ὁποία ἐπιδιώκει τὴν ἀνασύνθεσιν ὑπὸ νέαν μορφήν τῆς παλαιᾶς Κινεζικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα τοῦ Κινεζικοῦ λαοῦ, καὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Τόκιο. Ἀλλ' ὑφίσταται, κατὰ δεύτερον λόγον, ὁμοῖος κίνδυνος πολέμου μετὰ τὸ Μόσχας καὶ Τόκιο.

Τέλος ὑφίσταται ἀπειλὴ πολεμικῆς σινο-ράξεως μετὰ τὸν Ἰαπωνικὸν καὶ Ἀμερικανικὸν ἱμπεριαλισμὸν. Μετὰ τὴν Ἰαπωνίαν καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν διεξάγεται λυσσώδης οἰκονομικὸς πόλεμος πρὸς κατάκτησιν τῆς Κινεζικῆς ἀγορᾶς.

Οὕτω, οἱ κατευθύνοντες τὰς τύχας τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ ἀντιμετωπίζουν τὸ πρόβλημα τῆς χώρας των ὑπὸ μορφήν ἐξίσωσης μὲ δύο ἀγνώστους: αἱ ἐσωτερικαὶ δυσχερείαι καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἔντασις συγκεντρώνουν ὑπεράνω τῆς χώρας τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου νέφη ἀπειλητικά. Ἡ «ἐξαιρετικὴ κατάσταση» συνεχίζεται εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Καὶ τὰ ἔτη 1934—1935 θὰ εἶναι κρίσιμα δι' αὐτήν, ὅπως καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀπὸ Ἀνατολὴν καὶ διὰ τὸν κόσμον ὁλόκληρον.

Στὴ βεράντα ἰαπωνικοῦ σπιτιοῦ.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΚΑΛΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

—*Ἡ Ἰαπωνικὴ γλῶσσα.*

Οἱ ἰάπωνες ἔχουν ἰδιαιτέραν γλῶσσαν, ἣ ὁποία ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὴν Κινεζικὴν, χρησιμοποιοῦν δὲ εἰς τὴν γραφὴν τῶν τοῦς κινεζικοὺς χαρακτῆρας, οἱ ὁποῖοι εἰσῆχθησαν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν διὰ μέσου τῆς Κορέας κατὰ τὸν 5ον μ. Χ. αἰῶνα.

Οἱ ἰάπωνες γράφουν ὅπως καὶ οἱ κινεζοὶ, δηλαδή εἰς καθέτους γραμμάς καὶ ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Ὁ ἀριθμὸς τῶν χαρακτῆρων εἶναι περίπου 4.000. Πλὴν αὐτῶν ὅμως ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα σημεῖα εἰδικά, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται εἰς ἰδιαιτέρως συγγράμματα.

Ἡ Ἰαπωνικὴ γλῶσσα διακρίνεται εἰς διαφόρους διαλέκτους, ἡ κυριωτέρα τῶν ὁποίων εἶναι ἡ καλουμένη *Γιαμάτο Κοτόμπα*, θεωρουμένη ὡς ἡ καθαρὰ Ἰαπωνικὴ γλῶσσα, εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν *Νεοῖαπωνικὴν* τοιαύτην, ἣ ὁποία διεδόθη ἀπὸ τοῦ 15ον μ. Χ. αἰῶνος καὶ ἔχει πλείστας σινικὰς ἐκφράσεις.

Ἡ Ἰαπωνικὴ γλῶσσα εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἀρμονικωτέρας. Ὅλοι σχεδὸν αἱ λέξεις τῆς καταλήγουν εἰς φωνήεντα. Ἰδιαιτέρον χαρακτηριστικὸν αὐτῆς εἶναι ἡ παντελής ἔλλειψις τοῦ συμφώνου λ καὶ τοῦ ἡμιφώνου χ. Δὲν ἔχει ἄρθρα, τὸ δὲ ὄνομα δὲν ἔχει γένος καὶ ἀριθμὸν, τὰ ῥήματα δὲ ἔχουν πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν, ἀλλὰ μόνον χρόνους. Π. χ. *ὁκο-νάον* σημαίνει συγχρόνως χωρὶς καμμίαν μεταβολήν: *κάμνω, κάμνεις, κάμνετε*, κ.τ.λ. Ἡ ἔλλειψις αὐτῆ τῆς ἀκριβείας, ἣ ὁποία καθιστᾷ δυσκολώτατον εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ μαντεύσῃ πολλάκις τί θέλουν νὰ εἰπῶν οἱ συγγραφεῖς, ἰδίως οἱ ἀρχαῖοι, ἀποτελεῖ μέγα ἐμπόδιον εἰς τοὺς εὐρωπαίους νὰ ἐκμάθουν τὴν Ἰαπωνικὴν γλῶσσαν.

Ὅλα τὰ ὀνόματα ἄνευ ἐξαιρέσεως κλίνονται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος αὐτῶν διαφόρων συλλαβῶν ἢ λέξεων, πού εἶναι αἱ αὐταὶ εἰς τὸν ἐνικὸν καὶ εἰς τὸν πληθυντικόν. Π. χ. *ἄνα* (ἄνθος), γενικὴ *ἄνα* νὸ (τοῦ ἄνθους).

Θεμελιώδης κανὼν τῆς συντάξεως εἶναι νὰ προτάσσεται πάντοτε τὸ προσδιορίζον πρὸ τοῦ προσδιοριζομένου. Κατὰ συνέπειαν τὸ ἐπίθετον τίθεται πάντοτε πρὸ τοῦ ὀνόματος, τὸ ἐπίρρημα πρὸ τοῦ ῥήματος, τὸ δὲ ῥῆμα τοποθετεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς φράσεως.

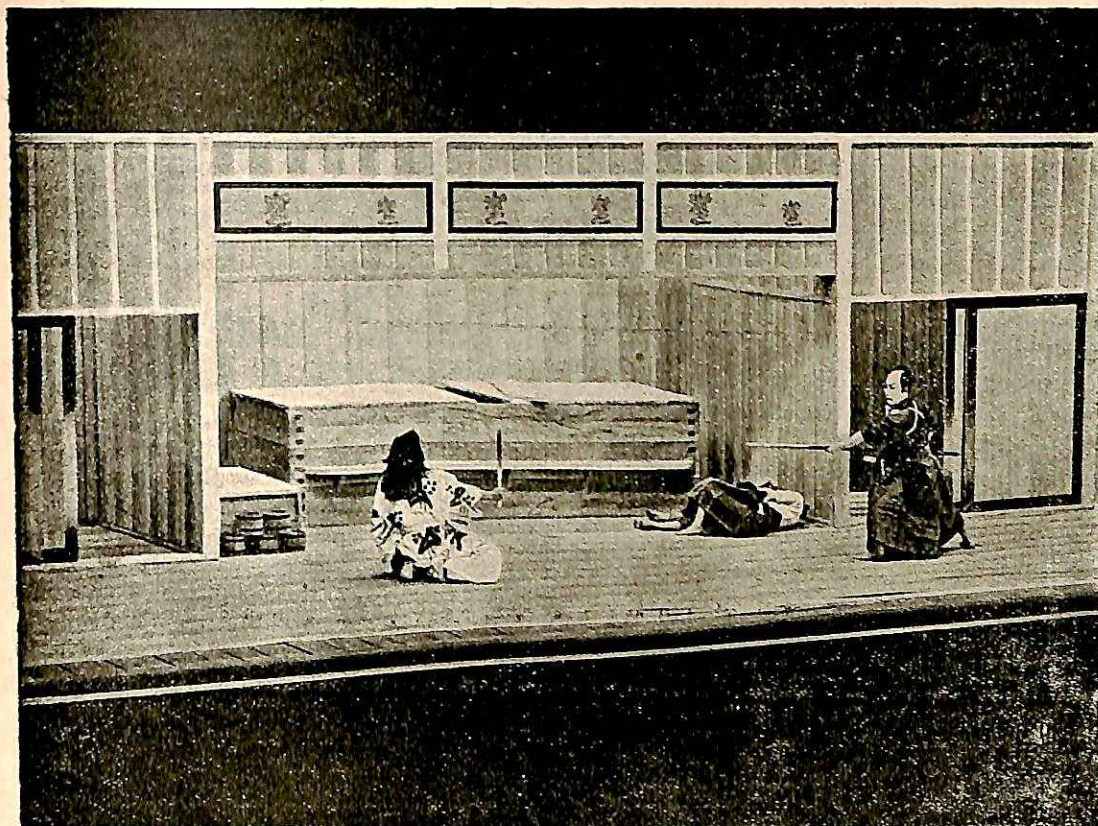
Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὑφίσταται διγλωσσία, μετὰ τῆς γραφομένης δηλαδή καὶ τῆς ὁμιλουμένης ὑπάρχει μεγίστη διαφορὰ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ νομίζῃ κανεὶς πολλάκις ὅτι πρό-

κειται περὶ δύο διαφόρων γλωσσῶν. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ὁμιλουμένη γλῶσσα ἤρχισε νὰ χρησιμοποιηθῇ ὁλονὲν περισσότερον εἰς τὴν γραφὴν καὶ νὰ ἐκτοπίσῃ τὴν ἄλλην, ἣ ὁποία περιορίζεται εἰς τὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα καὶ εἰς τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα.

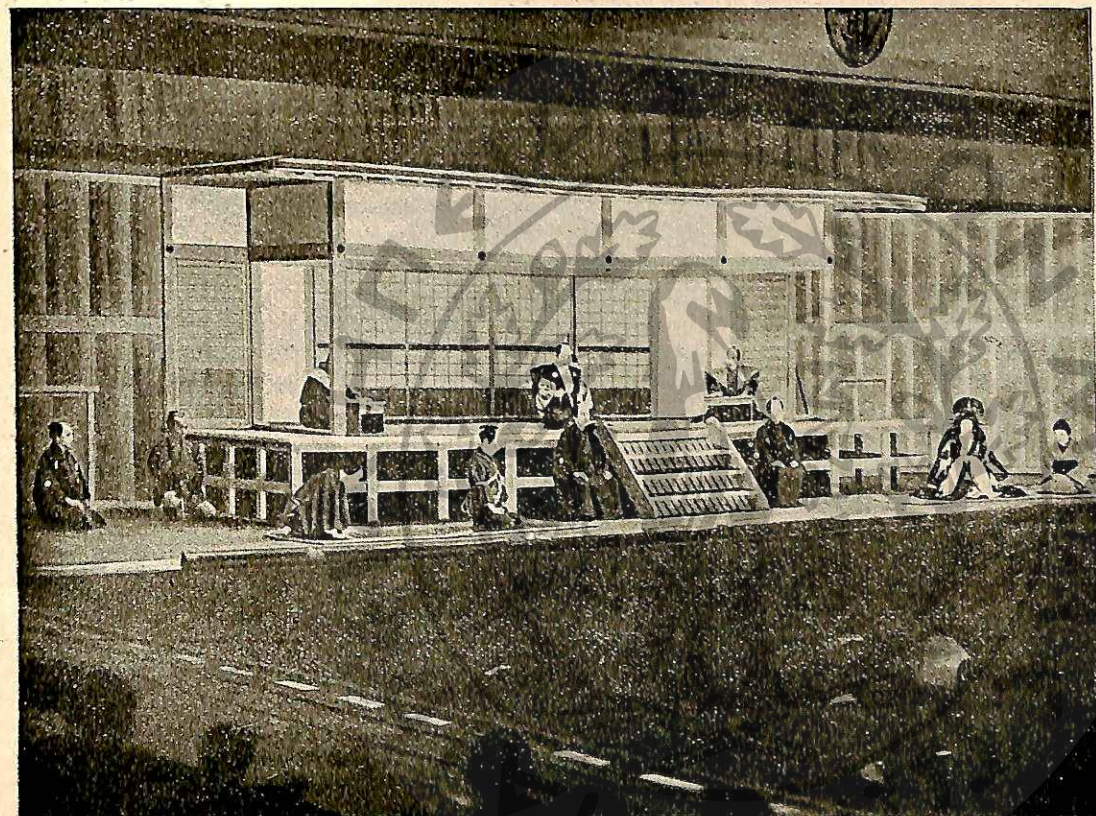
Περὶ τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος ἐδημιουργήθη σοβαρὰ κίνησις πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ Λατινικοῦ ἀλφαβήτου εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν γλῶσσαν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἰδρύθη καὶ ἰδιαιτέρα ἐταιρεία τὸ 1885, καλουμένη *Ρο-μάι-Κάι*, ἣ ὁποία διεξάγει δραστηρίαν προπαγάνδαν μετὰ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν μορφωμένων τάξεων, ἐκδίδουσα καὶ ἰδίαν καθημερινὴν ἐφημερίδα, περιοδικὰ καὶ βιβλία. Ὁ ἀριθμὸς ὅμως τῶν ὁπαδῶν τῆς κινήσεως ταύτης δὲν εἶναι εἰσέτι τόσοσιν μεγάλος, ὥστε ν' ἀναμένῃ κανεὶς ταχεῖαν τὴν ἐπικράτησιν τῶν λατινιστῶν νεωτεριστῶν.

—*Ἡ λογοτεχνία.*

Ἡ Ἰαπωνικὴ λογοτεχνία εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσα. Ἡ Ἰαπωνία ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ συγγραφεῖς, πού δύνανται νὰ συγκριθοῦν μὲ τοὺς μεγαλυτέρους τοῦ κόσμου. Ἡ Ἰαπωνικὴ λογοτεχνία δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς ἀρχαιοτέρας, διότι τὰ πρῶτα γραπτὰ μνημεῖα τῆς χρονολογοῦνται μόλις ἀπὸ τοῦ 8ου μ. Χ. αἰῶνος. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι σήμερον ὑπέστη δύο σημαντικὰς ἐπιδράσεις. Κατὰ πρῶτον τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Κίνας, ὁ ὁποῖος ἤδη ἀπὸ τοῦ 5ου μ. Χ. αἰῶνος, εἶχεν εἰσχωρήσει εἰς τὴν χώραν καί, δεύτερον, τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Δύσεως κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα. Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι αὕτη δὲν περιορίσθη εἰς ἀπλὰς μιμήσεις τῶν μεγάλων προτύπων τῆς, ἀλλ' ἀφομοίωσε μετὰ μεγάλης τέχνης, μετέτρεψε καὶ ἐτελειοποίησε τὰς ξένας ιδέας καὶ τὰς ξένας τεχνοτροπίας, ἀναδημιουργήσασα ταύτας καὶ ἐμφανίσασα ἐντελῶς νέα πνευματικὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν αὐτὴν μίαν ἀπὸ τὰς πρωτοτυπωτέρας τοῦ κόσμου. Ἡ μεγάλη αὕτη ἀφομοιωτικὴ εὐχέρεια τῶν ἰαπώνων συγγραφέων, ἀποτελεῖ ἓνα τῶν κυριωτέρων προτερημάτων τῶν. Ὅπως εἰς πλείστας ἄλλας ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς τῶν, ἔτσι καὶ εἰς τὴν λογοτεχνίαν τῶν οἱ ἰάπωνες ἀπεδείχθησαν ἱκανώτατοι ἀναδημιουργοί. Ἄν καὶ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας εἶχον κλείσει τοὺς λιμένας τῶν εἰς πάντα ξένον, ἐν τούτοις δὲν παρέλειπον νὰ μελετοῦν καὶ νὰ δέχωνται.

Σκηνὴ μονομαχίας ἐπὶ θεάτρου εἰς τὸ Τόκιο.

Σκηνὴ παριστάνουσα τὴν Αὐλήν, εἰς θεατρικὸν ἔργον εἰς τὸ Τόκιο.

ὅ,τι καλὸν προήρχετο ἀπὸ αὐτοῦς, εἴτε περὶ ἰδεῶν ἐπρόκειτο, εἴτε περὶ τεχνουργίας.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ Ἰαπωνικὴ λογοτεχνία δὲν ἀγνοεῖ κανένα ἀπὸ τὰ ἐμφανισθέντα καὶ ἐπικρατήσαντα ἄλλου λογοτεχνικά εἶδη καὶ δὲν ἔμεινε ξένη πρὸς καμμίαν νεωτεριστικὴν ἢ ἄλλην κίνησιν, ἢ ὅποια ἀφορᾷ τὸν πνευματικὸν κόσμον.

Συγχρόνως ὅμως ἐδημιούργησε καὶ ἰδίαν ὑπαρξιν καὶ ἴδιον χαρακτήρα, ὁ ὁποῖος φαίνεται εἰς τὰ ἔργα τῶν κυριωτέρων ἐκπροσώπων της. Πολλὰ μάλιστα τῶν ἔργων τούτων ἐπέδρασαν τόσον πολὺ εἰς τοὺς γείτονάς των, ὥστε ἐγένοντο καὶ πλείσται μεταφράσεις καὶ ἀπομιμήσεις τῶν ἀπὸ κινέζους καὶ ρώσους συγγραφείς.

Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ Ἰαπωνικὴ λογοτεχνία δὲν ἀποτελεῖ ἀπλὴν διατύπωσιν ψυχικῶν διαθέσεων ἢ ἐπίδειξιν ἱκανοτήτων τῆς φαντασίας τῶν γραφόντων, ἀλλ' εἶναι αὐτὴ ἡ ἀναπαράστασις τῆς καθημερινῆς ζωῆς τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ. Ἔνεκα τούτου εἶναι σιενὰ συνδεδεμένη μὲ τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας καὶ μὲ τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν, ἢ ὅποια ἐπέδρασε ζωηρότητα ἐπ' αὐτῆς.

Οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἰαπωνικῆς λογοτεχνίας διαιοῦν συνήθως αὐτὴν εἰς ἑξὲς μεγάλας περιόδους: 1) Αἱ ἀρχαὶ (...—710) καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ Νάρα (710—794). 2) ἡ κλασσικὴ ἐποχὴ ἢ ἡ ἐποχὴ τοῦ Χεϊᾶν (794—1186). 3) ἡ κατάπτωσις (1186—1603) κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐμφυλίων πολέμων. 4) ἡ ἀναγέννησις ὑπὸ τοῦς Τοκουγκάβα (1603—1868). 5) ἡ Ἰαπωνικὴ λογοτεχνία ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἰδεῶν τῆς Δύσεως. 6) ἡ σύγχρονος ἐποχὴ (ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰῶνος μέχρι σήμερον).

Τὰ ἀρχαιότερα λογοτεχνικά ἔργα τῆς Ἰαπωνίας εἶναι ποιήματα, τὰ ὅποια περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἱστορικὰς συλλογὰς «Κοτζικί» (ἥτοι ἱστορία τῆς ἀρχαιότητος), καὶ «Νιοντζί» (ἥτοι «Ἰαπωνικὰ Χρονικά»), τὰ ὅποια εἶναι τὰ παλαιότερα σωζόμενα γραπτὰ μνημεῖα τῆς Ἰαπωνικῆς γλώσσης, καθὼς καὶ εἰς διαφόρους συλλογὰς προσευχῶν («Κορῖτο»). Τὰ ποιήματα αὐτὰ εἶναι λαϊκὰ τραγούδια, τὰ ὅποια μαρτυροῦν μεγάλην ἀνάπτυξιν τῆς καλαισθησίας εἰς τὸν Ἰαπωνικὸν λαόν.

Βραδύτερον (τὸ 759 μ.Χ.) ἐξεδόθη ἡ περίφημος ποιητικὴ συλλογὴ «Μάννοσον» (ἥτοι «Χίλια φύλλα»), ἡ ὅποια περιελάμβανε μικρὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ποιήματα ἀπὸ στίχους ἐκ πέντε καὶ ἐπτά συλλαβῶν, τὰ ὅποια ἔχρησιν κατόπιν ὡς πρότυπα τῆς ὅλης λυρικῆς Ἰαπωνικῆς ποιήσεως. Οἱ κυριώτεροι

ποιηταὶ τῶν συλλογῶν αὐτῶν εἶναι οἱ Ἰομάρο, Ἀκαίτο καὶ Γιακομόχι. Μία ἄλλη ποιητικὴ συλλογὴ ἢ «Κοκινσοῦ» (ἥτοι «Παλαιὰ καὶ νέα ποιήματα»), περιέχει ποιήματα τὰ ὅποια θεωροῦνται κλασσικὰ εἰς τὸ εἶδος τῶν. Σημαντικώτεροι ποιηταὶ αὐτῆς εἶναι οἱ Νάρι-Ιοα (825—880 μ.Χ.) καὶ ὁ Τσούρα-Γιούκι (882—946). Τὰ λυρικά ἰαπωνικά ποιήματα τῆς ἐποχῆς ταύτης εἶναι γραμμένα εἰς πενταστίχους καὶ τριστίχους στροφὰς καλουμένας «Τάνκα», τῶν ὁποίων αἱ συλλαβαὶ εἶναι 5, 7, 5, 7, 7, καὶ 5, 7, 5. Τὰ ποιήματα αὐτὰ ὁμοιάζουν μᾶλλον μὲ ἐπιγράμματα.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν λογοτεχνίαν, ἀντιθέτως ἀπὸ ὅ,τι συνέβη εἰς ἄλλας χώρας, ἐνεφανίσθη καὶ ἤκμασε κατὰ πρῶτον ἢ λυρικὴ ποίησις καὶ κατόπιν ἢ ἐπική.

Ὁ πεζὸς λόγος τῆς πρώτης περιόδου τῆς Ἰαπωνικῆς λογοτεχνίας ἀντιστοιχεύεται κυρίως ἀπὸ τὰς προμνημονευθείσας ἱστορικὰς συλλογὰς «Κοτζικί» καὶ «Νιοντζί» καὶ ἀπὸ τὸ περίφημον «Μονογκατάρι», τὸ ὁποῖον εἶναι ἰδιαίτερον ἰαπωνικὸν εἶδος ἔργου, ποὺ εἶναι συγχρόνως μῦθος, ἱστορία, μυθιοτόρημα καὶ διήγημα. Τὸ ὀνομαστότερον ἐκ τούτων εἶναι τὸ «Τζεντζί Μονογκατάρι» τῆς συγγραφῆς Μουραζάκι Σικιμποῦ, ἡ ὅποια θεωρεῖται μία ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους συγγραφεῖς τῆς Ἰαπωνίας.

Κατὰ τὴν φεουδαλικὴν ἐποχὴν ἐπικρατοῦν τὰ ἱπποτικά ἔργα, ὅπου ἐξυμνοῦνται τὰ κατορθώματα τῶν Τάϊρα καὶ τῶν Μινamoto. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπικρατήσεως τῶν Ἀσικάγκα, τὰ χαρακτηριστικώτερα λογοτεχνικά ἔργα εἶναι τὰ καλούμενα «νὸ», τὰ ὅποια εἶναι λυρικά δράματα, ὅπου ἐπικρατεῖ ἡ βουδικὴ ἰδεολογία καὶ τὰ «Μοτζένι», εἶδος κωμικῶν ἰντερμεδίων.

Μεταξὺ τῶν μεγαλυτέρων μυθιστοριογράφων τῆς Ἰαπωνίας κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ὑπῆρξεν ὁ Κυοκουτέι Μπάκιν (1767—1848), ἐπωνομασθεὶς ὁ «Οὐῶλτερ Σκόττ τῆς Ἰαπωνίας».

Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1868 ἀρχίζει ἡ περίοδος τῆς νεωτέρας Ἰαπωνικῆς λογοτεχνίας, ἡ ὅποια ὑπέστη μεγίστην ἐπίδρασιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς τοιαύτης. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν μετεφράσθησαν εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν γλῶσσαν, πλείστα ἔργα τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Ρωσικῆς ἰδίως λογοτεχνίας, ἐπάνω εἰς τὸ πρότυπον τοῦ ὁποίου ἐγράφησαν κατόπιν τὰ νεώτερα ἰαπωνικά ἔργα. Πολλὰ τούτων εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερα ἀπὸ τὰ πρότυπά των, ρωμαντικά, νατουραλιστικά, συμβολικά, ψυχολογικά, ἐπιστημονικά μυθιστορήματα,

διηγήματα, δράματα, κωμωδία καὶ ποιήματα. Οἱ κυριώτεροι συγγραφεῖς τῆς περιόδου ταύτης εἶναι οἱ Τοῦάμα Μαζακάτσου, Ὑατάβε Ρυοκίχι, Τιτσονγίρο Ἰνούγιε, Γιαμάντα Τακετάρο, Ὀτσάκι Κόντο, Κόντα Ροάν κτλ.

Μεταξὺ τῶν συγγραφέων τῆς νεωτέρας καὶ συγχρόνου περιόδου εἶναι ὁ δημοφιλέστατος, Ἰγκούκι Ἰκίυο (1872—1896), ὁ Τοκουτόμι Ρόκβα (γεννηθεὶς τὸ 1898), τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα μετεφράσθησαν καὶ εἰς πολλὰς εὐρωπαϊκὰς γλῶσσας, ὁ Μόρι Ὀγκβαϊ (1860—1922), ὁ Τοῦάμα Κβατάι (γεννηθεὶς τὸ 1871), ὁ Κουνικίντα Ντόππο (1871—1908), ὁ Νατσούμε Σοζέκι (1867—1916). Ὁ Αὐτοκράτωρ Μουτσουχίτο (1852—1912) θεωρεῖται ὁ μεγαλύτερος ἐκ τῶν συγχρόνων ποιητῶν τῆς Ἰαπωνίας, γράψας χιλιάδας ποιημάτων, κυρίως πατριωτικῶν.

Ἡ σύγχρονος Ἰαπωνικὴ λογοτεχνία παρακολουθεῖ μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὴν νεωτέραν πνευματικὴν κίνησιν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, παρὰ τὴν μεγάλην δὲ συντηρητικότητα τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας, αἱ ἀριστεριζοῦσαι ἰδέαι ἤρχισαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ διαδίδονται μετὰ μεγάλης ταχύτητος μεταξὺ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τῆς χώρας, διὰ πολλῶν περιοδικῶν καὶ βιβλίων, τὰ ὅποια ἐκδίδονται ἀπὸ πολλὰς ὁμάδας καὶ ἄτομα.

—Αἱ Καλαὶ Τέχναι.

Ὅπως εἰς τὴν λογοτεχνίαν, ἔτσι καὶ εἰς τὴν τέχνην, οἱ Ἰάπωνες ὑπέστησαν τὴν ἐπίδρασιν, ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν γειτονικῶν εἰς αὐτοὺς χωρῶν, ὅπως εἶναι ἡ Κίνα, αἱ Ἰνδία, ἀκόμη καὶ ἡ Περσία, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς Δύσεως καὶ τοῦ Δυτικοῦ ἐν γένει πολιτισμοῦ. Καθὼς δὲ εἰς τὴν λογοτεχνίαν οἱ Ἰάπωνες δὲν περιορίσθησαν εἰς ἀπλὴν μίμῃσιν τῶν ξένων προτύπων, ἔτσι καὶ εἰς τὴν τέχνην κατώρθωσαν νὰ δημιουργήσουν ἰδικόν των χαρακτήρα καὶ εἰς πολλὰ εἶδη ν' ἀποβοῦν μοναδικοὶ διδάσκαλοι καὶ ἀνυπερβλήτοι καλλιτέχνη καὶ ἐκτελεσταὶ πρωτοτυπῶν καὶ λεπτοτάτης τέχνης ἔργων.

Ἰδιαίτερος ἐξάρσεως εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἰαπωνικὴ τέχνη εὐθὺς ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἐδημιούργησεν ἔργα θαυμασίας εὐπνεύσεως καὶ ἐκτελέσεως. Ἡ ἐποχὴ τῆς Νάρα, ἡ ὅποια θεωρεῖται ἡ πρώτη περίοδος αὐτῆς, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ εὐθὺς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν της, ἔργα λίαν ἀξιόλογα μεταξὺ τούτων εἶναι ἐπιβλητικώτατοι ναοὶ καὶ ἀγάλματα

θεῶν μεγίστων διαστάσεων, ἀλλ' ἁρμονικωτάτων γραμμῶν.

Ἡ μεγάλη ὅμως ἀκμὴ τῆς Ἰαπωνικῆς τέχνης ἐσημειώθη κυρίως κατὰ τὸν 11ον αἰῶνα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Φουτζιβάρα, ὅποτε διαπρέπει ἡ διακοσμητικὴ γλυπτικὴ καὶ ἡ τέχνη τῶν μικρῶν ἀγαλματίων. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Καμακούρα ἐδημιουργήθησαν ἔργα πλήρη μεγαλείου καὶ δυνάμεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι μεγαλειώδεις ναοί, φρονιὰ καὶ μοναστήρια, ἀγάλματα τελειοτάτης τέχνης, ἔργα ζωγραφικῆς καὶ ἀναρίθμητα εἶδη μικροτεχνημάτων.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀσικάγκα, κατὰ τὸν 15ον καὶ 16ον αἰῶνα, ἡ Ἰαπωνικὴ τέχνη ἀπαλλαγείσα τῶν ἐπιδράσεων τῆς Κινεζικῆς, διμορφώθη εἰς καθαρὴς ἐθνικὴν τοιαύτην καὶ ἐδημιούργησεν ἀληθινὰ κομποτεχνήματα, ἰδίως εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ὡς εἶναι τὰ ἀνάκτορα τῆς πόλεως Νανγκόγια καὶ ὁ ναὸς τοῦ Γυεγιάζου εἰς τὴν Νίκκο.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους ζωγράφους τῆς ἐποχῆς αὐτῆς καὶ τῆς Ἰαπωνίας ὀλοκλήρου εἶναι ὁ Κόριν (1660—1716). Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν καὶ τοὺς μετέπειτα χρόνους ἠὺδοκίμησε καὶ ἤκμασε μεγάλως καὶ ἡ χαρὰ κτική, μὲ κυριώτερος καὶ περιφήμους ἐκπροσώπους τοὺς Μορονόμποι, Κυονάγκα, Κοριτζάι, Οὐταμάρο, Χιροσίτσε, κτλ.

Μεγάλως ἠὺδοκίμησε καὶ ἐξεκλήθη ἐπίσης ἡ χιουμουριστικὴ ζωγραφικὴ καὶ ἡ γελοιογραφία, ἡ ὅποια εἶναι εὐρύτατα διαδεδομένη ἀπὸ παλαιωτάτων χρόνων μέχρι σήμερον, τόσον μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων τάξεων, ὅσον καὶ τοῦ λαοῦ.

Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, καὶ ἰδίως κατὰ τὸν 18ον καὶ 19ον αἰῶνα, ἡ Ἰαπωνικὴ ζωγραφικὴ ἐτελειοποιήθη εἰς πολὺν μεγάλον βαθμὸν καὶ ἀνέδειξε καλλιτέχνας παγκοσμίου φήμης. Οἱ ζωγράφοι οὗτοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ οἱ ἀνωτέρω ἀναφερθέντες χαρακται, κατατάσσονται σήμερον μεταξὺ τῶν μεγαλυτέρων τοῦ κόσμου. Εἰς τούτους πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ὁ Χοκουτέι (ἀποθανὼν τὸ 1849), τοῦ ὁποίου θαυμάζονται ἰδίως αἱ περιφημοὶ «Ἀπόψεις τοῦ ἡφαιστείου Φούτζι», τὰ «Ἀνθη», οἱ «Καταράκται», τὰ «Κύματα» κτλ.

Περὶ τοῦ Ἰαπωνικοῦ θεάτρου θ' ἀφιερώσωμεν κατωτέρω ἰδιαίτερον κεφάλαιον.

Εἰς τὰς μικρὰς λεγομένας τέχνας, ὅπως εἶναι ἡ ἀγγειοπλαστικὴ, ἡ κατεργασία πολυτίμων λίθων, ἡ μικρογραφία καὶ ἡ βιομηχανία τῆς λάκκας, οἱ Ἰάπωνες ἀνεδείχθησαν ἀφθαστοι, ὅπως ἐπίσης θεωροῦνται

ἀνυπέρβλητοι καὶ εἰς τὰς διακοσμητικὰς τέχνας.

Τὰ ξύλινα ἀγαλμάτια καὶ ἡ γλυπτική ἐν γένει εὗρον εἰς τοὺς Ἰάπωνας καλλιτέχνας θαυμαστοὺς διδασκάλους. Ἐπίσης μεγάλως ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Ἰαπωνίαν καὶ ἡ τέχνη τῆς κατασκευῆς προσωπίδων, αἵτινες χρησιμοποιοῦνται εὐρύτατα ὄχι μόνον κατὰ τὰς εἰδικὰς ἐορτὰς καὶ εἰς τὰ θέατρα, ἀλλὰ καὶ εἰς θρησκευτικὰς τελετὰς καὶ εἰς πολλὰς ἐορτὰς τῆς αὐτῆς.

Ἡ κατεργασία τῆς πορσελάνης καὶ ἡ ἀγγειοπλαστική ἐν γένει ἀνεπτύχθησαν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ὅσον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν. Τὰ ἰαπωνικὰ βάζα, τὰ πιάτα, τὰ διάφορα εἶδη μαγειρικῆς, τὰ σερβίτσια τοῦ τσαγιού καὶ τοῦ φαγητοῦ, εἶναι ἤδη γνωστὰ εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ περιζήτητα. Ἀναλόγως τῆς κατεργασίας τῶν, τῆς μάρκας τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῶν ζωγράφων καὶ γλυπτῶν ποὺ εἰργάσθησαν δι' αὐτὰ, ποικίλει καὶ ἡ τιμὴ τῶν, ἡ ὁποία πολλάκις φθάνει εἰς μυθώδη ποσά. Τὰ ὀνομαστότερα κέντρα παραγωγῆς ἔργων ἀγγειοπλαστικῆς σήμερον εἰς τὴν Ἰαπωνίαν εἶναι τὰ ἑξῆς: Σέτο, Κιϋομίτζου, Ἀβάτα, Ἀρίτα, Ἰμάρι, Μπάνκο, Κουτάνι καὶ Σατσούμα.

Ἰαπωνίδες ποὺ ἐκμανθάνουν πῶς σερβίρεται τὸ τσαϊ.

Ἄλλο εἶδος εἰς τὸ ὁποῖον οἱ Ἰάπωνες ἔχουν ἀποκλειστικὴν σχεδὸν εἰδικότητα καὶ ἐκπληκτικὴν δεξιότητα εἶναι αἱ «λάκκαι». Λάκκα εἶναι κυρίως ρητινώδης ὕλη, ἡ ὁποία ἐκρέει ἀπὸ τοὺς κλάδους διαφόρων δένδρων καὶ θάμνων τῆς Κίνας, τῆς Ἰαπωνίας καὶ τῆς Ἰνδοκίνας καὶ ἡ ὁποία χρησιμεύει εἰς τὴν παρασκευὴν βρονικίων μεγάλης ἀντοχῆς, χρησίμων εἰς τὴν ἐπάλειψιν ἐπίπλων καὶ πραγμάτων.

Εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν τέχνην ὀνομάζονται λάκκαι πινακίδες ἀπὸ ξύλον, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπιστρωθῇ βερνίκιον λάκκας καὶ εἰς τὴν λείαν ἐπιφάνειαν τοῦ ὁποίου οἱ Ἰάπωνες τεχνῖται ἀπεικονίζουν μὲ εἰδικὸν τρόπον διαφόρους διακοσμητικὰς παραστάσεις. Ἡ κατεργασία τῆς λάκκας εἰσαχθεῖσα εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἀπὸ τὴν Κίνα, κατέστη, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ συνεπείᾳ τῶν τελειοποιήσεων ποὺ ἐπέφεραν εἰς αὐτὴν οἱ Ἰάπωνες καλλιτέχναι, πραγματικὴ ἐθνικὴ Ἰαπωνικὴ βιομηχανία καὶ τέχνη. Μεταξὺ τῶν κομποτεχνημάτων ποὺ ἔχει δημιουργήσει ἡ τέχνη αὕτη, εἶναι ἰδίως τὰ κυτῖα ἀρωμάτων καὶ κοσμημάτων, φαρμακευτικὰ κυτῖα, ἐπιπλα πολυτελείας, παραβάν, εἶδη γραφείου κτλ.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

— *Οἱ Ἰάπωνες ἐπιστήμονες καὶ αἱ παγκοσμίου φήμης ἀνακαλύψεις τῶν.*

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀστρολογίαν, οἱ Ἰάπωνες τῶν παλαιότερων χρόνων δὲν εἶχον ἀσχοληθῇ σοβαρῶς καὶ εἰς εὐρεῖαν κλίμακα μὲ τὰς λοιπὰς ἐπιστήμας.

Τὰ μαθηματικὰ ἐθεωροῦντο κατ' ἀρχὰς τέχνη μαγικὴ καὶ ἐκαλλιεργοῦντο κυρίως ἀπὸ τοὺς μάγους, οἱ ὁποῖοι ἐλυμαίνοντο τὰ μοναστήρια. Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Κινεζικοῦ πολιτισμοῦ, οἱ Ἰάπωνες μαθηματικοὶ ἀπέβησαν ἀληθινοὶ ἐπιστήμονες καὶ κατώρθωσαν νὰ διαπρέψουν καὶ νὰ γράψουν πλείστα ἔργα τὰ ὁποῖα ἀπέβησαν χρησιμώτατα εἰς τοὺς συγχρόνους τῶν.

Μεταξὺ τῶν διασημότερων ἰαπώνων ἐπιστημόνων εἶναι ὁ Σέκι (1642—1708), σύγχρονος τοῦ Νεύτωνος, ἐφευρέτης τοῦ «Τανζάν», ἰδιαίτερου εἶδους ἰαπωνικῆς ἀλγέβρας. Ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Τακεμπέ ἐφεύρε τὰς «ἐνρί», εἶδος διαφορικῶν ἀναλύσεων.

Κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα οἱ Ἰάπωνες ἤρριψαν νὰ μελετοῦν τὰς εὐρωπαϊκὰς ἐπιστήμας καὶ νὰ σπουδάζουν εἰς εὐρωπαϊκὰ καὶ ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια, ὅπου διέπρεψαν εἰς μεγάλον βαθμὸν καὶ προεκάλεσαν τὸν θαυμασμόν τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν συναδέλφων τῶν.

Οἱ νέοι αὐτοὶ Ἰάπωνες ἐπιστήμονες ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν πατρίδα τῶν ἐπεδόθησαν μετὰ μεγάλου ζήλου εἰς τὰς νέας ἐπιστήμας καὶ ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος κατώρθωσαν ν' ἀναδειχθῶν πολλὰκις ἄνωγοι καὶ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους τῶν. Τὰ πολυάριθμα πανεπιστήμια τὰ ὁποῖα ἰδρύθησαν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ἀνέπτυξαν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὴν Ἰαπωνικὴν ἐπιστήμην, ὥστε σήμερον οἱ Ἰάπωνες δὲν αἰσθάνονται πλέον τὴν ἀνάγκην τῶν ξένων τούτων. Τούναντίον εἰς πολλοὺς κλάδους κατέστησαν ἱκανοὶ νὰ προσφέρουν αὐτοὶ τὰ φῶτα τῶν, ἀποβάντες παγκοσμίου φήμης ἐπιστήμονες.

Μεταξὺ τῶν ἰαπώνων ἐπιστημόνων τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ τῆς συγχρόνου ἐποχῆς διάστημα, κατέστησαν ὁ Ἰκένο διὰ τὰς θαυμασίας ἀνακαλύψεις του εἰς τὸν κλάδον τῆς βοτανικῆς, ὁ Κιταζάτο, μαθητὴς τοῦ Κῶχ, ὁ ὁποῖος ἀνεκάλυψε τὰς ἀντιτοξίνας, ὁ Σίγκα, ὁ ὁποῖος περιέγραψε τὸ μικρόβιον τῆς ἐπιδημικῆς δυσεντερίας, ὁ Νογκούτσι, ὁ ὁποῖος ἐπ' ἀπολύσει μετὰ τὴν φυσιολογίαν τῶν δηλητηρίων, τοῦ κιτρινοῦ πυρετοῦ καὶ κατώρθωσε

πρῶτος αὐτὸς νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν καθαρὰν καλλιέργειαν τοῦ μικροβίου τῆς σφιλίδος καὶ ἀνεκάλυψε τὸ μικρόβιον τῆς λύσσης, ὁ περίφημος Χάτα, ὁ ὁποῖος συνειργάσθη μετὰ τοῦ Γερμανοῦ Ἐρλιχ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν χημικῶν φαρμάκων τῆς σφιλίδος, τὸ ὁποῖον ὀνομάσθη 606 κτλ.

Μεγάλως προώδενσαν ἐπίσης οἱ Ἰάπωνες ἐπιστήμονες καὶ εἰς τὴν χημείαν καὶ εἰς τὴν χειρουργικὴν, ἔχοντες σήμερον νὰ ἐπιδείξουν διασήμους ἐπιστήμονας παγκοσμίου κύρους καὶ συγγράμματα μεταφρασθέντα εἰς πολλὰς ξένας γλώσσας, ἰδίως δὲ εἰς τὴν Ἀγγλικήν, τὴν Γερμανικὴν, τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν Ρωσικὴν.

— *Ἡ φιλοσοφία.*

Καὶ ἡ Ἰαπωνικὴ φιλοσοφία εἶχεν ὑποστῆ κατ' ἀρχὰς τὴν Κινεζικὴν ἐπίδρασιν. Μεταξὺ τῶν φιλοσόφων τῆς πρώτης ταύτης περιόδου εἶναι ὁ Νατάι Τόμον (1608—1648), ὁ κομφουκιανιστὴς Γιαμάκα Σόκο (1622—1685), ὁ Καϊμπάρα Ἐκίκεν (ἀποθανὼν τὸ 1714), ὁ Ἀράι Χακουσέκι (1657—1725) καὶ ὁ Μοῦρο Νασκίγιο (1658—1734).

Κατὰ τὸν 18ον καὶ 19ον αἰῶνα ἡ Ἰαπωνικὴ φιλοσοφία ἀρχίζει νὰ ἀποκτᾷ ἰδίαν αὐτοτέλειαν καὶ ἀνεξαρτησίαν, οἱ δὲ Ἰάπωνες φιλόσοφοι προσπαθοῦν νὰ ἀντιδράσουν εἰς τὰς κινεζικὰς ἐπιδράσεις τῶν προηγουμένων συναδέλφων τῶν.

Μεταξὺ τούτων εἶναι οἱ Κάμο Μαρμποῦτσι, Μοιτόορι Ναρινάγκα καὶ ὁ περίφημος Χιράτα Αἰσουτανέ (1776—1843), ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ μεγαλύτερος μεταρρυθμιστὴς φιλόσοφος τῆς χώρας του, μέγας διδάσκαλος καὶ θεωρεῖται ὁ κύριος δημιουργὸς τῆς νέας Ἰαπωνίας. Ἐργάσθη πλήθος ἔργων τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν τὴν ἀτμόσφαιραν ἐκείνην καὶ τὴν ζωερὰν κίνησιν, ἡ ὁποία προεκάλεσε τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1868.

Μετὰ τὸ ἀνοίγμα τῆς Ἰαπωνίας εἰς τοὺς εὐρωπαίους καὶ τοὺς ἀμερικανούς, αἱ νέαι φιλοσοφικαὶ ἰδέαι τῆς Δύσεως εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν καὶ ἐξετόπισαν πᾶσαν ἄλλην φιλοσοφικὴν κίνησιν. Σήμερον οἱ Ἰάπωνες φιλόσοφοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ αὐτὰ ζητήματα καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, μὲ τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦνται καὶ οἱ συναδέλφοί των τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Ὁ ὕλισμός, ὁ ὠφελισμός, ὁ σοσιαλισμός καὶ ὁ κομμουνισμός ἔχουν πολλοὺς ὁπαδοὺς εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ὅπου συζητοῦνται μετὰ πολλῆς ζωηρότητος.

ΤΜΗΜΑ Β'.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΦΥΣΙΝ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΕΙΣ ΙΑΠΩΝΙΑΝ

1.—Η ΤΡΟΜΕΡΑ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΓΙΟΚΟΧΑΜΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1923'

—Τὸ περίφημον ἡφαίστειον Φούτζι-Γιάμα.

Τὸ ὑπερωκεάνειον, πού ἀφίνει τὰς ἀκτὰς τῆς Κίνας καὶ μεταφέρει τὸν Εὐρωπαῖον ταξιδιώτην πρὸς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἰαπωνίας, τὸ Τόκιο, πρὶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν μέγαν καὶ βαθὺν κόλπον, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ οὐλοῦ εὐρίσκεται ἡ πολυπαθὴς καὶ περιεργιστὴ ἔδρα τοῦ Μικάδου, εὐρίσκεται μόλις σχισθὺν ἀπὸ τὸν πρωῒνον ἥλιον οἱ νυκτερινοὶ στακτόχρωμοι πέπλοι, πού ἐνώνουν τὸν οὐρανὸν μετὰ τὸν μακρυνὸν ὁρίζοντα, μπροστὰ εἰς ἓνα εἶδος τριγωνικοῦ ροδίνου συννέφου, πού ἐγείρεται εἰς τεράστιον ὕψος καὶ πού ἐπάνω του ἀντανάκλᾳ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

Ὁ ταξιδιώτης τὸ ἀναγνωρίζει ἀμέσως: εἶναι τὸ περίφημον Φούτζι-Γιάμα, δηλαδή τὸ ὄρος Φούτζι, τὸ ἀποκεφαλισμένον ἡφαίστειον, τὸ ὁποῖον φορεῖ διαρκῶς μίαν μελερίναν ἀπὸ χιόνι καὶ εἶναι ζωγραφισμένον εἰς ὅλες τὰς Γιαπωνέζικες στάμπες καὶ τὰ παραβάν, ὡς τὸ καλύτερον δεῖγμα τῆς ὡραιότητος τοῦ Ἰαπωνικοῦ τοπίου.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλο ὄρος εἰς τὸν κόσμον πού νὰ δίδῃ τόσον ἐντονα τὸ αἶσθημα τοῦ μεγαλείου, ἀπὸ τὸ ἡφαίστειον αὐτό, τὸ ὁποῖον ὑψοῦται ἀγέρωχα ἐπάνω ἀπὸ χώραν, ὅπου τὰ πάντα εἶναι μικρὰ καὶ χαριτωμένα, ὅπου τὰ σπιτάκια ὁμοιάζουν, θαρρεῖς, μετὰ παιχιδάκια, ὅπου τὰ τοπεῖα φαίνονται σὰν νὰ ἔχουν δημιουργηθῇ, ὅχι διὰ νὰ ζοῦν μέσα εἰς αὐτὰ ἄνθρωποι, ἀλλὰ μόνον κοῦκλες.

Ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον ἄλλαι πολὺ ὑψηλότεραι κορυφαί, ὅπως εἶναι αἱ κορυφαὶ τῶν Ἀνδεων καὶ τῶν Ἰμαλαίων, ἀλλὰ δὲν προκαλοῦν τὸ αἶσθημα καὶ τὸν θαυμασμόν, πού προκαλεῖ τὸ Φούτζι-Γιάμα, διότι μία σειρά δευτερευόντων ὁρέων μετὰ τὰς βαθμίδας τεραστίας κλίμακος, κατερχομένης πρὸς τὴν πεδιάδα, τὰ περιτριγυρίζει, καὶ ἐμποδίζει ν' ἀντιληφθῇ κανεὶς ἀπὸ μακρὰ τὸ πραγματικὸν ὕψος των.

Τὸ Φούτζι-Γιάμα, τοῦναντίον, δὲν ἔχει τίποτε γύρω του, πού νὰ τὸ ἀποκρύπτῃ.

Ὑψώνεται εἰς τὸν ὁρίζοντα, εἰς σχῆμα κολοβοῦ κώνου, μετὰ τὴν κορυφὴν του, ἡ ὁποία ἄλλοτε ἦτο μύτερὴ καὶ τώρα εἶναι κομμένη ὁριζοντίως, ἀπὸ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν, εἰς ἐποχὴν πολὺ μακρυνήν, μία ἀπὸ τὰς ἐκρήξεις του ἀνείναξε καὶ διεσκόρπισε ἓνα μέρος τοῦ κρατῆρός του. Τὰ βουνὰ πού εἶναι γύρω του καὶ αἱ γειτονικαὶ ἀκταὶ φαίνονται πάρα πολὺ χαμηλαί. Ὁ γίγας ὁρθώνεται εἰς μίαν ὑπερήφανον ἀπομόνωσιν, ἀποκρύπτων τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὁρίζοντος, περιτυλιγμένος μέσα εἰς τὸν χιονένιον μανδύαν του, ὁ ὁποῖος κονταίνει ἢ μακραίνει, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς καὶ καταλήγει εἰς κυματοειδῆ κρᾶσπεδα.

— Πρὸ τῆς Γιοκοχάμας.

Τὸ πλοῖον εἰσέρχεται εἰς τὸν εὐρύτατον κόλπον τοῦ Τόκιο, ὅπου εὐρίσκεται ἡ Γιοκοχάμα. Εἰς τὸ βάθος τοῦ κόλπου ἐγείρεται ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἰαπωνίας, ἐπειδὴ ὅμως κοντὰ εἰς τὸ Τόκιο τὰ νερὰ δὲν εἶναι τόσο βαθεῖά, ὥστε νὰ ἐπιτρέπουν τὸ ἀγκυροβόλημα τῶν μεγάλων πλοίων, οἱ Ἰάπωνες κατεσκεύασαν, εἰς ἀπόστασιν δέκα ὀκτὼ μιλίων πρὸς δυσμὰς, ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε ὑπῆρχε μονάχα ἓνα φτωχικὸν ψαροχώρι, ὀνομαζόμενον Γιοκοχάμα, λιμένα, ὁ ὁποῖος, ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος, ἀπέβη ἐν ἀπὸ τὰ παγκοσμίου φήμης ἐμπορικὰ κέντρα.

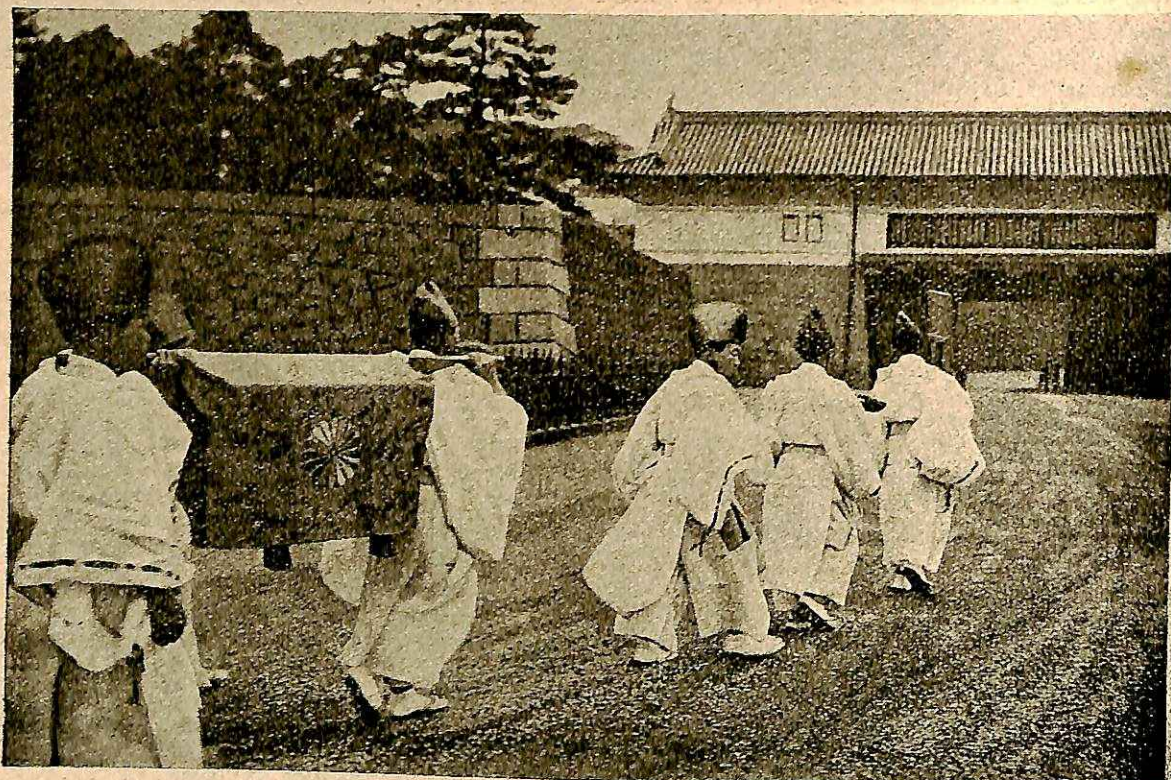
Εἰς τὴν μίαν ἀκτὴν τοῦ κόλπου εὐρίσκεται τὸ Τόκιο, εἰς τὸ κέντρον ἡ Γιοκοχάμα. Πρὸς δυσμὰς, ἔξω ἀπὸ τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου, εὐρίσκεται ἡ ἐρειπωμένη πόλις Καμακούρα.

Πρὸ πολλῶν αἰώνων ἡ Καμακούρα ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῆς αὐτοκρατορίας. Σήμερον τὸ μόνον ἐνδιαφέρον πού παρουσιάζει εἶναι οἱ ἀρχαῖοι ναοὶ τῆς, πού εἶναι χωμένοι μέσα εἰς τὰ ἀγριόχορτα, τοὺς κήπους καὶ τὰ δένδρα πού τοὺς περιβάλλουν καὶ πού καλύπτουν σήμερον τὰς εὐρείας ἐκτάσεις, ὅπου ἄλλοτε ἦσαν πλατεῖαι καὶ λεωφόροι.

Πίσω ἀπὸ τὴν Καμακούρα ὑψώνεται ὁ ὄρος τοῦ Φούτζι-Γιάμα, τοῦ οὐλοῦ τοῦ

Αὐτοκρατορικοὶ κριταὶ κρίνοντες τὰ ὑποβληθέντα ποιήματα εἰς προκηρυχθέντα διαγωνισμὸν.

Ἐπίσημος μεταφορὰ βραβευθέντων ποιημάτων εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Ψφος φθάνει τὰ 4.000 μέτρα καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι σκεπασμένον μὲ πλάκας ἀπὸ χιόνι, πού οἱ ποιηταὶ παρουσιάζουν μὲ τὰ πέταλα τοῦ ἀνθους τοῦ λωτοῦ.

Σιγὰ-σιγὰ ἀναφαίνονται μικρὰ χαμηλὰ νησάκια, τὰ ὁποῖα ὁμοιάζουν μὲ τὸ καύκαλο τεραστίας χελώνας. Εἶναι ὅλα ὠχυρωμένα μὲ πυροβλαρχίας τελευταίου συστήματος.

—Τὰ παράξενα ἰαπωνικά πλοῖα.

Σὲ κάθε ὥρα καὶ σὲ κάθε ἐποχὴ ἡ εἴσοδος τοῦ κόλπου αὐτοῦ εἶναι γεμάτη ἀπὸ πλοῖα πού πλέουν πρὸς τὴν Γιοκοχάμα. Καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὁ ξένος ταξιδιώτης εὐρίσκειται πρὸ τῶν ἀντιθέσεων ἐκείνων πού ἀποτελοῦν ἐν ἀπὸ τὰ κυριότερα χαρακτηριστικά τῆς περιέργου αὐτῆς χώρας.

Πρόκειται περὶ τῆς ἀντιλήψεως τοῦ παρελθόντος πρὸς τὸ παρόν, ἡς ὑπερφηάνου παραδόσεως, πού δὲν θέλει νὰ ἐξαφανισθῇ, διότι θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν τῆς ἀνώτερον ἀπὸ κάθε τι πού προέρχεται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, πρὸς τὴν ἐπιδεξίαν προσπάθειαν τῶν ἰαπώνων, ὅπως μιμηθῶν τὰ παραγόμενα καὶ μέλλοντα νὰ παραχθοῦν προϊόντα τῶν ἰδίων αὐτῶν ξένων, τοὺς ὁποίους τόσον περιφρονοῦν.

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ πλοῖα αὐτὰ εἶναι ἱστοφόρα ἀρχαίων μορφῶν, μὲ ὑψηλὴν τὴν πρύμνην καὶ χαμηλὴν τὴν πλώρην, ὅπως οἱ παλαιὲς καραβέλλες. Μερικὰ μάλιστα διατηροῦν τὰ παλαιὰ ἱστία, τὰ ὁποῖα ἐτοποθετοῦντο τὸ ἓνα ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ ἡδύναντο νὰ κλείουν σὰν βεντάλλιες. Τὸ πλήρωμά των φορεῖ «κιμονό» καὶ ἔχει τὰ μαλλιά μαζεμένα καὶ ριχμένα πίσω στὸ λαιμό, ὅπως τὰ ρίχνουν αἱ γυναῖκες. Ἄλλοι φοροῦν καπέλλα, πού μοιάζουν σὰν ὀμπρέλλες μὲ μιὰ κοντὴ μπλουζα καὶ φαρδιά μανίκια, τὰ πόδια γυμνά, μὲ ἓνα μικρὸ μαντήλι, πού τὸ δένουν μεταξὺ τῶν ποδιῶν, ὡς εἶδος πανταλονιού.

Ὅλα ὅμως τὰ παλαιῶν σχήματος πλοῖα, εἴτε ψαράδικα εἶναι, εἴτε ἀπὸ τὰ ἐκτελοῦντα τὴν ἀκτοπλοΐαν, ἔχουν τοποθετήσει πετρελαιοκίνητους μοτέρ, μὲ τοὺς ὁποίους προχωροῦν ἄνετα, ὅταν δὲν φυσᾷ ἀέρας.

Μέσα εἰς τὰ μικρὰ λευκὰ πλοῖα, τῆς τελευταίας μόδας, ὁ πλοίαρχος, ὄρθιος ἐπὶ τῆς γαβύρας, μὲ τὸ ἀνεμιζόμενον κιμονό του, ὁμοιάζει μὲ τὰς ἀναπαραστάσεις τῶν παλαιῶν ἰαπωνικῶν σταμπῶν πού ἱστοροῦν τὰ κατορθώματα τῶν ἀρχαίων πειρατῶν.

Ὁ λιμὴν τῆς Γιοκοχάμας εἶναι πάντοτε γεμάτος ἀπὸ πολεμικὰ πλοῖα καὶ ἀπὸ ἀναφύθητα ἐμπορικά. Ἡ πόλις σήμερὰ ἔχει ἀνοικοδομηθῇ καί, ἐκ πρώτης ὄψεως, τίποτε

δὲν προδίδει τὴν μεγάλην καταστροφὴν, πού ὑπέστη κατὰ τὸ 1923.

—Περιγραφή τοῦ τρομεροῦ σειсмоῦ.

Ὁ μεγάλος Ἰσπανὸς συγγραφεὺς Μπλάσκο Ἰμπάνιεθ, πού τὴν ἐπεσκέφθη ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς, δίδει τὴν ἀκόλουθον θαυμασίαν εἰκόνα τῶν ἐρειπίων τῆς:

«Εἶδα τὴν Ρένς (Reims), ἡ ὁποία κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον εἶχε βομβαρδισθῇ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας: ἐπεσκέφθηκα διαφόρους τοποθεσίας, χωρία καὶ πόλεις, πού εἶχαν καταστραφῇ συστηματικῶς ἀπὸ τὴν εἰσβολὴν τῶν γερμανῶν: ἀλλὰ τὸ τρομακτικὸν θέαμα τῆς τεραστίας αὐτῆς πόλεως, ἡ ὁποία συνεταράχθη ἐκ θεμελίων ἀπὸ τὰς διακυμάνσεις τοῦ ἐδάφους καὶ ἐγένεν ἐπειτα παρανάλωμα τοῦ πυρός, εἶναι ἐξ ὅλων ἀφαντάστως ἐκπληκτικώτερον καὶ θλιβερώτερον.

Ὁ ἄνθρωπος, παρὰ τὴν δύναμιν πού παρέχει ἡ ἐπιστήμη εἰς τὴν κακίαν του, δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐπιτελέσῃ ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα τὸ καταστρεπτικὸν ἔργον πού ἡ φύσις πραγματοποιεῖ εἰς διάστημα ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας.

Βλέπομεν ἀτελειώτους σειρὰς καταστημάτων καὶ ἐργοστασίων, τὰ ὁποῖα πρὸ τεσσάρων ἀκόμη μηνῶν εἶχον στέγην καὶ τὰ ὁποῖα τώρα δὲν ἀποτελοῦνται παρὰ μόνον ἀπὸ τοίχους μισογρεμισμένους. Δὲν ὑπάρχει τίποτε ὄρθιον εἰς τὴν θέσιν του, πού νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ὀρίζοντα, οὔτε πύργος, οὔτε σπίτι μὲ δύο πατώματα. Ὅλα ἔχουν κατακρημνισθῇ. Ὅλα ἔχουν ἀναποδογυρισθῇ. Δὲν ὑπάρχει τοίχος ὑψηλότερος ἀπὸ τὰ ἀνάστημα ἑνὸς ἀνθρώπου.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συνοδούς μας καὶ ἀπὸ τοὺς ταξιδιώτας πού ἐγνώρισαν τὴν Γιοκοχάμα πρὸ τοῦ σειсмоῦ ἐπιστοῦν τὴν προδοχὴν μας ἐπὶ μερικῶν παχέων μισογρεμισμένων τοίχων, τοὺς ὁποίους ἔχει μαυρίσει ἡ πυρκαϊά. Εἶναι οἱ τοῖχοι τῶν μεγάλων τραπεζῶν, τῶν πολυορόφων καταστημάτων πού ἦσαν κτισμένα κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν οὐρανοξυστῶν τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ τῶν μεγάλων ξενοδοχείων, πού ὁμοιάζαν μὲ ὅλα τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα τῶν μεγαλοπόλεων τοῦ κόσμου.

—Πὼς ἐνομματοῖσθη ἓνας οὐρανοξύστης.

Ἡ Γιοκοχάμα εἶχε καὶ αὐτὴ τὸ «Μέγα Ξενοδοχεῖον τῆς» («Γράντ-Ὀτέλ») ἓνα ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα κτίρια τοῦ κόσμου, διὰ τὸ ὁποῖον ἦτο ὑπερήφανος. Ἐκεῖνοι πού ὑπῆρχαν μάρτυρες τῆς μεγάλης συμφορᾶς, μεταχειρίζονται πάντοτε τὴν ἰδίαν εἰκόνα, ὅταν

θέλουν νὰ περιγράψουν τὴν καταστροφὴν: τὸ κτίριον τοῦτο ἐξηφανίσθη ὅπως τὰ σερβιζόμενα, κατὰ τὸ τέλος τῶν δείπνων εἰς στήμα πυραμίδος, παγωτά, τὰ ὁποῖα οἱ συνδαιτυμόνες κόπτουν μὲ τὰ μαχαίρια των, διὰ νὰ πάρῃ ὁ καθένας τὸ μερίδιόν του. Καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἔδαφος ἐσπαράσσεται ἀπὸ τὴν ῥιγὴν, πού ἐδοκίμαζε, ἓνα ἀόρατο μαχαίρι διεμοίρασε τὸ πελώριον οἰκοδόμημα εἰς πολλὰ τεμάχια, τὰ ὁποῖα ἔπεσαν τὸ ἓνα ἐπ' αὐτὸ εἰς τὸ ἄλλο, συμπαρασύροντα κάθε τι πού ὑπῆρχεν ἐντὸς τῶν ὁματίων, ἓνα πλήθος ἀνθρώπων πού οὐρλιαζαν ἀπὸ τὸν τρόμον ἢ εἶχαν καταστῇ ἄφωνοι ἀπὸ τὸν φόβον των.

Ὅσοι ἐγνώρισαν τὴν Γιοκοχάμαν, πρὸ τεσσάρων μηνῶν, περιγράφουν τὸ μεγαλεῖον τῶν μακρῶν δρόμων τῆς μὲ τὰ πλουσιώτατα καταστήματά της, τὰ ὁποῖα ἦσαν τὰ ὠραιότερα καταστήματα ὀλοκλήρου τῆς Ἰαπωνίας, ὅπου εὐρίσκε κανεὶς εἰς μεγάλῃ ἀφθονίαν τὰ περίφημα ἰαπωνικά μαργαριτάρια, τὰ μεταξοτά, τὰ κοσμήματα καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους.

—Ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς καὶ τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς.

Ἐπειδὴ ἡ Γιοκοχάμα ἦτο τὸ λιμάνι ὅπου κατέληγον αἱ μεγάλαι ἀτμοπλοῖαι καὶ γραμμαὶ, μερικαὶ ἀπὸ τὰς συνοικίας τῆς ἦσαν ἀπὸ τὰς θορυβωδεστεράς καὶ τὰς εὐθυμοτέρας τοῦ αἵδους των.

Ὑπῆρχον ὀλόκληροι δρόμοι, παισιωμένοι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μόνον ἀπὸ θεάτρα, ἀπὸ κινηματογράφους, ἀπὸ τείσοποιεῖα, μὲ χορευτὰς καὶ χορευτριάς, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ ἄλλα κέντρα, εἰς τὰς θύρας τῶν ὁποίων γυναῖκες φκισιδωμένες, ντυμένες μὲ κιμονό μὲ πολύχρωμα κτυπητὰ λουλούδια, ἐπερίμεναν τὰς ἐπισκέψεις τῶν ἀνδρῶν, μὲ τὴν μεγαλυτέραν φυσικότητα καὶ ἡρεμίαν, χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται ὅτι κἀμνον καμμίαν κακὴν πράξιν, διότι εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ τῶν γυναικῶν δὲν θεωρεῖται διόλου ἀτιμωτικὸν διὰ τὰς οἰκογενεῖας ἐκείνων πού τὸ ἐξασκοῦν, ἀλλ' ὡς ἐν ἀπὸ τὰ μᾶλλον προσοδοφόρα, ἀρκεῖ ἢ ἐξασκοῦσα αὐτὸ νὰ ἔχῃ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο εἰδικὰ προτερήματα.

Οἱ εὐρωπαῖοι καὶ οἱ ἀμερικανοὶ πού ἦσαν ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν Γιοκοχάμαν εἶχον γεμίσει τὰ περικύρτα της ἀπὸ βίλλας χωριτωμένες, μέσα εἰς θαυμασίους κήπους. Ἐπάνω εἰς τοὺς λόφους ὑπῆρχαν πολυάριθμοι βουδικοὶ ἢ σιντοϊκοὶ ναοί, περίφημοι, ὅπως οἱ ναοὶ τῆς Καμακούρας.

Οἱ ἰάπωνες, πού ἀγαποῦν νὰ ζοῦν ἀνάμεσα εἰς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄνθη, εἶχαν φροντίσει νὰ κατασκευάσουν καὶ ἀπὸ ἓνα μικρὸν κηπάριον εἰς κάθε ἐλευθέραν γωνίαν τῆς αὐλῆς τοῦ σπιτιοῦ των. Τὸ κράτος ἐπίσης εἶχε δημιουργήσει πολυαριθμούς κήπους καὶ κηπάρια, μὲ θαυμάσια λουλούδια. Ἀκόμη καὶ τὰ πεζοδρόμια τῶν λεωφόρων ἦσαν φορτωμένα ἀπὸ λουλούδια ὅλων τῶν εἰδῶν.

Τὰ σπίτια ἦσαν εὐθυμὰ, διότι αἱ ἰαπωνίδες ἀγαποῦν νὰ τραγουδοῦν διαρκῶς, πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ κορίτσια ἄλλων ἐθνῶν, ἀκόμη καὶ ὅταν ἐργάζονται. Δι' αὐτὸ οἱ διαβάται πάντοτε ἄκουαν μὲ πολὺν εὐχαρίστησιν νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ παράθυρα εὐχάριστοι καὶ ἀρμονικαὶ φωναί, πού ἐψιθύριζον ἢ ἐτραγουδοῦσαν μεγαλοφώνως τὰ τραγούδια τοῦ συρμού.

Καὶ εἰς τοὺς δρόμους οἱ ἰάπωνες καὶ αἱ ἰαπωνίδες ἔδειχναν φανερὰ τὴν εὐθυμίαν τους καὶ τὴν καλὴν τους καρδιά, πού τὴν ὑποβοηθοῦσεν ἡ μεγάλη εὐμάρεια, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ εὐκολία πραγματοποιήσεως κερδῶν εἰς τὸν μεγαλύτερον λιμένα τῆς χώρας.

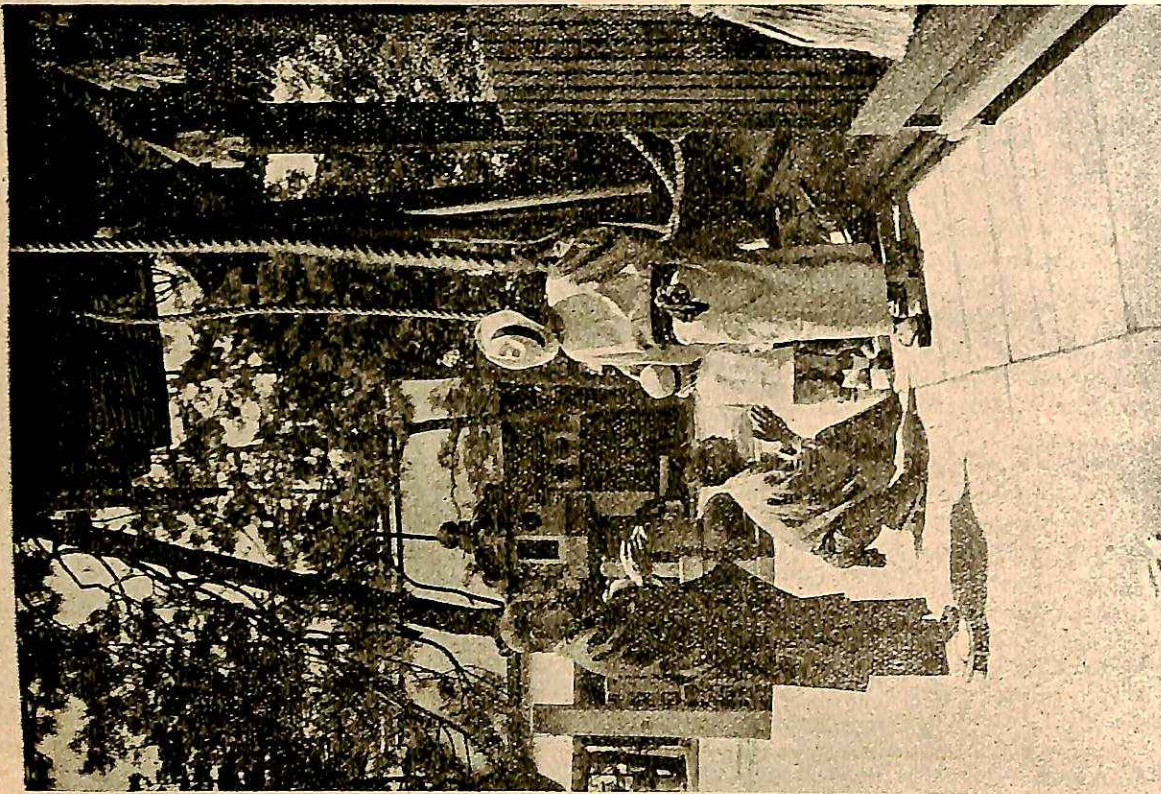
Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ πλούτη, ὅλη αὐτὴ ἡ εὐτυχία, ὅλα τὰ λουλούδια, ὅλα τὰ μεδιόματα, ὅλα τὰ τραγούδια, πού ἐσυμβόλιζαν τὴν γλυκύτητα τῆς ζωῆς, κατεστράφησαν ἐξηφανίσθησαν, διεσκορπίσθησαν εἰς τὸ διάστημα μισῆς μόλις ὥρας.

—Πὼς ἀνεφλέγη ἡ πόλις.

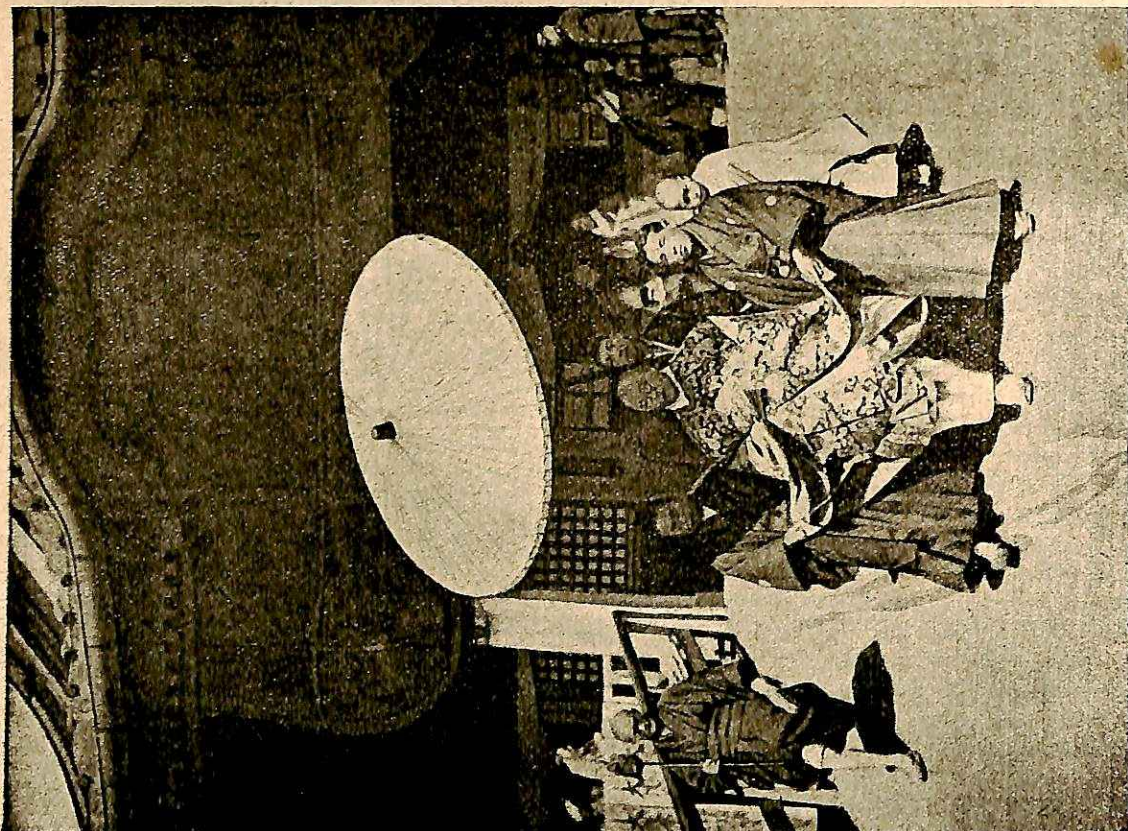
Ἡ πόλις ἀνεφλέγη σχεδὸν στιγμιαίως, ταυτοχρόνως δὲ εἰς τὸ κέντρον καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄκρα της. Ἐνας κυκλῶν, πού ἐπέπεσεν ἀφηνιδίως, μετέφερε τὰς φλόγας εἰς τεραστίας ἀποστάσεις. Τὸ χαρτί καὶ τὰ ξύλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἦσαν κατασκευασμένα τὰ περισσότερα σπίτια, ἐβοήθησαν πάρα πολὺ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἐπέσπευσαν τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς.

Τὰ μεγάλα κτίρια ἀπὸ μετὸν ἀρμέ καὶ ἀπὸ μεταλλικὰ σύρματα, τὰ ὁποῖα εἶχε κατακομματιάσει ὁ σεισμός, ἔπεσαν καὶ αὐτὰ μέσα εἰς τὸ ἀναμμένο καμίνι. Αἱ τεράστιαι ἀποθήκαι φωταερίου, πετρελαίου καὶ βενζίνης, ἀεινιάχησαν ὡσὰν ἐξωτικὸν πυροτέχνημα.

Μερικὰ πλοῖα εὐρισκόμενα εἰς τὸν λιμένα ἐπῆραν καὶ αὐτὰ φωτιά καὶ ἐφαίνοντο ὡσὰν κινηταὶ λαμπάδες, ἐνῶ ἄλλα πλοῖα, πού εἶχον κατορθώσει ν' ἀποφύγουν τὴν πυρκαϊάν, ἔφευγαν σὰν σαστισμένα, διὰ νὰ μὴ πυρποληθῶν καὶ αὐτά. Χιλιάδες δυστυχῶν ἀνθρώπων, τυφλοὶ ἀπὸ τὰς λάμψεις τῆς

Προσκυνηταὶ εἰς ναὸν τοῦ Σιντό.

Βουδισταὶ ἱερεῖς.

τεραστίας πυρκαϊᾶς καὶ ἀπὸ τὸν καπνὸν ποὺ ἐγέμιζε τὰ πάντα, ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν, καλοῦντες εἰς βοήθειαν τὶς βάρκες ποὺ ἦσαν ἤδη καταφορτωμένες μετ' ἄλλους φεύγοντας καὶ ἔσπευδαν πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις.

Ἐκεῖνοὶ ποὺ εἶδαν τὴν Γιοκοχάμα ἄλλοτε καὶ οἱ ὁποῖοι σήμερα βλέπουν τὸ θέαμα τῶν ἐρειπίων της, ἐπαναλαμβάνουν μετ' ὀλίγων:

— Δὲν ἐφантаζόμεθα ποτὲ ὅτι ἡ καταστροφή θὰ ἦτο τόσο μεγάλη...

Ἡ Ἰαπωνικὴ Κυβέρνησις πράττουσα εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν τὸ ἀντίθετον ἀπὸ ὅ, τι κάμνουν αἱ κυβερνήσεις τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων, προσεπάθησε ν' ἀποκρύψει, εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς. Ἐπρωτίμῃσε νὰ ἐπανορθώσῃ μόνῃ της τὴν συμφορὰν της, παρὰ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς ἄλλους λαοὺς ταπεινωτικὴν συμπάθειαν.

Ἐπειδὴ ἡ καταστροφή ἔλαβε χώραν τὴν 1 Σεπτεμβρίου, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς εὐποροῦντας ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων καὶ ἐμπόρους εὐρίσκοντο ἐκτὸς τῆς πόλεως, εἰς λουτροπόλεις ἢ πορεδέρια εἰς διάφορα βουνὰ καὶ ἄλλα κέντρα. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐσώθησαν ἀπὸ τὴν καταστροφήν. Ἐκεῖνοὶ ποὺ ὑπέστησαν τὸ φρικτὸν μαρτύριον τοῦ θανάτου, μέσα εἰς τὰ ἐρείπια καὶ μέσα εἰς τὰς φλόγας, ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ.

— Ἡ φρικτὴ καταστροφή τῆς προκυμαίας.

Μόνον ὀλίγα τμήματα ἀπὸ τὰς παλαιὰς προκυμαίας διατηροῦνται εἰς τὰς θέσεις των. Ὁ σεισμὸς τὰς κατεκρήμινε καὶ αὐτὰς κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος. Μερικὰ τεμάχια ἀπὸ τὰς προκυμαίας κατεποντίσθησαν μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἐνῶ ἄλλα ἔμειναν μεμονωμένα καὶ ἄλλα μετ' ἀναριθμήτους σχισμάς, μικρὰς καὶ μεγάλας. Δι' αὐτὸ εἶναι δύσκολον νὰ προχωρή κανεὶς τώρα ἐπάνω εἰς τὴν προκυμαίαν, ὅπου ἔχουν τοποθετηθῇ πολλὰ σάνιδες διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς γέφυραι, ἐπάνω ἀπὸ τὰς ρωγμάς.

— Εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης.

Μέσα εἰς τὴν ἀκύμαντον θάλασσαν φαίνονται τὰ καταβυθισμένα κομμάτια τῆς προκυμαίας καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ αὐτὰ σίδηρα σφιγγογυρισμένα, ῥόδες αὐτοκινήτων, κομμάτια καμιὸν καὶ κομμάτια ἀπὸ βίντσια, διάφορα ἄλλα πράγματα ποικίλων χρωμάτων καὶ σχημάτων, ὅλα ἀνακατωμένα.

Οἱ Ἰάπωνες, μετ' ἀπαλὴν καὶ γλυκεῖαν φωνὴν των, ποὺ δίδει καὶ εἰς τὰ σοβαρώτερα λόγια των μίαν παιδικὴν ἀπλότητα, μοῦ ἐξηγοῦν τὴν φρικτὴν σκηνὴν ποὺ ἐξετυλίχθη ἐπάνω εἰς τὴν προκυμαίαν.

— Ἡ ἐναρξὶς τῆς καταστροφῆς.

Ὁ σεισμὸς ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἓνα μεγάλο ὑπερωκεάνειον ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Ν. Ἀμερικὴν. Ὑπῆρχον πολυάριθμοι προσωπικότητες μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν, πλῆθος δὲ γνωρίμων, συγγενῶν καὶ περιέργων εἶχε συρρεύσει ἐπὶ τῆς προκυμαίας διὰ νὰ τοὺς κατευοδώσῃ. Ἡ προκυμαία ἦτο γεμάτη ἀπὸ αὐτοκίνητα. Πολλοὶ εἶχαν τρέξει καὶ εἶχαν καταφύγει μέσα εἰς αὐτὰ, χωρὶς νὰ γνωρίζουν ἢ νὸ σκεφθῶν τί κάμνουν, ἄλλοι δὲ κατέφυγαν μέσα εἰς τὰ πλοῖα.

Ἐκεῖνοὶ ποὺ ἔμειναν ἐπάνω εἰς τὴν προκυμαίαν, νομίζοντες ὅτι ἐκεῖ εὐρίσκοντο εἰς μεγαλύτεραν ἀσφάλειαν, ἐχάθηκαν ὅλοι ἀνεξαιρέτως. Εἰς τὸν πυθμένα τοῦ λιμένος φαίνονται κατὰ πράγματα ἀκαθορίστου σχήματος, σφηνωμένα μέσα εἰς τὰ κομμάτια τῆς προκυμαίας ποὺ κατέρρευσαν: Εἶναι χιλιάδες πτωμάτων ἀπὸ τοὺς δυστύχεις ποὺ εὐρίσκοντο εἰς τὴν προκυμαίαν. Ἡ ἐπιμονή, μετ' ὅποιαν οἱ ομάδες μικρῶν καὶ μεγάλων ψαριῶν εἶχαν ἐπιπέσει ἐπὶ τῶν ὑπολειμμάτων αὐτῶν τῆς μεγάλης καταστροφῆς, ἀποδεικνύει ὅτι ὑπάρχει μεγάλη ἀκόμη προμήθεια τροφῆς ἐκεῖ κάτω δι' αὐτὰ, καίτοι ἔχουν περάσει τέσσαρες ἤδη μῆνες, κατὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἔπαισαν νὰ σιτίζονται ἀπὸ ἐκεῖ.

Κανεὶς δὲν σκέπτεται πρὸς τὸ παρὸν νὰ βγάλῃ ἀπὸ ἐκεῖ τὰ ἀναριθμητὰ αὐτὰ πτώματα. Τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς ἔκαμε νὰ παραλύσῃ κάθε ἀνθρώπινον αἶσθημα. Μέσα εἰς τοὺς δρόμους τῆς Γιοκοχάμας καὶ τοῦ Τόκιο ὑπερρεώθησαν, χωρὶς νὰ περιμένουν τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ταυτότητός των, νὰ στοιβάξουν τὰ πτώματα κατὰ ἑκατοντάδας, νὰ τὰ περιχύσουν μετ' πετρέλαιον καὶ νὰ τὰ καύσουν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ πτώματα ποὺ εὐρίσκονται μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ τὰ ἀνασύρουν. Αἱ ἀρχαὶ σκέπτονται ὅτι ἡ θάλασσα εἶναι καλὸς τάφος δι' αὐτὰ.

Ἐπειτα, τὸ ἔδαφος ἐξακολουθεῖ νὰ σείεται ἀκόμη πολὺ συχνά, μοῦ λέει ἓνας δημοσιογράφος. Ποιὸς ξέρει πότε θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα νὰ ἀνοικοδομηθῇ ἡ πόλις ποὺ κατεστράφη!

— **Ο σεισμός επαναλαμβάνεται.**

»Τὰ λόγια αὐτὰ τῶν συνομιλητῶν μου τὰ ἐθυμῆθηκα ὕστερα ἀπὸ μερικὰς ἐβδομάδας, ὅταν εὐρισκόμην εἰς τὴν Κίνα. Ὁ σεισμός ἐπανελήφθη εἰς τὴν Γιοκοχάμαν καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν τοῦ κόλπου τοῦ Τόκιο. Ὁ νέος αὐτὸς σεισμός παρέσυρε καὶ τὰ ὑπόλοιπα τεμάχια τῆς προκυμαίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπεριπατοῦσα χρησιμοποιοῦν τις σανιδένιες γέφυρες. Ἐμποροῦσα κάλλιστα νὰ καταποντισθῶ καὶ ἐγώ, μαζί με τὰ νέα θύματα, ἐὰν ὁ σεισμός συνέβαινε κατὰ τὴν στιγμὴν πού εὐρισκόμην ἐκεῖ.

»Διατρέχοντες τοὺς δρόμους τῆς πόλεως ἐπάνω εἰς «κορούμα». Αἱ «κορούμα» εἶναι μικρὰ ἀμάξια μιᾶς θέσεως, μετὰ πολὺ μεγάλες, ἀλλὰ ἐλαφρὲς ῥόδες, πού τὰ σύρη ἕνας ἀχθοφόρος.

»Διὰ πρώτην φοράν ἀνεβαίνω ἐπάνω εἰς ἕνα παρόμοιον ὄχημα καὶ αἰσθάνομαι κάποιαν στενοχωρίαν, νὰ με σύρη ἕνας ὁμοίός μου, μεταβαλλόμενος εἰς ὑποζύγιον. Εἰς τὰ μέρη ὅμως αὐτά, ὁ ἄνθρωπος σχεδὸν πανταχοῦ ἀντικαθιστᾷ τὰ ὑποζύγια εἰς τὰς μεταφοράς. Ὁ ἄνθρωπος στοιχίζει εὐθηνότερα ἀπὸ ἕνα ζῷον καὶ εἶναι ὀλιγώτερον σπάνιος ἀπὸ τὰ ἄλογα καὶ ἀπὸ τὰ βώδια.

»Σιγά-σιγά ὅμως συνηθίζει κανεὶς εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ μεταφορικοῦ μέσου, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ τέλος φαίνεται περισσότερον βολικόν. Διότι ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ συνεννοῇται εὐκολώτερον μετὰ ἕνα ἄνθρωπον σύροντα τὸ ἀμάξι, ὁ ὁποῖος πολλὰς φορές σὰς συνοδεύει καὶ μέσα εἰς τοὺς ναοὺς καὶ μέσα εἰς τὰ καταστήματα, ἀφίνων τὸ δῖτροχόν του εἰς τὸ πεζοδρόμιον, χρησιμεύων οὕτω καὶ ὡς ὁδηγός.

»Ἄλλως τε εἰς τὴν Γιοκοχάμαν ἡ κορούμα εἶνε προτιμότερα ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητον. Οἱ δρόμοι τῆς πόλεως εἶναι ἀκόμη γεμάτοι ἀπὸ ῥήγματα καὶ λάκκους. Εἰς μερικὰ σημεῖα νομίζει κανεὶς ὅτι τὸ ἔδαφος ἔχει ἀνασκαφῇ ἀπὸ ὀβίδας. Αἱ κυματώσεις τοῦ γῆ-νου φλοιοῦ, πού ἐτρικύμισεν ὁ σεισμός, ἔχουν ἀφήσει δυνατὰ ἵχνη τῶν ἀνεξηγήτων ἰδιοτροπιῶν τῆς φύσεως.

»Υπάρχουν δρόμοι, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἀνοίξαν καὶ κατέπιαν πληθὺς ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, ἔκλεισαν πάλιν, ὡς ἀνὰ λαίλα θεάτρου, εἰς τρόπον ὥστε τίποτε νὰ μὴ μαρτυρῇ πλέον τὸ φρικιαστικὸν δρᾶμα πού ἐξετυλίχθη ἐκεῖ.

— **Ἡ ζωὴ ἰσχυροτέρα ἀπὸ τοὺς θύμους τῆς φύσεως.**

»Ἄλλ' ἡ ζωὴ εἶναι ἰσχυροτέρα ἀπὸ τοὺς θυμούς τῆς φύσεως. Ἐὰν ἡ κυβέρνησις ἐπέ-

τρεπεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς νὰ ξανακτίσουν, τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως θὰ εἶχε τελειώσει πρὸ πολλοῦ, διότι ἡ οἰκοδόμησις τῶν ἰαπωνικῶν σπιτιῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ξύλινα καὶ ἔχουν χάρτινα χωρίσματα, εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ εὐκολώτερα τῶν πραγμάτων. Ἐξ ἄλλου ὁ Ἰάπων, ἀπιστεύτως ἐπιδέξιος καὶ μενεῦμα πολὺ πρακτικόν, δὲν χάνει τὸν καιρὸν του εἰς ματαίους θρήνους, ἀλλὰ προσπαθεῖ νὰ ἐπαναρχίσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερα τὴν κανονικὴν τροχίαν τῆς ζωῆς του. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ κανεὶς ὅτι δύο ἡμέρας μετὰ τὴν καταστροφὴν πολλὰι τράπεζαι εἰς τὸ Τόκιο ἤνοιξαν τὰ γραφεῖα τῶν καὶ πολλοὶ ἔμποροι ἐπανήρχισαν τὰς ἐργασίας τῶν, ὡς ἂν νὰ μὴ εἶχε συμβῇ ἀπολύτως τίποτε.

»Ἄλλ' ἡ κυβέρνησις μελετᾷ ἕνα νέον σύστημα οἰκοδομήσεως. Δὲν θέλει μόνον σπιτία ἀντισεισμικά, θέλει σπιτία πού νὰ ἐμποδίζον τὴν μετάδοσιν τοῦ πυρός, διότι οἱ μεγάλοι σεισμοὶ ἔχουν ὡς συνέπειαν τὰς μεγάλας πυρκαϊὰς. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἄνθρωποι κατοικοῦν σὲ ψάθινες καλύβες ἢ σὲ ἀντίσκηνα.

»Ἐπειδὴ ἡ Γιοκοχάμα διετήρησε τὸν παλαιὸν πληθυσμὸν τῆς, ἂν καὶ ἡ μεγάλη καταστροφὴ τὸν ἐμείωσε σημαντικῶς, ὅλαι σχεδὸν αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι ἐγκατεστάθησαν ἐκ νέου εἰς αὐτὴν μετὰ μίαν ταχύτητα πού καταντᾷ κωμική, παρὰ τὴν θλιβερότητα τοῦ περιβάλλοντος. Καίτοι δὲν ὑπάρχουν σπιτία, ἐν τούτοις αἱ ἠλεκτρικαὶ ἐγκαταστάσεις καὶ αἱ τροχιοδρομικαὶ γραμμαὶ ἔχουν τοποθετηθῇ ἐκ νέου, διὰ νὰ διευκολύνουν τὴν κίνησιν τοῦ πληθυσμοῦ.

»Εἰς τὰ σημεῖα τῶν δρόμων πού ὑπάρχουν χάσματα καὶ μεγάλαι ρωγμαί, αἱ γραμμαὶ τῶν τραμ στηρίζονται ἐπάνω εἰς προχείρους, ἀλλὰ στερεὰς ξυλίνους γεφύρας. Ἐπάνω εἰς τοὺς σωρούς τῶν ἐρειπίων, ὑπὸ τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἀκόμη θαμμένα ἀνθρώπινα μέλη, ὑψώνονται ἀπειροὶ ἠλεκτρικοὶ καὶ τηλεγραφικοὶ στῦλοι.

»Ὅταν κανεὶς, ὕστερα ἀπὸ μίαν περιπλάνησιν ἀνὰ τὰ περὶχωρα, ἐπιστρέψῃ τὴν νύκτα εἰς τὴν Γιοκοχάμαν, φαντάζεται ὅτι αἱ ἀφηγήσεις τῆς καταστροφῆς, τὰς ὁποίας καθέστωμα ἐπαναλαμβάνει, δὲν εἶναι παρὰ ἕνα ὁμαδικὸν ψεῦδος. Διότι ὁ οὐρανὸς εἶναι κατακόκκινος ἀπὸ τὴν ἀντανάκλασιν τῶν ἀμετρήτων φώτων, πού εἶναι σκορπισμένα ἀνὰ τὴν ἀπέραντον πόλιν.

»Καὶ ἔτσι ἡ Γιοκοχάμα, ὅταν νυκτώσῃ, φαίνεται ὅτι δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἡ λεῖα μιᾶς φρικτῆς καταστροφῆς. Ὅταν παρατηρῇ

κανεὶς ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν γειτονικῶν πλαγιῶν τὰς σειρὰς τῶν φόντων, πού δείχνουν τὸ πλάτος τῶν μεγάλων τῆς λεωφόρων, καθὼς καὶ ἐκεῖνας, πού φωτίζουν τὰς στενωπούς τῆς, φαντάζεται τί θὰ ἦτον ἄλλοτε ἡ Γιοκοχάμα. Τὰ λάμποντα αὐτὰ σύρματα, διασταυρούμενα μεταξύ τῶν, κάνουν νὰ πιστεύῃ κανεὶς ὅτι μιὰ μεγάλη πόλις ὑψώνεται ἐκεῖ, πού εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν ὑπάρχουν πιά παρὰ ἐρείπια.

— **Τὸ ἀπέραντον κοιμητήριον.**

»Ὑστερα ἀπὸ μισῆς ὥρας περίπατον μετὰ τὴν κορούμα διὰ μέσου τῆς Γιοκοχάμας, με καταλαμβάνει μιὰ μελαγχολία καὶ μιὰ πλη-

ξις. Εὐρισκόμεθα μέσα εἰς ἕνα κοιμητήριον, γεμάτο ἀπὸ κόσμον, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἔχει πένθιμα μνημεῖα, οὔτε καὶ ἄνθη. Οἱ ἄνθρωποι, πού ἐργάζονται εἰς τοὺς δρόμους, ἔχουν καίτοι εἶναι ἰάπωνες, τὸ ὕψος ἀνθρώπων τῆς Δύσεως. Φοροῦν κασκέτα καὶ πανταλόνια μπλέ, ὅμοια μετὰ ἐκεῖνα πού φοροῦν οἱ ἐργάται εἰς τὴν Εὐρώπην, φοροῦν μάλιστα, διὰ νὰ χειρίζονται τὰ ἐργαλεῖα τῶν, μεγάλα πέτσινα γάντια, ὅπως κάνουν καὶ οἱ ἐργάται τῆς Νέας Ὑόρκης. Αἱ ἀγροτικαὶ οἰκογένειαι ἐνδύονται κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Γίνεται ἕνα ἀνακάτωμα ἐγχωρίων κουστουμιῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν φορεμάτων Πουθενά δὲν βλέπει κανεὶς τὴν ἀληθινὴν Ἰαπωνίαν».

Ἰάπων ἀγγειοπλάστης.

2.— Η ΘΕΙΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΙΑΠΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΚΑΜΑΚΟΥΡΑ

— Η Ιαπωνική μυθολογία.

Ο Ιαπωνικός λαός είναι θείας καταγωγής. Εκείθεν και η χαρακτηριστική του οἰκισ, ή οποία χρονολογείται από είκοσι ἑξ αἰώνων.

Η μυθολογία του είναι εις την ἀρχήν κάπως σκοτεινή και περίπλοκος. Μέσα εις τὸ σκίωφωσ της πλανᾶται ἓνα πλήθος θεοτήτων, τῶν ὁποίων ή ιστορία και αἱ ιδιότητες είναι ἀβέβαιαι. Οἱ πρώτοι γνωστοὶ ἐκ τῶν θεῶν τῆς Ιαπωνικῆς μυθολογίας είναι ὁ Ίζανάγι και ή σύζυγός του Ίζανάμι. Τὸ θεῖον αὐτὸ ζεῦγος ἦτο τόσον ἀγνόν, ὥστε ἀγνοῦσε τὸν ἑρῶτα, τὸν ὁποῖον ἔμαθε ἀπὸ δύο πούλια. Ἴδου διατὶ ή Ιαπωνική φαντασία τοὺς παρουσιάζει πάντοτε παρακολουθώντας μετὰ θανμασμοῦ τὸ μάθημα, πὸν τοὺς δίδει ἓνα πτερωτὸ ζευγάρι.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρώτων των ὑπῆρξε καταπληκτικόν, τόσον ἀπὸ καθαρῶς παραγωγικῆς ἀπόψεως, ὅσον και ἀπὸ γεωγραφικῆς τοιαύτης. Η θεὰ Ίζανάμι δὲν ἐγέννησε μόνον θεοὺς, και ἀπείρους μάλιστα, ἀλλὰ και τὰς ἑννέα μεγάλας νήσους τῆς Ιαπωνίας μετὰ τὴν πολυπληθεῖ ἀκολουθίαν της.

Όταν ἤρχετο εις τὸν κόσμον ὁ θεὸς τοῦ πυρός, ή μήτηρ—θεὰ Ίζανάμι ἀπέθανεν ἐπάνω εις τὸν τοκετόν, ὁ δὲ θεὸς ἀπεπειράθη νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὸ βασιλεῖον τοῦ θανάτου, ἀκριβῶς κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον πὸν ὁ Ὀρφεὺς, ὁ θεῖος τραγουδιστής, ἀπέσπασε τὴν Εὐρυδίκην. του.

Ένας ἑγγονος τοῦ Σουσανάο και τῆς Ἀματεράσου, θεοτήτων καταγομένων, ἐπίσης ἀπὸ τοὺς Ίζανάγι και Ίζανάμι, ὀνόματι Τζίμον Τένο, ὑπῆρξε ὁ πρῶτος Μικᾶδος ή Αὐτοκράτωρ τῆς Ιαπωνίας, ὁ ὁποῖος μνημονεύεται εις τὴν ιστορίαν. Ἀπὸ αὐτὸν κατάγονται κατ' εὐθείαν οἱ ἡγεμόνες τοῦ Ιαπωνικοῦ λαοῦ, οἱ ὁποῖοι διαδέχονται ἀλλήλους ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐπὶ 2600 ἔτη.

— Η ἀρχαιότερα δυναστεία τοῦ κόσμου.

Αἱ βασιλικαὶ δυναστεῖαι τῆς Εὐρώπης θεωροῦνται πολὺ παλαιαί, ὅταν ἔχουν ιστορίαν ὀλίγων αἰώνων και, ἐν τούτοις, δὲν είναι παρὰ οἰκογένειαι ξεπεσμένων, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν κατάλογον τῶν μικᾶδων, οἱ ὁποῖοι, ἄνευ διακοπῆς τινός, κυβερνοῦν τὴν χώραν ἐπὶ εἰκόσι ὀλοκλήρους αἰώνας.

Ἐξ ἄλλου, ὅλοι οἱ μονάρχαι ἔχουν ἀνθρωπίνην καταγωγὴν. Ὁ ἰδρυτῆς μιᾶς δυναστείας είναι πάντοτε κάποιος ἡρωϊκὸς τυχοδιώκτης ή κάποιος πονηρὸς πολιτικός, τὸν ὁποῖον ἠνύνησεν ή τύχη. Μόνον οἱ αὐτοκράτορες τῆς Ιαπωνίας κατάγονται κατ' εὐθείαν ἀπὸ τοὺς θεοὺς. Ὁ πρῶτος πρόγονός των εἶχε πάππον τὸν θεὸν τῆς ἀνδρείας και μᾶμμην τὴν θεὰν Ἥλιον.

Τοῦτο ἐξηγεῖ καλύτερον παντὸς ἄλλου τὸν βαθύτατον σεβασμόν, τὴν ἀκλόνητον πίστιν, τὴν ἰσχυροτέραν πάσης λογικῆς, και τὰ αἰσθημάτων τοῦ Ιαπωνικοῦ λαοῦ ἀπέναντι τῶν αὐτοκρατόρων του. Η ἀφοσίωσις αὕτη συναντᾶται μετὰ τῶν στρατιωτῶν, τῶν χωρικῶν και ὅλων ἐκείνων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, τὰς ὁποίας δὲν ἐπηρέασε τὸ κριτικὸν πνεῦμα και ὁ σκεπτικισμός.

Η λατρεία τῶν Ιαπώνων πρὸς τὸν Μικᾶδον των ἡμπορεῖ νὰ παραβληθῇ μετὰ τὴν λατρείαν πὸν θὰ ἀπένειμε, πρὸ ὀλίγων ἀκόμη χρόνων, οἰοσδήποτε λαὸς τῆς Εὐρώπης, εις τοὺς βασιλεῖς του, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν κατ' εὐθείαν ἀπόγονοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ!

Τὰ ἐμβλήματα τοῦ Αὐτοκράτορος είναι ἑνας καθρέπτης, μία σπάθη και ἓνα διαμαντικόν. Ὁ καθρέπτης αὐτὸς είναι ὁ ἴδιος πὸν ἐκρατοῦσαν οἱ θεοὶ πρὸ τῆς θεᾶς Ἀματεράσου, διὰ νὰ θαυμάζῃ τὴν καλλονὴν της.

— Οἱ «δαῖμόνες» και οἱ «σαμουράϊ».

Ἐπὶ 2.600 ἔτη τῆς ιστορίας οὐδεὶς ἐκ τῶν Ιαπώνων μικᾶδων ἐξεθρονίσθη. Τὸ κῦρος τοῦ Αὐτοκράτορος είναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἰσχυρόν, ἀναλόγως τῆς στάσεως τῶν χωροδεσποτῶν του, ὅταν είναι ὑπὲρ ἢ ἐναντίον αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον τοῦ μικᾶδου ὑπῆρξε πάντοτε ἱερόν.

Η ἀρχαιότερα πρωτεύουσα τῆς χώρας είναι ή Ὀζάκα, πόλις ή ὁποία συγκεντρώνει σήμερον ὅλην σχεδὸν τὴν βιομηχανίαν τῆς Ιαπωνίας. Ὅταν διέμενεν ἐκεῖ ὁ Μικᾶδος, ὑφίστατο τὴν ἐπιτροπὴν τῶν δαίμόνων, ἰσχυρῶν χωροδεσποτῶν, ἰδιοκτητῶν τῶν ἀπεράντων ρυζοφυτειῶν τῆς χώρας, οἱ ὁποῖοι ἐξοῦσαν κλεισμένοι εις τὰ ἰσχυρὰ κάστρα των, μαζὶ μετὰ τὰ στρατεύματα τῶν πιστῶν των *σαμουράϊ*.

Η δύναμις τῆς φεουδαρχίας αὐτῆς, ή ὁποία ὁμοίαζε πρὸς τὴν ἰδικὴν μας τοῦ

μεσαιῶνος, διήρκεσε σχεδὸν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, διότι μόλις περὶ τὸ 1870 ὁ τελευταῖος Αὐτοκράτωρ προέβη εις μίαν ριζικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ συντάγματος.

Οἱ *σαμουράϊ* ἦσαν πτωχοὶ και φιλοπόλεμοι εὐπατρίδαι, πὸν ἔζων εις βάρος τῶν δαίμόνων, τοὺς ὁποῖους και ἐπροστάτευον. Εἶχον ὡς ἐμβλημα τῶν τὸ ἄνθος τῆς κερασέας. Η ἐπιθυμία των ἦτο νὰ περάσουν μίαν ἔνδοξον ζωὴν, μίαν ζωὴν ἡδονῶν, ἀλλὰ και σύντομον, συγχρόνως. Οἱ γενναῖοι δὲν πρέπει νὰ ζοῦν πολὺ. Ὅλοι των εἶχαν κλείσει μίαν συμφωνίαν μετὰ τὸν θάνατον και θεωροῦν τὸ γῆρας ὡς μίαν ἐπονείδιστον κατάστασιν.

Ἐν καιρῷ εἰρήνης διέσχίζαν τὴν Ιαπωνίαν πρὸς ἄγροαν περιπετειῶν. Ὅταν ή φήμη κανενὸς γενναίου *σαμουράϊ*, διαμένοντος εις ἄλλην περιοχὴν, ἐφθανε μέχρις αὐτῶν, ἐπῆγαιναν νὰ τὸν εὗρουν διὰ νὰ τὸν καλέσουν εις μονομαχίαν. Ὅταν δὲ τέλος ἐνόμιζαν ὅτι ἔχασαν τὴν ἐκτίμησιν τῶν κυρίων και τῶν φίλων των, ἔσχιζαν τὴν κοιλίαν των ἐπὶ παρουσίᾳ των, ἀφοῦ προηγουμένως παρεκάλουν τὸν στενότερον ἐκ τῶν φίλων των νὰ ἀποκόψῃ συγχρόνως τὸ κεφάλι των μετὰ ἓνα ἀπὸ τὰ δύο σπαθιά πὸν ἐκρέμαντο πάντοτε ἀπὸ τὴν ζώνην των.

— Οἱ «σιογκοῦν».

Ἦτο φυσικὸν οἱ δαίμόνες, κατόπιν τῶν ἐπιδρομῶν και τῶν ἐμφυλίων πολέμων, νὰ ἀποκτήσουν ἀκόμη μεγαλυτέραν δύναμιν. Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν οἰκισίν των, οὐδέποτε ἐτόλμησαν ν' ἀνατρέψουν τὸν Αὐτοκράτορα, ἀκριβῶς λόγω τῆς θείας καταγωγῆς του. Αὐτὸ δὲν τοὺς ἡμπόδισεν ὅμως νὰ τοῦ ἐπιβάλλουν ἐκάστοτε τὰς ἐπιθυμίας των. Ὁ Μικᾶδος διὰ ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν των ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ὀζάκαν και ἔτσι ή Ιαπωνία ἀπέκτησε τὴν δευτέραν πρωτεύουσάν της, τὸ Κιότο.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ή δύναμις τῶν αὐτοκρατόρων ἤρχισε νὰ ἐλαττώνεται. Οἱ δαίμόνες, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ προνόμια τῆς φεουδαρχίας, ἐξέλεξαν ἓνα ἐξ αὐτῶν και τοῦ ἀνέθεσαν τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ὁ οἰκουμενικὸς αὐτὸς ὑπουργὸς ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ «*σιογκοῦν*», πὸν σημαίνει ἀρχιστρατήγος. Αὐτὸς ἀνέλαβε τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας, χωρὶς ὅμως νὰ θελήσῃ νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν θείαν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἐξεπροσώπει ὁ Μικᾶδος.

Τὸ *σιογκοῦν* αὐτὸν, ἐγκαινιάσθεν κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα, ἐφθασεν εις τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης του κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα και διετη-

ρήθη μέχρι τῆς ἐποχῆς μας, καταργηθὲν μόλις κατὰ τὸ ἔτος 1868.

— Η μείωσις τῆς ἐξουσίας τοῦ Μικᾶδου.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ὁ Μικᾶδος ἡσυχάζετο εις τὸν τόπον τῆς νέας διαμονῆς του μετὰ θρησκευτικὰς ὑποθέσεις. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀκριβῶς ή δευτέρα πρωτεύουσα τῆς Ιαπωνίας προσέλαβε θεοκρατικὸν χαρακτήρα. Εἰς αὐτὴν ἐκτίσθησαν οἱ μεγαλύτεροι ναοί, και δι' αὐτὸ τὴν ὀνόμασαν «Ἁγιον Κιότο».

Ὁ Αὐτοκράτωρ, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ πλήθος αὐλικῶν, κατήντησε πλέον νὰ μὴ ἐνδιαφέρεται παρὰ διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς αὐλῆς και τοῦ χαρμελιοῦ του. Ἐδικαιοῦτο νὰ ἔχῃ, ἐκτὸς τῆς Αὐτοκρατείας και τῶν δώδεκα ὑποτελῶν συζύγων του, και πλήθος ἑταίρων. Οἱ αὐλικοὶ των τοὺς ἐπειθαν περὶ τῆς θείας καταγωγῆς των και τοὺς ἔκαμναν νὰ μὴ ἐμφανίζωνται ποτὲ πρὸ τοῦ κοινοῦ.

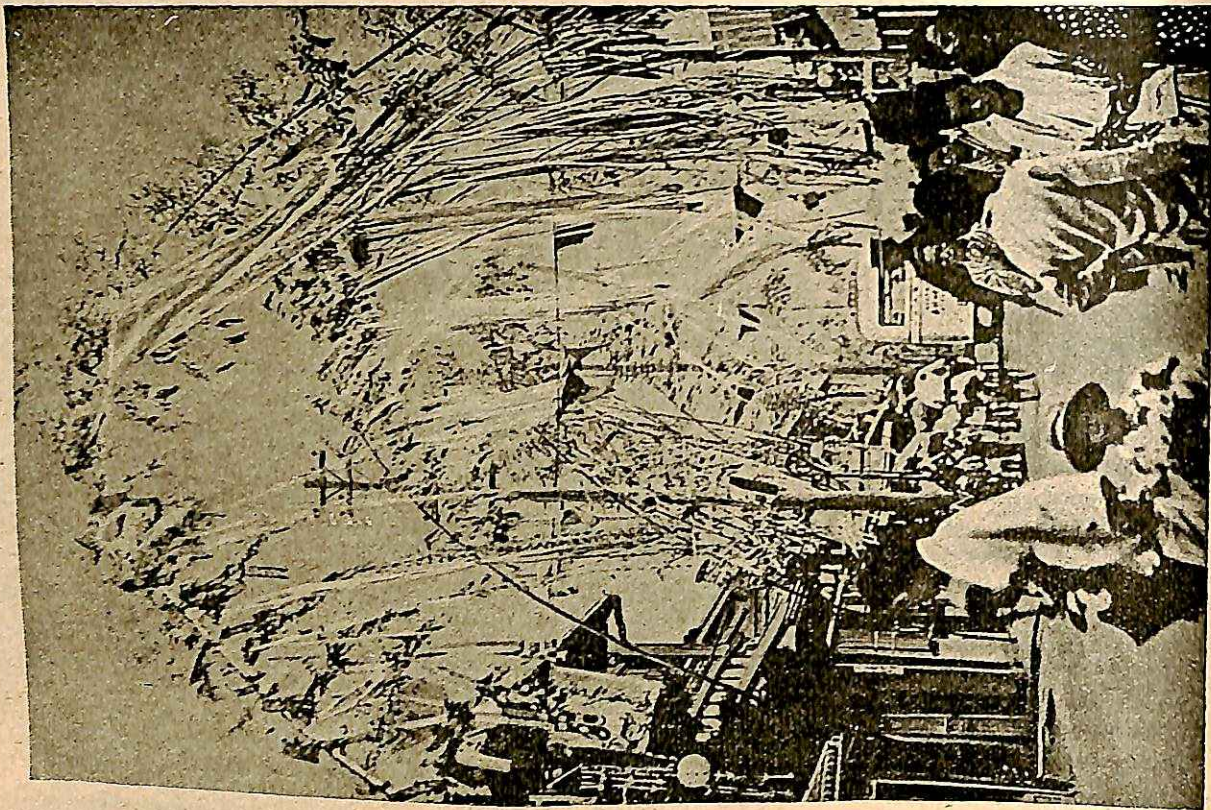
Εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ὁ νεωτεριστῆς Μοῦστο-Χίτο ὑπῆρξε ὁ πρῶτος Μικᾶδος ὁ ὁποῖος ἐπέτρεψεν εις τοὺς πιστοὺς του νὰ τὸν ἴδουν, ἀλλὰ και σήμερον ἀκόμη οἱ Ιάπωνες μόνον ἐκ τοῦ μακρόθεν ἡμποροῦν νὰ θαυμάζουν τὸν μονάρχην των.

Οἱ σιογκοῦν ὅμως δὲν ἡμπόρεσαν νὰ διατηρήσουν τὴν ἐπαφὴν των μετὰ τοῦ Μικᾶδου. Νικηταὶ εις τὸν πόλεμον, ἰσχυροὶ κατὰ τὴν περίοδον τῆς εἰρήνης, ἀφοῦ ὑπέταξαν τοὺς ἀνυποτάκτους δαίμόνες, ἡσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην τῆς δημιουργίας μιᾶς ἰδικῆς των πρωτεύουσας.

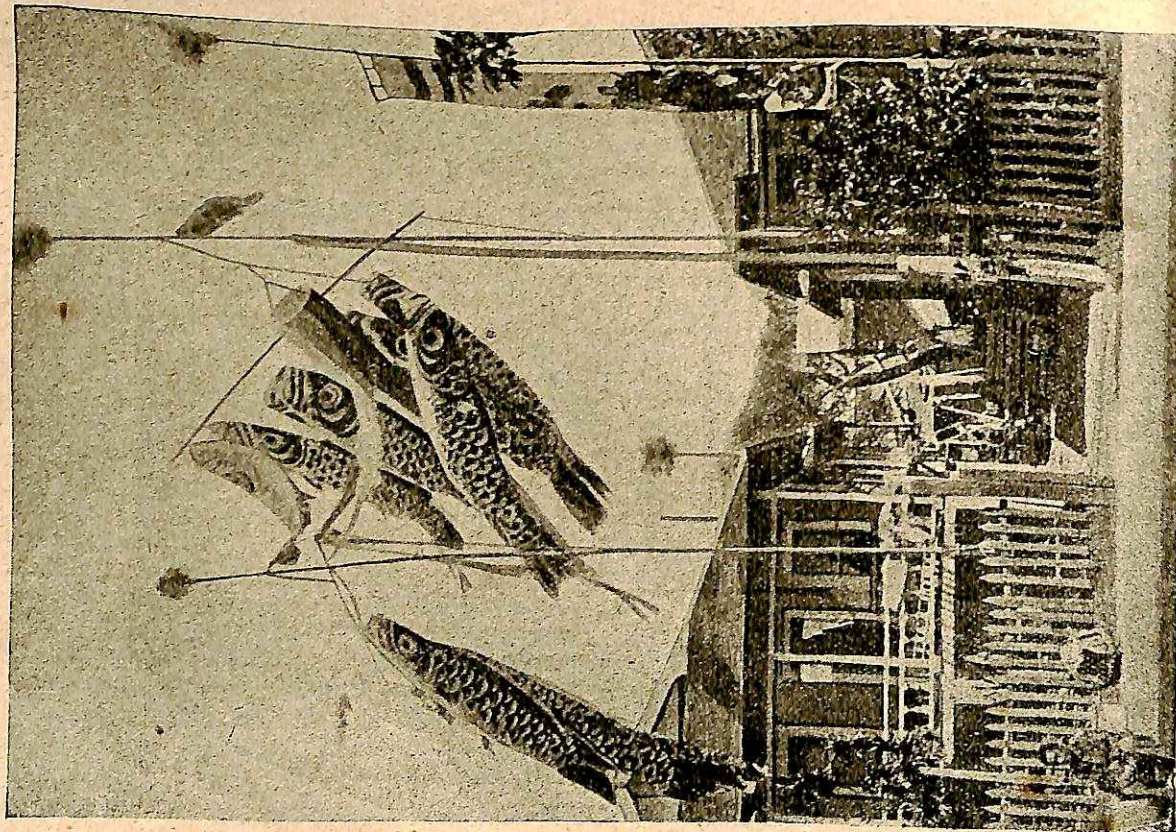
— Η πρωτεύουσα Καμακούρα.

Μεταφέρθησαν, λοιπόν, εις τὴν Καμακούραν, τὴν ὁποίαν ἐμεγάλυναν ἐπὶ τρεῖς αἰώνας. Τοιοῦτοτρόπως ή Ιαπωνία ἀπέκτησε δύο πρωτεύουσας, τὸ Κιότο, τὴν θρησκευτικὴν πρωτεύουσάν και ἔδραν τοῦ Μικᾶδου, και τὴν πολιτικὴν πρωτεύουσάν τὴν Καμακούραν, εις τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου, πὸν ἐκαλεῖτο τότε κόλπος τοῦ Γέδο. Εἰς τὴν δευτέραν εἶχον συγκεντρωθῇ ὅλαι αἱ πολιτικαὶ και στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς χώρας.

Οὐδεμία ἐχθρότης ὑπῆρχε μετὰ τῶν δύο πρωτευουσῶν. Οἱ σιογκοῦν ἀνέπτυξαν τὴν δύναμιν τῆς χώρας των, τὴν ὁποίαν ἀπεμόνωνσαν ἀπὸ ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον. Ὁ Γιέγια-Σοῦ, ὁ μέγιστος τῶν σιογκοῦν τῆς Ιαπωνίας, ή ἐνδοξος κυβερνήσις τοῦ ὁποῖου παραβάλλεται πρὸς τὴν τοῦ Περικλέους, ἐκλείσεν εις τοὺς ξένους τοὺς λιμένας τῆς Ιαπωνίας, ή δὲ ἀπαγόρευσις αὕτη ἴσχυσεν ἐπὶ διακόσια πενήντα ἔτη.

Πώς διακοσμούν οι Ιάπωνες τους δρόμους κατά τὰς λαϊκὰς εορτάς.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν δὲν ἔγινε κανένας πόλεμος, αἱ δὲ βιομηχανίαι ἀνεπτύχθησαν καταπληκτικῶς. Τότε ἀκριβῶς ἤκμασε καὶ ἡ Ἰαπωνικὴ τέχνη.

— Αἱ μεταρρυθμίσεις τοῦ Μοῦτσο-Χίτο.

Τὸ 1853 ὁ Ἀμερικανὸς στόλαρχος Πέρρου, ἐπὶ κεφαλῇς ἰσχυρᾶς μοίρας, ἤξιώσεν ἀπὸ τὸν σιογκοῦν ν' ἀνοίξουν οἱ λιμένες τῆς Ἰαπωνίας εἰς τὸ ξένον ἐμπόριον. Ὁ σιογκοῦν εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποκύβῃ. Οἱ δαίμονες ἐξηγέρθησαν τότε ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν ἐδεώρουν ὑπεύθυνον διὰ τὴν ξένην ἐπιδρομὴν καὶ ἔτσι ἐξεργάγη ἓνας ἐμφύλιος πόλεμος, ὁ ὁποῖος κατέληξεν εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ σιογκουνάτου, τὸ ὁποῖον ἐκυβέρνησε τὴν Ἰαπωνίαν ἐπὶ ἑπτακόσια ὀλόκληρα ἔτη.

Ὁ Μικάδος τότε, ὁ ὁποῖος ἐπὶ ἑπτὰ αἰώνας ἔζη εἰς τὴν ἀφάνειαν, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ σκίῳφως, ὡς ἐν πρόσωπον θείας καταγωγῆς, ἀνεμίχθη εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ ἐπεβλήθη. Ὁ Αὐτοκράτωρ Μοῦτσο-Χίτο, ὁ ὁποῖος ἐκυβέρνησε τὴν χώραν ἐπὶ ἡμισυν αἰῶνα, ἔκαμε τὰς τοιμωτέρας τῶν μεταρρυθμίσεων: ἐσυγχρόνισε τὴν Ἰαπωνίαν καὶ τὴν ἡνάγκασεν, εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν, ν' ἀκολουθήσῃ ὅλας τὰς συνηθείας καὶ τὰς προόδους τῆς Δύσεως.

Ἀλλὰ διὰ τὴν ἐγκαινίαν τῆς νέας αὐτῆς περιόδου, ἡ ὁποία εἶναι γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἀνάστασις τοῦ Μικάδου», ἐχρηιάζετο μία νέα πρωτεύουσα καὶ ὁ φιλοπόροδος Αὐτοκράτωρ ἐξέλεξεν ὡς τοιαύτην τὴν ἀπέραντον πόλιν Γιέδο, τῆς ὁποίας μετέβαλε τὸ ὄνομα. Τὸ Γιέδο ἐπωνομάσθη Τόκιο πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀγίου Κιότο, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἑπτὰ αἰώνας ὑπῆρξεν ὁ τόπος τῆς διαμονῆς τῶν Ἰαπώνων αὐτοκρατόρων. Τόκιο εἶναι ἡ αὐτὴ λέξις μὲ τὸ Κιότο, μὲ μίαν ἀπλὴν μετᾶθεσιν τῶν συλλαβῶν.

— Τὰ ἐρεῖπια τῆς Καμακούρα. — Τὸ μεγαλύτερον ἄγαλμα τοῦ κόσμου.

Ἡ Καμακούρα, ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα τῶν σιογκοῦν, ἤρchiσε νὰ παρακμάζῃ, ὅταν οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ μετετέθησαν εἰς τὸ Γιέδο καὶ κατεστράφη ὀριστικῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου τῶν δαίμονος ἐναντίον τῶν σιογκοῦν. Ἄλλως τε, αἱ Ἰαπωνικαὶ πόλεις, τῶν ὁποίων τὰ σπιτία εἶναι, ὡς εἵπομεν καὶ ἀνωτέρω, ἀπὸ ξύλον, ὕφασμα καὶ χαρτί, καταστρέφονται μὲ ὅσῃν εὐκολίαν καὶ ἀνεγείρονται.

Ὁ ἐπισκέπτης περὶ σήμερον ἀνάμεσα ἀπὸ δύο σειρὰς μικροσκοπικῶν σπιτιῶν καὶ μαγαζιῶν, τὰ ὁποῖα πωλοῦν τσαΐ, εἰκόνας καὶ ἀγαλματᾶκια θεοτήτων καὶ εἰς τὰ ὁποῖα δὲν συχνάζουν παρὰ οἱ προσκυνηταί, κατὰ τὰς ἱερὰς ἡμέρας.

Τὰ μικρὰ αὐτὰ σπιτάκια εἶναι τὰ μόνα ποὺ ἀπομένουν ἀκόμη εἰς τὴν Καμακούραν, ἡ ὁποία εἶναι τελείως ἐρειπώμενη. Ἐνὰ ἀπὸ τὰ πρῶτα, ποὺ ἔχει νὰ ἐπισκεφθῇ κανεὶς εἰς αὐτὴν, εἶναι ὁ Νταιμπούτσου. Εἶναι τὸ μεγάλο ἄγαλμα τοῦ Βούδα, τὸ ὁποῖον εὐρίσκειτο ἄλλοτε εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐνὸς ναοῦ, ποὺ σήμερον εἶναι κατεστραμμένος. Δὲν σώζονται ἐξ αὐτοῦ παρὰ δύο βωμοὶ μὲ τίς ἀνάγλυφες μάσκες τῶν, τὴν μία κόκκινη καὶ τὴν ἄλλη γαλάζια, ποὺ παριστάνουν τὸν θεὸν τοῦ Κεραυνοῦ καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ἀνέμου.

Εἰς πολλῶν Ἰαπωνικῶν ναῶν τὴν εἴσοδον εὐρίσκονται τὰ ὁμοιώματα τῶν δύο αὐτῶν θεοτήτων. Ἔχουν καὶ μάτια ἄγρια, ἓνα χαμόγελο σκληρὸ καὶ κατὰ τεράστια δόντια, τὰ δὲ χεῖρι τῶν εἶναι ὑψωμένο ἀπειλητικῶς. Τὰ τοποθετοῦν ἐκεῖ διὰ νὰ προφυλάσσουν τὸ κτίριον ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῆς θυέλλης.

Τὸ ἄγαλμα τοῦ Βούδα εἶναι χάλκινον καὶ ἔχει ὕψος εἴκοσι τεσσάρων μέτρων. Ἡ θεία προσωπικότης καθέται μὲ σταυρωμένα πόδια καὶ χεῖρα, εἰς τὴν ἱερατικὴν στάσιν, ποὺ ἐπιβάλλει διὰ τὴν προσευχὴν ὁ Βουδισμός. Ἐὰν ἦτο ὄρθιος, ὁ χάλκινος αὐτὸς κολοσσός, θὰ ἦτο ὑψηλότερος ἀπὸ τοὺς γειτονικοὺς λόφους καὶ θὰ ἤμποροῦσε νὰ βλέπῃ ὅλους τοὺς κήπους καὶ νὰ θαυμάζῃ μακρὰ τὴν θάλασσαν.

Ὁ Νταιμπούτσου εἶναι πραγματικῶς ὡραίος. Τὸ πρόσωπόν του εἶναι εὐχαρὶ καὶ γαλήνιον, τόσον ποὺ προξενεῖ μίαν ἀνακούφισιν εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνου, ποὺ τὸν θαυμάζει. Δὲν εἶναι ἔργον Ἰάπωνος. Κατεσκευάσθη πρὸ τεσσάρων αἰώνων ἀπὸ καλλιτέχνας ποὺ ἦλθαν ἀπὸ τὴν Κίνα. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἔχει ὅλος ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τοὺς Ἰάπωνας. Ἡ Ἰαπωνία ἀναγνωρίζει ὅτι εἶναι μαθήτρια τῆς Κίνας· αὐτὴ τὴν ἐμύησεν εἰς τὸν πολιτισμόν, ἡ δὲ τέχνη τῆς ὑπῆρξεν ἐπὶ αἰῶνας τὸ ἰδεώδες τῆς Ἰαπωνικῆς αἰσθητικῆς.

— Ἡ Σφίγγ καὶ ὁ Βούδας.

Ὁ χαλκοπράσινος αὐτὸς θεός, μὲ τὸ αἰνιγματικὸν τῶν χαμόγελον, ἔχει καὶ ποὺ θυμίζει τὴν Σφίγγα, μίαν Σφίγγα ὅμως γλυκεῖαν καὶ μελαγχολικὴν, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ φυλάσσει, ὡς μίαν ὀδυνερὰν παρακαταθήκην, τὸ θλιβερὸν μυστικὸν τοῦ πεπρωμένου μας.

Ὁ Βούδας, ιδρυτὴς μιᾶς ἠθικῆς, ἡ ὁποία ἔχει πολλὰς ἀναλογίας μετὰ τὸν Χριστιανισμόν —καίτοι αὐτὸς ἐγεννήθη ἑξακόσια χρόνια πρὸ Χριστοῦ— ἔχει ἑκατομμύρια πιστῶν εἰς τὴν Κίναν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν, ἐνῶ ἀντιθέτως ἔχει σχεδὸν λησμονηθῇ εἰς τὰς Ἰνδίας, πού εἶναι ἡ πατρίς του. Καὶ τὸ γεγονός τοῦτο μᾶς ὑπενθυμίζει τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἐνῶ ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εὗρε πολὺ ὀλίγους ὁπαδοὺς εἰς τὴν πατρίδα του.

Ὅσοι ἀντικρίζουν τὸ ἄγαλμα αὐτὸ καὶ γνωρίζουν κάτι ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ ν' ἀναπολήσουν βιαστικά τὴν θρυλικὴν ζωὴν τοῦ πρίγκιπος Γκαουτάμα, τὸν ὁποῖον ὁ πατέρας του ἔκλεισε μέσα εἰς ἓν ἀπέραντον παλάτι, μαζὶ μετὰ ἑκατοντάδας χορευτριῶν καὶ ἄλλων γυναικῶν, πού ἤξευραν μουσικὴν, διὰ νὰ μὴ γνωρίσῃ τὰς συμφορὰς τῆς ζωῆς καὶ νὰ ζήσῃ πάντοτε μέσα εἰς τὴν μέθην τῶν ὠραιότερων ἀπολαύσεων.

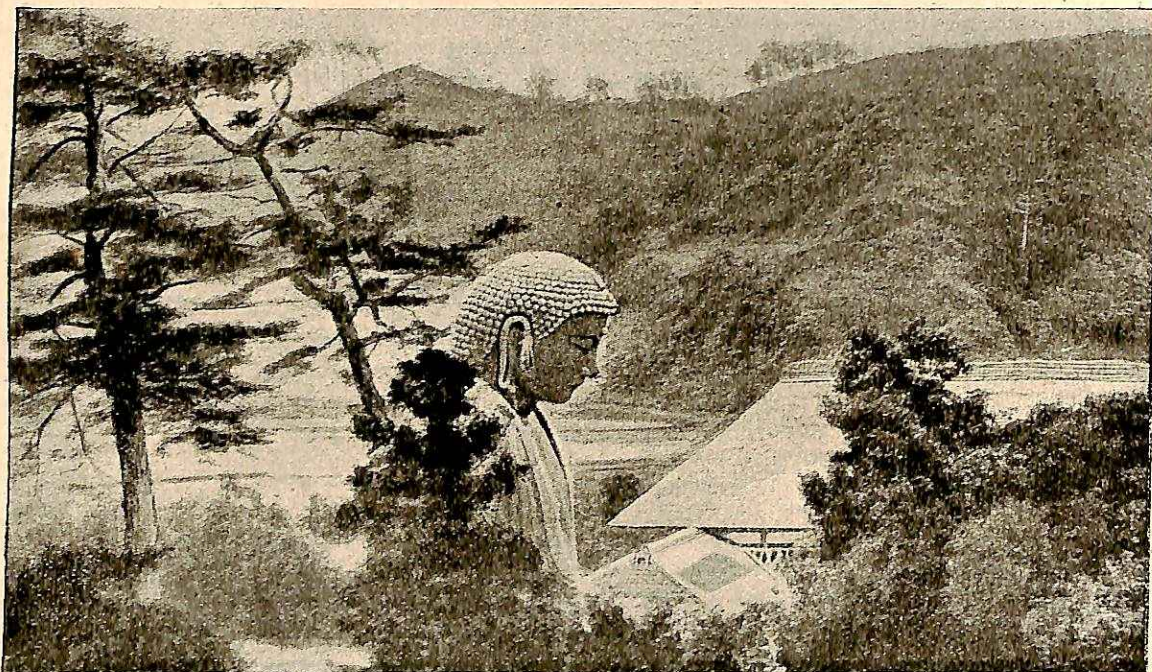
Μίαν ἡμέραν ὁμως ἐξέφυγεν ἀπὸ τὸ παλάτι καὶ εἶδεν ἓναν ἄρρωστον εἰς τὴν ἄκρην τοῦ δρόμου. Ὅταν καὶ διὰ δευτέραν φορὰν ἐξέφυγεν ἀπὸ τὸ παλάτι, ἔτυχε νὰ συναντήσῃ μίαν κυρτωμένην γοργά, πού περιπατοῦσε τρέμουσα, μιὰ σωστὴ γελιογραφία τῆς ζωῆς. Τὴν τρίτη φορὰ, πού ἐβγήκε ἔξω τὸ πριγ-

κίπουλο, ἔτυχε νὰ συναντήσῃ μίαν κηδεῖαν. Κι' ἔτσι ἔμαθε τὴν ὑπαρξίν τῆς Ἀσώστεας, τοῦ Γήρατος καὶ τοῦ Θανάτου, πού κανεὶς θνητὸς δὲν ἡμπορεῖ ν' ἀποφύγῃ, ὅποιο κι' ἂν εἶναι τὸ μονοπάτι πού ἀκολουθεῖ στὴ ζωὴ.

Καὶ ὁ πρίγκιψ Γκαουτάμα, ἀντιλαμβανόμενος πόσον ἐφήμεροι εἶναι αἱ ὕλικοι ἀπολαύσεις, κατηράσθη τὸν πλοῦτον καὶ ἔφυγε διὰ νὰ κηρύξῃ ἀνὰ τὸν κόσμον τὴν φιλάνθρωπίαν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν. Οἱ ὁπαδοὶ του τοῦ ἔδωκαν τὸ ἱερὸν ὄνομα Βούδας.

Μετὰ τὴν ἐρειπίων τοῦ ὀνομαστοῦ ναοῦ τῆς Καμακούρας ξεχωρίζει, ἐπάνω εἰς ἓνα λόφον, ὁ ναὸς τῆς Κονανόν, τῆς θεᾶς τῆς Εὐσπλαχνίας. Εἶναι ἓνα κομποτέχνημα, τὸ ὁποῖον καὶ ἐρειπωμένον ἀκόμη διατηρεῖ τὴν ὠραιότητά του καὶ τὴν γοητείαν του. Ἐντὸς αὐτοῦ ὑψώνεται ὠραῖον καὶ τεράστιον ἄγαλμα τῆς θεᾶς, πού διατηρεῖται ἀκόμη ἀνέπαφον.

Ἀλλὰ τὸ ὠραιότερον καὶ τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ὁμοιώματα τοῦ Βούδα εἶναι τὸ Νταιμπούτσου. Εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ σπάνια ἐκεῖνα ἔργα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, πού πρέπει νὰ κρατῇ κανεὶς ζωηρὰ εἰς τὴν μνήμην του διὰ νὰ ἡμπορῇ νὰ λέγῃ ὑπερηφάνως: «Τὸ εἶδα!»

Τὸ περίφημον καὶ ὑπερφυσικὸν ἄγαλμα τοῦ Βούδα ἐν Καμακούρᾳ.
(Γίνεται νύξιν εἰς τὸ κεφάλαιον: Τὰ ἔρεπτα τῆς Καμακούρας).

3.— ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΙΟΚΟΧΑΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΚΙΟ

— Ταξιδεύοντες διὰ τοῦ σιδηροδρόμου.

Ἀπὸ τῆς Γιοκοχάμας εἰς τὸ Τόκιο πηγαίνει κανεὶς καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, τὸ ὅποῖον εἶναι δύσκολον ν' ἀνακαλύψῃ εἰς τὸν ἀπέραντον σταθμὸν τοῦ μεγάλου λιμανιοῦ τῆς Ἰαπωνίας. Ὁ σεισμὸς κατέστρεψε τὰ κρηπιδώματα καὶ ἤνοιξεν εἰς τὸ ἔδαφος βαθεῖας ρωγμᾶς. Αἱ ἐπισκευαί, πού ἔγιναν μᾶλλον προσωριναί, περιορίσθησαν εἰς τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα· ἀπειροὶ ξύλινοι γέφυραι ἔχουν κατασκευασθῇ, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς κυκλοφορίας.

Κάθε πρωΐ, ἀπὸ πολὺ ἑνωρίς, συγκεντρώνεται εἰς τὸν σταθμὸν ἄπειρον πλῆθος, τὸ ὁποῖον μεταβαίνει εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Πολλοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἐμπορευόμενοι εἰς τὸ Τόκιο κατοικοῦν εἰς τὴν Γιοκοχάμα καὶ κάμνουν καθημερινῶς αὐτὸ τὸ ταξίδι, πού δὲν διαρκεῖ ἄλλως τε παρὰ μισὴν ὥραν, ἐπιστρέφοντες καὶ πάλιν μόλις νυκτώσῃ.

Ὅταν τὸ τραῖνο φεύγῃ, ὅλοι, καὶ ἐκεῖνοι πού στέκονται ὄρθιοι καὶ ἐκεῖνοι πού εἶναι καθισμένοι, βγάζουν ἀπὸ μίαν ἐφημερίδα καὶ ἀρχίζουν τὸ διάβασμα.

— Οἱ Ἰάπωνες δὲν ἡξεύρουν νὰ ντύνωνται.

Ὅταν παρατηρήσῃ κανεὶς προσεκτικὰ τοὺς συγχρόνους αὐτοὺς Ἰάπωνας, πού ζοῦν σὰν τοὺς ἀνθρώπους τῆς Δύσεως, βλέπει ὅτι εἶναι ὅλοι τοὺς συμπαθητικοί. Εἶναι ὁμως ἀδύνατον νὰ συναντήσῃ κανεὶς μίαν ἀστικὴν τάξιν χειρότερα καὶ κωμικώτερα ἐνδεδυμένην! Διότι, παρεδέχθησαν μὲν οἱ Ἰάπωνες τὰ φορέματα τῶν λευκῶν, ἐλησμόνησαν ὁμως νὰ μάθουν τί εἶναι ἁρμονία τουαλέτας, συνδυασμὸς χρωμάτων καὶ σεβασμὸς γραμμῶν. Φοροῦν τὰ πιδ ἁταίριαστα πράγματα, χωρὶς νὰ δίδουν καμμίαν προσοχὴν εἰς τὴν ἐντύπωσιν πού προξενεῖ τὸ ἑτερόκλητον αὐτὸ σύμφυγμα.

Οἱ περισσότεροι φοροῦν ρεπούμπλικες, ἀλλὰ τίς κατεβάζουν ἕως τὰ αὐτιά των, χωρὶς νὰ τίς τσακίζουν καθόλου. Ἄλλοι πάλιν προτιμοῦν τὰ ἡμίψηλα, ἀλλ' ἐνῶ φοροῦν τέτοια καπέλλα καὶ παλτὰ μακρά, μετὰ Ἀγγλικὴ κόψιν ἢ ρεγκλάν, ἀπὸ μέσα φοροῦν τὸ ἐθνικὸ κιμονό των. Ἄλλοι, διὰ νὰ ὁμοιάσουν περισσότερο μετὰ τοὺς εὐρωπαίους, φοροῦν, ἀντὶ ὑποδημάτων, κάτι χονδροειδῆ πέταλα. Ἀλλὰ οἱ περισσότεροι εἶναι γυμνόποδες ἢ φοροῦν κάλτσες μετὰ δάκτυλα, σὰν γάντια.

Ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι πού εἶναι ντυμένοι τελείως εὐρωπαϊκά, ἔχουν εἰς τὰς κινήσεις καὶ τὰς χειρονομίας των κάτι τὸ ἀδέξιον καὶ

στενοχωρημένον. Μαντεύει καθεὶς ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, μόλις γυρίσουν εἰς τὸ σπῆτι των, θὰ ξαναφορέσουν τὸ κιμονό των καὶ θὰ καθίσουν σταυροπόδι, καθὼς ἔκαμναν οἱ πρόγονοί των. Ἔτσι μάλιστα θὰ εἶναι χωρὶς ἀμφιβολίαν πιδ χαριτωμένοι καὶ περισσότερον ἐνδιαφέροντες.

Οἱ περισσότεροι Ἰάπωνες εἶναι μετρίου ἀναστήματος, ἀλλὰ συγχρόνως στιβαροὶ καὶ καλοδεμένοι. Τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα ἐφεύρον οἱ λευκοὶ διὰ νὰ διορθώσουν ὠρισμένα φυσικὰ ἐλαττώματα, ὅπως εἶναι ἡ μυωπία καὶ ἡ καταστροφή τῶν ὀδόντων, φαίνεται ὅτι ἔγιναν εὐχαρίστως δεκτὰ ἀπὸ τοὺς Ἰάπωνας τῆς μεσαίας τάξεως, οἱ ὁποῖοι φοροῦν ματογυῶλια ἀπὸ ταρταρούγα καὶ ὅταν γελοῦν δέχονται τὰ χρυσὰ δόντια των. Ἄλλοτε οἱ Ἰάπωνες δὲν ἐπισκέπτοντο καὶ πολὺ συχνὰ τὸν ὀδοντοῦττον καὶ τὸν ὀφθαλμολόγον.

Τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια ἦλθε μία νέα πάλι μόδα—αὐτὴ τῇ φορὰ ἐξ ὀνόματος τῆς ὑγιεινῆς— διὰ ν' αὐξήσῃ τὴν ἀσχημιὰ τοῦ συγχρόνου Ἰάπωνος. Μόλις πατήσῃ κανεὶς τὸ πόδι του εἰς τὴν ξηράν, ἐπισύρει τὴν προσοχὴν του τὸ γεγονός ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν σκεπασμένη τὴν μύτη των μετὰ κατάπλασμα, πού στηρίζεται μετὰ λάστιχο εἰς τὰ αὐτιά των. Εἶναι δὲ τόσοι πολλοὶ αὐτοὶ πού τὸ φοροῦν, ὥστε ἂν δὲν ἡξεύρῃ κανεὶς τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος, ἡμπορεῖ νὰ νομίσῃ ὅτι ὀλόκληρον τὸ Ἰαπωνικὸν ἔθνος ἔχει προσβληθῇ ἀπὸ καρκίνον. Πρόκειται ἀπλῶς περὶ μέτρου προφυλακτικοῦ. Οἱ Ἰάπωνες βάζουν τὸν χειμῶνα τὸ ἀντισηπτικὸν αὐτὸ φίμωτρον, διὰ νὰ προφυλαχθῶν ἀπὸ τὴν γοῖπτην. Μετὰ αὐτὸ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐργασίας των καὶ μετὰ αὐτὸ κάμνουν τὰς ἐπισκέψεις των.

Καὶ ὁμως οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ, μετὰ τὰ παράξενα καὶ κωμικὰ (ἐνεκα τῆς ἀντιθέσεώς των) κοστούμια των, εἶναι πολὺ συμπαθητικοί. Χαιρετοῦν μετὰ μοναδικὴν εὐγένειαν καὶ χαμογελοῦν φιλοφρονέστατα.

Ὅταν ὁ Ἰάπων θέλῃ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀγάπην ἢ τὸν θαυμασμόν του, δὲν συγκρατεῖται καθόλου ἀπὸ τὸν φόβον μήπως γίνῃ γελοῖος, ἀπὸ τὸν φόβον πού περιορίζει καὶ ψυχραίνει τόσον τὴν ἐκδήλωσιν τῶν αἰσθημάτων μας.

— Εἰς τὸ Τόκιο. — Πρῶται ἐντυπώσεις.

Αἱ καταστροφαὶ ἐκ τοῦ σεισμοῦ.

Τὰ σπῆτια τοῦ Τόκιο, τὸ ὁποῖον ἀριθμεῖ περίπου δύο ἑκατομμύρια κατοίκων, εἶναι

πολύ άραιοκτισμένα και δι' αυτό ή περίμετρος του είναι μεγάλη ως ή του Λονδίνου. Οί δρόμοι του είναι γεμάτοι από φοιτητάς που φορούν πλήρηια, τά όποια είναι οί άχώριστοι σύντροφοι τών Ιαπωνών, από του δημοτικού σχολείου μέχρι του Πανεπιστημίου. Ένα χρυσό έμβλημα έπί του πληγκίου φανερώνει τό είδος τών σπουδών ένός έκάστου και την κατηγορίαν εις την όποιαν ανήκει. Ακόμη και εις τούς πλέον άπομακρυσμένους δρόμους του Τόκιο, συναντιζ κανείς παιδιά ντυμένα με παληά κιμονό και έυπόλυτα, «μούτσους», καθώς λέγουν εκεί, που θυμίζουν τά ιδικά μας χαμίνια, και τά όποια έν τούτοις φορούν με υπερεφάνειαν τά σχολικά κασκέττα των, κατά τό σύστημα της Δύσεως.

Οί φοιτητάι του Πανεπιστημίου του Τόκιο δέν φορούν άταίριαστα κοστούμια, όπως οί Ιάπωνες άστοί. Έλάχιστοι έξ αυτών φορούν κιμονό ή πέδιλα. Σχεδόν όλοι είναι ντυμένοι καθώς οί ευρωπαίοι φοιτητάι.

Η πρώτη έντύπωση που δίδει τό Τόκιο, επιβεβαιώνεται και ένισχύεται περισσότερο με τόν καιρόν. Ο σεισμός είχε και έδω όσα θύματα και εις την Γιοκοχάμαν, έν τούτοις τά σπίτια δέν υπέστησαν τας ίδίας ζημίας. Υπάρχουν όλόκληροι συνοικίαι, αί πλουσιώτεροι, όπου μόλις και μετά βίας ήμπορεί κανείς νά διακρίνη τά ίχνη της καταστροφής.

Πολυόροφα σπίτια, όπως της Νέας Υόρκης, δέν έπαθαν καμμίαν σχεδόν βλάβην, άλλα που έμειναν επίσης όρθια, υπέστησαν μεγάλας βλάβας εις τας προσόψεις των. Έν πάση περιπτώσει ή πόλις έδοκιμάσθη σκληρώς. Κυρίως εις τας άπομακρυσμένας συνοικίας, με τά μικροσκοπικά σπιτάκια, ή πυρκαϊά έπέφερε τας μεγαλύτερας καταστροφάς.

Κατόπιν έπήλθεν ή καταστροφή της πλατείας Χιφουκούσκι, ή όποία έστοίχισε την ζωήν 40.000 ανθρώπων και διά την όποιαν θά γίνη λόγος ιδιαιτέρως. Πολλά δημόσια κτίρια έκλείσθησαν, διότι είχαν άμεσον ανάγκην έπισκευής. Τό πανεπιστήμιον του Τόκιο και αί άλλαι άκαδημαϊκά σχολαι έγκατεστάθησαν εις ξύλινα παραπήγματα, διότι τά κτίριά των έγιναν παρανάλωμα του πυρός. Τά μουσεία έπί πολύν καιρόν έμειναν κλειστά.

Η Ιαπωνική όμως δραστηριότης είχαν άρχίσει νά έμψυχώνη τούς δρόμους του Τόκιο ευθύς από τας πρώτας ήμέρας μετά την καταστροφήν, κατά τρόπον που νομίζει

κανείς ότι όλοι έλησμόνησαν πολύ γρήγορα την συμφοράν των.

— Τά χρώματα τών Ιαπωνών.

Η θέα του πλήθους είναι γραφική, καιτοι τά κοστούμια δέν είναι τόσον πολύχρωμα, όσον φαντάζεται κανείς εις την Δύσιν, προτού γνωρίση από κοντά την Ιαπωνίαν. Τό κιμονό με τά λουλούδια και τά χρυσά ποικίλματα δέν συναντιται πιά παρά μόνον εις την σκηνήν τών θεάτρων ή εις τά κοινά σπίτια της Γιοσιβάρας.

Η Ιαπωνία έγνώρισε καθ' όλην την ιστορίαν της τρία μόνον χρώματα. Τό μαύρο, τό όποιον φορούν εις τας τελετάς του αυτοκρατορικού ανακτόρου οί αυλικοί, οί αξιωματούχοι και οί ευγενείς· τό κόκκινο, που είναι τό χρώμα τών μικροεγγενών και τό μπλέ, που είναι τό χρώμα τών άστών και λαϊκών τάξεων. Ακόμη και σήμερα τό μπλέ είναι τό χρώμα του λαού.

— Αί επιγραφαι της πλάτης.

Οί άμαξάδες, οί χαμάληδες, οί κτίσται εκείνοι που σύρουν τις κοροϋμες ώσαν υποζύγια, φορούν όλοι μπλέ ρούχα με φαρδειά μανίκια και με μίαν επιγραφήν με άσπρα γράμματα εις την πλάτην.

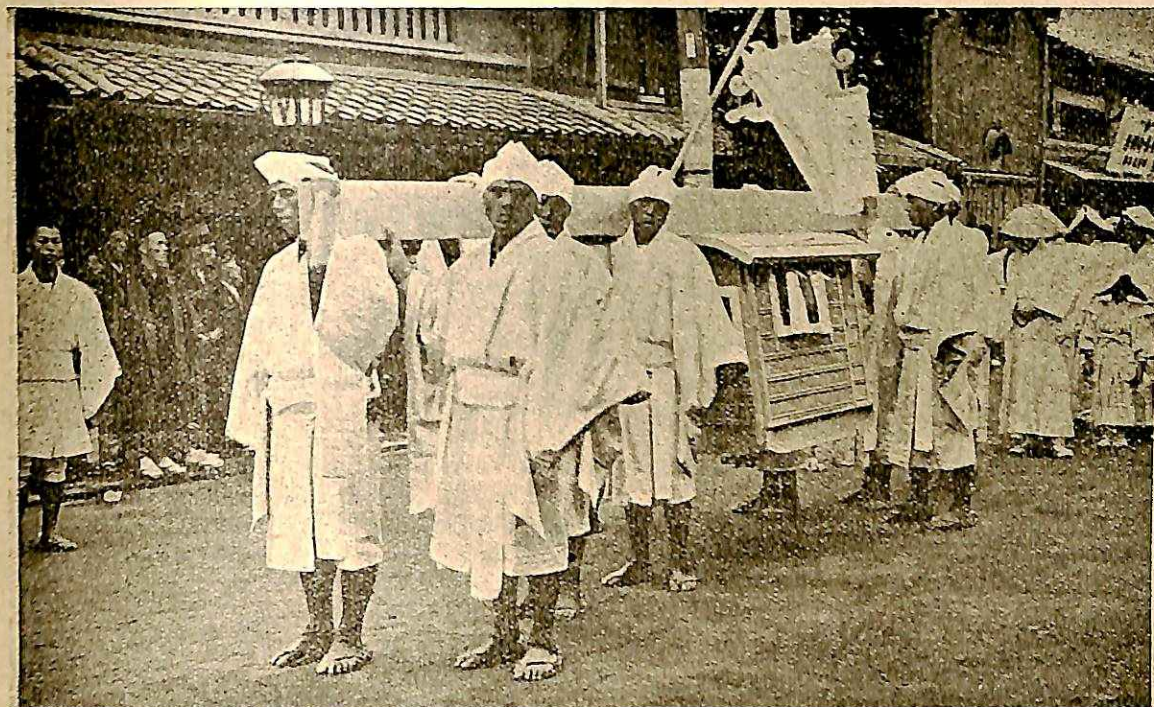
Δέν υπάρχει άνθρωπος του λαού, χωρίς ιερογλυφικά γράμματα εις την πλάτην, που ένθυμίζουν τό οικόσημα του μεσαίωvος της Δύσεως. Αλλά τά ιερογλυφικά αυτά δέν είναι συμπλέγματα τέχνης, είναι άπλούστατα επιγραφαι δηλοϋσαι πως ονομάζονται, που εργάζονται και που κατοικεί κάθε εργάτης.

Η άστυνομία καταβάλλει προσπαθείας όπως τό παλαιόν τουτο έθιμον διατηρηθί, διότι καθιστά δι' αυτήν ευχερές την έξακριβωσιν της ταυτότητος τών ενόχων. Όταν φεύγη κανείς ένοχος, τά άσπρα γράμματα που είναι εις την πλάτην του μπλέ κιμονό του, φωνάζουν, χωρίς νά ήμπορ ή κανείς νά τούς κλείση τό στόμα.

— Οί άνθρωποι - υποζύγια.

Έντύπωσιν προξενεί εις την Ιαπωνίαν, ή σπάνις τών υποζυγίων. Τά μόνα άλογα που συναντιζ κανείς ανήκουν εις τόν στρατόν. Η έφεύρεσις του αυτοκινήτου υπήρξε μία λύσις διά την βιομηχανίαν, ή όποια είχεν ανάγκην μεταφορικών μέσων.

Τά Ιαπωνικά βώδια είναι μικρόσωμα και χαριτωμένα και καθώς φαίνεται από τόν τρόπον με τόν όποιον τά στολίζουν, δέν τά προορίζουν διά βαρείας εργασίας. Έτσι όλοι

Κηδεία λαϊκού βουδιστού.

Κηδεία ευγενούς βουδιστού.

οἱ ἄνθρωποι, πού ἔχουν τὰ οἰκόσημα εἰς τὴν πλάτην των, ἐκτελοῦν χρῆν ὑποζυγίου.

Σύρουν μεγάλα κάρρα, καθὼς καὶ τῖς ὀνομαστὲς κοροῦμες. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ γυναῖκες βρώμικες, ἰδρωμένες, παραμορφωμένες ἀπὸ τὴν καθημερινὴν καταναγκαστικὴν δουλειά τους, πού μοιάζουν περισσότερο μὲ ἄνδρας παρὰ μὲ γυναῖκας.

Οἱ ἄνθρωποι ἄλλα πού σύρουν τῖς κοροῦμες, φωνάζουν ἐξακολουθητικῶς, διὰ νὰ εἰδοποιήσουν τὸν κόσμον γιὰ τὸ πέρασμά τους. Ὅταν τύχη ν' ἀνατρέψουν κανέναν ποδηλατιστὴν, δὲν ἐπακολουθοῦν οὔτε φωναί, οὔτε καυγάδες. Ὁ ἀνατραπεὶς σηκώνεται, σπεύδει νὰ ἐξηγηθῇ, δίδει τὸ χέρι του εἰς τὸν ἄλλον καὶ τὸ ζήτημα κανονίζεται ἀμέσως.

— Οἱ δρόμοι τοῦ Τόκιο καὶ ὁ θόρυβός των.

Οἱ δρόμοι τοῦ Τόκιο, ἐξαιρέσει τῶν μεγάλων λεωφόρων, ἔχουν ἀνώμαλον ἔδαφος. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τοὺς σεισμούς, οἱ ὁποῖοι κατέστρεψαν τὴν ἀσφαλτον. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους δρόμους, ἐκτὸς τοῦ κέντρου τῆς πόλεως, οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε ἔχουν ἀσφαλτοστρωθῇ, ἡ ἰδία παρατηρεῖται κατάστασις. Καὶ ὅμως παρὰ τὸ ἀνώμαλον τοῦ ἐδάφους, παρὰ τοὺς ἐπικινδύνους λάκκους του, ἡ κυκλοφορία εἶναι ζωηρότατη εἰς τοὺς δρόμους τοῦ Τόκιο.

Ἡ Ἰαπωνία, ἡ ὁποία εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι πλουσία χώρα, διατηρεῖ στρατὸν καὶ στόλον σημαντικώτατον καὶ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ διαθέτῃ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν δυνάμεών της τὰ τρία τέταρτα τῶν ἐσόδων της. Τὰ μέσα τῆς ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἀμύνης της τὴν ἐνδιαφέρουν πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴν κομψότητα καὶ τὴν ὑγιεινὴν τῆς πόλεώς της.

Ἐξ ἄλλου οἱ ἰάπωνες δὲν φοβοῦνται τὴν λάσπην, καθὼς οἱ εὐρωπαῖοι. Τὰ ξύλινα πέδιλά των τοὺς προφυλάσσουν ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν. Ἐπάνω εἰς τὰ ἀσφαλτοστρωμένα πεζοδρόμια τὰ βήματα τῶν πεζῶν ἀκούονται τόσο δυνάτ, ὅσον καὶ τὰ βήματα πεταλωμένων ἀλόγων. Ὁ κρότος αὐτὸς ἀναμιγνύμενος μὲ τὸν θόρυβον πού κάμνουν τὰ τροχοφόρα καὶ τὰς φωνὰς τοῦ πλήθους, εἶναι κάτι πολὺ ἐκνευριστικὸν καὶ οἱ μεταβαίνοντες εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον χρειάζονται καιρὸν διὰ νὰ συνηθίσουν τὸ σφυροκόπημα αὐτό, τὸ ὁποῖον θὰ ἡμποροῦσε κανεὶς νὰ ὀνομάσῃ... ἐθνικόν. Ἀρχίζει ἀπὸ τὰς τρεῖς τὰς ἡμερῶμα καὶ δὲν παύει παρὰ τὴν μίαν μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

Μόνον εἰς τοὺς δρόμους πού δὲν εἶναι ἀσφαλτοστρωμένοι καὶ εἰς τὰ σπιτάκια τῶν ἀπομεμακρυσμένων συνοικιῶν δὲν ἐνοχλεῖ τόσο ὁ κρότος τῶν ξυλοπιδίλων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνυπόφορα εἰς τοὺς ἄλλους δρόμους.

— Γυναικεῖος χαιρετισμὸς εἰς τὸν δρόμον.

Ὅταν δύο γυναῖκες τῆς μεσαίας τάξεως συναντῶνται εἰς τὸν δρόμον, ἡ πατροπαράδοτος Ἰαπωνικὴ εὐγένεια ἐκδηλώνεται εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν της. Ἀρχίζουν καὶ αἱ δύο νὰ ὑποκλίνωνται ἐδαφιαίως, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα εἰς τὸ στήθος. Προσέχουν νὰ ὑποκλίνωνται εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ κτυποῦν τὰ κεφάλια των καὶ ἀφοῦ κάμουν δέκα ἢ δώδεκα ἢ καὶ περισσοτέρας ὑποκλίσεις, τραβοῦν ἡ καθε μιὰ τὸν δρόμον της. Ἐξαιρητικῶς ὅμως στρέφονται καὶ πάλιν καὶ ἀρχίζουν ἐξ ἀποστάσεως τὴν ἰδίαν ἐργασίαν. Οἱ διαβάται περνοῦν ἀδιάφοροι ἀνάμεσά των, διότι εἶναι συνηθισμένοι εἰς τοιοῦτου εἶδους σκηναί.

— Ἡ ἀναγνώρισις τῆς κοινωνικῆς θέσεως ἀπὸ τὸ κτένισμα.

Ἡ κοινωνικὴ θέσις τῶν γυναικῶν ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸ κτένισμά των. Ἡ Ἰαπωνικὴ ἐθιμοτυπία ἔχει καθορίσει πέντε κτενίσματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀναγνωρίζουν οἱ ἄνδρες πρὸς ποίαν γυναῖκα ἀπευθύνονται.

Υπάρχει τὸ κτένισμα τῶν μικρῶν κοριτσιῶν (μεταξὺ πέντε καὶ ἑπτὰ ἐτῶν), τὸ κτένισμα τῶν νεανίδων (μεταξὺ δέκα καὶ δεκαπέντε ἐτῶν), τὸ ὀνομαζόμενον *μόμο-βάρε*, τὸ κτένισμα τῶν διανοουμένων γυναικῶν, τὸ *σοκουχάτσου*, διὰ τὰς φοιτητρίδας καὶ τὰς καλλιτέχνιδας ἀποκλειστικῶς ἢ *οχιμοῦδα*, τὸ κτένισμα τῶν ἀνυπάρχοντων γυναικῶν ἡλικίας ἄνω τῶν δεκαεπτὰ ἐτῶν καὶ τέλος τὸ *μάρον-βάμα*, τὸ κτένισμα τῶν πανδρευμένων γυναικῶν αἱ ὁποῖαι καὶ κυκλοφοροῦν περισσότερον εἰς τοὺς δρόμους.

Τὸ κτένισμα μιᾶς ἰαπωνίδος εἶναι κάτι πολὺ δύσκολον, πολὺ περίπλοκον καὶ πολὺ... ἀρχιτεκτονικόν. Δι' αὐτὸ αἱ ἰαπωνίδες δὲν κτενίζονται γιὰ καλὰ παρὰ μίαν φοράν τὴν ἑβδομάδα. Τὰς ἄλλας ἡμέρας περιορίζονται ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ φτιάχνουν τὰ μαλλιά των καὶ νὰ τὰ γυαλίζουν μὲ ἀρωματικὰ ἔλαια.

Ὁ ξένος ταξιδιώτης ὅχι σπάνια ἡμπορεῖ νὰ ἴδῃ μέσα εἰς τραῖνα ἰαπωνίδας νὰ κοιμῶνται πρηνηδὸν καὶ μὲ ἀνοιχτὰ χέρια, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ χαλάσουν τὸ κτένισμά των. Συνήθως κοιμοῦνται μεταχει-

ριζόμεναι διὰ προσκέφαλον ἐν ἡμικυκλικὸν ξύλινον στήριγμα, εἰς τὸ ὁποῖον στηρίζουν τὸν λαιμόν των, εἰς τρόπον ὥστε τὰ μαλλιά νὰ μὴ ἐρχονται εἰς ἐπαφὴν μὲ τίποτε καὶ νὰ διατηροῦν τὸ σχῆμά των.

— Τὸ περίφημον ἐστιατόριον «Κογιάκαν».

Ἐνα ἀπὸ τὰ ὀνομαστότερα, χαρακτηριστικώτερα καὶ πλέον ἀξιοπερίεργα κέντρα τοῦ Τόκιο εἶναι τὸ ἐστιατόριον *Κογιάκαν*. Εἶναι περίφημον διὰ τὰς δεξιώσεις καὶ τὰς ἐφορτάς, πού διοργανώνονται ἐκεῖ, εἰς τὰς ὁποίας παρευρίσκονται οἱ παλαιοὶ *δαϊμόν* καὶ αἱ πολιτικαὶ προσωπικότητες, αἱ ὁποῖαι ἀγωνίζονται διὰ τὴν παλαιὰν ἰαπωνικὴν παράδοσιν.

Τὸ *Κογιάκαν* εἶναι ἓνα συγκρότημα ξυλίνων σπιτιῶν μὲ ἐλαφρὰς στέγας καὶ χάριτα διαχωρίσματα, τοποθετημένον εἰς τὸ κέντρον ἑνὸς ὠραίου κήπου. Εἰς τὰ ἀνθοπωλεῖα πωλοῦνται κάτι εἰδικὲς πέτρες διὰ τὴν διακόσμησιν τῶν κήπων, πού εἶναι περιζήτητες καὶ πολὺ ἀκριβές.

Ἀκόμη καὶ τὰ φανάρια, πού φωτίζουν κατὰ τὰς νύκτας τὰς παλαιὰς λεωφόρους, εἶναι πέτρινα, ἀπὸ τὸν εἰδικὸν ἐκεῖνον γράνιτην, πού τὸν ὀνομάζουν «τόρο». Ἀλλ' ἐν ὅ ὁ κήπος καὶ τὸ ἐξωτερικὸν τῶν σπιτιῶν εἶναι τόσο σύνθετα, τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι ἀπλούστατον.

Οἱ ἰάπωνες δὲν ζωγραφίζουν ποτὲ τὸ ξύλον, τὸ ὁποῖον διὰ νὰ ἔχῃ ἀξίαν πρέπει νὰ διατηρῇ τὴν φρεσκάδα του καὶ νὰ δίδῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι μόλις ἦλθεν ἀπὸ τὸν ξυλουργόν. Τὸ ἰδιαίτερον αὐτὸ χαρακτηριστικόν, συνδυαζόμενον μὲ τὴν μονοτονίαν τῶν αἰωνίως λευκῶν χωρισμάτων καὶ τῶν κιτρίνων ψαθῶν, πού σκεπάζουν τὸ ἔδαφος, προξενοῦν τὴν ἐντύπωσιν τῆς φτώχειας σὲ καθε σπιτί, πού εἶναι ἐπιπλωμένον σύμφωνα μὲ τὰς παλαιὰς ἰαπωνικὰς παραδόσεις. Τὸ *Κογιάκαν* ἀποτελεῖ μίαν ἐξαίρεσιν.

Οἱ πελάται, ἀφοῦ ἀφήσουν τὰ παπούτσια των εἰς τὴν εἴσοδον, εἰσέρχονται εἰς τὰς κομπὰς αἰθούσας τοῦ *Κογιάκαν* καὶ κάθονται σταυροπόδι χάμω. Διὰ τοὺς εὐρωπαίους τὸ κάθισμα αὐτὸ ἀποτελεῖ μαρτύριον, πού αἰξάνει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν. Ἐμπρὸς εἰς τὸν καθένα τοποθετεῖται ἓνα τραπέζι ὕψους 50 τὸ πολὺ ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου. Σερβίρουν κάτι χαμογελαστὰ καὶ χαριτωμένες ἰαπωνίδες σὲ πιάτα μικρὰ σὰν τοῦ τσαγιού. Καὶ αἱ μερίδες τοῦ φαγητοῦ εἶναι τόσο μικραί, πού νομίζει κανεὶς ὅτι τὸ γεῦμα εἶναι διὰ... κοῦκλες.

Διὰ τοὺς εὐρωπαίους ὅμως εἶναι ἀρκετὸν τὸ περιεχόμενον κάθε μικροῦ πιάτου, δεδομένου ὅτι τοὺς εἶναι ἀδύνατον νὰ φάγουν τὰ ἰαπωνικὰ φαγητὰ (π. χ. ὁμὸ ψάρι ἢ ψύχες ἰνδοκολάμου ποτισμένες στὸ ξίδι). Ἀσφαλῶς δὲ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ φάγῃ τίποτε κανένας Εὐρωπαῖος, πού θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ρεστωρὰν αὐτὸ διὰ πρώτην φοράν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἀφθονον βραστὸν ρύζι, πού ἐπέχει εἰς τὴν Ἰαπωνίαν θέσιν ψωμίου.

Ἀπέναντι εἰς κάθε πελάτην κάθεται καὶ ἀπὸ μία «μουσμέ», ἡ ὁποία γεμίζει διαρκῶς τὰ ποτήρια μὲ «σακέ», ἓνα ρυζόρακο πού τὸ πίνουν ὡσὰν κρασί. Εἰς ὅλα τὰ ἰαπωνικὰ γεύματα ὁ ἀμφιτῦρὼν, διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἐκτίμησιν του πρὸς τὸν προσκεκλημένον, κάθεται ἀπέναντί του καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ πιῇ ἀπὸ τὸ ποτήρι του. Μετὰ τὸν ἀμφιτῦρωνα, ὅλοι οἱ ὁμοτράπεζοι πίνουν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἀπὸ τὸ ποτήρι τοῦ ξένου.

Ἐπειδὴ, ὡς εἶπομεν, τὰ χωρίσματα τῶν ἰαπωνικῶν σπιτιῶν εἶναι χάριτα καὶ κινητὰ, κάθε σπιτί ἡμπορεῖ νὰ μεταβληθῇ ἐνδεχομένως εἰς μίαν μεγάλην αἰθουσαν ἢ καὶ εἰς ἓνα τεράστιον ὑπόστεγον.

Μετὰ τὸ φαγητὸν χορεύουν, εἰς τὸ *Κογιάκαν* ἔξ ἐκλεκτῆς γκέϊσες μὲ ὑπέροχα γαλάζια καὶ ἀνθοστολίδια κιμονὸ ἀρχαίους χορούς τῆς πατρίδος των, ὑπὸ τοὺς ἤχους ὀρχήστρας ἀποτελουμένης ἀπὸ κιθάρας μὲ τρεῖς χορδὲς καὶ μικρὰ τύμπανα, στερεωμένα εἰς τὸ πάτωμα.

Αἱ γκέϊσες χορεύουν μὲ μίαν κουκλιστικὴν χάριν διαφόρους ἐθνικοὺς χορούς, ἀλλ' ἐκεῖνο πού κάμνει νὰ τῖς θαυμάζῃ κανεὶς περισσότερο εἶναι τὸ ἀνάστημά των. Εἶναι πολὺ ὑψηλότεραι ἀπὸ τὰς ἄλλας ἰαπωνίδας, τὸ δὲ σῶμά των ἐνθυμίζει εὐρωπαϊὰς χορευτρίδας.

— Ὁ οὐρανοξύστης μιᾶς ἑφημερίδος.

Ἐν ἄλλο ἀξιοθαύμαστον κτίριον τοῦ Τόκιο εἶναι ὁ οὐρανοξύστης τῆς ἑφημερίδος «Χόχι», ἑνὸς ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα δημοσιογραφικὰ ὄργανα τῆς Ἰαπωνίας. Ὁ οὐρανοξύστης αὐτὸς οὐδὲν ἀπολύτως ἔπαθε κατὰ τὴν καταστροφὴν. Εἶναι ὠραῖον κτίριον, τοῦ ὁποῖου μέγα μέρος καταλαμβάνουν τὰ γραφεῖα τῆς ἑφημερίδος καὶ αἱ αἰθούσας διαλέξεων, συναυλιῶν καὶ δεξιώσεων.

Μέσα εἰς τὰς αἰθούσας αὐτὰς οἱ ἰάπωνες καὶ οἱ ξένοι ἀκούουν συχνὰ θαυμασίας συναυλίας, μὲ ἔργα εὐρωπαϊῶν μεγάλων μουσουργῶν. Οἱ ἰάπωνες ἐκτελεστοὶ προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν τῶν ξένων εἰδικῶν, διὰ τὴν

ἀριότητα τῆς ἐκτελέσεως, θεωροῦνται δὲ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους εἰς τὸ εἶδος τῶν. Καὶ ὅμως ὁ λαὸς αὐτὸς δὲν ἐγνώριζε πρὸ πενήντα ἐτῶν τί εἶναι βιολί καὶ δὲν ἐννοοῦσεν ἄλλην μουσικὴν ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνην ποὺ συνοδεύει τὶς γκέϊσες εἰς τοὺς χοροὺς τῶν.

— *Αἱ ἐορταὶ τῶν ἀνθέων.*

Ἡ ψυχὴ τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ εἶναι κᾶπως σύνθετος καὶ ἀντιφατικὴ. Εἶναι ἓνα μίγμα παραδόσεων 2.600 ἐτῶν καὶ ἑνὸς νέου πνεύματος, τοῦ πνεύματος ἐκείνου ποὺ ἐπέφερε μίαν ἀπότομον μεταβολήν, μόλις πρὸ πενήντα ἐτῶν καὶ ἀντέγραψε διὰ μιᾶς τὰς ὑλικὰς προόδους τῆς Δύσεως.

Ὁ Ἰάπων εἶναι εἰς ἄκρον πρακτικὸς καὶ προτιμᾷ τὰς ἐπιχειρήσεις ποὺ ἔχουν ἄμεσον χρησιμότητα, συγχρόνως ὅμως λατρεύει μὲ ποιητικὸν ἐνθουσιασμόν τὰς ὠραιότητας τῆς φύσεως.

Τὰ ἄνθη εἰς τὴν Ἰαπωνίαν δὲν εἶναι ἐξαιρετικῶς ἀρωματώδη, πολλὰ μάλιστα ἐξ αὐτῶν δὲν μυρίζουν καθόλου· καὶ ὅμως εἰς κανένα μέρος τῆς γῆς δὲν ἀγαποῦν τόσον τὰ λουλούδια, ὅσον εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Κάθε

Ἰαπωνέζα μορφωμένη μαθαίνει τὴν τέχνην νὰ κατασκευάζῃ μπουκέττα, ἀκριβῶς καθ' ὅν τρόπον αἱ δεσποινίδες τῆς Δύσεως μαθαίνουν πιάνο ἢ ζωγραφικὴν.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος λαμβάνουν χώραν διάφοροι λαϊκαὶ ἐορταί, τὰς ὁποίας κανονίζει τὸ ἄνθισμα τῶν θάμνων καὶ τῶν δένδρων. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνοιξέως ἐορτάζεται εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τὸ «Μιγιάσο-Οονιόρι», ὁ χορὸς τῶν κερασιῶν, μία ἐορτὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι μαζεύονται κάτω ἀπὸ τὶς ἀνθισμένες κερασιὰς καὶ μεθοῦν ἀπὸ σακέ, κατ' ὡς καὶ οἱ πρόγονοί τῶν, ἐορτάζοντες τὸν γυρισμὸν τῆς ἀνοιξέως.

Γενικῶς οἱ Ἰάπωνες ἐκτιμοῦν περισσότερον τὰ λουλούδια τῶν δένδρων ἀπὸ τὰ λουλούδια τῶν θάμνων. Πρὸ τῶν ἐορτῶν αὐτῶν γίνεται μία ἄλλη, ἡ ἐορτὴ τῶν δαμασκηγιῶν, ἡ πρώτη ἀνοιξιὰτικὴ ἐορτὴ τῶν ἀνθέων, διότι τὰ δένδρα αὐτὰ ἀνθίζουν μόλις ἀρχίσουν νὰ λυώνουν τὰ χιόνια. Κατόπιν ἐπακολουθοῦν ἄπειροι ἄλλαι, εἰς τὰς ὁποίας πρωτοστατοῦν τὸ σακέ, τὸ ἐθνικὸν ρυζόρακον καὶ οἱ γκέϊσες. Ἀλλ' ἡ ἐορτὴ ποὺ προσλαμβάνει ἐθνικὸν χαρακτήρα, εἶναι ἡ ἐορτὴ τῶν χρυσανθέμων κατὰ τὸ φθινόπωρον.

Τόκιο : Ἡ ἐορτὴ τῶν γενεθλίων τοῦ Βούδα, τὴν 8 Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους.

Γνήσιος τύπος Ἰαπωνίδος τῆς μέσης τάξεως.

4.— ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΑΝΑ ΤΑΣ ΟΔΟΥΣ ΤΟΥ ΤΟΚΙΟ

— Αἱ γκέϊσες. Φήμη καὶ πραγματικότης.

Ὅπως πολλοὶ ποὺ ἐπισκέπτονται διὰ πρῶτην φορὰν τὴν Ἰαπωνίαν, νομίζουν ὅτι ὅλαι αἱ γυναῖκες εἶναι σὰν τὴν Κάμεν τοῦ Με-ριμέ, ἔτσι καὶ οἱ μεταβαίνοντες εἰς τὴν Ἰαπωνίαν νομίζουν ὅτι αἱ γκέϊσες κυριαροῦν παντοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν χρυσαυ-θέμων.

Μερικοὶ εὐρωπαῖοι συγγραφεῖς, ποὺ ἐγνώ-ρισαν εἰς κάποιο λιμάνι τῆς Ἰαπωνίας καμ-μὶαν «μουσμέ», γοητευμένοι ἀπὸ τὴν συν-τροφιά της καὶ ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν ἰδιο-συγκρασίαν της, ὑπερέβαλαν πολὺ τὰ πράγ-ματα. Θέλοντες νὰ ἐξυμνήσουν τὴν γκέϊσαν, ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ τὴν παρου-σιάσουν ὡς σύμβολον τῆς Ἰαπωνίας.

Τίποτε ἀνακριβέστερον τοῦτου. Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν αἱ σύζυγοι, αἱ μητέρες καὶ τὰ ἐνάρετα κορίτσια ἀποτελοῦν τὴν μεγάλην πλειονότητα τοῦ γυναικείου κόσμου, αἱ δὲ γκέϊσες, αἱ ὁποῖαι ὀλιγοστεύουν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ δὲν εἶναι πλέον τόσον τῆς μόδας, δὲν συναντῶνται παρὰ εἰς τὰ κέντρα τῶν διασκεδάσεων. Εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-στον χορεύτριαι καὶ μουσικοί.

Πρὶν ἢ Ἰαπωνία ἀκολουθήσῃ τὰς μεθό-δους τῆς Δύσεως, αἱ Ἰαπωνίδες αὐτὲς κοκέ-τες εἶχον κάποιον ἐθνικὸν χαρακτήρα, ὁ δὲ προορισμὸς τῶν συνίστατο εἰς τὴν ἱκανο-ποίησιν τῶν ψυχικῶν μᾶλλον παρὰ τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ.

Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν εἶναι ἄγνωστος ὁ ἔρω, ὅπως τὸν ἀντιλαμβάνομεθα εἰς τὴν Δύσιν. Οἱ Ἰάπωνες δημιουργοὶν τὴν οἰκογενεϊάν των, σύμφωνα πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν γονέων των καὶ νυμφεύονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-στον γυναῖκας ποὺ οὔτε κἀν ἐγνώρισαν πρὸ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου των.

Ἡ σύζυγος εἰς τὴν Ἰαπωνίαν εἶναι ἓνα εἶδος δούλης, ἡ ὁποία λατρεύει τὸν σύζυγόν της σὰν θεόν καὶ δὲν ἔχει ἄλλην θέλησιν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν θέλησιν ἐκείνου.

Υπὸ τοιαύτας συνθήκας ἡ γκέϊσα ἀπο-τελεῖ διὰ τὸν πατέρα τῆς οἰκογενείας τὴν ποίησιν τῆς ζωῆς, τὸ μαρτύριον καὶ τὴν ἡδονήν, μὲ μίαν λέξιν τὸν ἔρωτα. Εἰς τὸ σπῖτι του ἔχει πολλὰς γυναῖκας, διότι ἡ πολυγαμία τοῦ τὸ ἐπιτρέπει, ἀλλ' αἱ γυναῖ-κες αὐταὶ δὲν τὸν ἱκανοποιοῦν αἰσθητικῶς.

Εἶναι αἱ ἐργατικαὶ μέλισσαι τῆς οἰκογε-νειακῆς ἐστίας του, ἐνῶ αἱ γκέϊσες ὁμοιά-ζουν μὲ τὰς ἐταῖρας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἐποχὴν τοῦ Περι-κλέους, ἔτσι καὶ οἱ δαῖμνός, οἱ σαμουράι καὶ οἱ ἔμποροι περιφρονοῦντες τὶς πειθαρχικὰς γυναῖκες τοῦ σπιτιοῦ των, ἐπιζητοῦν τὴν συντροφιά τῆς γκέϊσας, ἡ ὁποία εἶναι κατὰ κανόνα μορφωμένη, πνευματώδης καὶ ἀξιο-πρεπής.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ γκέϊσες φοι-τοῦν εἰς εἰδικὰ σχολεῖα, ὅπου μαθαίνουν χορόν, κιθάραν, γράμματα, φωνητικὴν μου-σικὴν καὶ καλὴν συμπεριφορὰν. Οὐδέποτε ἡ γκέϊσα ὑπῆρξε μία ἀπλὴ ἐταῖρα. Ὁ ρόλος της ἦτο πάντοτε νὰ στολίζῃ μίαν ἐορτὴν μὲ τὴν ὁμορφίαν καὶ τὸ πνεῦμα της. Καὶ εἶναι πράγματι ὑποδειγματικοὶ οἱ τρόποι καὶ τὸ λεκτικὸν τῆς γκέϊσας.

— Ἡ κυριαχία τοῦ ἀνδρός.

Αἱ σύζυγοι μένουν πάντοτε εἰς τὸ σπῖτι των, ἐνῶ ὁ σύζυγος διασκεδάζει εἰς τὰ κέντρα μὲ τὶς γκέϊσες. Συμβαίνει συχνὰ νόμιμοι σύζυγοι νὰ παρακάθηνται εἰς συμπόσια, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ σύζυγος χωρὶς νὰ ἐμποδίζεται καθόλου ἀπὸ τὴν παρουσίαν των, ἐξακολου-θεῖ νὰ συμπεριφέρεται μὲ τρυφερότητα πρὸς τὰς γοητευτικὰς αὐτὰς χορευτρίδας.

Καίτοι ὅμως ὁ ρόλος τῶν γκέϊσῶν εἶναι καθαρῶς καλλιτεχνικός, δὲν ἀποκλείεται νὰ γίνων ἡ πραγματικὴ συμφορὰ ἐνὸς ἀνδρός, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐγκαταλείψῃ τὸ σπῖτι του καὶ κατασπαταλήσῃ τὰ χρήματά του πρὸς χάριν των, τερματίζει μόνος τὸν βίον του, σὰν ὅλους τοὺς ἀνιάτως ἐρωτευμένους.

Ὅπως ἀποκαλοῦν τὰς Ἠνωμένας Πολι-τείας «παράδεισον τῶν γυναικῶν», ἔνεκα τῆς ἐπιρροῆς ποὺ ἐξασκοῦν αἱ γυναῖκες ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς καὶ τῆς δημοσίας ζωῆς τοῦ τόπου, ἔτσι θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς ν' ἀποκαλέσῃ τὴν Ἰαπωνίαν «παράδεισον τῶν ἀνδρῶν».

Οἱ γραπτοὶ νόμοι, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα, ἡ κοινωνικὴ ἱεραρχία, ἡ οἰκογενειακὴ ὁργάνωσις, ὅλα εἰς αὐτὴν τὴν χώραν κεῖνται ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός. Ἡ σύζυγος εἶναι ἡ σκλάβα τοῦ ἀνδρός, διότι ἔτσι εἶδε καὶ τὴν μητέρα της νὰ εἶναι καὶ διότι ἔτσι τὴν διδάσκουν ἀπὸ τὰ μικρὰ τῆς χρόνια. Εἰς τὸ γεγονός αὐτὸ ὀφείλεται ἡ ἀπόλυτος γαλήνη καὶ πειθαρχία ποὺ ἐπικρατεῖ εἰς τὰ Ἰαπωνικὰ σπῖτια. Ἡ πολυγαμία δὲν εἶχεν ὡς συνέπειαν τὰς ἐχθρό-τητας καὶ τὰς ραδιουργίας ποὺ συνέβαινον εἰς τὰ μουσουλμανικὰ χαρέμια. Ἐτσι διεμόρ-φωσε τὸν συζυγικὸν βίον ἡ παράδοσις.

— Ὁ Κῶδιξ τῶν ὑποχρεώσεων τῆς γυναικός.

Υπάρχει ὅμως καὶ ἓνας κῶδιξ, ποὺ καθο-ρίζει τὰς ὑποχρεώσεις τῆς γυναικός, ἓνας κῶδιξ συνταχθεὶς κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα ἀπὸ ἓναν ἠθικολόγον ὀνόματι Καϊμπάρα. Ὁ Ἰάπων αὐτὸς φιλόσοφος λέγει, ὅτι αἱ γυναῖ-κες γεννῶνται μὲ τὰ κάτωθι ἐλαττώματα: «Εἶναι ἀπειθάρχητοι, πάντοτε δυσαρεστημέ-ναι, φυλοκατήγοροι, ζηλότυποι καὶ ἐλάχιστα εὐφρεῖς».

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν πρέπει νὰ ὑποτάσ-σωνται εἰς τὸν δεσποτισμὸν τοῦ συζύγου των, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ λατρεύουν ὡς θεόν, ὑπακούουσιν εἰς αὐτὸν τυφλῶς. Ὁ Καϊμπάρα προσθέτει ὅτι ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ἐνδύεται ταπεινά, νὰ μὴ στολίζεται παρὰ μόνον διὰ νὰ ἐξυπνᾷ τὸν πόθον τοῦ συζύγου της, νὰ ἔξυπνᾷ πρῶτη, νὰ ἐργάζεται ὅταν ὁ ἀνδρας της ἡσυχάζῃ καὶ νὰ πλαγιάζῃ τελευταία.

Ὅταν νυμφεύεται ὁ Ἰάπων, παραδίδει τὴν σύζυγόν του εἰς τὴν μητέρα του, ἡ ὁποία, ἐιςθυμένη πῶς μετεχειρίσθησαν ἄλλοτε τὴν ἰδίαν, τὴν ὑποτάσσει εἰς τὰς θελήσεις της.

Τοιαῦται ἦσαν αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ γάμου εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἄλλοτε. Ἀλλὰ σήμερον τὰ πράγματα ἥρχισαν νὰ μεταβάλλωνται. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ ὑπῆρξε σημαντικὴ καὶ εἰς τὸ ἐπίπεδον αὐτό. Ὁ Ἰάπων στρατιωτικός, ποὺ φορεῖ στολὴν σὰν τῶν εὐρωπαίων, ὁ διπλωμάτης καὶ ὁ ἀνώ-τερος ὑπάλληλος, ποὺ φοροῦν φράκ, συνο-δεύουν εἰς τὰς δεξιώσεις τῶν ἀνακτόρων τὰς συζύγους των, αἱ ὁποῖαι ἐνδύονται ἐπίσης σύμφωνα μὲ τὰς ἀξιώσεις τῆς εὐρωπαϊκῆς μόδας.

Τοιοιουτρόπως, μαζί μὲ τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἐνδυμασίας, ἐπῆλθε καὶ μία ριζικωτέρα ἀλλαγὴ εἰς τὴν νοοτροπίαν τῶν Ἰαπωνίδων τῶν ἀνω-τέρων τάξεων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀνέχονται πλέον τὴν πολυγαμίαν καὶ εἶναι ζηλότυποι, ὅπως καὶ αἱ εὐρωπαῖαι.

Ἐξ ἄλλου, ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας ἐπέβαλεν εἰς τὴν γυναῖκα νὰ χαράξῃ μίαν νέαν γραμμὴν. Τώρα αἱ Ἰαπωνίδες εἶναι ἐργάτιδες, δακτυλογράφοι, ὑπάλληλοι καὶ ἠμποροῦν νὰ κερδίζουν τὸ ψωμί των, χωρὶς νὰ ἔχουν τὴν ἀνάγκην τῶν ἀνδρῶν.

Ἐὰν ὑπανδρευθοῦν καὶ μένουν χῆραι, οὔτε κουρεύουν τὰ μαλλιά των, οὔτε μαυρί-ζουν τὰ δόντια των, καθὼς ἤθελεν ὁ Καϊ-μπάρα, διὰ νὰ γίνων ἀσχημες καὶ νὰ μὴ ξαναπανδρευθοῦν, εἶναι οἰκονομικῶς ἀνε-ξάρτητοι καὶ ὁ ἀνδρας δὲν εἶναι πλέον «δι' αὐτὰς ὁ μοναδικὸς θεός».

Ἐν τούτοις, εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, ὑπάρχουν γυναῖκες, ποὺ διὰ νὰ ἐξασφαλί-σουν τὸ καθημερινὸ ρύζι των, ὑποτάσσον-ται ἀκόμη εἰς τὸν δεσποτισμὸν τοῦ συζύγου. Αἱ γυναῖκες αὐταὶ φοβοῦνται τὴν ἐγκατά-λειψιν καὶ τὸ διαζύγιον, ποὺ δίδεται ἄλλωστε πολὺ εὐκόλα εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Ἀρκεῖ νὰ μὴ ὑπακούσῃ μιᾷ Ἰαπωνίς τὴν πενθεράν της, ἀρκεῖ νὰ κάμῃ μίαν σκηνὴν ζηλοτυπίας εἰς τὸν ἀνδρα της, ἀρκεῖ νὰ μὴν ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτὸν μὲ τὸν ἐμπρέποντα σεβασμόν, διὰ νὰ διαλυθῇ ὁ γάμος καὶ νὰ ἐκδιωχθῇ ἐκ τῆς συζυγικῆς στέγης.

— Ἡθικαὶ ἀντιλήψεις τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ.

Ἡ ἠθικὴ τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὴν ἠθικὴν τῶν εὐρωπαίων καὶ εἶναι γεμάτη ἀντιφάσεις, τὰς ὁποίας δυσκο-λεύεται κανεὶς νὰ ἐξηγήσῃ.

Ἡ ἐντροπὴ εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν γνώ-ρισμα τῆς Ἰαπωνίδος, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐπιδεικνύει δημοσίᾳ τὴν γάμπαν της ἢ τὸ στήθος της. Οἱ λάτραι τῶν παλαιῶν καλῶν ἐθίμων ἐξανίστανται ὅταν βλέπουν εἰς τὰς ἐπισήμους τελετὰς κυρίας μὲ ἐξώμους τουα-λέττας.

Ἀκόμη καὶ εἰς τὰς Γιοσιβάρας, τὰς συ-νοικίας δηλ. τῶν ἀπολαύσεων τῶν Ἰαπωνικῶν πόλεων, ὅπου αἱ κοιναὶ γυναῖκες ἐκτίθενται ὡς ἐμπορεύματα ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς δυσωνύ-μους οἴκους, εἶναι ἀδύνατον νὰ συναντήσῃ κανεὶς Ἰαπωνίδα, ποὺ νὰ μὴν εἶναι κουκου-λωμένη μέσα εἰς τὸ κιμονό της καὶ νὰ μὴ στέχῃ ἐντροπαλῇ σὰν ἓνα ἄθωο κορίτσι.

Συγχρόνως ὅμως εἰς τὴν Ἰαπωνίαν γυ-ναῖκες καὶ ἄνδρες κἀνουν δημοσίᾳ ἀπὸ κοινοῦ τὸ μπάνιόν τους. Οἱ ἔμποροι διὰ νὰ μὴν ἐγκαταλείβουν τὸ κατάστημά των, ἔχουν πίσω ἀπὸ τὸ ταμεῖόν των ἓνα βαρέλι γεμᾶτο νερὸ καὶ μπαίνουν μέσα, διὰ νὰ βγοῦν ἐν ἁδαιμαίᾳ περιβολῇ νὰ ὑπηρετήσουν τὸν πελάτην, ποὺ θὰ εἰσέλθῃ κατὰ τύχην τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸ κατάστημά των.

Τὸ ἴδιον κἀνουν καὶ αἱ γυναῖκες τῶν καταστημάτων, αἱ ὁποῖαι, διὰ νὰ ἐμφανί-σθουν πρὸ τῆς πελατείας των, ἔχουν ἀνάγ-κην μιᾶς μικρᾶς ποδιᾶς μόνον, χαρτίνης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὴν ὁποίαν δένουν εἰς τὴν μέσην των.

Εἰς τὰ ξενοδοχεῖα τοῦ παλαιοῦ στυλ αἱ ὑπηρετοῖαι παραμένουν ἐντὸς τοῦ λουτροῦ μετὰ τῶν πελατῶν καὶ ἐξέρχονται σχεδὸν γυμναὶ ἀπὸ τὸ ἰδικόν των, μὲ τὴν μεγαλυ-τέραν ψυχραιμίαν.

Ἐπειδὴ ἡ γυναῖκα ἐθεωρεῖτο πάντοτε κατωτέρα τοῦ ἀνδρὸς καὶ οὐδεμίαν εἶχεν ἡθικὴν ἀξίαν διὰ τοὺς ἰάπωνας, ἡ πορνεία ἐθεωρεῖτο ὡς ἓνα φυσικὸν ἐπάγγελμα διὰ τὴν γυναῖκα, τὸ ὁποῖον οὐδόλως ἐμίλωνε τὴν ἡθικὴν ὑπόστασιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν.

Οἱ γονεῖς ἐπώλουν τὰς θυγατέρας τῶν εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας τῶν μεγάλων οἰκῶν τῆς Γιοσιβάρας, κορίτσια δὲ ἐντίμων οἰκογενειῶν ἐπεσκέπτοντο συχνὰ τὰ κέντρα τῆς, διὰ νὰ συναντήσουν μίαν σχολικὴν φίλην τῶν, ποὺ εἶχε πωληθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ δμιλήσουν ἐγκαρδίως μαζί τῆς διὰ τὰ περασμένα τῶν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Μοῦτσο - Χίτο, μαζί με τὰς ἄλλας μεταρρυθμίσεις του, ἐξέδωκε, κατὰ τὸ 1870 νόμον, ἀπαγορεύοντα εἰς τοὺς γονεῖς νὰ πωλοῦν τὰς θυγατέρας τῶν εἰς τοὺς ἐμπόρους τῆς Γιοσιβάρας. Ἐν τούτοις, ἀκόμη καὶ σήμερον ὑπάρχουν γονεῖς εὐρισκόμενοι εἰς πολὺ στενὰς σχέσεις με τοὺς διευθυντὰς τῶν δημοσίων οἰκῶν.

— **Ἡ καταστροφὴ τῆς Γιοσιβάρας τοῦ Τόκιο.** Ἀπανθράκωσις 40.000 ἀτόμων!

Κατὰ τὸν σεισμόν καὶ τὴν ἐπακολουθήσανσαν ἔνεκα αὐτοῦ πυρκαϊάν τὸ 1923, ἡ τεραστία Γιοσιβάρα τοῦ Τόκιο ἐγίνε παρανάλωμα τοῦ πυρὸς. 15.000 γκέισες ἀπηνθρακώθησαν μέσα εἰς αὐτήν.

Ἄλλ' ἡ μεγαλύτερα καὶ φρικωδεστέρα καταστροφὴ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ἦτο ἡ τῆς πλατείας Χιφουκούσκο, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάρησαν 40.000 πρόσωπα. Ὑπάρχουν ἀπειροί φωτογραφίαι τῆς τρομερᾶς ταύτης συμφορᾶς.

Ὅταν ἤρχισεν ὁ σεισμός, ὅλοι αἱ οἰκογενεὶς ἐγκατελείψαν τὰ σπίτια τῶν καὶ κατέφυγον εἰς τὴν ἀπέραντον αὐτὴν πλατείαν διὰ νὰ σωθοῦν. Πολλοὶ μάλιστα κατῴρωσαν νὰ πάρουν μαζί τῶν καὶ τὰ ἀπαραίτητα κλινοσκεπάσματά τῶν διὰ νὰ παραμείνουν εἰς τὸ ὑπαιθρον.

Ὁ σεισμός ἐξηκολούθει καὶ οἱ ἔντρομοι κάτοικοι, ποὺ ἔφθασαν πρῶτοι εἰς τὴν πλατείαν, συνήντησαν ἐκεῖ ἓναν ἀστυφύλακα, ὁ ὁποῖος ἤθελε, σύμφωνα με τὰς διαταγὰς ποὺ εἶχε, νὰ τοὺς ἀπαγορεύσῃ νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς αὐτήν. Ὅταν ὅμως εἶδεν ὅτι τὸ ἀνθρώπινον ἐκεῖνο κύμα ὠγκοῦτο, ὑπεχώρησε καὶ ἔτσι εἰς τὴν πλατείαν Χιφουκούσκο συνεκεντρώθησαν 40.000 ἄνθρωποι, βέβαιοι ὅτι κανεὶς κίνδυνος δὲν τοὺς ἠπέλει.

Αἰφνίς τὸ Τόκιο ἤρχισε νὰ καίεται. Ἄλλ' ἡ πυρκαϊὰ εἶχεν ἐκραγῇ εἰς πολὺ ἀπομακρυσμένον μέρος τῆς πόλεως καὶ κανεὶς ἐκ τῶν

εὐρισκομένων εἰς τὴν πλατείαν δὲν ἀνησυχεῖ. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐξέσπασεν ὁ κυκλῶν, γιὰ νὰ συμπληρωθῇ τὸ ἔργον τοῦ σειμοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἄργησε νὰ μεταβληθῇ εἰς πυρίνην βροχήν.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ τὸ μέγεθος τῆς τραγωδίας τῆς πλατείας Χιφουκούσκο. Μέσα εἰς τὴν βροχὴν ἐκείνην τῶν φλογῶν, ἑκατοντάδες ἀνθρώπων ἄρχισαν νὰ μεταβάλλωνται εἰς ζωντανοὺς πυρσούς. Εἶναι σχεδὸν ἀπίστευτον καὶ ὅμως κανεὶς δὲν διέφυγε τὸν θάνατον, ἐκτὸς μερικῶν βρεφῶν, τὰ ὁποῖα εὐρέθησαν τὴν ἐπομένην μόλις ἀναπνέοντα.

Αἱ ἀτυχεῖς μητέρες τῶν ἐξ ἐνστίκτου εἶχον κυριώσει σὰν τόξα τὰ φλεγόμενα σώματά τῶν, θέλουνσαι ὑπ' αὐτὰ νὰ ποσφυλάξουν τὰ βρέφη τῶν. Μόνον ὁ ἀστυφύλαξ δὲν εὐρέθη μεταξὺ τῶν νεκρῶν, διότι ὡς καλὸς Ἰάπων ἐθεώρησε καθήκόν του νὰ πληρώσῃ τὴν ἀπειθαρχίαν του καὶ τὴν ἀμέλειάν του, ἡ ὁποία ἤνοιξε τὴν θύραν τῆς αἰωνιότητος εἰς 40.000 ἀνθρωπίνων ὑπάρξεις. Καὶ αὐτός, πιστὸς εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ χαρακίρι, ἤνοιξε τὴν κοιλίαν του με τὸ μαχαῖρι του, διὰ νὰ πεταχτοῦν ἔξω τὰ σπλάχνα του ὡς ἓνας καλὸς σαμουράι τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς.

— **Μετὰ τὴν πυρκαϊάν.** — Διήγησις αὐτοπτῶν.

Ὅταν κατεσβέσθη ἡ πυρκαϊὰ καὶ ἤρχισαν νὰ καθαρίζουν τὴν πλατείαν Χιφουκούσκο, οἱ καθαρισταὶ ἠναγκάσθησαν νὰ χρησιμοποιήσουν φτιάγια καὶ σκούπες διὰ νὰ μεταφέρουν τ' ἀπηνθρακώμενα πτώματα μακρὰν εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου εἶχον ἀνοίξει μεγάλους λάκκους καὶ τὰ ἔρριχναν μέσα.

Μερικοὶ αὐτόπται μάρτυρες τῆς ἀνθρωποθυσίας ἐκείνης διηγοῦνται φρικιαστικὰς λεπτομερείας αὐτῆς. Ὁ συνωστισμὸς ἦτο τόσο μεγάλος, ὥστε ἄνδρες καὶ γυναῖκες μόλις ἤμποροῦσαν νὰ σταθοῦν ὀρθοί, χωρὶς νὰ μετακινῶνται. Ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν 40.000 ἀτόμων μέσα εἰς τὴν πλατείαν, ὁμοίᾳζε πρὸς συμπαγὴ μάζαν.

Καὶ τὸ τραγικώτερον ἦτο ὅτι ὅλοι μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς ἦσαν βέβαιοι περὶ τῆς διασώσεώς τῶν καὶ ἀπὸ τὸν σεισμόν καὶ ἀπὸ τὴν πυρκαϊάν. Ἡ πλατεία ἦτο ἀπέραντος καὶ δὲν εἶχε σπίτια κοντὰ διὰ νὰ πέσουν καὶ νὰ τοὺς καταπλακώσουν. Ἡ πυρκαϊὰ ἦτο πολὺ μακρὰν, ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὰ σπίτια ποὺ ἦσαν γύρω ἀπὸ τὴν πλατείαν, κανεὶς δὲν ἐφантаζέτο ὅτι αἱ φλόγες τῆς θὰ

μετεδίδοντο καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἦσαν συνωστισμένοι ἐκεῖ.

Ἀλλὰ δὲν πέρασαν πολλὰ λεπτὰ τῆς ὥρας καί, συνεπεία τοῦ κυκλῶνος, ἡ ἀνθρωπομάζα ἄρχισε νὰ παίρῃ φωτιά, ὡς εὐφλεκτος ὕλη. Ὁ κυκλῶν ἔπαιρνε τεμάχια ὀλόκληρα καιομένων στεγῶν καὶ τὰ ἐξεσφενδόνιζεν ἐπάνω εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς πλατείας, οἱ ὁποῖοι ἐκαίοντο ὡσὰν πυροτεχνήματα. Ὑστερα, ὁ κυκλῶν ἀνήρπαζε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς πυρακτωμένους αὐτοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποῖους ἐξεσφενδόνιζεν εἰς ὅλα τὰ ἄκρα καὶ τὰ σημεῖα τῆς πλατείας.

Οὕτω ἡ πρώτη ἐστία τοῦ πυρὸς εἰς τὴν πλατείαν ἐπολλαπλασιάσθη καὶ ἐντὸς ὀλίγου ὅλη ἡ πλατεία ἐκαίετο, ὡσὰν νὰ εἶχεν ἀλείψει κανεὶς τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων με πετρέ-

λαιον. Τὰ πτώματα ἀπηνθρακώνοντο ἐντὸς ὀλίγης ὥρας καὶ ἡ ὁσμὴ τοῦ καιομένου ἀνθρωπίνου κρέατος ἦτο ἀποπνικτικὴ.

Κανεὶς δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὴν πλατείαν, διότι ἐν τῷ μεταξὺ εἰς ὅλα τὰ γύρω σημεῖα εἶχε καταφθάσει ἡ πυρκαϊὰ τῆς πόλεως καὶ τὴν εἶχον περιζώσει αἱ φλόγες. Αἱ 40 χιλιάδες ἄνθρωποι, ποὺ εἶχον καταφύγει ἐκεῖ διὰ νὰ σωθοῦν, μακαρίζοντες μάλιστα ἑαυτοὺς διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν τύχην τῶν, ἐκάρησαν εἰς διάστημα ὀλίγων ὥρων.

Παρόμοιον γεγονός, παρόμοιον θέαμα, δὲν ἀναφέρει ἡ ἱστορία. Σήμερον ἡ πλατεία Χιφουκούσκο ἔχει ἐπισκευασθῇ ἔχει διαρρυθμισθῇ, ἔχει γίνῃ πάρχον με λουλούδια καὶ δένδρα. Ἐνα εἰδικὸν μνημεῖον εἰς τὸ μέσον ὑπενθυμίζει τὴν μεγάλην καταστροφὴν.

Συγκομιδὴ τσαγιού πρὸς τὴν Μπερροῦ (νῆσος Κίου - Σίου).

5.— ΟΙ ΔΥΟ ΣΙΟΓΚΟΥΝ ΤΟΥ ΝΙΚΚΟ

— Πολλοὶ ναοί, ἀλλ' ἀσθενὲς θρησκευτικὸν αἶσθημα.

Δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃ κανεὶς τὴν Ἰαπωνίαν χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ γνωρίσῃ τὸ χωρίον Νίκκο, τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Νίκκο, ὅπου ὑπάρχουν τὰ μεγαλοπρεπέστερα καὶ καλλιτεχνικώτερα ἐπιτύμβια μνημεῖα τῆς Ἰαπωνίας.

Εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν γῆν ἀφθονοῦν οἱ ναοὶ καὶ τὰ ἱερά. Ὅταν κανεὶς παρατηρῇ, ἀπὸ τὰ παραθύρα τοῦ τραίνου τὰ τοπεῖα ποὺ παρελαύνουν ἐνώπιόν του, βλέπει συχνὰ συστάδας δένδρων καὶ ἀμέσως ἔπειτα διακρίνει, μέσα εἰς τὸ φύλλωμά των, τὴν στέγην ἑνὸς βουδιστικοῦ ἢ σιντοϊστικοῦ ναοῦ. Ἡ θέα ὅλων τούτων τῶν ναῶν εἶναι ἐνδιαφέρονσα, περισσότερον χάρις εἰς τὴν περὶ αὐτοὺς βλάστησιν, παρὰ χάρις εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν των. Ἐὰν ἐκόπτοντο αἱ συστάδες τῶν ἀνθισμένων δένδρων καὶ δενδρυλίων, μέγας ἀριθμὸς τῶν ναῶν τούτων θὰ παρουσιάζοντο ὡς ἄθλια οἰκοδομαί.

Τόση ἀφθονία ναῶν δὲν πρέπει νὰ μᾶς κάμῃ νὰ νομίσωμεν ὅτι οἱ Ἰάπωνες εἶναι ἐξαιρετικὰ φιλόθρησκοι. Ἀπ' ἐναντίας, μία ἀπὸ τὰς ἀντιθέσεις ποὺ παρουσιάζει ὁ πολὺπλοκος χαρακτήρ των εἶναι ὅτι οὗτοι, ἐξ ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς, ἔχουν τοὺς περισσότερους ναοὺς, ἐνῶ ἔχουν συγχρόνως τὸ ἀσθενέστερον θρησκευτικὸν αἶσθημα. Ἡ δὲ συμμετοχὴ των εἰς πᾶσαν δημοσίαν ἐκδήλωσιν πρὸς τιμὴν ἑνὸς μεγάλου προσώπου, εἴτε πρόκειται περὶ κοινοῦ θνητοῦ, εἴτε περὶ θεοῦ, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερτάτης εὐγενείας των.

Οἱ πλέον διακεκριμένοι Ἰάπωνες, οἱ μορφωμένοι, ὑπῆρξαν πάντοτε μαθηταὶ τοῦ Κομφουκίου—ὅπως καὶ οἱ διδάσκαλοί των, οἱ κινέζοι διανοούμενοι—ἦσαν δηλαδὴ ὀρθολογιστὰ ἐπιπορεύει εἰς τὴν ἀπιστίαν καὶ μὴ ἀκολουθοῦντες καμμίαν ἐκ τῶν κειμένων θρησκειῶν. Εἰς ἀντάλλαγμα ὁ λαὸς σέβεται ὅλας τὰς θρησκείας, χωρὶς νὰ κάμνῃ καμμίαν διάκρισιν μεταξὺ αὐτῶν.

— Ἡ πρωτότυπος θρησκεία τῶν Ἰαπώνων.

Ἡ πράγματι πρωτότυπος θρησκεία τῆς χώρας ὑπῆρξεν ἡ λατρεία τῶν κάμι, δηλαδὴ τῶν προγόνων, ποὺ ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις εἰς τὸν νεώτερον Σίντο. Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἡ θρησκεία αὕτη ἐτίμησε δι' ἑνὸς ἀδόλου σεβασμοῦ τοὺς θεοὺς τῆς Ἰαπωνικῆς

μυθολογίας, ἀποκλειστικῶς διότι ἐπίστευεν ὅτι εἰς αὐτοὺς ἡ Ἰαπωνία ὤφειλε τὴν ὑπαρξίν της. Ὅταν ὅμως ὁ Μικάδος ἀπεγυμνώθη τῆς πολιτικῆς του ἐξουσίας διὰ νὰ τὴν παραχωρήσῃ εἰς τοὺς σιογκοὺν, ἐδυνάμωσεν εἰς τὸν μεγαλύτερον βαθμὸν τὸ θρησκευτικὸν του κύρος εἰς τὸ καταφύγιόν του τοῦ Κιότο καὶ κατέληξε νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ἑν εἶδος μεγάλου ποντίφηκος, ἀπονέμοντος εἰς τὰ πρόσωπα τῆς αὐλῆς του τὰ ἀνώτατα ἱερατικά ἀξιώματα.

Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ λατρεία τῶν Κάμι προσέλαβε σιγὰ-σιγὰ ἀκριβέστερον χαρακτήρα καὶ ἔγινε, τέλος, ἡ πατριωτικὴ θρησκεία τοῦ Σίντο, ἡ μόνη ποὺ σέβονται πραγματικῶς οἱ Ἰάπωνες. Ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν Ἰαπωνίαν θὰ συναντήσῃ ὀλοκλήρους οἰκογενείας νὰ ξεκαρδίζωνται εἰς τὰ γέλια ἀπὸ τοὺς τεραστίους ἀσχημούς ὅσον καὶ μεγαλοπρεπεῖς Βούδα, ποὺ ὑπάρχουν εἰς τοὺς ναοὺς μερικῶν πόλεων. Γελοῦν ἐπίσης μὲ πολλὰς ἀρχαίας πεποιθήσεις, κανεὶς ὅμως δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ ἀπευθύνῃ τὴν παραμικρὰν ἀστειολογίαν πρὸς τὸν βωμὸν τῶν Προγόνων, τὸν ὁποῖον ἕκαστος ἔχει ἐντὸς τῆς οἰκίας του, ἢ τὸ Σίντο, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν λατρείαν τῆς Ἰαπωνικῆς πατρίδος.

Ὁ Βουδισμός, ὁ ὁποῖος εἰσῆλθε εἰς τὴν χώραν κατὰ τὰ μέσα τοῦ 6ου αἰῶνος μ. Χ. χάρις εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Κινεζικοῦ πολιτισμοῦ, ἐφθάρη πάρα πολὺ· οἱ ἱερεῖς του περιέπεσαν εἰς ἀνυποληψίαν λόγῳ τῆς φιλοχρηματίας των καὶ τῆς πολυτελείας των· ὁ Βουδισμὸς κατετεμαχίσθη, ὥστε νὰ περιλαμβάνῃ πλέον τριάντα πέντε διαφόρους αἱρέσεις. Τὰ βουδιστικὰ μοναστήρια μετετράπησαν εἰς οἴκους ἀνοχῆς. Μέγας ἀριθμὸς βουδιστικῶν ναῶν εἶχον ὀλόγυρά των μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν ὅ,τι ὀνομάζουν κατ' εὐφημισμὸν «τεῖοποτεῖα». Ἐν βουδιστικὸν προσκύνημα ἦτο ἓνα εἶδος καρναβαλιοῦ, ὅπου παρεδίδοντο εἰς ἀκατονομάστους ἀκολασίας. Οἱ σιογκοὺν ἠναγκάσθησαν πολλάκις νὰ καταστείλουν τὰς σκανδαλώδεις ἀκολασίας τῶν βόνζων καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν προκαλουμένας ἀταξίας.

Ὅταν ἡ Ἰαπωνία υἱοθέτησε, εἰς τὴν ἐποχὴν μας, τὰς προόδους καὶ τὰς σινηθείας τῆς Δύσεως, εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λάβῃ ἐν μέτρον ἀμύνης καὶ ν' ἀνανεώσῃ τὴν κάπως λησμονημένην παλαιὰν ἐθνικὴν θρησκείαν, καὶ ἡ λατρεία τῶν Κάμι ἔλαβε τὸ

Γνήσιος τύπος Ἰάπωνος τῆς μέσης τάξεως.